

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DİL BİLİM ANABİLİM DALI
YABANCI DİL ÖĞRETİMİ BİLİM DALI

İNGİLİZCE KARŞILIKLI KONUŞMA BECERİSİNDE SÖZ EYLEM ÖĞRETİMİNE
YÖNELİK BİR MODEL ÖNERİSİ

Doktora Tezi

Kübra KIRAÇ DEMİRAY

Ankara, 2024

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DİLBİLİM ANABİLİM DALI
YABANCI DİL ÖĞRETİMİ BİLİM DALI

İNGİLİZCE KARŞILIKLI KONUŞMA BECERİSİNDE SÖZ EYLEM ÖĞRETİMİNE
YÖNELİK BİR MODEL ÖNERİSİ

Doktora Tezi

Kübra KIRAÇ DEMİRAY

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Sıla AY

Ankara, 2024

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DİLBİLİM ANABİLİM DALI
YABANCI DİL ÖĞRETİMİ BİLİM DALI

İNGİLİZCE KARŞILIKLI KONUŞMA BECERİSİNDE SÖZ EYLEM ÖĞRETİMİNE
YÖNELİK BİR MODEL ÖNERİSİ

Doktora Tezi

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Sıla AY

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ

Adı ve Soyadı

1- Prof. Dr. Seda Gülsüm GÖKMEN

2- Prof. Dr. Dilek PEÇENEK

3- Doç. Dr. Sıla AY

4- Doç. Dr. Özgür ŞEN BARTAN

5- Dr. Öğr. Üyesi Mustafa POLAT

Tez Savunma Tarihi

17/10/2024

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Doç. Dr. Sıla AY danışmanlığında hazırladığım “**İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimine Yönelik Bir Model Önerisi**” (Ankara, 2024) adlı doktora tezimdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallarına uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul edeceğimi beyan eder

13/11/2024

Kübra KIRAÇ DEMİRAY

ÖNSÖZ

Konuşma becerisi, yabancı dil öğretiminde önemli bir yere sahiptir. Yabancı bir dili edinmek çoğu durumda o dili konuşmayla eşit tutulmuştur. Bu sebeple, yabancı dil konuşucularının dilin dilbilgisi kurallarını doğru bir biçimde kullanmasının yanında, dili çeşitli bağlamlarda nasıl kullandıkları da yabancı dil öğretiminde önemli bir yere sahiptir. Öğrencilerin dili çeşitli bağlamlarda kullanmayı öğrenmek yerine, dilin yapısal işlevlerine odaklandığı, alanyazındaki pek çok çalışmada gözlemlenmiştir. Bununla beraber kullanılan ders kitaplarının da öğrenciler arasındaki iletişimi destekleyecek ve dili farklı iletişim durumlarında kullanmalarını sağlayacak kullanımbilimsel unsurları yeteri düzeyde içermediği yapılan çalışmalarda gözlemlenmiştir.

Yabancı dil öğretiminde konuşma becerisindeki durum, yabancı dil sınıflarında iletişim edincini kazandırmak için kullanım edincine kullanılan ders aracıyla beraber önem verilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu anlamda kullanım edincinin önemli bir parçası olan söz eylem öğretimi, öğrenciler arasında farklı bağlamlarda etkili iletişimin gerçekleşmesi için önemli bir rol oynamaktadır.

Yabancı dil öğretimi bağlamında, alanyazında kullanım edinci ve söz eylem öğretimi ile ilgili sormacalar yoluyla öğrenci görüşlerinin, İngilizce söylem tamamlama görevleri yoluyla öğrenci başarı durumlarının ve ders kitabı incelemelerinin yer aldığı kimi çalışmalar olmasına rağmen, İngilizce karşılıklı konuşma becerisinin önemli bir parçası olan söz eylem öğretimi ile ilgili öğrenci, öğretici ve hazırlık eğitimini başarıyla tamamlamış ve lisans eğitimini almak üzere ilgili bölümlere devam etmekte olan öğrencilerin görüşlerinin birlikte yer aldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu tez kapsamında yabancı dil olarak İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimine yönelik olarak oluşturulan model önerisiyle beraber, büyük ölçekte konuşma becerisi öğretimi, küçük ölçekte ise söz eylem öğretimi ile

ilgili gereksinimler betimlenerek, bir yol haritası oluşturulmuştur. Bu model önerisinin alanda yapılacak yeni çalışmalara katkıda bulunacağını ümit etmekteyim.

Doktora öğrenimime başladığım ilk günden tez yazım sürecimin sonuna dek engin bilgi birikimi ve tecrübesiyle beni destekleyen ve her aşamada beni güdüleyen değerli danışmanım Doç Dr. Sıla AY'a en içten teşekkürlerimi sunmak isterim. Sıla Hocam ne zaman ihtiyacım olsa yanımdaydı ve bu durum beni çok özel hissettirdi. Çok değerli hocam Prof. Dr. Dilek PEÇENEK'e de özel olarak teşekkür etmek isterim. Tezimle ilgili kafama takılan herhangi bir konuyu ona danışabilmem için her daim zaman ayırdı. Tez jürimde yer alan Doç. Dr. Özgür ŞEN BARTAN hocama da teşekkürlerimi sunmak isterim. Kendisi de çok değerli görüşlerini ve katkılarını ihtiyacım olan her an benimle paylaştı. Ayrıca çok değerli hocam Prof. Dr. Seda Gülsüm GÖKMEN'e doktora ders sürecinde derslerine misafir öğrenci olarak katılmama izin verdiği ve çok değerli bilgi birikimini bizlerle paylaştığı için teşekkür etmek isterim. Dr. Öğr. Üyesi Mustafa POLAT hocama da tez jürime katıldığı ve yapıcı eleştirileri için teşekkür ederim.

Tezin uygulanma sürecinde desteklerini veren sevgili öğrencilerime ve öğretim görevlisi arkadaşlarıma da teşekkürlerimi sunmak isterim.

TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı'na 2211 yurtiçi lisansüstü burs programı kapsamında doktora öğrenimimde bana verdikleri burs için teşekkürlerimi sunmak isterim.

Tez yazım sürecimde her anımda yanımda olan yol arkadaşım, sevgili eşim Hakan DEMİRAY'a, bana olan desteği, inancı ve bu süreçte bana gösterdiği özveri için çok teşekkür ederim. Son olarak, sevgili annem Semahat KIRAC, babam Sadık KIRAC ve kız kardeşlerime her daim yanımda oldukları ve bana olan inançları için çok teşekkür ederim.

Kübra KIRAC DEMİRAY

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER.....	iii
KISALTMALAR.....	x
TABLolar DİZİNİ	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ	xx
1.BÖLÜM.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1 Tezin Konusu.....	1
1.2 Amaç ve Önem	1
1.3 Araştırma Soruları	13
1.4 Kapsam ve Sınırlılıklar	14
2.BÖLÜM.....	16
KURAMSAL TARTIŞMA	16
2.1 Konuşma Becerisi.....	16
2.1.2 İkinci Dil Edinim Araştırmaları Bağlamında Konuşma Becerisi	19
2.1.3 Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde Konuşma Becerisinin Yeri.....	22
2.2 İletişim Edinci.....	24
2.2.1 Kullanımbilim	26
2.2.2 Kullanım Edinci	28
2.3 Söz Eylemler.....	30

2.3.1 Düz söz, Edimsöz ve Etkisöz	31
2.3.2 Doğrudan ve Dolaylı Söz Eylemler	32
2.3.3 Searle'ün Söz Eylem Sınıflandırması	35
2.3.4 Yule'un Söz Eylem Sınıflandırması	36
2.4 Yönlendirici Söz Eylemlerin Sınıflandırılması	37
2.4.1 Emretme	37
2.4.2 İstekte Bulunma	39
2.4.3 Öneride Bulunma	42
2.4.4 Uyarıda Bulunma	44
2.4.5 Yasaklama	45
2.5 Söz Eylemlerle İlgili Yapılan Çalışmalar	47
2.6 Belirtik ve Örtük Kullanımbilim Öğretimi	55
2.7 Ders Kitabı İncelemesi	59
2.7.1 Ders Kitaplarındaki Söz Eylemlerin Görünümüyle İlgili Yapılan Çalışmalar	62
2.8 Yabancı Dil Öğretim Yaklaşımlarında Söz Eylem Öğretimi	65
2.8.1 Dilbilgisi Çeviri Yöntemi	65
2.8.2 Reform Hareketi ve Dolaysız Yöntem	66
2.8.3 İşitsel Dilsel Yöntem	67
2.8.4 Bilişselcilik ve Bilişsel Düzgü Öğrenme Yöntemi	69
2.8.5 Tasarımcı Yöntemler	71
2.8.6 İletişimci Dil Öğretimi/Yaklaşımı	74
2.8.7 İçerik Temelli Dil Öğretimi	77

2.8.8 Göreve Dayalı Dil Öğretimi.....	78
2.8.9 Proje Temelli Dil Öğretimi	81
2.8.10 Yöntem Sonrası Dönem	82
2.9 Öğretmen Bilişi.....	84
2.10 Öğrenci İnancı	85
3.BÖLÜM.....	87
YÖNTEM.....	87
3.1 Araştırma Modeli.....	87
3.2 Çalışma Grubu	88
3.3 Veri Toplama Yöntemi	94
3.4 Veri Toplama Araçları.....	94
3.4.1 Alanyazın İncelemesi.....	96
3.4.2. Ders Kitabı İncelemesi.....	99
3.4.3 Sormaca Verileri	102
3.4.4 Görüşme Verileri	103
3.5 Verilerin Toplanması.....	104
3.6 Veri Çözümlemesi	105
4. BÖLÜM.....	111
BULGULAR	111
4.1 Alanyazında Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretim Yöntemlerinde Söz Eylem Öğretiminin Görünümü	111

4.2 İngilizce Hazırlık Sınıflarında Kullanılan Ders Kitaplarında Söz Eylemlerin Sunuluşu	130
4.2.1 İncelenen Ders Kitaplarındaki Söz Eylemlerin Bütüncü Verileriyle Karşılaştırılması	141
4.2.2 Ders Kitaplarında Yer Alan “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Bütüncü Verileriyle Karşılaştırılması	141
4.2.3 Ders Kitaplarında Yer Alan “Emretme” Söz Eylemlerinin Bütüncü Verileriyle Karşılaştırılması	143
4.2.4 Ders Kitaplarında Yer Alan “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Bütüncü Verileriyle Karşılaştırılması	144
4.2.5 Ders Kitaplarında Yer Alan “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Bütüncü Verileriyle Karşılaştırılması	144
4.2.6 Ders Kitaplarında Yer Alan “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Bütüncü Verileriyle Karşılaştırılması	145
4.2.7 İncelenen Ders Kitaplarında Söz Eylem Öğretimine İlişkin Görünüm (Belirtik/Örtük ve Yönerge Görünümü)	147
4.3 İngilizce Hazırlık Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisi Öğretimine Yönelik Gereksinim ve İnanışlar	167
4.3.1 Katılımcı Öğrencilerin Söz Eylem Öğretimine İlişkin Görüşleri	167
4.3.2 Katılımcı Öğrencilerin İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Söz Eylemlere İlişkin Görüşleri	171
4.3.3 Katılımcı Öğrencilerin Söz Eylem Öğretiminin Öğretim Planındaki Yerine İlişkin Görüşleri	172

4.3.4 Katılımcı Öğrencilerin İngilizce Derslerinde Söz Eylem Öğrenimi ile İlgili Belirtmek İstedikleri Hususlar	178
4.3.5 İngilizce Hazırlık Sınıfında Ders Vermekte Olan Öğretim Görevlilerinin Söz Eylem Öğretimi ile İlgili Görüşleri	181
4.3.6 Öğretim Görevlisi Katılımcıların İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Söz Eylemlere İlişkin Görüşleri.....	185
4.3.7 Öğretim Görevlisi Katılımcıların Söz Eylem Öğretiminin Öğretim Planındaki Yerine İlişkin Görüşleri	187
4.3.8 Yarı Yapılandırılmış Görüşme Verilerine Dair Bulgular	189
4.4 Hazırlık Öğrencilerine Yönelik Olan İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimine Yönelik Öğretim Modelinin Bileşenleri	226
4.4.1 Ders Kitabı İncelemesi Kapsamında Oluşturulan Modeldeki Yönergeler ve Sık Kullanılacak Yapılar	231
4.4.2 İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimine Yönelik Öğretim Modelinin Bileşenleri.....	244
4.4.3 Dördüncü Araştırma Sorusunun Bulgularına Dayanarak Hazırlanan Örnek Bir Öğretim Modeli.....	246
5. BÖLÜM.....	266
TARTIŞMA VE SONUÇ	266
5.1. Tartışma ve Sonuç	266
6. BÖLÜM.....	287
ÖNERİLER.....	287

6.1. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretmenlerine ve Alanda Çalışan Diğer Uzmanlara Yönelik Öneriler	287
6.2. Ardıl Çalışmalar İçin Öneriler	291
KAYNAKÇA	292
EKLER.....	331
EK 1- İNCELENEN DERS KİTAPLARINDAKİ YÖNLENDİRİCİ SÖZ EYLEMLERİN FREKANS DEĞERLERİ, KULLANIM SIKLIKLARI VE YÜZDE ORANLARI	331
EK 2- İNCELENEN DERS KİTAPLARINDA SÖZ EYLEM ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜNÜM.....	377
EK 3-KATILIMCI ÖĞRENCİLERE UYGULANAN SORMACA SORULARI.....	382
EK 4- ÖĞRETİM GÖREVLİLERİNE UYGULANAN SORMACA SORULARI	387
EK 5- KATILIMCI ÖĞRENCİLERE UYGULANAN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI.....	392
EK 6- ÖĞRETİM GÖREVLİLERİNE UYGULANAN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI.....	393
EK 7- SORMACALARA AİT PİLOT UYGULAMA BULGULARI	396
EK 8- HAZIRLIK ÖĞRENCİSİ KATILIMCILARA UYGULANAN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞMELERİN ÇEVİRİYAZILARI	406
EK 9- MEZUN KATILIMCILARA UYGULANAN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞMELERİN ÇEVİRİYAZILARI.....	490
EK 10- ÖĞRETİM GÖREVLİSİ KATILIMCILARA UYGULANAN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞMELERİN ÇEVİRİYAZILARI	555
EK 11- ETİK KURUL ONAY BİLDİRİMİ.....	606

ÖZET	608
ABSTRACT	610

KISALTMALAR

AOBM	: Avrupa Ortak Başvuru Metni
H.Ö.K.	: Hazırlık Öğrencisi Katılımcı
M.K.	: Mezun Katılımcı
Ö.G.K.	: Öğretim Görevlisi Katılımcı
D2	: İkinci Dil
D2E	: İkinci Dil Edinimi
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimsel İçin İstatistik Programı)
CCSARP	: A Cross-Cultural Study of Speech Act Realization Patterns (Söz Eylem Gerçekleştirme Kalıplarının Kültürlerarası Çalışması)
BNC	: British National Corpus
Spoken BNC2014	: Spoken British National Corpus 2014

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. İstekte Bulunma Söz Eylemini Kullanma Stratejilerinin Sınıflandırılması (Trosberg, 1995: 205)	41
Tablo 2. Öneride Bulunma Söz Eylemini Kullanma Stratejilerinin Sınıflandırılması Martinez-Flor, 2005:175).....	42
Tablo 3. Belirtik ve Örtük Öğretim Sınıflandırması (Housen ve Pierrard, 2006: 10).....	55
Tablo 4. Ders Kitaplarındaki Öğrenme Türünün Etkinlik Hedefleri ve Etkinlik Stratejileri Bağlamında Değerlendirmesi (Sanchez ve Perez, 2010)	56
Tablo 5. Sormacaya Yanıt Veren Öğrenci Katılımcıların Demografik Bilgileri	89
Tablo 6. Sormacaya Yanıt Veren Öğretim Görevlisi Katılımcıların Demografik Bilgileri.....	91
Tablo 7. Araştırma Verilerinin Elde Edilmesinde ve Bulguların Değerlendirilmesinde Kullanılan Teknikler	94
Tablo 8. İnceleme Kapsamına Alınan Ders Kitaplarına İlişkin Bilgiler	100
Tablo 9. Yönlendirici Söz Eylemlerin Dahil Edildiği Çalışmalar	112
Tablo 10. İncelenen Ders Kitaplarında Yer Alan “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Yapılar	131
Tablo 11. İncelenen Ders Kitaplarında Yer Alan “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Yapılar	134
Tablo 12. İncelenen Ders Kitaplarında Yer Alan İstekte Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Yapılar	136
Tablo 13. İncelenen Ders Kitaplarında Yer Alan “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Yapılar	138
Tablo 14. İncelenen Ders Kitaplarında Yer Alan “Yasaklama” Söz Eylemlerine İlişkin Yapılar	140
Tablo 15. İncelenen Ders Kitaplarında Söz Eylemlerin Görünümü	147

Tablo 16. Öğrencilerin İngilizce Söz Eylem Öğrenimine Yönelik Görüşleri.....	168
Tablo 17. Öğrencilerin İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Söz Eylemlere İlişkin Görüşleri.....	171
Tablo 18. Öğrencilerin Söz Eylem Öğretiminin Öğretim Planındaki Yerine İlişkin Görüşleri	172
Tablo 19. Öğretim Görevlilerinin İngilizce Söz Eylem Öğretimine Yönelik Görüşleri	181
Tablo 20. Öğretim Görevlilerinin İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Söz Eylemlere İlişkin Görüşleri	185
Tablo 21. Öğretim Görevlilerinin Söz Eylem Öğretiminin Öğretim Planındaki Yerine İlişkin Görüşleri.....	187
Tablo 22. Hazırlık Öğrencisi Katılımcılara Ait Yarı Yapılandırılmış Görüşme Bulguları....	190
Tablo 23. İngilizce Sınıflarında Söz Eylemlerle İlk Olarak Nasıl Karşılaşmak İstersiniz? ...	193
Tablo 24. Söz Eylem Öğreniminin İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerinize Etkisi Nedir?	194
Tablo 25. İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylemlerin Doğrudan Sunulmasını mı Yoksa Sezdirilerek Sunulmasını mı İstersiniz?	195
Tablo 26. İngilizce Sınıflarında Kullanılan Ders Kitaplarında ve Öğretim Programında, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Söz Eylem Öğretimine Yeterince Yer Verildiğini Düşünüyor Musunuz? Açıklayınız.	195
Tablo 27. İngilizce Sınıflarında, Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğrenimi İçin Ders Kitabı Dışında Ne Tür Etkinliklere Yer Veriliyor? -Verilebilir?	196
Tablo 28. Öğretmen, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Hedef Söz Eylemlerin İşlevlerini Fark Etmenizi ve Anlamanızı Nasıl Sağlayabilir?	198
Tablo 29. İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisine Yönelik Söz Eylem Öğrenimi İçin Nasıl Sınanmak İstersiniz?	199

Tablo 30. İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğrenimini Engelleyen Etmenler Nelerdir?	201
Tablo 31. Mezun Katılımcılara Ait Yarı Yapılandırılmış Görüşme Bulguları	202
Tablo 32. İngilizce Sınıflarında Söz Eylemlerle İlk Olarak Nasıl Karşılaşmak İsterdiniz?... 205	
Tablo 33. Söz Eylem Öğreniminin İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerinize Etkisi Neydi?	205
Tablo 34. İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylemlerin Doğrudan Sunulmasını mı Yoksa Sezdirilerek Sunulmasını mı isterdiniz?	206
Tablo 35. İngilizce Sınıflarında Kullanılan Ders Kitaplarında ve Öğretim Programında, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Söz Eylem Öğretimine Yeterince Yer Verildiğini Düşünüyor Musunuz? Açıklayınız	207
Tablo 36. İngilizce Sınıflarında, Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğrenimi İçin Ders Kitabı Dışında Ne Tür Etkinliklere Yer Veriliyordu? -Verilebilir?	208
Tablo 37. Öğretmen, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Hedef Söz Eylemlerin İşlevlerini Fark Etmenizi ve Anlamanızı Nasıl Sağlayabilirdi?.....	209
Tablo 38. İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisine Yönelik Söz Eylem Öğrenimi İçin Nasıl Sınanmak İsterdiniz?	210
Tablo 39. İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğrenimini Engelleyen Etmenler Nelerdir?	212
Tablo 40. Öğretim Görevlisi Katılımcılara Ait Yarı Yapılandırılmış Görüşme Bulguları	213
Tablo 41. İngilizce Sınıflarında, Öğrenciler Söz Eylemlerle İlk Olarak Nasıl Karşılaşmalıdırlar?	216
Tablo 42. Söz Eylem Öğretiminin İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisine Etkisi Nedir?	217

Tablo 43. İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylemlerin Doğrudan Sunulmasını mı Yoksa Sezdirilerek Sunulmasını mı İstersiniz? Açıklayınız.	218
Tablo 44. İngilizce Sınıflarında Kullanılan Ders Kitaplarında ve Öğretim Programında, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Söz Eylem Öğretimine Yeterince Yer Verildiğini Düşünüyor Musunuz? Açıklayınız.	220
Tablo 45. İngilizce Sınıflarında, Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimi İçin Ders Kitabı Dışında Ne Tür Etkinliklere Yer Verilebilir?	221
Tablo 46. Öğretmen, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Öğrencilerin Hedef Söz Eylemlerin İşlevlerini Fark Etmelerini ve Anlamalarını Nasıl Sağlayabilir?	222
Tablo 47. İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisine Yönelik Söz Eylem Öğretimi Nasıl Sınanmalıdır?	224
Tablo 48. İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimini Engelleyen Etmenler Nelerdir?	225
Tablo 49. Veri Çözümlemesi Sonucu Tasarlanan Modele Dahil Edilen Unsurlar	227
Tablo 50. İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimine Yönelik Öğretim Modelinin Bileşenleri.....	244
Tablo 51. “Language Hub” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	331
Tablo 52. “Language Hub” Kitabında Öneride Bulunma Söz Eylemine İlişkin Bulgular	332
Tablo 53. “Language Hub” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	333
Tablo 54. “Language Hub” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular.....	333
Tablo 55. “Language Hub” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	334
Tablo 56. “Language Hub” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	335

Tablo 57. “Language Hub” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	336
Tablo 58. “Language Hub” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	336
Tablo 59. “Language Hub” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri...	337
Tablo 60. “Language Hub” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular.....	337
Tablo 61. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	338
Tablo 62. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	338
Tablo 63. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	340
Tablo 64. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	340
Tablo 65. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	341
Tablo 66. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	342
Tablo 67. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	343
Tablo 68. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	343
Tablo 69. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	344

Tablo 70. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	345
Tablo 71. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	346
Tablo 72. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular.....	346
Tablo 73. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	347
Tablo 74. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	348
Tablo 75. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	349
Tablo 76. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında İstekte Bulunma Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	349
Tablo 77. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	350
Tablo 78. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular.....	351
Tablo 79. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	352
Tablo 80. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	352
Tablo 81. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	353

Tablo 82. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular.....	354
Tablo 83. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	355
Tablo 84. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular.....	355
Tablo 85. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	356
Tablo 86. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular.....	357
Tablo 87. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	358
Tablo 88. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular.....	359
Tablo 89. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	360
Tablo 90. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular.....	360
Tablo 91. “English File Intermediate” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	361
Tablo 92. “English File Intermediate” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular.....	361
Tablo 93. “English File Intermediate” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	362

Tablo 94. “English File Intermediate” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	363
Tablo 95. “English File Intermediate” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	364
Tablo 96. “English File Intermediate” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	365
Tablo 97. “English File Intermediate” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri	366
Tablo 98. “English File Intermediate” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	367
Tablo 99. “English File Intermediate” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	367
Tablo 100. “English File Intermediate” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	368
Tablo 101. “Speakout Intermediate” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	369
Tablo 102. “Speakout Intermediate” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	369
Tablo 103. “Speakout Intermediate” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	370
Tablo 104. “Speakout Intermediate” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	371
Tablo 105. “Speakout Intermediate” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	372

Tablo 106. “Speakout Intermediate” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	372
Tablo 107. “Speakout Intermediate” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	374
Tablo 108. “Speakout Intermediate” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	374
Tablo 109. “Speakout Intermediate” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri.....	375
Tablo 110. “Speakout Intermediate” Kitabında Yasaklama Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular	376

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. “Emretme söz eyleminin muhatabın yararı için kullanıldığı bir örnek” (Spoken BNC 2014).....	38
Şekil 2. Veri Tabanları Yoluyla Çalışmaların Tanımlanması	99
Şekil 3. “Try using” yapısının dağılımı (Spoken BNC 2014).....	142
Şekil 4. “A good idea would be” yapısının dağılımı (Spoken BNC 2014).....	142
Şekil 5. “It might be better to” yapısının dağılımı (Spoken BNC 2014)	142
Şekil 6. “If I were you I would” yapısının dağılımı (Spoken BNC 2014)	143
Şekil 7. Forbid sözcüğünün dağılımı (Spoken BNC 2014).....	146
Şekil 8. Prohibit sözcüğünün dağılımı (Spoken BNC 2014)	146
Şekil 9.“Be + not + to + eylemlilik” yapısının dağılımı 20/107 (Spoken BNC 2014).....	146
Şekil 10. “Daha” sözcüğünün dağılımı 26/885	179
Şekil 11. “Diyalog” sözcüğünün dağılımı 1/885.....	179
Şekil 12. “Etkinlik” sözcüğünün dağılımı 7/885.....	179
Şekil 13. “Video” sözcüğünün dağılımı 1/885.....	180
Şekil 14. “Yüz yüze” sözcüğünün dağılımı 4/885	180
Şekil 15. “Kitap” sözcüğünün dağılımı 8/885.....	180
Şekil 16 . “Gramer” sözcüğünün dağılımı 3/885	181
Şekil 17. Language Hub İsimli Kitaptaki Yönerge Örneği, ss. 82, 83	234
Şekil 18. Q Skills for Success Listening and Speaking İsimli Kitapta Yönerge Örneği, s. 46	235
Şekil 19. Pathways Listening&Speaking, and Critical Thinking, s.38	236
Şekil 20. Pathways Listening&Speaking, and Critical Thinking, ss.39-40	237
Şekil 21. Pathways Listening&Speaking, and Critical Thinking, ss.89,91.....	238
Şekil 22. Pathways Listening&Speaking, and Critical Thinking, ss.99-100	239

Şekil 23. Skillful 2 Listening & Speaking, ss.111,114	241
Şekil 24. Speakout Intermediate, s.63	242
Şekil 25. English File Intermediate, ss.52,53,105	243
Şekil 26. Language Hub, sayfa 140.....	377
Şekil 27. Language Hub, sayfa 82.....	377
Şekil 28. Q Skills for Success 2 Listening&Speaking, sayfa 143	378
Şekil 29. Q Skills for Success 2 Listening&Speaking , sayfa 46.....	378
Şekil 30. Pathways 2 Listening&Speaking and Critical Thinking, sayfa 108	379
Şekil 31. Skillful 2 Listening& Speaking, dinleme bölümü çeviri yazısı	379
Şekil 32. English File Intermediate, sayfa 28.....	380
Şekil 33. English File Intermediate, sayfa 39.....	380
Şekil 34. English File Intermediate, sayfa 139.....	380
Şekil 35. Speakout Intermediate, sayfa 70	381
Şekil 36. Speakout Intermediate, sayfa 146	381

1.BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde tezin konusuna, amaç ve önemine, araştırma sorularına, kapsam ve sınırlılıklarına yer verilmiştir.

1.1 Tezin Konusu

Yabancı dil olarak İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde, söz eylem öğretimine yönelik bir model tasarlamak bu tezin konusunu oluşturmaktadır.

1.2 Amaç ve Önem

Etkili ve anlamlı iletişim kurmak, bir dili öğrenmenin amaçlarından bir tanesidir. Dil öğrencileri anlatılmak isteneni anlayıp yorumlayabilmeyi, bunun sonucunda duygu ve düşüncelerini belirtebilmeyi ve kendilerini etkili bir şekilde ifade edebilmeyi hedeflerler. Bu durum yabancı dil öğretiminde konuşma becerisinin birincil beceri olduğu ve konuşma becerisinin, yeni bir yabancı dil edinirken öğrencilerin geçmeleri gereken ilk aşama olduğu anlamına gelir.

Konuşma becerisi, yabancı dil öğretiminde önemli bir yere sahiptir. Brown (2002)'ye göre, yabancı bir dilde konuşmayı öğrenmek, dinleme, okuma, yazma ve konuşma olarak sınıflandırılan dört dil becerisinin en zorlayıcısıdır. Yabancı bir dili edinmek çoğu durumda o dili konuşmayla eşit tutulmuştur. Bu sebeple, yabancı dil konuşucularının dilin dilbilgisi kurallarını doğru bir biçimde kullanmasının yanında, dili çeşitli bağlamlarda nasıl kullandıkları da yabancı dil öğretiminde önemli bir yere sahiptir.

Konuşma becerisinin yabancı dil öğretimindeki önemine rağmen, yabancı dil öğretimi yöntem alanyazınında da gözlemleneceği gibi, uzun yıllar boyunca konuşma öğretimi dil sınıflarında göz ardı edilerek, daha çok, ders kitabındaki alıştırma ve diyalogların ezberlenmesi olarak görülmüştür. Ancak 1970’lerde İletişimci Dil Öğretim Yaklaşımı ile konuşma becerisine verilen önemde gözle görülür bir değişiklik yaşanmıştır.

Yapısalcılığa karşıt olarak ortaya çıkan işlevselci dilbilim, biçimden çok anlama odaklanma, anlamın sağlanması için anlam müzakeresi yapılması gibi pratikleri beraberinde getirerek yabancı dil öğretiminde yer edinmiştir. Aynı zamanda etkili öğrenmenin en iyi sosyal ortamda gerçekleştiği düşüncesi Vygotsy (1978) tarafından ortaya atılan Sosyokültürel Kuram (*Sociocultural Theory*) ile alanyazındaki yerini bulmuştur. Karşılıklı konuşma, anlam uzlaşmasıyla beraber (*negotiation of meaning*) doğru anlamı çıkarmayı ve öğrenmeyi kolaylaştırır. Öğrencilerin birbirleriyle diyalog halinde olması, ikili ve çoklu etkinlikler yoluyla yabancı dilde etkili iletişim kurma ve iletişimsel yetkinlik kazanma hedeflerinin kazanılmasını kolaylaştırır. Alanyazındaki pek çok çalışma anlam uzlaşmasının karşılıklı konuşma becerisine katkıda bulunduğunu ortaya koymuştur (Foster, 2005; Jiang, 2016; Zhu ve Carles, 2018). Kısacası, yabancı dil öğretimi yöntemler tarihçesi ve alanyazında etkili olan dil öğrenme kuramları incelendiğinde, karşılıklı konuşma becerisinin önemi gözlemlenebilir.

Alanyazında yabancı dil öğretimindeki konuşma becerisiyle ilgili çok sayıda çalışma yapılmasına rağmen, pek çok yabancı dil öğretim yöntemi ortaya atıldıktan sonra 1990 ve sonrası dönemde “en iyi yöntemin olmadığı” (Prabhu, 1990), yöntemlerin son bulup bulmadığı (Bell, 2007) gibi tartışmaların ortaya çıktığı yöntem sonrası dönemde gözlemlenen dil sınıflarında bile, bu becerinin göz ardı edildiği görülür. Tomlinson (2012: 51), son 45 yıl boyunca dünyada pek çok yerde yabancı dil dersi gözlemleme fırsatı bulduğunu belirtirken, pek çok sınıfta gözlemlendiği eksiklikleri de belirtmiştir. Konuşma becerisi öğretimi ile ilgili olan

birkaç eksiklikten bahsetmek gerekirse, öğrencilerin dilin kullanım bilimsel unsurlarını pratik etmekten ziyade, hedef dilin dilbilgisi yapısını tekrar etmek için gereğinden fazla zaman harcadıkları, derslerde “biçime odaklanmayı, anlama odaklanmaya” tercih ettiklerini belirtmiştir. Ayrıca, yabancı dil öğretiminde yapılandırmacı öğrenme kuramı, sosyokültürel kuram, işbirlikli öğrenme gibi öğrenciler arası diyalogu destekleyen öğrenme kuram ve yaklaşımlarının günümüz yabancı dil öğretimi anlayışında egemen olması beklenirken, incelenen ders kitaplarının “davranışçı sunum-uygulama-üretim işleyişinde takılı kalmış” olduklarını saptamıştır. Mevcut ders kitaplarının öğrencilerin ilk olarak okuma, yazma, dilbilgisi etkinliği ve sözcük öğrenme etkinlikleri yaptıktan sonra “serbest konuşma etkinlikleri” yapmalarına izin verdiğini gözlemlemiştir (Tomlinson, 2012:51).

“Dilin belirli iletişim durumlarında kullanılması” (Ayırır, 2016: 143) ve öğrencilere hedef dilde iletişim becerisi kazandırmak amacıyla, söz eylemlerin öğretimi büyük önem taşımaktadır. Avrupa Konseyi tarafından ilk olarak 2001 yılında oluşturulan ve genel olarak “öğretme ve öğrenmeyi destekleyen ve dil öğrenme hedeflerini, içeriğini, görevlerini ve değerlendirmelerini bir araya getiren” (Glover, 2011: 122) Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni’ndeki (*Common European Framework of Reference for Languages*) dil konuşucusu kazanımlarına bakıldığında, bir dilin yetkin konuşucusu olmak için kazanılması gereken iletişim edincinin bir alt başlığı olarak kullanım edinci göze çarpar. Bu amacı gerçekleştirmek için kullanılan araçlarla birlikte çeşitli söz eylemlere yabancı dil sınıflarında yer verilmesi gerekmektedir. Zira kullanım bilimsel unsurları öğretmek, ikinci ve yabancı dil öğrencileri için faydalıdır (Beebe ve Takahashi, 1989). Avrupa Ortak Başvuru Metni (AOBM) (2001), yabancı dil öğrenmenin amacının iletişim olduğu varsayımına dayanmaktadır. Bunu yapabilmek için, öğrencilerin bir dizi iletişim edinci geliştirmesi gerekir. İletişim edinci dilbilimsel, toplum dilbilimsel ve kullanım edincini içerir. Bu tezde kullanım edincinin bir parçası olan söz eylemler karşılıklı konuşma becerisi bağlamında incelenip, yabancı dil olarak İngilizcede bir

konuşma becerisi modeli tasarlanması hedeflendiğinden karşılıklı konuşma becerisi ve sözlü anlatım farkını açıklamakta fayda vardır. Ayrıca bu çalışma için B1 düzeyindeki öğrencilerin katılımcı grubuna dahil edilecek olmasının sebebi, bu düzeyin kullanımbilim öğretimi için en uygun düzey olarak kabul edilmesi (Kasper, 2001) ve öğrencilerin karşılıklı konuşma bağlamında çeşitli söz eylemleri (örneğin katılma/katılmama) kullanabilme yetisine sahip olmalarıdır. Bu nedenle bu grubun dil yeterliliklerinden bahsetmek gerekir.

AOBM'ye göre yabancı dilde sözlü üretim “kişilerarası, işlemsel ve değerlendirici” olmak üzere, işleve bağlı olarak üç gruba ayrılmıştır (Council of Europe, 2001: 65). “*Kamusal duyurular*” “*İzleyicilere hitap etme*” ve “*Kesintisiz monolog: deneyimi betimleme*” B1 düzeyi tanımlayıcıları sözlü anlatım olarak tanımlanabilecek, daha çok betimleme, duygu düşünceleri ifade etme, hikayeleştirme, ilişkilendirme gibi yeterlilikleri içerirken; benzer şekilde “*Kesintisiz monolog: bilgi verme*”, karşılıklı konuşmadan farklı olarak tek başına konuşma ya da sözlü anlatım olarak ifade edilebilir ve AOBM (2018/2020)'de güncel tanımlayıcılarıyla yer bulur.

AOBM (2018: 68)'de özellikle tartışma esnasında “*Kesintisiz monolog: bir sav ortaya koyma*” ölçeği karşılıklı konuşma bağlamında B1 düzeyi tanımlayıcılarına bakıldığında, bu düzeyde yabancı dil öğrencilerinin devam etmekte olan bir tartışmaya kendi fikirleriyle katkıda bulunabilecekleri, kendi fikirlerini ortaya koyabilecekleri ve kendi fikirlerini destekleyen örnekler verebilecekleri belirtilmiştir. Bu anlamda, karşılıklı konuşma esnasında öğrencilerin özellikle düşüncelerini desteklemek ya da muhatabının fikirleri hakkında görüş belirtmekte kullanabileceği katılıyorum/katılmıyorum söz eylemleriyle beraber, açıklama, tavsiye verme gibi söz eylemleri kullanabileceklerini çıkarmak mümkündür.

AOBM (2018/2020)'nin tamamlayıcı cildinde, B1 düzeyindeki öğrencilerin karşılıklı konuşma becerisi kazanımlarından bahsetmek gerekirse, bu düzeydeki öğrencilerin “*Sosyal*

bağlantı kurabilir (ör. Selamlaşma ve vedalaşma, tanışma, teşekkür etme)” kazanımını çoktan edinmiş oldukları, mevcut dil düzeyinde ise “nispeten anlık ve doğal sorular sorarak aşına olduğu konularda tepkilerini ve görüşlerini ifade etmek suretiyle bir konuşma başlatabilip karşılıklı konuşmanın devam etmesine yardımcı olabileceği” biçiminde belirtilmiştir.

Tüm bu kazanımlara ek olarak, genel dil yeterliliğinin üst sınıflandırmasının altında “dilsel edinç, toplumsal edinç ve kullanım edinci” göze çarpmaktadır (Council of Europe, 2018: 36). Bu bakımdan yabancı dil olarak İngilizce B1 düzeyindeki kullanım edincinin önemli bir parçası olan söz eylemleri sıklıkla kullanabildikleri düşünülmektedir. Ancak bu görüşün aksine, yabancı dil olarak İngilizce hazırlık sınıflarında öğrencilerin çeşitli bağlamlarda uygun söz eylemleri kullanmakta zorluk çektikleri (Li ve Rozina, 2017) ve İngilizce hazırlık sınıflarında kullanılan ders kitaplarının da söz eylem öğretimi konusunda öğrenci ihtiyaçlarını karşılamadıkları düşünülmektedir (Delen ve Tavil, 2010). Diğer taraftan alan yazında söz eylem öğretimi ile ilgili ders kitabı incelemelerinin büyük bir çoğunluğunda söz eylemlerin yalnızca bir veya birkaçının aynı çalışma içerisinde incelendiği görülmektedir (Alemi ve Iraandoost, 2012; Delen ve Tavil, 2010; Pérez Hernández, 2019).

Yabancı dil öğretiminde konuşma becerisindeki durum, yabancı dil sınıflarında öğrencilere iletişim edincini kazandırmak için kullanım edincine de kullanılan ders aracıyla beraber önem verilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu anlamda kullanım edincinin önemli bir parçası olan söz eylem öğretimi, farklı bağlamlarda etkili iletişimin gerçekleşmesi için önemli bir rol oynamaktadır.

Ancak, alanyazındaki pek çok çalışma, ders kitaplarının söz eylem açısından incelenmesiyle, kimi çalışmalar ise öneride bulunma ya da reddetme gibi belirli söz eylemlerin incelenmesiyle sınırlı kalmıştır (bkz. Abu Humeid ve Altai, 2013; Aliakbari ve Changizi, 2012).

Bazı çalışmalarda ise farklı öğretim ortamlarında söz eylemlerin öğretilmesi karşılaştırılmıştır (bkz. Haghihi, Jafarigohar, Khoshsima ve Vahdany, 2018; Üstünbaş, 2021).

Söz eylemlerle ilgili alanyazında pek çok çalışmaya rastlanmaktadır. Bu çalışmalardan bazılarına aşağıda değinilmiştir:

Alanyazında yer alan bir çalışmada farklı dil yeterlilik düzeylerine sahip olan Türk İngilizce öğrencilerinin kullandıkları reddetme ifadeleri araştırılmıştır ve böylece yeterlilik düzeyinin reddetme ifadelerini kullanmada bir etmen olup olmadığı araştırılmıştır. Sonuçlar, yeterlilik düzeyinin dil öğrenmede etkilerini ortaya koymuştur (Han ve Burgucu-Tazegül, 2016).

Yüksek ve düşük yeterliliğe sahip Japon İngilizce öğrenenler arasındaki dolaylı istekte bulunma ve reddetme ifadelerinin anlaşılmasının karşılaştırıldığı bir başka çalışmada İngilizce öğrenenlerin işlem süresini ve doğruluğunu ölçmek için çoktan seçmeli bir anket ve 38 maddelik bir dinleme parçası kullanılmıştır. Çalışmanın bulguları, düşük dil yeterliliğine sahip öğrencilere kıyasla, yüksek dil yeterliliğine sahip öğrencilerin dolaylı konuşma eylemlerini daha doğru yorumladıklarını göstermiştir (Taguchi, 2005).

İki farklı yeterlilik düzeyinden (orta ve ileri) anadili İngilizce olmayan 104 kişinin kullanım bilimsel farkındalığı ve söz eylem kullanımını değerlendirmek için tasarlanmış bir çalışmada söylem tamamlama (*discourse completion test*) ve söylem çıkartım testi (*discourse elicitation test*) olmak üzere toplamda iki farklı test uygulanmıştır. Bulgular, yeterlilik düzeyinin, uygun ve doğru istekte bulunma söz eylemlerinin üretilmesi üzerinde etkileri olduğunu göstermiştir (Beltrán, 2013).

Hangi söz eylemin alanyazında daha çok incelendiğine bakıldığında ise sistematik derlemelerden bahsetmek faydalı olacaktır. Sharqawi ve Anthony (2019) tarafından 2009-2019

yılları arasında söz eylemlerle ilgili yapılan çalışmaların söz eylem türüne göre sınıflandırıldığı çalışmada, 15 adet katılmama, 8 adet özür, 2 adet tavsiye, 5 adet istek, 1 adet minnettarlık, 1 adet düzeltme, 1 adet ikna etme, 1 adet tebrik etme, 1 adet uyarma/tehdit etme, 10 adet reddetme, 2 adet şikayet etme, 1 adet iltifat, 1 adet teşekkür etme söz eyleminin incelendiği çalışmayla beraber 1 adet çeşitli söz eylemlerin bir arada incelendiği çalışmaya yer verilmiştir. Kuşkusuz alanyazında farklı bağlamlardaki daha pek çok söz eylemin incelendiği çalışmaya ulaşmak mümkündür. Ancak bu sistematik derlemeden de çıkarılabileceği gibi, alan yazında daha çok reddetme ve katılma-katılmama söz eylemlerinin incelendiği sonucuna ulaşılabilir. Son yıllarda ise alanyazında tersyüz öğrenme ya da harmanlanmış öğrenme gibi geleneksel öğrenme ortamından farklı ortamlarda söz eylem öğretimiyle ilgili çalışmalara rastlamak mümkündür (Haghighi, Jafarigohar, Khoshsima ve Vahdany, 2019; Üstünbaş, 2021).

Bu aşamada alanyazında söz eylem öğretimi ile ilgili yapılan ulusal çalışmalardan bahsetmek faydalı olacaktır. Toprak (2020), İngilizce öğrenen Türk öğrencilerin İngilizce’de nasıl önerilerde bulunduğunu araştırmayı amaçladığı çalışmasına büyük bir şehirde bulunan bir devlet üniversitesinin yabancı diller bölümünde öğrenim görmekte olan, AOBM ölçeğinde B1-B2 düzeyindeki 65 lisans öğrencisini kolayda örnekleme kullanarak dahil etmiştir. Bu çalışmada katılımcılardan yakında gerçekleşecek olan bir gezi veya ziyaret hakkında arkadaşlarına bir elektronik posta yanıtı hazırlamaları ve olası etkinlikler hakkında önerilerde bulunmaları istenmiştir. Elektronik postalarını oluşturmaya başlamadan önce, öğrencilerden Türkiye’de görülmeye ve keşfedilmeye değer olduğunu düşündükleri yerler hakkında beyin fırtınası yapmaları ve bu yerleri tanımlamaları istenmiştir. Katılımcılar ders sırasında elektronik postalarını yazmışlardır. Çalışmanın ilk araştırma sorusu İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen Türk öğrencilerin nasıl önerilerde bulunduğunu araştırmıştır. Başka bir deyişle, öğrencilerin ne tür öneride bulunma söz eylemlerini (doğrudan, gelenekselleştirilmiş ve dolaylı) kullandıklarını araştırmıştır. İkinci araştırma sorusu, en yalın haliyle öneride bulunma söz eylemini ifade etmek

için ne tür stratejilerin ve dilsel unsurların kullanıldığını araştırmıştır. Birinci araştırma sorusuna ilişkin sonuçlar, en sık kullanılan öneride bulunma söz eylem türünün “gelenekselleştirilmiş” olduğunu göstermiştir. Katılımcılar, muhatapları tarafından yüz tehdit edici (*face- threatening act*) olarak değerlendirilebilecek “doğrudan” öneride bulunma söz eylem yapılarını kullanmayı tercih etmemişlerdir. Söz konusu çalışmada sosyal mesafe ve güç bir endişe kaynağı olmamasına rağmen, katılımcıların çoğunluğu “gelenekselleştirilmiş” öneride bulunma söz eylem yapılarını kullanmayı tercih etmiştir. Sonuçlar ayrıca katılımcıların “doğrudan” öneride bulunma söz eylem yapılarını kullanarak saldırgan olmaktan kaçındıklarını göstermiştir.

Tuncer ve Turhan (2019)’un Çukurova Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü’nde kolayda örnekleme yoluyla seçilen 27 katılımcıyla (14 erkek ve 13 kadın) uyguladığı çalışmada ise İngilizce öğretmen adaylarının reddetme stratejilerini keşfetmesi ve tanımlaması amaçlanmıştır. Bunun için katılımcılarla söylem tamamlama testi uygulanmıştır. Bu testte katılımcılardan bir durumu okumaları ve ardından o senaryoda ne söyleyeceklerini İngilizce yazmaları istenmiştir. İlk aşamada, katılımcıların farklı sosyal statüye sahip farklı muhatapları reddederken hangi stratejileri kullandıklarını bulmak amacıyla yanıtların içeriği dikkate alınmıştır. İkinci aşamada, muhatapların cinsiyeti ve statüsü ile ilgili olarak katılımcılar tarafından kullanılan en yaygın reddetme stratejilerini görmek için katılımcıların kullandıkları toplam reddetme stratejilerinin frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Ayrıca erkeklerin ve kadınların reddetme stratejileri arasında fark olup olmadığını görmek için ki-kare testi uygulanmıştır. Üçüncü aşamada, katılımcıların birlikte kullanma eğiliminde oldukları stratejilerin sırasını görmek için reddetme ifadeleri incelenmiştir. Sonuçlar, katılımcıların, muhatabın durumuna bağlı olarak daha fazla reddetme stratejisi içeren daha uzun tümceler kullanmaya meyilli olduklarını göstermiştir. Yani muhatabın statüsü ne kadar yüksek olursa, o kadar çok reddetme stratejilerinin kullanıldığı söylenebilir. Ayrıca sonuçlar, erkek ve kadınların

reddetme stratejileri arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir. Eşit muhatabı olan tek bir davet senaryosu durumu dışında erkek katılımcıların doğrudan “hayır” demeyi daha sık tercih ettikleri tespit edilmiştir. Sonuç olarak, veriler kullanım bilimsel edince odaklanmaya ve kullanım bilimsel becerilerin dil becerileri kadar önemli olduğu gerçeğinin öğrencileri bilinçlendirmeye ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Bir diğer çalışmada Bikmen ve Marti (2013), İngilizce öğrenen Türklerin şikâyet söz eylemini gerçekleştirirken anadillerinden kullanım bilimsel bir aktarım yapıp yapmadıklarını veya ne tür bir aktarım yaptıklarını incelemiştir. Çalışmaya Londra, İngiltere ve İstanbul’daki çeşitli üniversitelerden 100 Türkçe anadili olup İngilizce öğrenen, 92 anadili İngilizce olan ve 108 anadili Türkçe; yani, İngilizce bilmeyen katılımcılar dahil edilmiştir. Katılımcıların şikâyet söz eylemini incelemek için Türkçe ve İngilizce yazılı bir söylem tamamlama görevi (*discourse completion task*) kullanılmıştır. Sonuçlar, İngilizce öğrenen Türk katılımcıların *dolaylı suçlama* stratejisini anadili Türkçe ve İngilizce olanların arasında bir sıklıkta kullandıkları ve böylece zayıf olumsuz kullanım bilimsel bir aktarımın oluştuğu gözlemlenmiştir.

Polat (2010)’un yabancı dil olarak Türkçe söz eylem öğretimine yönelik bir model ortaya koymayı amaçlandığı doktora tez çalışmasında, yabancı dil olarak Türkçe, Fransızca ve İngilizce ders kitaplarındaki söz eylem görünümü ortaya konulmuştur. Yabancı dil olarak Türkçe, Fransızca ve İngilizce ders kitaplarındaki söz eylem öğretimi yaklaşımlarının ortaya konulması amacıyla izin isteme, istekte bulunma, kabul etme, reddetme ve öneride bulunma söz eylemlerinin görünümü yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan “*Hitit 1, 2, 3*”, yabancı dil olarak Fransızca öğretiminde kullanılan “*Taxi! 1, 2, 3*”, “*Le Nouvel Espaces 1, 2, 3*”, “*Alter Ego 1, 2, 3, 4*” ile yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde kullanılan “*New Headway Elementary*”, “*Pre-Intermediate*” ve “*Upper-Intermediate*” ders kitapları ve alıştırma kitaplarında belge analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu aşamanın sonrasında Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi TÖMER’de söz konusu

kitaplardan bir veya birkaçını kullanarak yabancı dil olarak Türkçe ve Fransızca öğrenen 42 yabancı ve 9 Türk öğrenciye söz eylemleri kullanmasını gerektiren 22 durumun yer aldığı söylem tamamlama testi uygulanarak bu öğrencilerin başarı durumları ölçülmüş ve söz eylem veri tabanı oluşturulmuştur. Bu veri tabanı ışığında farklı ikinci dilleri öğrenen (Fransızca ve Türkçe) katılımcıların söz eylem kullanıma yönelik başarı durumları karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgular, inceleme kapsamına alınan ders kitaplarıyla ilişkilendirilmiştir. Araştırmanın sonuçları, incelenen yabancı dil öğretimi ders kitaplarının söz eylem öğretiminde “dizgesel bir yaklaşım benimsemediğini” ve ileri düzeydeki yabancı dil olarak Türkçe ve Fransızca öğrencilerinin söz eylemleri kullanırken zorlandıklarını ortaya koymuştur. Araştırma, bu eksikliklerin giderilmesi amacıyla ortaya konulan önerilerle sonlandırılmıştır.

Ortaköylüoğlu (2019)’un İngilizce ve Türkçede rica etme söz eylemlerinin kullanılmasında, grup içi ve grup dışı dilsel strateji kullanıma yönelik olarak kibarlık ve kabalık görünümlerinin söz konusu iki dildeki benzerliklerini ve/veya farklılıklarını ortaya koymayı amaçladığı doktora tez çalışmasında, 30 Türk ve 30 Amerikalı katılımcı çalışma grubunu oluşturmuştur. Söz konusu katılımcı gruplarının oluşturulan beş rica durumunu rol oynama yöntemiyle doğaçlaması sonucu karşılıklı etkileşimden elde edilen veriler kayıt altına alınmış ve kayıtların çeviri yazıları içerik çözümlemesi yöntemiyle çözümlenmiştir. Sonuçlar, her iki grupta da dost olmanın sözünü esirgememekle ilişkilendirilmesi, karşılıklı konuşma esnasında iltifat etme stratejisi kullanıldığında karşılık olarak alçakgönüllülük stratejisi kullanılması, kibarlık ve kabalık durumlarının karşılıklı etkileşimdeki duruma göre şekillenmesi, rica etme stratejisi kullanıldığında olumlu bir dönüt alındığında bile ricanın yinelenmesi gibi durumları ortaya koymuştur. İki katılımcı grubunun farklı olduğu noktalar ise Türk kültürünün “yüksek bağlam kültürü”, Amerikan kültürünün ise “düşük bağlam kültürü” olmasıdır. Çalışma, kibarlık ve kabalık üzerine yapılabilecek güncel çalışma önerileriyle sonlandırılmıştır.

Güngör (2022), ilk olarak üç farklı ders kitabı incelemesi, sınıf gözlemleri, öğretim elemanlarının görüşleri ve öğrencilere uygulanan belirtik ve örtük bilgiyi ölçen söz eylem sınavını dahil ederek yönlendirilen ikinci dil ediniminde söz eylem öğretimine ilişkin durumu betimlediği çalışmasının katılımcı grubunu bir devlet üniversitesindeki İngilizce hazırlık sınıfında öğrenim görmekte olan öğrenci ve öğretim elemanları oluşturmuştur. Keşfedici sıralı araştırma deseninin kullanıldığı çalışmada nitel ve nicel veriler toplanmıştır. Bu çalışmada söz eylem öğretimine yönelik var olan durum betimlendiğinde, ders kitaplarında sadece belirli türlerdeki söz eylemlere yer verildiği ve bu söz eylemlerin belirtik olarak sunulduğu sonucuna varılmıştır. Ders gözlemlerinde ise söz eylemlerin 3P (sunum-uygulama-üretim) yöntemiyle sunulduğu görülmüştür. Öğretim elemanlarının görüşleri ise öğretim programında söz eylemlere verilen yerin yetersiz olduğu ve öğrencilerin söz eylem kullanmada yetkin olmadıkları doğrultusunda olmuştur. Öğrencilerin söz eylemleri kullanıp kullanamadıkları sınıandığında ise benzer sonuçlarla karşılaşmıştır. Çalışmanın sonuçları uygun koşullar yaratıldığında kullanımbilime dair belirtik bilginin ders araçları ve öğretim yöntemlerinin katkısıyla örtük bilgiye dönüştürülebileceğine işaret etmektedir.

Delen ve Tavil (2010)'un TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Hazırlık Okulu'nda yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin istekte bulunma, reddetme ve şikâyet etme olmak üzere üç söz eylemi ne ölçüde gerçekleştirebildiğini öğrenmek ve bu söz eylemleri ders kitaplarında incelemek amacıyla uyguladığı çalışmaya 90 öğrenci dahil edilmiştir. Veriler, söylem tamamlama testi kullanılarak toplanmış ve bu çalışmada on bir ders kitabı da değerlendirilmiştir. Söylem tamamlama testinin sonuçları öğrencilerin şikâyet etme söz eylemlerini tam olarak uygun biçimde kullanamamaları da nispeten istekte bulunma ve reddetme söz eylemlerini kullanabildiklerini ve cevaplarının çoğunun üç söz eylemde çeşitlilikten yoksun olduğunu göstermiştir. Kitaplarda istekte bulunma söz eylemlerinin sıklığı sorun teşkil etmemiş, reddetme ve şikâyet etme söz eylemlerine incelenen pek çok kitapta yer

verilmemiştir. Ayrıca, bu çalışmada değerlendirilen ders kitaplarının öğrencilere istekte bulunma, reddetme veya şikâyet etmenin gerektirdiği farklı stratejileri sunmadığı gözlemlenmiştir.

Tüm bu çalışmaların ışığında yabancı dil öğretimi bağlamında alanyazında kullanım edinci ve söz eylem öğretimi ile ilgili sormacalar yoluyla öğrenci görüşlerinin, İngilizce söylem tamamlama görevleri yoluyla öğrenci başarı durumlarının ve ders kitabı incelemelerinin yer aldığı kimi çalışmalar (bkz. Bikmen ve Marti, 2013; Delen ve Tavis, 2010; Tuncer ve Turhan, 2019) olmasına rağmen, yabancı dil olarak İngilizce karşılıklı konuşma becerisinin önemli bir parçası olan söz eylem öğretimi ile ilgili öğrenci, öğretici ve hazırlık eğitimi başarıyla tamamlamış ve lisans eğitimini almak üzere ilgili bölümlere devam etmekte olan öğrencilerin görüşlerinin birlikte yer aldığı bir çalışmaya rastlanmadığı sonucuna varılabilir. Bu durum bu tezin ana problemini oluşturmaktadır. Yabancı dil olarak İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretime yönelik bu model önerisiyle beraber, büyük ölçekte konuşma becerisi öğretimi, küçük ölçekte ise söz eylem öğretimi ile ilgili gereksinim ve inanışlar betimlenerek, bir yol haritası oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu modelin yabancı dil öğretimi alanyazına katkıda bulunması hedeflenmiştir.

Kısacası İngilizce hazırlık sınıflarında karşılıklı konuşma becerisi öğretime yönelik gereksinim ve inanışları betimleyerek bu gruba yönelik, söz eylemlerin dahil edildiği, karşılıklı konuşma becerisi öğretim modeli tasarlamak bu çalışmanın ana amacını oluşturmaktadır.

Bu ana amaca ulaşmak için aşağıdaki alt amaçların gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir:

- Alanyazında yabancı dil olarak İngilizce öğretim yöntemlerinde söz eylem öğretiminin görünümünü ortaya koymak,
- İngilizce hazırlık sınıflarında kullanılan ders kitaplarında söz eylemlerin sunuluşunu ortaya koymak,

- İngilizce hazırlık sınıflarında karşılıklı konuşma becerisi öğretimine yönelik gereksinim ve inanışları ortaya koymak.

1.3 Araştırma Soruları

- 1) Alanyazında, yabancı dil olarak İngilizce öğretim yöntemlerinde söz eylem öğretiminin görünümü nasıldır?
- 2) İngilizce hazırlık sınıflarında kullanılan ders kitaplarında söz eylemlerin sunuluşu nasıldır?
 - 2a) İngilizce hazırlık sınıflarında kullanılan ders kitaplarında söz eylemlerin sıklığı nedir?
 - 2b) İngilizce hazırlık sınıflarında kullanılan ders kitaplarında söz eylem öğretimine ilişkin görünüm (belirtik/örtük olma durumu ve yönerge görünümü) nasıldır?
- 3) İngilizce hazırlık sınıflarında karşılıklı konuşma becerisi öğretimine yönelik gereksinim ve inanışlar nelerdir?
 - 3a) İngilizce hazırlık sınıflarında okuyan öğrencilerin söz eylem öğrenimine yönelik görüşleri nelerdir?
 - 3b) İngilizce hazırlık sınıfında ders vermekte olan öğretim görevlilerinin söz eylem öğretimi ile ilgili görüşleri nelerdir?
 - 3c) İngilizce hazırlık eğitimini başarıyla tamamlamış ve lisans eğitimini almak üzere ilgili bölümlere devam etmekte olan öğrencilerin söz eylem öğrenimi ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 4) Tasarlanması planlanan, hazırlık öğrencilerine yönelik olan, İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimine yönelik öğretim modelinin bileşenleri neler olmalıdır?

1.4 Kapsam ve Sınırlılıklar

Bu araştırma kapsamında birinci araştırma sorusunun yanıtını ararken, alanyazında yabancı dil olarak İngilizce öğretim yöntemlerinde söz eylemlerin görünümünü ortaya koymak amacıyla alanyazına yönelik sistematik derlemede, yönlendirici söz eylemler (*directive speech acts*) mercek altına alınmıştır. Dahası, yönlendirici söz eylemlerin bir bütün olarak dahil edildiği (en az üç yönlendirici söz eylemin olduğu) çalışmalar incelenmiştir.

Alanyazındaki bazı çalışmalar (bkz. Koike, 1996; Xu, Case, Wang, 2009) ileri düzeydeki öğrencilerin hedef dilde belirli bir söz eylemi kullanmada daha yetkin olduklarını göstermiştir. Bu anlamda B1 düzeyindeki öğrencilerin kullanım edincinin önemli bir parçası olan söz eylemleri sıklıkla kullanabildikleri düşünülmektedir. Bu nedenle tasarlanması planlanan, İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimine yönelik model önerisi B1 düzeyi dil yeterliliğinde öğrencileri kapsamaktadır.

Yule (1996)'nın yönlendirici söz eylem sınıflandırmasındaki söz eylemlerin görünümü araştırma kapsamındaki kitaplarda incelenmiştir. Alanyazında bu söz eylemi türünün yabancı dil olarak İngilizce ders kitaplarında ele alınışında eksikler olduğu ve yönlendirici söz eylemlerle ilgili “yabancı dil öğretim alanyazınındaki kuramsal bilgilerle yabancı dil olarak İngilizce öğretimi için kullanılan ders kitaplarındaki ele alınış biçimleri arasında boşluk olduğu” belirtilmiştir (Perez- Hernandez, 2020: 5). Aynı zamanda yönlendirici söz eylemler sınıf içi etkileşimlerde sıklıkla kullanıldığı için incelenmeye değerdir (Saadatmandi, Khiabani ve Pourdana, 2018; Sulistyani, 2017). Tüm bu sebeplerle araştırma kapsamında incelenen söz eylemler, yönlendirici söz eylemlerle sınırlandırılmıştır. Bunun yanında bu tez kapsamında incelenecek ders kitapları 3 adet beceri temelli, 3 adet tümleşik becerilere yönelik olmak üzere toplamda 6 adet kitap ile sınırlandırılmıştır. Tüm bunlarla birlikte, araştırma kapsamında incelenen ders kitaplarındaki yönlendirici söz eylemlere dair yapıların sıklığının bütüncü

verileriyle karşılaştırılması amacıyla yapılan çözümleme, araştırmacının söz konusu bütüncü verilerine erişebilme imkânı göz önüne alınarak “*Spoken British National Corpus 2014*(*Spoken BNC2014*)” bütüncesi kullanılarak yapılmıştır.

2.BÖLÜM

KURAMSAL TARTIŞMA

Bu bölümde; bu çalışmanın konusunun kuramsal temelini belirlemek amacıyla “Konuşma Becerisi”, “İletişim Edinci”, “Söz Eylemler”, “Yönlendirici Söz Eylemlerin Sınıflandırılması”, “Söz Eylemlerle İlgili Yapılan Çalışmalar”, “Belirtik ve Örtük Kullanımbilim Öğretimi”, “Ders Kitabı İncelemesi”, “Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi Kuramları Bağlamında Söz Eylem Öğretimi”, “Öğretmen Bilişi” ve “Öğrenci İnanışı” başlıklarına yer verilecektir.

2.1 Konuşma Becerisi

İnsanı diğer canlılardan ayıran özelliklerden biri olan dil, bireylerin çeşitli olayları, süreçleri, tutum ve duyguları birbirlerine ifade etmek için kullandıkları bir kavramdır. Dilin yaşam sürecine girmesiyle konuşma ortaya çıkar. Qamar ve Djanggih (2017)’ ye göre dil, insanın özellikle başka bir insanla olan ilişkisinde duygularını, düşüncelerini ve deneyimlerini açıklamak veya betimlemek için bir araç olarak kullanılan sözcüklerdir.

İletişim sayesinde insanlar muhatabından ¹hem sözlü hem de yazılı olarak bilgi alırlar. Bilgi alışverişinde insanlar başkalarıyla birçok iletişim türünü kullanırlar (Pradipta ve Sugiharti, 2022). Sözlü iletişim, konuşmacının muhatabıyla doğrudan konuşma biçimindeki iletişimdir. Yazılı iletişim ise bilginin yazılı ortamda iletilmesidir. İletişimin temel aracı dildir. Dolayısıyla dilin en önemli işlevinin iletişim olduğu söylenebilir (Tango, Putra, Djihar ve Ambalegin, 2022). Konuşma, insan iletişiminin en temel aracı olduğundan bir kişi bir dili konuşabildiğinde o dili bildiği varsayılır (Celce-Murcia, 2001; Wan ve Moorhouse, 2024).

¹ Bu çalışmada “muhatap” sözcüğü “listener” sözcüğünü işaret etmektedir.

Bu tez çalışmasının çalışma grubunda üniversite öğrencileri yer almaktadır. Üniversite düzeyinde öğrencilerin öğrenimlerindeki başarıları ve gelecekteki kariyerleri için iyi iletişim becerileri şarttır. İngilizce öğrenenler güdülenmeli ve onlara etkili iletişim kurabilmeleri için İngilizceyi kullanma fırsatları sağlanmalıdır. Zira İngilizce, toplantılar, seminerler, sunumlar ve sosyal görüşmeler gibi yaşamın her alanında çeşitli amaçlarla kullanılmaktadır (Rao, 2016).

İngilizce sözlü iletişim becerilerine sahip olmak, üniversite düzeyindeki öğrencilerin akademik başarıları için önemlidir. Bununla beraber, yabancı dil olarak İngilizce konuşmanın kariyer fırsatlarını arttırdığı düşünülmektedir (Carvalho, Olim ve Campanella, 2021).

Konuşma becerisi, İngilizce öğrenenlerin bir mesajı iletebilmesi ve farklı amaçlarla etkili bir şekilde iletişim kurabilmesi için önemli bir araçtır. Konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerin konuşmaya uygun dilbilgisi ve sözcük dağarcığına hâkim olmaları gerekir. Bu durumda, konuşma becerisini geliştirmek zaman alabilir (İhsan, Muslem ve Aziz, 2018; Masuram ve Sripada 2020).

Yabancı dil olarak İngilizce bağlamında, konuşma becerisinin geliştirilmesiyle ilgili kimi sorunlar mevcuttur. Anadili Türkçe olan ve yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin duygu ve düşüncelerini sözlü olarak aktaramamaktan şikayetçi oldukları görülmüştür (Koşar ve Bedir, 2014). Bununla beraber, Türk üniversitelerinde hazırlık programında öğrenim görmekte olan öğrencilerin dahil edildiği çalışmalarda sıklıkla karşılaşılan sorunlar arasında “konuşma becerisini öğrenme ve/veya öğretme” yer almaktadır (Gömleksiz ve Özkaya, 2012; Koşar ve Bedir, 2014).

Sınırlı ders süresi ve öğrencilerin iletişim kurma konusundaki isteksizliği, yabancı dil olarak İngilizce öğrencilerinin ders süresi boyunca yeterli çıktı pratiği yapma fırsatlarını engellemektedir. Ek olarak, akranları tarafından olumsuz değerlendirilme endişesi, bazı öğrencilerin akranlarıyla karşılıklı konuşma etkinliklerine katılmalarını engelleyebilir (Peng,

2019). Konuşma becerisi üretim gerektirdiğinden, İngilizceyi sınıf dışında ve gerçek yaşam koşullarında pratik etme fırsatından yoksun olan yabancı dil öğrenenler için konuşma daha da zorlayıcı hale gelmektedir (Uztosun ve Erten, 2014). Dahası, öğrencilerin hedef dilde konuşma becerisini edinirken karşılaştıkları sözcük bilgisi eksikliği, hata yapma korkusu, utangaçlık, kaygı, özgüven ve güdülenme eksikliği gibi bazı zorluklar bulunmaktadır (Ratnasari, 2020).

Öğretmenin, öğrencilerini hem sınıf içinde hem de sınıf dışında kendi aralarında bilgi alışverişinde bulunabilecekleri birçok fırsata sahip olabileceği iletişimsel etkinliklere maruz bırakması gerekir (Desalegn, 2020). Öğretmen, sınıfı takip ederek öğrencilerinin anadili İngilizce olan birinin konuşmasına benzeyen anlamlı bir konuşma yapmalarını sağlamak için “doğru dilbilgisi (doğruluk), yeterli sözcük bilgisi, iyi bir sesletim ve kabul edilebilir akıcılık konusunda azami özen göstererek, rol oyunları, benzetimler konuşma çemberleri, grup tartışmaları, münazaralar, bilgi boşluğu etkinlikleri ve hikaye anlatımına dayalı etkinlikler” yoluyla bilgi alışverişinde bulunmasını ve fikirlerini ifade etmesini gerektirecek bir etkileşim yaratmalıdır (Rao, 2018: 289). Vilar Beltrán (1995) öğretmenlerin öğretim sürecinde dersi yöneten idari işlevinin yanında, yönlendirme işlevinin de olduğunu belirtmiştir. Etkili bir dil öğretimi için öğretmenlerin bu işlevleri eş zamanlı olarak yerine getirmesi gerekir çünkü birbirlerinden ayrılamazlar. Yönlendirme işlevi, öğretmenlerin öğrenmenin gerçekleşmesi için yarattığı koşulları ifade eder. Öğrencilerin yabancı dilde konuşma becerisini edinebilmesi için yönlendirmenin önemi yadsınamaz.

Yönlendirmenin yararlı olması için bazı özellikler taşıması gerekir. Ellis (2005) ve Ellis ve Shintani (2014) bu şartları şu şekilde özetlemiştir:

Yönlendirme, öğrencilerin hem kalıplaşmış ifadelerden oluşan zengin bir gösteri dağarcığı, hem de kurala dayalı bir yeterlilik geliştirmelerine yardımcı olmalıdır.

Yönlendirme, öğrencilerin baskın olarak anlama odaklanmalarını sağlamalıdır.

Yönlendirme, öğrencilerin hedef dil biçimine odaklanmasını sağlamalıdır.

Yönlendirme, belirtik bilgiyi ihmal etmeden ağırlıklı olarak ikinci dilde örtük bilgiyi geliştirmeye yönelik olmalıdır.

Yönlendirme, öğrencinin “edinim sırasını ve ardışıklığı” dikkate almalıdır.

Yönlendirme, ikinci dilde kapsamlı dil girdisi gerektirir.

Yönlendirme, ikinci dilde çıktı için fırsatlar yaratmalıdır.

İkinci dilde etkileşim fırsatı, ana odak noktası olduğundan, yönlendirme etkileşim fırsatı sağlamaya yönelik olmalıdır.

Bu noktada, öğretmenlerin etkili yönlendirmelerinin öğrencilerin öğrenme fırsatını arttıracakları öğrenme bağlamları oluşturmalarını sağladığı söylenebilir. Swain (2005: 478), “işbirliğine dayalı diyalogların dil öğrenmenin kaynağı olduğunu” belirtmiştir. Grup çalışmaları ve ikili çalışmalar öğrencilerin sorumluluk almasını sağlarken, öğrenen özerkliğini destekler. Bir grup çalışmasında öğrencilerin her biri sorumlu roller üstlenirken, etkileşim halinde kalır. Bu da işbirliğine dayalı bir diyalog oluşturmalarına zemin hazırlar (Brown ve Lee, 2015).

2.1.2 İkinci Dil Edinim Araştırmaları Bağlamında Konuşma Becerisi

Benati ve Angelovska (2016) girdiyi, ikinci dil öğrencilerinin iletişimsel amaçla okuyarak veya dinleyerek maruz bırakıldığı dil olarak tanımlamıştır. Başka bir deyişle edinim, öğrenci girdiyle karşı karşıya kalıp, anlamı kavramaya çalışmazsa gerçekleşmez. Öğrenci için girdinin anlamlı olması ve onu işlemesi gerekir. Sözelimi öğrencinin, metinde “3 numaralı alt başlığı okuyup, sayfanın sağındaki resimle ilişkisini açıklayın” şeklinde bir komutu okuduğunda, anlayıp, istenen işlemleri yerine getirmesi beklenir. Ancak bu süreç hemen gerçekleşmek zorunda değildir. Öğrenci karşı karşıya kaldığı girdiyi ilk seferde anlayamıyorsa, düzeltmeler

ve etkileşimler yoluyla değiştirilmiş bir girdi sunulabilir. Girdinin D2E’de (İkinci Dil Edinimi) çok önemli ve gerekli olduğu belirtilse de sadece girdinin yeterli olmadığı da belirtilmiştir (Van Patten ve Williams, 2008). Girdinin anlamlı iletiler içermesi ve öğrencilerin gerçek hayatlarıyla bağdaştırabilmelerine olanak sağlaması gerekir. Bu anlamda öğrencilerin konuşma becerisini edinebilmeleri için öncelikle anlamlı girdiye maruz kalmaları sonucuna varılabilir.

Anlaşılır ve ileti odaklı girdinin Krashen (1981)’in Yönlendirme Modeli’nde (*The Monitor Model*) önemli bir yeri vardır. Bu modelin bileşenlerinden Girdi Varsayımı’nda (*The Input Hypothesis*) öğrencilerin ikinci dillerini ilk dillerine benzer bir şekilde öğrendiklerinden, anlamlı girdinin D2E’de yeterli olduğu, girdi olmaksızın edinimin mümkün olmayacağı da belirtilmiştir. D2 (İkinci Dil) öğrenenlerin aldığı girdi, bağlamsal ve dilsel ipuçlarının kullanımı ile basitleştirilmelidir. Dil öğreniminin, öğrenenlere zengin ve anlaşılır girdi ve dili kendiliğinden ve anlamlı bir şekilde sunma fırsatı vermesi gerektiği belirtilir. Öğrenenlerin yeterlilik düzeylerinin biraz üstünde (i+1) anlaşılır girdiye maruz kalmaları onların dil edinimi açısından faydalıdır. Bu kurama göre, dil edinimin büyük kısmı, öğrenenler girdiye maruz kaldıklarında ve karşılıklı konuşma esnasında anlam odaklı iletişime girdiklerinde tesadüfen ve doğal olarak gerçekleşir.

İkinci dil öğrencilerinin stressiz bir ortamda anlaşılabilir girdiye maruz kalırsa dili etkin bir şekilde edinebileceklerini öne süren Krashen’ın Girdi Varsayımı’na yanıt olarak ortaya atılan Anlaşılabilir Çıktı Varsayımı’na (*The Output Hypothesis*) göre anlaşılabilir girdinin ikinci dil ediniminde yaşamsal olup olmadığı sorusu gündeme gelmiştir. Fransızca öğrenen İngiliz anadili konuşucularının bol miktarda anlaşılabilir girdi almalarına rağmen hedef dildeki dilbilgisel becerileri edinemedikleri gözlemlenmiştir. Anlaşılabilir Çıktı Varsayımı’nın savunucusu Swain (1995) bu durumun ana nedenini öğrencilerin çıktı üretmeye yeterince zorlanmamasından kaynaklandığını belirtmiştir. Bu varsayıma göre öğrencilerin ürettikleri dil başkaları ile iletişim kurarken söylemek istedikleri ve gerçekte söyledikleri arasındaki farkı

görmelerini sağlamak için bir fırsattır. Özellikle ürettikleri çıktıdan geri bildirim almalarına fırsat sunduğu için çıktının dil öğrenim sürecinde çok önemli bir rolü vardır. Hedef dilde konuşma becerisinde sürekli üretim olmasıyla öğrenci otomatiklik kazanmaktadır.

Etkileşim Varsayımına (*The Interaction Hypothesis*) göre (Long, 1981, 1983) ise etkileşimsel girdi edinim için önemli bir etmendir. Sohbet ve etkileşim öğrenciler için dilsel özellikleri belirgin kılar ve bu yüzden edinim fırsatlarını arttırır. Etkileşim, D2 ediniminde önemli rol oynar. Dil düzenlemeleri, öğrenenin gözünden kaçıracağı şeyleri fark etmesini sağlar ve girdideki belirli dilsel özelliklerin kapılması, edinimi etkileyebilir. Sözelimi öğrencilerin birbiriyle etkileşimleri, ikili diyaloglar ve grup etkileşimleri bu amaç için ideal ortamlardır. Bu kuram, etkileşimlerin girdiyi değiştirerek anlam ve biçim arasındaki bağlantıyla ilgili geribildirim sağlayarak edinimi nasıl etkileyebileceğini araştırır (Gass ve Mackey, 2015). Girdi değişikliği orijinal ifadeyi basitleştirerek, örnekleyerek veya başka bir şekilde değiştirerek ifade etmeyle veya düzeltici geribildirimde bulunmayla gerçekleşir. Öğretmenlerin sınıf içerisinde öğrencileriyle etkileşimde bulunurken anlaşılmayan sözcüğün eşanlamlısının kullanılması ya da etken bir tümceyi edilgen haline getirmesi girdi değişikliğine örnek olabilir. Ayrıca öğreticilerin belirli aralıklarla çeşitli sorular sorarak anlama kontrolleri yapması da öğrencilerin girdi değişikliği talebinde bulunmasına fırsat sunar. Ancak bu varsayıma göre sadece girdinin yeterli olmadığı açıktır. Girdiyle etkileşime geçmek bu varsayımın temelini oluşturur.

Sosyokültürel Kuram (*Sociocultural Theory*) (Vygotsky, 1978)'e göre ise girdi, iletişim bağlamında önemlidir. Dil gelişimini açıklamakta sosyokültürel yaklaşımlar “kültür yoluyla sosyalleşmeyi” ana odak olarak görürler. İnsanların zihinsel etkinlikleri, belirli ortamlardaki (aile, okul) etkileşim yoluyla gelişir. Öğrenciler anlam uzlaşması (*negotiation of meaning*) yoluyla sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerde akranlarıyla dili pratik ederek girdiye maruz kalıp, kullanmış olurlar. Ayrıca öğrenci kendinden daha bilgili bir katılımcıyla çalıştığında, bu durum

acemi öğrenen için elverişli öğrenme koşulları yaratabilir. Öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerinde zayıf ve iyi öğrencileri eşleştirmeleri bu sebeptendir.

2.1.3 Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde Konuşma Becerisinin Yeri

İkinci/yabancı dil öğretme ve öğrenme konusunda ana kaynak olarak Avrupa Ortak Başvuru Metni (AOBM), belirli bir çerçeve çizerek dil öğrenenlere, dil öğretmenlerine ve ders kitabı hazırlayanlara yönelik öneriler sunduğundan, bu metnin incelenmesi yabancı dil öğrenme ve öğretme süreçlerine katkıda bulunacaktır. AOBM, farklı ülkelerdeki eğitim kurumları arasındaki işbirliğini sağlarken, öğrencilere, öğretmenlere, eğitim yöneticilerine, ders kitabı hazırlayanlara ve sınavla ilgili birimlere bir standart oluşturma konusunda yol gösterici olmaktadır. Bu anlamda, söz konusu paydaşların ne öğrenmesi ve yapması gerektiğini kapsamlı bir şekilde belirlediğinden, ikinci/yabancı dil öğretim sürecinin temelini oluşturduğu söylenebilir.

AOBM, ayrıca hedef dilin iletişimsel boyutlarında başarılı olmak için öğrencinin hangi bilgi ve becerileri geliştirmesi gerektiğini ve öğrenme sürecinin sonunda edinilmesi beklenen becerileri de açıklığa kavuşturur. Dahası, dilin kültürel boyutunu da sürece dahil ederek tüm bunları gerçekleştirmeyi amaçlar. Ayrıca, öğrencinin öğrenme sürecinin her aşamasındaki dil yeterlilik düzeylerini de tanımlar. AOBM (2001) dil yeterliliğinin altı aşamasını A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 olarak sınıflandırmıştır.

Konuşma ve yazma becerileri açısından AOBM (2020)’de iki temel sınıflandırma yapılmıştır. Bunlar “üretim” ve “etkileşim” becerileridir. Üretim becerisi, “sözlü üretim” ve “yazılı üretim” olarak ikiye ayrılır. Etkileşim başlığı ise “sözlü etkileşim”, “yazılı etkileşim” ve “çevrimiçi etkileşim” olmak üzere üç başlıkta tanımlanmıştır.

Üretim süreçlerinde dil öğrenen kişi sözlü ve yazılı üretim becerileri ile “kısa açıklamalar yapabilir, resmi veya resmi olmayan sunumlar hazırlayabilir, akademik üretim faaliyetlerinde bulunabilir, kendini profesyonelce ifade edebilir” (AOBM, 2020: 61).

AOBM (2020: 71)’de yer alan sözlü etkileşim ya da karşılıklı konuşmaya yönelik olarak etkinlik ve stratejiler ise “genel sözlü etkileşim, bir muhatabı anlamak, sohbet etmek, gayri resmi ya da resmi tartışmada bulunmak, hedef odaklı işbirliği yapmak, mal ve hizmet alımı, bilgi alışverişinde bulunmak, biriyle görüşme yapmak ya da görüşme yapılması ve telefon veya internet gerektiren uygulamalar gibi haberleşme araçlarını kullanmak” olarak sınıflandırılmıştır. Dahası, AOBM (2020: 70-71)’nin tamamlayıcı cildinde etkileşim stratejilerine yönelik ortaya koyulan ölçütler “konuşma sırasını alma, işbirliği yapma (işbirliğine dayalı stratejiler) ve açıklama isteme” olarak belirlenmiştir. Bu ölçütlerin B1 dil düzeyindeki karşılıklarını incelemek gerekirse, B1 düzeyindeki bir yabancı dil öğrencisinin konuşma sırasını alırken “konuşmayı başlatabileceği, sürdürebileceği ve sonlandırabileceği; mevcut bir konuşmaya veya tartışmaya müdahale edebileceği, bunu yapmak için genellikle önceden hazırlanmış bir ifade kullanabileceği veya düşünmek için zaman kazanabileceği” belirtilmiştir. B1 düzeyindeki öğrencilerin işbirliğine dayalı stratejiler kullanırken ise “bir konuşmayı veya tartışmayı sürdürmeye yardımcı olmak için temel dil ve strateji dağarcığından yararlanabileceği, bir tartışmada varılan noktayı özetleyebileceği, karşılıklı anlamayı sağlamak ve fikirlerin gelişimine yardımcı olmak için birinin söylediklerinin bir kısmını tekrarlayabileceği ve başkalarını tartışmaya davet edebileceği” bu düzeye ait kazanımlarda mevcuttur. Son olarak B1 düzeyindeki öğrencilerin karşılıklı etkileşim esnasında “tartışmayı ilerletmek için diğer grup üyelerinden daha fazla ayrıntı ve açıklama isteyebileceği” belirtilmiştir. Tüm bunları yaparken öğrencinin akıcı ve anlaşılır olması beklenir. Bu temel etkileşim stratejileri, karşılıklı konuşma sırasında konuşmanın devamını sağlamak için önemlidir. Ayrıca, bütün bu üretim ve etkileşim becerileri dilin doğal işleyiş süreci içerisinde

kolaylıkla kazanılmaz. Bir dil öğrenen kişinin bunu yapabilmesi için hedef dilde belli bir süre geçirmiş olması ve o dile hakimiyet gerekmektedir.

Aynı zamanda uygun bağlamlarda dili kullanabilme becerisini ifade eden kullanım edinci, AOBM (2020)'de genel iletişimsel dil yeterliliği alt başlığında bulunmaktadır. Bu anlamda yetkin bir dil öğrencisinin karşılıklı konuşma esnasında duruma uygun yanıtlar verebileceği, konuşmayı devam ettirebileceği ve bağlama uygun hareket edebileceği sonucuna varılabilir.

2.2 İletişim Edinci

1965 yılında Chomsky “edinç ve edim” olmak üzere iki kavram ortaya atmıştır. İlki dil bilgisi olarak tanımlanırken, diğeri dilin somut durumlarda fiili kullanımı olarak açıklanmıştır. Chomsky esasen dilbilgisi açısından doğru sözcük ve biçimler üreterek edince odaklanmıştır. Bu sebeple dilin farklı muhataplarla ne zaman, nerede ve nasıl kullanılacağına hâkim olma becerisini ihmal etmiştir.

Dil öğreniminde birbirinden bağımsız biçim ve sözcüklerin incelenmesi fikrinden, dilin gerçek kullanımına doğru geçişin ardından araştırmacılar, dilbilgisi kurallarının ötesinde, iletişimde etkili olan etmenleri araştırmaya başlamışlardır. Bu nedenle, dil öğretiminin temel amacının öğrencilerin yetkin bir şekilde iletişim kurmasını sağlamak olduğu göz önüne alındığında, dil öğretimi eğitilimi, temel bileşeni iletişim edinci olan iletişim temelli öğretime doğru geçiş yapmıştır (Bakırcı, 2019).

Öğrencilerin özgün dile maruz kalması yoluyla iletişimdeki anlama odaklanma, ilk kez 1970'lerin sonlarında Dell Hymes tarafından toplum dilbilimsel iletişim edinci kuramının etkisi altında ortaya atılmıştır. Hymes (1972), bir dili öğrenmenin gerçek iletişimden geçtiğini vurgulayarak “iletişim edinci” terimini alanyazına kazandırmıştır. Bu terim sayesinde Hymes,

bir dil kullanıcısının yalnızca dilbilgisi kurallarını uygulayabilmesinin ve kullanabilmesinin değil, aynı zamanda doğru ifadeler oluşturabilmesinin ve bunları uygun şekilde nasıl kullanacağını bilmesinin önemini vurgulamıştır.

Hymes (1974)'e göre, Chomsky'nin dilsel edince yaptığı vurgu göz ardı edilmemeli ve iletişimin dinamikleri tarafların içinde bulunduğu ortama, başka bir deyişle “bağlam” a göre de şekillendirilmelidir. Dilbilgisi açısından doğru ifadeler üretmenin yanı sıra kişinin “ne zaman konuşulacağını ne zaman konuşulmayacağını, kiminle ne hakkında ne zaman, nerede, ne şekilde konuşulacağını” da bilmesi gerekir (Hymes 1972).

Bağlamın iletişim edincinin temel bir bileşeni olarak tanınması, iletişim edincinin daha kapsamlı bir tanımının yapılması gerekliliğini ortaya koymuştur. Canale ve Swain (1980)'in iletişim edinci modeli, ilk kapsamlı iletişim edinç modeli olarak alanyazında yerini almıştır. Bu modele göre iletişim edinci üç farklı edinçten oluşur. Bu edinçten ilki dilbilgisi edincidir. Dilbilgisi edinci sözcük bilgisinin yanında biçimbilgisi, sözdizimi, anlambilimi, ses bilgisini ve yazım bilgilerini içeren dilsel kod (sözlü veya sözsüz) bilgisiyle ilgilidir. Toplumsal dil edinci, farklı toplum dilbilimsel bağlamlarda uygun anlama ve dil kullanım bilgisini içerir. Bu edinç, iletişim esnasında çeşitli bağlamlarda uygun ifadeleri kullanabilme edinci olarak da tanımlanabilir. Stratejik edinç ise iletişimde aksaklıklar meydana geldiğinde bu durumun üstesinden gelebilmeyi sağlamak olarak tanımlanabilir. Bu edinç sözlü ve/veya sözsüz iletişim stratejilerinin kullanılmasını da kapsar. Canale (1983) iletişim edinci modeline daha sonra söylem edincini de dahil etmiştir. Söylem edincini Canale (1983: 31) “dil yapılarını ve işlevlerini tutarlı bir metin halinde bütünleştirme yeteneği” olarak tanımlamıştır.

Savignon (1976) ise yukarıda açıklanan modelin aynı dört bileşenini ve anadili İngilizce olan kişiler arasındaki doğal ve kendiliğinden olan iletişime vurgu yapan benzer bir iletişim edincinin tanımını yapmıştır. Savignon (1976)'a göre iletişim, bir şeyin nasıl ifade edileceğini

anlamaktan daha fazlasıdır. Aynı zamanda ne söyleneceğini ve ne zaman söyleneceğini bilmekle de ilgilidir.

Araştırmacılar tarafından önerilen her iki model de (Canale, 1983; Canale ve Swain, 1980; Savignon, 1976) kullanım edinci, toplumsal dil edinci çatısı altına yerleştirilmiştir. Kullanım edincini harici bir alt başlığa ayıran ilk dilbilimci Bachman (1990) olmuştur. Bachman (1990: 87)’a göre kullanım edinci “iletişimsel eyleme ait bilgiyi nasıl kullanacağını bilmek olan kullanım edinci” ile “dili uygun bağlama göre düzgün bir şekilde kullanmak olan toplumsal dil edincinin” birleşimidir.

Bachman (1990) ve Bachman ve Palmer (1996), alanyazında var olan iletişim edinç modellerini yeniden yapılandırarak yeni bir iletişim edinç modeli sunmuştur. Bu modele göre iletişim edinci üç ana edinçten oluşur: Örgütsel edinç, stratejik edinç ve kullanım edinci. Örgütsel edinç de iki ana sınıflandırmaya tabi tutulmuştur: dilbilgisi edinci ve bağlamsal edinç. Örgütsel edinç, bir dil kullanıcısının sözcük bilgisi, biçimbirim ve sözdizimi bilgisini oluşturan dilbilgisi edincini içerir. Dilbilgisi edinci daha önceki araştırmacılar tarafından (Canale ve Swain, 1980; Chomsky, 1965) oluşturdukları modelde tanıtılmış olsa da bağlamsal edincin eklenmesi, dilbilgisi biçimleri ve sözcük anlamı arasındaki bağdaşıklık kurallarıyla ilgilidir (Vitale, 2009). Stratejik edinç ise konuşmacı belirli bir ifadeyi etkili bir şekilde iletmek için dolaylı anlatım gibi iletişim stratejilerini kullandığında gerçekleştirilir. Bu modelin son bileşeni olan kullanım edinci ise kabul edilebilir dil işlevlerini yerine getirmenin yanı sıra bu işlevleri uygun şekilde yerine getirmek için hem kullanımbilimsel hem de toplumdilbilimsel geleneklere ilişkin bilgiyi gerektirir (Bachman, 1990).

2.2.1 Kullanımbilim

Kullanımbilim dil kullanıcılarının sözcüklerini doğru durumlarla nasıl kullandıklarını inceler. Başka bir deyişle kullanımbilim, “dilsel eylemlerin ve bunların gerçekleştirildiği

bağlamların incelenmesidir” (Hymes, 1972). Dil öğrencilerinin farklı durumlar için sosyal olarak kabul edilebilir bir dil bulmalarına yardımcı olmak amacıyla kullanımbilim öğretiminin önemi yadsınamaz. Yabancı dil öğretimi alanyazınında kullanımbilim, söz eylemler, konuşma sezdirimleri, imalı yapılar, söylem, seslenme biçimi gibi alt alanları da kapsar.

Yule (1996: 40) kullanımbilimin dört alanı ilgilendirdiğini belirtmiş ve kullanımbilimin farklı tanımlamalarını yapmıştır:

1.Kullanımbilim bağlamsal anlamın incelenmesidir. İnsanların söyledikleri genellikle konuşmanın bağlamıyla ilgilidir. İnsanların belirli bir bağlamda ne kastettiklerinin yorumlanmasını ve bağlamın söylenenleri nasıl etkilediğini içerir. Konuşmacının, konuşmanın nesnesine, zamanına, mekânına ve ortamına göre söylemek istediklerini dikkate almak gerekir.

2.Kullanımbilim, söylenenden daha fazla anlamın nasıl aktarıldığının incelenmesidir. Konuşmacının kastettiği anlamı açıklamak veya konuşmadaki görünmeyen anlamları araştırmak için muhatabının söylenenler hakkında ne gibi çıkarımlarda bulunabileceğini araştırır. Karşılıklı konuşma esnasında söylenmeyenler de iletişimin bir parçası olarak kabul edilir.

3.Kullanımbilim, “görelî mesafenin ifadesinin” incelenmesidir. Bu yaklaşım, söylenen ile söylenmeyen mesafe kavramıyla ilişkilidir. Konuşmacı, muhatabının ne kadar yakın veya uzak olduğunu varsayarak, neyin ne ölçüde söylenmesi gerektiğine karar verecektir.

Yule (1996) kullanımbilimin anlamın bağlamla ilişkili olduğu durumlarda, anlam üzerine yapılan çalışma olduğunu belirtmiştir. Başka bir deyişle kullanımbilim konuşmacının söylediklerinin muhatabı tarafından nasıl yorumlandığını inceler. Kısacası kullanımbilimin, konuşmacının veya muhatabının anlayabileceği bağlamla ilgili örtülü anlamın incelenmesi olduğu sonucuna varılabilir.

2.2.2 Kullanım Edinci

Jenny Thomas, 1983 yılında “*Cross-Cultural Pragmatic Failure*” başlıklı makalesinde kullanım edincini “belirli bir amaca ulaşmak için dili etkili bir şekilde kullanma ve dili bağlam içinde anlama yeteneği” olarak tanımlanmıştır.

Edinilen dilsel biçimleri nasıl, ne zaman ve kiminle kullanmanın uygun olduğu bilgisine hâkim olunamaması, iletişimin bozulmasına neden olabilir. Thomas (1983)’e göre bu parametrelerin dikkate alınmaması iletişimin bozulmasına veya yanlış anlaşılmalara neden olabilir. Dolayısıyla kullanım edinci, söz eylemlerin nasıl başarılı bir şekilde gerçekleştirildiği de dahil olmak üzere, dil konuşucularının ve muhataplarının iletişim kurmak için kullandığı bilgidir.

Kullanım edinci, dil kurallarının ötesinde anlamı ifade edebilme yeteneğidir. Sadece dilbilgisi değil aynı zamanda anlamla da ilgilenir. Dil öğrenenlerin belirli ifadelerin uygun şekilde nasıl kullanıldığını bilmeleri gerekir. Hangi durumlarda kuralların uygulanması gerektiğini bilmeden dilbilgisi kurallarını bilmek yeterli değildir. Dil öğrenenlerin, özellikle de İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenenlerin, kullanım edincinin yanı sıra, öğrendikleri dilin/dillerin toplumsal-kültürel yönlerini de öğrenmeleri gerekir (Solijonov, 2022). Bialystok (1993: 43), kullanım edincine sahip olabilmek için üç temel gerekliliğinin altını çizmiştir: “1) konuşucunun dili farklı amaçlarla kullanabilme yetisi; 2) muhatabın, konuşucunun gerçek iletişim amacını anlayabilme yetisi (sözelimi alaycı, iğneleyici ifadeler) 3) söylemi oluşturmak için ifadelerin bir araya getirilmesini sağlayan kuralları bilme yetisi”. Taguchi (2015:1) ise kullanım edincini “dil, dil kullanıcısı ve etkileşim bağlamının karmaşık etkileşimiyle baş etme yeteneği” olarak tanımlarken, kişilerarası etkileşimde hem dilbilgisine hem de toplumsal-kültürel bilgiye sahip olmanın gerekliliğini vurgulamıştır.

Kullanım edinci pek çok araştırmacı tarafından tanımlanmış ve bu edincin yabancı dil öğretiminde öğrencilere nasıl kazandırılacağı konusunda pek çok çalışma yapılmıştır. Geleneksel dil öğretim yöntemleri, öğrencilerin dilbilgisi unsurlarına hakimiyetini vurguladığından dilin kullanım bilimsel yönleri sıklıkla göz ardı edilmektedir. Güncel dil öğretim yaklaşımlarında ortaya konan kullanım edincinin öneminin farkına varılırken, bu konuda halen eksiklikler olduğu pek çok çalışmada vurgulanmıştır. Ancak kullanım edincinin öğretilip öğretilmeyeceği konusunda süregelen bir tartışma vardır (Kasper, 1997; Moradi ve Afraz, 2013). Kasper ve Schmidt (1996: 160), “öğrencilere kullanım edincini geliştirme fırsatlarının sağlanması gerektiğini” belirtir. Erton (2007) ise yabancı dil öğretmenleri yetiştiren programların müfredatlarına kullanım edincinin dahil edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Yabancı dil sınıflarında kullanım edincinin öğrenciye kazandırılmasının ilk adımı öğrenciye kullanımbilim farkındalığını kazandırmaktır. Bu farkındalığı kazandırmanın ilk yolu sadece dilsel biçimlerin edinilmesi ve doğru bir biçimde kullanılması değil, aynı zamanda hedef dili, ait olduğu topluluğunun toplumsal ve kültürel normlarının bir yansıması olarak kabul etmekten geçer. Dilin belirli kullanım özelliklerine maruz kalma miktarı öğrencinin kullanımbilim farkındalığı üzerinde etkili olabilir. Sınama kısmında öğrencilerin geleneksel değerlendirme yöntemleriyle sınanmaları, ya da onlara dilbilgisi ağırlıklı görevler verilmesi, öğrencileri kullanımbilim farkındalığı oluşturmaya sevk etmeyebilir (Vitale, 2009).

Bardovi-Harlig (1998) girdinin, öğretim, yeterlilik düzeyi ve ikinci dil kültürü ve ikinci dil kültürü içinde yaşama süresinin edinim veya kullanım edinci üzerinde doğrudan etkiye sahip olduğunu öne sürmektedir. Girdiye ilişkin eksiklikler ders kitapları, müfredat ve öğretici kaynaklı olabilir. Bu anlamda öğrencilerin hedef dilde kullanım edinçlerini kazanmaları için özgün içerikli ders araçları sağlanmalıdır (Ekin, 2013).

2.3 Söz Eylemler

Kullanımbilim, yabancı dil konuşucusunun iletmek istediği anlamı vermesi için dil kullanımının yorumlanmasıyla ilgilenir (Phaisarnsitthikarn, 2020). Yani bir sözcede kullanılan sözcüklerin veya ifadelerin gerçek anlamından ziyade insanların neyi kastettikleriyle ilgilenir. Bu bakımdan anlamın gerçekleştiği bağlam önem arz eder. Kullanımbilim, küçük ölçekte toplumbilim, büyük ölçekte dilbilimin önemli bir parçası olarak göze çarpar. Uygulamalı dilbilim açısından bakıldığında ise kullanımbilim yabancı dil öğretiminde önemli yere sahiptir.

İkinci/yabancı dil olarak İngilizcede kullanım edincinin ana unsurunun söz eylemler olduğu kabul edilir (Farashaiyan ve Muthusamy, 2017; Ishihara ve Cohen, 2010). Söz eylemler, bir edimi gerçekleştirmek için sözcenin kullanımıyla ilgilidir (Griffiths, 2006). Başka bir deyişle söz eylemler, iletişimde bir işleve hizmet eden sözcelerdir. Konuşmacıların iletişimde belirli bir işlevi yerine getirebilmeleri için söz eylemlere iyi derecede hâkim olmaları gerekmektedir. Özür, şikâyet, davet, istek, iltifat veya reddetme ifadeleri söz eylem ifadelerinden birkaçıdır.

Söz eylem kavramı ilk kez 1962 yılında John Langshaw Austin tarafından ortaya atılmıştır. 1962'de John Austin, ünlü kitabı "*How to Do Things with Words*"'te söz eylem kuramını tanıtmıştır. Bu kitapta, bir kişinin bir söz söylemenin yanı sıra belirli eylemler gerçekleştirdiğine dikkat çekmiştir. Söz eylem, kişinin dil ve iletişimde çeşitli işlevleri yerine getirebildiği bir ifade anlamına gelir (Austin, 1962). Searle (1969: 16) ise söz eylemleri "dilsel iletişimin temel veya asgari birimleri" olarak tanımlamaktadır.

Söz eylemlerin dil öğrenenlere sağladığı faydalar oldukça fazladır. Bu faydalar şu şekilde listelenebilir:

- (a) Akıcı ifade ve anadil benzeri üretimle bağlantılıdır.

(b) Öbekleme yoluyla öğrencilerin hedef dilin dilbilgisel temsilini oluşturmalarına yardımcı olabilirler.

(c) Bağlam içindeki konuşmanın kurala dayalı öğelerini ve anadili konuşmacılarının sözlü konuşma sırasında bilinçsizce gerçekleştirdikleri bağlama, yeniden heceleme, ayrışım, ses düşmesi ve benzeşmeyi anlama konusunda öğrencilere yol gösterebilir.

(d) Karşılıklı konuşma esnasında söz eylem gibi kalıplaşmış ifadeler bağlam-konumlu fayda sağlayabilirler (sözgelimi, “buna inanmayacaksınız ama..., benim açımdan vb”. gibi ifadeler). Bu nedenle, öğrenciler üzerinde öğrenme sürecinde artan bir güven duygusunun geliştirilmesine yardımcı olur.

(e) Kalıplaşmış ifadelerin tüm bir dil yığını olarak depolandığına inanılır. Bir anlamda kalıplaşmış sözcükler yoluyla söz edimleri, yalnızca devam eden konuşmada değil, aynı zamanda sosyal ortamda da var olan ve fayda sağlayacak, işlevsel sözcük öğeleridir (Rylander,2018).

Austin (1962) ve Searle (1969, 1976) gibi önde gelen dilbilimciler, söz eylemler üzerine çok sayıda araştırma yapmışlardır. Austin (1962)'e göre muhatap, dili üretirken aynı zamanda belirli eylemleri de gerçekleştirir ve bu söz edimleri “düz söz, edimsöz ve etkisöz” olmak üzere üçe ayrılır.

2.3.1 Düz söz, Edimsöz ve Etkisöz

Düz söz (*locutionary*), ses bilgisi, sözcük bilgisi ve tümce düzeyinde özellikler içeren bir sözcenin gerçek anlamını ifade ederken, edim söz, konuşmacının muhatabına iletmeyi amaçladığı altta yatan niyetleri veya mesajları ima eden sözcelerdir. Leech (1983: 200) edimsözü (*illocutionary*) “konuşmacının açıklamasının ardındaki iletişim planı” olarak tanımlamaktadır. Etkisöz (*perlocutionary*) ise ifadelerin konuşmacının muhatabı üzerindeki

etkisidir. Bir başka deyişle, konuşmacının harekete geçerek kastettiği şeyi muhatabının anlayıp anlamadığını ve yapıp yapmadığını ifade eder. Sözelimi bir konuşmacı, yemek yemek istediğini ifade etmek isterken “açım” diyebilir. Bu ifadenin düzsöz anlamı, konuşmacının aç olduğunu ifade eder. Bu ifadenin edimsel gücü konuşmacının muhatabından yemek getirmesini/yapmasını ima etmesi olabilir. Etkisöz ise muhatabın nihayetinde yemek getirmesi/hazırlaması olabilir (Austin, 1962).

Temel bir söz eylem önermesel bir içerik ve bir edimsöz gücü içerir (Korta ve Perry, 2011). Konuşmacılar bir söz eylemi gerçekleştirirken, yapmak istedikleri bir eylemi kullandıkları söz eylemle ifade ederler. Buna kısaca “edimsel güç” de denilebilir (Bayındır, 2019: 14).

2.3.2 Doğrudan ve Dolaylı Söz Eylemler

Tümce türü edimsel güçle veya amaçlanan anlamla eşleştiğinde, doğrudan söz edimi olarak kabul edilir. Tümce türü edimsel kuvvetle uyuşmadığında dolaylı söz edimi olarak kabul edilir (Huang, 2014).

Aşağıdaki durumlarda bir sözce için muhatap tarafından çıkarılabilecek farklı anlamlar örnek olarak belirtilmiştir (Bailey, 2020).

1- Odanın soğuk olduğu bir durumda bir kişi diğerine “Kapıyı kapat” der ve muhatap bunu yapar. Bu durumda etki nötr olabilir (muhatap odanın daha yüksek bir sıcaklıkta olmasından sorumlu değilse, bu durumda bazı suçlamalar kastedilebilir ve / veya çıkarılabilir).

2- İki genç kız içlerinden birinin yatak odasında kıkırdar. Alt katta ebeveynlerinin konuştuğunu duyabilirler. Bir kız diğerine sorar: “Peki sonra ne oldu?” Cevap şudur: “Kapıyı

kapat.” Kıkırdayan gençlere bakarak muhatap muhtemelen konuşmacının ebeveynlerinin kulak misafiri olmasını istemediği bir şeyi duymak üzere olduğunu anlayacaktır.

3- Gözetimde olan bir işçi işverenin ofisine çağrılır. O içeri girerken patron “Kapıyı kapat” der. Gözetim altındaki çalışan kovulmak üzere olduğu sonucuna varabilir.

4- Üç genç geceleyin ürkütücü eski bir evi keşfederken, biri nefesini tutar ve gergin bir fısıltıyla diğerlerine şöyle der: “Kapıyı kapat!” Ürpertici evdeki gençler, bir şeylerin ters gittiği ya da olası bir problemin önlenebileceğini varsayabilir.

Yukarıdaki örneklerden görüleceği üzere farklı bağlamlarda söz eylemlerin farklı yorumlanması söz konusudur. Bu anlamda dolaylı söz edimlerinde muhatapın doğrudan anlamı çıkarımsal anlam niyetiyle eşleştirmesi, olası iletişim kopukluklarını önlemek adına fayda sağlayacaktır. Aksi takdirde kullanımbilimsel anlamda iletişimde başarısızlıklar gözlemlenebilir. Bir başka deyişle, anadili İngilizce olmayan konuşmacılar, hedef dilde anadillerinde olduğu kadar yetkin olmayabilirler. Bu durum, söylenenleri net olarak kavrayamamaya yani, kullanımbilimsel anlamda başarısızlığa neden olabilir (Üstünbaş, 2021).

Cohen (1996: 388), öğrencilerin “sosyokültürel edinçlerinin ve dilsel biçimlerin uygun seçimiyle ilgili toplum dilbilimsel yeteneklerinin” söz eylemlerin uygun şekilde kullanılmasında önemli bir rol oynadığını savunmuştur. Sosyokültürel edincin ilgili kültür ve “konuşmacının yaşı ve cinsiyeti, sosyal sınıfları ve meslekleri ile etkileşimdeki rolleri ve statülerine” bağlı olduğunu belirtmiştir. Sözgelimi, şirkette çalışan bir kişinin müdürüyle yapacağı bir toplantıyı kaçırmaması durumunda Amerikan kültüründe toplantıyı yeniden planlamak uygun olabilir. Ancak diğer kültürlerde, bundan sonra ne yapılacağına çoğunlukla müdür karar verebilir. Bu nedenle kültürel değerler bir toplumda nasıl davranılması gerektiğini

etkiler. Ayrıca “özür dilerim ya da affedersiniz” gibi uygun sözcük ve tümceleri seçmek ve resmiyet düzeyine uygun dilsel biçimleri kullanmak toplum dilbilimsel edinci ifade etmektedir.

Benzer biçimde Yule (1996: 59) bir konuşmada “sosyal mesafe ve yakınlıkla” ilgili çeşitli etmenlerin çözümlenmesi gerektiğini belirtmektedir. Ayrıca “yaş, güç dengesi ve sosyal statü” gibi harici etmenlerle ve “arkadaşlık derecesi” gibi iç etmenlerin bir şeyleri nasıl söylediğimizi etkilediğini belirtmektedir. Sözgelimi, İngilizce konuşulan toplumlarda, ast kişiler üstlerine bir unvan ve soyadıyla hitap ederken (sözgelimi, Bay Miller), arkadaşlar birbirlerine yalnızca adlarıyla hitap edebilirler. Bu bakımdan “söz eylemlerin farklı kültürlerde farklı şekillerde kullanılabileceğinin” (Şanal ve Ortaçtepe, 2019: 378) farkında olarak söz eylem kullanımında tüm bu etmenlerin göz önünde bulundurulmasında fayda vardır.

Kültürlerarası iletişim üzerine yapılan araştırmalar, hedef dilde söz eylemleri kullanabilmenin, pek çok yabancı dil olarak İngilizce öğrencisi için anadili ve kültürleri ile hedef dil ve kültürleri arasındaki farklılıklar sebebiyle çok zorlayıcı olduğunu göstermiştir (Blum-Kulka, 1982; Kasper ve Rose, 2002). Bu nedenle yabancı dil öğrencileri ve öğretmenleri, kültürel farklılıklar nedeniyle, söz eylemlerin hem üretim hem de gerçekleştirilme açısından diller ve kültürler arasında farklılık gösterdiğinin bilincinde olmalıdır (Mohammed, 2020).

Söz eylem öğretimi ile ilgili Olshtain ve Cohen (1991: 160-162) tarafından önerilen aşağıdaki öğretim teknikleri, öğrencilerin hedef dil ve anadilleri arasındaki kültürler arası farklılıkları incelemeleri ve farkındalık kazanmalarını sağlamak için de çok yararlı olabilir:

- Öğretilecek söz eylemle ilgili öğrencilerin farkındalık düzeyini değerlendirmek.
- Söz eylemlerin gerçek hayattaki durumlarda gerçekleştirilmiş örneklerini sunarak, öğrencilerin hedef dil ve anadillerini karşılaştırıldığında dilsel, durumsal ve sosyal faktörlerin farkına varmalarını sağlamak.

- Farklı durumlarda farklı stratejilerin seçimini etkileyen tüm etmenler konusunda öğrencilerin farkındalığının güçlendirmek.

- Söz eyleminin gerçek dünyadaki varsayımsal durumlarda kullanımına ilişkin alıştırmalar yapmak.

- Hedef dildeki söz eylem davranışına ilişkin beklentiler, algılar vb. hakkında tartışmak ve geri bildirim sağlamak.

2.3.3 Searle'ün Söz Eylem Sınıflandırması

Searle (1976: 9) söz eylemleri yönlendirici, iddia ifadeleri, yükümleyici, ilan edici ve yansıtıcı olmak üzere beş türe ayırarak kendi söz eylem sınıflandırmasını alanyazına kazandırmıştır. Bu sınıflandırmalar aşağıda kısaca açıklanmıştır:

Yönlendiriciler (*Directives*): Konuşmacının muhatabına bir şey yapmasını sağlama girişimleri olan yönergeler, bu söz eylem türüne girer. Sözgelimi emretmek, rica etmek, istekte bulunmak.

İddia ifadeleri (*Representatives*): Konuşmacıyı bir şeyin doğruluğuna inandıran söz eylemlerdir. Sözgelimi iddia etme ve raporlama bu söz eylem türüne girer.

Yükümleyiciler (*Commissives*): Muhatabın gelecekte bazı eylemler yapmasını gerektiren girişimlerdir. Sözgelimi söz vermek, uyarmak, garanti vermek, reddetmek ve teklif etmek bu sınıflandırma altındaki söz eylemlerdir.

İlan ediciler (*Declaratives*): Önerme içeriği ile gerçeklik arasındaki uygunluğu ortaya koyan beyanları kapsayan söz eylemlerdir. Sözgelimi başkan atamak, aday göstermek, biriyle evlenmek, savaş ilan etmek vb.

Yansıtıcılar (*Expressives*): Kişinin psikolojik durumunu ifade eden ve gösteren söz eylemlerdir. Sözelimi, teşekkür etmek ya da özür dilemek bu söz eylem grubuna dahildir.

2.3.4 Yule'un Söz Eylem Sınıflandırması

Yule (1996), Searle (1976)'nın söz eylem kuramına dayanarak, söz eylemleri beşe ayırmıştır:

Bildiriciler (*Declaratives*): Bu sınıflandırmaya göre, konuşmacının söylediği söz eylem dünyayı veya durumu değiştirir. Sözelimi bir polis memuru suç işleyen kişiye “Tutuklusunuz!” ifadesini kullandığında suçlunun durumu değişir. Başka bir deyişle, özgürlüğü elinden alınır ve muhtemelen hapse gönderilir. Ancak bu sözce bir öğretmen tarafından bir öğrenciye söylenmişse, bu sözce öğrenciyi hiçbir şekilde etkilemez. Tahmin edilebileceği gibi bu sözceyi söyleme hakkına sahip olanlar yalnızca polis memurlarıdır (Rahmayani ve Dwiuliana, 2018).

Temsilciler (*Representatives*): Konuşmacının bir durumun ne olduğuna inandığını belirten söz eylemlerdir. Bu söz eylem grubuna gerçekler dahil edilebileceği gibi iddialar, sonuçlar ve açıklama ifadeleri de dahil edilmiştir. Örnek vermek gerekirse; “Dünya yuvarlaktır”, “Güneş doğudan doğar”, “Çiçekler güzel kokar” gibi tümceler iddia ve gerçek unsurlarını barındırdığından bu söz eylem grubuna dahil edilebilir.

Anlatımsallar (*Expressives*): Konuşmacının hissettiği duygu ve ruh halini belirten söz eylemlere verilen addır. Sevinç, keder, hoşlanma ya da hoşlanmama gibi duygu durumları bu söz eylemler yoluyla ifade edilir. Sözelimi “Üzgünüm” ve “Tebrikler” gibi tümceler bu söz eylem grubunda yer alır.

Yönlendiriciler (*Directives*): Yönlendirici güçle söz edimleri gerçekleştirmek, konuşmacının birisine bir şey yaptırmak istediği anlamına gelir. Komutlar ve emirler vermek, yönlendirici güce sahip söz eylemlerin bazı örnekleridir. Sözelimi “Pencereyi aç” tümcesi, muhatabın pencereyi açması için harekete geçmesi niyetiyle söylenmiştir.

Yükümleyiciler (*Commissives*): Bu söz eylem türünde konuşmacı tarafından bir niyet ifade edilir. Konuşmacı tarafından gelecekteki eyleme ilişkin bir taahhüt ifade edilir. Sözelimi “Yarın seni arabayla gezdireceğim” tümcesinde konuşmacı tarafından geleceğe yönelik olarak gerçekleştirilmesi niyet edilen bir eylem söz konusudur.

2.4 Yönlendirici Söz Eylemlerin Sınıflandırılması

Yule (1996: 53)’a göre emretmek, istekte bulunmak, yasaklamak, uyarıda bulunmak ve öneride bulunmak yönlendirici söz eylem sınıflandırılması içindedir. Bu söz eylem türleri olumlu ya da olumsuz tümcelerde bulunabilir.

2.4.1 Emretme

Yule (1996) konuşmacının düşüncelerini, duygularını, niyetlerini ve isteklerini başkalarına iletmek için kullanılan söz eylemlerden birinin, emretme olduğunu belirtmiştir. Bu anlamda Yule (1996)’un yönlendirici söz eylem sınıflandırmasına dahil ettiği emretme söz eyleminde konuşmacının niyetini iletmek için araç olarak komutları kullandığı söylenebilir. Kreidler (1998)’e göre ise emretme söz eylemi olumlu biçimde kullanıldığında istekte bulunma, emretme, yönlendirme ve kesin olarak sormayı içermektedir.

Blum-Kulka ve Olshtain (1984) emretme söz eylemini ikiye ayırmıştır. Bunlar doğrudan ve dolaylı emretmedir. Doğrudan emretme konuşmacının doğrudan muhatabına verdiği komutu içerir. Sözelimi bir konuşmacı içerisinde çok havasız olduğu bir bağlamda “odayı havalandır”

veya “camı aç” gibi bir komutta bulunduğunda muhatabının camı açması doğrudan komuta bir örnektir. Bu bağlamda konuşmacı, muhatabına niyetini ve isteğini, muhatabın bir çıkarımda bulunması gerekmeden açıkça belirtmiştir. Ancak, bir konuşmacının muhatabından borç para istediği bir durumda, eğer konuşmacı daha önceden borç para isteyip geri vermemişse, muhatabın “bana düşünme zamanı ver” gibi bir yanıt vermesi, muhatabın dolaylı olarak eski borcunu geri istediği şeklinde yorumlanabilir. Başka bir deyişle, muhatabın, konuşmacının ilk olarak eski borcunu ödemesi gerektiği, bu yönde örtülü bir emirde bulunduğu sonucuna varılabilir.

Muhatabın bir emre uyup uymaması konuşmacının kontrolü dışındadır, ancak konuşmacı bir emir verdiğinde bunu tartışılmaz bir emir olarak sunar. Alanyazındaki ilk çalışmalar, emretmenin konuşmacı yararına olduğunu, muhataba ise yük oluşturduğunun göstermektedir (Blum-kulka ve Olshtain, 1984; Pérez-Hernández, 2020). Ancak bütüncü verilerine bakıldığında, durumun her zaman böyle olmadığı görülmektedir. Kimi durumlarda emirde bulunulurken, muhatabın da yarar sağladığı görülebilir. Aşağıdaki örnekte görülebileceği gibi doktorun hastasının şikayetinin araştırılması için bir pelvik röntgen çektirilmesi yönündeki talimatı, hastanın da yararınadır.

“... used to monitor the disease it's often raised in rheumatoid arthritis and it can indicate if there's flares or if the disease is progressing aggressively kidney and liver functions predominantly assessed just for drug side effects and she also had a pelvic x-ray ordered to investigate the pain in her hip the management carried out in the clinic was that she had an intramuscular steroid injection now normally if you've got joint pain they'll actually inject directly into the joint but because she had an elbow and knee involved they used”

Şekil 1. “Emretme söz eyleminin muhatabın yararı için kullanıldığı bir örnek” (Spoken BNC 2014)

Pérez-Hernández (2020), emretme söz eylemine ilişkin farkında olunması gereken hususları aşağıdaki gibi sıralamıştır:

- Emretme, konuşmacının bir isteği veya arzusunun muhatabının gerçekleştirmesini istemesiyle ortaya çıkan söz eylemlerdir.
- Konuşmacının muhatabının gerçekleştirmesini istediği eylem, muhatabın gerçekleştirmek istemediği bir eylem olabilir. Ancak bu durum, konuşmacı için önemsizdir.
- Çoğu zaman emretme söz eylemi gerçekleştirilirken konuşmacı muhatabına söyleneni yapmayı reddetme konusunda çok az özgürlük tanır veya hiç özgürlük tanımaz.
- Emretme söz eylemi çeşitli bağlamlarda gerçekleştirilebilir. Aynı zamanda konuşmacı ile muhatabının arasındaki sosyal mesafeye bakılmaksızın konuşmacı tarafından muhatabına yönlendirilebilir.

2.4.2 İstekte Bulunma

İstekte bulunma söz eylemleri muhatapların bir şey yapmasını sağlamaya yönelik yönergelerdir. Brown ve Levinson (1978; 1987)'nin ortaya attığı “Nezaket Kuramı”na (*The Politeness Theory*) göre, eğer bir konuşmacı, muhatabın zorlanabileceğini varsaymadan onun bir şey yapmasını isterse, bir istekte bulunmuş olur. Başka bir deyişle, bu kurama göre istekte bulunma söz eylemi konuşmacının ve muhatabının yüzüne² yönelik, yüzü tehdit eden bir eylemdir. Konuşmacı ve muhatabı yüzü tehdit edici eylemlerden kaçınmak veya olumsuz etkilerini azaltmak yoluyla birbirlerinin kamusal imajını (yani yüzünü) korumak için işbirliği yaparlar. Bu bakımdan yüz olumlu (beğenilme arzusu) veya olumsuz (bağımsız olma ve dayatmalardan uzak olma arzusu) olabilir. İstekte bulunma söz eylemi, dayatma içerdiği için

² Levinson (1978)'in Nezaket Kuramı'nda geçen “face” sözcüğü bu tez çalışmasında “yüz” olarak kullanılmaktadır.

hem konuşanı hem de muhatabını tehdit eder. Bu nedenle konuşmacılar daha dolaylı stratejiler kullanarak veya çeşitli değiştiriciler kullanarak isteklerin etkisini yumuşatmaya çalışırlar. Bütün bunların yanında söz eylemlerin gerçekleştirilmesi sosyal mesafe ve hakimiyet gibi etmenlere göre değişir. Esasen, istekte bulunma söz eylemi kültürden kültüre farklılık gösterir. Farklı kültürler, katılımcıların sosyal statüsü ve sosyal mesafesi gibi bağlamsal etmenler konusunda farklı bir görüşe sahip oldukları gibi, neyin kibar bir istek olarak kabul edildiği, neyin dayatma ya da yükümlülük olarak algılandığı gibi konularda da farklı görüşe sahiptirler (Haji Maibodi, 2019).

Diğer söz eylemlerle karşılaştırıldığında istekte bulunma söz eylemi, hedef dildeki kullanımbilim çalışmalarının en ayrıntılı şekilde araştırılan alanı olarak kabul edilir (Alfge ve Mohammadzadeh, 2021). Alanyazında istekte bulunma söz eylemine ilişkin çeşitli sınıflandırmalar yapılmıştır. Bunlardan biri Blum-Kulka (1987: 133)'nın oluşturduğu sınıflandırmadır. Bu sınıflandırmada istekte bulunma söz eylemleri “doğrudan” ve “geleneksel olmayan dolaylı” olmak üzere iki alt başlığa ayrılmıştır. Trosberg (1995) ise bu sınıflandırmayı daha geniş tutarak istekte bulunma söz eylemlerini gerçekleştirmek için kullanılan stratejiler için daha önceki çalışmalara dayanarak, dört alt başlıktan oluşan bir sınıflandırma yapmıştır:

- (1) doğrudan
- (2) geleneksel olarak dolaylı (muhatap temelli)
- (3) geleneksel olarak dolaylı (konuşmacı temelli)
- (4) dolaylı

Aşağıdaki tabloda (Tablo 1) Trosberg (1995)'in dört alt başlığa ayırdığı istekte bulunma söz eylemlerine ait stratejileri ve örnekleri içerir. Örnekler, konuşmacının muhatabından

arabasını ödünç almayı istediği bir durumun farklı istekte bulunma stratejileri kullanılarak nasıl ifade edilebileceğini göstermektedir.

Tablo 1. İstekte Bulunma Söz Eylemini Kullanma Stratejilerinin Sınıflandırılması (Trosberg, 1995: 205)

Sınıflandırmalar	İstekte Bulunma Stratejileri	Örnekler
Doğrudan	Zorunluluk Edimsel(performatives) Buyurma kipi	You must/have to lend me your car. I would like to ask you to lend me your car. Lend me your car (please)
Geleneksel olarak dolaylı (muhatap temelli)	Beceri İsteklilik İzin isteme	Can/could you lend me your car? Would you lend me your car? May I borrow your car?
Geleneksel olarak dolaylı (konuşmacı temelli)	Öneri yapısı Temenniler İstekler/ihtiyaçlar	How about lending me your car? I would like to borrow your car. I want/need to borrow your car.

Dolaylı	İmalar	I have to be at the airport in half an hour.
---------	--------	--

2.4.3 Öneride Bulunma

Searle (1976)'ya göre öneride bulunma söz eylemi, konuşmacının amacının muhatabının gelecekte bir şey yapmasını sağlamaktır. Brown ve Levinson (1987), konuşmacının muhatabının yaşamına izinsiz girmesi ve bu dayatmanın dinleyenin olumsuz yüzünü tehdit edebilmesi nedeniyle önerilerin yüz tehdit edici olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Brown ve Levinson (1987) öneride bulunurken önerinin aciliyeti, sosyal mesafe ve konuşmacı ile muhatabı arasındaki güç ilişkisi gibi birçok unsurun dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir. Martinez- Flor (2005), öneride bulunma söz eylemine ait bir sınıflandırma yapmıştır. Bu sınıflandırmaya göre öneride bulunma söz eylemleri doğrudan, geleneksel biçimler ve dolaylı olmak üzere üç alt başlığa ayrılmıştır. Aşağıdaki tabloda (Tablo 2) Martinez- Flor (2005)'in öneride bulunma söz eyleminin gerçekleştirilebilmesi için her bir alt başlığa uygun olarak kullanılacak stratejiler ve örnek yapılar mevcuttur.

Tablo 2. Öneride Bulunma Söz Eylemini Kullanma Stratejilerinin Sınıflandırılması Martinez-Flor, 2005:175)

Tür	Strateji	Örnek
-----	----------	-------

Doğrudan	Edimsel fiil İsimleştirilmiş öneri? (Noun of suggestion) Buyurma kipi Olumsuz buyurma kipi	I suggest that you... I advise you to... I recommend that you.. My suggestion would be... Try using.... Don't try to....
Geleneksel Biçimler	Özel biçimler (soru biçimleri) Olasılık -meli/-malı (should) Need Şart kipi	Why don't you...? How about...? What about...? Have you thought about...? You can... You could... You may... You might.... You should... You need.... If I were you, I would....
Dolaylı	Kişisiz (impersonal)	One thing(that you can do would be....

		Here's one possibility.... There are a number of options that you.. It would be helpful if you... It might be better to... A good idea would be... It would be nice if... I've heard that...
	İmalî yapılar	

2.4.4 Uyarıda Bulunma

Genellikle, başkalarının olumsuz senaryolardan (sözelimi yaralanmalar, ölümler, kayıplar vb.) kaçınmasına yardımcı oldukları için, uyarıda bulunma söz eylemleri karşılıklı konuşmada çok önemli yere sahiptirler (Pérez-Hernández, 2020). Austin (1962) uyarıda bulunma söz eyleminin, muhatap üzerinde caydırıcı bir etki yaratabileceğini ve endişe uyandırabileceğini belirtmiştir.

Uyarıda bulunma söz eylemlerini gerçekleştirmek için kimi stratejilerin uygulanması gerekir. Qadir (2022)'ye göre uyarıda bulunma stratejileri dörde ayrılmıştır: Bunlar, ikaz etme, tehdit etme, tavsiyede bulunma ve istekte bulunmadır. İkaz etme, ciddi tehlikeye karşı muhatapın bir eyleme hazırlanmasını sağlamak için uygulanan bir stratejidir. Sözelimi "*Be careful about your speed*" (Hızınıza dikkat edin) ifadesinde, bu uyarının sebebi belirtilmeden, açıkça muhatapın daha dikkatli olması konusunda uyarıda bulunulur. Bir diğer uyarıda bulunma stratejisi, konuşmacının muhatapını tehdit etmesi yoluyla ifade ettiği isteğidir. Bir başka deyişle konuşmacı muhatapının söz konusu isteği yapabileceğine dair inancını ifade eder.

Aksi takdirde muhatap cezalandırılacaktır. Bir kişiyi sözlü olarak tehdit etmek, konuşmacının muhatabı korkutması yoluyla istediğini yaptırmaya çalışması olarak yorumlanabilir. Sözelimi *“Try to be in class on time or you will not be able to take the exam”* (Sınıfta zamanında olmaya çalışın, yoksa sınava alınmayacaksınız) veya *“If you do not come to the exam on time, you will fail the course”* (Eğer zamanında sınava gelmezseniz dersten kalırsınız) gibi tümceler muhatapın geç kalmak gibi bazı özelliklerinden hoşlanmadıklarını belirtirler. Eğer muhatap konuşmacının hoşlanmadığı bu özelliklerini göstermeye devam ederse cezalandırılabileceği sonucu ortaya çıkar. Tavsiyede bulunmak, bir başka uyarıda bulunma stratejisidir. Sözelimi *“I advise you to come to exam on time”* (Zamanında sınava gelmenizi tavsiye ederim) tümcesi muhatapın sınava zamanında gelmemesinin olası sonuçlarının muhatapın hoşlanmayacağı türden olacağını işaret eder.

Uyarıda bulunma hem buyurma kipleriyle yapılan tümceler hem de bildirme tümceleri oluşturularak gerçekleştirilebilir (Quirk ve Greenbaum, 1990). Bildirme tümceleri yoluyla gerçekleştirilen uyarıda bulunma söz eylemleri, edimsel fiille yapılabileceği gibi *“Be careful, watch out”* (dikkatli ol) gibi geleneksel ifadelerle de gerçekleştirilebilir (Griffiths, 2006).

Hussein ve Khalaf (2018) ise uyarıda bulunma söz eylemine yönelik oluşturulan stratejileri ise edimsel fiille yapılan bildirme tümcelerinin dahil edildiği doğrudan stratejiler ile bildirme kipiyle oluşturulan tümceler, olumlu ve olumsuz buyurma kipiyle oluşturulan tümceler, koşul kipiyle oluşturulan tümceler ve kip yapılarıyla (You must / can / need / have to do Z) oluşturulan tümcelerinin dahil edildiği dolaylı stratejiler olarak ikiye ayırmıştır.

2.4.5 Yasaklama

Yasaklama, bir konuşma esnasında muhatapın, konuşmacının söylediği şekilde bir eylemde bulunmadığını beyan etmek için kullanılır (Zhang, 2016). Başka bir deyişle,

konuşmacının muhatabından kendi isteklerine uygun olmayan bir şey yapmasını istememesidir. Yasaklama söz eyleminin gerçekleştirilmesinin çeşitli yolları vardır.

Dilbilimsel bakış açısıyla yasaklama söz eylemi, çeşitli sözdizimsel biçimlerin kullanılması yoluyla gerçekleştirilebilir. Bu “*get away from engine room*” (*makine dairesinden uzaklaş*) gibi buyurma kipi içeren sözcüklerle gerçekleştirilir (Allan, 1986: 98). Bazı durumlarda ise yasaklama söz eylemi uygun bağlam açısından, bildirme tümcesi kullanılarak gerçekleştirilebilir (Al-Saaidi, Al-Shaibani ve Al-Husseini, 2013). Yasaklama anlamı veren bildirme tümceleri edimsel fiil kullanılarak gerçekleştirilebileceği gibi (*I forbid/prohibit*) örtülü olarak da gerçekleştirilebilir. Sözelimi “*Jane is a bad girl*” tümcesinde, sadece bahsi geçen kişi olan Jane tanımlanmaz. Aynı zamandan muhatabın Jane’den uzak durması gerektiği mesajı örtülü olarak verilir.

Yasaklama söz eylemi için kullanılan bir diğer sözdizimsel biçim, “Yapma” (Don’t) ifadesinin kullanılmasıdır. “*Don’t smoke inside the building*” (*Binanın içinde sigara içmeyin*) ifadesi bahsi geçen yerde sigara içilmesinin yasak olduğunu belirtir. Bunun yanında halka açık yerlerde yasağı ifade etmek için “engelleme dili” olarak da ifade edilen “*No + noun*” (hayır + ad) ya da “*no + noun phrase*” (hayır + ad öbeği) kullanılabilir. Sözelimi “*No parking*” ifadesi bahsi geçen konumda araçların park edilmesine izin verilmediğini ve yasak olduğunu belirtmek için kullanılan bir ifadedir (Khyon, 2024).

Yasaklama söz eyleminin “iznin reddi” olduğu düşüncesi Leech ve Svartvik (1994: 165) tarafından vurgulanmış ve “*cannot/may not/must not*” gibi olumsuz kipliklerin yasaklama anlamını vereceği belirtilmiştir. “*Children cannot watch cartoons until midnight*” (Çocuklar gece yarısına kadar çizgi film izleyemez) tümcesi, bu kullanıma bir örnek olabilir. Tüm bunların yanında bahsi geçen yerde sigara içmenin yasak olduğu anlamını veren “*You are not to smoke*

here” tümcesinde olduğu gibi “*be*” fiilinin olumsuzu ile mastar fiilin birleşimi yoluyla yasaklama söz eylemi gerçekleştirilebilir.

2.5 Söz Eylemlerle İlgili Yapılan alışmalar

Kültürlerarası söz eylemlerle ilgili yapılan alışmalar Blum-Kulka ve Olshtain (1984: 197) tarafından “Avustralya İngilizcesi, Amerikan İngilizcesi, İngiliz İngilizcesi, Kanada Fransızcası, Danca, Almanca, İbranice, Rusça” gibi çeşitli dillerdeki ricada bulunma ve özür dileme gibi söz eylemleri gerçekleştirmek için kullanılan kalıpları incelemek amacıyla geliştirilen projeye dayanmaktadır. “*Söz eylem Gerçekleştirme Kalıplarının Kültürlerarası alışması*” (CCSARP) projesinde araştırmacılar, durumsal, kültürler arası ve bireysel değişkenler açısından anadili İngilizce olan ve olmayan kişilerin söz eylemleri kullanabilmedeki benzerlikleri ve farklılıklarını belirlemek için aynı yöntemi kullanmışlardır. Bu araştırmada katılımcılardan uygun söz eylemleri, söylem tamamlama testinde verilen diyalogları tamamlarken kullanmaları beklenmiştir. Veri zmlemesinde kodlama şeması kullanılmıştır. Bulgular, araştırmaya dahil edilen katılımcıların yaş, cinsiyet veya meslek gibi farklılıkların, söz eylem kullanımındaki nezaket düzeyini etkilediğini gösterirken, katılımcıların doğrudanlık düzeylerinin kültürden kültüre farklılık göstermesine neden olduğunu belirtmiştir.

Nugroho ve Rekha (2020), istekte bulunma söz eylemlerinin kullanımını araştırdıkları çalışmalarında Endonezyalı İngilizce ğrenenler arasında en çok ve en az kullanılan istekte bulunma stratejilerini incelemişlerdir. Araştırmacılar tarafından yapılan incelemeye göre öğrenenlerin en sık kullandıkları istekte bulunma stratejilerinin geleneksel olan dolaylı stratejiler olduğu belirtilirken, en az kullanılan stratejilerin geleneksel olmayan dolaylı istekte bulunma stratejiler olduğu sonucuna varılmıştır.

El-Dakhs, Alhaqbani ve Mardini (2023)'ün yürüttüğü bir başka çalışmada anadilleri Arapça ve yabancı dilleri İngilizce olan Suudi yabancı dil öğrencilerinin istekte bulunma söz eylemini nasıl gerçekleştirdikleri incelenmiştir. Bu amaçla Hukuk, İşletme, Bilgisayar Bilimleri ve Mühendislik bölümlerinde birinci sınıf öğrencisi olan ve anadili Necid Arapçası olan 240 Suudi lisans öğrencisi çalışmaya dahil edilmiştir. Üniversiteye kabul edilmeden önce bitirdikleri okullarda öğretim dilinin İngilizce olduğu ve aynı zamanda üniversitede İngilizce öğrenim görmeye devam ettikleri için tüm katılımcıların yabancı dil olarak İngilizce öğrendikleri sonucu çıkarılabilir. 240 Suudi lisans öğrencisi, altısı Arapça, diğer altısı İngilizce sunulan 12 durumdan oluşan bir söylem tamamlama görevini tamamlamıştır. Katılımcıların yanıtları, iç/dış değiştiriciler ve başlatıcıların yanı sıra istek stratejilerine göre de kodlanmıştır. Sonuçlar katılımcıların Arapçada İngilizceye göre daha fazla doğrudan istekte bulunurken, İngilizcede, Arapçaya göre daha fazla geleneksel olmayan dolaylı istekte bulunma stratejisini kullandığını ortaya çıkarmıştır. Dahası, katılımcılar İngilizcede, Arapçada olduğundan çok daha fazla özür dileme söz eylemini kullanırken, Arapçada sıklıkla söz verme söz eylemini kullandıklarını ortaya koymuştur.

Thuravan ve Yunus (2017)'nin amaçlı örnekleme kullanarak orta düzeyde İngilizce yeterliliğine sahip ve anadili Malayca olan 30 öğrenci ve 2 İngilizce öğretmenini dahil ettiği çalışmalarında, katılımcıların İngilizce konuşurken kibar etkileşimi nasıl algıladıklarını anlamak, istekte bulunurken kullandıkları strateji türlerini belirlemek ve strateji seçimlerini etkileyen etmenleri keşfetmek amaçlanmıştır. Bu amaçlar doğrultusunda bir İngilizce dersi yaklaşık 80 dakika süren iki periyotta gözlemlenmiştir. Gözlem esnasında veriler, sınıfta doğal olarak oluşan durumların kaydedilmesiyle toplanmış ve Blum-Kulka ve Olshstain (1984)'ün “*Söz Eylem Gerçekleştirme Kalıplarının Kültürlerarası Çalışması*” (CCSARP) ve Brown ve Levinson'un (1987) “*Nezaket Kuramı*” temel alınarak çözümlenmiştir. Bir diğer veri toplama yöntemi olarak sınıf gözleminden 4 hafta kadar sonra bir söylem tamamlama testi

uygulanmıştır. Söylem tamamlama testi aracılığıyla toplanan yanıtlar, iki veri türü arasında herhangi bir tutarsızlık olup olmadığını görmek ve katılımcıların istekte bulunurken kullandıkları stratejilerin seçimini etkileyen etmenleri belirlemek için “*Söz Eylem Gerçekleştirme Kalıplarının Kültürlerarası Çalışması*” (CCSARP) kullanılarak yeniden çözümlenmiştir. Bulgular, öğrencilerin akranlarıyla konuşurken daha az, öğretmenleriyle konuşurken ise daha kibar istekte bulunduklarını gösterirken, öğretmenlerin ise daha fazla yetkiye sahip oldukları için öğrencilerle daha az kibar konuştuklarını göstermektedir.

Banerjee ve Carrell (1988), özellikle öneride bulunma söz eylemine odaklanmak üzere tasarlanmış araştırmaları yürüten ilk araştırmacılar arasındadır. Bu çalışma araştırmacıların yabancı dil olarak İngilizce sınıflarında öneride bulunma söz eyleminin nasıl öğretilmesi gerektiğiyle ilgili ipuçları vermesi bakımından öncü olmuştur. Araştırmacılar, öneride bulunma söz eylemini kullanmayı gerektirecek 60 durumdan oluşan bir söylem tamamlama testi kullanarak, Çinli ve Malezyalı yabancı dil olarak İngilizce öğrencilerini, Amerikan İngilizcesini anadili olarak konuşan 12 kişiyle karşılaştırmışlardır. Aynı zamanda, hem öneride bulunma söz eyleminin doğrudanlığı ve türü bakımından niceliksel olarak, hem de söz eylem kullanımındaki nezaket stratejileri ve düzeltici biçimlerin kullanımına ilişkin nitel olarak çözümlenmiştir. Araştırmacılar, anadili İngilizce olan katılımcıların, anadili İngilizce olmayanlara göre daha sık öneride bulunma söz eylemlerini kullandığını ve kullanılan öneri türünün durumun doğrudanlığına bağlı olduğu sonucuna varmışlardır.

Aminifard, Safaei ve Askari (2014)’ün İranlı yabancı dil öğrenen öğrencilerin öneride bulunma söz eylemini nasıl kullandıklarını araştırdıkları çalışmalarına orta, orta ileri ve ileri düzeydeki 35’er öğrenci olmak üzere toplamda 105 öğrenci dahil edilmiştir. Katılımcılara öneride bulunma söz eylemlerini kullanabilecekleri 6 durum, bir söylem tamamlama testi içerisinde sunulmuştur. Bulgular, farklı dil yeterlilik düzeylerinin öneride bulunma söz

eyleminin üretiminde herhangi bir anlamlı farklılık yaratmadığını gösterirken, katılımcıların cinsiyetlerine göre öneride bulunma söz eylemini kullanım performanslarının istatistiksel olarak anlamlılığa ulaştığını göstermiştir. Başka bir deyişle, kadın katılımcıların öneride bulunurken erkek katılımcılardan daha yüksek bir oranda kiplikleri ve buyurma kiplerini kullanırken, erkek katılımcıların sadece “*let’s*” yapısını kullanmada istatistiksel olarak kadın katılımcıları geçtiği gözlemlenmiştir. Ayrıca İranlı yabancı dil öğrencilerinin öneride bulunma söz eylemlerini kullanırken anadillerindeki yapıları aktardıkları gözlemlenmiştir.

Bataineh ve Aljamal (2014)’ün İngilizce uyarıda bulunma söz eyleminin kullanımındaki farklılıkları araştırdıkları çalışmalarında, Amerika Birleşik Devletleri ve Ürdün’deki iki farklı üniversitede İngilizce öğrenim gören 18 ile 23 yaşları arasındaki 50’şer lisans öğrencisi katılımcı grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama sürecinde araştırmacılardan biri sınıfları bizzat ziyaret ederek çalışmayı tanıtmış ve öğrencilerden söylem tamamlama testini doldurmalarını istemiştir. Bulgular, katılımcıların uyarıda bulunma söz eylemini gerçekleştirirken 21 uyarıda bulunma stratejisinin yanı sıra 21 uyarıda bulunma stratejisinin birleşimini kullandıklarını ortaya çıkarmıştır. Uyarıda bulunma söz eyleminin kullanımındaki farklılıklar, iki grubun kültürel ve ideolojik çeşitliliğine atfedilirken, benzerlikler ise uyarıda bulunma stratejilerinin evrensel olmasına bağlanmıştır. Ayrıca Ürdünlü katılımcıların söylem tamamlama testinde onlara sunulan bağlamlardaki tepkilerinin çoğunun Amerikan medyasından etkilenmesinden kaynaklı olduğu sonucuna varılmıştır.

Ketmen, Debreli ve Yavuz (2023)’ün çalışmasında katılımcıların dört farklı seçenekten birisini seçmelerinin beklendiği çoktan seçmeli söylem testi ve söylem tamamlama testi kullanılarak konuşma becerisindeki imalı yapılar ve söz eylem kullanımlarıyla ilgili performansları değerlendirilmiştir. Çalışmanın katılımcı grubunu Kıbrıs’taki bir üniversitede Avrupa Ortak Referans Çerçevesi tarafından tanımlanan B2 ve C1 düzeyinde İngilizce öğrenen

54 yetişkin oluşturmıştır. Çoktan seçmeli söylem testi, dolaylı eleştiri, dolaylı reddetme, dolaylı tavsiye etme gibi katılımcıların ima edilen anlamları anlama ve yorumlama düzeylerini ölçmüştür. Söylem tamamlama testi ise dolaylı reddetme, söz verme, dolaylı tavsiyede bulunma gibi yönlendirici söz eylemler ile imalı yapıları sınavan, yoruma açık 10 durumdan oluşmuştur. Araştırmanın sonuçları, katılımcıların çoktan seçmeli söylem testinde, söylem testine kıyasla daha başarılı olduğunu ortaya koyarken, her iki test uygulanan katılımcıların cinsiyetlerine göre gösterdikleri performans arasında kullanım edinci bakımından anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur.

Rosyada (2020)'nin Endonezya'da bir devlet üniversitesinde İngiliz Dili Eğitimi programında iki İngilizce öğretim görevlisinin çevrimiçi öğretim ve öğrenme süreçlerinde kullandığı söz eylemlerin sınıflandırmasını incelediği çalışmada Searle (1976)'nın söz eylem kuramına dayanarak öğretim elemanlarının tümceleri çözümlenmiştir. Sonuçlar, yönlendirici söz eylemlerin öğretim görevlileri tarafından kullanılan en baskın söz eylemler olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Rakaj (2022)'nin Kosova Prizren'deki bir ilköğretim okulundaki iki İngilizce öğretmeninin kullandığı söz eylemleri incelediği araştırmasında, öğretmenlerin kullandığı söz eylemi türleri ve söz eylemi sıklığı mercek altına alınmıştır. Araştırmacı, öğretmenler tarafından gerçekleştirilen 60 tümceyi çözümlmek için Searle (1976)'nın söz eylem sınıflandırmasını kullanmıştır. Kayıt ve not alma yoluyla toplanan verilerin çözümlenmesinde nitel betimsel bir yaklaşım kullanılmıştır. Sonuçlar, her iki öğretmen tarafından kullanılan en baskın eylemlerin yönlendiriciler olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Hidayat, Fadhilah ve Septiawan (2022), Endonezya'daki bir ortaokuldaki sekizinci sınıf öğretmenleri ve öğrencileri tarafından, yabancı dil olarak İngilizce sınıflarında kullanılan temsilci söz eylemi türlerini sınıflandırmayı amaçlamıştır. Araştırmacıların bir söylem

çalışması niteliğindeki çalışmalarında nitel bir araştırma yöntemi olan gözlem tekniği kullanılmıştır. Ders esnasındaki bir etkinlikte kullanılan tümceler, karşılaştırılıp çözümlenmiştir. Araştırmanın sonuçları düz söz, edim söz ve etki söz varlığını ortaya çıkarırken, veri havuzundaki 113 örnekte soru sorma ve emretme, öğretmenin öğrencilerden daha üst konumda olduğu rolünün farkında olduğunu göstermiştir. Dahası, yansıtıcı ve ilan edici söz eylemler yoluyla söz konusu yabancı dil olarak İngilizce sınıfındaki öğrencilerin İngilizce öğrenmedeki güdülenmesi ve kendilerine güveninin etkilenebileceği sonucuna varılmıştır.

Söz eylemlerle ilgili gerçekleştirilen ulusal çalışmalardan bahsetmek gerekirse, Otçu ve Zeyrek (2008)'in çalışmasından bahsetmekte fayda vardır. Otçu ve Zeyrek (2008), 19 orta ve 31 orta-üst düzeydeki Türk yetişkin yabancı dil öğrencisini çalışmalarına dahil ederek söz konusu katılımcıların istekte bulunma söz eylemini nasıl gerçekleştirdiklerini gözlemlemiştir. Yabancı dil olarak İngilizce öğrencilerinin performansı da anadili İngilizce olan 13 kişinin performansı ile karşılaştırılmıştır. Veriler, anadili İngilizce olan bir kişiyle etkileşimli rol oynama yoluyla toplamış ve Blum-Kulka Shoshana, House ve Kasper (1989) tarafından hazırlanan kodlama şeması kullanılarak çözümlenmiştir. Sonuçlar, yabancı dil olarak İngilizce öğretimi bağlamında istekte bulunma stratejilerinin geliştirilmesinde yeterlilik düzeyinin önemini vurgulamaktadır. Daha düşük yeterliliğe sahip öğrenciler kalıplaşmış ifadelerle güvenirken, yeterlilik düzeyleri arttıkça daha yaratıcı olma eğilimindedirler.

Özcan (2022)'nin Türkiye'de bir devlet üniversitesinin İngilizce hazırlık programında öğrenim gören 20 öğrenci ve altı öğretim görevlisi ile gerçekleştirdiği çalışmada ise yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Türk öğrencilerin istekte bulunma söz eylemini kullanırken tercih ettikleri stratejiler ve öğretmenlerin istekte bulunma söz eylemi özelinde kullanımbilim öğretimiyle ilgili görüşlerine yer verilmiştir. Öğrencilerin verileri, öğretmenlerle yarı

yapılandırılmış görüşmeler yapılırken söylem tamamlama görevi yoluyla toplanmıştır. Sonuçlar, İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen Türk öğrencilerin istekte bulunmak için genellikle geleneksel olarak doğrudan stratejiler kullandıklarını ve istekte bulunma söz eylemine ait kullanılan yapıların çeşitlilik göstermediğini ortaya koymuştur. Aynı zamanda istekte bulunurken sosyal mesafenin de göz önünde bulundurulmadığı sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerde ise onların kullanımbilim öğretimi konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bu nedenle istekte bulunma söz eylemleri konusundaki sınıf uygulamalarının sınırlı olduğu sonucuna varılmıştır.

Kılıçkaya (2010)'un İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen Türk öğrencilerin belirli istekte bulunma stratejilerini kullanma konusundaki bilgisini araştırdığı çalışmasında veriler Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Bölümü'nde öğrenim gören, yaşları 18 ile 20 arasında değişen 40 lisans öğrencisinden, söylem tamamlama testine benzer, açık uçlu yanıtlar gerektiren sormaca aracılığıyla toplanmıştır. Sormacalardan toplanan veriler, tanımlayıcı istatistikler kullanılarak çözümlenmiştir. Sonuçlar, bu çalışmadaki yabancı dil olarak İngilizce öğrencilerinin istekte bulunurken çeşitli bağlamlarda istekte bulunma stratejilerini kullanabildiklerini, ancak belirli düzeyde nezaket gerektiren durumlarda istekte bulunma stratejilerini kullanmada nispeten daha az başarılı olduklarını göstermiştir.

Gazioğlu ve Çiftçi (2017)'nin, istekte bulunma söz eylemi özelinde kullanımbilim öğretiminin yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Türk öğrenciler üzerindeki etkisini araştırmak için yarı deneysel araştırma tasarımından yararlandığı çalışmasına 26 lise öğrencisi dahil edilmiştir. Yönlendirmenin öğrencilerin söz eylem kullanma performanslarına etkisini ortaya çıkarmak amacıyla ön test ve son test olarak söylem tamamlama testi kullanılmıştır. Ek olarak, öğrencilerin yönlendirmeye ilişkin algılarını tespit etmek amacıyla sormaca doldurmaları ve yansıtıcı günlükler tutmaları istenmiştir. Ayrıca, araştırmacının alan notları kullanılmıştır. Her

ne kadar öğrenciler yönlendirme sonrasında istekte bulunma stratejilerini kullanmada önemli bir değişiklik göstermese de bazı isteklerini dile getirme biçimleri açısından önemli değişiklikler gözlemlenmiştir.

Duman (2023)'ün, yabancı dil olarak İngilizce öğretimiyle ilgili ulusal ders kitaplarındaki söz eylemlerin görünümünü ortaya koymak amacıyla hazırladığı yüksek lisans tez çalışmasında B1 ve B2 düzeyindeki ders kitaplarına yer verilmiştir. Bu çalışmada incelenen söz eylemler Vellenga'nın (2004)'ün araştırmasında kullandığı 21 adet söz eylemle sınırlandırılmış ve veriler belge analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Sonuçlar ulusal düzeydeki yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde kullanılan ders kitaplarının söz eylem çeşitliliği ve söz eylem öğretimi için kullanılan etkinlikler bakımından yetersiz olduğunu, incelenen kimi ders kitaplarının ise hedef dil düzeyine erişme amacını gerçekleştirmediğini ortaya koymuştur. Bu sonuçlara göre araştırmacı, söz eylem öğretimiyle ilgili kimi öneriler sunarak araştırmasını sonlandırmıştır.

Demirkol (2015), doktora tez çalışmasında Türkiye'deki bir devlet üniversitesinde bir yıllık zorunlu İngilizce hazırlık programına kayıtlı, yabancı dil olarak İngilizce öğrenen 16 Türk öğrencinin kullanım bilimsel edinçlerinin gelişimini araştırmıştır. Çalışmada, katılımcıların hedef dil olan İngilizceyi edinirken, istekte bulunma, reddetme ve öneride bulunma söz eylemlerini kullanma performansları araştırılmıştır. Ek olarak, çalışma, katılımcıların anadillerindeki alışkanlıklarının söz konusu söz eylemlerin üretimi sırasında hedef dil performanslarında etkili olup olmadığını araştırmaya yöneliktir. Ayrıca katılımcıların, yazılı söylem tamamlama testi ve rol oyunları yoluyla ürettikleri söz eylemlerin birbirleriyle uyumlu olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Son olarak katılımcıların söz eylemleri kullanarak yazılı ve sözlü üretimlerini gerçekleştirme süreçlerini kendilerinin nasıl yorumladığını anlamak için onlarla yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Sonuçlar,

çalışma boyunca katılımcıların söz eylem kullanım çeşitliğinde ve söz eylemleri üretirken kullandıkları stratejilerde bir değişiklik gerçekleşmediğini ortaya koymuştur.

Tüm bunlarla birlikte, ulusal düzeyde yürütülmüş lisansüstü tezlerin bir bölümünden *Bölüm 1*'de bahsedilmiştir (bkz. Güngör, 2022; Ortaköylüoğlu, 2019; Polat, 2010). Son yıllarda ise alanyazında tersyüz öğrenme ya da harmanlanmış öğrenme gibi geleneksel öğrenme ortamından farklı ortamlarda söz eylem öğretimiyle ilgili çalışmalara rastlanmaktadır (Haghighi, Jafarigohar, Khoshsima ve Vahdany, 2019; Üstünbaş 2021).

2.6 Belirtik ve Örtük Kullanımbilim Öğretimi

Housen ve Pierrard (2006: 10) belirtik ve örtük öğretimin özelliklerini şu şekilde tabloştırmıştır:

Tablo 3. Belirtik ve Örtük Öğretim Sınıflandırması (Housen ve Pierrard, 2006: 10)

Örtük öğretim	Belirtik öğretim
Öğrencilerin hedef yapıları kendilerinin çıkarsaması amaçlanır.	Dikkat hedef yapıya açıkça yönlendirilir.
İletişim odaklı bir etkinlikte, hedef yapıların kendiliğinden ortaya çıkması amaçlanır.	Dersin amacı olarak hedef yapılar önceden planlanmıştır.
Hedef yapılar bağlam içerisinde sunulur.	Hedef yapılar ayrı bir biçimde sunulur.
Öğrencilerin ürettikleri çıktıda dışarıdan iletişimsel anlamda müdahale en az seviyededir.	Öğrencilerin ürettikleri çıktıda İletişimsel anlamda müdahale söz konusudur.
Üst dil kullanımı söz konusu değildir.	Kural açıklamada üstdil ve bilgisel terminoloji kullanılır.
Hedef yapının özgürce kullanımı söz konusudur.	Hedef yapıların kontrollü alıştırma teknikleriyle kullanımı söz konusudur.

Sanchez, Perez ve Gomez (2010) İngilizce öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki etkinliklerin görünümünü ortaya koymak, belirtik ve örtük öğretim bağlamında değerlendirmek amacıyla belirtik öğretim ölçütlerini şöyle sıralamıştır:

1. Dilin biçimsel yönlerine ilişkin farkındalık arar.
2. Dilin üst dilsel bilgisine odaklanır.
3. Dil hakkında bildirimsel bilgiyi (*declarative knowledge*) teşvik eder.
4. Öncelikle biçime odaklanır.
5. Dilsel doğruluğu destekler.
6. Özgün olmayan araçlar kullanır.
7. D1 kullanımını gerektirir.
8. Dilin kontrollü kullanımını amaçlar.
9. Mekanik tekrarlar gerektirir.

Bu ölçütlerin tam tersinin ise örtük öğretim özelliği taşıdığını vurgulamışlardır.

Sanchez ve Perez (2010) İngilizce öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki belirli bir etkinliğin belirtik veya örtük öğrenmeyi/öğretmeyi teşvik edip etmediğine karar verilebilmesi için etkinlik özelliklerini hedef ve strateji bağlamında sınıflandırmıştır.

Tablo 4. Ders Kitaplarındaki Öğrenme Türünün Etkinlik Hedefleri ve Etkinlik Stratejileri Bağlamında Değerlendirmesi (Sanchez ve Perez, 2010)

Desteklenen Öğrenme Türü	Etkinliklerin Özellikleri
	1. Etkinlik hedefleri, a) Biçim konusunda farkındalık veya dikkat gerektirmez.

Örtük öğrenme	b) Dilsel girdi sunar veya işlemselleşmeyi (proceduralisation) amaçlayan dilsel çıktıyı harekete geçirir. c) Biçim yerine anlama odaklanmayı tercih eder. d) Üretici ve alıcı becerilerde akıcı ve etkili iletişimi hedefler. e) Özgün ve gerçek araçlar sunar. 2. Etkinlik stratejileri, a) Anlamın aktarımına odaklanır (anlam merkezli/yönelimli) b) Kendiliğinden uygulama/konuşma, çeşitli yanıtlar, hedef biçimlerin serbest kullanımı gibi tekniklerle dilin denetimli ve bilinçli işlenmesini gerektirmez. c) Hedef dilin kullanılmasını gerektirir. d) Etkileşimlidir. e) Anlamlı tekrar yoluyla ve sık kullanım örnekleriyle işlemselleşmeyi tercih eder.
Belirtik öğrenme	1.Etkinlik hedefleri, a) Dilin biçimsel yönleri hakkında farkındalık gerektirir. b) Dil hakkında bildirimsel bilgi sunar. c) Belirli dil biçimlerine açıkça dikkat edilmesini gerektirir. d)Dilin kullanımında doğruluğu veya dil kullanımının açık bir şekilde anlaşılmasını hedefler. e) Dilbilgisi/ dilin yapısal yönleri/sözcük bilgisi ve sesletim unsurları hakkında yapay olarak düzenlenmiş araçlar sunar. 2. Etkinlik stratejileri,

	a) Biçimi öğrenmeye odaklanır. b) Dil kullanımı için belirtik bilgi veya denetimli uygulama, hedef yapılara vurgu ve değişmez yanıtlar yoluyla denetimli süreçleri gerektirir. c) Anadilin kullanılmasını gerektirmez. d) Gerçekten etkileşimli iletişimi hedeflemez. e) Bildirimselliği (declarativisation) gerektirir. Ayrıca, dilbilgisi açıklamalarının/kuralların/sözcük öğelerinin /sesletimin ezberlenmesini gerektirir veya tüm bunların notlandırılmasını şart koşar.
--	--

Belirtik kullanımbilim öğretiminin destekçileri, yabancı dil öğrenenlerin kullanım bilimsel farkındalıklarını arttırmak için dikkatlerinin hedef söz eylem biçimlerine yönlendirebileceğini iddia etmektedir. Bu görüş D2E kuramları bağlamında yönlendirmenin dilin kullanım bilimsel unsurlarının öğrenciler için fark edilebilir hale getirmesi gerektiğini öne süren Schmidt (1993, 1995, 2010)’un Fark Etme Varsayımı (*The Noticing Hypothesis*) ile aynı doğrultudadır. Fark Etme Varsayımı’na göre, girdinin algılamalı girdi haline geldiği ilk aşama, öğrencilerin girdideki dil özelliklerini fark etmesini, bunları kısa süreli hafızalarında özümsemesini ve bunları çıktı olarak üretilen özelliklerle karşılaştırmasını içerir. Bu noktada Sharwood Smith (1993)’ün, Bilinç Artırma Modeli’nden (*Consciousness-raising Approach*) de bahsetmekte fayda vardır. Bilinç Arttırma Modeli’ne göre girdi, öğrenci için dikkat çekici hale geldiğinde algılamalı girdiye dönüşür. Dahası, “eğer bilinç gerçekten de kısa vadeli depolamaya eşdeğerse, bu, bilinçli farkındalık olmadan depolamanın imkânsız olduğunu” gösterir (Sharwood Smith, 1990: 136).

Söz eylemlerin örtük öğretimi, öğrencilerin söz konusu söz eylemle ilgili kullanım biçimlerini ve söz eylem yapılarını farkında olmadan çıkarsamasını sağlamaya yöneliktir. Öğrencilere bir kuralın veya kalıbın belirli örnekleri örtük şekilde sunulur. Bunun sonucunda,

öğrenciler dikkatleri açıkça hedef yapıya çekilmeden altta yatan kuralı içselleştirirler. Dolayısıyla örtük öğretimin, “hedef yapılarla zenginleştirilmiş” bir öğrenme ortamı yaratmayı amaçladığı sonucuna varılabilir (Ellis, Loewen, Elder, Erlam, Philip ve Reinders, 2009: 2). Başka bir deyişle, örtük öğrenme, üstdil farkındalığı olmadan öğrenme olarak tanımlanırken, belirtik öğrenme, üstdil farkındalığıyla öğrenme olarak tanımlanmaktadır.

Alanyazındaki birçok çalışma, belirtik kullanımbilim öğretiminin örtük kullanımbilim öğretime göre öğrenim çıktısı bakımından daha etkili olduğunu iddia ederken (House, 1996; Huang 2022; Martinez-Flor ve Alcon, 2007; Taguchi 2015), bazı çalışmalar ise (Fukuya ve Clark, 2001; Ishihara ve Paller, 2016) bu durumun tam aksini göstermektedir. Belirtik ve örtük kullanımbilim öğretiminin her ikisinin de etkili olduğunu öne süren çalışmalar da mevcuttur (Ebadi ve Pourzandi, 2015, Derakhshan ve Shakki, 2020). Bazı çalışmalar ise belirtik kullanımbilim öğretiminin örtük öğretimden daha iyi sonuçlar verdiğini öne sürerken, belirtik öğretimin bilinç yükseltme açısından yararlı olduğunu ancak beceri gelişiminin bazı yönleri açısından daha az etkili olabileceğini öne sürmüştür (Kasper ve Rose, 1999).

2.7 Ders Kitabı İncelemesi

Yabancı dil öğretimi bağlamında ders kitaplarının kullanılmasını destekleyenler, ders kitaplarının öğrencilere bir sistem, uyum ve ilerleme duygusu verdiğini, öğretmenlerin derslerini hazırlamalarına ve öğrencilerin konuları gözden geçirmelerine yardımcı olduklarını ve kurum yöneticilerine standardizasyonu sağlamak için bir araç sağladıklarını savunmaktadırlar. Diğer taraftan, ders kitaplarının kullanılmasına karşı olanlar, bir ders kitabının sadece sınamayı kapsadığını ve bu nedenle dil deneyimi sunması açısından indirgemeci olduğunu düşünmektedirler. Tomlinson (2001: 67) 'ın da belirttiği gibi, ders kitaplarının kullanımına karşı olanlar, “ders kitaplarının müfredat ve yaklaşımın tekdüzeliğini dayattığını ve öğretmenlerin inisiyatifini ve gücünü ortadan kaldırdığını” vurgulamaktadırlar.

Dijital teknolojiler, “veri toplamanın verimliliğini artırabilecek, derslerin ve dil girdisinin sunumunu geliştirebilecek bir dizi araç sunar” (Tatsuki, 2019: 333). Ders kitabının yerine öğretmen tarafından geliştirilen araçların, bilgisayar yazılımlarının, internet kaynaklarının yer aldığı çalışmalar yapılmaktadır. Ancak günümüzde genel eğilim, ders kitaplarının yabancı dil öğretiminde kullanılmaya devam etmesi yönündedir. Zira öğretmenler “okul tarafından sağlanan ders araçlarına güvenme” eğilimindedir (Ishihara 2010b: 145-146).

Bir anlamda, bir ders kitabının, öğretmen onu kendi fikirleri ve deneyimleriyle doldurup hayata geçirene kadar tek başına çok az işlevsel değeri vardır. Yine de araçların, öğretmenlerin çalışma şeklini etkileme potansiyeli oldukça fazladır. Bunun nedeni, ders kitaplarının pek çok kuram ve ilkeyi bünyesinde barındırmasıdır. Ders kitapları, özellikle eğitimsiz veya acemi öğretmenler söz konusu olduğunda belirli metinler ve etkinliklerle nasıl başa çıkılacağı konusunda rehberlik sağlayarak, öğrenci güdülenmesine katkıda bulunabilir (Rubdy, 2014).

Tomlinson (2013’a, 2016), dil öğrenme araçlarının dil edinimi kuramlarına dayandırılması gerektiği aşıkâr görünse de, birçok araç geliştiricisinin; öğretmenlerin ve öğrencilerin istek ve alışkanlıklarına ders kitaplarında öncelik verilmesi gerektiğini düşündüklerini belirtmiştir. Sonuç olarak, birçok ders kitabı, uygulamalı dilbilimciler tarafından önerilen kuramsal ilkelerin bazılarını hâlâ uygulamamaktadır (Tomlinson, 2013a, 2013b, 2013c, 2016; Tomlinson ve Masuhara, 2017).

Bu ilkelerden bahsetmek gerekirse;

- Kullanımdaki dile maruz bırakmak,
- Duygusal ve bilişsel katılım,
- Girdilerin göze çarpan özelliklerini fark etmek,
- İletişim için dil kullanmak.

Darici ve Tomlinson (2017: 72), ikinci dil edinimini kolaylaştırmak için araçlar tasarlarlarken aşağıda listelenen birkaç ilkeyi belirlemişlerdir:

- Kullanımdaki dile zengin bir şekilde maruz kalmak,
- Duygusal katılımı teşvik etmesi muhtemel metinler ve görevler sağlamak,
- Bilişsel katılımı teşvik etmesi muhtemel metinler ve görevler sağlamak,
- Anlamlı ve aralıklı geri bildirim sağlamak.

Ishihara ve Paller (2016: 87), birçok ders kitabının "öğrencilere kullanım edinçlerini geliştirmeleri için sınırlı fırsat sunduğunu" belirtir. Birçok ders kitabı hala, ayrı bir dil özelliği hakkında bilgilerin sağlandığı ve daha sonra kolay alıştırmalarla pekiştirilen bir sunum-uygulama- üretim (PPP) yaklaşımına dayanmaktadır. Sistematiik ve belirli dil yapılarına odaklanmış olması ve öğrencilerin performansında ilerleme izlenimi sağlaması nedeniyle bu yaklaşım uzun yıllardır öğretmenler arasında popüler olmuştur. Bununla birlikte, dil ediniminin aşamalı olduğu ve bir dil biçimini edinmek için o biçim ile sık ve çeşitli karşılaşmalar gerektiği gerçeği göz ardı edilmektedir (Rubdy, 2014).

Biçimlere odaklı (*focus on forms*) araçlar, öğrencileri dilin farklı hedef özelliklerini bilinçli ve belirtik bir şekilde öğrenmesini içerir. Biçim odaklı (*focus on form*) araçlar ise, anlaşılır girdileri ve öğrencilerin dil edinmelerine yardımcı olmak için öykü okuma, canlandırma yapma ve görevleri tamamlama gibi dil deneyimlerini içerir. Biçim odaklı araçların kullanımını savunanlar kullanım sırasında dili deneyimlerken duyuşsal ve bilişsel katılımın etkili dil ediniminin temel unsuru olduğunu savunmaktadırlar (Tomlinson ve Masuhara, 2017). Günümüzde çoğu ders kitabı anlam odaklı bazı görevler sağlamakta, ancak esas olarak ayrı öğrenme noktalarının sistematik sunumuna devam etmektedir (Rubdy, 2014).

Timmis (2013), bütüncelerin ders araçlarına katkıda bulunmasının değerini vurgulamaktadır. Bardovi-Harlig, Sabrina Mosmann ve Vellenga (2014) ise çalışmalarında, konuşma dili kullanılarak gerçek dile dayalı kullanımbilim öğretimi araçlarının nasıl geliştirileceğini açıklamışlardır. Araştırmacılar, kullanımbilimin önemli bir parçası olan söz eylem öğretimi için bütüncelerin ders kitaplarıyla birlikte nasıl kullanılacağını, uygun dil örneklerinin nasıl çıkarılacağını ve sınıf kullanımı için nasıl uyarlanacağını göstermiştir. Akademik tartışma bağlamını kullanarak, akademik tartışmada yaygın olarak bulunan dört söz eylemin gerçekleştirilmesinde çevrimiçi bir bütüncenin nasıl kullanılabileceğini açıklamışlardır. Ayrıca, öğrencilerin bağlam içinde söz eylemlerin nasıl kullanıldığını fark etmelerine yardımcı olup, dil örneklerini nasıl kullanacaklarını göstermişlerdir. Dahası, öğreticilerin kurumlarında uygulanan müfredattan büyük ölçüde sapmadan sınıfta öğrencilere özgün dil örnekleri sunmalarına olanak tanımıştır. Ders kitaplarını bir başlangıç noktası olarak kullanarak, bu araçların güçlü yönlerinden yararlanabilecekleri ve daha sonra yerel konuşma topluluğunu temsil eden dil örneklerini içeren ücretsiz bir çevrimiçi bütüncenin kullanımı yoluyla bunları tamamlayabilip genişletebilecekleri belirtilmiştir. Dolayısıyla, yabancı dil olarak İngilizce ders kitaplarında yaygın olarak bulunan özgün olmayan dil ile bu ders kitaplarının kullanıldığı topluluklarda üretilen doğal konuşma arasındaki ayrımın kolayca kapatılabileceği önerisinde bulunulmuştur.

2.7.1 Ders Kitaplarındaki Söz Eylemlerin Görünümüyle İlgili Yapılan Çalışmalar

Dijital kaynakların gelişmesine ve internette mevcut olan çok miktarda yabancı dil olarak İngilizce aracı olmasına rağmen, ders kitapları İngilizce öğretimi alanında önemli bir rol oynamaya devam etmektedir. Konunun uzmanları tarafından titizlikle seçilip tasarlandıkları için bu geleneksel basılı materyaller genellikle güvenilir öğrenme kaynakları olarak kabul edilip, okullarda ve dil kurslarında kullanılır (Sulastri ve Saptiay, 2023). Yabancı dil öğrencilerinin temel amacı, hedef dilde etkili bir şekilde konuşabilmektir. Bu amacı

gerçekleştirebilmek için, kullanım edincinin önemli bir parçası olan söz eylemlere hâkim olmaları gerekir. Yabancı Dil Olarak İngilizce veya İkinci Dil Olarak İngilizce bağlamında söz eylemlere hâkim olmak söz konusu olduğunda ders kitapları son derece önemlidir.

Nourdad ve Roshani Khiabani (2015)'in, İran'da yabancı dil olarak İngilizce öğretimi bağlamında lise düzeyinde kullanılan ders kitapları "*Prospect 1* ve "*Prospect 2*" 'nin kullanımbilimsel yönden içeriğini, söz eylemler üzerinden araştırdıkları çalışmalarında, kitaplardaki diyaloglar, Searle (1979)'un söz eylem sınıflandırması kullanılarak incelenmiştir. Bulgular, söz konusu kitaplarda bazı söz eylemlerinin eksikliği ve bunların dengesiz dağılımını ortaya koymuştur. Araştırma kapsamında incelenen ders kitaplarında herhangi bir ilan edici söz eyleme rastlanmazken, yönlendirici, anlatımsal, yansıtıcı ve iddia belirten söz eylemlerin ders üniteleri arasında eşit ve normal dağılım göstermediği görülmüştür.

Moradi, Karbalaee ve Afraz (2013) çalışmasında İran dil okulları ve kurumlarında kullanılan "*İran Lise İngilizce Ders Kitapları I, II ve III*" ile "*New Interchange (I, II, III)*" serisinde sunulan söz eylemlerin kullanımını araştırmıştır. Bu amaçla söz konusu ders kitaplarındaki diyaloglarda söz eylemlerin nasıl sunulduğu Searle (1976)'nın söz eylem sınıflandırması ve Halliday (1978)'in dil işlevleri modelleri üzerinden incelenmiştir. "*New Interchange*" serisinde kullanılan 1100 farklı söz eylem varken, lise ders kitaplarında kullanılan yalnızca 275 söz eylem olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca bahsedilen iki kitap serisindeki dil işlevleri de karşılaştırıldığında, "*New Interchange*" serisinde çeşitli dil işlevleri bulunurken, lise İngilizce ders kitaplarında yapıların eşit olmayan bir şekilde sunulduğu ve tekrarlandığı sonucuna ulaşılabilir. Sonuç olarak araştırmacı, bu kitapların yabancı dil olarak İngilizce öğrencilerinin kullanım edincini geliştiremediği sonucuna varmıştır.

Kohandani, Farzaneh ve Kazemi (2014)'ün çalışmalarında "*Top Notch 1*" ders kitabının konuşma becerisiyle ilgili bölümlerinin dil işlevlerini ve söz eylemleri kullanımbilimsel yönden incelemeyi amaçladıkları çalışmalarında, söz konusu ders kitabındaki 10 ünitelerden 10 diyalog

rastgele seçilerek, Halliday (1975)'in dil işlevleri modeliyle Searle (1976)'nın söz eylem sınıflandırmasına göre çözümlenmiştir. Sonuçlar, bu ders kitabındaki diyalogların kullanımbilim açısından işlevsel olarak uygun olmadığını göstermiştir.

Özel amaçlı İngilizce öğretimi bağlamında, ders kitaplarındaki söz eylemlerin görünümünü ortaya koymak amacıyla, Afzali ve Rezapoorian (2014) tarafından yapılan çalışma kayda değerdir. Bu çalışmada ders kitaplarının dilin kullanımbilimsel işlevlerini ne ölçüde ele aldığını incelemek ve turizmle ilgili branşlarda çalışan ve üniversite düzeyinde İngilizce öğrenim gören öğrencilerin kullanımbilimsel ihtiyaçlarını değerlendirmek amacıyla, ilk olarak üç farklı turizm İngilizcesi ders kitabı Searle (1976)'nın Söz Eylem Kuramı kapsamında çözümlenmiştir. Daha sonra, turizm endüstrisinde çalışan ve yüksek lisans düzeyinde olup, İngilizce öğrenim gören 30 öğrenciye bir söylem tamamlama testi uygulanmıştır. Çalışmanın bulguları, katılımcıların yansıtıcı, yükümleyici ve yönlendirici söz eylemleri gerçekleştirmedeki yetersizliklerini gösterirken, bu durumun söz konusu ders kitaplarında bu söz eylemlerinin sıklığının az olmasından kaynaklandığı belirtilmiştir.

Söz eylem varlığının incelendiği ulusal çalışmalardan bahsetmek gerekirse, Aksoyalp ve Toprak (2015)'in şikayet etme, özür dileme ve öneride bulunma söz eylemlerinin İngilizce ders kitaplarında nasıl sunulduğunu araştırmayı amaçladığı çalışmalarında, farklı dil yeterlilik düzeylerindeki (başlangıç, orta öncesi, orta, orta üste ve ileri) 17 ders kitabının söz konusu söz eylemleri içerip içermediği, kitaplardaki mevcut söz eylemlerin sıklığı ve yeterlilik düzeylerine göre değişiklik gösterip göstermediği ile söz eylemlerin hangi stratejiler kullanılarak sunulduğunu tespit etmek amacıyla içerik çözümlemesi kullanılmıştır. Veri çözümlemesinde Demeter (2006), Martínez-Flor (2005) ve Meinel (2010) ve tarafından geliştirilen söz eylem sınıflandırmaları kullanılmıştır. Bulgular, araştırma kapsamındaki ders kitaplarının yeterlilik düzeyi ile dil öğrenenlere sunulan söz eylem stratejilerinin karmaşıklığı, kapsamı ve sıklığı arasında yakın bir bağlantı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu çalışmanın bulguları ayrıca ders

kitaplarının, yeterlilik düzeyleri arttıkça daha karmaşık söz eylem stratejilerine yer verdiğini göstermiştir. Araştırma sonucunda, ders kitabı yazarları, yayıncılar ve yabancı dil öğretmenlerinin kullanımbilim öğretimiyle ilgili çıkarımlarda bulunması için bazı önerilerde bulunulmuştur.

2.8 Yabancı Dil Öğretim Yaklaşımlarında Söz Eylem Öğretimi

Yıllar içerisinde yabancı dil öğretim yaklaşımları değişiklik göstermiş ve bu yaklaşımlara bağlı olarak çeşitli yöntemler ortaya atılmıştır.

2.8.1 Dilbilgisi Çeviri Yöntemi

Bu yöntemin benimsenmesindeki ana amaç, öğrencilerin her bir dili diğerine çevirebilmesidir. Öğrenciler bir dilden diğerine çeviri yapabiliyorsa, başarılı dil öğrencileri olarak kabul edilirler. Bu bağlamda, daha sonraki yıllarda yabancı dil öğretim felsefesini etkisi altına alacak İletişimci Yaklaşımın aksine, hedef dilde iletişim kurma yeteneği, yabancı dil öğretiminin bir amacı değildir. Bu yöntemde öğrenciler dil öğrenmeleri için gerekli doğal girdiyi iletişim amacıyla etkinleştiremezler. Öğrencilerin hedef dilin dilbilgisi kurallarını tümdengelim yaklaşımıyla öğrenmesi ve öğretmenin etkin rol alması söz konusudur. Ayrıca, yazma ve okuma becerilerine ağırlık verilirken dinleme ve konuşma becerileri ihmal edilmiştir. Sesletim ise tamamen göz ardı edilmiştir. Öğrencilerin birbiriyle etkileşimleri olmadığı gibi, öğretmen-öğrenci etkileşimi de sınırlıdır. Öğrencinin verilen metinle etkileşimi söz konusudur. Özellikle dilbilgisi doğruluğu ana amaç olduğundan akıcılıktan da bahsetmek mümkün değildir (Harmer, 2015).

2.8.2 Reform Hareketi ve Dolaysız Yöntem

Dilbilgisi-Çeviri Yöntemiyle hedef dilde iletişim kurmanın yaratacağı sıkıntılar söz konusu olduğundan, Reform hareketi ortaya çıkmıştır. 1886'da, Dolaysız Yöntemin Avrupa'da ilk kez popüler hale geldiği dönemde, Henry Sweet, Wilhelm Viftor ve Paul Passy gibi akademisyenler tarafından Uluslararası Fonetik Derneği kurulmuş ve Uluslararası Sesletim Alfabeti (IPA) geliştirilmiştir. Bu araştırmacılar, aşağıdaki ilkeleri savunduklarından, dil öğretimine ilk gerçek bilimsel katkılardan bazılarını yapmışlardır:

Bir dilin konuşma biçimi önceliklidir ve önce öğretilmelidir.

Sesletim bulguları dil öğretiminde uygulanmalıdır.

Yabancı dil öğretmenlerinin sesletim konusunda sağlam bir eğitimi olmalıdır.

Öğrencilere “iyi konuşma alışkanlıkları” kazandırmak için sesletim eğitim verilmelidir (Celce- Murcia, 2001: 4)

Bu hareketin çıkış noktası yabancı dil öğretiminin hedef dil kullanılarak yapılmasıdır. Tümevarım yöntemiyle dilbilgisinin öğretilmesi, anadil edinim ilkelerinin uygulanarak, çıktı odaklı yer alması bu hareketin belirli özelliklerindendir (Richards ve Rodgers, 2001).

Dilbilgisi Çeviri Yöntemindeki eksiklikler konuşma becerisine ağırlık verilmesi gerektiğini ortaya koyarken, sesletim yabancı dil öğretiminde önemli bir yer edinmiştir. Sohbet ve konuşma pratiklerinin, deyim ve sözcük gruplarının öğretilmesine yardımcı olduğu düşüncesi bu hareketle ortaya atılmıştır (Larsen-Freeman ve Anderson, 2011). Bunun sonucunda yeni bir yöntem olan Dolaysız Yöntem geliştirilmiştir. Bu yöntemde hedef dilde dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesinin hedeflendiğini belirtmek mümkündür. Öğrencilerin, küçük çocukların anadillerini öğrendikleri gibi yabancı dili öğrenmeleri gerektiği varsayıldığından alanyazında Doğal Yöntem olarak da adlandırılan bu yöntemde, hedef dilde

konuşma ve dinleme becerilerinin kazandırılması ana amaç olduğu için bir anlamda etkileşimsel bir bakış açısı olduğunu belirtmek mümkündür (Thornbury ve Slade, 2006). Bu yöntemi savunanlara göre bir dili öğrenmek o dili konuşabilmekten geçer. Bu bakımdan sınıf içi etkinliklerde ikili konuşmaların kullanılması yaygındır. Bu bağlamda öğretmen soru-cevap alıştırmaları yoluyla hedef dilbilgisi yapılarının kullanılmasını sağlar. Bu yöneme gelen ana eleştiri, yabancı dil öğrenmenin, ilk dil edinimiyle aynı tutulmaması gerektiğidir. Aynı zamanda başlangıç düzeyindeki öğrencileri anadilini kullanmadan kısa bir zaman diliminde hedef dili doğru kullanmaya zorlamanın, edinilmeye çalışılan dil ile anadil yapıları arasında karışıklığa sebebiyet verebileceği, bu sebeple de hatalı öğrenmenin söz konusu olabileceği şeklindedir (Demirel, 2004). Ayrıca, Amerikan araştırmacılar ülkelerindeki öğrencilerin İngilizce dışındaki dilleri öğrenmeleri gerektiğini vurgularken, birtakım araştırmalar yapmışlardır. Bu araştırmalardan biri Coleman tarafından 1929 yılında yayınlanmıştır. Bu yöntemle dilde konuşma becerisini edindirmenin uzunca bir süre gerektiği ve iki dilli öğretmen bulma sıkıntılarından bahsedilmiş, yabancı dil öğretiminde okuma becerisini geliştirmeye çalışmanın mevcut düzen ve müfredat için daha etkili olacağı vurgulanmıştır. Bu anlamda Dolaysız Yöntemin eksiklikleri betimlenmiştir.

2.8.3 İşitsel Dilsel Yöntem

Davranışçı Ruhbilimin etkisindeki Yapısalcılık düşüncesi, 1930'lu yıllarda dilbilimin temelini oluşturmuştur. Davranışçı kurama göre dil bir davranış olarak kabul edilmiştir. Dil öğrenimin de bir çeşit davranış geliştirme ya da bir alışkanlık oluşumu olduğu öne sürülmüştür. Davranışçı psikolojinin etkisiyle şekillenen ve hedef dilin tümce kalıplarını edinme yolunun koşullandırma yoluyla olduğu düşünülen İşitsel Dilsel Yöntem, öğrencilerin koşullandırma ve pekiştirme yoluyla uyarılara doğru yanıt vermelerine yardımcı olmak, böylece öğrencilerin kendi anadillerinin alışkanlıklarının üstesinden gelebileceği ve hedef dil konuşucuları olmaları için gerekli yeni alışkanlıkları oluşturabilecekleri düşüncesiyle

uygulamaya geçmiştir. Bu yöntemde öğretmenin tüm yönlendirmeleri hedef dildedir. Diyaloglar bu yöntemde ön plandadır. Öğrenciler, sonunda öğretmenin tanıttığı diyalogu ezberlemelerinin bekleneceğini bilirler (Celce-Murcia ve McIntosh, 1979).

Diyalog ezberleme yoluyla doğru sesletim tekrarı ve alıştırmaları imkânı doğduğundan, bu yöntemin konuşma becerisine yönelik bir yöntem olduğu söylenilebilir. Yeni bir derse başlamak için genellikle iki kişi arasındaki diyaloglar veya kısa konuşmalar kullanılır. Öğrenciler diyalogu taklit yoluyla ezberlerler; öğrenciler genellikle diyalogda bir kişinin ve öğretmenin diğer rolünü üstlenir. Öğrenciler birinci kişinin repliklerini öğrendikten sonra rolleri değiştirir ve diğer kişinin rolünü ezberler. İki rolü uygulamanın bir başka yolu da sınıfın yarısının bir rolü, diğer yarısının da diğerini almasıdır.

İşitsel-Dilsel Yöntemde, diyalog içinde belirli tümce kalıpları ve dilbilgisi noktaları yer alır. Bu kalıplar ve noktalar daha sonra diyalog satırlarına dayalı alıştırmalarda uygulanır. Geriye doğru oluşturma alıştırmaları, tekrarlama, zincirleme, tek noktalı, çok noktalı değiştirim alıştırmalarının yanında öğretmenin öğrencilere belirli bir tür tümce kalıbı verip istenen kalıba dönüştürmesini istediği (sözelimi olumlu tümceden olumsuz) dönüştürüm alıştırmaları, soru cevap alıştırmaları ve doğru sesletim öğretimi için en küçük çiftlerin ayrımı alıştırmaları, bu yöntemde konuşma becerisi öğretimine yönelik olarak kullanılan tekniklerdir (Larsen-Freeman ve Anderson, 2011).

Bu yöntemde yapı ve konuşma alıştırmaları ön planda olup, dil biçiminin doğruluğuna odaklanarak öğrencilerin hata yapmalarının önlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu sebeple bu yöntemde öğrenciler konuşma becerilerini geliştirmek için kendilerine sunulan diyalogları ezberler, sözcük yerleştirme, zincirleme ve tekrar alıştırmaları yaparlar. Ayrıca, dil öğelerine yer verilmesi yaygınken, söylem üzerinde durulmaz (Bailey, 2020). “Diyalogların papağan gibi ezberlenmesi ve anlamayı geri planda tutması” sebebiyle İşitsel- Dilsel Yöntem eleştirilmiştir (Richards ve Rodgers, 2001). “Ezberlenmiş diyaloglar yerine gerçek yaşama dair konuşmalar

öğrenciler için riskli” bulunmuştur (Thornbury ve Slade, 2006: 252). Yönteme dair bir diğer eleştiri ise kullanılan ders araçlarının anlamlı hale gelmesi gerektiğidir (Rivers, 1964). Ders araçlarında bu yöntemin yansımaları anlamdan çok biçime odaklanılan örgü, zincirleme dönüşüm ve yer değiştirme alıştırmalarıyla olmuştur. Bu dönemde sunum-uygulama-üretim (p-p-p) yapısının ders kitaplarında yer almaya başladığı söylenebilir. Üretim aşaması, öğrencinin “öğrenilmiş” yapıyı kullanıp kullanmayacağına ve ne zaman kullanacağına karar vermesi gerektiği aşamadır. Dersin bu bölümünün iletişimsel olup olmadığı büyük bir tartışma konusudur. Öğrencilerin, dersin ilk iki aşamasında uygulanan hedef dili doğru biçimde kullanmaya odaklanmaları muhtemel olduğundan, üçüncü aşama olan üretim aşamasında anlama ne derece odaklanmayı başarabildikleri net değildir (Evans, 1999).

Bu yöntem davranışçı öğrenme modeline dayandığından uyaran-tepki zinciriyle beraber, “taklit ezber ve tekrarın” (Demirel, 2004) yabancı dilde iletişim kurma becerisine katkıda bulunacağı savının geçersizliği özellikle Chomsky’nin dilde yaratıcılığı savunduğu, “bireylerin doğuştan dil kapasitelerinin olduğu” düşüncesini vurgulamasıyla geçersiz hale gelmiştir (Chomsky, 1965 aktaran Bekleyen, 2015).

2.8.4 Bilişselcilik ve Bilişsel Düzgü Öğrenme Yöntemi

1950’ler sonu ve 1960’ların başına gelindiğinde ise dil öğretiminin alışkanlık kazandırmaktan çok kural edinmeye dayandığı, sözdizimi ve anlambilim arasında bir fark olduğu (derin yapı-yüzey yapı), öğrencilerin dille alakalı doğuştan gelen sezgisel bilgileri olduğu ve bu bilgilerin dil edinim aygıtıyla sağlandığı, dil ediniminin zihinsel ve üretici bir süreç olduğu gibi, davranışçılığa taban taban zıt olan “dilsel edinç” ve “üretici dönüşümsel dilbilgisi” kavramları ortaya atılmıştır (Chomsky, 1957; 1965).

Üretici-Dönüşümsel Dilbilgisi ’ne göre öğrenci anadil ediniminde John Locke’un ortaya koyduğu gibi boş bir zihinle doğmamıştır. Bebekler, doğuştan bir dil kapasitesine sahiptir.

Doğuştan gelen yetenekleri, dil hakkında varsayımlar kurmalarını sağlar. Bu varsayımlara göre anadil öğrencileri kendi tümcelerini kurarlar ve varsayımın uygunluğunu çevrelerinden duydukları dil ile karşılaştırarak sınarlar. Bilişsel yetenekleri anadilin edinilmesiyle birlikte yavaş yavaş olgunlaşacağı için yetişkin dil sistemine maruz kalırlar. Çocuk, bu bilişsel olgunluk düzeyine uygun dil kurallarını oluşturur ve böylece dilin "yaratıcı inşası" kendi oluşturduğu kurallara dayanır. Bu, bir çocuğun aşamalı olarak edindiği bir yeterliliktir.

Bu düşüncenin yansıması, Chomsky'nin çalışmalarıyla yabancı dil öğretimine uygulanmıştır. Davranışçı görüşü reddeden Chomsky, dilin bir davranış biçimi olmadığını, aksine karmaşık kurallara dayalı bir sistem olduğunu ve dil ediniminin büyük bir kısmının sistemin öğrenilmesi ile gerçekleşeceğini ifade etmiştir. Bir öğrencinin dil sisteminde sınırlı sayıda dilbilgisi kuralı varken; bu kurallarla dilde sonsuz sayıda tümce kurulabilmesi buna güzel bir örnek olabilir. Başka bir deyişle dil kullanımı, alışkanlıklar oluşturmaktan çok hedef dilin kurallarının kazanılmasına bağlıdır. Bu durum da dil ediniminin yaratıcı bir süreç olduğunu ortaya koyar. Sözcüklerin derin yapıda edinç olarak soyut düzlemdeki işlevleri, somut düzlemde, yüzey yapıda edim olarak ortaya çıkar. Chomsky (1976)'ya göre dil edinim aygıtında doğuştan getirilen dil genelceleri (evrenselleri) de mevcuttur. Öğrenci ikinci bir dil edindiğinde yapması gereken, hedef dildeki değişkenleri öğrenmek, yani parametre değiştirmektir. Sözelimi İngilizce 'deki fiil öbeği, ad öbeğinden önce gelir. Anadili Türkçe olan bir öğrenci yabancı dil olarak İngilizce öğrenirken bu değişkeni öğrenmesi gerekir. Anadil konuşucusu evrensel dilbilgisi sayesinde ad, sıfat, ünlü, ünsüz ayrımı yapabilir. Yani yapı bağımlılığı ilkesine hali hazırda sahiptir.

Chomsky'nin ortaya koyduğu Üretici-Dönüşümsel Dilbilgisi ile ders kitaplarında biçimin belirtik öğretildiği, anlama yavaş yavaş önem verildiği, ancak biçimin hala ön planda olduğunu söylemek mümkündür. Chomsky, yapısalcılığı reddederken dil üretiminin yaratıcı, kural odaklı bir süreç olduğunu vurgulamıştır.

Üretici Dönüşümsel Dilbilgisi ve bilişsel ruhbilimin yabancı dil öğretimine yansıması “Bilişsel Kod (Düzgü) Öğrenme Yöntemi” ile olmuştur. Bu çerçevede, kullanılan ders araçlarında “tümce tabanlı dilbilgisi kurallarının sunulmasına ve bu kuralların bir tümce yapısının bir başka yapıya dönüştürülmesini içeren dönüştürme alıştırmalarında uygulanmasına” yer verilmiştir (Peçenek, 2008: 72). Chomsky (1965), ağırlıklı olarak dilbilgisine odaklanmıştır. Bu anlamda, bu dönemde yabancı dil öğretiminde de Chomsky’nin dilsel edinç kavramının ön planda tutulduğu ve yabancı dil öğretiminde anlamdan çok biçime odaklanan bir yaklaşım olduğunu belirtmek mümkündür. Sonuç olarak bu yöntemde beceriler bütünü olarak dile vurgu yeterli değildir (Deneme, 2015).

2.8.5 Tasarımcı Yöntemler

1970’lere gelindiğinde ise çoğunlukla özel dil kurslarında, alanda özel olarak yetiştirilmiş öğretmenler tarafından yabancı dil öğretim yöntemleri benimsenmiştir. Zaman içinde sayıları dörde ulaşan bu yöntemler sırasıyla “Sessiz Yol Yöntemi”, Grup ile Dil Öğrenme Yöntemi”, “Telkin Yöntemi”, ve “Tüm Fiziksel Tepki” yöntemleridir. Bu döneme ait yöntemlere alanyazında “Tasarımcı” ya da “Duyuşsal-İnsalcıl Yöntemler” (Celce- Murcia, 1991) denilmektedir. İnsancıl adını almasının nedeni öğrencilerin dil öğrenme sürecine ket vuran kaygı unsurunu ortadan kaldırmaya çalışmaktır.

Sessiz Yol Yönteminde “öğretmenler olabildiğince sessiz olurken, öğrencilerin olabildiğince konuşmada etkin olmaları beklenmektedir” (Richards ve Rodgers, 2014: 289). Öğrencilerin sesletimi doğru şekilde öğrenmeleri yanında vurgu, tonlama gibi dilin bürünsel özelliklerini de kavramları beklenir. Öğretmenler tarafından renkli çubuklar ve tablolar kullanılarak, öğrencilerin dikkatlice dinleyip doğru sesletimi kullanarak, doğru sözcük ve dilbilgisi yapılarını üretmeleri istenir. Bu yöntem, öğretmenin konuşmadığı ve öğrenciden beklentinin üst seviyede olduğu için öğrencide yoğun kaygıya sebep olduğu düşünülmektedir.

eleştirilmiştir (Bailey, 2020). Sessiz Yol Yönteminin ana amaçlarından biri “yabancı dil öğrencisinin hedef dilde anadile yakın bir akıcılık kazanmasıdır” (Richards ve Rodgers, 2001). Bu nedenle hedef dilin sesletimi ve bürünsel özelliklerinin öğretimi ön plandadır. Çubuklar, ses-renk tabloları, öğrencilerin sesbirimleri yazı birimlerle ilişkilendirmeleri için renk kodlu Fidel tablolarını kullanmaları beklenir. Bu yöntemin konuşma becerisinin önemli bir unsuru olan sesletime önem verdiği düşünülse de öğreticinin sessiz kalarak bu amaca ulaşmaya çalışması bu yöntemin çok fazla eleştirilmesine sebep olmuştur.

Grupla Dil Öğrenme Yönteminde öğretmenin adeta bir psikolojik danışman rolünü üstlenerek öğrencinin iletmek istediği ifadeyi anadilde ifade etmesini dinleyip, hedef dildeki yapıları öğrenci adına sınıf içinde oluşturulan topluluğa sesli şekilde iletmesi söz konusudur. Bu anlamda öğrenci, ilk aşamada öğretmenin desteğiyle kaygı duyduğu yabancı dilde konuşma eylemini gerçekleştirir. Zaman içerisinde bir “ebeveyn- çocuk ilişkisinde olduğu gibi öğrenci bağımlı hale gelir” (Subaşı, 2015: 101).

Bir topluluk içinde öğrenme hedeflendiğinden, yöntemin temelinde “etkileşimci bir öğrenme yaklaşımı vardır” denilse de yöntem eleştiriye maruz kalmıştır. Bir ders kitabının ve izlencesinin olmaması, derslerin sadece öğrencilerin konuşmaları ve onların çevirilerine dayanması ve kimi öğrenciler tarafından dilbilgisi yapılarına çok odaklanılmadığı kaygısı, eleştirilerin odak noktası olmuştur.

Telkin Yöntemine gelindiğinde yine aynı amaçla, öğrencilerin günlük konuşma becerisini edinmesi için rahat bir ortamda çalışması gerektiği vurgulanmıştır. Lozanov (1978), telkin ve yoga prensiplerinin öğretime aktararak, öğrencilerin rahat edeceği sınıf ortamlarında çalışmalarının öğrenim sürecine katkıda bulunacağını belirtmiştir. Müziğin sakinleştirici etkisi, öğretmenin ses tonu ve rahat oturma düzeni öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri için gerekli ortamın hazırlandığını gösterir. Bu yöntemde öğrencilerin daha rahat hissetmeleri için yeni kimlikler seçmeleri söz konusudur. Öğrenciler hedef dilde bir insan adı ve yeni bir

meslek seçerler. Ders devam ederken, öğrenciler kendi kurgusal benlikleri hakkında bütün bir biyografi geliştirme fırsatı bulurlar. Sözelimi, öğrencilerden daha sonra hayali memleketleri, çocuklukları ve aileleri hakkında konuşmaları istenebilir. Bu yöntemde öğrencilerden geçici olarak başka biriymiş gibi davranmaları ve hedef dilde o kişiymiş gibi performans göstermeleri istendiği rol oyunları da kullanılır. Genellikle duruma uygun kendi repliklerini oluşturmaları istenebilir (Larsen-Freeman ve Anderson, 2011). Ayrıca bu yöntemde hedef dil diyalogunun farklı şekillerde sergilenmesiyle konuşma becerisine yönelik drama kullanımının etkinleştiği görülse de özellikle konser aşamalarında (öğretmenin okuduğu metni dinledikleri ve tekrar ettikleri) tekrar tekniğinin öne çıkarılarak anlayarak öğrenmenin göz ardı edildiği yönünde eleştirilmiştir (Scovel, 1979).

Bir diğer tasarımcı yöntem olan Tüm Fiziksel Tepki Yönteminde anadil edinen çocuklar gibi yabancı dilin öğrenilebileceği düşünülmektedir (Richards ve Rodgers, 2014). Öğretmenin komutlarının dinlenerek fiziksel olarak gerçekleştirildiği bu yöntemde dinleme becerisinin etkin olduğunu belirtmek mümkündür. Konuşma becerisi, öğrencinin, komutları dinlemesi beklendiğinden öğrenci yeterince girdiye maruz kalana kadar ertelenir. Öğrenci daha sonra sınıf arkadaşlarına komut verir pozisyona geçer. Bu yöntem, ilerleyen zamanlarda Blaine Ray tarafından “Okuma ve Öykü Anlatma Yoluyla Öğretme” adıyla geliştirilmiştir. Tüm Fiziksel Tepki Yöntemindeki komut verme ve uygulama zinciri, öykülerin anlatımı ve öğrencilerden bu öyküleri canlandırmaları istenerek kırılmıştır.

Bu yöntemde dinleme becerisi ön planda olduğundan ve konuşma becerisinin öğrenci üretime hazır olana kadar beklemesi sebebiyle Krashen’ın Yönlendirme Modelinde (1981) Anlaşılabilir Girdi Varsayımıyla özdeşleştirilebilir. Bu varsayımda öğrencinin mevcut düzeyinin bir derece üstündeki girdinin edinim için yeterli olduğu belirtilmiş ve bu seviye $i+1$ şeklinde formülleştirilmiştir.

Bu yöntem de birtakım eleştirilere maruz kalmıştır. En yaygın eleştiri bu yöntemin daha çok çocukluk çağı için uygun olduğudur. Ayrıca bu yöntemde komutların dışına çok fazla çıkılmadığı düşünülmektedir (Putri, 2016). Bu nedenle çeşitli bağlamlara uygun olarak konuşabilme becerisi eksik kalacaktır.

2.8.6 İletişimci Dil Öğretimi/Yaklaşımı

İletişimci Yaklaşım, öğrencileri etkin katılımcılar haline getirmek ve öğrenciler arasında etkileşim oluşturmak için sınıftaki bazı iletişimsel etkinliklere dayanmaktadır. İletişimsellik, bazı bileşenlere sahiptir:

İşlevsellik: İşlevsellik, konuşmanın sözcüksel ve dilbilgisel yönlerinin özümsemesi üzerine bir çalışma tekniği olarak tanımlanır. İşlevsellik hem sözcüklerin hem de hedef dilbilgisi biçimlerinin bir etkinlikte aynı anda edinildiğini varsayar. Sözelimi, öğrenci herhangi bir konuşma görevini yerine getirebilir, bir düşüncüyü onaylayabilir veya muhatabı harekete geçirir.

Durumsallık: Seçilen konuşma durumları için belirli yapıların kullanılmasını içerir.

Richards ve Rodgers (2001: 161) İletişimciliğe “göreve dayalılık” ve “anlamlılık” ilkelerini de eklemiştir. Bu ilkelere göre öğrencinin işlevsel ifadeleri öğrenmeleri ve kullanmaları, farklı bağlamlarda dili kullanmayı öğrenmelerini içermektedir. Bir diğer ilke olan göreve dayalı öğrenme ilkesi öğrencilerin grup halinde ya da ikili olarak etkileşimde bulunarak farklı iletişim bağlamlarında anlamlı dil alıştırmaları yapmalarını içerir.

(Celce Murcia, 2001: 8) ise İletişimci Yaklaşımın altını çizdiği noktaları özetlemiştir:

Dil öğretiminin amacının, öğrencinin hedef dilde iletişim kurabilmesi olduğu varsayılır.

Bir dil dersi içeriğinin sadece dilsel yapıların biçimlerini değil, anlamı ve dilin sosyal işlevini de içermelidir.

Öğrenciler, bir kişinin diğerinde eksik olan bilgilere sahip olduğu durumlarda anlamı sağlamak ve müzakere etmek için gruplar veya çiftler halinde düzenli olarak çalışmalıdır.

Öğrenciler, hedef dil kullanımlarını farklı sosyal bağlamlara göre ayarlamak için genellikle rol oyunları veya drama etkinlikleriyle ilgilenmelidir.

Ders araçları ve etkinlikleri, genellikle gerçek hayattaki durumları yansıtmak amacıyla özgün olmalıdır.

Beceriler tümleşik şekilde sunulup, belirli bir etkinlik okuma, konuşma, dinleme ve ayrıca yazmayı içerebilir.

Öğretmenin rolü öncelikle iletişimi kolaylaştırmaktır. Hata düzeltmek birincil öncelik değildir.

Öğretmen hedef dili akıcı ve uygun bir şekilde kullanabilmelidir.

Bu noktada İletişimci Dil Öğretiminin adından da anlaşılacağı üzere öğrencilerinin iletişim edincine odaklandığı; bu sebeple bu yöntemle şekillenen derslerde konuşma ve dinleme etkinliklerinin büyük yer kapladığını belirtmek mümkündür. İşlevselci dilbilimin bir uzantısı olan bu yöntemde öğrencilerin “iletişimsel edinç” kazanmaları ve dilde akıcılık temel hedeflerdir. İletişim edinci sadece dilbilgisi kurallarının doğru kullanılması değil, aynı zamanda uygun bağlamlarda uygun ifadelerin kullanılmasını bilmek olan toplum dilbilimsel edinç, iletişim kopukluklarında telafi stratejilerini kullanarak doğru söylemi oluşturmaya yarayan stratejik edinç, tutarlı ve uyumlu söylem oluşturmaya sağlayan söylem edincini de içerir.

Bu yöntemde biçimin yanında anlam da etkili iletişim için önemli görülmüştür. Bu bakımdan kullanılan her bir yapı, konuşma becerisi için daha etkili bir anlam ifade edilmesi için gereklidir. Öğrencilerin ikili veya çoklu olarak yaptıkları etkinlikler, anlam uzlaşması için zemin hazırlar ve etkili iletişim becerisinin kazanılmasına katkıda bulunur. Bir görevi

tamamlamak için katılımcılar arasında bilgi alışverişini ve katılımcıların birbirleriyle konuşmalarını gerektiren etkinlikler olan bilgi boşluğu etkinlikleri anlam uzlaşması için güzel bir fırsat olarak görülebilir.

Bu yöntemin konuşma becerisine yönelik dört temel özelliği Brown (2007: 241) tarafından şu şekilde özetlenmiştir:

1. Dil teknikleri, öğrencilerin anlamlı amaçlar için dilin “kullanımbilimsel, özgün ve işlevsel” kullanımını dahil etmek için tasarlanmıştır. Dil biçimleri, derslerdeki hedef noktası olmak yerine, öğrencinin bu amaçları gerçekleştirmesini sağlayan dil unsurlarıdır.

2. “Akıcılık ve doğruluk”, iletişim tekniklerinin altında yatan tamamlayıcı ilkeler olarak görülür. Bazen öğrencilerin dil kullanımına odaklanmalarını sağlama amacıyla, akıcılığa doğruluktan daha fazla önem verilmesi gerekebilir.

3. İletişimsel sınıfta, öğrenciler “daha önceden prova edilmemiş bağlamlarda” dili yaratıcı ve akıcı bir şekilde kullanmak zorundadır.

Richards ve Rodgers (2001: 161) ise İletişimci Dil Öğretiminin kuramsal temeline ilişkin çözümlemelerinde, iletişimsel bir dil görüşünün aşağıdaki dört özelliğini sunarak konuşma becerisine atıfta bulunur.

1. Dil, anlamın ifade edilmesi için bir sistemdir.
2. Dilin birincil işlevi muhatapla iletişim kurmaktır.
3. Dilin yapısı, “işlevsel ve iletişimsel kullanımlarını” yansıtır.
4. Dilin birincil birimleri sadece dilbilgisi yapıları değildir. İşlevsel ve iletişimsel bağlamdaki anlam da göz önünde bulundurulmalıdır.

İletişimci Dil Öğretiminde rol oyunları önemli bir yer kaplamaktadır. Rol oyunları sınıf içi teknik olarak dinleme ve konuşma becerilerini büyük ölçüde etkinleştirmeyi gerektirir. Farklı roller, kimlikler ve bağlamlar gerçeğe yakınlığı sağlar ve çeşitli bağlamların sınıfa getirilmesine yardımcı olur. Rol oyunları öğrencilerin özgün dili sınıf ortamında kullanmalarına yardımcı olur. Drama etkinlikleri, belirli konuşma görevlerinin öğrencilere verilmesi ve derslerin bir görevin tamamlanmasıyla sonlanması tipik iletişimci dil sınıflarının özelliğidir. Tüm bu teknikler sayesinde öğrencilerin birine teşekkür etmek, birinden özür dilemek ya da birini reddetmek gibi çeşitli durumlarda kullanmaları gereken söz eylemleri kavrayıp alıştırma yapmaları için zemin hazırlanır.

2.8.7 İçerik Temelli Dil Öğretimi

Özel Amaçlı Dil Öğretimi, İçerik Temelli Dil Öğretiminin önemli bir bölümünü oluşturur. İçerik temelli bir dersten sonra çeşitli nedenlerle tartışma yapılabilir. Öğrenciler tartışma gruplarında bir sonuca varmayı, bir olay hakkında fikir paylaşmayı veya çözümler bulmayı hedefleyebilirler. Tartışmadan önce tartışma etkinliğinin amacının öğretmen tarafından belirlenmesi esastır (Kayi, 2006). Sözelimi, öğrenciler katılıyorum/katılmıyorum tartışmalarına katılabilir. Bu tür tartışmalarda öğretmen, tercihen her grupta 4 veya 5 olmak üzere öğrenci grupları oluşturabilir. Daha sonra her grup kendi konusu üzerinde belirli bir süre çalışır ve görüşlerini sınıfa sunar. Konuşmanın grup üyeleri arasında eşit olarak bölünmesi esastır. Sonunda sınıf, fikri en iyi şekilde savunan kazanan gruba karar verir. Bu etkinlik, eleştirel düşünmeyi ve hızlı karar vermeyi teşvik eder ve öğrenciler kendilerini kibarca nasıl ifade edeceklerini ve haklı çıkaracaklarını öğrenirler. Öğrenciler aynı zamanda fikirlerini ifade ederken, söz eylemleri de etkili bir şekilde kullanma fırsatı elde ederler.

2.8.8 Göreve Dayalı Dil Öğretimi

İşlevselciliğin odağında, öğrencilerin anlamlı bir amacı veya görevi yerine getirmek için etkin bir biçimde iletişimde yer aldığı göreve dayalı dil öğretme yaklaşımıdır. Bu yüzden dil lokantada yemek sipariş etmek, bir turiste yol tarif etmek, belirli bir bilgiyi öğrenmek için bir telefon görüşmesi yapmak, bir yemek programı sunucusu gibi yemek tarifi vermek gibi bir görevi yerine getirmek için bir araç olarak kullanılır. Bu yaklaşıma göre, dilbilgisel biçimlere dikkat etmekten ziyade, iletişimdeki işlevsel süreçleri yönetmeye çalışılmalıdır. Dilbilgisi ayrı bir biçimde iletişim görevinde sunulmaz. Öğrencilerin sınıf etkinliklerinin parçası olarak gruplarda uzlaşmaları ve verilen anlamlı görevi yerine getirmeleri gerekir.

Verilen anlamlı görevler sayesinde, öğrenciler akranlarıyla sınıf içi ve sınıf dışı ortamlarda iletişim kurma imkânı bulur. Bu durum stratejik edinçlerini de destekler. Stratejik edinç, yanlış anlama veya iletişim hatalarında, durumları anlayabilme ve talihsiz durumları çözebilmeyi içerir. Sözcük eksik olduğunda başka sözcükle anlatmak, açıklığa kavuşturmak için soru sormak, kastedilen şeyi açıklamak, yavaşlamak, vücut dilini kullanmak, iletişim kanallarının açık tutulması için yön vermek ve iletişimi eski haline getirmeyi içerir (Benati ve Angelovska, 2016).

Öğrenciler verilen görevi tamamlamaya çalışırken çeşitli öğrenme stratejileri kullanırlar. Yabancı dil öğrencilerinin uygun stratejiler dikkatlice organize edilirse daha başarılı olacakları belirtilmiştir. Diğer bir deyişle, strateji kullanan öğrencilerin dil yeterliği ve dilsel kazanımlarında dikkate değer bir katkı sağlanacaktır (Oxford, 1993). İletişimsel durumda öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanması onların özerkliğini ve öz izleme süreçlerini de geliştirir (Okumuş Ceylan, 2017).

Verilen görevin öğrencinin dil edinim sürecine katkıda bulunup bu süreci hızlandırması için öğretmenin de yapması gerekenler vardır. Öğretmenin, ilk önce gerçek hayata uygun bir

görev seçmesi gerekir (paket yemek sipariş etmek ya da arabaya benzin almak gibi). Daha sonra görevi tanıtırken, görevin amacını belirtmeli ve gerekiyorsa öğrencilerin görev esnasında kullanabileceği kimi yapıları öğrencilere sunması gerekir. Bu noktadan sonra öğretmen sadece rehber konumundadır.

Göreve dayalı dil öğretiminde amaç, net bir sonucu olan çeşitli görevlerle meşgul ederek öğrencilerin dil öğrenimini kolaylaştırmaktır. Görev öncesi aşama, tipik olarak bir görev dizisini başlatır. Bu aşamada, öğretmen öğrencilere görevi tamamlamak için ihtiyaç duyacakları dili tanıtabilir. Görevler anlamlı olmalıdır. Böylece öğrenciler görevin amacını anlayıp, sınıf dışındaki yaşamlarında olası durumlarla nasıl ilişkili olduğunu görebilirler. Öğrenciler, öğretmenin performanslarını izlemesi ve gerektiğinde müdahale etmesi ile göreve etkin olarak katılır. Görevin net sonuçları vardır, böylece hem öğrenciler hem de öğretmenler görevin başarıyla tamamlanıp tamamlanmadığını söyleyebilirler. Öğrencilerin öğrenmelerini pekiştirmek veya ortaya çıkabilecek sorunları ele almak için bir görev sonrası aşama gerçekleşir (Bailey, 2020). Öğrencilerin konuşma becerisini geliştirmeye yönelik olarak yabancı dil sınıflarında uygulanacak görevler Goh ve Burns (2012) tarafından şu şekilde özetlenmiştir:

Bilgi boşluğu görevi: Daha önce İletişimci Dil Öğretiminde de görüldüğü gibi bir bilgi boşluğu etkinliği, bir görevi tamamlamak için katılımcılar arasında bilgi alışverişini içerir. Görev temelli dil öğretiminin hâkim olduğu bir derste öğrencilerin, sözgelimi bir programı tamamlamak için grupları içinde bilgi alışverişinde bulunmak zorunda kaldıkları bir durum olabilir. Diğer örnekler, bir öğrenciye bir resim verildiği ve başka bir öğrencinin çizeceği resmi tarif ettiği veya öğrencilerin birbirlerinin soy ağaçlarını çizdiği durumlar olabilir.

Görüş alışverişi görevi: Öğrencilerin görevi tamamlamak için kişisel tercihlerini, duygularını veya tutumlarını ifade etmelerini gerektirir. Öğrencilere sosyal bir sorun verilebilir ve bir dizi olası çözüm üretmeleri istenebilir.

Karar verme görevleri: Öğrencilerin daha önce verilmiş olan bilgilerden çıkarım yaparak bazı yeni bilgiler elde etmelerini gerektirir. Sözelimi, öğrencilere bir demiryolu tarifesi verilebilir ve belirli bir şehirden diğerine gitmek için en iyi rotayı bulmaları istenebilir veya bir bilmeceyi çözmeleri istenebilir.

Çıktı isteyen görevler: Çıktıyı teşvik eden görevler, öğrencileri anlamlı bir şekilde yazmaya veya konuşmaya teşvik eder. Grup üyelerinin bir programı tamamlayabilmeleri için öğrencilerin kartlarındaki bilgileri paylaşmalarını gerektiren bir görev, yönlendirme görevidir.

Monolojik görevler: Öğrenciler ikili olarak veya üçerli gruplar şeklinde otururlar. İlk kişi kutudan bir konu çeker. Bir hikâye anlatmaya başlar. Diğer öğrenci aynı şekilde çektiği konuyla ilgili hikâye anlatır.

Bir diğer yöntemde ikililer veya üçlü gruplar son zamanlarda izledikleri bir film ya da okudukları kitap hakkında sırasıyla belirli bir zaman tutarak konuşurlar.

Bir diğer monolojik görevde ikili veya üçlü gruplar halinde oturan öğrencilere bir şarkı dinletilebilir ve bu öğrenciler sırayla şarkıyla ilgili düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşırlar.

Başka bir monolojik görev, ikili veya üçlü şeklinde gruplandırılan öğrencilere başlarına gelen ilginç bir olaydan bahsetmelerini istemek ve en sonunda grup içinde paylaşılan en ilginç olaya karar vermelerini istemek olabilir.

Öğrencilere sınıfa ilginç bir resim getirmeleri ve mevcut gruplarına resimle ilgili ilginç bir anekdot aktarmalarını istemek de farklı bir monolojik görev olabilir. En ilginç anekdotu aktaran öğrenci diğer grupları gezip paylaşması istenir (Bailey, 2020).

Benzetim ve rol oyunları: Büyük ölçekli rol oynama etkinlikleri olan benzetimler de konuşma becerisini geliştirmek için sıklıkla uygulanan bir tekniktir. Benzetimler rol oyunlarına çok benzer, ancak benzetimleri rol oyunlarından farklı kılan şey, daha ayrıntılı olmalarıdır.

Benzetimlerde öğrenciler gerçekçi bir ortam yaratmak için sınıfa nesneler getirebilirler. Sözelimi, bir öğrenci şarkıcılık yapıyorsa, şarkı söylemek için bir mikrofon getirir. Rol kartlarının yanında arka plan bilgisi de öğrencilere verilir. Amaç öğrencilere daha gerçek bir dünya ortamı yaratmaktır. Bu gerçek dünya ortamında çeşitli bağlamların canlandırılması, çeşitli söz eylemlerin öğrenciler tarafından kullanılmasını sağlar.

Benzetim ve rol oyunları, konuşma becerisinde akıcılığı teşvik etmek veya özellikle özel amaçlı yabancı dil öğretimi için kullanılabilir. Öğrenciler benzetimleri ve rol oyunu etkinliklerini yaparken, durumun tam olarak ne olduğunu bilmeleri ve düzgün çalışabilmeleri için onlara arka plan hakkında yeterli bilgi verilmesi gerekir. Ayrıca öğrencilerin mümkün olduğunca yaratıcı olmalarına da izin verilmelidir, ancak neredeyse hiç bilgileri yoksa, öğrenciler bunu yapmayı çok zor bulabilirler. Bu nedenle bu durumlarda öğrencilere etkinliği tamamlamaları için daha uzun bir süre verilir (Thornbury, 2005).

Farkındalık arttırıcı etkinlikler: Thornbury (2005) özellikle yabancı dilde konuşma becerisinin gelişmesi ve akıcılığın artması için konuşma diliyle ilgili farkındalık arttırıcı etkinliklerin önemini vurgular. Önerdiği ilk teknik, öğrencileri konuşma diline maruz bırakıp, çevriyazıları incelemelerini sağlamaktır. Ancak bu tekniğin de doğal konuşma ortamını bozduğunu ve doğal konuşmanın öğeleri olan iletişim stratejilerini içermediği ve özgün konuşma öğelerini barındırmadığını belirtmiştir. Ancak yine de çeşitli söz eylemlerin ve konuşmacı rollerinin ayırımına varılması sebebiyle kullanımbilimle ilgili öğrencilerin farkındalık kazanmasına yardımcı olurlar. Belirli söz eylemler için kullanılan kalıplaşmış ifadeleri kavrayarak, akıcılık kazanma yolunda adım atarlar.

2.8.9 Proje Temelli Dil Öğretimi

Proje temelli dil öğretiminin göreve dayalı dil öğretiminden farkı bir dönem ya da birden çok haftaya yayılmasıdır. Yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ya da yapılandırılmamış projeler

dil sınıflarında amaca uygun olarak kullanılabilir. Konuşma ve dinleme becerilerinin geliştirilmesi içinse sahne performansları ve video projeleri ön plandadır. Aynı zamanda karşılaşma projeleri, öğrencilerin etkileşimli konuşma ve dinleme pratiği yapmaları için en büyük fırsatları sağlayan türden görünmektedir (Bailey, 2020). Proje görevlerinde, öğrenciler tek başına veya çiftler halinde ikna edici bir konuşma yaparlar. Bu esnada öğrencilerin muhataplarına tavsiye vermek ya da onları ikna etmek için çeşitli söz eylemleri kullanmaları olasıdır.

2.8.10 Yöntem Sonrası Dönem

Yabancı dil öğretiminde yöntem sonrası dönem olarak adlandırılan 1990 sonrası dönemde, en iyi yöntemi bulma arayışının sonlandığı, yabancı dil öğretiminde belirli stratejilerin sınıflarda kullanılması gerektiği, öğretimin gerçekleştiği bağlamdan bağımsız bir ders planlamasının yapılamayacağı, sınıflarda dilin gerçek kullanımının aktarılması için özgün öğelerin getirilmesi gerektiği, dil becerilerinin bütünleşik olarak sunulması gerektiği gibi pek çok husus vurgulanmıştır (Kumaravadivelu, 1994). Bazı araştırmacılar ise bu dönemin İletişimci Dil Öğretimi ve Göreve Dayalı Dil Öğretimiyle benzerlikler taşıdığını belirtmişlerdir. Bu anlamda gerçek dünyadaki dil kullanımının önemli bir parçası olan söz eylem öğretiminin yabancı dilde kullanım edincini sağlamadaki etkin rolü, dilin “konuşulduğu bağlamda ele alınması” gerektiğinin belirtilmesiyle çıkarılabilir (Kumaravadivelu, 1994: 37-38).

Geleneksel değerlendirme yöntemleri (çoktan seçmeli, klasik sınav yöntemleri vb.) yerine, öğrencilerin gelişimsel aşamalarını dikkate alan, sonuçtan ziyade süreç odaklı değerlendirme biçimleri son yıllarda yabancı dil öğretiminde ön plana çıkmaktadır. Performansa dayalı değerlendirme biçimleri olarak da alanyazında belirtilen bu değerlendirme yöntemleri, “alternatif değerlendirme”, “biçimlendirici değerlendirme”, “portfolyo

değerlendirmesi”, “özgün değerlendirme” ve “dinamik değerlendirme” kavramlarından da ayrı düşünülemez.

Lussier ve Swanson (2005: 66), dinamik değerlendirmeyi “öğrenme potansiyelini anlama çabası içinde öğretici desteğiyle öğrenci performansını değiştirmek için uygulanan yöntemler” olarak tanımlamıştır. Birçok eğitimci tarafından geliştirilip yararlı bulunan bu değerlendirmenin ana amacı, öğretmenlerin doğruluğa odaklanmasından ziyade, öğrencilerin yeteneklerinin değerlendirmesini yapmak amacıyla öğrenme sürecini ön plana çıkarmaktır. Dinamik değerlendirme aynı zamanda öğretmenlerin görev tasarımına nasıl yaklaştığı, yani öğrencilerin dikkatli hazırlanmış bağlamlarda, öğretmenler tarafından sunulan arabuluculuk olmaksızın yerine getirmeleri gereken görevlerde nasıl davranmaları gerektiğiyle ilgili değerli bilgiler sunar. Bu anlamda bu değerlendirme biçimi, Vygotsky’nin yakınsal gelişim alanı (*zone of proximal development*) ile aynı doğrultudadır.

Dinamik değerlendirmenin gerekliliği Haywood ve Lidz (2007) tarafından şu şekilde özetlenmiştir:

Öğrenciler standart sınavlarda kendi gerçek performanslarını göstermezler.

Öğrencilerin gelişimi, arabuluculuk olmaksızın gerçekleşen öğrenmeden daha yararlı görülür.

Öğrencilerin neler yapabileceklerini değerlendirmek, neler yaptıklarından daha önemlidir.

Öğrencilerin tüm potansiyellerini standart sınavlarla belirlemek mümkün değildir.

Yapılandırmacı öğrenme kuramına göre öğretmen, bilginin ana kaynağı konumunu rehber ve danışman rollerine bırakmıştır. Öğretmen, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerinin farkında olmasını sağlayarak kendi öğrenme sorumluluklarını alan bireyler olması için

öğrencileri destekler. Uyguladıkları değerlendirme yöntemleri de bu sürecin bir parçası olmalıdır. En yaygın olarak dil sınıflarında alternatif değerlendirme yöntemlerinden olan dinamik değerlendirme biçimi olan portfolyolar kullanılır. Öğrencilerin üretici becerilerinin (yazma, konuşma) değerlendirildiği portfolyolarda öğrencilere belirli bir süreçte (bir eğitim dönemi ya da bir dil düzeyi), çeşitli görevler verilir. Her bir görev sonucunda öğretmenler çeşitli yönlendirmeleriyle öğrencinin yaptıkları hataların farkına varmasını sağlar. Bu sayede öğrencilerin yaptıkları hataları kendi kendilerine bulmaları sağlanır. Dönemin sonunda, sınav, öğrencilerin ne kadar gelişme gösterdiği üzerinden kurgulanır. Tüm bu süreçte öğrenci edilgen bir durumda kalmayıp, öğrenme ortamının merkezinde yer aldığından edinim süreci olumlu yönde etkilenir. Bu anlamda İngilizce karşılıklı konuşma beceresinde hedef söz eylemlerin öğretimi sonrasındaki sınav kısmında dinamik değerlendirme yöntemleri kullanılabilir.

2.9 Öğretmen Bilişi

Öğretmenlerin yabancı dil öğrenimi ve öğretimi ile ilgili kendi inanç ve algılarının olduğu ve bunların öğretim uygulamalarını şekillendirebileceği yaygın olarak kabul edilmektedir (Sugesti, Rukmini, Faridi ve Fitriati, 2019). Borg (2003: 82) öğretmen bilişinin öğretmenlerin “öğretme, öğrenme, öğrenciler, konu, müfredat, ders araçları, etkinlikler ve kendi benlikleri hakkındaki inançları, bilgileri, tutumları, fikirleri, varsayımları ve bakış açılarını” kapsadığını belirtmektedir. Başka bir deyişle “öğretmen bilişi, öğretmenlerin ne düşündüğünü, bildiğini ve inandığını anlamakla ilgilidir” (Borg, 2009: 1). Öğretmenlerin sadece önceden belirlenmiş müfredatın uygulayıcıları olmadığı ve öğretimin “sınıf bağlamından, öğretmenlerin genel ve özel öğretim hedeflerinden, öğrencilerin güdülenmelerinden ve derse tepkilerinden, öğretmenin ders esnasındaki kritik anları yönetmesinden etkilenen çok daha karmaşık, bilişsel olarak yönlendirilen bir süreç olarak görüldüğü” öğretmen bilişi ile ilgili çalışmalar sonucunda ortaya çıkmıştır (Richards, 2008: 167).

Gabillon (2013: 6)' a göre öğretmen bilişi üzerine yapılan araştırmalar beş ana gruba ayrılır:

- 1) Öğretmenlerin inanışları ile sınıf uygulamaları arasındaki ilişkiye ilişkin araştırmalar
- 2) Öğretmen farkındalığı ve mesleki gelişim için bir kaynak olarak öğretmenlerin inanışları üzerine araştırmalar
- 3) Öğretmenlerin eğitimsel yeniliklere ilişkin inanışları üzerine araştırmalar
- 4) Öğretmen inanışlarının doğası üzerine araştırmalar
- 5) Öğretmenlerin ve öğrencilerin inanışları arasındaki farklılıklar üzerine araştırmalar

Tüm bu araştırmalar, yabancı dil öğretiminde öğretmen bilişinin çok önemli bir işleve sahip olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerin önceki olumsuz öğrenme deneyimlerinin kendi öğretme felsefelerine olumlu ya da olumsuz katkıda bulunması olasıdır. Bunun yanında öğretmenin sınıfındaki öğrencilerin güdülenmemiş olması, sınav odaklı öğretim, iş yükünün ağırlığı, yenilikçi öğretim yöntemlerine karşı idarecilerin direnci, müfredat, ders süresi, sınıf mevcutları gibi bağlamsal unsurlar da öğretmen bilişini etkileyen unsurlar olarak göze çarpar (Borg, 2009). Öğretmen, tüm bu bağlamsal unsurlar sonucunda kendi öğretme algısını değiştirebilir. Bu bakımdan, yabancı dil olarak İngilizce öğrencileri, konuşma becerisini edinmeye çalışırken “öğretmen bilişi” ve eylemleri hakkında bilgi sahibi olmak, konuşma becerisi öğretimi ile ilgili sorunları çözmeye yardımcı olabilir (Gökçe ve Keçik, 2021).

2.10 Öğrenci İnanışı

Ellis ve Shintani (2014: 340), öğrenci inanışlarını “dil öğrenenlerin bir dili öğrenmenin neleri içerdiği, onu nasıl öğrenecekleri ve kendi dil öğrenme yetenekleri hakkında sahip

oldukları inançlar” olarak tanımlamaktadır. Bir yabancı dili öğrenen her kişinin dil öğrenmeye ilişkin belirli bir inanca sahip olması gerektiği söylenir (Agustina ve Megawati, 2023).

Horwitz (1985, 1987) “Dil Öğrenmeyle İlgili İnanışlar Envanteri” (BALLI) oluşturarak yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin inanışlarını belirlemeye çalışmıştır. Horwitz (1987: 120) dil öğrenme inanışlarını beş alt başlığa ayırmıştır. Bunlar sırasıyla “yabancı dil yeteneği/yatkınlığı, dil öğrenmenin zorluğu, dil öğrenmenin doğası, öğrenme ve iletişim stratejileri ve güdülenme ve beklentiler” olarak sıralanmıştır. Richards ve Lockhart (1994: 52) ise “öğrencilerin inanışlarının dil öğrenmek için güdülenmelerini, dil öğrenmeye ilişkin beklentilerini ve bir dille ilgili neyin kolay veya zor olduğuna ilişkin algılarını etkileyebileceğini” belirtmişlerdir. Başka bir deyişle, öğrenciler çoğu zaman “dil öğreniminin nasıl olması gerektiğine dair bazı önyargılı fikirleri” de beraberlerinde getirirler (Brown, 1994: 124). Eğer öğrencilerin beklentileri, sınıfta karşılaştıklarıyla uyumlu değilse, öğrenci kaygılanabilir. Bir örnek vermek gerekirse, daha önce ikili çalışma ya da grup çalışması yapmamış bir öğrenciden sınıfta ikili gruplar halinde bir diyalog oluşturup canlandırması istenirse, öğrenci kaygılanabilir.

Yabancı dil öğrencisinin hedef dile ait inanışları durağan değildir. Başka bir deyişle, hedef dilde öğrenme tecrübesi arttıkça, dil öğrencisinin o dile ait inanışları da değişebilir (Ellis, 2008). Bu anlamda öğrencilerin kendi öğrenme sorumluluklarını alabileceği, hedef dili sıklıkla kullanabilecekleri etkileşimsel sınıf ortamları yaratmak, farklı öğrenme geçmişlerine sahip olan öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye yönelik inanışlarını değiştirebilir.

3.BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, “Araştırmanın Modeli”, “Çalışma Grubu”, “Veri Toplama Yöntemi”, “Veri Toplama Araçları” “Verilerin Toplanması” ve “Verilerin Çözümlemesi” başlıkları yer almaktadır.

3.1 Araştırma Modeli

Bu çalışmada hem nicel hem nitel veriler toplandığından, karma araştırma deseni kullanılmıştır. “Karma yöntemler, nitel ve nicel araştırma ve verilerinin bir araştırma çalışmasında birleştirilmesini veya bütünleştirilmesini içerir”. Nitel veriler önceden belirlenmiş yanıtlar olmaksızın, katılımcıların açık uçlu yanıtlar vermesini beklerken, nicel veriler genellikle sormacalarda olduğu gibi kapalı uçlu yanıtları içerir (Creswell, 2013: 16).

Bu çalışmada kullanılan araştırma desenini detaylandırmak gerekirse, keşfedici sıralı araştırma deseni (*exploratory sequential design*) kullanılmıştır. Bu araştırma deseninin seçilmesindeki neden araştırma probleminin keşfedilmesinin amaçlanmasıdır. Başka bir deyişle, bu araştırma deseni kullanılarak yürütülen araştırmalarda, “öncelikle katılımcıların incelenen olguyla ilgili deneyimlerini, grubun kültürünü, değerlerini veya incelenen kurumun yapısını keşfetmek için” nitel araştırma yöntemleri kullanılır. Bu aşamada elde edilen “nitel bulguları tanımlamak veya ölçmek” için araştırmanın ikinci aşamasında nicel araştırma yöntemleri kullanılır (Ponce ve Pagán-Maldonado, 2015: 118)

Araştırmanın ilk aşaması yabancı dil olarak İngilizce öğretim olan sormacalarla belirlenmeye çalışılmıştır. Creswell (2015)’e göre sormacalar, araştırmacı bir çalışma içindeki katılımcıların görüşlerini, davranışlarını veya özelliklerini çözümlemeyi hedeflediğinde

kullanılır. Gereksinim çözümlemesi aynı grubun görüşlerinin alındığı, nitel araştırma tekniği olan yarı yapılandırılmış görüşmelerle tamamlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde katılımcılar, onlara yöneltilen açık uçlu sorulara diledikleri gibi yanıt vermekte özgürdürler. Bununla birlikte, bir katılımcının cevabına bağlı olarak araştırmacı, katılımcılara başka sorular sorabilir (McIntosh ve Morse, 2015). Bu da araştırmacının topladığı verileri zenginleştirir (Bartholomew, Henderson ve Marcia, 2000).

Araştırma, İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimine yönelik bir model önerisi sunulmasıyla sonlanmıştır.

3.2 Çalışma Grubu

Bu araştırmanın katılımcı grubunu İngilizce hazırlık sınıflarında öğrenci olan B1 düzeyindeki öğrenciler, İngilizce hazırlık eğitimini başarıyla tamamlamış ve lisans eğitimini almak üzere ilgili bölümlere devam etmekte olan öğrenciler ve İngilizce hazırlık sınıflarında ders vermekte olan öğretim görevlileri oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında uygulanan sormacalar ve yarı yapılandırılmış görüşmelerin pilot uygulamaları ve ana çalışmaları Karabük Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ndeki katılımcılara uygulanmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. “Amaçlı örnekleme yöntemi, katılımcının sahip olduğu nitelikler nedeniyle kasıtlı olarak seçilmesidir”. Nitel araştırmalarda, “araştırma yapılan konu hakkında bilgili ve araştırmaya katılmaya istekli bireylerin belirlenmesini ve seçilmesini içerir” (Etikan, Musa, Alkassim, 2015: 2). Uygulama yapılacak üniversitelerin seçiminde söz konusu kurumların hazırlık sınıflarında kur sistemi kullanılması, bu üniversitelerin devlet üniversitesi olmaları, bu üniversitelerde B1 düzeyinde öğrencilerin sayısal olarak yeterli sayıda olması, söz konusu üniversitelerin kimi bölümlerinde İngilizce hazırlık bölümlerinin zorunlu olması ve bu sebeple

bu üç üniversitenin fakültelerinde hazırlık eğitimi almış öğrencilerin varlığı ve araştırmacının uygulama yapabilirliği göz önünde bulundurulmuştur.

Bu çalışma için B1 düzeyindeki öğrencilerin katılımcı grubuna dahil edilmiş olmasının sebebi, bu düzeyin kullanımbilim öğretimi için en uygun düzey olarak kabul edilmesi (Kasper, 2001) ve AOBM (2018/2020) B1 düzeyi tanımlayıcılarında öğrencilerin karşılıklı konuşma bağlamında çeşitli söz eylemleri (sözelimi katılma/katılmama) kullanabilme yetisine sahip olmalarıdır.

Çalışmanın örnekleminde birden çok katılımcı grubu bulunmaktadır. Bu katılımcı gruplarının ilki sormacaya yanıt veren öğrencilerdir. Sormacanın tüm sorularını yanıtlayarak tamamlayan, İngilizce hazırlık sınıflarında öğrenim görmekte olan 234 öğrenci ile İngilizce hazırlık sınıfını başarıyla tamamlamış ve ilgili bölümlerde öğrenim görmekte olan 166 öğrenci olmak üzere toplamda 400 öğrenci ilk katılımcı grubunu oluşturmaktadır. Sormacaya yanıt veren öğrenci katılımcılara ait demografik ve genel bilgiler Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5. Sormacaya Yanıt Veren Öğrenci Katılımcıların Demografik Bilgileri

	<i>f</i>	%
Cinsiyet		
Kadın	163	40.8
Erkek	237	59.3
Yaş		
15	1	0.3
18	29	7.3
19	79	19.8
20	90	22.5
21	71	17.8
22	44	11.0
23	34	8.5

24	23	5.8
25	13	3.3
26	3	0.8
27	4	1.0
28	4	1.0
29	2	0.5
34	1	0.3
42	1	0.3
48	1	0.3
Hazırlık öğrencisi	234	58.5
Bölüm öğrencisi	166	41.5
Yurt dışında bulunmuş	63	15.8
Yurt dışında bulunmamış	337	84.3
*Hangi ülkede bulundunuz?		
**Ne kadar süreyle yurtdışında bulundunuz?		
***Yurtdışında ne amaçla bulundunuz?		
Toplam	400 (N)	

Öğrenciler için hazırlanan sormacanın katılımcı sayısı 400'dür. Tablo 5' te yer alan sonuçlar incelendiğinde, sormacaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı; %40.8 kadın ve %59.3 erkek şeklinde olduğu görülmektedir. Tablo 5'e göre, katılımcıların 15 ila 48 yaş aralığında bulunduğu gözlemlenmiştir. Tablo 5'te katılımcıların %58.5'inin hazırlık öğrencisi, %41.5'inin ise hazırlık eğitimini tamamlamış bölüm öğrencisi olduğu görülebilir. Tablo 5'te katılımcıların yurtdışında bulunma durumuna ilişkin yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların %15.8'inin yurtdışında bulunduğu, %84.3'ünün ise yurtdışında bulunmadığı gözlemlenebilir. Tablo 5'te yer alan yurtdışında bulunan katılımcılara yöneltilen "*Hangi ülkede bulundunuz?*" sorusuna verilen yanıtlar şu şekildedir: Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Fransa, Arabistan, Bulgaristan, Bütün Avrupa ve Balkan Ülkeleri, Etiyopya, Ukrayna, Gürcistan,

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Filistin, Gabon, Gürcistan, Hindistan, İran, Dubai, Hollanda, Hindistan, Dubai, Suudi Arabistan, İngiltere, İspanya, İtalya, Belgrad, Makedonya, Yunanistan, Sırbistan, Kuveyt, Mısır, Lübnan, Suriye, Burma, Portekiz, Avusturya, Rusya, Türkiye, Saray Bosna, Ukrayna, Ürdün, Polonya, İsveç, Macaristan, Budapeşte, Çek Cumhuriyeti, Norveç, Küba, Meksika, Çin, Güney Kore.

Tablo 5'te katılımcılara yöneltilen “*Ne kadar süreyle yurtdışında bulundunuz?*” sorusuna verilen yanıtlar 1 gün ile 11 yıl arasında değişmektedir. “Yurtdışında ne amaçla bulundunuz?” sorusuna verilen yanıtlar şu şekilde sınıflandırılmaktadır: aile/akraba ziyaretleri, turistik/tatil, Comenius Projesi, eğitim, seyahat, iş, Erasmus+ Projesi, müsabaka, Work&Travel Programı.

Aynı zamanda araştırmanın yürütüldüğü söz konusu üç üniversitenin İngilizce hazırlık sınıflarında ders vermekte olan 100 öğretim görevlisine sormacalar uygulanmıştır. Sormacaya yanıt veren öğretim görevlisi katılımcılara ait demografik ve genel bilgilere ise Tablo 6'dan ulaşılabilir.

Tablo 6. Sormacaya Yanıt Veren Öğretim Görevlisi Katılımcıların Demografik Bilgileri

	<i>f</i>	%
Cinsiyet		
Kadın	57	57
Erkek	43	43
Yaş		
25	1	1
27	1	1
28	2	2
29	1	1
30	4	4

31	4	4
32	7	7
33	4	4
34	6	6
35	8	8
36	12	12
37	11	11
38	10	10
39	3	3
40	9	9
41	3	3
42	1	1
43	2	2
44	1	1
45	4	4
47	2	2
48	1	1
49	1	1
51	1	1
52	1	1
Kaç yıldır yabancı dil olarak İngilizce öğretiyorsunuz?		
1-5 yıl	8	8
6-10 yıl	21	21
10-15 yıl	55	55
16-20 yıl	12	12
20+ yıl	4	4
Yurt dışında öğretmenlik yaptınız mı?		
Evet	15	15
Hayır	85	85
*Eğitim durumunuz		

Lisans	12	12
Yüksek lisans	51	51
Doktora (İngilizce öğretimi)	16	16
Doktora (Diğer)	19	19
Celta	16	16
Delta	7	7
TESOL/TEFL	2	2
Toplam	100 (N)	

Öğretim görevlileri için hazırlanan sormacanın katılımcı sayısı 100'dür. Tablo 6' da yer alan sonuçlar incelendiğinde, sormacaya katılan öğretim görevlilerinin cinsiyet dağılımının %57 kadın ve %43 erkek şeklinde olduğu görülmektedir. Tablo 6'ya göre, katılımcıların 25- 52 yaş aralığında bulunduğu gözlemlenmiştir. Katılımcıların %33'ü 36, 37, 38 yaş aralığında, %20'si 25-32 yaş aralığındadır. Araştırmaya katılan öğretim görevlilerinin deneyim yılına ilişkin toplanan veriler incelendiğinde (Tablo 6), araştırma kapsamında 8 öğretim görevlisinin (%8) 1-5 yıl aralığında, 21 öğretim görevlisinin (%21) 6-10 yıl aralığında, 55 öğretim görevlisinin (%55) 10-15 yıl aralığında, 12 öğretim görevlisinin (%12) 16-20 yıl aralığında, 4 öğretim görevlisinin (%4) ise 20+ yıl yabancı dil olarak İngilizce öğretmenlik tecrübesine sahip olduğu sonucuna varılmaktadır. Araştırmaya dahil edilen öğretim görevlilerinin eğitim durumu incelendiğinde (bkz. Tablo 6), katılımcıların %12'si lisans derecesine sahipken, %51'inin yüksek lisans derecesine sahip olduğu gözlemlenmiştir. Tablo 6'da araştırmaya dahil edilen katılımcıların %16'sının İngilizce öğretimi programında doktora derecesine, %19'u doktora (diğer) derecesine, %16'sı CELTA, %7'si DELTA ve %2'si ise TESOL/TEFL derecesine sahiptir.

Sormacaların yanı sıra, söz konusu üç üniversiteden B1 düzeyindeki 23 hazırlık öğrencisi, 10 öğretim görevlisi ve hazırlık eğitimini tamamlayıp ilgili bölümlere devam etmekte olan 17 öğrenciyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır.

3.3 Veri Toplama Yöntemi

Bu çalışmada veri toplama tekniği olarak keşfedici sıralı araştırma desenine uygun olarak nitel ve nicel veriler toplanmıştır.

Gereksinim çözümlemesi yaparken yabancı dil olarak İngilizce hazırlık eğitimi almakta olan öğrenci, hazırlık eğitimini başarıyla tamamlayıp lisans eğitimini alan üzere ilgili bölümlere devam etmekte olan öğrenciler ve hazırlık eğitimi vermekte olan öğretim görevlilerine uygulanan sormacalar ile seçili ders kitaplarında hedef söz eylemlerin kullanım sıklıklarından ve bütüncü temelli çözümlemeden nicel veriler elde edilmiş olup, aynı gruplarla yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler, seçili ders kitaplarındaki söz eylem öğretimine ilişkin görünüm ve alanyazında yabancı dil öğretim yaklaşımlarında söz eylem öğretiminin incelenmesiyle nitel veriler elde edilmiştir.

3.4 Veri Toplama Araçları

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen verilerin elde edilmesinde kullanılan araçlara yer verilmiştir. Bu çalışmadaki araştırma sorularına yanıt ararken çeşitli yöntemler kullanılarak veriler elde edilmiştir. Aşağıdaki tabloda (Tablo 7) çalışma kapsamında yöneltilen her bir araştırma sorusuna yönelik olarak kullanılan veri toplama yöntemi ve bulguların değerlendirilmesinde kullanılan teknikler incelenebilir.

Tablo 7. Araştırma Verilerinin Elde Edilmesinde ve Bulguların Değerlendirilmesinde Kullanılan Teknikler

Araştırma Sorusu	Yöntem	Bulguların Değerlendirilmesi
1) Alanyazında yabancı dil olarak İngilizce öğretim yöntemlerinde söz eylem öğretiminin görünümü nasıldır?	Alanyazına yönelik sistematik derleme yapılmıştır.	İçerik çözümlemesi yapılmıştır. PRISMA (Page vd., 2021) sistematik derleme kontrol listesindeki dahil etme/hariç tutma kriterlerinden yararlanılmıştır.
2) İngilizce hazırlık sınıflarında kullanılan ders kitaplarında söz eylemlerin sunuluşu nasıldır? 2a) İngilizce hazırlık sınıflarında kullanılan ders kitaplarında söz eylemlerin sıklığı nedir? 2b) İngilizce hazırlık sınıflarında kullanılan ders kitaplarında söz eylem öğretimine ilişkin görünüm (belirtik/örtük olma durumu ve yönerge görünümü) nasıldır?	Ders kitabı değerlendirmesi yaparken tarama yöntemi kullanılmıştır.	SPSS 22 (Sosyal Bilimsel İçin İstatistik Programı) paket programı kullanılarak istatistiksel çözümleme yapılmıştır. Söz eylemlere ilişkin frekans değerleri, yüzde oranları ve söz eylemlerin kullanım sıklıkları araştırma kapsamında incelenmiştir. İncelenen 6 ders kitabındaki söz eylemlerin görünümü, Housen ve Pierrard (2006); Sanchez, Perez ve Gomez (2010) ve Criado ve Sanchez (2010)'un belirtik ve örtük tanımlamalarına uygun olarak incelenmiş ve yorumlanmıştır. Son olarak incelenen ders kitaplarının bütüncü verileriyle karşılaştırılması için bütüncü tabanlı çözümleme kullanılmıştır.
3) İngilizce hazırlık sınıflarında karşılıklı konuşma becerisi öğretimine yönelik gereksinim ve inanışlar nelerdir? 3a) İngilizce hazırlık sınıflarında okuyan öğrencilerin söz eylem öğretimine yönelik görüşleri nelerdir?	Gereksinim çözümlemesi için sormaca ve yarı yapılandırılmış görüşmeler uygulanmıştır.	Sormacalardan elde edilen verilerin tanımlayıcı istatistiklerinde frekans ve yüzdelik oran değerleri kullanılmıştır. Çözümlemelerde SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır. Sormacalarda katılımcıların ek olarak belirtmek istedikleri hususlar “Ixtutor” metin

3b) İngilizce hazırlık sınıfında ders vermekte olan öğretim görevlilerinin söz eylem öğretimi ile ilgili görüşleri nelerdir? 3c) İngilizce hazırlık eğitimini başarıyla tamamlamış ve lisans eğitimini almak üzere ilgili bölümlere devam etmekte olan öğrencilerin söz eylem öğretimi ile ilgili görüşleri nelerdir?		uyumluluk programı yoluyla çözümlenmiştir. Katılımcılara yöneltilen yarı yapılandırılmış sorulara verilen yanıtlar incelenmiş ve araştırmanın amacına uygun olarak çeşitli temalar oluşturulup kodlar verilerek nitel bir çözümleme yapılmıştır. Daha sonra bulgular SPSS 22 paket programı kullanılarak çözümlenmiş ve yanıtların frekans dağılımı tablolar halinde gösterilmiştir. Bu aşamada ise nicel bir çözümleme yapılmıştır.
4) Tasarlanması planlanan, hazırlık öğrencilerine yönelik olan İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimine yönelik öğretim modelinin bileşenleri neler olmalıdır?		Veri çözümleme sonucunda elde edilen bulgular sonucunda oluşturulacak söz eylem öğretim modeline dahil edilecek unsurlar belirlenmiş ve örnek ünite hazırlanmıştır.

3.4.1 Alanyazın İncelemesi

Araştırma kapsamında oluşturulan birinci araştırma sorusuna yönelik olarak alanyazında yabancı dil olarak İngilizce öğretim yöntemlerinde söz eylem öğretiminin görünümünü ortaya koymak amacıyla sistematik derleme yöntemi kullanılmıştır.

Bu çalışmada kullanılan sistematik derleme çerçevesi yedi adımdan oluşmaktadır (Petticrew ve Roberts, 2008).

1. Araştırma sorularının tasarlanması
2. Çalışma türlerinin belirtilmesi
3. Alanyazın taraması için dahil etme ve hariç tutma kriterlerinin belirlenmesi
4. Alanyazın taraması yapılması
5. Arama sonuçlarının kriterlere göre taranması ve değerlendirilmesi
6. Bulguların birleştirilmesi
7. Bulgulardaki benzerlik ve farklılıkların belirlenmesi

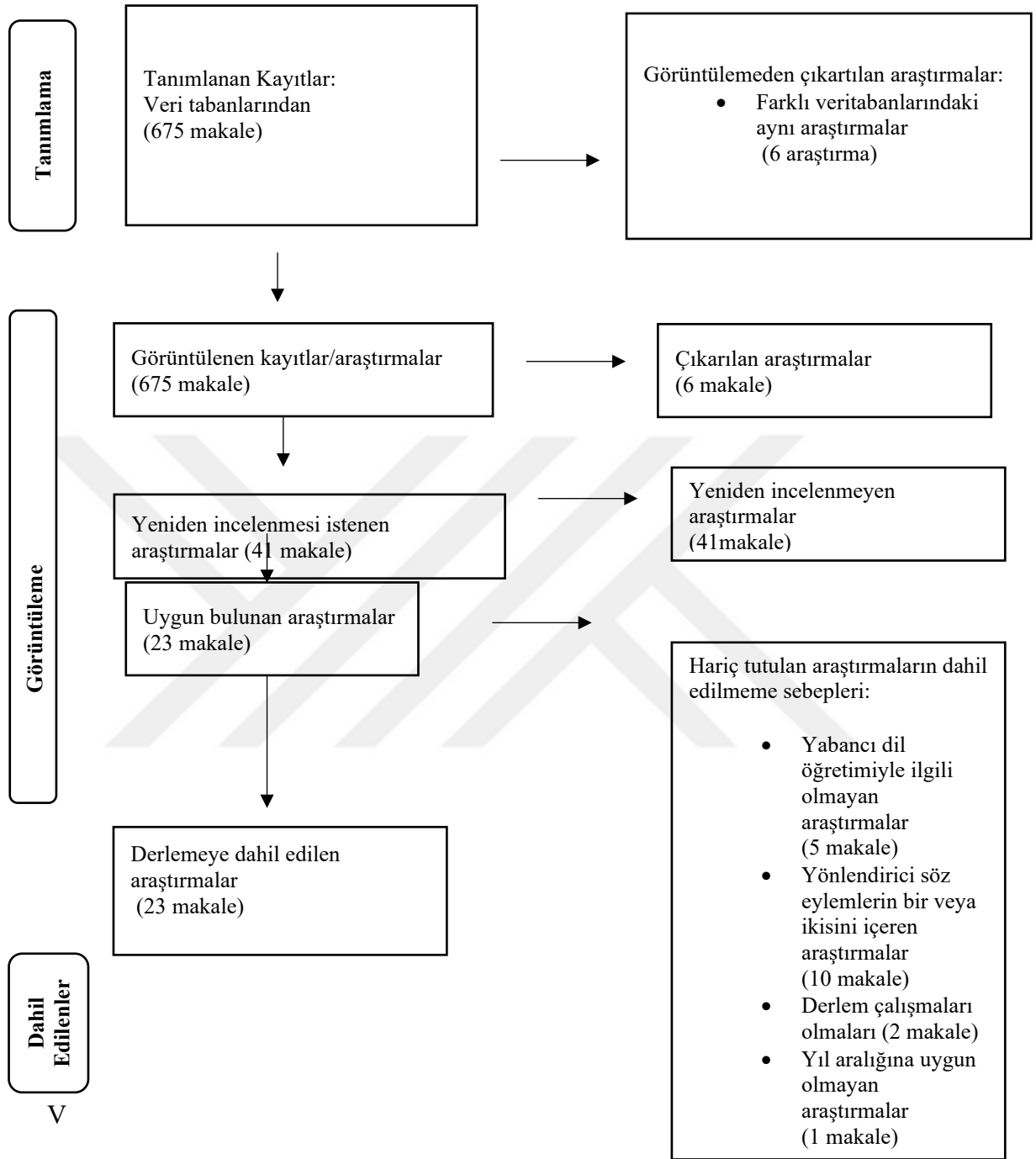
Birinci araştırma sorusunu yanıtlamak amacıyla öncelikli olarak; Google Akademik, JSTOR, ERIC, ProQuest, ScienceDirect, Web of Science ve Scopus gibi veri tabanlarına “Directive speech act”, “Directive speech act efl class”, “Yabancı dil sınıflarında yönlendirici söz eylem öğretimi” gibi anahtar sözcük ve sözcük öbekleri Türkçe ve İngilizce sorgulatılarak çevrimiçi bir tarama yapılmıştır. Bu araştırmaya Yule (1996)’un yönlendirici söz eylem sınıflandırmasından emretme, öneride bulunma, istekte bulunma, uyarıda bulunma ve yasaklama söz eylemleri dahil edildiğinden, alanyazında bu söz eylemlerin dahil edildiği araştırmalara odaklanılmıştır. PRISMA (Page vd., 2021) kontrol listesinin sistematik derleme kriterlerine göre, yazarlar “uygunluk kriteri olarak kullanılan çalışma özelliklerini (örn. dikkate alınan yıllar, dil, yayın durumu) belirtmelidirler” (Page vd., 2021). Bu anlamda yapılan sorgulama sonucunda elde edilen yayınları seçmek amacıyla belirli kriterler uygulanmıştır. Yayınların çalışmaya dahil edilmesindeki kriterler aşağıdaki gibidir:

- Alanyazındaki yönlendirici söz eylem sınıflandırmalarının bir veya birkaçının dahil edildiği çalışmalar olmaları
- En az üç yönlendirici söz eylemin dahil edildiği çalışmalar olmaları
- Yabancı dil olarak İngilizce öğretimiyle ilgili olmaları
- Derlem araştırmaları olmamaları
- Hakemli dergilerde yayınlanmaları
- 2000 yılından sonraki araştırmalar olmaları
- Açık erişim makaleler olmaları
- Makale dilinin Türkçe veya İngilizce olması

Bu bağlamda, tezler, kitap bölümleri ve konferans bildirileri (daha sonra dergilerde yayınlananlar hariç) genellikle akademik dergilerin uyguladığı türden hakemlik sürecinden geçemedikleri için dahil edilmemiştir. Çalışma kapsamına hakemli dergilerde yayınlanan makaleler dahil edilmiştir.

Sonuç olarak, söz konusu veri tabanlarında yapılan sorgulama sonucu, “Google Akademik” veri tabanından 213 makale, “JSTOR” veritabanından 64 makale, “ERIC” veri tabanından 113 makale, “Scopus” veri tabanından 234 makale ve “Web of Science” veri tabanından 51 makale incelenmiştir. Söz konusu veri tabanlarında kimi makalelerin aynısı yer aldığından tek makale araştırmaya dahil edilmiştir. Sonuç olarak 675 makale incelenmiş ve bunlardan 23’ü yukarıda bahsedilen kriterlerin tümünü karşılamadığı için araştırmaya dahil edilmemiştir. Şekil 2’de PRISMA (Page vd., 2021) kontrol listesinin sistematik derleme kriterlerine göre dahil edilen ve hariç tutulan çalışmaların sayısı ile dahil etme/hariç tutma kriterlerine ulaşılabilir. Tablo 9’da görülebileceği gibi (*bkz. Bölüm 4.1.*) 23 makale amaç, bağlam, katılımcı grubu, araştırma deseni, veri toplama yöntemi, veri çözümlemesi ve bulgular ışığında incelenmiştir.

Şekil 2. Veri Tabanları Yoluyla Çalışmaların Tanımlanması

3.4.2. Ders Kitabı İncelemesi

Araştırma kapsamında oluşturulan ikinci araştırma sorusuna yönelik olarak İngilizce hazırlık sınıflarında kullanılan ders kitaplarında söz eylemlerin sunuluşunu ortaya koymak

amacıyla altı ders kitabı söz eylemlerin sıklığı ve görünümü açısından incelenmiştir. İncelenen ders kitaplarının belirlenmesinde aşağıdaki kriterler etkili olmuştur:

- Çalışmada verilerin toplandığı 3 devlet üniversitesinin hazırlık okullarında okutulan ders kitaplarından örneklem bakılmıştır.
- Ders kitapları tümleşik beceri ve salt beceri olarak sunulmaktadır. Bu nedenle her bir ders kitabı türünden örneklem alınmıştır.
- Özellikle yabancı dil olarak İngilizce öğretimine yönelik araçlar çok sık güncellenmektedir. Bu çalışmada da güncelin yakalanıp ona göre incelemenin yapılması hedeflendiği için son 5 yıla ait ders kitapları araştırmaya dahil edilmiştir.
- Bu çalışma kapsamında, Türkiye’deki yabancı dil olarak İngilizce hazırlık sınıflarında çoğunlukla okutulan ders kitaplarıyla ilgili bilgi almak ve çalışmada incelenecek ders kitaplarını belirlemek için, hazırlık okullarının çalıştığı birkaç yayıneviyle iletişim kurulmuştur.

Tablo 8’de inceleme kapsamına alınan ders kitaplarına ilişkin bilgiler mevcuttur.

Tablo 8. İnceleme Kapsamına Alınan Ders Kitaplarına İlişkin Bilgiler

Ders Kitabı	Ders Kitabı Türü	Yayınevi
English File Intermediate 3rd Edition (2018)	Tümleşik Beceri	Oxford University Press
Skillful 2 Listening & Speaking 2nd Edition (2018)	Salt Beceri	Macmillan Education
Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking 2nd Edition (2018)	Salt Beceri	National Geographic Learning

Language Hub Intermediate (2019)	Tümleşik Beceri	Macmillan Education
Q Skills for Success 2 Listening & Speaking 3rd Edition (2020)	Salt Beceri	Oxford University Press
Speakout Intermediate 2nd Edition (2018)	Tümleşik Beceri	Pearson

Çalışma grubunun ders aldığı Karabük Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu’nda son 5 yıl içerisinde okutulan tümleşik beceriye dayalı “*English File Intermediate*” (2018), “*Speakout Intermediate*” (2018) ve beceri temelli olarak “*Qskills for Success B1 Listening & Speaking*” (2020) ile “*Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking*” (2018) kitapları araştırma kapsamında incelenmiştir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu’nda hâlihazırda hazırlık okullarında B1 düzeyi için tümleşik beceriye dayalı olarak “*English File Intermediate*” okutulmaktadır. Söz konusu üniversitede beceri temelli olarak ise “*Q Skills for Success B1*” öğretim programında yer almaktadır. Bu nedenle bu kitaplar araştırmaya dahil edilmiştir. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu’nda ise tümleşik beceriye dayalı “*Language Hub Intermediate*” (2019) ve salt beceri temelli bir diğer kitap olan “*Skillful 2 Listening & Speaking*” (2018) kitabı da çalışma kapsamında incelenmiştir. B1 düzeyindeki ders kitaplarının seçimi, bu düzeydeki öğrencilerin iletişim edincine daha fazla odaklanarak “dilini daha karmaşık yönlerini öğrenmeye başlamalarının beklendiği” varsayıldığından yapılmıştır (Petraki ve Bayes, 2013: 504). Ayrıca bu düzeyin yabancı dilde kullanım edincinin gelişimi için en uygun düzey olduğu alanyazındaki pek çok çalışmada belirtilmiştir (Bardovi-Harlig ve Dornyei 1998; Hadley, 1993).

Yule (1996)’un yönlendirici söz eylem sınıflandırmasındaki öneride bulunma, emretme, istekte bulunma, uyarıda bulunma ve yasaklama söz eylemlerinin görünümü, araştırma

kapsamındaki kitaplarda incelenmiştir. Bu söz eylemlerin incelenmesinde alanyazındaki araştırmacıların oluşturduğu sınıflandırmalar ve bütüncü verilerinden yararlanılmıştır. Martínez-Flor (2005)'in oluşturduğu, öneride bulunma söz eylemine ilişkin yapılar, Trosborg (1995) 'in oluşturduğu istekte bulunma söz eylemine ilişkin yapılar ile Betti, Igaab ve Al-Ghizzi (2018) ve Al Saaidi, Al-Shaibani ve Al-Husseini (2013)'ün çalışmalarında kullanılan, yasaklama söz eylemlerine ilişkin yapılar derlenmiştir. Aynı zamanda Perez-Hernandez (2020)'nin çalışmasında yararlandığı *iweb* bütüncü verilerinden, araştırma kapsamında incelenen söz eylemlere ait yapıların belirlenmesinde yararlanılmıştır. Tüm bu sınıflandırmalarla beraber, ders kitaplarında incelenecek yönlendirici söz eylemlere ilişkin yapılar oluşturulup tablolastırılmıştır. Nihayetinde, söz konusu 6 ders kitabındaki yönlendirici söz eylemlere ilişkin frekans değerleri, söz eylemlerin kullanım sıklıkları, yüzde oranları ve görünümleri araştırma kapsamında incelenmiştir. Her ders kitabı için uygulanan veri incelemesi öğrenci kitaplarının yanı sıra dinleme etkinlikleri için kullanılan çeviri yazıların çözümlemesini de içermektedir. Aynı zamanda ders kitaplarından elde edilen nicel veriler, bütüncü verileriyle (*BNC Spoken Corpus*) karşılaştırılmıştır. Son olarak, araştırma kapsamında incelenen 6 ders kitabındaki söz eylemlerin görünümünü ortaya koymak amacıyla Housen ve Pierrard (2006); Criado ve Sanchez (2010) ve Sanchez, Perez ve Gomez (2010)'un belirtik ve örtük tanımlamaları kullanılmıştır.

3.4.3 Sormaca Verileri

Bu çalışma kapsamında öğrenci ve öğretim görevlisi katılımcı gruplarına sormacalar uygulanmıştır. Uygulanan sormacalar, araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Sormacaların geliştirilmesi amacıyla yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde söz eylemlerin öğretimi ve öğrenimine ilişkin ilgili alanyazın taranmıştır. Geliştirilen sormacalara ilişkin üç uzmandan görüş alınmıştır. Uzmanların hepsi yabancı dil öğretimi alanında doktora derecesine sahiptir.

Araştırmanın etik onayı Karabük Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun 18.05.2023 onay tarihi ve 2023/04-36 sayılı kararı ile alınmıştır (bkz. *EK 11*). Katılımcı gruplarının görüşlerini daha net ifade edebilmeleri amacıyla sormaca soruları “evet - hayır”, verilen seçeneklerden bir ya da birkaçının ifade edilmesinin istenmesi ve katılımcıların farklı görüşlerini ifade etmeleri amacıyla açık uçlu bölümlerden oluşmaktadır.

Sormacanın uzman görüşüyle değerlendirilmesinin ardından 2023 Haziran ayında söz konusu 3 üniversiteden toplam 101 öğrenci ve 15 öğretim görevlisiyle sormacanın pilot uygulaması yapılmıştır. Pilot uygulama yapılan öğrencilerin 51'i hazırlık eğitimini tamamlayıp ilgili bölümlere devam eden öğrenci iken, 50'si hazırlık eğitime devam eden öğrencilerden oluşmaktadır. Pilot uygulama, şahsen araştırmacı tarafından yürütülmüş, katılımcıların sormaca sorularını anlayıp anlamadıkları sözlü olarak sorulmuş ve katılımcılardan dönüt alınmıştır. Pilot uygulama sonucunda sormaca sorularının anlaşılabilir ve yürütülen araştırmaya uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Nihayetinde kesinleştirilen sormaca soruları 2023 Kasım-Aralık ayları arasında, söz konusu üç devlet üniversitesindeki B1 düzeyindeki 400 öğrenci ve 100 öğretim görevlisine yöneltilmiştir. Hazırlık öğrencileri ve mezun katılımcılara uygulanan sormaca sorularının tamamına *EK 3*'ten, öğretim görevlilerine uygulanan sormacaların tamamına ise *EK 4*'ten ulaşılabilir.

3.4.4 Görüşme Verileri

İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma beceresine yönelik söz eylem öğretimi ve öğrenimine ilişkin öğrenci ve öğretim görevlilerinin görüşlerini elde etmek amacıyla söz konusu katılımcı gruplarına yarı yapılandırılmış görüşmeler uygulanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme soruları araştırmacı tarafından hazırlanmış ve yabancı dil öğretimi alanında doktora derecesine sahip üç uzmandan görüş alınmıştır. Öğrenci ve öğretim görevlilerine yöneltilen yarı yapılandırılmış görüşmelerde, katılımcıların artalan bilgilerini harekete geçirmek amacıyla söz

eylem kavramı kısaca açıklanıp, örnekler sunulmuştur. Görüşmeler katılımcıların rızası alınarak daha sonra çözümlemesi yapılmak üzere kayıt altına alınmıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşmelerin uzman görüşüyle değerlendirilmesinin ardından Mart 2023-Nisan 2023 arasında söz konusu üç üniversiteden 3 öğretim görevlisi ve B1 düzeyindeki 4 öğrenciyle araştırmacı tarafından şahsen görüşmeler yapılmıştır. Katılımcıların yarı yapılandırılmış görüşme sorularını anlayıp anlamadıkları yine araştırmacı tarafından sözlü olarak sorulmuş ve dönüt alınmıştır. Bu dönütler doğrultusunda pilot uygulamanın sonunda yarı yapılandırılmış sorularda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Görüşme sorularının araştırmaya uygun olduğu pilot uygulamayla teyit edildikten sonra 2023 Haziran- 2023 Aralık ayları arasında söz konusu üç üniversitede öğrenim görmekte olan B1 düzeyindeki 23 hazırlık öğrencisi, 10 öğretim görevlisi ve hazırlık eğitimini tamamlayıp ilgili bölümlere devam etmekte olan 17 öğrenciyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Katılımcı öğrencilere uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme sorularının tamamına *EK 5*'ten, öğretim görevlilerine uygulanan görüşme sorularının tamamına ise *EK 6*'dan ulaşılabilir.

3.5 Verilerin Toplanması

Bu çalışmada alanyazın incelemesi, ders kitabı incelemesi, sormacalar ve yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla hem nicel hem de nitel veriler elde edilmiştir. Sormaca ve yarı yapılandırılmış görüşmeler için veri toplama işlemleri Mart-Aralık 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli deprem sebebiyle Türkiye'deki üniversitelerde uzaktan öğretime geçildiğinden, sormaca ve yarı yapılandırılmış görüşmelerde verilen yanıtların bazılarında uzaktan öğretime yer verildiği görülebilir.

Araştırma birden fazla veri toplama aracı barındırdığından, veri toplama sürecinin aşamalarını özetlemekte fayda vardır.

Araştırmanın veri toplama sürecinin aşamaları aşağıdaki gibidir:

- Alanyazında yabancı dil olarak İngilizce öğretim yöntemlerinde söz eylem öğretiminin görünümünün değerlendirilmesi,
- Seçilen 6 farklı ders kitabındaki söz eylemlerin sıklıklarının ve görünümünün söz eylem öğretimi açısından değerlendirilmesi ve söz eylem sıklıklarının bütüncü verileriyle karşılaştırılması,
- Araştırmanın katılımcı grubuna gereksinim çözümlemesini uygulamak amacıyla sormaca ve yarı yapılandırılmış görüşmelerin hazırlanması ve pilot uygulamalarının yapılması,
- Pilot uygulama sonucunda katılımcı grubuna uygulanacak sormaca ve yarı yapılandırılmış görüşmelerde gerekli düzenlemelerin yapılması,
- Araştırmanın katılımcı grubuna sormacaların uygulanması,
- Araştırmanın katılımcı grubuna yarı yapılandırılmış görüşmelerin uygulanması,
- Araştırmanın katılımcı grubundan toplanan verilerin çözümlenmesi, seçili ders kitaplarının incelenmesi ve yabancı dil olarak İngilizce yöntem alanyazını taraması sonucunda sonucu elde edilen bulgular yoluyla, hazırlık öğrencilerine yönelik olan İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimine yönelik öğretim modelinin tasarlanması.

3.6 Veri Çözümlemesi

Birinci araştırma sorusuna yönelik olarak alanyazında yabancı dil olarak İngilizce öğretim yöntemlerinde söz eylem öğretiminin görünümünü ortaya koymak amacıyla yapılan sistematik derlemenin çözümlenmesinde nitel veri çözümleme yöntemlerinden içerik çözümlemesi (Kondracki, Wellman ve Amundson, 2002) kullanılmıştır. Bu veri çözümlemesi

türünde kodlar doğrudan metinden veya verilerden elde edilir. Böyle bir çözümlemede araştırmacı genellikle bir olguyu açıklamayı amaçlar. İlk kodlama bittikten sonra araştırmacı kodları kategorilere ayırır. Gerekirse alt kategorilere ayırmak faydalı olabilir. Bundan sonra araştırmacı bu kategoriler arasındaki ilişkiyi anlamaya çalışabilir (İpek, 2022). Sistematik derlemedeki dahil etme/hariç turma kriterleri ise PRISMA 2020 kontrol listesinden yararlanılarak yapılmıştır.

İkinci araştırma sorusuna yönelik olarak söz konusu 6 ders kitabındaki yönlendirici söz eylemlerine ilişkin frekans değerleri, yüzde oranları ve yönlendirici söz eylemlerinin kullanım sıklıkları araştırma kapsamında incelenmiştir. Seçili 6 ders kitabında sözü edilen ölçütlere göre yönlendirici söz eylemlerin frekans dağılımları ve yüzde oranları tablolar halinde SPSS 22 (Sosyal Bilimsel İçin İstatistik Programı) paket programı kullanılarak çözümlenmiştir (bkz. *EK 1*). Frekans dağılımı, veri çözümlenmesinde kullanılan doğrudan çözümlemeler içinde yer alan, “tek değişken üzerinden yığın halindeki verilerin özetlenmesidir. Üzerinde işlem yapılmamış ve tek tek toplanmış verileri verileri daha anlaşılır yapmanın yolu frekans dağılımı yapmaktır” (Karasar, 2020). Bu anlamda bu aşamada nicel veri çözümleme yöntemleri kullanılmıştır. Ayrıca söz konusu 6 ders kitabındaki söz eylemlerin görünümü, Housen ve Pierrard (2006); Criado ve Sanchez (2010) ve Sanchez, Perez ve Gomez (2010)’un belirtik ve örtük tanımlamalarına uygun olarak incelenmiş ve yorumlanmıştır (bkz. *Bölüm 4.2.7*). Bu aşamada ise nitel veri çözümleme yöntemi kullanılmıştır. Tüm bunların yanında, ders kitaplarından elde edilen yönlendirici söz eylemlerin bütünce verileriyle uyumlu olup olmadığının belirlenmesi amacıyla bütünce tabanlı çözümleme uygulanmıştır (bkz. *Bölüm 4.2.2.- 4.2.6*). Bütünce tabanlı çözümlemede ise nicel veri çözümleme yöntemi kullanılmıştır.

Cook (2003: 73) bütünce sözcüğünün ister yazılı ister sözlü ister ikisinin birleşimi olsun, bir “dil veri kümesine” gönderme yaptığını ileri sürer. Yazılı metinler dergilerden, kitaplardan, günlüklerden, gazetelerden, mektuplardan veya kurmaca eserlerden oluşabilir. Sözlü unsurlar

telefon konuşmaları, ikili konuşmalar, radyo programları veya siyasi toplantı kayıtları gibi herhangi bir kayıtlı resmi veya resmi olmayan konuşmalardan oluşabilir. Bütünceler genellikle bazen milyonlarca, bazen milyarlarca sözcük barındırması sebebiyle oldukça büyük miktarda veriden oluşur. Bu nedenle bütüncelerin elektronik olarak saklanmaları ve işlenmeleri gerekir. 1960'lardan bu yana bilgisayar destekli veya elektronik bütüncelere odaklanılmıştır. Elektronik bütünceler otomatik olarak işlenebilmeleri ve iletilmeleri sebebiyle kâğıt üzerinde saklanan bir bütünceden daha işlevseldir. Otomatik işleme, bir metnin sözcüklerini alfabetik sıraya göre sıralamak gibi basit işlemlerden, sözdizimsel analiz (ayrıştırma) gibi karmaşık işlemlere kadar değişen işlemleri içerir. Bütünce verilerinin çözümlenmesinde bilgisayarların kullanılması, bu tür görevlerin büyük bir hızla ve tutarlı bir güvenilirlikle gerçekleştirilebilmesi avantajına sahiptir. Otomatik iletim, bir metnin Dünya çapındaki ağ birliğinden (*World Wide Web*) doğrudan bir elektronik bağlantı yoluyla veya harici sabit disk gibi taşınabilir bir depolama aygıtı aracılığıyla verilerin aktarılmasını içerir. Günümüzde pek çok bütüncenin internetten ulaşılabilir ve kolaylıkla indirilebilmesi mümkündür (Biasi, 2018).

Bütünce dilbilimi, bir bütünceden elde edilen verilerin incelenmesi ve çözümlenmesidir. Bütünce dilbilimcisinin asıl görevi yalnızca veriyi bulmak değil aynı zamanda onu çözümlenektir. Bilgisayarlar bu süreçte kullanılan faydalı araçlardır (Grazib, 2009).

Yabancı dil öğretim araçlarını geliştirenler, araçları bütünce tabanlı bilgilere dayanarak şekillendirebilirler. Alanyazındaki bazı çalışmalar, ders kitaplarında sunulan dilin, çoğunlukla dilin gerçek kullanımından ziyade, araç geliştiricilerin dilin nasıl kullanıldığına ilişkin sezgilerine bağlı olduğu sonucuna varmıştır (Williams, 1998). Bu anlamda bütünceler, araç geliştiricilerin araç geliştirme aşamasında sezgilerini kontrol etmek için kanıt sağlar (O'Keeffe, McCarthy ve Carter, 2007).

20 yıldan daha uzun süredir bütünceler yalnızca dilbilimde değil, yabancı dil öğretimi ve öğrenimi alanlarında da kullanılmaktadır. Özellikle bazı araştırmacılar, İngilizce ders kitaplarında kullanılan dilin dil öğretim sürecindeki önemli rolünden dolayı etkili olup olmadığını araştırmak amacıyla bütünce temelli ders kitabı incelemeleri yapmışlardır (Hajiyeva, 2015; Liu, 2012; Kartal, 2018).

Bütünce dilbilimcileri, araştırmalarıyla ilgili sıklık listeleri, dağılım (sözelimi bir sözcüğün bir bütüncede eşit şekilde dağılma derecesi), sözcüklerin birlikte ortaya çıkma bilgisi (sözelimi bir sözcüğün ve benzer bir yapının bir arada oluşması) ve uyuşma (*concordance*) gibi bilgileri elde etmek için bütüncelerden yararlanırlar (Gries 2016: 12).

Sıklık, bütünce dilbiliminin temel araçlarından biridir. Bütünce yazılım programları, her farklı sözcük biçiminin bütüncede ne sıklıkta bulunduğunu göstererek, bu sözcükleri en sık olandan en az sıklığa sahip olana doğru sıralar. Sonuç olarak, bir bütüncedeki tüm sözcüklerin sıklık listesini oluşturur. Bu tür bir liste, her bir sözcüğün bütüncede kaç kez geçtiğini görmek ve metnin doğası hakkında fikir sahibi olmak açısından faydalıdır. Ayrıca sıklık listelerinin en önemli faydalarından biri de o dili konuşanlar arasında en yaygın kullanılan sözcüklerin keşfedilmesi ve öğretim sürecinde öğretilecek temel sözcüklere karar verilmesidir (Çakmak, 2021).

Uyumluluk butonu (*concordance button*) anahtar sözcüklerin öncesinde ve sonrasında görünen ifadeyi, yan tümceyi veya tümceyi incelemek için anahtar sözcüklerin sol bağlamını ve sağ bağlamını da görüntüler. Sorgulama sonucunda, aranan sözcüklerin sıklığının yanı sıra, anahtar sözcükleri içeren tümce dizileri de görüntülenir. Tümce dizisine tıklayarak kaynak metni bulmak için bir tümceden diğerine hızlıca geçilebilir (Nuraniwati ve Permatasari, 2021). Uyumluluk çizgileri (*concordance lines*), kullanıcının sözcüklerin nasıl bir arada bulunduğunu ve anlamlı bir bağlamda nasıl bir araya getirildiklerini gözden geçirmesine olanak tanır. Bu sayede kullanıcılar bir sözcük veya tümceyle ilişkili kalıpları keşfederler. Uyumluluk çizgileri,

bir ögenin çok sayıda örneğinin orijinal bağlamlarında tek bir yerde bir araya getirilmesine olanak tanır. Hem varsayım sınaması hem de varsayım oluşturmak için faydalıdır. Varsayım oluşturma durumunda az sayıda satırda gözlemlenen örüntülere dayanarak bir varsayım oluşturulabilir ve daha sonra daha fazla araştırma yapılarak bu durum sınanabilir (Evison, 2010).

British National Corpus (BNC), yazılı ve sözlü dil örnekleri de dahil olmak üzere birçok kaynaktan alınan İngiliz İngilizcesindeki 100 milyon sözcüğün bir derlemesidir. BNC'nin %90'ı yazılı kısımdan, %10'u ise sözlü kısımdan oluşur. 10 milyon sözcüğü barındıran *Spoken BNC2014*, bu çalışma kapsamında incelenen ders kitapları bütüncelerinin karşılaştırılması için referans bütünce olarak seçilmiştir. Çalışma kapsamında incelenen ders kitaplarının Amerikan İngilizcesinden ziyade İngiliz İngilizcesi ile daha yakından ilişkili olması, BNC'nin bütünlüğünün, “sonlu, dengeli, örneklenmiş bir külliyat” (Leech, Rayson ve Wilson, 2001: 1) olması ve toplamda 10 milyondan fazla günümüzde konuşulan İngiliz İngilizcesi verisini içermesi sebebiyle çalışma kapsamında *Spoken BNC 2014* seçilmiştir.

Spoken BNC2014, “günümüzde konuşulan İngiliz İngilizcesinin kamuya açık bir külliyatıdır” ve *Sketch Engine* programında çevrimiçi olarak mevcuttur (Love, Dembry, Hardie, Brezina ve McEnery, 2017: 319). *Sketch Engine*, *Spoken BNC2014* de dahil olmak üzere farklı türden bütüncelere erişim sağlar. BNC'nin sözlü bileşeniyle ilgili olarak Burnard (2007) “bütüncenin yazılı bölümünde olduğu gibi, sözlü bölümün oluşturulmasında da en önemli hususların örnekleme ve temsil edilebilirlik” olduğunu belirtmiştir.

Bu çalışmadaki ders kitabı bütüncesi ve *Spoken BNC2014*'ü karşılaştırmak için *Sketch Engine* programı kullanılmıştır. Aynı zamanda Perez-Hernandez (2020)'nin çalışmasında yararlandığı *web* bütünce verilerinden, araştırma kapsamında incelenen söz eylemlere ait yapıları çözümlemeye yararlanılmıştır. Kısacası, çözümlemenin temeli olarak *Spoken*

BNC2014, iweb bütüncü verileri (Perez-Hernandez, 2020) ve ders kitapları bütüncesi olmak üzere üç tür bütüncü kullanılmıştır.

Üçüncü araştırma sorusuna yönelik olarak İngilizce hazırlık sınıflarında karşılıklı konuşma becerisi öğretimine yönelik gereksinim ve inanışları ortaya koymak amacıyla uygulanan sormacalardan elde edilen verilerin tanımlayıcı frekans ve yüzdelik oran değerleri kullanılmıştır. Çözümlemelerde SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır. Sormacalarda katılımcıların ek olarak belirtmek istedikleri hususlar “*lexutor*” (<https://www.lexutor.ca/conc/text/>) metin uyumluluk programı yoluyla çözümlenmiştir. Çözümleme neticesinde katılımcı öğrencilerin verdikleri yanıtlar bu tezin “*Bulgular*” kısmında temalar üzerinden sunulmuştur. Kısacası bu aşamada nitel ve nicel veri çözümleme yöntemleri kullanılmıştır.

Tüm bunlarla beraber, katılımcılara yöneltile yarı yapılandırılmış sorulara verilen yanıtlar incelenmiş ve araştırmanın amacına uygun olarak çeşitli temalar oluşturulup kodlar verilerek nitel bir çözümleme yapılmıştır. Daha sonra, bu temalar SPSS 22.0 paket programı kullanılarak çözümlenmiş ve yanıtların frekans dağılımı tablolar halinde gösterilmiştir. Bu aşamada ise nicel bir çözümleme yapılmıştır.

Son olarak, veri çözümleme sonucunda elde edilen bulgular sonucunda oluşturulacak söz eylem öğretim modeline dahil edilecek unsurlar belirlenmiş ve örnek ünite hazırlanmıştır.

4. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde, alanyazında yabancı dil olarak İngilizce öğretim yöntemlerinde söz eylem öğretiminin görünümünü ortaya koymak amacıyla yapılan sistematik derlemenin bulguları, İngilizce hazırlık sınıflarında kullanılan ders kitaplarında söz eylemlerin sunuluşunu ortaya koymak amacıyla incelenen ders kitaplarındaki yönlendirici söz eylemlerin sıklığı ve görünümüne ilişkin bulgular, söz konusu söz eylemlerin bütüncü verileriyle karşılaştırılması ile elde edilen bulgular ile sormaca ve yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla elde edilen bulgular sunulmuştur.

4.1 Alanyazında Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretim Yöntemlerinde Söz Eylem Öğretiminin Görünümü

Birinci araştırma sorusuna yönelik olarak bu çalışmanın kuramsal bölümünde (bkz. *Bölüm 2.8*) yabancı dil öğretim yöntemlerinde karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretiminin görünümüne ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Bu aşamada konuşma bağlamının ön plana alındığı İletişimci Yaklaşım kadar söz eylem öğretimine rastlanmamıştır. Ancak İletişimci Yaklaşım ve sonrasında, yabancı dil olarak İngilizce sınıflarında söz eylem öğretimiyle ilgili çeşitli çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Austin (1962) ve Searle (1969)'un söz eylem kuramını ortaya atmasından sonra, yabancı dil olarak İngilizce öğretim bağlamında söz eylem sınıflandırmaları alanyazındaki yerini almıştır (bkz. Kreidler, 1998; Yule, 1996). Bu sınıflandırmalar sonucunda yönlendirici söz eylemlerden ağırlıklı olarak, istekte bulunma (bkz. Alfghe ve Mohammadzadeh, 2021; Haji Maibodi, 2019; Trosborg, 1995; Özcan, 2022) ve öneride bulunma (Aminifard, Safaei ve Askari, 2014; Martínez-Flor, 2005; Toprak, 2020) söz

eylemleri özelinde pek çok çalışma yapıldığı gözlemlenirken, yönlendirici söz eylemlerden uyarıda bulunma, emretme ve yasaklama söz eylemleriyle ilgili çalışmalar da mevcuttur (bkz. Carstens, 2002; Domaneschi, Passarelli ve Andrighetto, 2018; Khyon, 2024). Bununla birlikte birden çok söz eylemin dahil edildiği çalışmalar da mevcuttur. Sözgelimi istekte bulunma ve özür dileme söz eylemlerinin incelendiği Alzeebaree ve Yavuz (2017)'nin çalışmaları ve istekte bulunma, öneride bulunma ve özür dileme söz eylemlerinin dahil edildiği Alfghe ve Mohammadzadeh (2021)'in çalışmaları bu çalışmalara örnek gösterilebilir. Yabancı dil öğretimi bağlamında üç veya daha fazla yönlendirici söz eylemin dahil edildiği bütüncül çalışmalar incelendiğinde, bu çalışmaların daha çok 2010 yılından sonra gerçekleştiği ve görece az olduğu gözlemlenmiştir. Aşağıdaki tabloda (Tablo 9)'da yönlendirici söz eylemlerin dahil edildiği çalışmalara yer verilmiştir.

Tablo 9. Yönlendirici Söz Eylemlerin Dahil Edildiği Çalışmalar

1)Suryandani ve Budasi (2021)
Amaç Yönlendirici söz eylemi türlerinin araştırılması ve Hindistan'daki bir mesleki lisede İngilizce öğretmenlerinin kullandığı söz eylemlerin işlevlerinin çözümlenmesi
Katılımcı Grubu 2 öğretmen
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Nitel betimsel araştırma desenine sahip bu çalışmada veriler araştırmacı tarafından öğretme-öğrenme sürecinde gözlem ve kayıt yoluyla toplanmıştır. Ayrıca verilerin toplanmasında gözlem kontrol listelerinden de yararlanılmıştır. Ibrahim (1993)'ün yönlendirici söz eylem sınıflandırması temel alınmıştır.
Veri Çözümlemesi Toplanan veriler Miles, Huberman ve Saldana (1994)'ün veri toplama, veri azaltma, veri görüntüleme ve sonuç çıkarma/doğrulama terminolojileri kullanılarak çözümlenmiştir.
Bulgular

Sonuçlar öğretmenlerin en sık kullandıkları yönlendirici söz eylemi türünün soru yönergesi olduğunu göstermiştir. Öğretmenlerin öğrencileri yönlendirme eğilimi, öğretmenlerin kendisinin otorite figürü olduğuna ve tüm öğretim sürecinin öğrencilerin yararına olduğuna inanma eğiliminde olduklarını göstermektedir. Bu tür derslerde öğretmenin öğrencilere soru sorma veya talimat verme hakkı vardır.

2) Ramadhanty ve Suseno (2022)

Amaç

Endonezyada bir üniversitede yabancı dil olarak İngilizce konuşma sınıfındaki sınıf etkileşiminde öğretmen tarafından kullanılan yönlendirici söz eylem türlerinin neler olduğunu belirlemek.

Katılımcı Grubu

Öğretmenin konuşma sınıfında kullandığı ifadeleri kayıt altına alan bir gözlemci ve öğretmen.

Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi

Nitel betimsel araştırma deseni

(1) Veri elde etmek için katılımcı olmayan birinin konuşma sınıfı etkileşimiyle birleştirilmiş gözlemi.

(2) Kayıt tekniği: Araştırmacı, doğru verileri elde etmek ve verileri gözden geçirmek için öğretim görevlisinin sözcelerini kaydeder.

(3) Çeviri yazı tekniği:

Öğretim görevlisinin sözceleeri Yule (1996)'nın söz eylem kuramındaki sınıflandırmaya göre bir gözlem kağıdına girilir.

Veri Çözümlemesi

Verilerin çözümlenmesinde araştırmacı Miles ve Huberman (2004)'ün kuramı kullanılarak veri toplama, veri azaltma, veri görüntüleme, sonuçlandırma ve doğrulama basamakları gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Yönlendirici söz eylemlerin konuşma sınıfı etkileşiminde en çok oranda bulunan söz eylem türü olduğu sonucuna varılırken, yönlendirici söz eylemlerden istekte bulunma da konuşma sınıfı etkileşiminde öğretim görevlisinin öğrenciyle iletişimde kullandığı söz eylem türüdür. Ayrıca bulgular, öğretim elemanlarının yönlendirici söz eylemleri kullanarak, özellikle sınıf etkinliklerinde öğrencileri daha kolay yönlendirdiği ve mevcut sınıfın öğretmen merkezli öğrenmeye dayandığını göstermektedir.

3)Wulansari ve Suhartini (2015) Amaç Endonezya'nın Kuningan kentindeki bir lisede Endonezyalı bir yabancı dil öğretmeni tarafından kullanılan yönlendirici söz eylem türlerini ve işlevlerini incelemektir.
Katılımcı Grubu Endonezya'da Kunigan kentinde bir lisede çalışan yabancı dil olarak İngilizce öğretmeni.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Nitel araştırma deseni İngilizce öğretmenin ders esnasında kullandığı yönlendirici söz eylemler, video kaydı ve gözlem yoluyla toplanmıştır.
Veri Çözümlemesi Kayıt altına alınan verilerin çözümlemesi, verilerin çeviri yazılarının çözümlenmesiyle elde edilmiştir. Kreidler (1998)'in söz eylem sınıflandırmasına göre yönlendirici söz eylemler sınıflandırılmış ve söz konusu söz eylemlerin işlevleri ve sıklıkları çözümlenmiştir.
Bulgular En sık görülen söz eylem türü emretme olurken, onu öneride bulunma ve istekte bulunma söz eylemi takip etmiştir. Söz eylemler işlevlerine göre sınıflandırıldığında, bulunma sıklıklarına göre sırasıyla çıkartım, yönerge verme, tavsiyede bulunma, tehdit ve dikkat çekme işlevlerine sahiptir.
4) Aini, Hidayat, Husna ve Alek (2023)
Amaç İngilizce öğretmenlerinin öğrencileriyle çevrimiçi sınıf etkileşiminde kullandıkları yönlendirici söz eylem türlerini ve en sık kullanılan söz eylemleri araştırmaktır.
Katılımcı Grubu Bu araştırma Endonezya'da ilk okulun üçüncü sınıfında gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya bir İngilizce öğretmeni ve okulun üçüncü sınıfında okuyan 15 öğrenci dahil edilmiştir.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Betimleyici söylem çözümlemesi Microsoft Teams uygulaması aracılığıyla çevrimiçi öğretme ve öğrenme süreci kaydedilmiştir

Bu çalışmada veri toplama teknikleri gözlem ve not alma olmak üzere iki tür yöntem kullanılmıştır. Araştırmacılar çevrimiçi ders anlatırken öğretmenin kayıt cihazını kullanmışlardır. Veriler kayıt, gözlem ve çeviri yazı oluşturma aşamalarıyla toplanmıştır. Kayıt başarılı bir şekilde tamamlandıktan sonra not alma tekniği uygulanmıştır.
Veri Çözümlemesi Veri çözümlemesi veri azaltmayı, veri sunumu ve sonuç çıkarma/doğrulamayı içerir. İngilizce öğretmenlerinin çevrimiçi sınıf etkileşimlerinde yönlendirici söz eylemlerini kullanımı, Yule (1996)'nın yönlendirici söz eylem sınıflandırılması kullanılarak çözümlenmiştir. Daha sonra öğretme ve öğrenmede kullanılan söz eylem türlerini belirlemek için verilerin yüzdesi hesaplanmıştır.
Bulgular Bu çalışmanın sonuçları, öğretmenlerin öğrencilerle olan etkileşimlerinde yönlendirici söz eylemleri kullandıklarını göstermektedir. Bu söz eylemlerden istekte bulunma ve emretme en sık kullanılan söz eylemlerdir.
5) Nabila ve As'ad (2023) Amaç Endonezya Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından İngilizce öğretimi için basılan 11. Sınıf için “Bahasa Inggris” ders kitabında kullanılan yönlendirici söz eylemlerin araştırılması.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Nitel betimsel araştırma deseni Belge taraması Kreidler (2002)'nin kuramına göre yönlendirici söz eylem türleri, emretme, istekte bulunma ve öneride bulunma olmak üzere üçe ayrılmıştır.
Veri Çözümlemesi Miles, Huberman ve Saldana (2014)'ün veri çözümlemesi tekniği temel alınarak veriler üç aşamada çözümlenmiştir.
Bulgular Araştırmanın sonucu, Bahasa Inggris ders kitabında 93 adet yönlendirici söz eyleminin bulunduğunu ve emretmenin ders kitaplarında en sık görülen yönlendirici söz eylem türü olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, ders kitabının yazarının öğrencilerin etkinlikleri gerçekleştirebilmeleri ve yönergeleri yerine getirebilmeleri için emretme söz eylemini kullandığını göstermektedir.

6)Azizah, Suparno ve Supriyadi (2020)**Amaç**

Bu çalışma, Endonezya'daki bir ortaokulda sekizinci sınıfa ders veren bir İngilizce öğretmenin kullandığı yönlendirici söz eylemleri ve öğrencilerin öğretmenlerinin kullandıkları yönlendirici söz eylemlere yanıt verme stratejilerini araştırmayı amaçlamaktadır.

Katılımcı Grubu

Endonezya'daki bir ortaokulda sekizinci sınıfa ders veren bir İngilizce öğretmeni ve 4 öğrencisi.

Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi

Nitel araştırma deseni- olgu çalışması

Gözlem, video kayıt ve notlar

Görüşmeler: Öğrencilerle öğretmenin kullandığı yönlendirici söz eylemleri nasıl yorumladıklarını anlamak için görüşmeler yapılmıştır.

Kreidler (1998)'in yönlendirici söz eylem sınıflandırması temel alınmıştır.

Veri Çözümlemesi

Miles v.d. (2014)'ün üç aşamalı etkileşimsel modeli yoluyla veriler çözümlenmiştir.

Bulgular

Öğretmenin yönlendirici söz eylemlerden en sık oranda emretme söz eylemlerini kullandığını ve bu söz eylemi yönerge verirken kullandığı sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin öğretmenlerinin kullandıkları söz eylemlere yanıt verme stratejileri ise yanıt vermeme stratejisi (sessiz kalma) açıklama isteme stratejisi ve uzlaşmacı stratejisidir (öğretmenin verdiği yönergeyi yerine getirme).

7) Rahmawati ve Sulistiyaningsih (2021)**Amaç**

10. sınıf lise öğrencileri için “Pathway to English” İngilizce ders kitabında kullanılan yönlendirici söz eylem türlerini ve bu ders kitabında en sık kullanılan yönlendirici söz eylemleri belirlemeyi amaçlamaktadır.

Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi

Nitel betimsel araştırma deseni

Kreidler (1998)'in yönlendirici söz eylem sınıflandırması temel alınmıştır.

Veri Çözümlemesi İngilizce ders kitabında yönlendirici söz eylemlerin incelenmesi ve sınıflandırılması.
Bulgular Söz konusu ders kitabında emretme, istekte bulunma ve öneride bulunma olmak üzere üç tür söz eylemin olduğu ve bunlardan emretme söz eyleminin en sık rastlanılan söz eylem olduğu gözlemlenmiştir.
8) Rizki, Syatriana ve Maharida (2022) Amaç Bu çalışma, İngilizce öğretme ve öğrenme sürecinde kullanılan yönlendirici söz eylem türlerini ortaya çıkarmayı ve İngilizce öğretme ve öğrenme sürecinde öğrencilerin verdiği yanıtlara dayalı olarak yönlendirici söz eylemlerin işlevini bulmayı amaçlamıştır.
Çalışma Grubu Endonezya’da bir lisede 3. sınıf düzeyinde İngilizce öğrenim görmekte olan 2 sınıftaki öğrenciler ve bir öğretmen.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Nitel betimsel araştırma deseni Gözlem notları
Veri Çözümlemesi Searle (2005)’in yönlendirici söz eylem sınıflandırmasına göre söz eylemler sınıflandırılmıştır.
Bulgular Ders esnasında kullanılan söz eylem türleri emretme, istekte bulunma, davet etme, öneride bulunma ve yasaklama olarak sınıflandırılmıştır. Öğretmenler tarafından en sık kullanılan söz eylem türü istekte bulunmadır. Derste kullanılan söz eylem türlerinin birkaç işlevinden bahsetmek gerekirse, emretme söz eylemi öğretmenin sınıftaki baskın rolünü gösterirken, öneride bulunma söz eylemi öğretmenin öğrenciler için çözümler bulduğu zamanda kullanılan söz eylemlerdir. Yasaklama söz eylemi ise öğretmenin öğrencilerinin kurallara uymasını istediği zaman kullandığı bir söz eylem türüdür.
9)Aziz, Firdaus ve Gumilar (2021) Amaç Bu araştırma, Endonezya’daki bir okuldaki İngilizce öğretmenlerinin öğrenme sürecinde kullandığı yönlendirici söz eylem türlerini tanımlamayı amaçlamaktadır.

Katılımcı Grubu 11. sınıf düzeyinde yabancı dil olarak İngilizce öğrenim görmekte olan öğrenciler ve bir öğretmen.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Nitel betimsel araştırma deseni Gözlem notları
Veri Çözümlemesi Kreidler (1998)'in yönlendirici söz eylem sınıflandırması kullanılarak veriler çözümlenmiştir.
Bulgular Gözleme dayanarak araştırmacı, emretme, istekte bulunma ve uyarıda bulunma/yasaklama işlevlerine sahip söz eylemlere rastlamıştır. Öğretmen tarafından en sık kullanılan söz eylem türü emretme söz eylemidir.
10) Milal, Fi'aunillah, Nuristama, Jannah ve Saadah (2024) Amaç Bu araştırma yabancı dil olarak İngilizce derslerindeki beceri ve içerik temelle derslerde etkileşim stratejilerine odaklanmıştır. Katılımcı Grubu Araştırmanın katılımcı grubunu üçü beceri temelli, üçü ise içerik temelli dersleri veren 6 öğretmen ve toplam 180 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Nitel betimsel araştırma deseni Gözlem, kayıt (ders kaydı) ve görüşmeler Veri Çözümlemesi Verilerin çeviri yazısı elde edilerek veriler tanımlanmış ve sınıflandırılmış, ardından açıklama, nicelme ve karşılaştırma yoluyla çözümlenmiştir. Bulgular Bulgular, her iki grubun da öğrenci merkezli bir yaklaşım kullanmasına rağmen; etkileşim stratejilerinin farklı öğretim hedefleri nedeniyle farklılık gösterdiği görülmüştür. Beceri temelli dil derslerinde öğrencilerin konuşma süresi öğretmenlerin konuşma süresinden daha fazlayken, içerik temelli dil derslerinde bunun tam tersi durum söz konusudur. Ayrıca, beceri temelli dil derslerinde kullanılan etkileşim kalıpları, içerik temelli dil derslerinde

kullanılan yapılara göre daha fazla öğrenci temelli aktif öğrenmeyi desteklemektedir. Bununla beraber, beceri temelli derslerde daha fazla yönlendirici söz eylem yapılarının kullanıldığı gözlemlenirken, içerik temelli dil derslerinde ise söz eylemlerden daha fazla iddia ifadelerinin kullanıldığı gözlemlenmiştir. Son olarak, ana dili kullanımı daha çok içerik temelli dil derslerinde görülmüştür.

11) Rasheed (2020)

Amaç

Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak İngilizce sınıflarındaki sınıf iletişimde öğrenciler tarafından kullanılan söz eylemlerin türlerini, işlevlerini ve biçimlerini incelemek ve öğrencilerin sınıf etkileşimindeki söz eylem kullanıma ilişkin algılarını ortaya koymaktır.

Katılımcı Grubu

Araştırmanın katılımcı grubunu Bağdat'ta bir eğitim fakültesinde yabancı dil olarak İngilizce sınıflarında ders almakta olan 100 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi

Söylem çözümlemesini temel alan nitel betimsel araştırma deseni

Araştırma verileri gözlem ve kayıt altına alma, yazıya dökme ve çevrimiçi sormacalar olmak üzere üç adımda toplanmıştır.

Veri Çözümlemesi

Veriler, Miles ve Huberman (1994)'ün kuramına dayalı olarak veri azaltma, veri görüntüleme ve sonuç çıkarma olmak üzere üç adımı barındıracak şekilde çözümlenmiştir.

Bulgular

Araştırmanın bulguları öğrencilerin yabancı dil sınıflarındaki iletişimde kullandığı, yönlendirici, iddia ifadeleri, ilan edici, yansıtıcı ve yükümleyici olmak üzere, beş tür söz eylemin olduğunu ortaya koymuştur. Dahası, söz eylem türlerinin her bir türü farklı işlevlerde kullanılmıştır.

12) Khoutyz (2023)

Amaç

Bu çalışmanın amacı, Rusça ve İngilizce eğitim video bloglarında kullanılan yönlendirici söz eylemlerin kültürler arası özelliklerini ortaya çıkarmaktır.

Veri Toplama Yöntemi Rusça bütüncesini temsil ettiği düşünülen 3 video bloğu ile İngilizce bütüncesini temsil ettiği düşünülen 3 video bloğu araştırma kapsamına alınmıştır.
Veri Çözümlemesi İncelenen videolarda yönlendirici yapıların nasıl kullanıldığını görmek için, çalışma için seçilen video bloglarının çeviri yazıları kullanımbilimsel ve bağlamsal yöntemlerle incelenmiştir. Daha sonra bu videolarda tanımlanan yönerge yapılarının leksik-dilbilgisel kalıpları sınıflandırılmış ve bu kalıplar istatistiksel olarak incelenmiştir.
Bulgular Her iki dildeki vlogger'ların daha deneyimli hale geldikçe söylemlerinde daha fazla yönerge kullanma eğiliminde oldukları gözlemlenirken, Rusçada belirtik emretme yapılarının daha etkin olarak kullanıldığı, İngilizcede ise daha az dayatmacı yapıların ve işbirliği yönergelerinin hakim olduğu gözlemlenmiştir.
13) Allo, Rahman ve Baa (2020) Amaç Bu araştırmanın amacı, öğretim görevlilerinin yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde kullandıkları dilin gücünü araştırmaktır.
Katılımcı Grubu Universitas Kristen Indonesia Toraja'nın Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretimi Programı'nda görevli 3 öğretim görevlisi çalışmanın katılımcı grubunu oluşturmuştur.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Nitel araştırma deseni- Etnografik araştırma Sınıf kültürü (öğrenme sürecindeki etkinlik türleri) hakkında veri elde etmek, yabancı dil olarak İngilizce sınıfında öğretim görevlilerinin dili hakkında veri elde etmek, önceki gözlemlerle ilgili daha fazla veri bulmak, öğretim görevlilerinin dil gücünün öğrenmede nasıl temsil edildiğini anlamak, veri doygunluğuna ulaşmak ve öğrencilerin tutum ve davranış değişikliklerini gözlemlemek için 6 kez gözlem (saha notları ve görsel- işitsel araçlar yoluyla) gerçekleştirilmiştir.
Veri Çözümlemesi Bu çalışmada veri çözümleme aşamasında araştırmacılar Fairclough (1989)'un eleştirel söylem çözümlemesini kullanmışlardır.

Bulgular Bulgular, öğretim görevlilerinin yabancı dil olarak İngilizce sınıflarında yönlendirici, iddia ifadeleri ve yansıtıcı söz eylemler aracılığıyla temsil edilen dil gücünü ortaya koymuştur. Yönlendirici söz eylemler emir ve istek yoluyla, yansıtıcı söz eylemler olumlu duygu belirtme yoluyla ve iddia ifadeleri bir sav ortaya koyma/iddia biçiminde temsil edilmiştir.
14) Al-Ghazo (2024) Amaç Bu çalışmanın temel amacı, özellikle izin isteme, özür dileme ve iltifat söz eylemleri olmak üzere, edimsöz türleri (yönlendirici, yükümleyici, yansıtıcı ve ilan edici) başlıkları altında sınıflandırılan söz eylemlerin gücünü incelemektir.
Katılımcı Grubu Bu çalışmaya Ürdün'deki Ajloun Ulusal Üniversitesi'nde öğrenim gören toplam 30 erkek ve kadın yabancı dil olarak İngilizce öğrencisi dahil edilmiştir.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Veriler söylem tamamlama görevleri aracılığıyla toplanmıştır. Öğrencilerden gerçek yaşam durumlarında kullanacakları ifadelere benzer şekilde izin, özür ve iltifat olarak tanımladıkları şeyleri yazmaları istenmiştir. Araştırma nicel bir araştırma desenine sahiptir.
Veri Çözümlemesi Söylem tamamlama görevlerinde verilen yanıtlar, iltifat ve özür yanıt stratejilerinin uygun sınıflandırılmasına göre çözümlenmiştir. Her bir söz eylemin kullanım sıklığı ve yüzdesi belirlenmiştir.
Bulgular Bulgular, yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin özür, izin, teşekkür ve iltifat söz eylemlerini kullanırken çeşitli stratejilerden yararlandıklarını ortaya koymuştur. Katılımcıların büyük bir kısmı hem resmi hem de gayri resmi durumlarda teşekkür ve iltifat söz eylemlerinden yararlanmışlardır. İkinci olarak, Ürdünlü yabancı dil olarak İngilizce öğrencileri soru ve emir yapılarıyla gerçekleştirilen söz eylemlerden ziyade, belirtik ve örtük edimsel eylemleri (<i>performative speech acts</i>) ve ilan edici yapıları başarılı bir şekilde tanımlamışlardır. Son olarak, özür dileme söz eylemine dair en sık verilen yanıtın edimsöz etkisine sahip olduğu belirtilmiştir.
15) Huschová (2021) Amaç

Yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Çek öğrencilerin konuşma İngilizcesi bütüncesinde “can/could” içeren ifadelerin sözdizimsel kalıplarını, anlamsal özelliklerini ve kullanımbilimsel işlevlerini araştırmaktır.
Katılımcı Grubu Pardubice Üniversitesi İngiliz ve Amerikan Araştırmaları Bölümü'nde oluşturulan bütünce, 228 lisans öğrencisi tarafından gerçekleştirilen monolog ve diyaloglarda kaydedilen konuşma İngilizcesine dair 53295 sözcükten oluşmuştur. Katılımcı grubunu Çekya’da bir üniversitede B2 düzeyinde, yabancı dil olarak İngilizce programına kayıtlı, anadili Çekçe olan birinci sınıf öğrencileri oluşturmuştur.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Veri çözümlemesi için ana kaynak Çek öğrencilerin konuşma İngilizcesinden oluşan bütüncedir. “Can” ve “could” içeren kiplik belirtmek için kullanılan yardımcı filleri elde etmek için 228 öğrenci diyalogu çözümlenmiştir. Diyaloglar, 3-4 dakika uzunluğunda; bir öğrenciye belirli bir konu hakkında belirli bilgiler verilip diğer öğrencinin bilgiyi ortaya çıkarmasını gerektiren rol oyunu görevlerinden oluşturulmuştur. Görevler, öğrencilerin birbirleriyle hedef dilde etkileşimde bulunmalarını gerektiren rol oyunlarında doğal söylem bağlamında “can” ve “could” ifadelerini kullanmalarını gerektirmiştir.
Veri Çözümlemesi “Can” ve “could” içeren kiplik belirtmek için kullanılan yardımcı filleri elde etmek için 228 öğrenci diyalogu çözümlenmiştir.
Bulgular Bulgular “can” ve “could” yapılarının yönlendirici söz eylem olarak (özellikle istekte bulunma ve öneride bulunma) dolaylı söz eylemleri yumuşatmak amacıyla, kiplik belirtmek için kullanılan yaygın araçlar olduğunu göstermiş ve “can” yapısının could yapısına göre incelenen bütüncede daha sık olarak kullanılan bir yapı olduğunu ortaya koymuştur.
16) Yulian ve Mandarani (2023) Amaç Endonezya’da bir ortaokulda yedinci sınıfta yabancı dil olarak İngilizce sınıfında, sınıf içi etkileşimde kullanılan söz eylemlerin Searle (1976)’nın söz eylem sınıflandırmasına göre sınıflandırılıp betimlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın ana odak noktası öğretmen olmuştur.
Katılımcı Grubu

7. sınıf düzeyinde yabancı dil olarak İngilizce dersini vermekte olan bir İngilizce öğretmeni ve öğretmenin sınıfında bulunan 24 öğrenci araştırmanın katılımcı grubunu oluşturmuştur.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Gözlem ve not alma Öncelikle araştırmacılar, iki sınıf oturumu boyunca öğretmen-öğrenci etkileşimlerini izlemiş ve bu etkileşimi video kaydını almışlardır.
Veri Çözümlemesi Araştırmacılar tarafından toplanan ses dosyalarının çeviri yazıları oluşturulmuş ve daha fazla kodlama ve çözümleme için “NVivo 12 Pro” uygulaması ile bir içerik çözümlemesi yapılmıştır. Araştırmacılar yalnızca öğretmenin kullandığı söz eylemleri çözümlemiş ve Searle (1979)’un edimsöz kuramına göre temsilci, iddia ifadeleri, yönlendirici, yansıtıcı ve yükümleyici olarak sınıflandırmışlardır.
Bulgular Bulgular, öğretmenin Searle (1976)’nın edimsöz kuramından dört tür (temsilci, yönlendiric, yükümleyici ve yansıtıcı) söz eylemi barındıran 266 sözce ürettiğini ortaya koymuş ve öğretmenin en sık kullandığı söz eylem türünün yönlendirici söz eylemler olduğunu göstermiştir. Bu durum da öğretmenin buyurma kiplerini kullanarak sınıf hakimiyetini sağladığı şeklinde yorumlanmıştır.
17)Bahing, Emzir ve Rafli (2018) Amaç Araştırmanın amacı, edimsöz etkisine sahip İngilizce söz eylemlerin derinlemesine anlaşılmasını sağlamaktır.
Katılımcı Grubu Endonezya’daki Palangka Raya Üniversitesi’ndeki Dil Eğitimi Bölümü İngilizce Çalışma Programı’nda 10 İngilizce sınıfıçi etkileşimi incelenmiştir.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Nitel araştırma deseni Etnografik araştırma Veri toplama süreci alan notlarına dayanmıştır. Veri toplama aşamaları gözlem, kayıt, görüşme, çeviri yazı ve belgeleme ve saha notları gibi aşamaları içermiştir.
Veri Çözümlemesi Veri çözümlemesinde Hymes (1989)’un iletişim çözümleme modeli kullanılmıştır.

Bulgular Bulgular, edimsöz gücüne sahip yönlendirici söz eylemlerin sınıf içi etkileşimde baskın olduğunu göstermiştir.
18) Siritman ve Meilantina (2020) Amaç Bu çalışmanın amacı Endonezya'daki bir devlet üniversitesinde, yabancı dil olarak İngilizce öğretim bağlamında, öğrenciler ve öğretim görevlileri arasındaki sınıf içi etkileşimde kullanılan söz eylemleri incelemektir. Çalışmanın alt amacını edimsöz gücüne sahip yönlendirici söz eylemlerin incelenmesi oluşturmuştur.
Katılımcı Grubu Katılımcı grubu olarak araştırmacı, Endonezya'daki bir devlet üniversitesinde, yabancı dil olarak İngilizce öğretim bağlamında, öğrenciler ve öğretim görevlileri şeklinde belirtmiş, net bir sayı belirtmemiştir.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Nitel araştırma deseni- Etnografik araştırma Veri toplama aşamasında gözlem, kayıt, görüşme, çeviri yazı ve belgeleme ile alan notları kullanılmıştır.
Veri Çözümlemesi Hymes (1989)' un iletişim çözümleme modeli kullanılmıştır.
Bulgular Bulgular, yönlendirici söz eylemlerin söz konusu eğitim programında sınıf içi etkileşimde en fazla kullanılan söz eylem türü olduğunu ve bu durumun yüksek statüdekilerin (öğretmenler), karşı grubu (öğrenciler) yönlendirmekte ve sınıf içi etkileşimi sağlamakta yönlendirici söz eylemleri kullandıkları şeklinde yorumlanmıştır.
19) Basra ve Thoyyibah (2017) Amaç

Araştırmanın amaçları, bir İngilizce öğretmeninin ders verirken en çok kullandığı söz eylemlerin sınıflandırılmasını, belirli bir sınıflandırmanın neden tercih edildiğini ve seçilen söz eylem sınıflandırmasının öğretme ve öğrenme sürecine olan etkisini bulmaktır.
Katılımcı Grubu Endonezyada bir İngilizce kursunda B1 düzeyinde ders vermekte olan bir İngilizce öğretmeni.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Nitel araştırma deseni- olgu çalışması Veri toplama sürecinde öğretme ve öğrenme sürecinin videoya çekilmesiyle gözlem yöntemi kullanılmış, öğretmen sınıfta ders verirken gerçekleşen söz eylem içeren bazı iletişim durumlarını doğrulamak için öğretmenle görüşülmüştür. Verileri çözümlemeyen önce videoya kaydedilen verilerin çeviri yazıları oluşturulmuştur. Öğretmenin sınıfta ders verirken kullandığı söz eylemler, Searle (1976)'nın söz eylem kuramına göre beş tür söz eylem açısından incelenmiştir.
Veri Çözümlemesi Veri çözümlemesinde Searle (1976)'ın söz eylem kuramına göre söz eylemlerin türü bakımından bir çözümleme yapılmış ve her bir söz eylemin yüzdesi sayılmış ve bulgular betimsel olarak açıklanmıştır.
Bulgular Araştırmanın bulguları, yönlendirici söz eylemlerin öğretmen tarafından kullanılan en sık kullanılan söz eylem türü olduğunu ortaya koyarken, bu durum öğretmenin İletişimci Öğrenme Yaklaşımını benimsediği ve öğrencilerin üretici becerilerini ortaya çıkarma esnasında bu söz eylem türünü kullandığı şeklinde yorumlanmıştır.
20) Febrianti, Usman ve Sawirman (2022) Amaç

Bu çalışmanın amacı, Endonezya'daki İngilizce Okulu'nda Zoom bulut toplantısı aracılığıyla öğretmenlerin kullandığı yönlendirici söz eylemlerin çeşitlerini, amaçlarını ve yöntemlerini sınıflandırmak ve tanımlamaktır.
Katılımcı Grubu Endonezya'daki bir dil okulundaki İngilizce öğretmeni.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Nicel araştırma deseni Söz eylemlerin dağılımları yüzdesel olarak incelenmiştir.
Veri Çözümlemesi Veriler, göndergesel (<i>referential</i>) ve kullanımbilimsel dağılımsal (<i>pragmatic distributional</i>) yöntemler kullanılarak çözümlenmiştir. Kreidler (1998)'in yönlendirici söz eylemlerle ilgili çalışması, Bach ve Harnish (1979)'un yönlendirici söz eylem işlevleri kuramı ve Yule (1990)'un yönlendirici söz eylem kuramı (1996) 'nda bu çalışmadaki verilerin çözümlenmesinde yararlanılmıştır.
Bulgular Bulgular, yönlendirici söz eylemlerden emretme, istekte bulunma ve öneride bulunma söz eylemlerinin öğretmenler tarafından kullanılan söz eylemler olduğunu; bu söz eylemlerin istekte bulunma, yasaklama, öneride bulunma zorunlu kılma işlevleriyle kullanıldığını ve yönlendirici söz eylemleri kullanırken öğretmenlerin doğrudan ve dolaylı stratejiler kullandıklarını ortaya koymuştur.
21)Yanti, Amin ve Amrullah (2021) Amaç Bu araştırmanın amacı, 2021/2022 Akademik Yılında Endonezya'nın Mataram şehrinde bulunan bir devlet lisesinde yabancı dil olarak İngilizce derslerinde öğretmenlerin sınıf içi etkileşimde kullandıkları söz eylemleri belirlemek ve en baskın olarak kullanılan söz eylem türünü belirlemek olmuştur.

Katılımcı Grubu 1 İngilizce öğretmeni
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Betimsleyici araştırma deseni Veriler, öğretmen tarafından kullanılan sözcükler, sözcük grupları ve sözceler biçimindedir. Araştırmacı, araştırma tasarımı ve veri raporuna kadar bu araştırmanın tüm süreçlerinde yer aldığı birincil araç rolünü oynamıştır. Veriler, ses-görüntü kaydı eşliğinde gözlemler yapılarak elde edilmiştir.
Veri Çözümlemesi Veriler yazılı biçime dönüştürülmüş, çalışmanın amaçlarına uyacak şekilde seçilmiş, veri sayfalarına kaydedilmiş, yorumlanmış ve Searle tarafından ortaya atılan söz eylem kuramı kullanılarak çözümlenmiştir. Veriler Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen etkileşimli nitel yöntem kullanılarak çözümlenmiştir. Daha sonra bu araştırmanın verileri Searle (1976)'nın yönlendirici söz eylem kuramına göre yeniden gözden geçirilmiştir.
Bulgular Bulgular, öğretmen tarafından kullanılan yönlendirici, yansıtıcı, yükümleyici ve temsilci olmak üzere toplamda dört farklı söz eylem türü olduğunu ve öğretmen tarafından en çok kullanılan söz eylem türünün yönlendirici söz eylemler olduğunu ortaya koymuştur. Öğretmenin daha çok soru sorarak öğrencileri yönlendirdiği bir başka kayda değer bulgudur. Araştırmacı bu durumu öğretmenin soru sorarak öğrencilerin derse daha etkin katılıma teşvik ettiği şeklinde yorumlamıştır.
22) Amir (2023) Amaç Bu araştırmanın amacı Endonezya'da bir lisede yabancı dil olarak İngilizce bağlamında öğretmen tarafından gerçekleştirilen söz eylem türlerini, düzsöz, edimsöz ve etkisöz açısından sınıflandırmak; öğretmen tarafından üretilen söz eylemlerin işlevini incelemek ve söz eylemlerin öğretmenin ve öğrencilerin öğretim ve öğrenme sürecindeki katılımına olan etkilerini belirlemek olmuştur.
Katılımcı Grubu

24 kişilik bir İngilizce sınıfında ders vermekte olan bir öğretmen.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Nitel betimleyici araştırma deseni Gözlem, not alma, video kaydı, öğretmenle yarı yapılandırılmış görüşme veri toplama yöntemleri arasında yer almıştır.
Veri Çözümlemesi Öğretmen ve öğrenciler tarafından üretilen tümceler ve sözcük öbekleri; gözlem kontrol listeleri kullanılarak düzsöz, edimsöz ve etkisöz olarak sınıflandırılmıştır.
Bulgular Bulgular, İngilizce öğretmenin öğretim sürecinde genellikle yönlendirici güce sahip edimsözleri kullandığını ortaya çıkarmıştır.
23)Alfghe ve Mohammadzadeh (2021) Amaç Bu çalışma, Libya’da bulunan iki üniversitedeki Arap ve Berberi yabancı dil olarak İngilizce öğrencilerinin istekte bulunma, öneride bulunma ve özür dileme olmak üzere kullandıkları üç söz eylem stratejisini araştırmaktır.
Katılımcı Grubu Libya’daki iki üniversiteden 50 Arap ve 37 Berberi olmak üzere toplamda 87 yabancı dil olarak İngilizce öğrencisi çalışmanın katılımcı grubunu oluşturmuştur.
Araştırma Deseni ve Veri Toplama Yöntemi Nicel araştırma deseni

Söylem tamamlama testi şeklinde bir sormaca ve Alzeebaree and Yavuz (2017) tarafından geliştirilen katılımcıların kullanımbilimsel ve dilsel-kullanımbilimsel dil yeterliliklerini ölçen bir derecelendirme ölçeği aracılığıyla veri toplama işlemi gerçekleştirilmiştir.
Veri Çözümlemesi Katılımcıların genel strateji kullanımını, strateji kalıplarını ve dilsel-kullanımbilimsel dil yeterliliklerini belirlemek için tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Toplanan veriler SPSS programı aracılığıyla çözümlenmiştir
Bulgular Sonuçlar, Libyalı Arap ve Berberi katılımcılarının istekte bulunma, öneride bulunma ve özür dileme gibi tüm söz eylem stratejilerini gerçekleştirmede çok sayıda benzerlik gösterdiğini ortaya koymuştur. Ancak, Libyalı yabancı dil öğrencileri arasında cinsiyete ilişkin bazı önemli farklılıklar bulunmuştur. Erkek katılımcılar hem istekte bulunma, hem de öneride bulunma söz eylemlerinde kadınlara kıyasla daha açık ve doğrudan stratejiler kullanmışlardır.

Tablo 9’da görüldüğü üzere, incelenen 23 çalışmanın 15’i Endonezya bağlamında gerçekleştirilmiştir. Ayrıca çalışmaların 20’si nitel araştırma desenine sahiptir. Yalnızca 3 araştırma nicel bir araştırma desenine sahiptir. Araştırma kapsamında incelenen 9 çalışmada temel alınan yönlendirici söz eylem sınıflandırmalarının dağılımı aşağıdaki gibidir:

Searle (2005)-7 araştırma

Yule (1996)-3 araştırma

İbrahim (1993)-1 araştırma

Kreidler (1998)-6 araştırma

Bach ve Harnish (1979)-1 araştırma

Bununla birlikte incelenen 23 araştırmanın 2'sinde yabancı dil olarak İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarının yönlendirici söz eylemlerle ilgili değerlendirilmesi amaçlanırken, 1 çalışmada öğrencilerin kullandıkları ifadelerden oluşan bir bütüncü incelenmiştir. 1 çalışma yabancı dil öğretiminde kullanılan eğitim video bloglarıyla ilgiliyken, 18 çalışmada yabancı dil olarak İngilizce öğretme ve/veya öğrenme süreçlerinde kullanılan yönlendirici söz eylemlerin tespit edilmesinin hedeflendiği, 1 çalışmada ise söz eylemleri kullanmadaki stratejilerin incelendiği Tablo 9'da görülebilir. İncelenen araştırmalarda katılımcı gruplarının dağılımı incelendiğinde ise 8 araştırmada üniversite düzeyindeki katılımcıların, 2 araştırmada dil okullarından katılımcıların, 2 araştırmada ortaokul düzeyinde katılımcıların, 1 araştırmada ilkokul düzeyindeki katılımcıların, 6 araştırmada ise lise düzeyindeki katılımcıların araştırmalardaki katılımcı gruplarını oluşturdukları gözlemlenmiştir (bkz. Tablo 9).

Son olarak, yine Tablo 9'da görülebileceği üzere, incelenen çalışmalardaki bulgular, emretme söz eyleminin, yabancı dil olarak İngilizce sınıflarında ve incelenen ders kitaplarında yönlendirme işleviyle en sık kullanılan söz eylemler olduğunu göstermektedir.

4.2 İngilizce Hazırlık Sınıflarında Kullanılan Ders Kitaplarında Söz Eylemlerin Sunuluşu

İkinci araştırma sorusuna yönelik olarak, İngilizce hazırlık sınıflarında kullanılan ders kitaplarında söz eylemlerin sunuluşunu ortaya koymak amacıyla inceleme kapsamına alınan 6 ders kitabı Yule (1996)'nın yönlendirici söz eylem sınıflandırmasındaki öneride bulunma, emretme, istekte bulunma, uyarıda bulunma ve yasaklama söz eylemleri temel alınarak incelenmiştir. İnceleme kapsamına alınacak yapıların belirlenmesi aşamasında Martínez-Flor (2005)'in oluşturduğu, öneride bulunma söz eylemine ilişkin yapılar, Trosborg (1995) 'in oluşturduğu istekte bulunma söz eylemine ilişkin yapılar ile Betti, Igaab ve Al-Ghizzi (2018) ve Al Saaidi, Al-Shaibani ve Al-Husseini (2013)'ün çalışmalarında kullanılan, yasaklama söz eylemlerine ilişkin yapılar derlenmiştir. Aynı zamanda Perez-Hernandez (2020)'nin

çalışmasında yararlandığı *iweb* bütüncü verilerinden, araştırma kapsamında incelenen söz eylemlere ait yapıların belirlenmesinde yararlanılmıştır.

Aşağıdaki tablolarda (Tablo 10- Tablo 14) incelenen ders kitaplarındaki her bir söz eyleme dair yapıların sıklığı incelenebilir. Söz konusu 6 ders kitabındaki yönlendirici söz eylemlere ilişkin yapıların frekans değerleri ve yüzdelik oranları *EK 1*'den incelenebilir.

Tablo 10. İncelenen Ders Kitaplarında Yer Alan “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Yapılar

	Q Skills for Success 2 Listening & Speaking	Language Hub Intermediate	English File Intermediate	Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking	Skillful 2 Listening & Speaking	Speakou t Inter mediate	TOPLAM
I SUGGEST THAT / I ADVISE YOU TO...	5	3	4	8	4	10	34
I RECOMMEND TO THAT YOU...	-	3	-	-	6	-	9
TRY USING...	13	3	5	-	40	8	69

DON'T TRY TO...	9	5	5	-	7	3	29
WHAT ABOUT / WHY DON'T YOU...?	2	9	5	2	4	8	30
LET'S	8	12	4	4	13	-	41
YOU COULD / CAN/ MIGHT / MAY)	77	31	29	53	165	19	374
SHOULD / OUGHT TO	22	19	22	15	56	20	154
NEED	15	11	9	11	26	11	83
IF I WERE YOU, I WOULD...	1	4	12	-	3	6	26
ONE THING WOULD BE ... / IT WOULD BE NICE IF...	1	1	2	-	3	-	7
A GOOD IDEA WOULD BE / IT MIGHT BE BETTER TO...	2	1	-	21	2	1	27

HERE IS / ARE ONE POSSIBILITY ...	-	-	-	1	2	-	3
IT WOULD BE HELPFUL IF YOU ...	-	1	-	-	-	2	3
I HAVE HEARD THAT IT MIGHT BE BETTER...	-	-	-	-	-	1	1
THERE ARE A LOT OF OPTIONS THAT YOU...	-	-	-	1	-	-	1
TOPLAM	155	103	97	116	331	89	

Tablo 10’da incelenen ders kitaplarında yer alan öneride bulunma söz eylemlerine ilişkin yapılar incelendiğinde, öneride bulunma söz eylemine ilişkin yapıların en çok (331 kez) “*Skillful 2 Listening & Speaking*” isimli kitapta geçtiği görülmüştür. Bu ders kitabını “*Q Skills for Success 2 Listening & Speaking*” (155 kez) ve “*Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking*” (116 kez) takip etmiştir. İncelenen ders kitaplarında öneride bulunma söz eylemlerine ilişkin en çok geçen yapılar incelendiğinde ise “*OLASILIK İFADELERİ (You could / Can/ Might / May)*” (374 kez) ile “*-MELİ, -MALI (should / ought to)*” (154 kez) göze çarpar.

Tablo 11. İncelenen Ders Kitaplarında Yer Alan “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Yapılar

	Q Skills for Success 2 Listening & Speaking	Language Hub Intermediate	English File Intermediate	Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking	Skillful 2 Listening & Speaking	Speakout Intermediate	TOPLAM
IMPERATIVE	1032	1382	1020	1011	761	1389	6595
I WOULD LIKE Z	-	-	2	-	-	-	2
YOU HAVE TO DO Z	2	22	4	1	10	1	40
YOU DO Z	-	4	-	-	-	-	4
YOU ARE (NOT) TO DO Z	-	-	-	-	-	-	-
YOU MUST DO Z	1	9	-	4	2	2	18
Z MUST DO YOU Y	1	9	-	-	-	1	11
LET Z DO X	4	3	-	-	16	-	23
I WANT YOU TO DO Z	-	1	-	-	-	4	5
GO DO Z	6	1	-	-	-	-	7
I WANT YOU + PREPOSITION	-	2	-	-	-	-	2

SEE THAT Y IS DONE	1	1	-	-	-	-	2
YOU HAD BETTER DO Z	2	1	-	-	-	3	6
Z MUST BE DONE	1	-	-	-	1	-	2
Z WILL BE DONE	2	-	-	-	-	-	2
Z IS PROHIBITED TO DO Y	-	1	-	-	-	-	1
Z IS DIRECTED TO DO X	-	-	-	-	-	-	-
X WILL BE REQUESTED TO DO Y	-	-	-	-	-	1	1
HERE BETTER BE X	-	-	-	2	-	-	2
TOPLAM	1052	1436	1026	1018	790	1401	

Tablo 11’de incelenen ders kitaplarında yer alan emretme söz eylemlerine ilişkin yapılar incelendiğinde, emretme söz eylemine ilişkin yapıların en çok (1436 kez) “*Language Hub Intermediate*” isimli kitapta geçtiği görülmüştür. Bu kitabı “*Speakout Intermediate*” (1401 kez) ve “*Q Skills for Success 2 Listening & Speaking*” (1052 kez) kitapları takip etmiştir. İncelenen ders kitaplarında emretme söz eylemlerine ilişkin en çok geçen yapılar incelendiğinde ise açık ara en çok geçen yapının “*IMPERATIVE*” (buyurma kipleri) olduğu gözlemlenebilir (6595 kez).

Tablo 12. İncelenen Ders Kitaplarında Yer Alan İstekte Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin

Yapılar

	Q Skills for Success 2 Listening & Speaking	Language Hub Intermediate	English File Intermediate	Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking	Skillful 2 Listening & Speaking	Speakout Intermediate	TOPLAM
YOU HAVE TO/HAVE GOT TO/MUST GIVE ME PEN.	5	6	10	2	4	12	45
I WOULD LIKE TO ASK YOU GIVE ME YOUR PEN.	-	10	2	6	13	16	36
GIVE ME YOUR PEN, PLEASE.	5	17	4	1	3	6	37
CAN/COULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	17	10	16	4	26	21	84
WOULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	1	-	1	1	30	-	4
MAY I BORROW YOUR BOOK?	-	1	-	2	-	-	3

WOULD YOU MIND TURNING DOWN THE TV PLEASE?	2	-	2	-	-	-	6
HOW ABOUT LENDING YOUR PEN?	4	1	2	3	4	8	20
I WOULD LIKE TO BORROW YOUR BOOK.	5	2	16	6	1	5	50
I WISH	5	17	2	-	2	-	26
I WANT / NEED TO BORROW YOUR BOOK.	19	26	45	4	53	24	163
I HAVE TO BE AT SCHOOL IN AN HOUR.	8	6	3	1	5	3	24
TOPLAM	71	96	103	30	141	95	

Tablo 12’de incelenen ders kitaplarında yer alan istekte bulunma söz eylemlerine ilişkin yapılar incelendiğinde, istekte bulunma söz eylemine ilişkin yapıların en çok (141 kez) “*Skillful 2 Listening & Speaking*” isimli kitapta, en az ise (30 kez) “*Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking*” isimli kitapta geçtiği görülebilir. Tablo 12’de istekte bulunma söz eylemine ilişkin en çok geçen yapılar incelendiğinde ise en çok geçen yapının “*ARZU VE İHTİYAÇLAR (I want / need to borrow your book)*” (163 kez) olduğu gözlemlenebilir.

Tablo 13. İncelenen Ders Kitaplarında Yer Alan “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin

Yapılar

	Q Skills for Success 2 Listening & Speaking	Language Hub Intermediate	English File Intermediate	Pathways 2 Listening,Speaking and Critical Thinking	Skillful 2 Listening & Speaking	Speakout Intermediate	TOPLAM
DO X / DON'T DO X	4	11	15	8	13	36	87
IF YOU DO / DON'T DO X, THEN DO Y...	6	10	3	7	1	25	52
SHE WARNED US NOT TO...	-	-	-	-	-	1	1
BE CAREFUL / CAUTIOUS TO / NOT TO DO X	-	1	1	-	1	5	8
DOING X...	2	-	1	-	2	-	5
YOU SHOULD /	-	6	1	3	4	28	42

SHOULDN'T DO X							
YOU WANT /DON'T WANT TO DO X	-	6	-	-	-	-	6
YOU MUST DO X	-	4	13	4	-	4	25
YOU CAN DO X	-	4	3	6	-	3	16
YOU HAVE TO DO X	3	6	4	2	7	9	31
YOU NEED TO DO X	4	10	-	4	10	6	34
YOU MUSTN'T	-	-	-	-	-	-	-
YOU HAD BETTER DO Z	-	-	-	2	-	6	8
TOPLAM	19	58	41	36	38	123	

Tablo 13'te incelenen ders kitaplarında yer alan uyarıda bulunma söz eylemlerine ilişkin yapılar incelendiğinde, uyarıda bulunma söz eylemine ilişkin yapıların en çok “*Speakout Intermediate*” isimli kitapta (123 kez), en az ise “*Q Skills for Success 2 Listening & Speaking*” isimli kitapta (19 kez) geçtiği gözlemlenmiştir. Tablo 13'te uyarıda bulunma söz eylemine ilişkin en çok geçen yapılar incelendiğinde ise en çok geçen yapının “*EMİR KİPLERİ (Do x / Don't do x)*” (87 kez) olduğu gözlemlenebilir. Bu yapıyı “*ŞART KİPLERİ (If you do / don't do x, then do y)*” (52 kez) takip etmiştir.

Tablo 14. İncelenen Ders Kitaplarında Yer Alan “Yasaklama” Söz Eylemlerine İlişkin

Yapılar

	Q Skills for Success 2 Listening & Speaking	Language Hub Intermediate	English File Intermediate	Pathways 2 Listening,Speaking and Critical Thinking	Skillful 2 Listening & Speaking	Speakout Intermediate	TOPLAM
DON'T...	8	6	4	2	-	17	37
BE + NOT + TO + INFINITIVE	-	-	-	-	-	-	-
MUST NOT	2	3	3	-	-	3	11
MUSN'T/ BE ALLOWED TO	1	-	-	-	-	-	1
CAN NOT / SHALL NOT	16	10	5	3	9	1	44
I FORBID YOU.../I PROHIBIT	-	-	-	-	-	-	-
NO ENTRY	-	-	-	-	-	2	2
NO PLAYING LOUD MUSIC	-	-	-	-	-	1	1
TOPLAM	27	19	12	5	9	24	

Tablo 14'te incelenen ders kitaplarında yer alan yasaklama söz eylemlerine ilişkin yapılar incelendiğinde, yasaklama söz eylemine ilişkin yapıların en çok “*Q Skills for Success 2*

Listening & Speaking” (27 kez) ve “*Speakout Intermediate*” (24) kitaplarında geçtiği gözlemlenirken, incelenen 6 ders kitabında yasaklama söz eylemine ilişkin en çok geçen yapıların “*CAN NOT / SHALL NOT*” (44 kez) ve “*EMİR KİPİ (Don’t...)*” (37 kez) olduğu gözlemlenmiştir.

4.2.1 İncelenen Ders Kitaplarındaki Söz Eylemlerin Bütüncü Verileriyle Karşılaştırılması

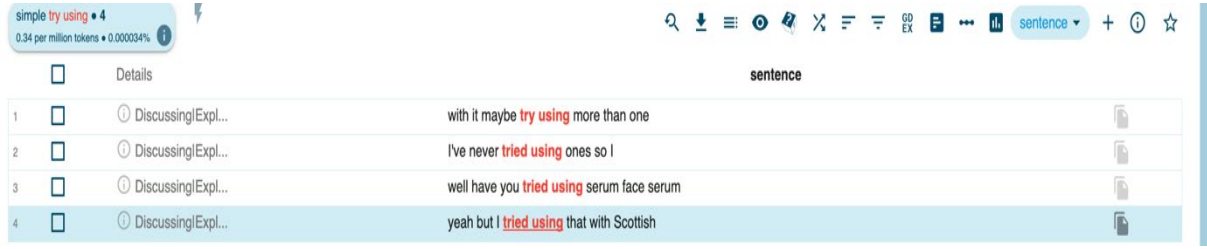
Ders kitaplarının incelenmesi sonucunda yönlendirici söz eylemlere dair elde edilen yapıların sıklığının bütüncü verileriyle uyumlu olup olmadığının belirlenmesi amacıyla bütüncü tabanlı çözümleme uygulanmıştır. Bu çözümleme için *Sketch Engine* programı üzerinden “*Spoken British National Corpus 2014 (Spoken BNC2014)*” kullanılmıştır.

4.2.2 Ders Kitaplarında Yer Alan “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Bütüncü Verileriyle Karşılaştırılması

Öneride bulunma söz eylemlerine ilişkin yapılar bütüncü verileriyle karşılaştırıldığında, olasılık ifadeleri (you could/can/might/may), “-melimalı” (should/ought to), “need to” ve soru biçimleri (What about? / Why don’t you?) araştırma kapsamında incelenen 6 ders kitabında en çok rastlanılan yapılardır. Ancak bütüncü verileri incelendiğinde (Perez-Hernandez, 2020), anadili konuşucularının öneride bulunurken sıklıkla buyurma kiplerini kullandıkları [88 (%17.6)] gözlemlenmiştir. Bir başka kayda değer bulgu, “let’s do x” ifadesinin bütüncü verilerinde sıklıkla yer almasına rağmen [78 (%15.6)] incelenen ders kitaplarında çok az oranda yer almasıdır.

Buyurma kiplerinden olan “try using” yapısı diğer 5 ders kitabına göre “*QSkills for Success 2 Listening & Speaking*” ders kitabında daha fazla oranda yer almaktadır. Ancak *Spoken BNC 2014*’te “try using” yapısı incelendiğinde, sıklık oranının 4 olduğu ve öneride bulunma işleviyle yalnızca iki farklı biçimde bulunduğu gözlemlenmiştir (bkz. Şekil 3).

Şekil 3. “Try using” yapısının dağılımı (Spoken BNC 2014)

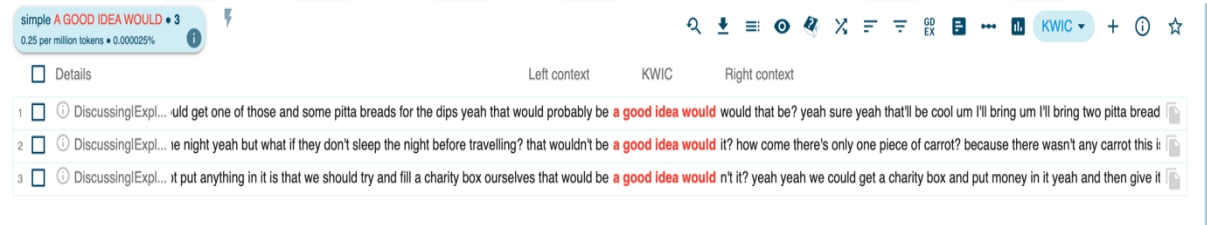

The screenshot shows the Spoken BNC 2014 search interface. The search term is 'simple try using' with 4 results. The results are displayed in a table with columns for 'Details' and 'sentence'. The sentences are:

	Details	sentence
1	Discussing Expl...	with it maybe try using more than one
2	Discussing Expl...	I've never tried using ones so I
3	Discussing Expl...	well have you tried using serum face serum
4	Discussing Expl...	yeah but I tried using that with Scottish

İncelenen ders kitaplarında “a good idea would be/it might be better to” yapıları öneride bulunma işlevleriyle büyük oranda bulunmazken, yalnızca *Patways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking* kitabında [21 (%18.1)] oranıyla yer almaktadır. Bu durumun aksi biçimde, söz konusu yapılara ilişkin bütüncü verileri incelendiğinde 3 ve 4 sıklık oranlarıyla yer aldıkları Şekil 4 ve Şekil 5’te gözlemlenebilir.

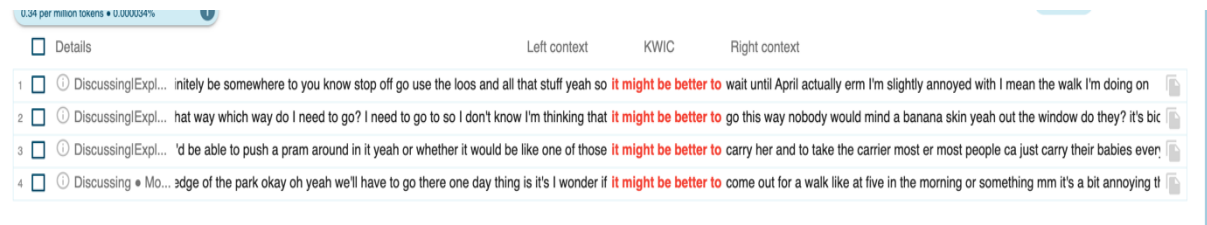
Şekil 4. “A good idea would be” yapısının dağılımı (Spoken BNC 2014)

The screenshot shows the Spoken BNC 2014 search interface. The search term is 'simple A GOOD IDEA WOULD' with 3 results. The results are displayed in a table with columns for 'Details', 'Left context', 'KWIC', and 'Right context'. The sentences are:

	Details	Left context	KWIC	Right context
1	Discussing Expl...	uld get one of those and some pitta breads for the dips yeah that would probably be	a good idea would	would that be? yeah sure yeah that'll be cool um I'll bring um I'll bring two pitta bread
2	Discussing Expl...	ie night yeah but what if they don't sleep the night before travelling? that wouldn't be	a good idea would	it? how come there's only one piece of carrot? because there wasn't any carrot this i
3	Discussing Expl...	it put anything in it is that we should try and fill a charity box ourselves that would be	a good idea would	n't it? yeah yeah we could get a charity box and put money in it yeah and then give it

Şekil 5. “It might be better to” yapısının dağılımı (Spoken BNC 2014)

The screenshot shows the Spoken BNC 2014 search interface. The search term is 'It might be better to' with 4 results. The results are displayed in a table with columns for 'Details', 'Left context', 'KWIC', and 'Right context'. The sentences are:

	Details	Left context	KWIC	Right context
1	Discussing Expl...	initely be somewhere to you know stop off go use the loos and all that stuff yeah so	it might be better to	wait until April actually erm I'm slightly annoyed with I mean the walk I'm doing on
2	Discussing Expl...	hat way which way do I need to go? I need to go to so I don't know I'm thinking that	it might be better to	go this way nobody would mind a banana skin yeah out the window do they? it's bic
3	Discussing Expl...	'd be able to push a pram around in it yeah or whether it would be like one of those	it might be better to	carry her and to take the carrier most er most people ca just carry their babies even
4	Discussing	Mo... edge of the park okay oh yeah we'll have to go there one day thing is it's I wonder if	it might be better to	come out for a walk like at five in the morning or something mm it's a bit annoying tl

Koşul kipi (If I were you I would) yapısı, öneride bulunma söz eylemlerine yönelik incelenen diğer 5 ders kitabıyla karşılaştırıldığında *English File Intermediate*'de [12 (%12.37)]

oranıyla daha sıklıkla rastlanılmaktadır. Söz konusu yapının dağılımı bütünce verileriyle karşılaştırıldığında 14 sıklık oranıyla yer aldığı Şekil 6’da incelenebilir.

Şekil 6. “If I were you I would” yapısının dağılımı (Spoken BNC 2014)

Row	Left context	KWIC	Right context
1	cos we went to the same school oh yeah we had that	If I were you I'd	be going did our childhood mean nothing to you? oh oh yeah look at you you're at
2	er well cut your tie now I'm gonna get my shit get my hair cut you're bloody mental	If I were you I would	have nothing to do with her no because you're encouraging her by going round the
3	cards on play no and that was quite a high one to pick if I and it was damaging us	If I were you I'd	've put that to the bottom well I didn't know no but that's fine you do now yeah oh n
4	is or you'd have it in that paper bag mhm the paper bag's gonna work out cheaper	If I were you I'd	keep the cotton bags for the the samples you send out to people that you want to t
5	ing the sound? <unclea> ah are you doing an all-nighter tonight? dunno I wouldn't	If I were you I would	do it tomorrow well I can't do it tomorrow I feel like I've got no time so what's going
6	you don't have much of a stronghold in in bloody Africa do you? is there any point?	If I were you I'd	go for Europe it's weak and maybe North America you're pretty strong up there you
7	asn't wise was it? yeah and like I've got gotta kind of protect my borders if I wanna	If I were you I'd	have put a chunk on here so you could attack yeah you need to get your greens sc
8	aven't put this on the website mm it is that really annoys me when that happens so	If I were you I would	just do um a bullet point list of things that you yeah I should do every time and ther
9	no and in fact <unclea> let them get on with it that bloke's mother said to my mum	If I were you I would	n't let her come so have I put it on too warm now? or is it nice? it is a bit shall I put
10	don't yeah if you don't if if you if you do not let us if you n if you do not inform us of	If I were you I would	write it out first we yeah no I will yes write out the answer mm probably make yes p
11	ntences yeah yeah please inform us before yeah definitely yeah definitely yeah but	If I were you I would	write the answer cos otherwise when you're actually explaining it to them you'll you
12	I need somewhere to stay you can stay at mine <unclea> you know that she says	If I were you I'd	just write him out write him off <unclea> this is what I keep saying mm he needs ju
13	yeah yeah so they are thinking that eventually perhaps they'll partition I said to her	If I were you I'd	do your partition from here so you've got a nice trust you to go in <unclea> trust yc
14	why turned ninivar and was ninivar city of sin? ninivar was a wasn't it salt doo doo	If I were you I'd	put walk in the black forest he died in two thousand at the age of seventy-five whic

4.2.3 Ders Kitaplarında Yer Alan “Emretme” Söz Eylemlerinin Bütünce Verileriyle Karşılaştırılması

Emretme söz eylemlerine ilişkin yapılar bütünce verileriyle karşılaştırıldığında, buyurma kipleri (imperative), araştırma kapsamında incelenen 6 ders kitabında olduğu gibi, bütünce verilerinde de anadili konuşucularının en fazla kullandığı yapılar [436(%87,2)] olarak göze çarpar.

Ders kitaplarının incelenmesi sonucu “-meli”- malı” (you have to do z) ve zorunluluk kipleri (you must do z) bütünce verilerinde de [4(%0.8)] anadili konuşucularının en fazla kullandığı yapılar olarak göze çarpar (Perez-Hernandez, 2020). Bu anlamda ders kitaplarındaki emretme söz eylemlerinin bu üç yapı ile sınırlı olduğu ve buyurma kiplerine daha çok yönerge verirken rastlandığı sonucuna ulaşmak mümkündür.

İncelenen ders kitaplarından “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking”de bu yapıların dışında “go do z” [6(%0.57)] ifadesi ve “Skillful 2 Listening & Speaking”’de “let z do

x” ifadesi [16 (%2.03)] oranında rastlanmıştır. Bütünce verileri incelendiğinde (Perez-Hernandez, 2020), bu ifadelerin sırasıyla [4(%0.8)] ve [4 (%0.8)] oranlarında olduğu gözlemlenir. Bu gözlem bütünce verileriyle uyumludur (Perez-Hernandez, 2020, Spoken BNC 2014).

4.2.4 Ders Kitaplarında Yer Alan “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Bütünce Verileriyle Karşılaştırılması

İncelenen ders kitaplarında arzu ve ihtiyaçlar (I want / need to borrow your book) “*I wish*”, buyurma kipi (Give me your pen, please) beceri (Can/Could you give me your pen...) istekte bulunma ifadelerine ilişkin en sık kullanılan yapılar olarak göze çarpar. Bu bulgu, bütünce verileriyle aynı doğrultudadır. Ancak, incelenen ders kitaplarında istekler (I would like to borrow your book) araştırmacı tarafından az oranda rastlanılmasına veya hiç rastlanılmamasına rağmen (bkz. Tablo 12) bütünce verilerinde (Perez-Hernandez, 2020) [20(%4)] oranıyla yer alır. Bu anlamda anadili konuşucularının istekte bulunurken bu yapıyı sıklıkla kullandığı ancak İngilizce ders kitaplarında bu yapının ihmal edildiği sonucuna varılabilir.

Ayrıca *Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking* isimli kitapta istekte bulunma söz eylemine ilişkin yapılar diğer kitaplara göre daha az oranda yer almaktadır. (bkz. Tablo 12)

4.2.5 Ders Kitaplarında Yer Alan “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Bütünce Verileriyle Karşılaştırılması

İncelenen ders kitaplarında, uyarıda bulunma söz eylemlerine daha çok olumlu ve olumsuz emir kipleriyle koşul kipleri şeklinde araştırmacı tarafından rastlanmıştır. Ancak *English File Intermediate*’de uyarıda bulunma söz eylemine ilişkin “*you must do x*” yapısının

en çok kullanılan yapı (%31.7) olarak ön plana çıktığı araştırmacı tarafından gözlemlenmiştir. Bu anlamda uyarıda bulunma söz eylemlerinin incelenen ders kitaplarında belirli yapılarla sınırlı kaldığı sonucu ortaya çıkabilir. Uyarıda bulunma söz eylemine ilişkin yapılar bütünce verileriyle karşılaştırıldığında, farklı yapıların da kullanıldığı gözlemlenmiştir. Sözelimi öznenin isimleştirilmesiyle oluşturulan yapılar “*doing x...*” [16 (%3.2)], “*be careful (not)to do x*” [20(%4)] ve “*you had better do z*” [14 (%2.8)] bütünce verilerinde uyarıda bulunma söz eylemlerine ilişkin rastlanılan yapılardır (Perez-Hernandez, 2020).

4.2.6 Ders Kitaplarında Yer Alan “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Bütünce Verileriyle Karşılaştırılması

Araştırma kapsamında incelenen 6 ders kitabında yasaklama söz eylemlerine ilişkin yapılar incelendiğinde, yapılar arasında dengeli bir dağılım olmadığı sonucuna varılabilir. İncelenen ders kitaplarının tamamında “*emir kipi (don’t)*” ve “*cannot/shall not*” yapıları bulunurken (bkz. Tablo 14) edimsel eylemle yapılan bildirme tümcesine ilişkin “*I forbid you.../ I prohibit*” yapıları araştırma kapsamında incelenen hiçbir ders kitabında yer almamaktadır. Bütünce verileri incelendiğinde benzer bir sonuçla karşılaşılır. *Spoken BNC 2014*’te “*I forbid*” yapısıyla karşılaşılmazken, “*forbid*” sözcüğü sadece aşağıdaki örneklerde yer almaktadır (bkz Şekil 7).

Benzer biçimde *Spoken BNC 2014*’te “*I prohibit*” yapısına rastlanılmazken, “*prohibit*” sözcüğüne Şekil 8’deki gibi rastlanılır. “*Be + not + to + eylemlilik*” yapısı bütünce verilerinde incelendiğinde, bu yapının 107 sıklık oranıyla yüksek bir oranda yer aldığı görülebilir (bkz Şekil 9). Bu anlamda incelenen ders kitaplarında bu yapının yeteri oranda yer almadığı sonucuna varılabilir.

Şekil 7. *Forbid* sözcüğünün dağılımı (Spoken BNC 2014)

simple forbid • 17 1.44 per million tokens • 0.00014%		sentence	
Details			
1	① Discussing Expl...	everybody did god forbid you forgot your	
2	① Discussing Expl...	now god fucking forbid when that bill	
3	① Discussing Expl...	say it was forbidden alcohol in the	
4	① Discussing Expl...	Well heaven forbid you do something	
5	① Discussing Expl...	in god forbid they come back	
6	① Discussing Inqu...	cream god forbid well I'm	
7	① Discussing Expl...	of wood heaven forbid have	
8	① Discussing Inqu...	yeah but god forbid we talk about	
9	① Discussing Expl...	the carers were forbidden to take her	
10	① Discussing Expl...	some gene god forbid yet she's	
11	① Discussing Expl...	human rights law forbid us from saying	
12	① Discussing Expl...	why was it forbidden ? er and	
13	① Discussing Expl...	might god forbid get to eighteen	
14	① Discussing • Fi...	I am forbidden to speak	
15	① Discussing • Fi...	to speak Forbidden to speak	
16	① Discussing Expl...	god forbid christ	
17	① Discussing Expl...	it was everything forbidden great oh you	

Şekil 8. *Prohibit* sözcüğünün dağılımı (Spoken BNC 2014)

simple prohibit • 3 0.25 per million tokens • 0.000025%		sentence	
Details			
1	① Discussing Expl...	an extremist is prohibited which is kind	
2	① Discussing Expl...	that's so prohibited mm that you	
3	① Discussing Expl...	as in to prohibit yeah is it	

Şekil 9. “Be + not + to + eylemlilik” yapısının dağılımı 20/107 (Spoken BNC 2014)

simple be not to • 107 9.04 per million tokens • 0.0009%		sentence	
Details			
1	① Discussing Expl...	really good it 's not to be kind of	
2	① Discussing Expl...	can Chlamydia it 's not to do with contribute	
3	① Discussing Expl...	but the trouble is not to think for themselves	
4	① Discussing Expl...	it 's not to scale erm so	
5	① Discussing Anec...	Well the idea was not to have a bowl	
6	① Discussing Expl...	and went but isn't To Kill a Mockingbird	
7	① Discussing Expl...	but the mission wasn't to meet you were	
8	① Discussing Expl...	is er that 's not to bad yeah	
9	① Discussing Expl...	did if you weren't to get the job	
10	① Discussing Expl...	certain phrases it 's not to do with like	
11	① Discussing Expl...	do which is not to stop you from	
12	① Discussing Expl...	of that story is not to play Candy Crush	
13	① Discussing Expl...	like your culture isn't to call your kids	
14	① Discussing Expl...	that you you 're not to be doing anything	
15	① Discussing Expl...	and but that 's not to say that culture	
16	① Discussing Expl...	some book that 's not to do with languages	
17	① Discussing Expl...	then but that 's not to work I'll	
18	① Discussing Expl...	well the answer is not to watch it they	
19	① Discussing Expl...	psych but that 's not to say that I	
20	① Discussing Expl...	blame here you 're not to blame the language	

4.2.7 İncelenen Ders Kitaplarında Söz Eylem Öğretimine İlişkin Görünüm (Belirtik/Örtük ve Yönerge Görünümü)

Araştırma kapsamındaki 6 ders kitabı Sanchez, Perez ve Gomez (2010: 11), Criado ve Sanchez (2010: 239) ve Housen ve Pierrard (2006)'nın belirtik ve örtük tanımlamalarına uygun olarak incelenmiş (*bkz. Bölüm 2.6*) ve Tablo 15'te görülebileceği gibi söz konusu ders kitaplarındaki etkinliklerin görünümünün değerlendirilmesinde yararlanılmıştır. İncelenen ders kitaplarındaki söz konusu söz eylemlerin belirtik ve örtük sunuluşuna dair kimi örneklerle *EK 2*'den ulaşılabilir. Ayrıca Tablo 15'te Ellis (2005) ve Ellis ve Shintani (2014)'ün (*bkz. Bölüm 2.1*) ortaya koyduğu ilkeler ışığında incelenen ders kitaplarındaki buyurma kipleri, yönlendirici söz eylemlerden emretme ifadelerinin işlevleri bağlamında yorumlanmıştır.

Tablo 15. İncelenen Ders Kitaplarında Söz Eylemlerin Görünümü

Language Hub	Belirtik	Örtük	Yönergeler
Emretme ifadeleri	Kitapta emretme ifadeleri belirtik olarak sunulmamıştır.	Kitaptaki tüm bölümler için yönerge kısımlarında, okuma parçalarında, etkinliklerde ve çeviri yazılarda emirde buluma ifadeleri yer almaktadır. Gereklilik ve zorunluluk ifadeleri dilbilgisi konusu içerisinde yer almaktadır.	Yönergeler buyurma kipi biçiminde kitaptaki tüm alt başlıklarda yer almıştır. Karşılıklı konuşma becerisi bağlamında ikili çalışma ve grup çalışmalarına sevk etmesi bakımından kitabın işlevsel dil bölümlerinde karşılıklı etkileşimi

			mümkün kılan <i>“çiftler halinde</i> <i>duruma uygun bir</i> <i>metin oluşturun ve</i> <i>bu metnin</i> <i>alıştirmasını</i> <i>yapın”, “verilen</i> <i>sorunlara bireysel</i> <i>olarak çözüm</i> <i>önerileri bulup</i> <i>daha sonrasında</i> <i>arkadaşlarınızla en</i> <i>iyi çözümü bulmaya</i> <i>çalışın”</i> şeklinde yönergeler mevcuttur. Bu yönergeler hedef dilde izin isteme ve öneride bulunma söz eylemlerinin ağırlıklı olarak kullanılmasını içerir ve karşılıklı etkileşimi ve mümkün kılarken çıkıtı fırsatları sunar.
İstekte bulunma ifadeleri	Kitaptaki “işlevsel dil” alt başlığında izin isteme, izin verme ve	Kitapta istekte bulunma söz eylemleri örtük şekilde sesletim alt başlıklarında,	

	reddetme ifadelerinin içerisinde verilen tabloda “<i>can we start..</i>”, “<i>could we start..</i>” “<i>may we start..</i>” “<i>would you mind if I started...</i>” gibi yapıların, istekte bulunma alt başlığında bulunmasa da belirtik şekilde sunulduğu görülmektedir. Dilbilgisi bölümünde “<i>I wish...</i>” yapısıyla temenniler yer almaktadır. Dilbilgisi bölümünde olmasına rağmen dilek ve temenniler alt başlığında belirtik şekilde sunulmuştur (Bkz. EK 2).	okuma parçalarında, ünite değerlendirme testi bölümlerinde, sözcük bölümlerinde ve dinleme bölümleri çevriyazılarında yer almıştır.	
Öneride bulunma ifadeleri	Kitaptaki “işlevsel dil” alt başlığında öneride bulunma ifadelerine hedef yapı tabloları kullanılarak yer verilmiştir (Bkz. EK 2).	Kitapta belirtik bir şekilde öneride bulunma ifadeleri sunulmadan önce okuma parçaları içerisinde, ünite değerlendirme testi bölümlerinde, sözcük bölümlerinde ve dinleme bölümleri çeviri yazılarında örtük şekilde yer almıştır.	

		Dilbilgisi konusu içerisinde buyurma kipleriyle ve yardımcı fillerle oluşturulan birinci şart kiplerinde ve ikinci şart kiplerinde öneride bulunma ifadelerine yer verilmiştir.	
Uyarıda bulunma ifadeleri	Kitapta uyarıda bulunma ifadeleri belirtik olarak sunulmamıştır.	Uyarıda bulunma ifadeleri dilbilgisi konusu içerisinde birinci şart kipinde örtük olarak mevcuttur. Ayrıca edimsel fiil olarak da bildirme kipleriyle kullanımı örnek olarak sunulmuştur. Okuma parçaları içerisinde de birinci şart kipiyle örtük görünümü vardır.	
Yasaklama ifadeleri	Kitapta yasaklama ifadeleri belirtik olarak sunulmamıştır.	Yasaklama ifadeleri okuma parçalarında, dilbilgisi konusu içerisinde zorunluluk bildiren kiplerde, sözcük ve sesletim bölümlerinde örtük görünümündedir.	
Q Skills for Success 2 Listening &Speaking	Belirtik	Örtük	Yönergeler
Emretme ifadeleri	Kitapta emretme ifadeleri belirtik olarak sunulmamıştır.	Emretme ifadeleri kitaptaki tüm yönergelerde ve dinleme bölümlerinin çeviri yazılarında mevcuttur. Tutum belirten kip	Kitap beceri temelli ve görev odaklı olduğundan her ünitenin sonunda

		alt başlığında dilbilgisi ifadelerinde emretme söz eylemleri sunulmuştur (örnek: You have to...)	verilen görevle öğrencilerin çıktı üretmesine fırsat tanınırken, bu görevlerin ikili çalışma ve grup çalışması halinde sunulmasının istenmesiyle beraber karşılıklılık ve etkileşim sağlanır. Ancak kimi görevlerde verilen duruma uygun olarak tavsiyede bulunmak veya sebep istemek için verilen tablolarındaki yapıların kullanılması beklenmiştir. Bu anlamda yönlendirmenin hem biçime hem de anlama odaklandığını varsaymak mümkündür.
--	--	---	---

İstekte bulunma ifadeleri	Kitapta istekte bulunma ifadeleri bu başlıkla belirtik olarak sunulmamıştır. Ancak kitap bir beceri kitabı olduğundan konuşma becerisi için belirtik olarak sunulan tablolarla öğrencilerin konuşma becerisini geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu alt başlıkta “düzeltme isteme ve düzeltme” başlığıyla belirli yapılar sunulmuştur: (Örnek: Could you say a bit more about....?/ Can you give me an example.....?”Boşluk doldurma etkinlikleriyle de bu yapıların okuyucu tarafından edinilmesi hedeflenmiştir. Ünite sonunda verilen görevle beraber öğrencinin bu yapıları kullanması sağlanmıştır. Yine bir başka konuşma becerisi alt başlığında sebep	Bir başka konuşma becerisi tablosunda grup tartışması sürdürme başlığı mevcuttur. Bu başlıkta belirtik olarak istek ifadesi şeklinde yer almasa da konuyu sürdürme alt başlığında istekte bulunma ifadeleri mevcuttur. (Örnek: Can we keep on the topic?)Ünite sonunda verilen görevlerle öğrencinin bu yapıları kullanması hedeflenir. İstekte bulunma ifadeleri kitaptaki diğer bölümlerde ve dinleme bölümlerinin çeviri yazılarında örtük olarak yer alır (bkz. EK 2).	
---------------------------	--	---	--

	isteme ve sebebi belirtme alt başlığında tabloda belirtilen bir yapı istekte bulunma yapısıdır: “ <i>Can you explain why....?</i> ”)		
Öneride bulunma ifadeleri	Öneride bulunma ifadeleri konuşma becerisi başlığında tablo olarak belirttik bir biçimde sunulmuştur. (Bkz. EK 2). Ancak bu yapılar sınırlı sayıdadır (Örnek: Should, ought to). Ünite sonunda verilen görevde öğrencilerin yeme alışkanlıkları ile ilgili birbirlerine tavsiye vermeleri istenmiştir.	Konuşma becerisi başlığında tutumları ifaden kipler alt başlığında daha önce öneride bulunma başlığında yer verilen ifadeler bulunmaktadır. (Örnek: <i>Should, ought to..</i>) Ayrıca kitaptaki dinleme bölümündeki çeviri yazılarda ve birçok alıştırmada öneride bulunma ifadeleri örtük olarak yer alır.	
Uyarıda bulunma ifadeleri	Kitapta uyarıda bulunma ifadeleri belirttik olarak sunulmamıştır.	Örtük olarak şart kipi ve buyurma kipi ifadelerinde uyarıda bulunma anlamı içeren tümceler yer alır.	
Yasaklama ifadeleri	Dilbilgisi alt başlığında bir ünite de tutum bildiren kipliklerde yasaklama ifadesi olarak belirttik olarak yer alır. (Örnek: Ads	Kitabın dinleme bölümlerindeki çeviri yazılarda örtük olarak bulunur.	

	mustn't mislead anyone/ They can't say anything false).		
Pathways 2 Listening,Speaking and Critical Thinking	Belirtik	Örtük	Yönergeler
Emretme ifadeleri	Kitapta emretme ifadeleri belirtik olarak sunulmamıştır.	Beceri temelli olan bu kitapta dinleme, konuşma, sözcük, dilbilgisi ve sunum becerileri için gerekli yapılar sunulurken, yönergelerde buyurma kipleri örtük olarak sunulmuştur. Aynı zamanda kitaptaki dinleme bölümündeki çeviri yazılarda da emretme ifadelerine rastlanılır.	Beceri temelli olan bu kitapta ünite sonundaki görevler için sunulan yönergelerde “konuşma için dilbilgisi” olarak belirli yapılar sunulmuş, öğrencilerden görevleri tamamlarken, bu yapıları kullanmaları istenmiştir. Bu nedenle hem biçime hem anlama odaklanan yönergeler mevcuttur. Kitaptaki yönlendirmeler öğrencilerin kalıplaşmış

			ifadelerden oluşan gösteri dağarcıkları oluşturmasına fırsat verir. İncelenen diğer beceri temelli kitaplardan farklı olarak grup çalışması ve ikili çalışmayı mevcut kılan yönergelere ilaveten, verilen duruma uygun canlandırmalara yer verilmiştir. Bu anlamda karşılıklı etkileşim ve çıktı fırsatlarına yer verilmiştir.
İstekte bulunma ifadeleri	Kitapta “açıklık kazandırma isteme” başlığıyla konuşma becerisi bölümünde bir yapının belirtik şekilde sunulduğu gözlemlenmektedir. (Örnek: Could you explain that..?)Ünite sonundaki verilen görevin son aşaması olarak açıklık	Kitaptaki pek çok bölümde ve dinleme bölümü çeviri yazılarında istekte bulunma ifadeleri örtük olarak yer alır.	

	kazandırmak için bu yapıların kullanılması istenmiştir.		
Öneride bulunma	Kitapta öneride bulunma iki yerde belirtik olarak sunulmuştur. İlkinde günlük dil alt başlığında gereklilik kipi “<i>should</i>” ve “<i>had better</i>” belirtik şekilde sunulmuştur. Ünite sonunda verilen görevde öğrencinin yapıyı kullanması hedeflenmiştir. İkinci olarak “öneride bulunma” başlığıyla konuşma becerisi bölümünde yer verilmiştir. Bu tabloda sunulan yapılar ilk tabloya göre daha çeşitlidir. (Örnek: <i>could</i>, <i>should</i>, <i>might</i>, <i>let’s</i>, <i>why don’t you</i>, <i>I suggest</i>) Ünite sonunda verilen görevle öğrencilerin çiftler halinde ilk olarak örnek durumlara	Kitaptaki metinlerde ve çeviri yazılarda örtük olarak bulunur.	

	yönelik önerilerde bulunmaları sonrasında oluşturulan diyalogları canlandırmaları istenmiştir. Daha sonrasında öğrencilerin kendi problemleri hakkında konuşmaları ve önerilerde bulunmaları ve oluşturdukları diyalogları canlandırmaları istenmiştir.		
Uyarıda bulunma ifadeleri	Uyarıda bulunma ifadelerinin belirtik öğretimi söz konusu değildir.	Uyarıda bulunma ifadeleri kitapta örtük olarak şart kipleri içerisinde yer almıştır (Bkz. EK 2). Ayrıca kitaptaki konuşma görevleri verilirken kullanılan yönergelerde, öğrencilerin dikkat etmeleri gereken hususlar belirtilirken olumsuz buyurma kipleri kullanılmıştır.	
Yasaklama ifadeleri	Yasaklama ifadelerinin belirtik öğretimi söz konusu değildir.	Yasaklama ifadelerine “konuşma için dilbilgisi başlığında” kural tablosunda sınırlı sayıda rastlanır.	
Skillful2 Listening&Speaking	Belirtik	Örtük	Yönergeler

Emretme ifadeleri	Kitapta emretme ifadeleri belirtik olarak sunulmamıştır.	Beceri temelli olan bu kitapta dinleme, konuşma, sözcük, dilbilgisi, sunum ve çalışma becerilerinin geliştirilmesi için belirli yapılar sunulurken, yönergelerde buyurma kipleri örtük olarak sunulmuştur. Aynı zamanda kitaptaki dinleme bölümündeki çeviri yazılarda da emretme ifadelerine rastlamak mümkündür.	Beceri temelli olan bu kitapta ünite sonu görevlerinde yönlendirme ifadeleri tartışma, rol oyunları, bireysel sunum ve sunum sonrası soru-cevap alıştırmalarının gerçekleştirilmesine yönelik olarak buyurma kipleriyle kullanılmıştır. Genel anlamda çıktı için fırsatlar sağlayıp karşılıklı etkileşim için özellikle belirli ünitelerde öneride bulunma söz eylemlerinin kullanılmasını teşvik eder.
İstekte bulunma ifadeleri	İstekte bulunma ifadelerinin belirtik öğretimi söz konusu değildir.	Kitapta bir ünite konuşma becerisi bölümünde “detay isteme” alt başlığıyla bir konuşma, ders ya da sunumdaki konuşmacıdan detay isteme yapıları	

		sunulmuştur. Ünite sonundaki görevde bir poster sunumu sonrası dinleyicilerden detay istemeleri beklenmiştir. (Örnek: Can you tell me...?) Bunun yanında başka bir dilbilgisi bölümünde “dolaylı sorular” başlığında istekte bulunma ifadeleri yer alır. (Örnek: Can you tell me....?)Ayrıca kitaptaki dinleme bölümlerinin çeviri yazılarında istekte bulunma ifadeleri mevcuttur.	
Öneride bulunma	Kitapta bir ünitenin “konuşma becerisi” bölümünde tavsiye ve öneriler başlığında öneride bulunma ifadeleri belirtik olarak sunulmuştur. Bu bölümde sunulan yapılar, edimsel eylemler, olasılık ve gereklilik kipleridir. Aynı ünite de hata bulma, diyalog tamamlama ve sunulan örnek durumlara uygun öğrencilerin gruplar	Kitapta ünite konusu olarak sunulan içeriklerden birinde “stresle baş etmenin yolları” alt başlığında sunulan metinde edimsel eylemlerle ve şart kipleriyle öneride bulunma ifadeleri örtük olarak sunulmuştur. Ayrıca kitaptaki dinleme bölümlerinin çeviri yazılarında öneride bulunma ifadeleri kullanılmıştır (Bkz. EK 2). Bununla beraber kitaptaki “eleştirel düşünme” bölümlerinin birinde ünite konusu olan “toplum önünde konuşma korkusu” nun	

	halinde birbirlerine tavsiyede bulunmalarını gerektiren alıştırma yer alır. Ünite sonunda verilen görevde de öğrencilerden verilen duruma uygun verecekleri tavsiyeleri birbirlerine sunmaları istenir. Kitaptaki bir sonraki ünite, tavsiyede bulunmak için kullanılabilecek kiplikler belirttik bir şekilde bu alt başlıkla yer almıştır. Diğer kitaplardan farklı olarak, bir dilbilgisi bölümünde bulunmasına rağmen, tavsiyede bulunma ifadeleri için kullanılabilecekleri belirtildiğinden belirttik bir görünümleri olduğunu söylemek mümkündür. Ünite sonundaki görevde yine öğrencilere sunulan	uzantısı olarak bu korkunun üstesinden gelmek için neler yapılması gerektiği sunulmuştur. Bu bölümde daha çok buyurma kipleri kullanılmıştır. Dilbilgisi bölümünün birinde “edilgen kiplikler” alt başlığıyla öneride bulunma ifadeleri yer almıştır.	
--	--	---	--

	örnek durumlara öneride bulunma ifadeleri kullanarak çözümler üretmeleri istenmiştir. Ayrıca, yine başka bir ünite de birinci ve ikinci şart kipi ifadeleri kullanılarak öneride bulunma başlığında tablo halinde öneride bulunma ifadeleri sunulmuştur. Başka bir ünite konusu olarak “toplum önünde konusma korkusu” ile ilgili bir dinlemeden sonra edimsel eylemler belirtik olarak sunulmuştur. Tüm bunlarla beraber kitapta “çalışma becerileri” olarak sunulan birkaç başlıkta öğrencilerin yabancı dilde dinleme ve konuşma becerilerini edinmeleri için belirli tavsiyeler, edimsel eylemler kullanılarak sunulmuştur.		
--	--	--	--

Uyarıda bulunma ifadeleri	Kitapta uyarıda bulunma ifadeleri belirtik olarak sunulmamıştır.	Kitapta öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek için sunulan önerilerde ve dinleme bölümü çeviri yazılarında öneride bulunma ifadeleri örtük olarak bulunur.		
Yasaklama ifadeleri	Kitapta yasaklama ifadeleri belirtik olarak sunulmamıştır.	Yasaklama ifadeleri kitaptaki dinleme bölümlerinin çeviri yazılarında kullanılmıştır. Ancak kullanımı sınırlıdır.		
English Intermediate	File	Belirtik	Örtük	Yönergeler
Emretme ifadeleri	Kitapta emretme ifadeleri belirtik olarak sunulmamıştır.	Emretme ifadeleri kitaptaki tüm yönergelerde ve dinleme bölümlerinin çeviri yazılarında mevcuttur (Bkz. EK 2).	Yönergeler, buyurma kipleri şeklinde kitabın tüm bölümlerinde yer alırken, karşılıklı konuşma bağlamında grup çalışması ve ikili çalışmaların gerçekleşmesi ve canlandırmalar yapılması maksatlarıyla kullanılır. Bu anlamda karşılıklı etkileşim için fırsatlar tanır. Yönlendirmeler	

			öğrencilerin söz eylemlerle ilgili kurala ve belirli kalıplara dayalı bir gösteri dağıtıcıyı oluşturması için öneride bulunma ve izin isteme ifadeleriyle sınırlı kalmıştır.
İstekte bulunma ifadeleri	İstekte bulunma ifadeleri kitabın her ünitesinin sonunda yer alan, “pratik İngilizce” olarak adlandırılan video bölümünde “izin isteme ve istekler” alt başlığıyla belirtik olarak tablo halinde sunulmuştur. Kitaptaki bir başka ünite sonu videosunda “dolaylı sorular” alt başlığında istekte bulunma ifadeleri yer alır.	2. şart kipi olarak dilbilgisi konusu içerisinde istekte bulunma ifadelerine yer verilmiştir. Bunun dışında kitaptaki dinleme bölümlerinin çeviri yazılarında ve okuma parçalarında istekte bulunma ifadelerine örtük olarak rastlanır.	
Öneride bulunma	Öneride bulunma ifadeleri kitabın her ünitesinin sonunda yer alan, “pratik İngilizce” olarak adlandırılan	Öneride bulunma ifadeleri, örtük olarak dilbilgisi konusu içerisinde gereklilik ve zorunluluk kipleriyle yer almaktadır. Alıştırma olarak	

	video bölümünde belirtik olarak tablo halinde sunulmuştur. Tabloda belirtik olarak sunulan kimi yapılar şunlardır: “ <i>shall we...</i> , <i>why don't you...let's</i> , <i>what about</i> ”	öğrencilerden bu yapıları kullanmaları istenmiş, rol oyunu ya da diyalog oluşturma gibi bir alıştırmaya aynı ünite içerisinde yer verilmemiştir.	
Uyarıda bulunma ifadeleri	Kitapta uyarıda bulunma ifadeleri belirtik olarak sunulmamıştır	Uyarıda bulunma ifadeleri, örtük olarak dilbilgisi konusu içerisinde gereklilik ve zorunluluk kipleriyle yer almaktadır.	
Yasaklama ifadeleri	Kitapta yasaklama ifadeleri dilbilgisi konusu içerisinde belirtik olarak sunulmuştur (Bkz. EK 2).	Yasaklama ifadeleri, örtük olarak okuma metni içerisinde yer almıştır (Bkz. EK 2).	
Speakout Intermediate	Belirtik	Örtük	Yönergeler
Emretme ifadeleri	Kitapta emretme ifadeleri belirtik olarak sunulmamıştır.	Emretme ifadeleri kitaptaki tüm yönergelerde ve dinleme bölümlerinin çeviri yazılarında mevcuttur. Aynı zamanda dilbilgisi bölümünde gereklilik kipleriyle örtük olarak alıştırmalarda sunulmuştur.	Emretme ifadeleri buyurma kipleri şeklinde kitaptaki tüm yönergelerde mevcuttur. Bu yönergelerin bir kısmı karşılıklı etkileşime imkân sağlar. İkili çalışmalar, grup

			çalışmaları ve canlandırmaları mümkün kılar. Kalıp yapıların bu görevler esnasında kullanılması yönergede istendiğinden, bahsi geçen kitapta daha çok öneride bulunma ve istekte bulunma söz eylemleriyle ilgili öğrencinin bir gösteri dağıtıcısı geliştireceğini öngörmek mümkündür.
İstekte bulunma ifadeleri	Kitaptaki istekte bulunma ifadeleri belirtik olarak “kıbar istekler” alt başlığıyla bulunur. Bu sebeple, sunulan ifadeler istekte bulunma söz eylemlerinin tümünü kapsamamaktadır.	Tümce tamamlama etkinliklerinde, okuma parçalarında ve dinleme bölümündeki çeviri yazılarda örtük olarak yer verilmiştir.	
Öneride bulunma	Kitapta öneride bulunma ve uyarıda bulunma ifadeleri	Kitapta “speakout tip” alt başlığında buyurma kipleri yoluyla öğrencilere sesletim,	

	birlikte bu başlıklarla bulunmaktadır. Kitabın arka bölümünde yer alan dilbilgisi kısmında bu yapılar yer almaktadır. Belirtik olarak hedef yapıların kullanılmasını amaçlayan alıştırma, hata düzeltme şeklindedir. Aynı zamanda öğrencilerden ikili çalışma şeklinde, verilen örnek durumlara uygun olarak rol oyunlarını canlandırmaları istenmiştir.	dilbilgisi ve sözcük öğretimi ile ilgili tavsiyeler sunulmuştur (Bkz. EK 2). Bunun yanında okuma parçaları yoluyla (<i>bkz: başarılı iş görüşmeleri için tavsiyeler</i>) öneride bulunma ifadeleri (daha çok gereklilik kipleri ve edimsel eylemler) örtük olarak yer alır. Emir kipleri ve gereklilik kipleri öneride bulunma ifadeleri alt başlığında sunulmuştur. Kitaptaki dinleme bölümlerindeki çeviri yazılarda da örtük olarak öneride bulunma ifadeleri yer alır.	
Uyarıda bulunma ifadeleri	Kitapta uyarıda bulunma ifadeleri öneride bulunma ifadeleriyle birlikte bulunmaktadır. Kitabın arka bölümünde yer alan dilbilgisi kısmında bu yapılar yer almaktadır (Bkz. EK 2). Emir kipleri ve “<i>had better</i>” belirtik olarak	Kitaptaki dinleme bölümlerindeki çeviri yazılarda örtük olarak uyarıda bulunma ifadeleri yer alır.	

	sunulan yapılardır. Aynı zamanda öğrencilerden ikili çalışma şeklinde, verilen örnek durumlara uygun olarak rol oyunlarını canlandırmaları istenmiştir.		
Yasaklama ifadeleri	Kitapta yasaklama ifadeleri belirttik olarak sunulmamıştır.	Kitapta yasaklama ifadeleri örtük olarak olumsuz buyurma kipi şeklinde bulur. Dinleme bölümlerinin çevriyazılarında bulunmaz.	

4.3 İngilizce Hazırlık Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisi Öğretimine Yönelik Gereksinim ve İnanışlar

Üçüncü araştırma sorusuna yönelik olarak İngilizce hazırlık sınıflarında karşılıklı konuşma becerisi öğretimine yönelik gereksinim ve inanışları ortaya koymak amacıyla uygulanan sormacalardan elde edilen verilerin tanımlayıcı istatistiklerinde frekans ve yüzdelik oran değerleri kullanılmıştır. Sormacalara dahil edilen katılımcılara ait demografik bilgiler *YÖNTEM* bölümünde yer almaktadır.

4.3.1 Katılımcı Öğrencilerin Söz Eylem Öğretimine İlişkin Görüşleri

Katılımcı öğrencilerin İngilizce söz eylem öğrenimine yönelik görüşleri Tablo 16’da sunulmaktadır.

Tablo 16. Öğrencilerin İngilizce Söz Eylem Öğrenimine Yönelik Görüşleri

	<i>f</i>	%
Anadilimde söz eylemlerin kullanım amaçlarını biliyorum.		
Evet	391	97.8
Hayır	9	2.3
İngilizcede söz eylemlerin kullanım amaçlarını biliyorum.		
Evet	365	91.3
Hayır	35	8.8
İngilizce derslerinde, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?		
Okuma metninde karşılaşmak isterim.	83	20.8
Anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı dinleme alıştırmalarında karşılaşmak isterim.	103	25.8
Söz eylemlerin kullanım amaçlarının yer aldığı bilgilendirici tablolarla karşılaşmak isterim.	94	23.5
Anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı videolarla karşılaşmak isterim.	120	30.0
İngilizce söz eylem öğrenimine hangilerinin katkıda bulunacağını düşünüyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).		
Çeşitli güç, mesafe ve kibarlık değişkenlerine bağlı olarak sunulan örnek durumlar üzerine yürütülen sınıf tartışmalarının	181	45.25
Bilgilendirici notların	177	44.25
İkili çalışma etkinliklerinin	213	53.25
Hedef söz eylemlerin (öğretmenin öğrencilerin öğrenmelerini istediği söz eylemler) yer aldığı anadili konuşucularının ikili konuşmalarının	139	34.75
Drama kullanımının	88	22

Rol oyunlarının	149	37.25
Tartışma etkinliklerinin	182	45.50
Söylem tamamlama görevlerinin (diyaloga uygun ifade yerleştirme)	133	33.25
Edimsel farkındalığı artırıcı etkinlikler ve bilinç artırma görevlerinin (İngilizce yapıya dikkat çekilerek, öğrencinin yapıyı kendisinin fark etmesini ve kullanmasını sağlayan görevlerin)	112	28
Hedef söz eylemlerin anadilimizle karşılaştırılmasının istenmesinin	137	34.25
Öğretmenlerin hedef söz eylemlerle ilgili açıklamalar yapmalarının karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimime katkıda bulunacağını düşünüyorum.	158	39.50
İngilizce derslerinde söz eylemleri ne şekilde öğrenmek istersiniz?		
Söz eylemlerin doğrudan öğretilmesi/sunulması	267	66.8
Söz eylemlerin sezdirimsel /örtük olarak öğretilmesi/ sunulması	133	33.3
İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylemlere verilen yer sizce yeterli midir?		
Evet	150	37.5
Hayır	250	62.5
Toplam	400 (N)	

Tablo 16’da öğrencilerin İngilizce söz eylem öğrenimine yönelik görüşleri incelendiğinde katılımcıların büyük bir çoğunluğunun anadillerinde (%97.8) ve İngilizcede (%91.3) söz eylemlerin kullanım amaçlarını bildiklerini düşündükleri sonucuna varılabilir. Katılımcılara yöneltilen “İngilizce derslerinde, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak

istersiniz?” sorusuna ilişkin yanıtlar incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun (%30) *“anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı videolarla”* ve *“anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı dinleme alıştırmalarında”* (%25.8), yanıtını verdikleri görülmüştür. Söz konusu soruya ilişkin *“söz eylemlerin kullanım amaçlarının yer aldığı bilgilendirici tablolarla karşılaşmak isterim”* ve *“okuma metninde karşılaşmak isterim”* yanıtını verenlerin oranı sırasıyla %20.8 ve %23.5’tir.

Tablo 16’da katılımcıların *“İngilizce söz eylem öğrenimine hangilerinin katkıda bulunacağını düşünüyorsunuz?”* sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%53.25) *“ikili çalışma etkinliklerinin”*, yanıtını verirken sınırlı oranda katılımcının (%22) *“drama kullanımının”* yanıtlarını verdikleri görülebilir. Katılımcıların verdikleri diğer yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların %45.25’inin *“çeşitli güç, mesafe ve kibarlık değişkenlerine bağlı olarak sunulan örnek durumlar üzerine yürütülen sınıf tartışmalarının”*, %44.25’inin *“bilgilendirici notların”*, %34.75’inin *“hedef söz eylemlerin (öğretmenin öğrencilerin öğrenmelerini istediği söz eylemler) yer aldığı anadili konuşucularının ikili konuşmalarının”*, %37.25’inin *“rol oyunlarının”*, %45.50’sinin *“tartışma etkinliklerinin”*, %33.25’inin *“söylem tamamlama görevlerinin (diyaloga uygun ifade yerleştirme)”*, %28’inin *“edimsel farkındalığı arttırıcı etkinlikler ve bilinç artırma görevlerinin (İngilizce yapıya dikkat çekilerek, öğrencinin yapıyı kendisinin fark etmesini ve kullanmasını sağlayan görevlerin)”*, %34.25’inin *“hedef söz eylemlerin anadilimizle karşılaştırılmasının istenmesinin”*, %39.50’sinin ise *“öğretmenlerin hedef söz eylemlerle ilgili açıklamalar yapmalarının”* karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimime katkıda bulunacağını düşündükleri gözlemlenebilir (bkz. Tablo 16).

Tablo 16’da katılımcılara yöneltilen *“İngilizce derslerinde söz eylemleri ne şekilde öğrenmek istersiniz?”* sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun (%66.8) *“söz eylemlerin doğrudan öğretilmesi/sunulması”* yanıtını verdikleri gözlemlenirken,

katılımcıların %33.3 ‘ünün “söz eylemlerin sezdirimsel /örtük olarak öğretilmesi/sunulması” yanıtını verdikleri gözlemlenmiştir. Son olarak katılımcılara yöneltilen “İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylemlere verilen yer sizce yeterli midir?” sorusuna katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%62.5) “HAYIR” yanıtını verirken katılımcıların %37.5’i “EVET” yanıtını vermiştir (bkz. Tablo 16).

4.3.2 Katılımcı Öğrencilerin İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Söz Eylemlere İlişkin Görüşleri

Katılımcı öğrencilerin İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarındaki söz eylemlere ilişkin görüşleri Tablo 7’de sunulmaktadır.

Tablo 17. Öğrencilerin İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Söz Eylemlere İlişkin Görüşleri

	<i>f</i>	<i>%</i>
İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem üretimine katkıda bulunduğunu düşünüyorum.		
Evet	229	57.3
Hayır	171	42.8
İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi ihtiyacımı karşıladığını düşünüyorum.		
Evet	172	43
Hayır	228	57
Toplam	400 (N)	

Tablo 17’de öğrencilerin İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarındaki söz eylemlere ilişkin görüşleri incelendiğinde “İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem üretimine katkıda bulunduğunu düşünüyorum” ifadesini katılımcıların çoğunluğu (%57.3) “EVET” yanıtıyla onaylarken, %42.8’i bu ifadeye “HAYIR” yanıtını vererek katılmadıklarını belirtmişlerdir. Tablo 17’de katılımcıların “İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi ihtiyacımı karşıladığını düşünüyorum” ifadesine ilişkin verdikleri yanıtlara göre ise katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%57) “EVET” yanıtıyla bu ifadeyi onayladığı, %43’ünün ise “HAYIR” yanıtıyla söz konusu ifadeye katılmadıklarını belirttikleri görülmüştür.

4.3.3 Katılımcı Öğrencilerin Söz Eylem Öğretiminin Öğretim Planındaki Yerine İlişkin Görüşleri

Katılımcı öğrencilerin söz eylem öğretiminin öğretim planındaki yerine ilişkin görüşleri Tablo 18’de sunulmaktadır.

Tablo 18. Öğrencilerin Söz Eylem Öğretiminin Öğretim Planındaki Yerine İlişkin Görüşleri

	<i>f</i>	%
Öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi ile ilgili ihtiyaçlarıma yer verildiğini düşünüyorum.		
Evet	260	65
Hayır	140	35
Görsel- işitsel ders araçlarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimime katkıda bulunduğunu düşünüyorum.		
Evet	327	81.8
Hayır	73	18.3

****İngilizce derslerinde söz eylem kullanımı nasıl sınanmalıdır?

(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

Okuduğunu anlama etkinlikleriyle	201	50.25
İkili konuşma etkinlikleriyle	306	76.50
Yazma etkinlikleriyle	149	37.25
Sözlü anlatım etkinlikleriyle	222	55.50
İngilizce derslerinde söz eylem öğrenimi için ayrılan zaman yeterlidir.		
Evet	176	44
Hayır	224	56
İngilizce derslerinde söz eylem öğrenimi için ayrılan çaba (etkinlik çeşitliliği, yinelemeler, pekiştirme alıştırmaları)yeterlidir.		
Evet	188	47
Hayır	212	53
Toplam	400 (N)	

Tablo 18’de öğrencilerin söz eylem öğretiminin öğretim planındaki yerine ilişkin görüşleri incelendiğinde, “*öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi ile ilgili ihtiyaçlarıma yer verildiğini düşünüyorum*” ifadesine katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%65) “*EVET*” yanıtını verirken, katılımcıların %35’inin “*HAYIR*” yanıtını vererek bu ifadeyi onaylamadığı görülmüştür.

“*Görsel- işitsel ders araçlarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimime katkıda bulunduğunu düşünüyorum*” ifadesine katılımcıların verdikleri yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%81.8) bu ifadeyi “*EVET*” ile onayladığı görülürken, katılımcıların %18.3’ünün bu ifadeye “*HAYIR*” yanıtını vererek katılmadıkları Tablo 18’de görülebilir.

Tablo 18’de görüleceği üzere katılımcıların “İngilizce derslerinde söz eylem kullanımı nasıl sınanmalıdır?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde en çok “ikili konuşma etkinlikleriyle” (%76,50) ve “sözlü anlatım etkinlikleriyle” (%55,50) sınanmak istedikleri sonucuna varılabilir. “Okuduğunu anlama etkinlikleriyle” ve “yazma etkinlikleriyle” sınanmak isteyen öğrencilerin oranı ise sırasıyla %50,25 ve %37,25’tir.

“İngilizce derslerinde söz eylem öğrenimi için ayrılan zaman yeterlidir” ifadesini katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%56) “HAYIR” yanıtını vererek, katılmadıklarını belirtirken, katılımcıların %44’ü “EVET” yanıtıyla bu ifadeye katıldıklarını belirtmişlerdir (bkz. Tablo 18). Benzer biçimde, Tablo 18’de “İngilizce derslerinde söz eylem öğrenimi için ayrılan çaba (etkinlik çeşitliliği, yinelemeler, pekiştirme alıştırmaları)yeterlidir” ifadesine ise katılımcıların %53’ü “HAYIR” yanıtını verip bu ifadeyi onaylamadıklarını belirtirken, katılımcıların %47’si bu ifadeye “EVET” yanıtını vermiştir.

- “İngilizce derslerinde söz eylem öğrenimi ile ilgili belirtmek istediğiniz hususlar varsa belirtiniz” biçiminde yöneltilen açık uçlu bölüme gelen yanıtlar şöyledir:
- “Okulun yeterli olmadığını düşünüyorum, buna rağmen bir de sınavlarda gereksiz zorluyorlar”.
- “Şahsi düşüncem temel seviyeden başlayarak öğrencilere daha çok konuşma odaklı gramerinde dahil olduğu şekilde verilmeye başlanması yönündedir”.
- “Daha çok konuşması sağlanmalı öğrencinin bu da söz eylemi öğretir”.
- “Daha çok öğrencileri ders içine katma hususunda maalesef online dersler nedeniyle ters düşülmüş uygulanamaz durumda ancak yüz yüze eğitimde umarım daha aktif konuşmaların ders içi katılımlarının olduğu dersler gerçekleşir anket hazırlayanların eline sağlık güzel bir güncelleme meydana gelir umarım”.
- “Öğretmenlerin öğrencilerle daha çok aktif olması lazım. Eğer öğrenciler çok aktif olmak istemiyorlarsa bu işi bir eğlenceli hale getirip herkesin aktif olmasını sağlaması

lazım. Benim gördüğüm kadarıyla öğretmenler kendileri sorup kendileri cevaplıyorlar”.

- *“Güzel eğlenceli fikirler bulunmalı”.*
- *“Okuduğunu anlama ve konuşma becerilerinin gelişmesi gerektiğini düşünüyorum”.*
- *“Her öğretmen kendi derecesine göre uyguluyor birinden fazla görüyorsak diğerinden az görüyoruz ve bu hangi hocaya denk geldiğimize göre değişiyor”.*
- *“Ben öğrendiklerimi hep oradan buradan kalıplar halinde öğrendim”.*
- *“Bir cümle verip bunu söz eylem cümlesine çevir demektense bir paragraf yazmasını isteyip o paragrafta bir cümlede istenmesi daha doğru olduğunu düşünüyorum”.*
- *“Bence ders dışı etkinlikler yapılması ve bu etkinliklerin yabancı dili anadili olan insanlarla yapılması çok daha etkili ve geliştirici olur şu anki öğrendiğimiz İngilizce ile sadece soru çözebiliriz aksanlı konuşan birisini anlamamız çok zor oluyor bunun üzerine yönelebilirsek yabancı dil açısından çok daha güzel yerlere gelebileceğimizi düşünüyorum”.*
- *“Practice more doing presentation”.*
- *“Derslerde hiç speaking yapmadan speaking sınavı oluyoruz ve bu benim puanımı düşürüyor (kitaplardaki etkinliklerin cevaplarını söylemek speaking sayılmaz ve beni geliştirmez)”.*
- *“Bence bu öğrenim için gerekli olan şeyler kişilerin tek başına kalıp zor durumlarda kendilerinin nasıl ifade edebileceklerini öğrenmeye çalışmasıdır bunun için de drama oyunları ve karşılıklı önceden çalışılmamış sohbetler bence gayet güzel bir öğrenim aracı olacaktır”.*
- *“İkili konuşmalar belli aralıklarla ve yüz yüze yapılsa daha iyi olur”.*

- “B1 ve B2 temel kitapları konuşma ve kalıp öğrenimi açısından yetersizdir A1 ve A2 level kitaplar konuşma açısından daha nitelikliydi. Öneri ve ret, kabul cümleleri için de yeterli etkinlik bulunmamaktadır”.
- “Öğretmenin öğrenciyi İngilizce okuma materyalleriyle zaman geçirmeye teşviği ve kelime bilgisini artırmak için düzenli olarak yeni kelimeler öğrenmeye yönlendirici davranışlarının söz eylem öğrenimini hızlandıracağını düşünüyorum”.
- “Gruplara ayrılıp günlük kullandığımız söz eylem cümlelerinden oluşan kısa diyaloglar hazırlanıp bir başka partnerle derste sunulmasının yararlı olacağını düşünüyorum”.
- “Classes must be face to face”.
- “Ders saati 5 saat olmalıdır”.
- “Konuşmanın daha fazla olması lazım”.
- “Öğretmenlerin öğrencileri teşvik etmesi gerekir”.
- “Pratik yapılmadığı sürece dünyanın en iyi öğretmeni de anlatsa, en iyi kitapları da kullansa bir şey değişmez.
- “Bu dönemde İngilizce öğrenimini konuşmamız bile çok büyük eksiklik”.
- “Özellikle şu anda online olduğu için zaten mümkün değil ama mesela bir konu verip onun hakkında konuşulması istendiğinde öğrenciler eve gidip bütün konuşmalarını ezberliyorlar. Bu speaking değil bence ezber kabul edilmemeli. Belki anlık bir konu verilirse, akıcı veya değil oluşu fark etmez, İngilizce düşünmeye sevk etmiş oluruz. Eve ödev vermektense paragraf yazdırma gibi etkinlikler okulda olursa herhangi bir kaynaktan kopya çekemezler ama yanlarında bulunan hoca sordukları sorularla güzelce ilgilenip cevaplamalı bunun için. Sadece bir kelime anlamı sorsalar dahi. Kısaca özgürce deneme yanılma yapabilecekleri ve hata yaparsa da takılırlarsa akıl alabilecekleri birinin olduğu bir ortam çok verimli olur”.

- *“Daha fazla karşılıklı konuşma ve günlük konuşmaya yönelik pratiklerle çok daha pekiştirilmiş bir anlatım olabilir”.*
- *“Hazırlıktaki eğitim yetersiz”.*
- *“Hazırlık sınıfı öğrencileri hem üniversitede edinilmesi gereken sosyal becerileri ve iletişim yeteneklerini geliştirebileceği hem de yabancı dil öğreneceği bir program içermelidir. Bu programda dilbilgisine dayalı bir eğitim şeklinden ziyade daha fazla tartışma etkinliği, daha fazla sunum etkinliği ve daha fazla grup çalışması yapılmalıdır. Bahsedilen etkinlikler yapılmadığı takdirde öğrencilerin konuşma becerisi yeterince gelişemez. Üniversitelerin hedefi yalnızca okuduğunu anlayan öğrenciler yetiştirmekten çok kendisini rahatça ifade edebilen öğrenciler yetiştirmek olmalıdır ve bunun için pratik yapmaktan başka bir şans yoktur. Benim hazırlık eğitimi gördüğüm eğitim yılında yalnızca B2 kurunda konuşma sınavı yapılıyordu (şimdi nasıl bilmiyorum) bu konuşma sınavı her kur sonrasında yapılmalıdır ki öğrenciler yalnızca senenin sonunda mezun olacağı zaman karşılaşmış olmasın”.*
- *“Daha çok conversation”.*
- *“Daha fazla karşılıklı diyaloglar kurulmalı ama bunlar speaking sınavları gibi nota endeksli olmamalı”.*
- *“Benim için mantığını anlamak önemlidir. Bu nedenle Türkçe’den örneklerle desteklenmesi bu hususta kolay öğrenilmesi rolünü oynayabilir”.*
- *“Dil yaşayarak öğrenilir, sayısal ya da sözel bir ders gibi notlandırılarak değil”.*
- *“I think that the preparatory year should focus on listening and speaking because I have many friends who, when speaking to them, find it difficult to respond to me, and I enter into a state of doubt about how these friends have passed the preparatory year, so I think that there is a problem in the learning system in general that lies in the algorithms of the educational system I hope to work on improving it so that this language can be*

learned in an easier way and to simplify communication with the surrounding community around us!”

- *“Karşılıklı ya da grup diyalogları arttırılarak konuşma etkinliklerine önlük verilebilir”.*
- *“Daha fazla dil etkinliği olmalı”.*
- *“Gramer ezberine değil İngilizce konuşabilmeye dayanan eğitim öğrencilere daha yararlı olacaktır”.*
- *“Dili edinmek için gerekli etkinlikler gramatik ve sıkıcı değil edinimsel ve eğlenceli olmalıdır”.*
- *“Kitaptan gramer öğrenimi yerine daha çok İngilizce konuşmaya çalışarak ve bunla alakalı videolar izleyerek İngilizceyi daha iyi geliştirebiliriz. Artı olarak İngilizce kitap okuma ödevleri ve bu kitaplarla tartışılma yapılması eğlenceli olabilir fakat bu sadece öğretmenin verdiği kitaplar değil de kişiye uygun ilgisini çekeceği konular ile alakalı kitaplar olmalıdır. Başka türlü bu sadece öğrenciyi öğrenmekten soğutacaktır”.*
- *“Daha detaylı anlatımlar içerebilir örneğin okuma metnin bir nevi özeti gibi daha sonra kelime öğrenimi hakkında daha fazla pekiştirme bulunabilir”.*

İki öğrenci de *“Ben İngilizce sınıfını çok seviyorum”* olarak fikrini belirtmiştir.

4.3.4 Katılımcı Öğrencilerin İngilizce Derslerinde Söz Eylem Öğrenimi ile İlgili Belirtmek İstedikleri Hususlar

Katılımcı öğrencilerin İngilizce derslerinde söz eylem öğrenimi ile ilgili belirtmek istedikleri hususlar sorulduğunda, 40 katılımcı görüşlerini belirtmiştir. Katılımcıların görüşlerine *Bölüm 4.3.3*’ten ulaşılabilir. Katılımcıların ek olarak belirtmek istedikleri hususlar “textutor” (<https://www.textutor.ca/conc/text/>) metin uyumluluk programı yoluyla çözümlenmiştir. Çözümleme neticesinde katılımcı öğrencilerin verdikleri yanıtlar, temalar üzerinden aşağıdaki gibi sunulmuştur (bkz. Şekil 10-16).

4. düşülmüş uygulanamaz durumda ancak yüz yüze eğitimde umarım	DAHA aktif konuşmaların ders içi katılımlarının olduğu ders
5. ir başka türlü bu sadece öğrenciyi öğrenmekten soğutacaktır	DAHA detaylı anlatımlar içerebilir örneğin okuma metnin bir
6. ragraf yazmasını isteyip o paragrafta bir cümlede istenmesi	DAHA doğru olduğunu düşünüyorum hence ders dışı etkinlikler
7. iklerin yabancı dili ana dili olan insanlarla yapılması çok	DAHA etkili ve geliştirici olur şu anki öğrendiğimiz İngiliz
8. arı artırılarak konuşma etkinliklerine öncelik verilebilir	DAHA fazla dil etkinliği olmalı dil öğrenme eğitimlerinde gr
9. daha fazla tartışma etkinliği daha fazla sunum etkinliği ve	DAHA fazla grup çalışması yapılmalıdır bahsedilen etkinlikle
0. gilizceden nefret ediyor daha çok sevdirmeye yönelik olmalı	DAHA fazla karşılıklı diyaloglar kurulmalı ama bunlar speaki
1. il alabilecekleri birinin olduğu bir ortam çok verimli olur	DAHA fazla karşılıklı konuşma ve günlük konuşmaya yönelik pr
2. must be face to face ders saati 5 saat olmalıdır konuşmanın	DAHA fazla olması lazım öğretmenlerin öğrencileri teşvik etm
3. nin bir nevi özeti gibi daha sonra kelime öğrenimi hakkında	DAHA fazla pekiştirme bulunabilir
4. ı bir eğitim şekli değil ziyade daha fazla tartışma etkinliği	DAHA fazla sunum etkinliği ve daha fazla sunum etkinliği ve
5. programda dil bilgisine dayalı bir eğitim şekli değil ziyade	DAHA fazla tartışma etkinliği daha fazla sunum etkinliği ve
6. uyor bunun üzerine yönelebilirsek yabancı dil açısından çok	DAHA güzel yerlere gelebileceğimizi düşünüyorum practice mor
7. a çalışarak ve bunla alakalı videolar izleyerek İngilizceyi	DAHA iyi geliştirebiliriz artı olarak İngilizce kitap okuma
8. ktır ikili konuşmalar belli aralıklarla ve yüz yüze yapılsa	DAHA iyi olur b1 ve b2 temel kitapları konuşma ve kalıp ogre
9. ndan yetersizdir al ve a2 level kitaplar konuşma açısından	DAHA nitelikliydi öneri ve red kabul cümleleri için de yeter
0. şıklı konuşma ve günlük konuşmaya yönelik pratiklerle çok	DAHA pekiştirilmiş bir anlatım olabilir hazırlıktaki eğitim
1. atımlar içerebilir örneğin okuma metnin bir nevi özeti gibi	DAHA sonra kelime öğrenimi hakkında daha fazla pekiştirme bu
2. ne değil İngilizce konuşabilmeye dayanan eğitim öğrencilere	DAHA yararlı olacaktır dili edinmek için gerekli etkinlikler
3. güncelleme meydana gelir umarım öğretmenlerin öğrencilerle	DAHA çok aktif olması lazım eğer öğrenciler çok aktif olmak
4. zca senenin sonunda mezun olacağı zaman karşılaşması olmasın	DAHA çok conversation öncelikle İngilizceyi benim gibi orta
5. orlar Şahsi düşüncem temel seviyeden başlayarak öğrencilere	DAHA çok konuşma odaklı gramerinde dahil olduğu şekilde veri
6. erinde dahil olduğu şekilde verilmeye başlanması yönündedir	DAHA çok konuşması sağlanmalı öğrencinin bu da söz eylemi og
7. ok konuşması sağlanmalı öğrencinin bu da söz eylemi öğretir	DAHA çok öğrencileri ders içine katma hususunda maalesef onl
8. aklanması gibi olduğu için insan İngilizceden nefret ediyor	DAHA çok sevdirmeye yönelik olmalı daha fazla karşılıklı diy
9. msel ve eğlenceli olmalıdır kitaptan gramer öğrenimi yerine	DAHA çok İngilizce konuşmaya çalışarak ve bunla alakalı vide

Şekil 10. “Daha” sözcüğünün dağılımı 26/885

“Daha” sözcüğünün en çok oranda rastlanılan örnekçe (token) olduğu (26/888) Şekil 10’daki gibi görülebilir. Bu sözcüğün yer aldığı bağlamlar incelendiğinde, katılımcı öğrencilerin “daha fazla tartışma etkinliği”, “daha fazla sunum etkinliği”, “daha fazla dil etkinliği”, “daha fazla karşılıklı konuşma”, “grup etkinliği” ve genel anlamda konuşma becerisinin ön planda olduğu etkinlikler istedikleri sonucuna varmak mümkündür. Tüm bunlara ek olarak, “karşılıklı diyaloglar”, incelenen yanıtlarda yer almaktadır (bkz. Şekil 11).

5. or daha çok sevdirmeye yönelik olmalı daha fazla karşılıklı **DIYALOGLAR** kurulmalı ama bunlar speaking sınavları gibi nota

Şekil 11. “Diyalog” sözcüğünün dağılımı 1/885

“Etkinlik” sözcüğü en çok rastlanılan örnekçelerden biri olarak (7/885) göze çarpar. Bu anlamda katılımcı öğrencilerin etkinliklerin ders dışı etkinlikler ve konuşma etkinlikleri şeklinde olmasını istedikleri Şekil 12’de görülebilir.

7. grencilere daha yararlı olacaktır dili edinmek için gerekli **ETKİNLİKLER** gramatik ve sıkıcı değil edimsel ve eğlenceli
3. vk etmiş oluruz eve odev veremektense paragraf yazdırma gibi **ETKİNLİKLER** okulda olursa herhangi bir kaynaktan kopya çekem
9. inligi ve daha fazla grup çalışması yapılmalıdır bahsedilen **ETKİNLİKLER** yapılmadığı takdirde öğrencilerin konuşma beceri
0. e istenmesi daha doğru olduğunu düşünüyorum hence ders dışı **ETKİNLİKLER** yapılması ve bu etkinliklerin yabancı dili ana d
1. sınavı oluyoruz ve bu benim puanımı düşürüyor kitaplardaki **ETKİNLİKLERİN** cevaplarını söylemek speaking sayılmaz ve beni
2. unu düşünüyorum hence ders dışı etkinlikler yapılması ve bu **ETKİNLİKLERİN** yabancı dili ana dili olan insanlarla yapılmas
3. d us karşılıklı ya da grup diyalogları artırılarak konuşma **ETKİNLİKLERİNE** öncelik verilebilir daha fazla dil etkinliği

Şekil 12. “Etkinlik” sözcüğünün dağılımı 7/885

0. ine daha çok İngilizce konuşmaya çalışarak ve bunla alakalı **VIDEOLAR** izleyerek İngilizceyi daha iyi geliştirebiliriz art

Ayrıca katılımcı öğrenciler video izlemenin de İngilizce öğrenme sürecinde yararlı olacağını *Şekil 13*’te görülebileceği üzere belirtmişlerdir.

Şekil 13. “Video” sözcüğünün dağılımı 1/885

3. eğitimlerinde gramer ezberine değil İngilizce konuşabilmeye DAYANAN eğitim öğrencilere daha yararlı olacaktır dili edinm

Katılımcı öğrencilerden veriler, 2022-2023 eğitim öğretim yılında toplanmaya başlandığından, o dönemde eğitim-öğretimin uzaktan olması sebebiyle, öğrenciler görüşlerinde “yüz-yüze” eğitimi İngilizce konuşma becerisinin gelişmesi adına tercih ettiklerini belirtmişlerdir (bkz. Şekil 14).

Şekil 14. “Yüz yüze” sözcüğünün dağılımı 4/885

3. dersler nedeniyle ters düşmüş uygulanamaz durumda ancak Yüz yüze eğitimde umarım daha aktif konuşmaların ders içi ka
4. renim aracı olacaktır İkili konuşmalar belli aralıklarla ve Yüz yüze yapılırsa daha iyi olur b1 ve b2 temel kitapları konu
5. rsler nedeniyle ters düşmüş uygulanamaz durumda ancak yüz YÜZE eğitimde umarım daha aktif konuşmaların ders içi katılı
6. m aracı olacaktır İkili konuşmalar belli aralıklarla ve yüz YÜZE yapılırsa daha iyi olur b1 ve b2 temel kitapları konuşma

Şekil 15’te “kitap” sözcüğünün dağılımı incelendiğinde katılımcıların kitaplarda “tartışma etkinliklerinin” yer almasını istedikleri, kitaplarda “daha çok konuşmaya dayalı etkinlikleri” istedikleri, mevcut kitapların bu anlamda yetersiz olduğu ve kitapların genel anlamda daha ilgi çekici içerikler barındırmaları gerektiğini belirttikleri gözlemlenebilir.

Şekil 15. “Kitap” sözcüğünün dağılımı 8/885

4. lması eğlenceli olabilir fakat bu sadece öğretmenin verdiği KİTAPLAR değil de kişiye uygun ilgisini çekeceği konular ile
5. uşma ve kalıp öğrenimi açısından yetersizdir al ve a2 level KİTAPLAR konuşma açısından daha nitelikliydi oneri ve red ka
6. değil de kişiye uygun ilgisini çekeceği konular ile alakalı KİTAPLAR olmalıdır başka türlü bu sadece öğrenciyi öğrenmek
7. lmadığı sürece dünyanın en iyi öğretmeni de anlatsa en iyi KİTAPLARI da kullansa bir şey değişmez bu dönemde İngilizce
8. ralıklarla ve yüz yüze yapılırsa daha iyi olur b1 ve b2 temel KİTAPLARI konuşma ve kalıp öğrenimi açısından yetersizdir al
9. adan speaking sınavı oluyoruz ve bu benim puanımı düşürüyor KİTAPLARDAKI etkinliklerin cevaplarını söylemek speaking say
10. irebiliriz artı olarak İngilizce kitap okuma ödevleri ve bu KİTAPLARLA tartışılma yapılması eğlenceli olabilir fakat bu
11. r gramatik ve sıkıcı değil edimsel ve eğlenceli olmalıdır KİTAPTAN gramer öğrenimi yerine daha çok İngilizce konuşmaya

Son olarak, katılımcı öğrenciler dilbilgisi ağırlıklı bir öğretim yerine, konuşma becerisinin ön planda olduğu bir öğretim süreci beklentilerinden bahsetmişlerdir (bkz. Şekil 16). Metin uyumluluk programında “dilbilgisi” sözcüğü aratılmıştır. Ancak katılımcıların

“dilbilgisi” sözcüğü yerine sıklıkla “gramer” sözcüğünü kullandıkları gözlemlendiğinden, “gramer” sözcüğüne ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

Şekil 16 . “Gramer” sözcüğünün dağılımı 3/885

7. r daha fazla dil etkinliği olmalı dil öğrenme eğitimlerinde **GRAMER** ezberine değil İngilizce konuşabilmeye dayanan eğitim
8. k ve sıkıcı değil edinimsel ve eğlenceli olmalıdır kitaptan **GRAMER** öğrenimi yerine daha çok İngilizce konuşmaya çalışara
9. el seviyeden başlayarak öğrencilere daha çok konuşma odaklı **GRAMERİNDE** dahil olduğu şekilde verilmeye başlanması yönünde

4.3.5 İngilizce Hazırlık Sınıfında Ders Vermekte Olan Öğretim Görevlilerinin Söz Eylem Öğretimi ile İlgili Görüşleri

Üçüncü araştırma sorusuna yönelik olarak öğretim görevlisi katılımcıların İngilizce söz eylem öğretimine yönelik görüşleri Tablo 19’da sunulmaktadır. Verilerin tanımlayıcı istatistiklerinde frekans ve yüzdelik oran değerleri kullanılmıştır. Çözümlemelerde SPSS 22.0 programı kullanılmıştır.

Tablo 19. Öğretim Görevlilerinin İngilizce Söz Eylem Öğretimine Yönelik Görüşleri

	<i>f</i>	%
Anadilimde söz eylemlerin (speech act) kullanım amaçlarını biliyorum.		
Evet	100	100
Hayır	-	-
İngilizce derslerinde söz eylemlerin kullanım amaçlarını biliyorum.		
Evet	100	100
Hayır	-	-
İngilizce derslerinde, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmalıdır?		
Okuma metninde karşılaşılmalıdır	17	17

Anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı dinleme alıştırmalarında karşılaşılmalıdır.	28	28
---	----	----

Söz eylemlerin kullanım amaçlarının yer aldığı bilgilendirici tablolarla karşılaşılmalıdır.	4	4
---	---	---

Anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı videolarla karşılaşılmalıdır.	51	51
---	----	----

İngilizce derslerinde, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşılmalıdır? Öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak;.....

Doğal(günlük) bir konuşma içeren video- audio olarak dinleme alıştırmalarında	1	1
---	---	---

İlk olarak bilgilendirilmeli bilinçlenmesi sonra video diyalog içerisinde gösterilmeli ki farkındalık daha etkili olsun.	1	1
--	---	---

Okuma metinleri ve diyaloglarla karşılaşmalı	1	1
--	---	---

İngilizce derslerinde söz eylem öğretimine hangilerinin katkıda bulunacağını düşünüyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

***İngilizce derslerinde;-----karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimine katkıda bulunacağını düşünüyorum.**

Çeşitli güç, mesafe ve kibarlık değişkenlerine bağlı olarak sunulan örnek durumlar üzerine yürütülen sınıf tartışmalarının	61	61
--	----	----

Bilgilendirici notların	42	42
İkili çalışma etkinliklerinin	79	79
Hedef söz eylemlerin (öğretmenin öğrencilerin öğrenmelerini istediği söz eylemler) yer aldığı anadili konuşucularının ikili konuşmalarının	50	50
Drama kullanımının	35	35
Rol oyunlarının	90	90
Tartışma etkinliklerinin	66	66
Söylem tamamlama görevlerinin (diyaloga uygun ifade yerleştirme)	67	67
Bilinç artırma görevlerinin (hedef yapıya dikkat çekilerek, öğrencinin yapıyı kendisinin fark etmesini ve kullanmasını sağlayan görevler)	67	67
Hedef söz eylemlerin öğrencilerin anadilleriyle karşılaştırılmasının istenmesinin	39	39
Öğretmenlerin hedef söz eylemlerin kullanım ve işlevleriyle ilgili açıklamalar yapmalarının	41	41

İngilizce derslerinde; -----karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimine katkıda bulunacağımı düşünüyorum.

İngilizce derslerinde söz eylemler ne şekilde öğretilmelidir?

Söz eylemlerin doğrudan öğretilmesi/sunulması	16	16
Söz eylemlerin sezdirimsel /örtük olarak öğretilmesi/sunulması	84	84
Toplam	100 (N)	

Tablo 19’da sormacaya katılan öğretim görevlilerinin İngilizce söz eylem öğretimine yönelik görüşleri incelendiğinde, katılımcıların tamamının (%100) anadillerinde söz eylemlerin kullanım amaçlarını ve İngilizce derslerinde söz eylemlerin kullanım amaçlarını bildikleri görülmüştür. Tablo 19’da sormacaya katılan öğretim görevlilerine “*İngilizce derslerinde, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmalıdır?*” sorusu yöneltildiğinde katılımcıların %17’si söz eylemlerle ilk olarak “*okuma metninde*”, %28’i “*anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı dinleme alıştırmalarında*”, %4’ü “*söz eylemlerin kullanım amaçlarının yer aldığı bilgilendirici tablolarla*”, %51’i ise “*anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı videolarla karşılaşılmalıdır*” yanıtını vermişlerdir. Araştırmaya dahil edilen öğretim görevlilerine aynı soruya ilişkin başka fikirleri olup olmadığı sorulduğunda ise (bkz. Tablo 19) katılımcıların %1’i “*doğal (günlük) bir konuşma içeren video- audio olarak dinleme alıştırmasında*”, %1’i “*ilk olarak bilgilendirilmeli bilinçlenmesi sonra video diyalog içerisinde gösterilmeli ki farkındalık daha etkili olsun*”, %1’i ise “*okuma metinleri ve diyaloglarla karşılaşmalı*” yanıtlarını vermişlerdir.

Tablo 19’da gözlemleneceği üzere, katılımcılara “*İngilizce derslerinde söz eylem öğretimine hangilerinin katkıda bulunacağını düşünüyorsunuz?*” sorusu yöneltildiğinde katılımcıların %61’i “*çeşitli güç, mesafe ve kibarlık değişkenlerine bağlı olarak sunulan örnek durumlar üzerine yürütülen sınıf tartışmalarının*”, %42’si “*bilgilendirici notların*”, %79’u “*ikili*

çalışma etkinliklerinin”,%50’si “*hedef söz eylemlerin (öğretmenin öğrencilerin öğrenmelerini istediği söz eylemler) yer aldığı anadili konuşucularının ikili konuşmalarının*”, %90’ı “*rol oyunlarının*”, %66’sı “*tartışma etkinliklerinin*”, %67’si “*söylem tamamlama görevlerinin (diyaloga uygun ifade yerleştirme)*”,%67’si “*bilinç arttırma görevlerinin (hedef yapıya dikkat çekilerek, öğrencinin yapıyı kendisinin fark etmesini ve kullanmasını sağlayan görevler)*”, %39’unun “*hedef söz eylemlerin öğrencilerin anadilleriyle karşılaştırılmasının istenmesinin*”, %41’inin ise “*öğretmenlerin hedef söz eylemlerin kullanım ve işlevleriyle ilgili açıklamalar yapmalarının*” İngilizce derslerinde karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretime katkıda bulunacağını belirtmişlerdir. Tablo 19’da araştırmaya katılan öğretim görevlilerinin aynı soruya ilişkin başka bir fikir beyan etmediği görülebilir.

Katılımcılara “*İngilizce derslerinde söz eylemler ne şekilde öğretilmelidir?*” sorusu yöneltildiğinde katılımcıların %16’sının “*söz eylemlerin doğrudan öğretilmesi/sunulması*” yanıtını verirken, %84’ünün “*söz eylemlerin sezdirimsel /örtük olarak öğretilmesi/sunulması*” yanıtını verdikleri gözlemlenebilir (bkz. Tablo 19).

4.3.6 Öğretim Görevlisi Katılımcıların İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Söz Eylemlere İlişkin Görüşleri

Öğretim görevlisi katılımcıların İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarındaki söz eylemlere ilişkin görüşleri Tablo 20’de sunulmaktadır.

Tablo 20. Öğretim Görevlilerinin İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Söz Eylemlere İlişkin Görüşleri

	<i>f</i>	<i>%</i>
İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylemlere verilen yer sizce yeterli midir?		

Evet	30	30
Hayır	70	70
İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarının öğrencilerin karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem üretimine katkıda bulunduğunu düşünüyorum.		
Evet	75	75
Hayır	25	25
İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi ihtiyacını karşıladığını düşünüyorum.		
Evet	38	38
Hayır	62	62
Toplam	100 (N)	

Tablo 20’de öğretim görevlilerinin İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarındaki söz eylemlere ilişkin görüşleri incelendiğinde, “*İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylemlere verilen yer sizce yeterli midir?*” sorusuna katılımcıların %30’unun “*EVET*”, %70’inin ise “*HAYIR*” yanıtını verdiği gözlemlenmiştir. “*İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarının öğrencilerin karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem üretimine katkıda bulunduğunu düşünüyorum*” ifadesini katılımcıların %75’i “*EVET*” ile onaylarken, %25’inin bu ifadeye “*HAYIR*” yanıtını verdiği gözlemlenmiştir (bkz. Tablo 20). Tablo 20’de görüleceği üzere “*İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi ihtiyacını karşıladığını düşünüyorum*” ifadesini ise katılımcıların %38’i “*EVET*” ile onaylarken, %62’si “*HAYIR*” yanıtını vererek bu ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir.

4.3.7 Öğretim Görevlisi Katılımcıların Söz Eylem Öğretiminin Öğretim Planındaki Yerine İlişkin Görüşleri

Öğretim görevlisi katılımcıların söz eylem öğretiminin öğretim planındaki yerine ilişkin görüşleri Tablo 21’de sunulmaktadır.

Tablo 21. Öğretim Görevlilerinin Söz Eylem Öğretiminin Öğretim Planındaki Yerine İlişkin Görüşleri

	<i>f</i>	<i>%</i>
Öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi ile ilgili öğrenci ihtiyaçlarına yer verildiğini düşünüyorum.		
Evet	43	43
Hayır	57	57
Görsel- işitsel ders araçlarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimine katkıda bulunduğunu düşünüyorum.		
Evet	88	88
Hayır	12	12
*İngilizce derslerinde söz eylem kullanımı nasıl sınanmalıdır? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).		
Okuduğunu anlama etkinlikleriyle	33	33
İkili konuşma etkinlikleriyle	98	98
Yazma etkinlikleriyle	25	25
Sözlü anlatım etkinlikleriyle	70	70
İngilizce derslerinde söz eylem kullanımı nasıl sınanmalıdır?		
Dinleme testleriyle, kendileri diyalog üreterek	1	1
Vlog benzeri etkinliklerle	1	1
İngilizce derslerinde söz eylem öğretimi için ayrılan zaman yeterlidir.		

Evet	31	31
Hayır	69	69
İngilizce derslerinde söz eylem öğretimi için ayrılan çaba (etkinlik çeşitliliği, yinelemeler, pekiştirme alıştırmaları) yeterlidir.		
Evet	31	31
Hayır	69	69
İngilizce derslerinde söz eylem öğretimi ile ilgili belirtmek istediğiniz hususlar varsa belirtiniz.		
Hands on experience is needed to generate the context for the mastering of the speech acts (Söz eylemlerde ustalaşmaya yönelik bağlamı oluşturmak için uygulamalı deneyim gereklidir).	1	1
Toplam	100 (N)	

Tablo 21’de öğretim görevlilerinin söz eylem öğretiminin öğretim planındaki yerine ilişkin görüşleri incelendiğinde, “*Öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi ile ilgili öğrenci ihtiyaçlarına yer verildiğini düşünüyorum*” ifadesine katılımcıların %43’ü “*EVET*” yanıtını verirken, %57’sinin “*HAYIR*” yanıtını verdiği görülebilir. “*Görsel- işitsel ders araçlarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimine katkıda bulunduğunu düşünüyorum*” ifadesini ise katılımcılardan %88’i “*EVET*” ile onaylarken, katılımcıların %12’sinin “*HAYIR*” yanıtını verdiği gözlemlenmiştir.

Tablo 21’de “*İngilizce derslerinde söz eylem kullanımı nasıl sınanmalıdır?*” sorusuna ilişkin yanıtlar incelendiğinde katılımcıların büyük bir çoğunluğunun “*ikili konuşma etkinlikleriyle*” (%98) ve “*sözlü anlatım etkinlikleriyle*” (%70) yanıtlarını verdiği gözlemlenir. Aynı soruya verilen diğer yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların %33’ünün “*okuduğunu anlama etkinlikleriyle*”, %25’inin ise “*yazma etkinlikleriyle*” yanıtlarını verdikleri görülür. Tablo 21’de katılımcıların aynı soruya ilişkin başka yanıtlar verdikleri de gözlemlenmiştir.

Katılımcıların %1'i İngilizce derslerinde söz eylem kullanımının “*dinleme testleriyle, kendileri diyalog üreterek*” *sinanması* gerektiğini belirtirken, %1'i ise “*vlog benzeri etkinliklerle*” *sinanması* gerektiği görüşünü ortaya koymuştur.

Tablo 21’de “*İngilizce derslerinde söz eylem öğretimi için ayrılan zaman yeterlidir*” ifadesine ilişkin katılımcıların verdikleri yanıtlara göre, katılımcıların %69’unun bu ifadeyi “*EVET*” ile onayladığı, %31’inin ise bu ifadeye “*HAYIR*” yanıtı vererek sonucuna varılabilir.

Aynı tabloda (Tablo 21) “*İngilizce derslerinde söz eylem öğretimi için ayrılan çaba (etkinlik çeşitliliği, yinelemeler, pekiştirme alıştırmaları) yeterlidir*” ifadesine ilişkin katılımcıların verdikleri cevaplara göre, katılımcıların %69’unun “*HAYIR*” yanıtını vererek bu ifadeye katılmadığı, %31’inin ise “*EVET*” yanıtıyla bu ifadeyi onayladığı gözlemlenebilir. Katılımcıların %1'i ise farklı bir görüş beyan ederek “*söz eylemlerde ustalaşmaya yönelik bağlamı oluşturmak için uygulamalı deneyim gereklidir*” yanıtını vermiştir.

4.3.8 Yarı Yapılandırılmış Görüşme Verilerine Dair Bulgular

Üçüncü araştırma sorusuna yönelik olarak katılımcı gruplarının İngilizce hazırlık sınıflarında karşılıklı konuşma becerisi öğretimine yönelik gereksinim ve inanışlarını ortaya koymak amacıyla 23 hazırlık öğrencisi, 10 öğretim görevlisi ve hazırlık eğitimini tamamlayıp ilgili bölümlere devam etmekte olan 17 öğrenciyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular, araştırmanın amacına uygun olarak temalara ayrılmıştır. Daha sonra SPSS 22 paket programı kullanılarak yanıtların frekans dağılımı tablolar halinde gösterilmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşmelerin çeviri yazılarında hazırlık öğrencisi katılımcılar *H.Ö.K.*, hazırlık eğitimini başarıyla tamamlayıp ilgili bölümlere devam etmekte olan öğrenciler *M.K.*, öğretim görevlisi katılımcılar ise *Ö.G.K.* olarak gösterilmiştir. Hazırlık öğrencisi katılımcılara uygulanan yarı yapılandırılmış görüşmelerin tam metinlerine *EK 8*’den, mezun

katılımcılara uygulanan yarı yapılandırılmış görüşmelerin tam metinlerine *EK 9*'dan, öğretim görevlisi katılımcılara uygulana yarı yapılandırılmış görüşmelerin tam metinlerine ise *EK 10*'dan ulaşılabilir. Bu bölümde yarı yapılandırılmış görüşmelerin uygulandığı tüm katılımcı gruplarının verdikleri bazı yanıtlar, yarı yapılandırılmış görüşme bulgularının yer aldığı tabloların ardından sunulmuştur.

Tablo 22. Hazırlık Öğrencisi Katılımcılara Ait Yarı Yapılandırılmış Görüşme Bulguları

	<i>f</i>
Söz eylem kavramını duydunuz mu?	
Evet	15
Hayır	8
Anadilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?	
Evet	19
Hayır	4
İngilizcede söz eylemler nelerdir?	
Selamlaşma	2
Öneride bulunma (Gidelim mi? / Let's/ shall /should)	6
İstekte bulunma (Shall, would you like?)	3
Reddetme (I'm sorry, I'm busy)	3
Tehdit etme	1
Özür dileme (I'm sorry /üzgünüm)	2
Can, could	1
Rica etmek	2
Teşekkür etme (Thanks)	2
Fikir belirtme	1
Kabul etme (Ok/ sure)	1

Davet etme, edilme	1
--------------------	---

İngilizcede söz eylemler ne işe yararlar?

Konuşmayı akıcı hale getirir/sohbetin ilerlemesini sağlar/iletişimi güçlendirir.	10
Karşılıklı konuşmaya faydalı.	7
Gündelik konuşmada kullanılır.	7
Konuşmanın amacını belirler.	5

Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

Evet	23
Hayır	-

Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür Dilemek (Yansıtma)	-
Reddetmek (Yükümleyici)	-
Söz Verme (Yükümleyici)	-
Bilmiyorum / Fikrim Yok	23

Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz?

Evet	11
Hayır	12

İngilizce sınıflarında söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

A1	18
A2	2
B1	1
Bilmiyorum	2

İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

A1	20
----	----

A2	2
B1	1
Toplam	23 (N)

Tablo 23’te hazırlık öğrencisi katılımcılara uygulanan yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda verdikleri çeşitli yanıtlar gözlemlenebilir. Söz konusu öğrencilere ilk olarak “*söz eylem kavramını duydunuz mu?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin bu soruya yüksek oranda (15/23) “*EVET*” yanıtı verdiği görülebilir. Aynı katılımcı grubuna “*anadilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?*” sorusu yöneltildiğinde ise katılımcıların yüksek oranda (19/23) “*EVET*” yanıtını verdikleri görülebilir. “*İngilizcede söz eylemler nelerdir?*” sorusuna yönelik olarak katılımcıların çeşitli yanıtlar verdikleri Tablo 23’te gözlemlenirken, en çok oranda “*öneride bulunma*” (6/23), “*istekte bulunma*” (3/23) ve “*reddetme*” (3/23) yanıtlarını verdikleri gözlemlenebilir. “*İngilizcede söz eylemleri ne işe yararlar?*” sorusuna yönelik olarak öğrencilerin sırasıyla “*konuşmayı akıcı hale getirir/sohbetin ilerlemesini sağlar/iletişimi güçlendirir*” (10/23), “*karşılıklı konuşmaya faydalı*” (7/23), “*gündelik konuşmada kullanılır*” (7/23) ve “*konuşmanın amacını belirler*” (5/23) yanıtlarını verdikleri görülebilir. Tablo 23’te “*yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?*” sorusuna katılımcıların tamamının (23/23) “*EVET*” yanıtını verdikleri görülürken, katılımcılara “*Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?*” sorusu yöneltilip belirli söz eylemleri sınıflandırmaları istendiğinde katılımcıların tamamının (23/23) “*bilmiyorum/fikrim yok*” yanıtını verdikleri görülebilir.

Bununla birlikte, Tablo 23’te “*yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz?*” sorusuna 12 katılımcının “*HAYIR*” yanıtını verdiği görülebilir. Söz konusu katılımcıların “*İngilizce sınıflarında söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?*” sorusuna çeşitli

yanıtlar verdikleri görülürken, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (18/23) “A1” yanıtını verdikleri görülmüştür. Son olarak, “İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?” sorusuna yönelik olarak ise katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (20/23) “A1” yanıtını verdikleri görülebilir.

Tablo 23. İngilizce Sınıflarında Söz Eylemlerle İlk Olarak Nasıl Karşılaşmak İstersiniz?

	<i>f</i>
İngilizce sınıflarında söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?	
Video	11
Öğretmen sunmalı/maruz bırakmalı	7
Bilgilendirici tablolar	1
Diyalog sunulması (ikili konuşmalar)	4
Dinleme alıştırmaları	3
Okuma metinleri	3
Diyalog oluşturma	2
Toplam	23 (N)

Tablo 23’te hazırlık öğrencisi katılımcılara uygulanan yarı yapılandırılmış görüşmeler ışığında katılımcılara “İngilizce sınıflarında söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?” sorusu yöneltildiğinde, katılımcıların çeşitli yanıtlar verdikleri, ancak sırasıyla en çok oranda “video” (11/23), “öğretmen sunmalı/maruz bırakmalı” (7/23), “diyalog sunulması (ikili konuşmalar)” (4/23), “dinleme alıştırmaları” (3/23) ve “okuma metinleri” (3/23) yanıtını verdikleri gözlemlenebilir.

Tablo 24. Söz Eylem Öğreniminin İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerinize Etkisi Nedir?

	<i>f</i>
Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?	
Konuşmada/ikili diyalogda akıcılık sağlar.	7
İletişime faydalı /İletişimi güçlendirir.	16
Daha samimi ortam sağlar.	2
Gündelik /resmi olmayan konuşmalar için faydalı.	4
Özgüveni artırır.	1
Sosyalleşmeyi sağlar.	1
Toplam	23 (N)

Söz konusu katılımcı grubuna uygulanan yarı yapılandırılmış görüşmelerde “*söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?*” sorusu yöneltildiğinde, katılımcı öğrencilerin çeşitli yanıtlar verdikleri Tablo 24’te görülmüştür. Katılımcı öğrencilerin en çok “*iletişime faydalı/iletişimi güçlendirir*” (16/23), “*konuşmada/ikili diyalogda akıcılık sağlar*” (7/23) ve “*gündelik/resmi olmayan konuşmalar için faydalı*” (4/23) yanıtını verdikleri gözlemlenebilir.

Hazırlık öğrencisi katılımcılarından birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

H.Ö.K. 1: (...) “*bu yapılar çok geliştirici. Karşıımızdakiyle iletişim kurmayı sağlıyor. Arkadaşlarımızla ve öğretmenimizle bu yapıları pratik ettikten sonra dışarıda bir yabancıyla daha rahat konuşuruz*”.

Tablo 25. İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylemlerin Doğrudan Sunulmasını mı Yoksa Sezdirilerek Sunulmasını mı İstersiniz?

	<i>f</i>
İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz?	
Doğrudan sunulmalı	10
Sezdirilerek sunulmalı	15
TOPLAM	23 (N)

Tablo 25 incelendiğinde, “İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz?” sorusuna katılımcı öğrencilerin 10’unun “doğrudan sunulmalı”, 15’inin ise “sezdirilerek sunulmalı” yanıtını verdikleri görülebilir.

Yarı yapılandırılmış görüşmelerde hazırlık öğrencisi katılımcılardan birinin verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

H.Ö.K. 10: “*Bence kendimin çıkarımda bulunması daha etkili olur ve daha kalıcı olur. Öğretmen söylerse unutulması daha olası diye düşünüyorum*”.

Tablo 26. İngilizce Sınıflarında Kullanılan Ders Kitaplarında ve Öğretim Programında, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Söz Eylem Öğretimine Yeterince Yer Verildiğini Düşünüyor Musunuz? Açıklayınız.

<i>f</i>

İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Evet	10
Hayır	13
Söz eylem çeşitleri arttırılabilir, etkinlikler geliştirilebilir.	5
Toplam	23 (N)

Tablo 26’da “İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız” sorusuna yönelik yanıtlar ışığında hazırlık öğrencisi katılımcılar “HAYIR” (13/23) ve “EVET” (10/23) yanıtını verirken, aynı zamanda “söz eylem çeşitleri arttırılabilir, etkinlikler geliştirilebilir” (5/23) yanıtını da verdikleri görülebilir.

Söz konusu soruya ilişkin hazırlık öğrencisi katılımcılardan birinin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği bir yanıt aşağıdaki gibidir.

H.Ö.K. 12: “Bence ders kitapları bunun için çok yeterli değil. (...) Yeterli de değil kitaplardaki speaking aktiviteleri. Daha çok öğretmenle konuşulsa diyalog gibi ya da biz daha çok konuşsak daha etkili olur gibi”.

Tablo 27. İngilizce Sınıflarında, Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğrenimi İçin Ders Kitabı Dışında Ne Tür Etkinliklere Yer Veriliyor? -Verilebilir?

<i>f</i>
İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

İkili konuşma etkinlikleri	15
Grup konuşma etkinlikleri	7
Canlandırmalar(role-play)	12
Drama kullanımı (Teatral etkinlikler)	2
Yazma etkinlikleri/görevleri	3
Basamaklı okuma kitapları	2
Bireysel sunum hazırlama	1
Video izleme	1
Video çekme/grup ödevleri	7
Diyalog dinleme	4
Diyaloğa uygun ifade yerleştirme/örnek durumlar	3
Tartışma etkinlikleri	3
Çevrimiçi etkinlikler (Kahoot vb.)	1
Bireysel öğrenme merkezindeki etkinliklere katılma	2
Teknolojik uygulamalardan faydalanma (Cambly...)	1
Öğretmen eşliğinde konuşma kulübü/konuşma saati	6
Öğretmenle karşılıklı soru-cevap	1
Toplam	23 (N)

Tablo 27’de söz konusu katılımcı öğrencilere yöneltilen “*İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?*” sorusuna ilişkin yanıtlar incelendiğinde öğrencilerin en çok verdikleri yanıtların sırasıyla “*ikili konuşma etkinlikleri*”(15/23), “*canlandırmalar (role-play)*”(12/23), “*grup konuşma etkinlikleri*”(7/23), “*video çekme/grup ödevleri*”(7/23) ve “*öğretmen eşliğinde konuşma kulübü/konuşma saati*”(6/23) olduğu görülebilir.

Hazırlık öğrencisi katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

H.Ö.K. 5: “(...) Bence uygulamalardan, teknolojiden yararlanılabilir. Ders dışı listening, writing etkinlikleri var onlardan yararlanılabilir. Aynı sınıfta olduğumuz arkadaşlarımızla dersten çıktıktan sonra İngilizce konuşabiliriz. Video çekebiliriz. (...) Bunların dışında o dili konuşan kişilerle konuşulmalı diye düşünüyorum. Belki uygulamalar üzerinden olabilir mektup arkadaşı gibi. (...) Zaten şu anda sınıfta ikili konuşma etkinliği ders içinde vakit bulduğumuzda yapıyoruz. Ama bunun sınıf dışına taşması çok güzel olur diye düşünüyorum”.

Tablo 28. Öğretmen, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Hedef Söz Eylemlerin İşlevlerini Fark Etmenizi ve Anlamanızı Nasıl Sağlayabilir?

	<i>f</i>
Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilir?	
Soru sormalı/sınıfta sohbet emeli	6
Video izletmeli	2
İkili konuşturmalı/Grup olarak konuşturmalı	6
Teşvik etmeli/yönlendirmeli	10
Konuşarak maruz bırakmalı/Öğretmenin hikayeleştirip sunması	6
Yapılara vurgu yapmalı	2
Diyalog oluşturmamızı istemesi	3
Canlandırma etkinlikleri yaptırmalı	1
Drama kullandırmalı	1
Tartışma etkinlikleri düzenlemeli	1
Anadilimizle karşılaştırılması	-
Örnek durumlar üzerinden alıştırma yapması (söylem tamamlama görevleri)	2
Konuşma kulübü/saati düzenlemeli	-
Proje ödevleri/konuşma görevleri vermeli	-
Teknolojik platformlardan yararlanmalı	-

Toplam	23 (N)
---------------	--------

Hazırlık öğrencisi katılımcılara yöneltilen “*öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?*” sorusuna yönelik olarak katılımcı öğrencilerin “*teşvik etmeli/yönlendirmeli*” (10/23), “*sor sormalı/sınıfla sohbet etmeli*” (6/23), “*ikili konuşturmalı/grup olarak konuşturmalı*”(6/23) ve “*konuşarak maruz bırakmalı/öğretmenin hikayeleştirerek sunması*” yanıtlarını verdikleri Tablo 29’da görülebilir.

Hazırlık öğrencisi katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

H.Ö.K. 11: “*Daha çok bizimle diyaloga girerek bunu sağlayabilir. Bizi yönlendirmesi de önemli neyi yapmamız, hangi kitapları kullanmamız gerektiğini söylemesi göstermesi gerekiyor*”.

Tablo 29. İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisine Yönelik Söz Eylem Öğrenimi İçin Nasıl Sınanmak İstersiniz?

	<i>f</i>
İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?	
Konuşma sınavında karşılıklı diyaloglar	8
Konuşma sınavında ikili canlandırmalar	3
Konuşma sınavında ikili tartışma	1

Konuşma sınavında öğretmenle soru-cevap/diyalog	4
İkili video çekme	4
Sınıf içi ikili diyalog sunumu	6
Öğretmenle sınıf içi diyalog	2
Arkadaşlarla sınıf içi diyalog/canlandırma etkinliği	3
Proje ödevleri	2
Konuşma görevleri/portfolyo	6
Drama/teatral sunum/sahneleme	3
Akran değerlendirmesi	1
Duruma uygun ifade yerleştirme/söylem tamamlama görevleri	2
Teknolojiden yararlanma	2
Yazma görevleri	1
Toplam	23 (N)

Tablo 29’da “İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?” sorusuna yönelik olarak verilen yanıtlar doğrultusunda katılımcıların en çok “konuşma sınavında karşılıklı diyaloglar” (8/23), “sınıf içi ikili diyalog sunumu” (6/23) ve “konuşma görevleri/portfolyo” (6/23) yanıtlarını verdikleri gözlemlenebilir.

Hazırlık öğrencisi katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

H.Ö.K. 1: “Bu tür şeylerin sınanması için kesinlikle speaking sınavları çok gerekli. Öğrencinin öğrenip öğrenmediğini anlamak için en iyi yöntem bence bu. Sınıf önünde utangaçlıktan dolayı çok konuşmak istemiyor öğrenciler. Öğrenciyle öğretmen arasında ayrı biz zamanda soru cevap şeklinde bir sınav olabilir. Ya da ikişerli diyalog şeklinde bir arkadaşımızla konuşabiliriz bu sınavda. Canlandırma gibi (...)”

Tablo 30. İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğrenimini Engelleyen Etmenler Nelerdir?

	<i>f</i>
İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?	
Derste anadili konuşulması	2
Stres/konuşma kaygısı/özgüven eksikliği	7
Öğrencinin güdülenme eksikliği	3
İçerik/müfredat eksikliği	3
Sınıf mevcutları	5
Zaman sınırı	9
Ders kitabına bağlılık	4
Öğretmenin verdiği önem/öğretmen bilişi	1
Öğretmenin öğrencilere karşı tutumu	2
Öğretmenin baskınlığı (öğretmen konuşma süresi)	1
Dilbilgisi ağırlıklı dersler	4
Ezberlemeye eğilim	-
Olumsuz ket vurma etkisi	1
İkili etkinliklerde dengeli eşleşmelerin yapılmaması	1
Öngörülemeyen etmenler sebebiyle öğretim türünün değişmesi (doğal afetler, salgınlar)	2
Toplam	23 (N)

Tablo 30’da “*İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?*” sorusuna ilişkin yanıtlara göre katılımcı öğrencilerin görece yüksek oranda “*zaman sınırı*” (9/23), “*stres/konuşma kaygısı/özgüven eksikliği*” (7/23) ve “*sınıf mevcutları*” (5/23) yanıtlarını verdikleri gözlemlenebilir.

Hazırlık öğrencisi katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

H.Ö.K. 7: “Bazen süremiz kısıtlı olabiliyor. Konuşma yarıda kesilebiliyor ders esnasında. Ya da öğrencilerin seviyesi birbirinden farklı olabiliyor. Arkadaşımızla konuşurken mesela benim seviyem arkadaşımın daha iyiyse diyalog çok ilerlemez (...)”

Tablo 31. Mezun Katılımcılara Ait Yarı Yapılandırılmış Görüşme Bulguları

	<i>f</i>
Söz eylem kavramını duydunuz mu?	
Evet	13
Hayır	4
Anadilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?	
Evet	16
Hayır	1
İngilizcede söz eylemler nelerdir?	
Öneride Bulunma	11
İstekte Bulunma	8
Reddetme	6
Can, Could	1
Rica Etmek	3
Teşekkür Etmek	1
Fikir Belirtme	1
Kabul Etme	1
Davet Etme, Edilme	1
İltifat Etme	1

İngilizcede söz eylemler ne işe yararlar?

Konuşmayı akıcı hale getirir/sohbetin ilerlemesini sağlar/iletişimi güçlendirir.	9
Karşılıklı konuşmaya faydalı.	6
Gündelik konuşmada kullanılır.	1
Konuşmanın amacını belirler.	3

Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor muydu?

Evet	17
Hayır	-

Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür Dilemek (Yansıtma)	-
Tavsiyede Bulunmak (Yönlendirici)	1
Reddetmek (Yükümleyici)	-
Söz Vermek (Yükümleyici)	-
Bilmiyorum / Fikrim Yok	16

Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz?

Evet	3
Hayır	14

İngilizce sınıflarında söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaştınız?

A1	10
A2	5
B1	2
Bilmiyorum	-

İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak isterdiniz?

A1	10
A2	5

Toplam	17 (N)
---------------	--------

Tablo 31’de mezun katılımcılara ait yarı yapılandırılmış görüşme bulguları incelendiğinde mezun katılımcıların “*söz eylem kavramını duydunuz mu?*” sorusuna yüksek oranda (13/17) “*EVET*” yanıtını verdiği ve “*anadilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?*” sorusunu “*EVET*” yanıtıyla onayladığı (16/17) görülebilir. Söz konusu katılımcılara “*İngilizcede söz eylemler nelerdir?*” sorusu yöneltildiğinde katılımcıların en çok oranda “*öneride bulunma*” (11/17), “*istekte bulunma*” (8/17) ve “*reddetme*” (6/17) yanıtını verdikleri gözlemlenebilir. “*İngilizcede söz eylemleri ne işe yararlar?*” sorusuna yönelik olarak ise katılımcıların verdikleri diğer yanıtlara göre yüksek oranda (9/17) “*konuşmayı akıcı hale getirir/sohbetin ilerlemesini sağlar/iletişimi güçlendirir*” yanıtını verdiği görülürken, katılımcıların tamamının (17/17) “*yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor muydu?*” sorusuna “*EVET*” yanıtını verdiği gözlemlenebilir.

Katılımcılara, “*Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?*” sorusunu yöneltip, çeşitli söz eylemleri katılımcıların sınıflandırmasını istediğinde ise katılımcıların neredeyse tamamının (16/17) “*bilmiyorum/fikrim yok*” yanıtını verdiği Tablo 32’de görülebilir.

Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (14/17) “*yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz?*” sorusuna “*HAYIR*” yanıtını verdikleri görülürken, “*İngilizce sınıflarında söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaştınız?*” ve “*İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak isterdiniz?*” sorularına çeşitli yanıtlar verdikleri, ancak 10/17 oranında “*Al*” yanıtını verdikleri gözlemlenebilir.

Tablo 32. İngilizce Sınıflarında Söz Eylemlerle İlk Olarak Nasıl Karşılaşmak İsterdiniz?

	<i>f</i>
İngilizce sınıflarında söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak isterdiniz?	
Video	6
Öğretmen sunmalı/maruz bırakmalı	9
Bilgilendirici tablolar	2
Diyalog sunulması (ikili konuşmalar)	2
Dinleme alıştırmaları	5
Okuma metinleri	2
Diyalog oluşturma	-
Toplam	17 (N)

Tablo 32’de mezun katılımcılara yöneltilen “*İngilizce sınıflarında söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak isterdiniz?*” sorusuna ilişkin yanıtlara göre katılımcılar en çok sırasıyla “*öğretmen sunmalı/maruz bırakmalı*”, “*video*” ve “*dinleme alıştırmaları*” yanıtlarını vermişlerdir. Söz konusu soruya ilişkin mezun katılımcıların yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdikleri yanıtlardan bazıları aşağıdaki gibidir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerin tam metinlerine EK 9’dan ulaşılabilir.

Tablo 33. Söz Eylem Öğreniminin İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerinize Etkisi Neydi?

	<i>f</i>
Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi neydi?	
Konuşmada/ikili diyalogda akıcılık sağlar.	3

İletişime faydalı. /İletişimi güçlendirir.	10
Daha samimi ortam sağlar.	1
Gündelik /resmi olmayan konuşmalar için faydalı.	3
Özgüveni artırır.	2
Sosyalleşmeyi sağlar.	-
Toplam	17 (N)

Tablo 33’te söz konusu mezun katılımcı grubuna yöneltilen “*söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi neydi?*” sorusuna ilişkin yanıtlara göre katılımcı grubunun sıklıkla verdikleri yanıtlar “*iletişime faydalı/iletişimi güçlendirir*” (10/17), “*konuşmada/ikili diyalogda akıcılık sağlar*” (3/17) ve “*özgüveni artırır*” (2/17) şeklindedir.

Mezun katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

M.K. 6: “*Bunları kullanarak aslında iletişim kuvvetleniyor. Ayrıca cümleye yumuşaklık katıyor diye düşünüyorum. Yani naziklik veriyor*”.

Tablo 34. İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylemlerin Doğrudan Sunulmasını mı Yoksa Sezdirilerek Sunulmasını mı İsterdiniz?

	<i>f</i>
İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı isterdiniz?	
Doğrudan sunulmalı	14
Sezdirilerek sunulmalı	5
TOPLAM	17 (N)

Tablo 34’te söz konusu katılımcı grubuna yöneltilen “*İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı*

isterdiniz?” sorusuna ilişkin verilen yanıtlara göre katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (14/17) “doğrudan sunulmalı” yanıtını verdikleri gözlemlenebilir.

Mezun katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

M.K. 2: “Doğrudan olması gerekiyor çünkü (...) yapıları yanlış anlayabiliriz. Sezdirilerek sunulursa öğrenci anlamayabilir”.

Tablo 35. İngilizce Sınıflarında Kullanılan Ders Kitaplarında ve Öğretim Programında, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Söz Eylem Öğretimine Yeterince Yer Verildiğini Düşünüyor Musunuz? Açıklayınız

	<i>f</i>
İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.	
Evet	6
Hayır	11
Söz eylem çeşitleri arttırılabilir, etkinlikler geliştirilebilir.	4
Toplam	17 (N)

Tablo 35’te mezun katılımcılara yöneltilen “İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.” sorusuna ilişkin verilen yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların çoğunluğunun (11/17) “HAYIR” yanıtını vererek bu ifadeye katılmadıklarını belirttikleri gözlemlenebilir.

Mezun katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

M.K. 15: “Sadece söz eylemin değil ben karşılıklı konuşmaya ben yeterince yer verildiğini düşünmüyorum (...)”.

Tablo 36. İngilizce Sınıflarında, Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğrenimi İçin Ders Kitabı Dışında Ne Tür Etkinliklere Yer Veriliyordu? -Verilebilir?

	<i>f</i>
İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyordu? -verilebilir?	
İkili konuşma etkinlikleri	13
Grup konuşma etkinlikleri	3
Canlandırmalar(role-play)	6
Drama kullanımı (Teatral etkinlikler)	1
Yazma etkinlikleri/görevleri	3
Basamaklı okuma kitapları	1
Bireysel sunum hazırlama	-
Video izleme	5
Video çekme/grup ödevleri	2
Diyalog dinleme	3
Diyaloğa uygun ifade yerleştirme/örnek durumlar	4
Tartışma etkinlikleri	1
Çevrimiçi etkinlikler (Kahoot vb.)	3
Bireysel öğrenme merkezindeki etkinliklere katılma	-
Teknolojik uygulamalardan faydalanma (Cambly...)	2
Öğretmen eşliğinde konuşma kulübü/konuşma saati	2
Öğretmenle karşılıklı soru-cevap	3

Toplam	17(N)
---------------	-------

Tablo 36’da “İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyordu? -verilebilir?” sorusuna ilişkin yanıtlar incelendiğinde katılımcıların en çok oranda “ikili konuşma etkinlikleri” (13/17) yanıtını verdikleri, bu yanıtı “canlandırmalar(role-play)” (6/17) ve “video izleme” nin (5/17) takip ettiği gözlemlenebilir.

Mezun katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

M.K. 13: “(...) Biz genelde diyalog yapıyorduk. Ama bence daha çok video yani görsel bir eylem olsa, akılda daha çok kalır. (...) Bizim diyalog oluşturmamız, bizden bunları kullanmamızın daha çok istenmesi hatta canlandırmamız bence daha etkili”.

Tablo 37. Öğretmen, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Hedef Söz Eylemlerin İşlevlerini Fark Etmenizi ve Anlamanızı Nasıl Sağlayabilirdi?

	<i>f</i>
Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilirdi?	
Soru sormalı/sınıfla sohbet emeli	6
Video izletmeli	1
İkili konuşturmalı/Grup olarak konuşturmalı	9
Teşvik etmeli/yönlendirmeli	3
Konuşarak maruz bırakmalı/Öğretmenin hikayeleştirip sunması	4
Yapılara vurgu yapmalı	5
Diyalog oluşturmamızı istemesi	5

Canlandırma etkinlikleri yaptırmalı	1
Drama kullandırmalı	-
Tartışma etkinlikleri düzenlemeli	-
Anadilimizle karşılaştırılması	1
Örnek durumlar üzerinden alıştırma yaptırmalı (söylem tamamlama görevleri)	-
Konuşma kulübü/saati düzenlemeli	2
Proje ödevleri/konuşma görevleri vermeli	-
Teknolojik platformlardan yararlanmalı	-
Geri bildirim vermeli	-
Toplam	17 (N)

Tablo 37’de söz konusu katılımcılara yöneltilen “*öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilirdi?*” sorusuna ilişkin yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların en çok (9/17) “*ikili konuşturmalı/grup olarak konuşturmalı*”, “*soru sormalı/sınıfta sohbet etmeli*” (6/17) “*yapılara vurgu yapmalı*” (5/17), “*diyalog oluşturmamızı istemesi*” (5/17) ve “*canlandırma etkinlikleri yaptırmalı*” (1/17) yanıtlarını verdikleri gözlemlenmiştir.

Mezun katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

M.K. 8: “*Herkes önce sınıf arkadaşıyla, sonra öğretmenle diyalog olarak karşılıklı konuşabilir (...)*”.

Tablo 38. İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisine Yönelik Söz Eylem Öğrenimi İçin Nasıl Sınanmak İsterdiniz?

f

İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl**sınanmak isterdiniz?**

Konuşma sınavında karşılıklı diyaloglar	7
Konuşma sınavında ikili canlandırmalar	6
Konuşma sınavında ikili tartışma	1
Konuşma sınavında öğretmenle soru-cevap/diyalog	3
İkili video çekme	2
Sınıf içi ikili diyalog sunumu	3
Öğretmenle sınıf içi diyalog	6
Arkadaşlarla sınıf içi diyalog/canlandırma etkinliği	3
Proje ödevleri	-
Konuşma görevleri/portfolyo	-
Drama/teatral sunum/sahneleme	2
Akran değerlendirmesi	-
Duruma uygun ifade yerleştirme/söylem tamamlama görevleri	2
Teknolojiden yararlanma	-
Yazma görevleri	1
Toplam	17 (N)

Tablo 38’de “İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak isterdiniz?” sorusuna ilişkin verilen yanıtlar doğrultusunda katılımcıların en çok oranda “konuşma sınavında karşılıklı diyaloglar” (7/17), “konuşma sınavında ikili canlandırmalar” (6/17), ve “öğretmenle sınıf içi diyalog” (6/17) yanıtlarını verdikleri görülebilir.

Mezun katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

M.K. 4: “(...) bir konuşma sınavı olduk kur sonunda. Bize faydalı oldu. Bu sınavda kullandık bu yapıları, daha çok aklımızda kaldı. Hatırladığım kadarıyla canlandırma yapmıştık sınavda arkadaşımızla. Dolayısıyla bu yapıları kullanmıştık. Onun dışında portfolyo ödevi olarak video çekmiştik. Daha sonra videolarımızı izleme fırsatımız olmuştu. Oradaki yanlışlarımızı gördük. Kullanım ve telaffuz yanlışlarımızı gördük. Nasıl daha uygun ifadeleri kullanacağımızı keşfettik. Bence bunlar çok etkiliydi ve yeterliydi”.

Tablo 39. İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğrenimini

Engelleyen Etmenler Nelerdir?

	<i>f</i>
İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdi?	
Derste anadili konuşulması	-
Stres/konuşma kaygısı/özgüven eksikliği	5
Öğrencinin güdülenme eksikliği	6
İçerik/müfredat eksikliği	1
Sınıf mevcutları	-
Zaman sınırı	1
Ders kitabına bağlılık	1
Öğretmenin verdiği önem/öğretmen bilişi	1
Öğretmenin öğrencilere karşı tutumu	2
Öğretmenin baskınlığı (öğretmen konuşma süresi)	1
Dilbilgisi ağırlıklı dersler	6
Ezberlemeye eğilim	1
Olumsuz ket vurma etkisi	1
İkili etkinliklerde dengeli eşleşmelerin yapılmaması	1
Öngörülemeyen etmenler sebebiyle öğretim türünün değişmesi (doğal afetler, salgınlar)	-

Toplam	17 (N)
---------------	--------

Tablo 39’da “İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdi?” sorusuna ilişkin verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcıların en çok oranda (6/17) “öğrencinin güdülenme eksikliği”, “dilbilgisi ağırlıklı dersler” (6/17) ve “stres/konuşma kaygısı/özgüven eksikliği” (5/17) yanıtlarını verdikleri görülebilir.

Mezun katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

M.K. 5: “Öğrenciye söz hakkı verilmemesi, öğretmenin baskın olması, öğrencinin sessiz ve özgüvensiz olması olabilir”.

Tablo 40. Öğretim Görevlisi Katılımcılara Ait Yarı Yapılandırılmış Görüşme Bulguları

	<i>f</i>
Söz eylem kavramını duydunuz mu?	
Evet	9
Hayır	1
Anadilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?	
Evet	9
Hayır	1
İngilizcede söz eylemler nelerdir?	
Selamlaşma	2
Öneride bulunma	2
İstekte bulunma	2
Reddetme	3

Özür dileme	6
Rica etmek	1
Teşekkür etme	2
Kabul Etme	1
Davet Etme, Edilme	2
Sounds good, that's a good idea	1
Talimat vermek	1

İngilizcede söz eylemler ne işe yararlar?

Konuşmayı akıcı hale getirir/sohbetin ilerlemesini sağlar/iletişimi güçlendirir.	4
Karşılıklı konuşmaya faydalı.	3
Gündelik konuşmada kullanılır.	1
Konuşmanın amacını belirler	3
Locutionary, Illocutionary, Perlocutionary	2

Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

Evet	10
Hayır	-

Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür Dilemek (Yansıtma)	5
Tavsiyede Bulunmak (Yönlendirici)	5
Reddetmek (Yükümleyici)	2
Söz Vermek (Yükümleyici)	3
Bilmiyorum / Fikrim Yok	4

Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz?

Evet	10
Hayır	-

İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşır?

A1	8
A2	2
B1	-
Bilmiyorum	-
İngilizce sınıflarında, öğrencilerin söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmaları gerektiğini düşünüyorsunuz?	
A1	9
A2	1
B1	-
Toplam	10 (N)

Tablo 40'ta öğretim görevlisi katılımcılara ait yarı yapılandırılmış görüşme bulguları incelendiğinde, katılımcı öğretim görevlisi katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (9/10) “*söz eylem kavramını duydunuz mu?*” sorusunu “*EVET*” yanıtıyla onayladığı ve “*anadilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?*” sorusuna “*EVET*” yanıtını verdikleri (9/10) gözlemlenebilir.

“*İngilizcede söz eylemler nelerdir?*” sorusuna ise söz konusu katılımcıların çeşitli yanıtlar verdikleri görülürken, en yüksek oranda özür dileme (6/10) ve reddetme (3/10) yanıtlarını verdikleri Tablo 41’de görülebilir. “*İngilizcede söz eylemler ne işe yararlar?*” sorusuna yönelik olarak ise katılımcıların en yüksek oranda “*konuşmayı akıcı hale getirir/sohbetin ilerlemesini sağlar/iletişimi güçlendirir*” (4/10) ve “*karşılıklı konuşmaya faydalı*” (3/10) yanıtlarını verdikleri gözlemlenebilir.

Ek olarak, “*yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz?*” sorusuna katılımcıların tamamının “*EVET*” yanıtını verdikleri görülebilir. Benzer şekilde, katılımcı öğretim görevlilerinin tamamının “*yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?*” sorusuna “*EVET*” yanıtını verdiği görülürken “size söyleyeceğim söz

eylemler hangi türe girer?” sorusuna “özür dilemek-yansıtma” (5/10), “tavsiyede bulunmak-yönlendirici” (5/10), “reddetmek-yükümleyici” (2/10), “söz vermek- yükümleyici” (3/10) ve “bilmiyorum/fikrim yok” (4/10) yanıtlarını verdikleri görülebilir.

Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (8/10) “İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşılır?” Sorusuna “A1” yanıtını verdikleri gözlemlenmiştir. Söz konusu katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (9/10), “İngilizce sınıflarında, öğrencilerin söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmaları gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna ise yine “A1” yanıtını verdikleri görülmüştür.

Tablo 41. İngilizce Sınıflarında, Öğrenciler Söz Eylemlerle İlk Olarak Nasıl Karşılaşmalıdırlar?

	<i>f</i>
İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmalıdırlar?	
Video	7
Öğretmen sunmalı/maruz bırakmalı	4
Bilgilendirici tablolar	-
Diyalog sunulması (ikili konuşmalar)	1
Dinleme alıştırmaları	3
Okuma metinleri	3
Diyalog oluşturma	1
Toplam	10 (N)

Tablo 41’de katılımcı öğretim görevlilerine yöneltilen “İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmalıdırlar?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (7/10) “video” yanıtını verdiği, bu yanıtı “öğretmen sunmalı/maruz bırakmalı” (4/10), “dinleme alıştırmaları” (3/10) ve “okuma metinleri” (3/10) yanıtlarının takip ettiği gözlemlenebilir.

Öğretim görevlisi katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

Ö.G.K. 1: “İdeal olanı söylemek istiyorum. Delta’da ya da okuduklarımızdan öğrendiğimiz. Tabi ki her zaman bir context olması gerekiyor. Öğrenciler için onları ne kadar ilgili hale getirebilirsek, orada tabii yaş grubu, sınıf dinamiği, öğrencilerin ilgi alanları, öğrenme amaçları tabii değişiklik gösteriyor. Bunların hepsini, bu profili göz önünde bulundurarak, eğer en ideal ortamda İngilizce öğreteceksem, mutlaka bir context içerisinde olmalı. Burada her şey olur. Yani benim amacım o kalıpları edinmelerini sağlamaksa bunu bazen bir okuma parçası, bir gazete okumasıyla olabilir, yine seviyeye göre değişmek üzere. Bazen bir videoyla olabilir, gerçek hayattan bir kesit olabilir. Öğrencilerin kendi oluşturdukları bir videoyla bile olabilir. Ya da tam tersi bir metotla, kendilerinin oluşturduğu bir diyalogu “bunu nasıl söyleriniz?”i önce “kendilerinde ne var?”ı görüp onun üzerine gidebiliriz. Ama mutlaka dediğim gibi bir context olabilir. Bunun içine her şeyi entegre edebiliriz, dört beceriyi de”.

Tablo 42. Söz Eylem Öğretiminin İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisine Etkisi Nedir?

	<i>f</i>
Söz eylem öğretiminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine etkisi nedir?	
Konuşmada/ikili diyalogda akıcılık sağlar.	4
İletişime faydalı. /İletişimi güçlendirir.	8
Daha samimi ortam sağlar.	2
Gündelik /resmi olmayan konuşmalar için faydalı.	5
Özgüveni artırır.	2
Sosyalleşmeyi sağlar.	-
Toplam	10 (N)

Tablo 42’de söz konusu katılımcıların “*Söz eylem öğretiminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine etkisi nedir?*” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların en çok oranda (8/10) “*iletişime faydalı/iletişim güçlendirir*” yanıtını verdikleri görülmüştür. Katılımcıların yarısının ise (5/10) “*gündelik/resmi olamayan konuşmalar için faydalı*” yanıtını verdikleri gözlemlenebilir.

Öğretim görevlisi katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

Ö.G.K. 7: “*Sağlıklı bir şekilde iletişimin, diyalogun devam ettirilebilmesi amacıyla kullanıldıkları için, öğrencilerin İngilizce en basit diyalogda bile diyalogu canlı/aktif tutabilmelerini ve o diyaloga devam ettirebilmelerini sağlıyor. Sanki iletişimdeki boşlukları daha iyi tamamlıyorlar. En azından doğru yerde kullandıklarını fark ettiklerinde özgüvenleri de artıyor*”.

Tablo 43. İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylemlerin Doğrudan Sunulmasını mı Yoksa Sezdirilerek Sunulmasını mı İstersiniz? Açıklayınız.

	<i>f</i>
İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz?	
Doğrudan sunulmalı	9
Sezdirilerek sunulmalı	10
TOPLAM	10 (N)

Tablo 43’te öğretim görevlisi katılımcılara yöneltilen “*İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız*” sorusuna ilişkin yanıtlara göre, katılımcıların tamamının (10/10)

“sezdirilerek sunulmalı” yanıtını verirken, büyük bir oranın ise (9/10) “doğrudan sunulmalı” yanıtını verdikleri gözlemlenebilir. Bu durum, öğretim görevlisi katılımcıların büyük bir kısmının söz eylemlerin hem doğrudan hem de sezdirilerek öğretilmesi gerektiği görüşünde olduklarını göstermektedir. Katılımcıların yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında söz konusu soruya ilişkin verdikleri yanıtlar bu durumu daha net bir biçimde ortaya koymaktadır.

Ö.G.K. 2: *“Öncelikle ideal olan bunları sezdirimsel olarak sunulmasıdır. Öğrencinin gözlem yaparak, ders ortamını, dersi ve öğretmeni çok iyi takip ederek çıkarımlarda bulunması, sezgisel olarak algılaması da mümkün. Ancak burada belki spesifik bir örnek olacak ama bazı sınıflar, özellikle tekrar, özellikle kur sisteminde iki, üç defa tekrar eden öğrencilerin olduğu sınıflar olabiliyor. Çok zorlayıcı olabiliyor, öğrencilerin bazen öğrenmeye karşı dirençli olduğu durumlarda. Belki sınıfın seviyesine göre belki orada öğretmen explicit bir şekilde söyleyebilir. Ama uzun vadede de “bu söz eylemdir” dediğimiz aman bu ne kadar akılda kalıcı olur, o konuda bir fikrim yok. Halihazırdaki öğrenme ortamını daha aktif hale getirerek söz eylemlerin verilmesi daha iyi olabilir diye düşünüyorum”.*

Ö.G.K. 4: *“İkisi de mümkün. Tabi ki sezdirilmesi içselleştirilmesi için daha işlevsel olabilir. Ama burada galiba muhattap olduğumuz öğrenci grubunun yani dili alımlayan grubun background’u önemli. Öğrenme pratiğiyle ilgili. Dolayısıyla bizim öğrencilerimizi ve bizdeki eğitim kültürünü düşündüğümüzde direkt verilmesi daha çok tercih edilen ve öğrenci tarafından daha çok beklenen bir şey. Fakat bana kalırsa sezdirilmesi uzun vadede içselleştirilmesi için daha işlevsel olabilir. Diğer türlü kalıbı verip onu ezberlemesi ve kısa sürede unutmasıyla sonuçlanabilir, böyle bir riski var. Dolayısıyla sezdirimsel olmalı. Mesela video içerisinde kalıpları duyuyor öğrenci ama işlevini kendi çıkarıyor. Uzun vadede olumlu yönde etkiler edinimi bence”.*

Tablo 44. İngilizce Sınıflarında Kullanılan Ders Kitaplarında ve Öğretim Programında, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Söz Eylem Öğretimine Yeterince Yer Verildiğini Düşünüyor Musunuz? Açıklayınız.

	<i>f</i>
İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.	
Evet	5
Hayır	5
Söz eylem çeşitleri arttırılabilir, etkinlikler geliştirilebilir.	5
Toplam	10 (N)

Tablo 44’te katılımcılara yöneltilen “*İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz?*” sorusuna yönelik yanıtlara göre katılımcıların yarısının (5/10) “*EVET*” yanıtını verdiği, yine katılımcıların yarısının (5/10) “*söz eylem çeşitleri arttırılabilir, etkinlikler geliştirilebilir*” yanıtını verdikleri gözlemlenebilir.

Öğretim görevlisi katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

Ö.G.K. 5: “*Biraz daha fazla yer verilebilir diye düşünüyorum, özellikle öğretim programında. Ders kitabında bir şekilde yer alıyor ama öğretim programında özellikle ders içinde onu geliştirmek, biraz daha dersin içinde yoğun bir şekilde kullanmak bence bizde çok fazla olmayan bir uygulama. Daha fazla öğretim programına dahil edilmesi gerektiğini düşünüyorum o yüzden*”.

Tablo 45. İngilizce Sınıflarında, Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimi İçin Ders Kitabı Dışında Ne Tür Etkinliklere Yer Verilebilir?

	<i>f</i>
İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer verilebilir?	
İkili konuşma etkinlikleri	5
Grup konuşma etkinlikleri	4
Canlandırmalar(role-play)	6
Drama kullanımı (Teatral etkinlikler)	2
Yazma etkinlikleri/görevleri	1
Basamaklı okuma kitapları	-
Bireysel sunum hazırlama	-
Video izleme	3
Video çekme/grup ödevleri	3
Diyalog dinleme	-
Diyaloğa uygun ifade yerleştirme/örnek durumlar	1
Tartışma etkinlikleri	-
Çevrimiçi etkinlikler (Kahoot vb.)	-
Bireysel öğrenme merkezindeki etkinliklere katılma	-
Teknolojik uygulamalardan faydalanma (Cambly...)	3
Öğretmen eşliğinde konuşma kulübü/konuşma saati	-
Öğretmenle karşılıklı soru-cevap	-
Toplam	10(N)

Tablo 45’te katılımcılara yöneltilen “İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer verilebilir?” sorusuna ilişkin yanıtlar incelendiğinde katılımcıların yanıtlarının çeşitlilik gösterdiği

görülebılır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (6/10) “*canlandırmalar(role-play)*” yanıtını verdikleri görülrken, bu yanıtı “*ikili konuşma etkinliklerinin*” (5/10) takip ettiğı sonucuna varılabilir.

Öğretim görevlisi katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

Ö.G.K.4: “*Kendi deneyimlediğim gruptan son 4-5 yıldır şunu söyleyebilirim. Öğrenci partneriyle çok daha rahat hissediyor. Burada role-play veya sadece grup çalışması veya ikili çalışma aktivitelerinin, aslında öğretmen-öğrenci arasındaki bir soru-cevap etkinliğinden çok daha işlevsel olduğunu görüyorum (...)*”.

Tablo 46. Öğretmen, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Öğrencilerin Hedef Söz Eylemlerin İşlevlerini Fark Etmelerini ve Anlamalarını Nasıl Sağlayabilir?

	<i>f</i>
Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerin hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmelerini ve anlamalarını nasıl sağlayabilir?	
Soru sormalı/sınıfla sohbet emeli	-
Video izletmeli	-
İkili konuşturmalı/Grup olarak konuşturmalı	1
Teşvik etmeli/yönlendirmeli	4
Konuşarak maruz bırakmalı/Öğretmenin hikayeleştirip sunması	2
Yapılara vurgu yapmalı	1
Diyalog oluşturmamızı istemesi	1
Canlandırma etkinlikleri yaptırmalı	2
Drama kullandırmalı	-
Tartışma etkinlikleri düzenlemeli	-
Anadilimizle karşılaştırılması	1

Örnek durumlar üzerinden alıştırma yaptırması (söylem tamamlama görevleri)	2
Konuşma kulübü/saati düzenlemeli	-
Proje ödevleri/konuşma görevleri vermeli	3
Teknolojik platformlardan yararlanmalı	-
Geri bildirim vermeli	3
Toplam	10 (N)

Tablo 46’da öğretim görevlisi katılımcılara yöneltilen “*Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerin hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmelerini ve anlamalarını nasıl sağlayabilir?*” sorusuna ilişkin yanıtlar incelendiğinde katılımcıların yine çeşitli yanıtlar verdikleri sonucu çıkarılabilir. Bu yanıtlar arasında “*teşvik etmeli yönlendirmeli*” (4/10), “*proje ödevleri/konuşma görevleri vermeli*” (3/10), “*geri bildirim vermeli*” (3/10) öne çıkan yanıtlar olarak göze çarpmaktadır.

Öğretim görevlisi katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

Ö.G.K. 3: “*Bu söz eylemler zaten metinde geçiyor. Ama öğrenci neye odaklanacağını bilmiyor. Dolayısıyla öğretmen burada yönlendirici olmalı, neye odaklanacaklarını göstermeli. Zaten sonrasında kutu içerisinde o hedef söz eylemlerden zaten bahsediliyor ama öğretmen tekrardan bunların üzerinde durarak bunların önemli olduğunu göstermeli ve nasıl kullanılacağını tekrar göstermeli. Sonrasında role-play ile öğrencilere görevler vererek bunları anlamalarını, pekiştirmelerini sağlamalı*”.

Tablo 47. İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisine Yönelik Söz Eylem Öğretimi Nasıl Sınanmalıdır?

	<i>f</i>
İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimi nasıl sınanmalıdır?	
Konuşma sınavında karşılıklı diyaloglar	4
Konuşma sınavında ikili canlandırmalar	1
Konuşma sınavında ikili tartışma	-
Konuşma sınavında öğretmenle soru-cevap/diyalog	1
İkili video çekme	2
Sınıf içi ikili diyalog sunumu	4
Öğretmenle sınıf içi diyalog	-
Arkadaşlarla sınıf içi diyalog/canlandırma etkinliği	6
Proje ödevleri	1
Konuşma görevleri/portfolyo	6
Drama/teatral sunum/sahneleme	2
Akran değerlendirmesi	-
Duruma uygun ifade yerleştirme/söylem tamamlama görevleri	2
Teknolojiden yararlanma	-
Yazma görevleri	2
Toplam	10(N)

Tablo 47’de katılımcılara yöneltilen “İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimi nasıl sınanmalıdır?” sorusuna yönelik verilen yanıtlara göre katılımcıların büyük bir çoğunluğunun “konuşma görevleri/portfolyo” (6/10) ve “arkadaşlarla sınıf içi diyalog/canlandırma etkinliği” (6/10) yanıtlarını verdikleri, bu yanıtları

“sınıf içi ikili diyalog sunumu” (4/10) ve “konuşma sınavında karşılıklı diyaloglar” (4/10) yanıtlarının takip ettiğini belirtmek mümkündür.

Öğretim görevlisi katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

Ö.G.K. 3: “*Pair ya da grup aktiviteleri yoluyla role-play etkinlikleriyle oynayabiliriz (...). Direkt bir sınav şeklinde değil de sınıftaki role-play bölümleri geldikçe gerek kitap aktiviteleri gerekse öğretmenin ekstra verdiği aktivitelerle gözlemlenebilir diye düşünüyorum. Portfolyo oluşturmalarını istiyoruz speaking üzerine öğrencilerimizden. Ama sadece bireysel sunum üzerine. Eskiden role play şeklinde diyalog oluşturmaları sınıf içerisinde ya da. Videoya çekmeleri isteniyordu. Bence o daha etkiliydi. Mesela otelde rezervasyon yapma, ya da uçağa binecek check-in yapıyor gibi öğrencilerin canlandırmaları videoya çekmeleri isteniyordu. Dolayısıyla portfolyolarda söz eylemleri kullanıyorlardı*”.

Tablo 48. İngilizce Sınıflarında Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimini Engelleyen Etmenler Nelerdir?

	<i>f</i>
İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?	
Derste anadili konuşulması	-
Stres/konuşma kaygısı/özgüven eksikliği	4
Öğrencinin güdülenme eksikliği	6
İçerik/müfredat eksikliği	3
Sınıf mevcutları	2
Zaman sınırı	8
Ders kitabına bağlılık	3

Öğretmenin verdiği önem/öğretmen bilişi	8
Öğretmenin öğrencilere karşı tutumu	-
Öğretmenin baskınlığı (öğretmen konuşma süresi)	1
Dilbilgisi ağırlıklı dersler	3
Ezberlemeye eğilim	-
Olumsuz ket vurma etkisi	2
İkili etkinliklerde dengeli eşleşmelerin yapılmaması	-
Öngörülemeyen etmenler sebebiyle öğretim türünün değişmesi (doğal afetler, salgınlar)	-
Toplam	10 (N)

Tablo 48’de katılımcı öğretim görevlilerine yöneltilen “İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimini engelleyen etmenler nelerdir?” sorusuna ilişkin verilen yanıtlara göre göze çarpan yanıtlar “öğretmenin verdiği önem/öğretmen bilişi” (8/10), “zaman sınırı” (8/10) ve “öğrencinin güdülenme eksikliği” (6/10) olarak sıralanabilir.

Öğretim görevlisi katılımcılardan birinin söz konusu soruya ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında verdiği yanıt aşağıdaki gibidir.

Ö.G.K. 10: “Öğretmenin kendisi. Yani birinci etken öğretmen konuşma süresi. Öğrenciye konuşma süresi verilmedikten sonra, öğrenci kullanmadıktan sonra zaten kullanılıp kullanılmadığı anlaşıp anlaşılmadığını öğrenemeyiz. Geleneksel yöntemlere bağlılık da diyebiliriz. Kitap tercihi de olabilir. Kitap ne kadar öğretmen ve öğrenciyi adım adım üretime, çıktıya yönlendiriyor. Kitap beceri odaklı mı, tüme varımsal mı değil mi etkiler illaki”.

4.4 Hazırlık Öğrencilerine Yönelik Olan İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimine Yönelik Öğretim Modelinin Bileşenleri

Araştırma kapsamında oluşturulan dördüncü araştırma sorusuna yönelik olarak hazırlık öğrencileri için tasarlanan İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretim

modelinin bileşenleri, katılımcı gruplarından elde edilen verilerin yanı sıra alanyazın ve ders kitabı incelemesinden yararlanılarak oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında oluşturulan modele ilişkin olarak hazırlanan örnek üniteye 4.4.3'ten ulaşılabilir.

Yürütülen araştırma kapsamında katılımcı gruplarından elde edilen verilerin (sormacalar ve yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla) çözümlenmesi sonucunda tasarlanan modele dahil edilen unsurlar Tablo 49 'da gösterilmiştir.

Tablo 49. Veri Çözümlemesi Sonucu Tasarlanan Modele Dahil Edilen Unsurlar

	Hazırlık öğrencisi katılımcılar		Mezun Katılımcılar		Öğretim Görevlisi Katılımcılar	
	Sormaca	Yarı Yapılandırılmış Görüşme	Sormaca	Yarı Yapılandırılmış Görüşme	Sormaca	Yarı Yapılandırılmış Görüşme
İngilizce sınıflarında söz eylemlerle hangi düzeyde karşılaşılması gerektiği						
	A1	A1	A1	A1	A1	A1
İngilizce sınıflarında söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşılması gerektiği						
Anadili konuşucularının	✓	✓	✓		✓	✓

ikili konuşmalarının yer aldığı videolarla						
Öğretmen sunmalı/maruz bırakmalı				✓		
Etkinlik bağlamı						
Rol oyunları	✓		✓	✓	✓	✓
Drama(teatral etkinlikler)		✓				
İkili konuşma/çalışma etkinlikleri	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Grup konuşma etkinlikleri		✓				✓
Öğretmen eşliğinde konuşma kulübü/saati				✓		
Öğretmenlerin hedef söz eylemlerle ilgili açıklamalar yapmaları	✓		✓			
Tartışma etkinlikleri	✓		✓		✓	
Söylem tamamlama görevleri					✓	
Bilinç arttırma görevleri					✓	
Bilgilendirici notlar	✓		✓			

Söz eylemlerin sunuluş şekli						
Söz eylemlerin doğrudan sunulması	✓		✓	✓		✓
Söz eylemlerin sezdirilerek sunulması		✓			✓	✓
Ders araçları						
Görsel- işitsel ders araçları	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Söz eylemlerin sınanması						
İkili konuşma etkinlikleri	✓	✓(konuşma sınavında karşılıklı diyaloglar)	✓	(konuşma sınavında karşılıklı diyaloglar)✓	✓	(konuşma sınavında karşılıklı diyaloglar)✓
Arkadaşlarla sınıf içi diyalog/canlandırma etkinliği						✓
Konuşma görevleri/portfolyo		✓				✓
Konuşma sınavında canlandırmalar				✓		
Sözlü anlatım etkinlikleri	✓		✓		✓	

Yürütülen araştırmanın amacı doğrultusunda, İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimine yönelik bir model oluşturulması planlandığından, veri toplama sürecinde hazırlık öğrencileri, hazırlık eğitimini başarıyla tamamlayıp ilgili bölümlere devam etmekte olan katılımcılar ve hazırlık bölümlerinde ders vermekte olan öğretim görevlilerinden sormacalar ve yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla veriler elde edilmiştir. Söz konusu katılımcıların çoğunlukla hemfikir olduğu unsurlar ve özellikle yarı yapılandırılmış görüşmelerdeki farklı yanıtlar Tablo 49’da işaretlenmiştir.

Tüm katılımcıların hem fikir olduğu nokta, İngilizce sınıflarında söz eylemlerle A1 düzeyinde karşılaşmak istemeleridir. Bu nedenle söz konusu modelin A1 düzeyinden itibaren uygulanabileceği varsayılmaktadır. Dahası katılımcıların büyük bir çoğunluğu, söz eylemlerle ilk olarak anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı videolarla karşılaşmak istemektedirler (bkz. Tablo 49). Bu nedenle oluşturulan modelde öğrencilerin hedef söz eylemlere maruz kaldıkları videolara yer verilmiştir.

Rol oyunları, ikili konuşma/çalışma etkinlikleri ve tartışma etkinlikleri katılımcıların büyük bir çoğunluğunun İngilizce derslerinde söz eylem öğretimi ve öğrenimine katkıda bulunacağını belirttiği unsurlar olarak öne çıkmaktadır (bkz. Tablo 49). Ayrıca katılımcıların bir kısmı grup konuşma etkinlikleri, bilgilendirici notlar ve hedef söz eylemlerin öğretmen tarafından açıklamasının da söz eylem öğrenimi ve öğretiminde faydalı olacağını belirtmişlerdir. Bu nedenle söz konusu etkinlikler modelde kullanılmıştır. Tablo 49’da söylem tamamlama görevleri, bilinç artırma görevleri, drama/teatral etkinlikler ve öğretmen eşliğinde konuşma kulübü/saatinin ise yalnızca birer katılımcı grubu tarafından belirtildiği görülmektedir. Bu unsurlara oluşturulan modelde yer verilmesi uygun olabileceken, yer verilmemesinin sebebi, sadece bir örnek ünite hazırlanmasıdır. Ancak ünite sonunda verilen görevde, öğrenciler tarafından hazırlanması beklenen diyalogların konuşma kulüplerinde/saatlerinde sunulabileceği ibaresine yer verilmiştir.

Tablo 49’da görüleceği üzere katılımcıların söz eylemlerin hem belirtik hem de örtük olarak sunulması gerektiği görüşünü benimsediği söylenebilir. Bu nedenle, modelde söz eylemler hem belirtik hem de örtük olarak sunulmuştur.

Tüm bunların yanında katılımcıların hepsi, söz eylemlerin görsel işitsel ders araçlarıyla sunulması gerektiğini belirtmişlerdir (bkz. Tablo 49). Oluşturulan modelde görsel-işitsel araçların söz eylem öğretiminde kullanılması uygun görülmüştür. Daha önce bahsedildiği gibi video bunun için iyi bir araç olarak modelde yer almıştır.

Son olarak, Tablo 49’da katılımcıların söz eylemlerin sınanmasına yönelik görüşleri incelendiğinde, katılımcıların en çok ikili konuşma etkinlikleri yapmak ve konuşma sınavında karşılıklı diyaloglar yoluyla sınanmak istedikleri görülebilir. Kimi katılımcılar ise (bkz. Tablo 49) sözlü anlatım etkinlikleri ve konuşma görevleri/portfolyo yoluyla sınanmak istediklerini belirtmişlerdir. Arkadaşlarla sınıf içi diyalog/canlandırma etkinliği ve konuşma sınavında canlandırmalar yalnızca birer katılımcı grubu tarafından tercih edilen sınama yöntemi olmuştur. Tüm bu sebeplerle ikili konuşma etkinlikleri, konuşma sınavında karşılıklı diyaloglar, sözlü anlatım etkinlikleri ve konuşma görevleri/portfolyo oluşturulan modelde birer sınama unsuru olarak yer almıştır.

4.4.1 Ders Kitabı İncelemesi Kapsamında Oluşturulan Modeldeki Yönergeler ve Sık Kullanılacak Yapılar

“Ders Kitaplarında Yer Alan “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Bütüncü Verileriyle Karşılaştırılması” alt başlığında incelenen ders kitaplarında öneride bulunma yapılarına ilişkin en sık kullanılan yapılar ve ders kitaplarında görece daha az ve daha çok geçen yapılardan bahsedilirken, aynı yapıların bütüncedeki karşılıklarına da değinilmiştir (bkz. Tablo 9). (bkz. Şekil 3- Şekil 4-Şekil 5- Şekil 6).

Bu noktadan hareketle, oluşturulan modelde yönlendirici söz eylemlerden öneride bulunma ifadelerinde bütüncede sıklıkla geçen söz konusu yapılara (*buyurma kipleri*, *let's do x*, *a good idea would be/it might be better to*, *if I were you I would*) vurgu yapılmıştır.

“Ders Kitaplarında Yer Alan “Emretme” Söz Eylemlerinin Bütünce Verileriyle Karşılaştırılması” alt başlığında ise incelenen ders kitaplarında emretme yapılarının bulunma oranları ve bütünce verileriyle uyumlu olup olmadığı incelenmiştir (bkz. Tablo 10). Bu inceleme sonucunda, oluşturulan modelde “*buyurma kipleri (imperative)*”, “*-meli*”- “*malı*” (*you have to do z*) ve “*zorunluluk kiplerine (you must do z)*” yer verilmiştir. Ayrıca incelenen ders kitaplarında buyurma kipleri yönergeyle sınırlı kalmamıştır. İncelenen ders kitaplarının ikisinde “*go do z*” ifadesinin üçünde ise “*let z do x*” ifadesinin geçtiği Tablo 10’da görülebilir. Bu yapının bütünce verileriyle uyumlu olduğu (Perez- Hernandez, 2020; Spoken BNC 2014) göz önünde bulundurularak, oluşturulan modelde buyurma kiplerine ek olarak, bu iki yapıya da yer verilmiştir.

“Ders Kitaplarında Yer Alan “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Bütünce Verileriyle Karşılaştırılması” alt başlığında incelenen ders kitaplarında “*arzu ve ihtiyaçlar (I want / need to borrow your book)*”, “*I wish*”, “*buyurma kipi (Give me your pen, please)*” ve “*beceri (Can/Could you give me your pen...)*” yapılarının istekte bulunma ifadelerine ilişkin en sık kullanılan yapılar olduğu (bkz. Tablo 11) ve bu bulgunun bütünce verileriyle uyumlu olduğu belirtilmiştir. Bu bakımdan, oluşturulan modelde bu yapılar öğrencilere sunulmuştur. Tüm bunlara ek olarak, incelenen ders kitaplarında “*istekler (I would like to borrow your book)*” araştırmacı tarafından az oranda rastlanılmasına veya hiç rastlanılmamasına rağmen (bkz Tablo 11.) bütünce verilerinde (Perez-Hernandez, 2020) kayda değer oranda yer aldığı [20(%4)]

gözlemlendiğinden, anadili konuşucularının istekte bulunurken bu yapıyı sıklıkla kullandığı göz önünde bulundurularak söz konusu yapı modelin bir parçası olmuştur.

“Ders Kitaplarında Yer Alan “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Bütünce Verileriyle Karşılaştırılması” alt başlığında, incelenen ders kitaplarında uyarıda bulunma işlevinin daha çok olumlu ve olumsuz emir kipleriyle koşul kipleri şeklinde olduğu belirtilmiştir (bkz. Tablo 12). Bu anlamda uyarıda bulunma söz eylemlerinin incelenen ders kitaplarında belirli yapılarla sınırlı kaldığı sonucu ortaya çıkabilir. Uyarıda bulunma söz eylemine ilişkin yapılar bütünce verileriyle karşılaştırıldığında, farklı yapıların da kullanıldığı gözlemlendiğinden, uyarıda bulunma söz eylemine ilişkin bütünce verilerinde yer alan öznenin isimleştirilmesiyle oluşturulan yapılar *“(doing x...)”, “be careful (not)to do x”* ve *“you had better do z”* yapılarına oluşturulan modelde yer verilmiştir.

“Ders Kitaplarında Yer Alan “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Bütünce Verileriyle Karşılaştırılması” alt başlığında, incelenen ders kitaplarında *“emir kipi (don’t)”* ve *“cannot/shall not”* yapılarının bulunduğu (bkz. Tablo 13) gözlemlenebilir. Ek olarak, edimsel eylemle yapılan bildirme tümcesine ilişkin *“I forbid you.../I prohibit”* yapıları araştırma kapsamında incelenen hiçbir ders kitabında yer almamaktadır. Bu sonuç, bütünce verileriyle de uyumludur (bkz. Şekil 7, Şekil 8). Bu anlamda oluşturulan modelde *“emir kipi (don’t)”* ve *“cannot/shall not”* yapılarına yer verilirken, *“I forbid you.../ I prohibit”* yapılarına yer verilmemiştir. Ek olarak, *“Be + not + to + eylemlilik”* yapısının bütünce verilerinde yüksek bir oranda yer aldığı görüldüğünden (bkz. Şekil 9) bu yapı oluşturulan modelde yasaklama söz eylemi olarak sunulmuştur.

Araştırma kapsamında incelenen 6 ders kitabındaki yönergelerden aşağıda örnekleri sunulmuş kimi yönergeler, katılımcılara uygulanan yarı yapılandırılmış görüşmeler ve sormacalar neticesinde elde edilen verilerle uyumludur (bkz. Tablo 13). Bu nedenle bu yönergeler oluşturulan modelde kullanılmıştır.

“Language Hub” isimli kitapta özellikle konuşma alt başlığındaki yönergelerde “ikili çalışın ve aşağıdaki sorunlarla ilgili çözüm önerisi sunun” ifadesi araştırmaya katılan katılımcıların da talep ettiği ikili çalışma etkinliğine teşvik etmesi açısından faydalı olacaktır (Language Hub, 82-83). Öğrenciler bu kitaptaki “Cafe Hub” bölümlerinde öncelikle bir video izleyip, sonrasında hedef yapıların yer aldığı bir eşleştirme alıştırması yapmışlardır.

FUNCTIONAL LANGUAGE

Making suggestions

A Match the two halves of the extracts from the video.

Making a suggestion

- Have you tried
- What about
- The best thing might be
- If I were you, I'd
- Why don't we
- We could

- cook something delicious.
- take some time to think about it.
- talking to him about it?
- put on some whipped cream and sprinkles?
- sending a text or an email or something?
- to just ask him if he got the letter.

B Complete the phrases in the table.

Saying no to a suggestion	Saying yes to a suggestion
No, I _____. I don't know what to say.	That's a good _____.
No, that wouldn't _____. To say what?	It's worth a _____.
That's a _____ idea. I'm already really embarrassed.	Good _____.

SPEAKING

A Work in pairs. Think about possible solutions to the problems below.

- I'm having a dinner party, but I hate cooking.
- I want to eat more healthily, but superfoods are too expensive.
- I want to save some money, but I love going out to restaurants!
- I often have leftover food, but I don't want to waste it.
- I want to grow vegetables, but I live in an apartment.

B DISCUSS Take it in turns to read out a problem and make suggestions using the phrases in Functional Language Exercise A.

A: I'm having a dinner party, but I hate cooking.
B: What about getting a takeaway?

Make suggestions

➤ Turn to **page 162** to learn how to write a reply in an online discussion forum.

Şekil 17. Language Hub İsimli Kitaptaki Yönerge Örneği, ss. 82, 83

Bu anlamda söz konusu kitaptaki konuşma bölümüne ait yönergelerde örtük bir dilbilgisi desteği olsa da anlama daha çok odaklanıldığı gözlemlenmektedir. Ancak bu bölümler

söz eylem özelinde öneride bulunma ve istekte bulunma ifadeleriyle sınırlı kalmıştır. Öğrencilerin konuşma becerisi anlamında en fazla üretim-çıktı oluşturduğu bölümler olması sebebiyle, oluşturulan modelde video- ikili çalışma talebini karşılar nitelikte yönergeler olduğundan önemlidir.

Aşağıdaki yönerge örneğinde ise “*QSkills for Success Listening and Speaking*” isimli kitaptaki, öneride bulunma ifadelerine ilişkin bilgilendirici tabloyla beraber öğrencilere bir dilbilgisi desteği sunulduğu, ancak sonrasında öğrencilerin bu yapıları arkadaşlarıyla ve grup içerisinde kullanmaları istendiği görülmüştür. Bu sebeple verilen yönergeler karşılıklı konuşmayı destekleyici niteliktedir.

SPEAKING SKILL Giving advice

The words *should*, *shouldn't*, and *ought to* are used to give advice. Listen to these sentences.

- According to the teacher, we **should** remember that food customs change.
- He **shouldn't** drink a lot of soda.
- They **ought to** eat more fish.

You can sound more polite by starting a sentence with *perhaps*.

- ☐ **Perhaps** you **should** eat more fruit and vegetables.

You can give stronger advice by adding *really*.

- ☐ You **really ought to** eat more fruit and vegetables.

A. DISCUSS Work with a partner. Discuss your eating and drinking habits. Take turns making true statements about your diet. After each of your partner's statements, give some advice, using *should* / *shouldn't* or *ought to*. Remember to use count and noncount nouns correctly.

A: I probably eat too much fast food.
B: You should try to eat more healthily. For example, you shouldn't eat fries for lunch. Perhaps you should eat a salad instead.

B. DISCUSS Think about the advice your partner gave you. Work in a group. Share the advice you received.

I eat too much fast food, so I should try to eat more healthily. For example, I ought to eat a salad for lunch instead of fries.

Şekil 18. *Q Skills for Success Listening and Speaking* İsimli Kitapta Yönerge Örneği, s. 46

“*Pathways Listening & Speaking, and Critical Thinking*” isimli kitapta ise konuşma, dilbilgisine uygun olarak “everyday language” isimli bölümlerde öneride bulunma söz eylemlerine rastlanılmıştır. Bu format hedef yapıların gerçek dünyadaki kullanımbilimsel işlevini desteklemesi açısından önemlidir. Araştırmaya katılan katılımcılar da bilgilendirici

notların öneminden bahsetmişlerdir. Söz konusu kitaptaki bilgilendirici notların yardımıyla öğrencilere ikili tartışmalar ve grup çalışmaları yapmaları yönünde yönergeler verilmiştir. Bu nedenle bilgilendirici notlar oluşturulan modelde yer almıştır.

EVERYDAY LANGUAGE Giving Advice

You **should** create a stronger password for your wi-fi.

You **shouldn't** work so hard.

We **had better** get back to work.

Luisa **had better not** forget to set her alarm. She has an early exam.

Şekil 19. *Pathways Listening&Speaking, and Critical Thinking, s.38*

Söz konusu kitapta göreve dayalı yönergeler de verildiği gözlemlenmiştir. Araştırmaya katılan katılımcılardan da benzer şekilde konuşma görevleri verilmesi istendiğinden (bkz. Tablo 49) oluşturulan modelde de konuşma görevlerini destekleyici yönergelerin olması öngörülmektedir. Bu durum öğrencilerin sunum becerilerini de destekleyecektir. Oluşturulan modelde öğrencilere bu görevler verilmeden önce aşağıdaki örneklerde de görülebileceği gibi beyin fırtınası ve ikili konuşma etkinlikleri gibi destekleyici etkinlikler sunularak hedef yapıların daha sık kullanılması hedeflenmiştir.

FINAL TASK Presenting a New Technology Product

You are going to give a short pair presentation. You and a partner will think of a real problem and a new kind of technology product that could help solve that problem. Your job is to convince your audience that the idea is good and the product is worth buying.

A Work with a partner. Brainstorm a list of problems that you care about. The problems could be major issues that your community or the world is dealing with (e.g., pollution, crime, or traffic), or they could be smaller everyday problems (e.g., oversleeping, forgetting vocabulary words, or being late). Write the list in your notebook.

B Look at your list of problems and choose one that you both want to focus on.

C Brainstorm ideas for new technology products that could help solve the problem you chose in exercise B.

BRAINSTORMING

BRAINSTORMING

DEAS

- D** Choose one of your ideas from exercise C and create a proposal for a new kind of technology product. It should be for a product that doesn't exist yet. Think about what the product will do, its name, who will want to buy it (e.g., children, doctors, governments), and any other important details. Complete the proposal outline below with brief notes as you plan your presentation.

Proposal Outline

- a. Description of problem: _____
- b. Product description (name of product; How does it solve the problem?):

- c. Target market (Who will buy it? Who is it for?): _____
- d. Other details (price, location, etc.): _____
- e. Conclusion (Summarize the product's benefits.): _____

- E** Decide who will present which information. Write brief notes to use during your presentation. Use the information from your proposal to help you. Then practice your presentation. Give reasons to support your ideas, and remember to stress content words.

PRESENTATION SKILL Making Eye Contact

When you are giving a presentation, it's important to look up from your notes often and speak directly to your audience. If it's a small group, try to make brief eye contact with each person. If it's a large group, be sure to look toward every part of the room at least once. This will make people want to listen to you and will help you connect with your audience.

TING

- F** Give your presentation to the class. Remember to make eye contact with your audience.

Şekil 20. *Pathways Listening&Speaking, and Critical Thinking, ss.39-40*

MAKING SUGGESTIONS **F** Work with a partner. Complete the conversation between two college students in any correct way. Then practice the conversation. Switch roles and practice it again.

Mike: I have to pick my cousin up at the airport on Friday, so I can't go to class. Do you think Professor Harris will let me hand my psychology paper in on Monday instead?

Eric: I'm not sure. Maybe you _____ hand it in on Thursday.

Mike: I don't think I can finish it by then.

Eric: Well, you _____ email it to her on Friday.

Mike: Good idea. I'm going to try to talk to her after class.

Eric: You _____ want to tell her before class starts because I think she has a class right after ours.

Mike: OK, thanks. _____ stop at the Student Center before class and get something to eat.

Eric: Sounds good. I haven't had lunch yet.

PERSONALIZING **G** In your notebook, write three problems or situations you need help with. Then take turns reading your situations and giving suggestions to your partner. Use the modals and phrases from the Speaking Skill box when appropriate.

A: I really want to get a pet, but my roommate is allergic to cats and birds.
B: Why don't you get some tropical fish?

LESSON TASK **Discussing Problems and Solutions**

CRITICAL THINKING: ANALYZING **A** Work with a partner. Read the information about the different problems people have. Then think of some possible solutions for each problem. Write notes in your notebook to help you remember your ideas.

JOSH: "My wife and I are from different countries. We can't decide where to live after our children are born."

MAYA: "I already speak English. Now I want to learn Japanese, but I don't have time to take classes because of my busy work schedule."

KEN: "I have a new job, and it's hard for me to remember the names of my new co-workers. I keep forgetting everyone's name!"

RENATA: "I don't want to live alone in this house anymore. My husband died five years ago, and my son and daughter are married now and have their own houses and families. This house feels too big for me now."

TAMARA: "I spend too much money on electronics. Every time a new version of my phone comes out, I want to buy it. I really can't afford to keep doing this!"

A woman takes photos with her mobile phone in a restaurant in downtown Amman, Jordan.

B Work with a new partner. Role-play conversations between each person in exercise A and one of his or her friends or family members. Take turns talking about "your" problems and making helpful suggestions. Use your own words and the expressions from the Speaking Skill box on page 89.

C With your partner, choose one of the problems from exercise B and role-play the conversation for the class.

CRITICAL THINKING: APPLYING

E Work with a partner. Practice saying the sentences in exercise D. Use linking.

SPEAKING SKILL Making Suggestions

When you make suggestions, you want them to sound polite and not too forceful. One way you can do this is by using the modals *could*, *should*, and *might*.

You **could** talk to the professor and explain the problem.

Maybe we **should** practice our presentation again before class.

You **might** want to take the exam again.

Here are some other words and phrases you can use to make suggestions:

Let's make a list of possible ideas first.

Why don't we write our ideas on the board?

I suggest we talk about our ideas first.

Şekil 21. Pathways Listening&Speaking, and Critical Thinking, ss.89,91

Aynı kitapta ders görevi olarak verilen sorunlar ve çözümleri, tartışma bölümünde ise oluşturulan diyalogların canlandırması da istenmektedir. Bu anlamda bu kitaptaki “role-play conversations” şeklinde geçen, “diyalogları canlandırın” şeklindeki yönergeler de katılımcıların canlandırma etkinliklerini faydalı bulduğu sonucu göz önünde bulundurularak oluşturulan modelde kullanılmıştır.

Ayrıca, bilgilendirici notlar şeklinde sunulan hedef söz eylemler belirtik olarak sunulurken, tartışma, grup etkinlikleri, ikili çalışma etkinlikleri ve ders görevlerinde bu yapıların örtük kullanılmasına teşvik edildiği sonucu çıkarılabilir. Bu anlamda kitapların katılımcıların da talep ettiği gibi söz eylemlerin hem belirtik hem de örtük şekilde öğretimine

katkıda bulunduğu sonucu çıkarılabilir. Bu nedenle oluşturulan modelde hedef söz eylemler hem belirtik hem de örtük olarak sunulmuştur.

FINAL TASK Planning a Presentation about the Human Brain

You are going to plan a group presentation on an aspect of the human brain. You will then give your presentation during another class period.

- A** Work in a group. Choose one question from the chart to answer in your presentation. Then assign one of the roles below to each member of your group.

Brain Function	Brain Chemistry	Learning Styles and Strategies
What happens when parts of the brain are injured?	What happens when children don't receive enough love?	What is the best way to measure intelligence?
How can people improve their brain function?	How does exercise affect brain chemistry?	What are some important study skills for language learners?

Roles

- Leader: Makes sure the assignment is done correctly and on time, and that all group members do their work.
- Secretary: Takes notes on the group's ideas and plans.
- Expert: Understands the topic well and checks the group's ideas before the presentation.
- Manager: Takes care of details such as the visual aid for the presentation and suggests place and time to meet outside of class.

CRITICAL THINKING: EVALUATING

- B** Discuss these questions with your group. Your group's secretary should take notes.

1. What do you already know about your topic, and what do you need to learn? What information will you present to the class?
2. Where and how can you find information about your topic? Will you research the topic individually or together as a group?
3. How will you organize the information you find?
4. What kind of visuals could you use to support your presentation?

ORGANIZING IDEAS

- C** Prepare to present your ideas from exercise B to the class. Decide which member of your group will present which information.

PRESENTING

- D** Present your group's ideas from exercise B to the class.

PRESENTATION SKILL Pausing to Check Understanding

When you present ideas, it's important to check to make sure your audience understands you. You can do this by pausing occasionally and looking at your audience. If they look confused, ask them if they need you to repeat any information or give clarification. Stop occasionally and ask your audience if they have any questions. Here are some questions you can ask:

Are there any questions at this point? Is there anything that needs clarification?

- E** Your teacher will tell you when you will give your group presentation.

Şekil 22. Pathways Listening&Speaking, and Critical Thinking, ss.99-100

Grup tartışma etkinliklerinin dışında, grup sunum etkinlikleri de İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem üretimine katkıda bulunacaktır. Bu anlamda yukarıdaki gibi yönergelerin oluşturulan modeldeki grup sunum etkinlikleri için kullanılabileceği düşünülürken, yine sadece bir örnek ünite oluşturulduğu için, bu gibi yönergeler, öğrencilerin grup içinde bir etkinliği canlandırması şeklinde modele yansıtılmıştır.

“Skillful 2 Listening & Speaking” kitabında da benzer şekilde hedef söz eylemler kullanılarak grup tartışma etkinliklerinin kullanıldığı görülmüştür. Dilbilgisi başlığı altında ilk olarak biçime odaklı bir etkinliği takiben, anlama odaklı bir etkinlik sunulmuştur. Yine bilgilendirici tablolardan yararlandığı görülür. Söz konusu etkinliklerdeki gibi biçime ve anlama odaklı yönergeler de oluşturulan modelde yer almıştır. Ancak grup tartışma etkinliklerine model kapsamında sadece bir örnek ünite oluşturulduğu için yer verilememiştir.

Grammar

Giving advice using modals in conditional sentences

We can use the present real conditional to give advice. Use a modal in the main clause.

if + simple present, modal + base verb

If you feel stressed out, you might try and relax.

If you feel pressure from peers, you should get help.

If nothing works, you could try talking to another person.

We can also use the present unreal conditional to give advice. Here you are imagining what you would do if the condition were to happen.

if + simple past, would + base verb

If I were you, I would see what works best for you.

Note: after the *if* clause, we always use a comma.

GRAMMAR

 1 Unscramble and rewrite the present real conditional sentences. Add commas and periods as necessary.

1 If / you / you / should ask the teacher / don't understand the directions

2 If / you / you / feel anxious during an exam / might try breathing deeply

3 If / you / you / should answer the easy questions / don't have enough time

4 If / you / you / could ask to take it later / miss the exam

webviewer ou / are well-prepared / shouldn't have any problems

6 If / you / you / don't have good test-taking skills / might consider taking a class

2 Write advice to these people. Begin with *If I were you*, ...

1 A: I sometimes feel sick during an exam.
B: _____

2 A: I never have enough time to finish an exam.
B: _____

3 A: I don't think this exam question is fair.
B: _____

SPEAKING**Speaking task**

As a group, discuss ways to reduce pressure students face.

Brainstorm

Look at these possible ways to reduce the pressure facing students. Check (✓) your opinion of each idea.

	Great idea	Good idea	Not a bad idea	Terrible idea
Ask for less homework.	☐	☐	☐	☐
Create a schedule.	☐	☐	☐	☐
Get advice from parents.	☐	☐	☐	☐
Get advice from peers	☐	☐	☐	☐
Get a part-time job.	☐	☐	☐	☐
Hire a private tutor.	☐	☐	☐	☐
Participate in a sport.	☐	☐	☐	☐
Spend less time with friends.	☐	☐	☐	☐
Take easier classes.	☐	☐	☐	☐
Take fewer classes.	☐	☐	☐	☐

Plan

- 1 Work with a partner. Choose the best ideas from the chart about how to reduce pressure on students. Be sure you can support your opinions.
- 2 Prepare for your discussion. You can use these questions below.

What types of pressure do students face? How can different types of pressure affect us?
What causes different types of pressure? How can we best deal with the pressure we face?

Speak

Join another pair. Discuss your ideas. If you have any advice for others, try and use a conditional sentence with a modal. If you don't know the word for something, try explaining it.

Share

Share the best ideas from your group with the class.

Reflect

How easy or difficult would it be to reduce the pressures you face?

Şekil 23. *Skillful 2 Listening & Speaking, ss.111,114*

“*Speakout Intermediate*” isimli kitapta ise canlandırmalar, belirli yönlendiriciler (prompts) yoluyla sunulmuştur. Öğrencilerin düzeyine göre canlandırma etkinliklerinde bu gibi yönlendiriciler öğrencilere sunulmuştur. Aynı zamanda önceki etkinliklerdeki yapıların kullanılması istenerek öğrenciler çıktı oluşturma esnasında desteklenmiştir.

LEARN TO

RESPOND TO REQUESTS

- 3 A** Read some conversation extracts from Exercise 2. Complete the responses with the phrases in the box.

Yes, I can I'm not sure I'm afraid I can't
Yes, of course (x2) Of course not Sure/OK
Let me have a look

- 1 **M:** Do you know if there's another machine somewhere? I really need to get some money.
W: Hmm ... There might be one in the shopping centre.
- 2 **W:** Would you mind looking at it for me?
M: ...
- 3 **W:** Do you know what the problem is?
M: ...
- 4 **W:** Could you tell me what the problem is, sir?
M: ... It keeps making a funny noise. And it's just not working properly.
- 5 **W:** Could you hold the line, please?
M: ...
- 6 **M:** Could you give me a refund?
W: ... do that.
M: Well, could you tell me who I should speak to?
W: ... You need to speak to the manager.
M: OK. Would you mind calling him for me?
W: ... I'll just call him.

B Read audio script 5.5 on page 168 to check.

- 4 A** Make polite requests and responses with the prompts in brackets.

- 1 **A:** I can't concentrate. (Would / mind / turn / music down)?
B: Sure. Sorry about that.
- 2 **A:** I need to speak to the manager. (Do / know / if / anyone in the office)?
B: Let me have a look.
- 3 **A:** I'm afraid Mr Soul isn't here at the moment.
B: (Do / know / when / coming back)?
A: (not / sure). Do you want me to check?
B: Thank you.
- 4 **A:** (Could / tell / how / machine works)? I don't know how to turn it on.
B: (Yes / course).
- 5 **A:** I need to take this machine to the repair service. (Would / mind / help / me)?
B: (course / not). Leave it here.
- 6 **A:** My computer has frozen. (Could / tell / who / I / speak / to)?
B: OK. (Let / have / look).

B **5.7** Listen to check your answers.

C INTONATION: polite requests Does the speaker's voice start high or low? Listen again and repeat the requests copying the polite intonation.

SPEAKING

- 5 A** Work in pairs. Read your role and think about the phrases you are going to use. Then role-play the situation below.

Student B

Student A

Tell Student B that you have reception on your phone. Suggest that he/she tries standing outside.

Tell Student B he/she can borrow your phone to make the phone call.

You need to call your sister but you can't get any reception on your phone. Ask Student A if he/she knows where you can get reception.

You still can't get any reception. Ask Student A if you can borrow his/her phone to send a text message.

Thank Student A for his/her help.

B Change roles and role-play the situation below.

Student A

You can't get the printer to work. Ask Student B if he/she can help you.

It still doesn't work. Ask Student B if he/she knows of other printers in the building.

Thank Student B for his/her help.

Student B

Suggest Student A tries turning it off and then on again. Ask if that has worked.

Tell Student A he/she can use your printer.

C Choose one or two situations from Exercises 4 and 5. Write a conversation using the flow charts above to help. Then role-play it with a partner.

Şekil 24. *Speakout Intermediate*, s.63

"English File Intermediate" isimli kitapta ise öğrencilerin istekte bulunma yapılarıyla bir video yoluyla karşılaşmaları sağlanmış, bu videoda geçen konuşmalarda hedef söz eylemlere yer verilmiştir. Bu anlamda katılımcılardan elde edilen verilerin çözümlenmesiyle elde edilen bulgularla da uyumlu olarak, oluşturulan modelde benzer şekilde bir video yoluyla öğrencilerin hedef söz eylemlerle ilk olarak karşılaşması, sonrasında hedef yapılarla odaklanması ve amaca uygun olarak bir çıktı oluşturması hedeflenmiştir.

1 JENNY HAS COFFEE WITH A FRIEND

a 25 Watch or listen to Jenny and Monica. What's Monica's news?

b Watch or listen again and answer the questions.

- 1 Who's Scott?
- 2 When did they get engaged?
- 3 Who has Monica told the news to?
- 4 What did she use to do a lot at night? What does she do now?
- 5 Who's going to organize the wedding?
- 6 What does Jenny tell Monica about her relationship with Rob?
- 7 What does Monica think about Rob being British?

2 PERMISSION AND REQUESTS

a 26 Watch or listen. What two favours does Rob ask Jenny?

b Watch or listen again. Mark the sentences T (true) or F (false). Correct the F sentences.

- 1 Rob orders a cappuccino.
- 2 Rob says Monica looks different from her photos.
- 3 Monica gets a good impression of Rob.
- 4 Monica leaves because she has to go to work.
- 5 Jenny says that most of their friends are in serious relationships.
- 6 Paul is going to stay for a fortnight.
- 7 Paul used to be very quiet when they were younger.
- 8 Jenny is keen to meet Paul.

c 27 Look at some extracts from the conversation. Can you remember any of the missing words? Watch or listen and check.

Asking permission

- 1 Rob Do you _____ if I join you?
Monica Or _____ not. Come on, sit down.
- 2 Rob Is it _____ if we change our plans a bit this week?
Jenny Er, sure.

Requests: asking someone to do something

- 1 Rob _____ you pass the sugar?
Jenny _____.
- 2 Rob Could you do me a big _____?
I have to work late this evening, so... would you mind _____ ham at the airport?
Jenny _____ at all. I'd like to meet him.
- 3 Rob And do you think you _____ take him to my flat? I'll give you the keys.
Jenny No, _____, Rob.

d Look at the highlighted phrases and answer the questions.

- 1 How do you respond to Do you mind if...? and Would you mind...? when you mean OK, no problem?
- 2 Which two forms of request should you use if you want to be very polite or are asking a very big favour?

e 28 Watch or listen and repeat the highlighted phrases. Copy the rhythm and intonation.

f Practise the dialogues in c with a partner.

g Communication Could you do me a favour? p.105.

3 PAUL ARRIVES

a 29 Watch or listen. How do Rob and Jenny feel about Paul's arrival?

b Watch or listen again and circle the right answer.

- 1 Paul's appearance has changed a lot / hasn't changed much.
- 2 His flight was on time / late.
- 3 On the journey from the airport Paul talked a lot about himself / asked Jenny a lot of personal questions.
- 4 Rob suggests eating in / eating out.
- 5 Paul feels exhausted / full of energy.
- 6 Jenny feels like / doesn't feel like going out.

c Look at the Social English phrases. Can you remember any of the missing words?

Social English phrases

- Paul Hey, _____!
- Paul It's great to see you, _____.
- Rob How _____ you're so late?
- Paul No, _____, man!
- Jenny Rob, I think I'll go home if you don't _____.
- Rob Just like the old _____.
- Paul Rob, we've got a lot to talk _____.

d 30 Watch or listen and complete the phrases.

PE3 COULD YOU DO ME A FAVOUR?

Students A+B

a Look at the verb phrases below. Choose two things you would like somebody to do for you. Think about any details, e.g. what kind of dog it is, how much money you need, etc.

- **look after** (your children, your dog for the weekend, you flat while you're away, etc.)
- **lend you** (some money, their car, etc.)
- **give you a lift** (home, to the town centre, etc.)
- **help you** (with a problem, with your homework, to paint your flat, to choose some new clothes, etc.)

b Ask as many other students as possible. Be polite (*Could you do me a big favour? Would you mind...? Do you think you could...?*) and explain why you want the favour. How many people agree to help you?

4.4.2 İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimine Yönelik Öğretim Modelinin Bileşenleri

Dördüncü araştırma sorusuna yönelik olarak, hazırlık öğrencileri için tasarlanan İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretiminin bileşenleri Tablo 50’de sunulmuştur.

Tablo 50. İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimine Yönelik Öğretim Modelinin Bileşenleri

İngilizce sınıflarında söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşılması gerektiği	Oluşturulan model A1 düzeyindeki öğrencilere yönelik olarak oluşturulmuştur.
İngilizce sınıflarında söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşılması gerektiği	Oluşturulan model, öğrencilerin söz eylemlerle ilk olarak anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı videolarla karşılaşmasını sağlamıştır.
İngilizce sınıflarında söz eylemlerin sunuluş şekli	Oluşturulan modelde söz eylemler belirtik ve örtük olarak sunulmuştur.
İngilizce sınıflarında söz eylem öğrenimine katkıda bulunabilecek etkinlikler	İkili konuşma/çalışma etkinlikleri, rol oyunları, tartışma etkinlikleri, bilgilendirici tablolar, öğretmen eşliğinde konuşma kulübü/saati gibi etkinlikler İngilizce sınıflarında söz eylem öğrenimine katkıda bulunabilecek etkinlikler olarak, oluşturulan modelde yerini almıştır.
İngilizce sınıflarında söz eylem öğrenimine katkıda bulunacak ders araçlarındaki görünüm	Oluşturulan model kapsamındaki örnek üniteye bütüncü verilerinden sıklıkla elde edilen söz eylem yapılarına yer verilmiştir. Araştırma kapsamında kullanılan ders kitaplarındaki yönergeler öğrencilerin “hedef dil biçimine ve anlama odaklanmasını sağlayabilir; etkileşim fırsatı sağlamaya yönelik olabilir ve çıktı için fırsatlar

	yaratabilir” (Ellis, 2005; Ellis ve Shintani, 2014). Bu nedenle oluşturulan örnek üniteye yönergeler bu amaçları gerçekleştirmek amacıyla yerini almıştır. Görsel- işitsel ders araçları oluşturulan örnek üniteye yerini almıştır.
İngilizce sınıflarında söz eylem kullanımının sınanması	İkili konuşma etkinlikleri, konuşma sınavında karşılıklı diyaloglar ve konuşma görevleri/portfolyo İngilizce sınıflarında söz eylem kullanımını sınamak amacıyla oluşturulan modeldeki yerini almıştır.

Tablo 50’de görülebileceği üzere, bu tez kapsamında tasarlanan İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimine yönelik öğretim modeli A1 düzeyindeki öğrencilere yönelik olarak hazırlanmıştır. Bununla beraber, tasarlanan modelde hedef öğrenci grubunun söz eylemlerle ilk olarak anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı videolarla karşılaşacakları belirtilmiştir (bkz. Tablo 50). Tablo 50’de tasarlanan modelde söz eylemlerin sunulmuş şekli incelendiğinde ise söz eylemlerin belirtik ve örtük şekilde sunulduğu görülebilir. Oluşturulan modelde, ikili konuşma/çalışma etkinlikleri, rol oyunları, tartışma etkinlikleri, bilgilendirici tablolar, öğretmen eşliğinde konuşma kulübü/saati gibi etkinlikler İngilizce sınıflarında söz eylem öğrenimine katkıda bulunabilecek etkinlikler olarak yerini almıştır (bkz Tablo 50). Tüm bunlarla beraber, tasarlanan modelin bileşenlerinden İngilizce sınıflarında söz eylem öğrenimine katkıda bulunacak ders araçlarındaki görünüm incelendiğinde, modele dahil edilecek söz eylem yapılarının belirlenmesinde bütüncü verilerinden yararlandığı, modeldeki yönergelerin öğrencilere etkileşim ve çıktı oluşturma fırsatı sağlarken; hedef yapıların biçimlerini ve anlamlarını kavramalarına olanak sağladığı ve görsel-işitsel ders araçlarından yararlanıldığı görülebilir (bkz. Tablo 50). Son olarak, Tablo 50’de İngilizce sınıflarında söz eylem kullanımının sınanması incelendiğinde, ikili konuşma etkinlikleri, konuşma sınavında

karşılıklı diyaloglar ve konuşma görevleri/portfolyo çalışmalarının oluşturulan modele dahil edildiği görülebilir.

4.4.3 Dördüncü Araştırma Sorusunun Bulgularına Dayanarak Hazırlanan Örnek Bir Öğretim Modeli

Dördüncü araştırma sorusundan elde edilen bulgulara dayanarak, hazırlık öğrencilerinin İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimine yönelik örnek bir öğretim modeli hazırlanmıştır. Tasarlanan öğretim modeli doğrultusunda hazırlanan örnek ünite aşağıdaki gibidir.

REQUESTS

Exercise 1. Kate wants to join the volleyball course. She's talking to the instructor, Susan.

Who says the sentences 1-9? Kate or the instructor?

Can I join the course?

I want to join the course.

Wear volleyball shorts, shirts, and shoes.

I would like to come on the weekdays.

I wish I would be fitter.

I need to buy new volleyball shoes.

Give me your schedule please.

It is a course for everyone.

Try it, please.

Bring water and towel, too.

Exercise 2. Watch and listen to check your answers in Exercise 1. What kind of requests does Kate make? Underline the requests.

Kate: Hello. Are you the volleyball instructor?

Susan: Yes, I am. I'm Susan.

Kate: Hi Susan, mmm... I'm Kate. I want to join the course. I wish I would be fitter, but can I join your course?

Susan: It is not a problem. You get fitter here. Try it, please.

Kate: It's great. Thank you. I would like to come on weekdays.

Susan: It's not a problem. I'm here from Monday to Friday.

Kate: And what should I wear?

Susan: Wear volleyball shorts, shirts, and shoes.

Kate: Hmm. I need to buy new volleyball shoes.

Susan: Also, bring water and towel, too.

Kate: Ok. Give me your schedule please.

Susan: Here is my schedule. The next lesson is tomorrow.

Kate: Thank you. See you tomorrow, then.

Check the phrases of requests with you partner and share your answers with the teacher.

Exercise 3. Work in pairs. Practice the dialogue with your partner and change roles.

Exercise 4. Look at the phrases in Exercise 2 and complete the table.

Speaking Box

Requests

I want to.....
I would like to.....

Exercise 4: Work in pairs. Read the instructions below and create a dialogue. Use the Speaking Box to help you. Then, role-play the dialogue.

Student A: You want to join a course in your free time. Student B is an instructor at that course.

Give your requests to Student B about the following:

-When to go

-The clothes

-Equipment,

Student B: Student A has some requests. Answer the requests on the three points he/she asks about.

Change roles.

ASKING FOR AND GIVING ADVICE

Exercise 1. In pairs, look at the photo and answer the questions.

1) Who are the people?

2) Where are they?

3)What is the problem?

Exercise 2. Who says the sentences John or the doctor?

What should I do?

You must do sport regularly.

If I were you, I would start exercising.

A good idea would be walking outside every day.

It might be better to walk outside and take fresh air.

Please eat well.

You should eat fresh fruits and vegetables.

Also, you shouldn't wake up late.

Let's make a daily exercise program for you.

Exercise 3. Watch and listen to check your answers in Exercise 1.

John: Good afternoon, doctor.

Doctor: Good afternoon, John. Do you feel better today?

John: I feel bad. I have a backache. What should I do?

Doctor: Let me examine you. Please talk about your lifestyle. Do you do exercise regularly?

John: Well, I'm an engineering student, you know. I need to sit in front of the computer and study every day. So, I don't have enough time to do exercise. But I sometimes play football with my friends.

Doctor: How often do you play?

John: Hmmm. Once a month.

Doctor: **You must do sport** regularly. **If I were you, I would start** exercising. **You may do** some basic exercises while you're watching videos. **You can continue** studying.

John: It can be interesting.

Doctor: Also, **a good idea would be walking** outside every day. **It might be better to** walk outside and take fresh air. In this way, you can study better. Also, **please eat well**. **You should eat** fresh fruits and vegetables. Another thing is **you shouldn't wake up** late. **Let's make a daily** exercise program for you.

Exercise 3. Work in pairs. Practice the dialogue with your partner and change roles.

Exercise 4. Look at the phrases in red Exercise 2 and complete the table.

Speaking Box

Advice

Asking for advice
What should I do?
Giving advice
You must....

Exercise 5: In pairs, role play a dialogue. Use the Speaking Box to help you.

Student A: You would like to join a tennis tournament. Ask your trainer for advice on these points:

- Diet
- Exercise program
- Sleeping time

Student B: You are the trainer. Give Student A advice on the three points she/he asks.

Change roles.

PROHIBITIONS

Exercise 1. Watch and read the dialogue and choose the best title A, B or C.

A. Signs in everyday life

B. Signs and our future

C. Signs of the new generation

Anna: There are some signs in the world. Most people know these signs. People often use these signs to prohibit an action. Therefore, we will talk about these prohibitions in this lesson.

Student: Teacher, I usually see these signs at the traffic. Am I right?

Teacher: You are right, Sam. For example, some signs show maximum speed limit like maximum speed limit is 60 kph. It means **you cannot exceed 60kph.**

Student: I see. What other signs can we see in our daily life?

Teacher: You can see some signs in the museums. For example, “**don’t take a picture in this area.**” It means **you shall not take pictures.** Also, at the library, you can see some signs like “**don’t make a noise.**”

Student: Hmm. I don’t like the signs in some museums☹ I would like to take a photo of everything.

Teacher: This is the rule Sam.

Student: Yes, teacher. You are right.

Teacher: Sometimes, teachers can set some rules in the classroom. They can create some signs for this purpose. For example, a teacher can say “**you are not to play football in the classroom**” or “**you cannot chew a gum during the lesson**”.

Student: Yes teacher. Our math teacher hung a sign of this to the board last term.

Teacher: It means you probably played football in the classroom. Is it true?

Sam: Yes, teacher☺

Exercise 2. Work in pairs. Practice the dialogue with your partner and change roles.

Exercise 3. Match sentences 1-5 with the pictures a-e below.

1. Don’t take a picture in this area/You shall not take pictures.

2. You cannot exceed 60kph.

3. You cannot make a noise.

4. You are not to play football in the classroom.

5. You cannot chew a gum during the lesson.

a)

b)

c)

d)

e)

Exercise 4. Look at the phrases in red in Exercise 1 and complete the table.

Speaking Box

Prohibitions

You cannot...../You cannot

Don't take...../Don't.....
You shall not.....
You are not to....

Exercise 5. Look at the phrases in Speaking Box and complete the gaps.

----- smoke at the gas station.

You -----walk on the grass.

-----to park here.

You -----leave any trash at the campsite.

-----drink the lake water.

Exercise 6. Work in pairs. Read the instructions below and create a dialogue. Use the table Speaking Box to help you. Then, role-play the dialogue.

Student A: You want to go to the campsite by the lake. Ask your friend about the prohibitions at the campsite. He/she knows the campsite well.

Ask your teacher on these points:

- Drinking water
- Parking area
- Trash bins
- Smoking

Student B: You know the campsite well. Mention the prohibitions on four points he/she asks about.

Change roles.

ORDERS

Exercise 1. Watch and read the dialogue below and answer the questions.

- a) What is the problem?
- b) How does mum feel? Choose the adjective(S) that is suitable to her.

- Happy
- Angry
- Energetic
- Sleepy
- Tired
- Sad

Check the answers with your partner.

Mum: I tidied your room again, Jane! It was your duty. Also, you didn't take the dog for a walk.
I think we should talk about your duties again.

Jane: Mum, I was in a hurry.

Mum: It isn't an excuse.

Jane: Ok, mum. I'm sorry.

Mum: First, you have to make your bed every day. Also, please clean the floor of your room.

Jane: It was clean, mum.

Mum: No, it wasn't. The floor was full of trash. **You must** throw the trash into the bin.

Jane: Ok, Mum☹

Mum: Also, let the fresh air come inside, so open the windows regularly. Then, don't forget to close them.

Jane: What else mum?

Mum: Lastly, go do your room tomorrow!

Jane. Ok mum.

Exercise 2. Work in pairs. Practice the dialogue with your partner and change roles.

Exercise 3:

Where can we see the sentences in Exercise 4 ? Circle the correct answer.

- a) At home
- b) At school
- c) At hospital

Exercise 4. Match sentences 1-7 with the pictures a-e below.

- 1) Don't chew gum in class.
- 2) You have to study quietly.
- 3) Raise your hand.
- 4) You must cooperate with your teacher and classmates.
- 5) Go do your homework
- 6) Let the classroom be clean.
- 7) Don't eat in class.

a)

b)

c)

d)

e)

f)

g)

Exercise 4. Look at the phrases in red in Exercise 1 and complete the table.

Speaking Box

Orders

You have to.....
Clean...
You must...
Let the.....
Don't forget...
Go do....

Exercise 5. Work in pairs and use the prompts to role-play the dialogue. Use the phrases in Speaking Box to help you.

Student A

You are a teacher. It is the first day of the school year. You are talking about the classroom rules. Mention at least 5 classroom rules. Start the dialogue by saying "Hello...." and talk about classroom rules. e.g. " You have to. study quietly"
" You must....." "Don't....." etc.

Student B

You are a student. Your teacher is talking about the classroom rules. Listen to him/her carefully and ask if you have any questions.
e.g. "Can we go to the toilet?", "Can I talk to my friends?" "Can I use mobile phone?"
etc.

Change roles.

WARNINGS

Exercise 1. Is it safe or dangerous for children? Read the sentences or phrases and tick (✓) the right column.

	SAFE	DANGEROUS
Play with matches.		
Put the drugs away from the children.		
Play football near the road.		
Be careful to climb the trees.		
You had better stay away to the TV screen.		
Wearing a helmet when you ride a bicycle		

Exercise 2. Watch and read the dialogue. What is the relationship between Rob and Anna?

Rob: You are not an adult, Anna. So, some actions can be dangerous to you.

Anna: So... you say they are not safe?

Rob: Exactly. For example, don't play with matches.

Anna: Why? It is fun.

Rob: You can start a fire.

Anna: Hmm. I see dad.

Rob: Also, don't play games like volleyball near the road. It is too dangerous. Another thing is that wearing a helmet when you ride a bicycle is so important.

Anna: But my friends don't wear.

Rob: It protects you from the accidents. So, you had better wear helmets.

Anna: Ok, dad.

Rob: Also, sit at a distance while watching TV or looking at computer screen.

Anna: But I like playing video games.

Rob: I know. But it is harmful to your eyes. If you stay close to the TV or computer screen, it can damage to your eyes.

Anna: I understand.

Rob: One last thing. Be careful to climb the trees. You may fall and break your arm or leg.

Anna: Thanks dad. I will be more careful.

Exercise 3. What kind of warnings does Rob give? Underline the warnings. Check your answers with your partner.

Exercise 4. Complete the phrases of warnings and possible results in the conversation above.

Speaking Box

Warnings	Results
Don't play with matches.	You can start a fire.
You had better.....	

Exercise 5. Work in pairs. Practice the dialogue with your partner and change roles.

Exercise 6. Complete the sentences with phrases from the box.

Don't(x2) / wash/ careful / had better/if/ wearing
--

- You.....the street on zebra crossing.
-throw the banana skin on the floor. You may slip and fall.
-you drink too much coffee, you may have difficulty in sleeping.
- the vegetables before eating.
- a helmet when you ride a motorbike is important.
-use the mobile phone while driving. You may make an accident.
- Be..... to use a knife. You may cut your finger.

Exercise 7. In groups, role play a conversation. Use the Speaking Box to help you.

Student A: You are a new driver. You will drive to another city next week. Ask your parents about the possible dangers you may face while driving during the day/while driving in the evening.

e.g. What kind of dangers can I face while driving during the day?/Is it safe to..... etc.

Student B: You are the mother. Give at least 2 warnings to your child about

- driving during the day and the possible results.
- driving in the evening and the possible results.

e.g. warnings: use mobile phone while driving, use safety belts etc. results: make an accident.....

Student C: You are the father. Give warnings different from the mother.

You give at least 2 warnings to your child about

- driving during the day and the possible results.
- driving in the evening and the possible results.

e.g. Wear safety belts, stop when the lights are red etc.....

Change roles.

Student A. You are a new driver. You will drive to another city next week. Ask your parents about the possible dangers you may face while driving alone/while driving with someone.

e.g. What kind of dangers can I face while driving alone?/Is it safe to....etc.

Student B: You are the mother. Give at least 2 warnings to your child about

- while driving alone
- while driving with someone

e.g. warnings: You had better stay silent etc..... results: You can't concentrate on the road.

Student C: Give warnings different from the mother. You give at least 2 warnings to your child about

- driving during the day and the possible results.
- driving in the evening and the possible results.

e.g. warnings: Wear sunglasses etc. results: results: You can't see the road etc...

UNIT TASK

1. Work with your partner.
 - Think and brainstorm the speech act types and patterns.
2. Answer the following questions:
 - How many speech act types have you learnt?
 - Which speech act patterns have you learnt for each speech act type?
3. Read the situations below.
4. Think and brainstorm scenarios and make **at least 3 different** dialogues.
 - In your dialogues, use **at least three different speech act types** that you have learnt in this unit.
5. Role-play the dialogues with your partner.

Situation 1:

Student A: You would like to have a healthier lifestyle. You want to join the cycling club.

You have questions in your mind.

Student B: Give your ideas to Student B.

Change roles.

Situation 2:

Student A: You are a tourist in Ankara, Türkiye. You visit the tourist information centre in Ankara. Ask Student B questions about Ankara.

Student B: You are a tourist information officer. Give information about Ankara to Student A.

Situation 3:

Student A: You will go camping. You have some questions in your mind. Student B has much experience in camping. Talk to him/her.

Student B: You have much experience in camping. Answer Student A's questions and share your ideas with him/her.

6. Choose **one of the dialogues** and role-play it in front of the class.

7. Which speech act types and patterns have your friends used in their dialogues?

- Take notes and share them with the class.

*****Video-record one of your dialogues and attach it to your portfolio folder.**

*****You can role-play your dialogues in your drama/speaking club.**

5. BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde, araştırmanın bulgularının yorumlanmasıyla beraber yapılan genel bir değerlendirmeye yer verilecektir.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada İngilizce hazırlık sınıflarında karşılıklı konuşma becerisi öğretimine yönelik gereksinim ve inanışları betimleyerek bu gruba yönelik, söz eylemlerin dahil edildiği, karşılıklı konuşma becerisi öğretim modeli tasarlanması amaçlanmıştır.

Birinci araştırma sorusuna yönelik olarak alanyazında yabancı dil olarak İngilizce öğretim yöntemlerinde söz eylem öğretimine ilişkin görünümü ortaya koymak amacıyla yapılan sistematik derleme sonucunda, yönlendirici söz eylemlerin tamamının veya büyük bir çoğunluğunun dahil edildiği çalışma sayısının söz eylemlerle ilgili yapılan diğer çalışmalara göre görece az olduğu ve çalışmaların büyük bir kısmının Endonezya bağlamında gerçekleştiği görülmektedir (bkz. Bölüm 4.1) Ayrıca çalışmaların büyük bir çoğunluğu nitel araştırma desenine sahiptir. Bu anlamda farklı bağlamlarda ve farklı araştırma deseni kullanılarak gerçekleştirilecek çalışmalara ihtiyaç olduğu görülmektedir. Aynı zamanda incelenen çalışmaların büyük bir çoğunluğu öğretmenin ders esnasında kullandığı yönlendirici söz eylemlere odaklanırken (18 çalışma), yalnızca 2 çalışma ders kitaplarında kullanılan yönlendirici söz eylemleri incelemiştir. Bununla beraber, 1 çalışmada öğrencilerin kullandıkları ifadelerden oluşan bir bütüncü incelenmiş, 1 çalışmada ise yabancı dil öğretiminde kullanılan eğitim video blogları incelenmiş, 1 çalışmada ise öğrencilerin belirli söz eylemleri kullanırken

yararlandığı stratejilerden bahsedilmiştir. Bu bulgular, yabancı dil olarak İngilizce sınıf bağlamında yönlendirici söz eylemlerle ilgili yapılacak bütüncül çalışmalara ihtiyaç olduğunu işaret etmektedir.

İkinci araştırma sorusuna yönelik olarak, araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre, incelenen ders kitaplarında araştırma kapsamına dahil edilen söz eylemlerin dengeli bir dağılım göstermediği görülmektedir. Bu bulgu alanyazında yabancı dil olarak İngilizce ders kitabı incelemelerinin yapıldığı çalışmalarla uyumluluk göstermektedir (bkz. Afzali ve Rezapoorian, 2014; Moradi, Karbalaie ve Afraz, 2013; Nourdad ve Roshani Khiabani, 2015; Ren ve Han, 2016). Yabancı dil olarak İngilizce ders kitaplarında farklı söz eylem yapılarına yer verilmesi ve bu yapıların dengeli dağılım göstermesi, öğrencilerin gerçek dünyadaki iletişimlerinde dili doğru şekilde kullanamazlarsa kullanım edincine ulaşmaları pek olası olmayacağından önemlidir (Nordquist, 2020). Öğrenciler farklı söz eylemleri ve bu söz eylemlere ilişkin yapıları öğrenerek gerçek yaşam bağlamında hedef dilde sözlü iletişim becerilerini tam olarak geliştirebilirler (Fitriani, Hidayat, Husna ve Alek, 2023). Ancak söz eylemlere dair kimi yapıların ana dili konuşucuları tarafından da sıklıkla kullanılmadıkları bütüncü verilerinde de gözlemlenen bir durumdur. Söz gelimi yasaklama söz eylemine dair “*I prohibit*” ve “*I forbid*” yapılarına incelenen ders kitaplarında olduğu gibi bütüncü verilerinde de rastlanılmamıştır. Bu anlamda bütüncü verilerinden anlaşılabileceği üzere, anadili konuşucularının bazı söz eylem yapılarını az kullanması veya kullanmaması (bkz. BNC Spoken Corpus 2014; Perez Hernandez, 2020) bu yapıları ders kitaplarında az oranda rastlanmasına sebep oluyor olabilir.

Diğer bir taraftan, incelenen ders kitaplarındaki söz eylemlerin bütüncü verileriyle karşılaştırılması sonucunda, anadili konuşucularının söz konusu söz eylemlere ilişkin kullandıkları yapıları, incelenen ders kitaplarında yeterince yer verilmediği görülebilir. Özellikle öneride bulunma, istekte bulunma, uyarıda bulunma ve yasaklama söz eylemlerine dair ders kitaplarında yer verilen yapıların, bütüncü verilerinde olduğu gibi çeşitlilik

göstermediği sonucuna varılmıştır. Bu bulgular, dilin kullanım bilimsel unsurlarına ders kitaplarında tam anlamıyla yer verilmediği (Afzali ve Rezapoorian, 2014; Delen ve Tavil, 2010; Salazar Campillo, 2007; Soozandehfar ve Sahragard, 2011) ve İngilizce ders kitaplarındaki söz eylemlere ilişkin yapıların dağılımının bütüncü verileriyle uyumlu olmadığı görüşüyle aynı doğrultudadır (Jiang, 2006; O’Keeffe, Clancy ve Adolphs, 2011). Biber ve Reppen (2002)’ye göre bütüncü dilbilimi, ders kitabı yazarlarının veya öğretmenlerin sezgilerinden ziyade, dil öğrencilerinin anlamlı bir bağlamda özgün dil verileriyle karşılaşmalarını sağlar. Bu anlamda yabancı dil olarak İngilizce ders kitaplarında söz eylemlere ilişkin yapıların, bütüncü verileri kullanılarak anadili konuşucularının gerçek yaşamdaki kullanımlarıyla aynı doğrultuda ve benzer dağılımlarda olması önemlidir.

İkinci araştırma sorusuna yönelik olarak incelenen ders kitapları söz eylemlerin belirtik ya da örtük sunulup sunulmadığı yönünde incelendiğinde, ders kitaplarında daha çok *öneride bulunma* yapılarının bu başlıkla bilgilendirici tablolar yoluyla *belirtik* olarak sunulduğu gözlemlenmiştir. Ancak bu tablolarda öğrencilerin hangi durumda belirli bir söz eyleme ilişkin yapıyı kullanabileceğini önceden bildiğinin varsayıldığı görülmektedir. Konuşmacılar arasındaki ilişkinin, statü farklılıklarının veya diğer bağlamsal faktörlerin bu tablolarda çoğu zaman açıklanmadığı ve hedef yapıların ayrı bir biçimde sunulduğu görülmektedir (bkz. EK 2). Bu bulgu alanyazında yapılan diğer çalışmalarda olduğu gibi; öğrencilere, uygun söz eylem yapılarını ne zaman kullanacaklarına dair bilgi verilmeden belirli söz eylem yapılarının sunulduğunu göstermektedir (Crandall ve Basturkmen, 2004). Yabancı dil olarak İngilizce ders kitaplarında “bağlamsallaştırılmış dil” sunulması gerekmektedir (Vellenga, 2004). Ancak çoğu söz eylem, ezber yoluyla bağlamdan arındırılmış olarak dilbilgisi yapıları listeleriyle öğretilmektedir. Bu durum ders kitaplarının öğrencileri çeşitli yapıları kullanmayı öğrenirken anlama odaklanmayı ihmal ettiğini göstermektedir. Söz eylemleri uygun bağlamda kullanabilmenin söz eylem yapılarının bir listesini edinerek kolayca kazanılabileceğine dair bir

yanlış kanı var gibi görünmektedir (Jiang ve Deng, 2022). İncelenen ders kitaplarında örtük olarak sunulan yapıların ise genellikle bir bağlam içerisinde sunulduğu görülmektedir. İncelenen kitaplardaki çeviri yazıların çoğunda konuşmacıların hangi sosyal statüde oldukları, birbirleriyle ilişkileri, meslekleri, yaşları gibi artalan bilgilerine yer verilmiştir. Schmidt (1990) hedef yapılarla ilgili doğruluğun kazanılması için dil biçimlerine bir tür dikkatin gerekli olduğunu savunur. Doughty ve Williams (1998) ise hedef dilde kullanım bilimsel anlamda doğruluk ve uygunluğu arttırmak için bir tür dikkatin gerekli olduğunu belirtir. Bu nedenle alanyazında yabancı dilde kullanım bilimsel unsurları öğretirken öğrencilerin hem doğruluğu hem de uygunluğu edinmesi için öğrencilerin dikkatini anlam ve bağlamsal özellikler aracılığıyla hedef dil yapılarına yönlendirmek önerilmektedir (Özdemir, 2011). Ders kitaplarında dikkatin hedef yapılara çekilmesi, kalın ve italik yazı kullanımıyla görsel iyileştirme (metinsel manipülasyon) ve öğrencileri hedef yapıları fark etmeye ve bunlara katılmaya yönlendiren görevler” gibi çeşitli yollarla uygulanır (Rose ve Kasper, 2001: 172). Polio (2007) ise görsel iyileştirmeyi “girdi geliştirme görevleri” olarak niteler. Girdi geliştirme, öğrencilerin dikkatini hedef yapılara çekmek için altını çizme, renklendirme, kalın yazma, italik yazma vb. stratejiler kullanarak belirli öğeleri vurgulama sürecidir. İncelenen ders kitaplarında dikkatin hedef yapılara çekilmesi genellikle görsel iyileştirme/girdi geliştirme yoluyla olmuştur. Öğrencilerin hedef söz eylemlere ait edinmesini istediği yapılar vurgulu, italik ya da kalın yazılmıştır. Ancak bir bağlam içinde sunulan görsel iyileştirme yoluyla dikkat çekme sınırlıdır (bkz. EK 2).

İkinci araştırma sorusuna yönelik olarak, incelenen ders kitaplarındaki yönergeler incelendiğinde, beceri temelli olan kitaplarda verilen yönergelerde öğrencileri bir göreve sevk ettiği ve çıktı için fırsatlar yarattığı görülürken, tüm kitaplarda öğrencilerin ikili ve grup halinde çalışmasına teşvik ettiği de görülmektedir. Sınırlı sayıda ders kitabındaki yönergelerde öğrencilerin rol oyunu etkinliğini gerçekleştirilmesi istenmiştir. Beceri temelli kitaplarda

göreve dayalı yönergeler de verildiği gözlemlenmiştir. Bu görevler öğrencilerin hedef söz eylemleri kullanması açısından faydalı olacaktır. Yabancı dil olarak İngilizce öğretimi bağlamında kullanılan yönergelerin ikinci dilde çıktı fırsatı yaratırken, karşılıklı etkileşime de olanak sağlaması gerekmektedir (Benati ve Angelovska, 2016; Ellis, 2005; Ellis ve Shintani, 2014). Bu anlamda incelenen ders kitaplarındaki yönergelerin karşılıklı konuşmayı destekleyici olduğu söylenebilir.

İncelenen ders kitaplarının birçoğunda bilgilendirici notların yardımıyla öğrencilere ikili tartışmalar ve grup çalışmaları yapmaları yönünde yönergeler verilmiştir. Öğrencilerin dikkatinin hedef yapılar çekilmesi noktasında (Schmidt, 1990) bu yönergeler faydalı olsa da katılımcılar arasındaki çeşitli rollerin açıklamasının olduğu bağlamlar sınırlıdır. Ayrıca büyük ölçüde öneride bulunma ve istekte bulunma söz eylemi bilgilendirici notlarda sunulmuş, kimi kitaplarda ise dilbilgisi konusunun içerisinde belirli söz eylem yapıları sunulmuştur.

Üçüncü araştırma sorusuna yönelik olarak, sormacalara katılan öğrencilerin yurtdışında bulunma durumları incelendiğinde, öğrencilerin büyük bir kısmının yurtdışında bulunmadığı, yurtdışında bulunan öğrencilerin ise yurtdışında kalma sürelerinin sınırlı olduğu gözlemlenmiştir. Bu anlamda öğrencilerin sormacaları Türkiye’de tecrübe ettikleri kullanımbilim öğrenimi üzerinden değerlendirdikleri sonucuna varılabilir.

Sormacaya katılan öğretim görevlilerinin eğitim durumu, öğretmenlik tecrübesi ve yurtdışında bulunma/bulunmama durumları söz konusu öğretim görevlilerine yöneltilen sorulara farklı bakış açılarıyla ve zengin bir yabancı dil olarak İngilizce öğretimi terminolojisiyle cevap verdikleri söylenebilir. Ulusal tecrübelerinin yanında uluslararası tecrübeye sahip öğretim görevlilerinin öğrencilerini daha iyi anlayacakları ve öğretim yöntemlerinde onların ihtiyaçlarını dikkate alabilecekleri öngörülmüştür. Aynı zamanda bu

öğretmenlerin kendi ülkelerindeki eğitim sistemini ve müfredatı da daha iyi değerlendirebilecekleri düşünülür (Serin, 2017).

Öğrencilere uygulanan sormacalar sonucunda öğrencilerin anadillerinde ve İngilizcede söz eylemlerin kullanım amaçlarını bildikleri belirtilmiştir. Ancak yarı yapılandırılmış görüşmelerde öğrencilerin yönlendirici söz eylemleri sınıflandırmakta zorlandıkları ve bu söz eylemlerin işlevlerini tam olarak bilmedikleri gözlemlenmiştir. Bununla beraber öğrencilerin söz eylemleri kastederken daha çok *öneride bulunma* ve *istekte bulunma* söz eylemlerinden bahsettikleri sonucuna varılmıştır.

Üçüncü araştırma sorusuna yönelik olarak katılımcılara uygulanan yarı yapılandırılmış görüşmelerde, katılımcıların büyük bir bölümü İngilizcede söz eylemlerin “*konusmayı akıcı hale getirdiğini*”, “*sohbetin ilerlemesini sağladığını*” ve “*iletişimi güçlendirdiğini*” belirtmiştir. Katılımcıların bahsettiği söz eylemlerin diğer işlevleri arasında, “*karşılıklı konuşmaya faydalı olması*”, “*gündelik konuşmada kullanılmaları*” ve “*konuşmanın amacını belirlemeleri*” yer alır. Bu yanıtlar, alanyazında söz eylemlerin kullanım amaçlarına yer verildiği çalışmalarda yer almaktadır (bkz. Brown, 2000; Saleh, 2024). Tüm bu yanıtlar göz önüne alındığında, katılımcıların söz eylemlerin kullanım amaçlarını genel anlamda bildikleri ancak sınıflandırmakta zorlandıkları söylenebilir. Yabancı dil olarak İngilizce öğretimi alanında doktora derecesine sahip bir öğretim görevlisi bile, söz eylemlerin işlevlerini açıklayabilmiş ancak terminolojik sınıflandırmasını yapmakta zorlanmıştır (bkz. EK 10). Söz konusu öğretim görevlisi, bunun durumun sebebini, kullanımbilimin özel bir alan olduğu ve sadece bu konularda çalışma yapanların bu sınıflandırmalara çok hakim olması gerektiği şeklinde açıklamıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşmelerde, katılımcılara İngilizce sınıflarında söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaştıkları ve karşılaşmaları gerektiği sorulduğunda katılımcıların

tamamının “A1” yanıtını verdikleri gözlemlenmiştir. Ancak bu durumun aksi bir şekilde, alanyazında kullanımbilim öğretimi için B1 düzeyinin en uygun düzey olarak kabul edilmiş (Kasper, 2001) ve AOBM (2018/2020) dil düzeyi tanımlayıcılarında karşılıklı konuşma bağlamında öğrencilerin bir sav ortaya koyarken, konuşma sırası alırken, bir tartışmaya katılırken çeşitli söz eylemleri (sözelimi katılma/katılmama) kullanabilme yetisine sahip oldukları belirtilmiştir. Her ne kadar yabancı dil sınıflarında kullanımbilime daha ileri yeterlilik düzeyinde odaklanılmasına yönelik görüşler olsa da (bkz. Xiao, 2015); Pomietlarz-Yamasaki ve Haga (2012), karşılıklı etkileşimde mesafe, kalıp ifadeler ve sosyal statü gibi kullanımbilime ait en temel unsurların yabancı dil geçmişi veya düzeyi ne olursa olsun herkes tarafından anlaşılabilirliğini belirtirken, başlangıç düzeyindeki öğrencilerin yabancı dil olarak İngilizce derslerine kullanımbilimsel unsurları dahil etmenin, öğrencilerin dikkatlerini çekmede ve kullanımbilim farkındalığı konusunda etkili olacağını savunmuştur. Bu anlamda başlangıç düzeyindeki öğrencilerin de belirli söz eylemlere ait kimi yapıları edinebileceği varsayılabilir.

Araştırmaya dahil edilen katılımcıların büyük bir çoğunluğu söz eylemlerle ilk olarak “*anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı videolarla*” karşılaşmak istediklerini belirtmişlerdir. Yabancı dil olarak İngilizce sınıflarında özgün dil unsurlarına yer verilmesinin hedef dil yapılarının edinilmesine katkıda bulunabileceği, alanyazındaki çalışmalarda da belirtilmiştir. Heidari, Tabrizi ve Chalak ve van de Weijer (2020)’nin kısa öyküler ve video kliplerin uygulanması yoluyla katılma/ katılmama, istekte bulunma, reddetme, özür dileme ve teşekkür etme söz eylemleri dahil olmak üzere farklı kültürlerde en sık kullanılan söz eylemlerin belirtik öğretiminin karşılaştırılmasını incelediği çalışmasındaki bulgular, söz eylem öğreniminde videolara maruz kalan öğrencilerin söz eylem kullanım performanslarında artış olduğunu göstermiştir. Özür dileme söz ediminin öğretilmesinde girdi açısından zengin ders araçlarının kullanılmasının etkili olduğu iddiası doğrultusunda Limberg (2015)’in çalışmasında deney grubu, anadili İngilizce olan kişiler arasında gerçekleşen üç özgün video kaydını

izlemiştir. Sonuçlar girdi açısından zengin videoların söz eylem üretimine katkıda bulunacağını ortaya koymuştur. Bununla beraber, Derakhshan ve Eslami (2015), bir üniversitede İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen 60 öğrenciyle farkındalık yaratan video odaklı yönlendirmelerin özür dileme ve istekte bulunma söz eylemlerini kullanmadaki etkisini araştırdığı çalışmalarında, kullanımbilimsel farkındalığı artırmak için özgün ses ve video seçimlerinden yararlanmışlardır. Katılımcı öğrenciler bir tartışma grubu, etkileşimli çeviri grubu ve rol oyunu grubundan oluşan üç farklı gruba dahil edilmişlerdir. Sonuçlar, öğretim türü ne olursa olsun, öğrencilerin söz eylemlere ilişkin kullanımbilimsel farkındalık düzeyinin arttığını göstermiştir. Ancak tartışma grubunun sonucu diğer gruplara göre daha iyi bulunmuştur. Çalışmanın sonucu, tartışma grubu üyelerinin anlam söyleşmesi yoluyla akranlarıyla diğer gruplara göre daha çok etkileşimde bulunabileceğini göstermiştir.

Katılımcı öğrenci ve öğretim görevlilerinin büyük bir kısmı sormacalarda, *“ikili konuşma etkinliklerinin”*, *“çeşitli güç, mesafe ve kibarlık değişkenlerine bağlı olarak sunulan örnek durumlar üzerine yürütülen sınıf tartışmalarının”* ve *“bilgilendirici notların”*, İngilizce söz eylem öğrenimine katkıda bulunduğu yanıtını vermiştir. Benzer şekilde, sormacalarda öğrencilerin belirtmek istedikleri diğer hususlar arasında *“daha fazla tartışma etkinliği”*, *“daha fazla karşılıklı konuşma”* ve *“daha fazla grup etkinliği”* istedikleri görülmüştür. Bu yanıtlara ek olarak, öğretim görevlileri sormacalarda *“rol oyunlarının”*, *“söylem tamamlama görevlerinin”* ve *“bilinç arttırma görevlerinin”* de İngilizce söz eylem öğrenimine katkıda bulunduğunu belirtmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde, İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer verilebileceği sorulduğunda ise öğrenci ve öğretim görevlisi katılımcıların büyük bir kısmı *“ikili konuşma etkinlikleri”* ve *“canlandırmalar (rol oyunları)”* yanıtını vermişlerdir. Bu yanıtlar alanyazındaki çalışmalarla uyumluluk göstermektedir. Performans ve göreve dayalı etkinlikler olan canlandırmalar, grup tartışmaları, problem çözme görevleri gibi etkinlikler, söz

eylem öğretiminin yanında sınıftaki etkileşimi ve iletişimi teşvik etmek için kullanılır (Borer 2018). Katılımcıların ikili konuşma etkinlikleri başta olmak üzere karşılıklı etkileşimi barındıran etkinliklerin söz eylem öğrenimine katkıda bulunacağına dair yanıtları esasen biçime odaklı (focus on form) bir öğretimi benimsediklerini gösteriyor olabilir. Ellis (2015: 10)'e göre öğrenenler, karşılıklı etkileşim esnasında “maruz kalma yoluyla yeni dil biçimlerini kaparlar” ve bu yapıları ikili konuşma etkinlikleri gibi anlama odaklı etkinlikler esnasında kullanmaya çalışırken bu yapılar üzerinde bir çeşit kontrol geliştirirler. Bu sebeple dil öğretimi, yalnızca kasıtlı öğrenmeye değil, öğrencilerin yeterli D2 girdisine erişebilmelerini sağlayarak ve dikkatlerinin hedef dil yapılarına çekilmesini sağlayarak rastlantısal öğrenmeyi de sağlamalıdır. Bu anlamda söz konusu etkinliklerin rastlantısal öğrenmeyi gerçekleştirebileceği düşünülebilir.

Fath-Pour Pakzad ve Sarkhosh (2022)'nin İran'da yabancı dil olarak İngilizce öğrenimi bağlamında, yabancı dil öğrenenlerin öneride bulunma söz eylemlerini kullanma performanslarının söylem tamamlama görevleri ve tartışma görevleri gibi çıktı odaklı görevler yoluyla gelişip gelişmediğini inceledikleri çalışmalarında katılımcılar; söylem tamamlama görevlerini uygulayan katılımcılar, tartışma görevini uygulayan katılımcılar ve kontrol grubu olarak üç gruba ayrılmıştır. Bulgular, söylem tamamlama görevlerini ve tartışma görevlerini uygulayan katılımcıların kontrol grubuna göre söz eylem üretmede daha başarılı olduklarını göstermiştir. Araştırmanın sonucu, İngilizce öğrenenlerin kullanım edinçlerinin gelişimlerinde göreve dayalı öğretimden yararlanabileceklerini göstermiştir.

Fark Etme Varsayımı (Schmidt, 1990), hedef dile basit bir şekilde maruz kalmanın yeterli olmadığını, çünkü öğrenenler için çoğu zaman dikkat çekici olmayan ve uzun bir süre maruz kaldıktan sonra bile fark edilme olasılıklarının daha düşük olduğu kullanımbilimsel işlevler ve ilgili bağlamsal unsurlar bulunduğunu ileri sürmektedir. Bu anlamda yabancı dil

öğretim süreçlerinde dikkatin hedef yapılara yönlendirilmesi önemlidir. Dikkatin hedef yapılara yöneltilmesi için bilinç arttırma etkinlikleri kullanılabilir (Rose, 1999). Abolfathiasl ve Abdullah (2015)'in bilinç arttırma etkinliklerinin İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin öneride bulunma söz eylemlerini kullanım performanslarını incelediği araştırmasının sonuçları, deney grubundaki İngilizce öğrenenlerin uygun öneride bulunma söz eylemini üretme konusunda, kontrol grubundakilerden önemli ölçüde daha iyi performans sergilediğini göstermiştir. Kentmen, Debreli ve Yavuz (2023) ise sunumlar, rol oyunları, münazaralar, ikili çalışma etkinlikleri veya grup tartışmaları gibi kullanımbilimsel farkındalık yaratan bazı etkinliklerin sınıfta uygulanabileceğini belirtmiştir. Bununla beraber, derslerde hedef söz eylemleri içeren diyaloglar barındıran videolar ve video çeviri yazıları kullanılarak öğrencilerin kullanımbilimsel farkındalık kazanmaları sağlanabilir (Borer, 2018). Öğrenciler bu gibi videolar aracılığıyla hedef söz eylemlerle ilgili bağlamın farkına varırlar (Martinez-Flor ve Beltran-Palanques, 2014).

Sormacalarda, sınırlı sayıda katılımcının “*drama kullanımının*” İngilizce söz eylem öğrenimine katkıda bulunduğu yanıtını vermesi, derslerde drama kullanımının katılımcılar tarafından İngilizce söz eylem öğrenimine katkıda bulunacak bir etkinlik olarak benimsenmediğine işaret etmektedir. Ancak alanyazındaki bazı çalışmalar yabancı dil öğrenen öğrencilerin drama etkinlikleri yoluyla hedef dili öğrenmeye yönelik olumlu tutumlara sahip olduklarını göstermektedir (bkz. Park, 2015; Akyüz ve Tanış, 2020). Bu çalışmaların sonuçları, drama etkinliklerinin yabancı dil öğretiminde yer alması gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Kılıç (2009), yaratıcı dramının öğrencilerin İngilizce konuşma becerileri ve İngilizce konuşmaya yönelik tutumları üzerindeki etkisini deneysel bir çalışmayla araştırmıştır. Sonuçlar, drama kullanımının öğrencilerin hem konuşma sınavlarındaki performansları hem de İngilizce konuşmaya yönelik tutumları üzerinde olumlu ve anlamlı etkilerinin olduğunu göstermiştir.

Araştırmacı, drama etkinliklerinin sınıf etkinliklerinin bir parçası olması gerektiğini belirterek çalışmasını sonlandırmıştır.

Katılımcılara uygulanan sormacalar ve yarı yapılandırılmış görüşmeler ışığında katılımcıların İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını istediği sorulduğunda bir fikir birliğine varılmadığı görülmüştür. Sormacalarda ve yarı yapılandırılmış görüşmelerde öğretim görevlileri yüksek oranda “sezdirimsel” yanıtını verirken, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun “doğrudan” yanıtını verdiği gözlemlenebilir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde ise hazırlık öğrencileri “sezdirimsel”, mezun katılımcılar ise “doğrudan” yanıtını vermişlerdir. Katılımcıların bu birbiriyle çelişen görüşleri alanyazındaki durumun da bir yansıması niteliğindedir. Farklı öğretim yaklaşımlarının öğrencilerin kullanımbilim gelişimi üzerindeki göreceli etkililiğini ele alan çalışmaların çoğunluğu, esas olarak öğretim için “doğrudan” ve “sezdirimsel” ikilemine odaklanmıştır. Bu tür çalışmaların bulguları genellikle doğrudan öğretimin kullanımbilim öğrenimi üzerine daha iyi sonuçlar verdiğini göstermektedir (bkz. Eslami-Rasekh ve Fatahi, 2004; Martinez-Flor ve Fukuya, 2005; Tajeddin ve Hosseinpur, 2014). Ancak kimi çalışmalar ise farklı sonuçlar vermiştir. Tateyama (2001) çalışmasında, yabancı dilde kullanımbilimsel unsurları öğretmek için doğrudan ve sezdirimsel öğretimin kullanımını araştırmıştır. Sonuçlar, doğrudan ve sezdirimsel öğretim arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir. Chalak ve Abbasi (2015) ise doğrudan ve sezdirimsel öğretimin birleşiminin İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dil öğrenimine katkıda bulunabileceğini iddia etmiştir.

Katılımcıların ders kitaplarıyla ilgili görüşleri incelendiğinde, katılımcıların büyük bir kısmı sormacalarda “İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem üretimine katkıda bulunduğunu” belirtirken, “İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylemlere verilen

yerin yeterli olmadığını”, bu nedenle “söz eylem öğretimi/öğrenimi ihtiyacını karşılamadığını” belirtmişlerdir. Bu bulgular alanyazındaki çalışmalarla uyumluluk göstermektedir (bkz. Asghar, Yasmin ve Rashid, 2021; Moradi v.d., 2013; Soozandehfar ve Sahragard, 2011).

Yarı yapılandırılmış görüşmelerde ise katılımcı öğrencilerin çoğunluğu *“İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verilmediğini”* düşünürken, öğretim görevlileri kararsız kalmış, *“söz eylem çeşitlerinin arttırılabileceğinden”* bahsetmişlerdir. Bu bulgu, alanyazındaki söz eylem varlığının incelendiği ders kitabı incelemeleriyle uyumludur (bkz. Afzali ve Rezapoorian, 2014; Nourdad ve Roshani Khiabani, 2015). Tavakoli (1995), İran liselerindeki İngilizce ders kitaplarına eklenen diyaloglardaki dil işlevlerini incelediği çalışmasında, beş farklı söz eylem türünden yalnızca üçünün (iddia ifadeleri, yansıtıcılar ve yönlendiriciler) sayısal olarak incelenen ders kitabında üstünlük gösterdiği sonucunu bulmuştur. Bu durum söz konusu ders kitabında ilan ediciler ve yükümleyicilere hiç yer verilmediği anlamına gelir. Meihami ve Khanlarzadeh (2015) ise kullanımbilimsel girdi sağlamayı hedefleyen çoğu ders kitabının, hedef dildeki kullanımbilimsel unsurların birbirini tekrar eden dar bir kapsamını sunmayı tercih ettiklerini belirtmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşmelerde, öğretmenin, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerinin fark edilmesini ve anlaşılmasını nasıl sağlayabileceği sorulduğunda, hazırlık öğrencilerinin ve öğretim görevlilerinin büyük bir çoğunluğu *“teşvik etmeli/yönlendirmeli”* yanıtını vermişlerdir. Ishihara (2008: 109), öğrencilerin *“kendi öznel tutumları, güdülenmeleri, duyguları, değerleri ve algılarının hedef topluluğa olan sosyal ve psikolojik mesafelerini etkileyeceğini”* sonuç olarak, öğrencilerin *“hedef dile yakınlaşacağını veya uzaklaşacağını”* belirtmişlerdir. Bu anlamda öğrencilerin karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmesi ve

anlaması için onları güdülemek, teşvik etmek ve yönlendirmek öğrencinin hedef dile ait algısını değiştirecektir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde öğretim görevlileri, öğretmenlerin “*proje ödevleri/konuşma görevleri vermesi*” ve “*geri bildirim vermesi*” gerektiğinden de bahsetmişlerdir. Düzeltici geribildirim öğrencilerin yabancı dildeki kullanım edincini geliştirmekteki etkisiyle ilgili alanyazında pek çok çalışma mevcuttur. (bkz. Takimoto, 2006; Yousefi ve Nassaji, 2024). Ayrıca öğretmenlerin öğrencilerine hedef söz eylemleri kullanabilecekleri konuşma görevleri vermesi, öğrencilerin birbirleriyle etkileşimde bulunmasına olanak tanırken; öğrencilerin birbiriyle etkileşime girmesi, öğrenciler arasındaki işbirliğine dayalı öğrenme anlayışını teşvik ederek, kaygıyı azaltır ve eleştirel düşünmeyi teşvik eder (Rodriguez-Salvador ve Castillo-Valdez, 2023). Tüm bunlarla birlikte, yarı yapılandırılmış görüşmelerde bazı mezun katılımcılar, önceki tecrübelerine dayanarak “*öğretmenleri eşliğinde düzenlenen konuşma kulüplerinin İngilizce konuşma becerisine söz eylem kullanımlarına katkıda bulunduğunu*” belirtmişlerdir. Söz konusu katılımcıların verdikleri bu yanıtlar, alanyazında yabancı dil olarak İngilizce konuşma kulüplerinin, öğrencilerin konuşma becerilerine, güdülenmelerine, problem çözme becerilerine ve karşılıklı etkileşimlerine katkıda bulunduğunu gösteren çalışmalarla uyumluluk göstermektedir (bkz. Selvia, 2015; Wahyuniati, Maulidiyah ve Qolbia, 2019).

Katılımcı gruplarına uygulanan sormaca ve yapı yarı yapılandırılmış görüşmeler, tüm katılımcı gruplarının “*görsel- işitsel ders araçlarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi ve öğretimine katkıda bulunduğunu*” düşündüklerini belirtmişlerdir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde, katılımcıların bazıları “*öğrencilerin sınıf dışında arkadaşlarıyla hedef söz eylemleri kullanarak video kaydı yapabileceklerinden*”, “*sınıf içinde ise çeşitli bağlamlarda söz eylemleri kullanabilecekleri videoları izleyebileceklerinden*” bahsetmişlerdir. Çeşitli uygulamalar üzerinden anadili konuşucularıyla konuşarak hedef söz eylemleri kullanabileceğini düşünen öğrencilerin yanı sıra, sınıf içinde “*kahoot*” gibi uygulamalarla hedef

söz eylemlerin alıştırtmasının yapılacağını düşünen katılımcılar da mevcuttur. Bunun dışında bazı öğretim görevlileri, “voscreen” uygulamasında olduğu gibi kısa film sahnelerinin derslerde kullanılmasının, ya da öğrencilerden kısa film benzeri videolar çekmesinin istenmesinin öğrencilerin söz eylem üretimine katkıda bulunabileceğini belirtmişlerdir. Tüm bu bulgular, teknolojinin yabancı dilde kullanım bilim öğretiminde/öğreniminde kullanılabileceğini ve öğrenim sürecine olumlu katkı yapabileceğini belirten alanyazındaki çalışmalarla uyumludur (bkz. Civelek ve Karatepe, 2021; Ishihara ve Cohen, 2021).

Sormacaya dahil edilen katılımcılara İngilizce derslerinde söz eylem kullanımının nasıl sınanabileceği sorulduğunda, katılımcıların büyük bir kısmının “*ikili konuşma etkinlikleriyle*” ve “*sözlü anlatım etkinlikleriyle*” yanıtlarını verdiği görülmektedir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde ise katılımcılar bu yanıtlarını detaylandırmışlardır. Hazırlık öğrencisi katılımcılar ve mezun katılımcıların büyük bir çoğunluğu söz eylem kullanımının “*konuşma sınavında karşılıklı diyaloglar*” yoluyla sınanabileceği yanıtını vermişlerdir. Hazırlık öğrencisi katılımcıların çoğunluğunun verdikleri diğer yanıtlar arasında “*sınıf içi ikili diyalog sunumu*” ve “*konuşma görevleri/portfolyo*” yer alırken, mezun katılımcıların çoğunluğunun verdiği yanıtlar arasında “*konuşma sınavında ikili canlandırmalar*” ve “*öğretmenle sınıf içi diyalog*” yer almaktadır. “*Konuşma görevleri/portfolyo*” ve “*arkadaşlarla sınıf içi diyalog/canlandırma etkinliği*” ise öğretim görevlisi katılımcıların çoğunluğunun verdiği yanıtlar olarak göze çarpar. Katılımcıların bu çeşitlilik gösteren yanıtları, alanyazında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem kullanımının sınanmasıyla ilgili ortaya konulan önerilerle uyumluluk göstermektedir. Öğrencilerin gerçek dünyadaki durumlarda söz eylemleri ne kadar iyi kullanabildiklerini sınamak için karşılıklı konuşmalar, canlandırmalar (role-plays) ve grup etkinlikleri sözlü sınama yöntemleri olarak kullanılabilir (Cohen, 2010; Darong, 2024). Bununla birlikte, öğrencilerin söz eylem kullanımını sınamak için anlık sınamalar (quizzes), yazılı ve sözlü sınavlar, gözlemler, öz değerlendirmeler (self- assessment), akran değerlendirmeleri, projeler

ile tüm bunların notlandırılmasında önceden belirlenmiş yönergelerin (rubrics) kullanılması alanyazında kullanımbilim öğretiminin sınanmasında yer almaktadır (Darong, 2024). Bu durum, kullanımbilim öğretiminin önemli bir parçası olan söz eylemlerin de bu yöntemlerle sınanabileceğine ve notlandırılabilmesine işaret etmektedir.

Rol oyunları, öğrencilerden sözgelimi bir dışçide dış doktoruyla oluşturacağı diyalogu canlandırmasının istenmesi gibi, öğrencileri gerçek hayattaki durumlara hazırlamanın iyi bir yoludur. Rol oyunlarında katılımcılar gerçek hayattaki bir durumu canlandırmak için kendi deneyimlerini kullandığından, bu tür etkinlikler öğrencilerin diğer insanların bakış açılarını veya konumlarını anlamalarına ve hatta empati kurmalarına olanak tanır (Kucharčíková Ďurišová ve Tokarčíková, 2015). Bununla beraber, rol oyunları öğrencilere dil yeteneklerini ve eksik oldukları noktaları keşfetme şansı sunar. Bu nedenle öğrencilerin konuşma becerisine yönelik kaygılarını azaltmaya yardımcı olurken, katılımcıların özgüvenini artırır (Kucharčíková Ďurišová ve Tokarčíková, 2015; Zaidi, Rani ve Rahman, 2017). Liu (2010), konuşma becerisinin sınanması için rol oyunlarını kullanılmasının öğrencilerin İngilizce konuşmaya yönelik güdülenmelerine katkıda bulunarak daha özgüvenli olmalarına yardımcı olduğunu belirtmiştir. Rol oyunlarına, özgün dil kullanımının kullanımbilimsel ve toplumdilbilimsel özelliklerini ortaya çıkarmada faydalı oldukları için yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde değeri verilmektedir (Kasper, 2000). Dahası, rol oyunları yoluyla öğrenciler açık bir şekilde söylediklerinin bağlama bağlı olarak çok çeşitli örtülü anlamlara sahip olduğunu, yönlendirici söz eylemleri, karşılıklı konuşma sırasında dengede olması gereken sıra almayı, nezaket ve yüz koruyucu/tehdit edici gibi konuları öğrenebilir (Irmawati, 2019). Bu durum “*ikili canlandırmalar*”ın sınıf içi konuşma görevi olmasının yanında konuşma sınavlarında da kullanabileceğini göstermektedir.

Tüm bunlarla beraber, söz eylemleri sınamanın zorluğu öğretim görevlileri tarafından yarı yapılandırılmış görüşmelerde belirtilmiştir. Bir öğretim görevlisi, konuşma sınavlarında “özellikle söz eylemin kullanıp kullanılmadığına dair kullandıkları yönergelerde bir kriter olmadığından” bahsetmiştir. Bu duruma bir çözüm önerisi olarak da görev odaklı bir derste öğrencilere düzenli geri bildirim vermenin öneminden bahsetmiştir. Öğrencilere geri bildirim vermek, onların hedef yapıları kullanmadaki hatalarını fark etmelerini sağlarken, konuşma becerilerini de geliştirir (Bruno ve Dell’ Aversana, 2017). Öğrencilerin söz eylemleri başarılı bir şekilde kullanıp kullanmadığını sınamaya çalışırken, ileri düzeydeki öğrencilerin bile birbirinden farklı yanıtlar verdikleri göz önünde bulundurulduğunda, uygun yanıtın ne olacağının çoktan seçmeli bir sınavda olduğu gibi açık olmadığı görülmektedir (McNamara ve Roever, 2006). Ayrıca, konuşma sınavlarında öğrencilerden karşılıklı diyalog oluşturmaları ve canlandırma yapılmasının istenmesi; öğrencinin muhatabı ve sınav değerlendiricileri, öğrenci için birer yabancı olduğundan içedönük olan bazı öğrenciler için rahatsız edici olabilir (Zaidi, Rani ve Rahman, 2017). Dahası, rol oyunları, “hedeflenen söz eylem yapısının yalnızca birkaç örneğini” sunduğundan “düşük pratiklik ve verimlilik özelliği taşır” (Kasper ve Roever, 2005: 327). Konuşma sınavları esnasına değerlendiricilerin önyargıları ve notlandırma kriterleri gibi unsurlar da değerlendiriciler için zorlayıcı olabilir. Değerlendiriciyle ilgili konuların, konuşma becerisini sınamanın geçerliliğini kolayca zayıflatabileceği için değerlendirme sürecinde çok önemli olduğu bilinmektedir (Bachman, 2004). Sınıfta önceden planlanmadan yürütülen rol oyunlarında ise öğrencilerin hedef söz eylemleri kullanıp kullanmadığını tespit etmek, öğretmen için zorlayıcı olabilir. İkili çalışma etkinliklerinden öğrencilerden biri daha baskın olabilir (Cohen, 2014). Bir diğer sorun ise, öğrencilerin bu etkinliklerde kullanmaları gereken söz eylemleri hiç kullanmamış olmalarıdır (Kondo, 2008). Başka bir sorun ise, öğrencilerin her an sırandıklarını bilmeleri olabilir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde hazırlık öğrencisi katılımcıların bazıları, “ders esnasında notlandırılacaklarını bilmenin onlar üzerinde baskı

yarattığını” belirtmiştir. Benzer şekilde, bir öğretim görevlisi hedef söz eylemlerin öğrenciler tarafından kendiliğinden kullanımını sağlamanın, onları “*özerk hale getirmeye yardımcı olacağını*” belirtirken, sınav şeklinde bir sınavın öğrenci üzerinde bir “*kaygı ve baskı yüklediğini*” dile getirmiştir. Bu duruma bir çözüm olarak öğrencilerden konuşma portfolyosu oluşturmaları istenilebilir. Boonkit (2010)’un çalışması konuşma portfolyosu için hazırlanan görevlerin öğrencilerin kaygı düzeyini azalttığını göstermiştir. Konuşma portfolyosu aracılığıyla öğretmenler, öğrencilerinin zaman içindeki gelişimlerine ilişkin kapsamlı bir bakış elde edebilir (Ziashahabi, Jabbari ve Razmi, 2020). Yarı yapılandırılmış görüşmelerde bazı öğretim görevlileri eskiden konuşma portfolyosuna öğrencilerin diyaloglarının olduğu videoların dahil edildiğini belirtirken, şu anda sadece bireysel sunum içeren videoların dahil edildiğini belirtmiştir. Öğretim görevlileri, öğrencilerin bir arkadaşlarıyla diyalogların olduğu konuşma portfolyolarının daha etkili olduğunu belirtirken, mevcut durumu eleştirmişlerdir.

Yarı yapılandırılmış görüşmelerde söz eylem öğreniminin sınanması için konuşma portfolyosunun etkili olabileceği görüşünü savunan öğrenciler ise okullarında kur sistemi olduğunu ve her bir kurun 8 hafta olduğunu belirtirken, kur boyunca sınıf içi ve dışında konuşma görevi olarak çektikleri videoları, portfolyo dosyalarına eklediklerini belirtmişlerdir. Söz konusu öğrenciler bu uygulamayı başarılı bulduklarını da eklerken, bu süreçte kendi hatalarını fark etme imkânı bulduklarını da eklemişlerdir. Dahası, bir öğrenci, konuşma portfolyosunun, tek bir sınav yerine birden çok görevi içerdiği için, “*konuşma portfolyosu hazırlarken notlandırılmaktan korkmadığını*” belirtmiştir. Öğrencilerin ve öğretim görevlilerinin bu görüşleri alanyazındaki bulgularla uyumluluk göstermektedir. Üniversite düzeyindeki öğrenciler için bir dönem gibi belirli bir süre içinde, sınıf içi veya sınıf dışında hedef söz eylemleri kullanarak oluşturacakları diyalogları kaydedip portfolyo dosyalarına eklemelerini istemek, onların zayıf yanlarını keşfetmelerinin yanında gelişimlerini görmeleri için bir fırsat yaratabilir (Cohen, 2014). Bu da onların “öz yeterlilik” becerilerini geliştirir

(Genç, Kuluşaklı ve Aydın, 2016). Tüm bunlarla beraber konuşma portfolyosuna eklenecek görevleri gerçekleştirirken öğrenciler, işbirliğine dayalı bir çalışma ortamına sahip olur. Bu durum da onların özerk öğrenenler olmasına katkıda bulunabilir (Qamar, 2016).

Video çekmelerinin istendiği konuşma görevlerinin, öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirdiği alanyazındaki çalışmalarda gözlemlenmiştir (Menggo, Basir ve Halum, 2022; Nova, 2017). Sınıf içinde verilen konuşma görevlerinin portfolyo dosyasına eklenmesi istenmeden önce öğrencilere hazırladıkları diyalogları arkadaşıyla prova etme fırsatı sunarak, öğrencilere verilen göreve “ısınmaları için” süre sağlanabileceği düşünülmektedir (Cohen, 2014: 311).

Araştırma kapsamında katılımcılara uygulanan sormacalarda, katılımcı öğrenciler ve öğretim görevlileri İngilizce derslerinde “*söz eylem öğretimi için ayrılan zaman ve çabanın yeterli olmadığı*” konusunda hemfikir olmuşlardır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde ise kimi öğrenciler söz eylem yapılarına ders kitabında yer verildiğini, ancak süre sıkıntısı ve müfredatın yoğunluğu sebebiyle bu yapılara çok zaman ayrılmadığından bahsetmişlerdir. Dahası, yarı yapılandırılmış görüşmelerde öğretim görevlilerine söz eylem öğretimini engelleyen etmenler sorulduğunda, öğretim görevlilerinin büyük bir kısmı “*zaman sınırı*” yanıtını vermişlerdir. Bir öğretim görevlisi, ana amaçlarının müfredatı yetiştirmek olduğunu belirtirken, zaman sınırının üzerinde oluşturduğu baskıdan söz etmiştir. Bir öğretim görevlisi ise zaman sınırı nedeniyle “*ders kitabındaki konuşma bölümlerini atlamak zorunda kaldığını*” belirtmiştir. Bu durum alandaki kullanımbilim öğretimi ile ilgili öğretmen görüşlerine yer verilen çalışmaların bulgularıyla uyumludur (bkz. Echeverria Castillo, 2009; Kanık ve Youbi, 2023). Tan ve Farashaiyan (2016) ise İngilizce öğretmenlerinin kullanımbilim öğretimi ile ilgili görüşlerine yer verdiği çalışmasında, ders kitabının içeriğinin çok geniş olması ve bir dönemde bitirilmesinin zor olması nedeniyle ders kitabındaki kullanımbilim unsurlarını dışarıda

bıraktığını belirten öğretmen görüşlerine yer vermiştir. Bu durum, müfredat ve ders kitabı yoğunluğunun öğretmenler üzerinde uyguladığı baskıyı göstermektedir.

Kanık ve Youbi (2023), ders kitapları, zaman sınırı ve sınava odaklı müfredatın öğretmenlerin kullanım bilim öğretimi üzerinde etkili olduğunu belirtirken, bu durumun asıl nedeninin ise öğretmen yetiştirme programlarında kullanımbilime yeterince önem verilmemesinden kaynaklandığını savunmuştur. Lamri (2016) ise öğretmenlerin dilin kullanımbilimsel unsurlara derslerinde yeterince yer vermemesinin farklı nedenlere bağlanabileceğini belirtmiştir:

- Sınav odaklı sistemler
- Sınıfların kalabalık olması ve zaman sıkıntısı
- Öğretmenlerin dilin hangi kullanımbilimsel unsurlarının geliştirilmesi gerektiği konusunda kafa karışıklığı yaşaması
- Kullanımbilim öğretimi konusunda bilgi eksikliği
- Hedef kültüre ilişkin bilgi eksikliği

Lamri (2016)'nın görüşlerine paralel şekilde, araştırmaya dahil edilen öğretim görevlilerinin büyük bir kısmı “*öğretmenin verdiği önem/öğretmen bilişi*”nin İngilizce sınıflarında söz eylem öğretimini engellediğini belirtmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde bir öğretim görevlisi öğretmen konuşma süresinin baskınlığının bu durumun başat nedeni olduğunu belirtmiştir. Harmer (2000)'e göre “öğrencileri konuşturmak, öğrendikleri dili kullanmalarını sağlamak öğretmenin işinin temel bir bileşenidir”. Bu anlamda öğrencileri hedef yapıları kullanma imkanları vermek, birbirleriyle konuşmaları için fırsatlar yaratmak için öğretmen konuşma süresini sınırlandırmak gereklidir (Adriosh ve Osmana, 2022).

Çalışmaya dahil edilen mezun katılımcıların büyük bir kısmı ise “*öğrencilerin güdülenme eksikliğinin İngilizce derslerinde söz eylem öğrenimini engelleyen başlıca neden*” olduğunu belirtmişlerdir. Takahashi (2001), güdülenmenin yabancı dilde kullanımbilim öğreniminde öğrencilerin hedef yapıları fark etme yeteneğini etkileyen en güçlü bireysel faktörlerden biri olarak görmüştür. Ancak alanyazındaki güdülenme ve kullanım bilim öğrenimi üzerindeki çalışmalar çeşitlilik göstermiştir. Tajeddin ve Moghadam (2012), genel kullanımbilim öğrenimi üzerindeki güdülenmenin, istekte bulunma, reddetme ve özür dileme söz eylemlerini kullanabilme için güdülenme ve bu söz eylemleri kullanabilme arasındaki ilişkileri araştırdığı çalışmalarına 75 katılımcıyı dahil ederek, bu katılımcılara iki kullanımbilim güdülenmesi sormacası ve bir söylem tamamlama görevi uygulamışlardır. Sonuçlar, yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin İngilizcenin kullanımbilimsel unsurlarını öğrenmeleri için her iki güdülenme türünden de yüksek düzeyde bir güdülenmeye sahip olmaları gerektiğini ortaya koyarken, söz eylem kullanımına özgü güdülenmenin, öğrencilerin söz eylem üretimini tahmin etmede önemli bir rol oynadığı sonucuna varılmıştır. Ancak genel kullanımbilim öğrenimi üzerindeki güdülenmesi yüksek katılımcıların mutlaka kullanımbilimsel unsurları daha etkili bir şekilde gerçekleştirmediği sonucuna varılmıştır. Bu bulgu Takashi (2005)’in daha güçlü içsel veya iletişim odaklı güdülenmeye sahip öğrencilerin hedef dilde kullanımbilimsel unsurları daha iyi üretebileceklerine dair bir garanti bulunmadığı sonucuna vardığı çalışmasıyla uyumludur.

Bir kısım öğrenci ise, yarı yapılandırılmış görüşmelerin yapıldığı tarihte uzaktan eğitim yapıldığı için, söz eylemlere derslerde yer verilmediğinden bahsetmişlerdir. Kullanımbilimsel unsurların yer aldığı girdiyi çevrimiçi dil öğretim müfredatına dahil etmek öğretmenler için zorlayıcı olabilir. Bu nedenle öğretmen tarafından tercih edilmemiş olabilir (Gonzalez-Lloret, 2020). Ancak girdi yalnızca ders süresi boyunca değil, aynı zamanda çok sayıda çevrimiçi multimedya (YouTube, bloglar, podcastler vb.) aracı yoluyla da güvence altına alınıp,

işbirliğine dayalı görevler yoluyla öğrencilerin hedef yapıları kullanabileceği çıktı üretme fırsatları yaratılabilse de (Rodriguez-Salvador ve Castillo-Valdez, 2023); öğrencilere uygulanan sormacalarda, öğrencilerin belirtmek istedikleri başka hususlar sorulduğunda verdikleri yanıtların çözümlenmesi sonucunda, öğrencilerin “yüz-yüze” eğitimi İngilizce konuşma becerisinin gelişmesi adına tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

6. BÖLÜM

ÖNERİLER

Bu bölümde yabancı dil olarak İngilizce öğretmenlerine ve alanda çalışan diğer uzmanlara yönelik öneriler sunulduktan sonra ardıl çalışmalar için önerilere yer verilecektir.

6.1. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretmenlerine ve Alanda Çalışan Diğer Uzmanlara Yönelik Öneriler

Bu tez çalışmasında, nitel ve nicel verilerin toplanması ve araştırma bulgularının yorumlanması sonucunda bazı çıkarımlarda bulunulmuştur. Bu çıkarımlar sonucunda yabancı dil olarak İngilizce öğretmenlerine ve alanda çalışan diğer uzmanlara bazı öneriler sunulabilir.

Yapılan sistematik derleme, alandaki araştırmacıların yürüteceği yönlendirici söz eylemlerle ilgili yapılacak bütüncül çalışmalara ihtiyaç olduğunu işaret etmektedir. Bununla birlikte araştırma kapsamında incelenen ders kitaplarının hedef dildeki yönlendirici söz eylemlerin birbirini tekrar eden dar bir kapsamı sunduğu gözlemlenmiştir. Yabancı dil olarak İngilizce ders kitaplarında farklı söz eylem yapılarına yer verilmesi öğrencilerin kullanım edincini kazanmaları açısından önemlidir. Öğretmenlerin ders kitaplarını öğrencilere farklı söz eylem yapılarını çeşitli bağlamlarda sunması için uyarlaması bir çözüm önerisi olarak sunulabilir (Çakmak, 2021). Ancak öğretmenlerin mevcut iş yükleri göz önüne alındığında gerçekçi bir beklenti olmayabilir. Bunun yerine ders kitabı tasarlayanların bütüncü verilerinden yararlanarak anadili konuşucuların gerçek yaşam bağlamında kullandıkları söz eylem yapılarını ders kitaplarına yapısal odaktan ziyade işlevsel odakla dahil etmesi öğrencilerin söz eylem üretimine katkıda bulunabilir. Katılımcıların yönlendirici söz eylemlerin ders kitaplarında başlangıç düzeyinden itibaren, çeşitli bağlamlarda karşılıklı etkileşim örnekleri aracılığıyla

sunulabileceğine dair önerileri, alanyazındaki çalışmaları doğrulamaktadır. Bu nedenle bu önerilerden ders kitabı tasarlayıcıları yararlanabilir. Bu şekilde, öğrencilerin başlangıç düzeyinden itibaren hedef yapılara ve işlevlerine aşına olup kullanımbilimsel farkındalık kazanması sağlanabileceği gibi, öğrencilerin ileri düzeylerde farklı bağlamlardaki daha karmaşık söz eylem yapılarını daha kolay edinmeleri de sağlanabilir. Ayrıca, öğretim programına söz eylemlerin iletişimsel bağlamlarda dahil edilmesi gerekir. Zira katılımcılar öğretim programında söz eylemlere yeterince yer verilmediğinden bahsetmişlerdir.

Bu çalışma kapsamındaki bulgular, ders kitaplarında söz eylem yapılarının belirtik ve örtük şekilde sunulabileceğini ortaya koymuştur. Bu anlamda yabancı dil olarak İngilizce ders kitaplarında söz eylemler belirtik ve örtük şekilde sunulabilir. Dahası, katılımcıların birbirinde farklı görüşleri ve alanyazındaki farklı görüşler doğrultusunda, ders esnasında İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde “söz eylemlerin doğrudan ve sezdirimsel öğretiminin bir birleşimi” (Chalak ve Abbasi, 2015) şeklinde sunulabileceği önerisinde bulunulabilir.

Katılımcı öğrenci ve öğretim görevlileri, söz eylem öğretiminde görsel-işitsel ders araçlarının kullanımına yönelik olumlu bir tutum ortaya koymuştur. Bununla beraber söz konusu katılımcı grupları, söz eylemlerle ilk olarak “anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı videolarla” karşılaşmak istediklerini belirtmişlerdir. Bu anlamda yabancı dil olarak İngilizce sınıflarında karşılıklı etkileşimin gerçekleştiği video, kısa film, film, dizi ve tüm bu öğeleri içeren “Voscreen” vb. uygulamalar gibi görsel işitsel ders araçları derslerde süre ve müfredat dahilinde kullanılarak, gerekirse ders dışı etkinlik olarak öğrencilere sunulabilir. Bu yolla öğrenciler, kullanılan araçlarla beraber özgün dil kullanımına daha sık maruz kalabilirler.

Katılımcılar, İngilizce söz eylem öğretiminin A1 düzeyinden itibaren başlaması gerektiği yönünde görüşlerini ortaya koymuşlardır. Karşılıklı etkileşimde mesafe, kalıp ifadeler

ve sosyal statü gibi kullanımbilime ait en temel unsurların yabancı dil geçmişi veya düzeyi ne olursa olsun herkes tarafından anlaşılabilceğı biçimde başlangıç düzeyindeki öğrencilerin yabancı dil olarak İngilizce derslerine kullanımbilimsel unsurları dahil etmek, öğrencilerin dikkatlerini çekmede ve kullanımbilim farkındalığı konusunda etkili olabilir (Pomietlarz-Yamasaki ve Haga, 2012). Bu anlamda A1 düzeyindeki ders kitapları ve müfredata söz eylemler karşılıklı etkileşim bağlamında dahil edilebilir.

Katılımcı öğrenci ve öğretim görevlilerinin büyük bir kısmı “*ikili konuşma etkinliklerinin*”, “*çeşitli güç, mesafe ve kibarlık değişkenlerine bağlı olarak sunulan örnek durumlar üzerine yürütülen sınıf tartışmalarının*” ve “*bilgilendirici notların*”, İngilizce söz eylem öğrenimine katkıda bulunduğı yanıtını verirken, “*daha fazla tartışma etkinliğı*”, “*daha fazla karşılıklı konuşma*” ve “*daha fazla grup etkinliğı*” istedikleri görölmüştür. Dahası, öğretim görevlileri sormacalarda “*rol oyunlarının*” ve “*bilinç arttırma görevlerinin*” de İngilizce söz eylem öğrenimine katkıda bulunduğunu belirtmiştir. Bu anlamda katılımcıların İletişimci Yaklaşımın ortaya attığı, biçime odaklanan (*focus on form*) bir öğretim yöntemini tercih ettikleri söylenebilir. Bu sebeple, yabancı dil olarak İngilizce sınıflarında söz eylem öğretiminde karşılıklı etkileşimi ön plana atan ikili konuşma etkinlikleri, rol oyunları gibi etkinliklere yer verilmesi, öğrencilerin hedef dil yapılarını kullanarak anlamlı çıktılar oluşturmaya fırsat verebilir.

Öğretmenlerin karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerinin fark edilmesini ve anlaşılmasını sağlamak için, öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak kaygı unsurunu azaltmak amacıyla öğrencileri güdülemesi ve yönlendirmesi gerektiğı, katılımcı görüşleri sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu anlamda, öğretmenin sınıf içinde iletişim odaklı doğal bir ortam yaratması ve öğrencilere göreve ve işbirliğine dayalı görevler vererek öğrencilerin birbirleriyle etkileşimde bulunması sağlanabilir. Rol oyunları, ikili

tartışma etkinlikleri, proje ödevleri, konuşma görevleri ve öğretmen eşliğinde konuşma kulüpleri katılımcı görüşleri ve alanyazındaki çalışmalardan da görülebileceği üzere sınıf içi ve dışı etkileşimi mümkün kılarak söz eylem öğretimini kolaylaştırabilir. Öğretmenlerin tüm bu hususları gerçekleştirmek için alan bilgisine hâkim olması ve tecrübe kazanmış olması gerekir (Kanık ve Youbi, 2023). Bu nedenle İngilizce öğretmenliği lisans programlarında kuramsal boyutta kullanımbilim öğretimi yer alsa da öğretmen adaylarının bu konuda eksikliklerini gidermek için sınıf içinde kullanabilecekleri teknikler konusunda ders içerikleri genişletilerek, öğretmen adaylarının kullanımbilim öğretimi konusunda tecrübe kazanmaları sağlanabilir. Atay (2005), öğretmen adaylarının kullanımbilimsel gelenekler ve bağlamlar hakkında bilinçlerini artırmayı amaçlayan kullanımbilim üzerine bir öğretmen yetiştirme kursu önermektedir. Bunun yanında öğretmenlere kullanımbilim öğretiminde, teknolojiyen yararlanarak yenilikçi öğretim tekniklerini derslerinde uygulayabilmeleri için düzenli olarak hizmetçi eğitimler verilebilir. Öğretmenler bu eğitimlerden kazanacakları bilgi birikimini hem sınıf içi etkinliklerle hem de sınıf dışında oluşturacakları konuşma kulübü gibi ortamlarda öğrencilerine aktarma şansı bulabilirler. Konuşma kulüpleri yoluyla katılımcıların belirttiği, İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimini engelleyen etmenlerden biri olan zaman sınırının olumsuz etkisi azaltılabilir. Bununla birlikte, öğrenme ortamlarında öğretmen konuşma süresinin azaltılarak öğrencilere birbirleriyle etkileşimde bulunmaları için imkân verilmesi, zaman sınırının olumsuz etkisini azaltılabilir.

Katılımcıların görüşleri, sınav baskısının öğrencilerin karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini olumsuz etkilediğine işaret etmektedir. Bu duruma bir çözüm önerisi olarak, öğrencilerin gelişimine odaklanan alternatif değerlendirme yöntemlerinden konuşma portfolyosu müfredata dahil edilerek kullanılabilir. Bu sayede öğrenciler, her an notlandırılacaklarını düşünmeyeceklerinden hedef dilde söz eylemleri kullanarak konuşmaya karşı olumsuz tutumları olumluya dönüşebilir. Ayrıca portfolyo dosyası için verilen her bir

görevde öğrenciler, sınıf içinde ve sınıf dışında arkadaşlarıyla etkileşim halinde bulunarak, hedef söz eylemlerin alıştırmalarını yapabilir. Son olarak, portfolyo dosyasına eklediği herhangi bir görevde başarısız olduğunda, bir sonraki görevde bu durumu telafi etme şansı bulabilir. Bu da öğrencilerin kendi öz değerlendirmelerini yapabilmeleri ve gelişimlerini görerek özerk öğrenen olmaları açısından faydalı olabilir.

6.2. Ardıl Çalışmalar İçin Öneriler

Bu çalışmada, İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretime yönelik bir model ortaya konulmuş ve örnek bir ünite hazırlanmıştır. Oluşturulan modele dahil edilen unsurlara ve araştırma kapsamında incelenen yönlendirici söz eylemlerin dahil edildiği örnek üniteye *Bölüm 4.4.3*'ten ulaşılabilir. Oluşturulan örnek ünitenin uygulaması zaman sınırı nedeniyle yapılamamıştır. Ancak söz konusu örnek ünite İngilizce hazırlık sınıflarında A1 düzeyindeki öğrencilere uygulanabilir.

Bir ardıl çalışma olarak, deney ve kontrol grupları oluşturularak sunulan örnek ünitenin etkililiği araştırılabilir. Bununla birlikte, hazırlanan örnek ünitenin her bir dersinde birer video yer aldığından, tersyüz öğrenme gibi teknolojinin dahil edildiği farklı öğrenme ortamlarında sunulan modelin etkililiği deneysel araştırma desenleri kullanılarak ve ön test son test uygulanarak incelenebilir.

Başka bir ardıl çalışmada, *Spoken BNC2014*'ten farklı bir bütünce kullanılarak araştırma kapsamında incelenen ders kitaplarındaki yapıların bu çalışmada elde edilen verilerle uyumlu olup olmadığı incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Abolfathiasl, H. ve Abdullah, A. N. (2015). Pragmatic consciousness-raising activities and EFL learners' speech act performance of 'Making Suggestions'. *Journal of Language Teaching and Research*, 6(2), 333-342. <https://doi.org/10.17507/jltr.0602.13>
- Abu Humeid, A. M. (2013). The effect of gender and status on the apology strategies used by American native speakers of English and Iraqi EFL university students. *Research on Humanities and Social Sciences*, 3(2), 145- 173.
- Adriosh, M. ve Osmana, N. (2022). Quantity and quality of teacher talking time (TTT) versus student talking time (STT) in EFL undergraduate classrooms: A case study in Libyan context. *Journal of Human Sciences*, 38, 239–253.
- Afzali, K. ve Rezapoorian, D. (2014). Pragmatic aspects of English for tourism course books and ESL learners' pragmatic needs: A speech act theory perspective. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 98, 52-59.
- Agustina, S. ve Megawati, F. (2023). ELT students' language learning beliefs and the correlation to English proficiency. *International Social Sciences and Humanities UMJember Proceeding Series*, 2(1), 188-196. <https://doi.org/10.32528/isssh.v2i1.118>
- Aini, Q., Hidayat, D. N., Husna, N. ve Alek, A. (2023). Discourse analysis of directive speech acts used by teachers in classroom interactions. *JET (Journal of English Teaching)*, 9(2), 137–150. <https://doi.org/10.33541/jet.v9i2.4566>
- Aksoyalp, Y. ve Toprak, T. (2015). Incorporating pragmatics in English language teaching: To what extent do EFL coursebooks address speech acts? *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, 4, 125133. <https://doi.org/10.7575/aiac.ijalel.v.4n.2p.1>
- 25

- Akyüz, A. ve Tanış, A. (2020). Effects of drama activities on EFL students' speaking skills. *ELT Research Journal*, 9(2), 146-166.
- Al -Ghazo, A. The force behind illocutionary speech acts: Directive, commissive, expressive, and declarative. *International Journal of English Language and Literature Studies*, 13(3), 408-420.
- Alemi, M. ve Iraandoost, R. (2012). A textbook evaluation of speech acts: The case of English. *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, 1(6), 199-209.
- Alfghe, A. ve Mohammadzadeh, B. (2021). Realisation of the speech act of request, suggestion, and apology by Libyan EFL learners. *Sage Open*, 11(4), 1-13. <https://doi.org/10.1177/21582440211050378>
- Aliakbari, M. ve Changizi, M. (2012). On the realization of refusal strategies by Persian and Kurdish speakers. *International Journal of Intercultural Relations*, 36(5), 659–668. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2012.04.009>
- Allo, M.D.G., Rahman, M.A. ve Baa, S. (2020). A critical discourse analysis on lecturers' language power in EFL teaching (an ethnography study at a higher education). *Asian EFL Journal Research Articles*, 27(3), 177-201.
- Al-Saaidi, S. K., Al-Shaibani, G.K.S. ve Al-Husseini, H.A.M. (2013). Speech act of prohibition in English and Arabic: A contrastive study on selected biblical and Quranic verses. *Arab World English Journal*, 4(3), 95-111.
- Alzeebaree, Y. ve Yavuz, M. A. (2017). Realization of the speech acts of request and apology by middle eastern EFL learners. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 13(11), 7313-7327. <https://doi.org/10.12973/ejmste/79603>

- Aminifard, Y., Safaei, Y. ve Askari, H. (2014). Speech act of suggestion across language proficiency and gender in Iranian context. *International Journal of Applied Linguistics & English Literature*, 3(5),198-205. <https://doi.org/10.7575/aiac.ijalel.v.3n.5p.198>
- Amir, N. (2023). The impacts of speech acts to the efl teacher and the students' activeness in the teaching learning process. *EKSPOSE: Jurnal Penelitian Hukum dan Pendidikan*,22(2), 1-16.
- analysis of English textbook Merdeka Belajar for junior high school. English education. *Jurnal Tadris Bahasa Inggris*, 16(1), 158-174.
- Asghar, S. A., Yasmin, T. ve Rashid, A. (2021). Pragmatic analysis of textbooks on the basis of speech acts. *Review of Education, Administration & Law*, 4(2), 503-507. <https://doi.org/10.47067/real.v4i2.164>
- Atay, D. (2005). Raising the pragmatic consciousness of Turkish prospective EFL teachers. *Eurasian Journal of Educational Research*, 20, 48-61.
- Austin, J. L. (1962). *How to do things with words*. Oxford University Press.
- Ayırır, İ. O. (2016). Edimibilim ve Dil Öğretimi. E. Korkut ve İ. Onursal Ayırır (Editörler), *Dil Bilimleri ve Dil Öğretimi* içinde (ss.143-168). Seçkin.
- Aziz, M. R. ve Firdaus, M. I. ve Gumilar, A. (2021). A pragmatic analysis of directive utterance used by English teacher at Madrasah Aliyah Pondok Pesantren Al-Kamil. *Globish (An English-Indonesian journal for English, Education and Culture)*, 10(2), 110-123.
- Azizah, A. N., Suparno, S. ve Supriyadi, S. (2020). Indonesian in service teacher's production of directive speech acts and students' responses. *Randwick International of Education and Linguistics Science Journal*, 1(3), 449-461. <https://doi.org/10.47175/rielsj.v1i3.158>
- Bach, K. ve Harnish, R. (1979). *Linguistic communication and speech acts*. MIT Press.

- Bachman, L. (1990). *Fundamental considerations in language testing*. Oxford University Press.
- Bachman, L. F. (2004). *Statistical analyses for language assessment*. Cambridge University Press.
- Bachman, L.F. ve Palmer, A.S. (1996). *Language testing in practice: Designing and developing useful language tests*. Oxford University Press.
- Bahing, Emzir ve Rafli, Z. English speech acts of illocutionary force in class interaction. *Advances in Language and Literary Studies*, 9(3),113-120.
- Bailey, K.M. (2020). *Teaching listening and speaking in second and foreign language contexts*. Bloomsbury Academic.
- Bakırcı, D. (2019). *The investigation of pragmatic competence levels of tertiary level Turkish Efl students with a special focus to their usage patterns of expressions of gratitude* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Banerjee, J. ve Carrell, P. L. (1988). Tuck in your shirt, you squid: Suggestions in ESL. *Language Learning*, 38, 313–347.
- Bardovi-Harlig, K. ve Dörnyei, Z. (1998). Do language learners recognize pragmatic violations? Pragmatic vs. grammatical awareness in instructed L2 learning. *TESOL Quarterly*, 32, 233-259.
- Bardovi-Harlig, K., Mossman, S. ve Vellenga, H. E. (2014). Developing corpus-based materials to teach pragmatic routines. *TESOL Journal*, 6(3), 499–526. <https://doi.org/10.1002/tesj.177>

- Bartholomew, K., Henderson, A. J. Z. ve Marcia, J. E. (2000). Coding semi-structured interviews in social psychological research. H. Reis ve C. M. Judd (Editörler), *Handbook of research methods in social and personality psychology* içinde (ss. 286–312). Cambridge University Press.
- Basra, S. M. ve Thoyyibah, L. (2017). A speech act analysis of teacher talk in an EFL classroom. *International Journal of Education*, 10(1), 73-81.
<https://doi.org/10.17509/ije.v10i1.6848>
- Bataineh, R. F. ve Aljamal, M. A. (2014). Watch out and beware: differences in the use of warning between American and Jordanian undergraduate students. *SKASE Journal of Theoretical Linguistics*, 11(1), 87-111.
- Bayındır, S. (2019). *The effects of explicit teaching of speech acts on Efl learners' pragmatic competence* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Beebe, L.M. ve Takahashi, T. (1989). Sociolinguistic variation in face-threatening speech acts. Eisenstein, M.R. (Editör), *The Dynamic Interlanguage. Topics in Language and Linguistics* içinde (ss. 199-218). Springer.
- Bekleyen, N. (2015). *Dil öğretimi*. Pegem Akademi.
- Bell, D. M. (2007). Do teachers think that methods are dead? *ELT Journal*, 61 (2):135-143.
- Beltrán, E. V. (2013). Requesting in English as a lingua franca: Proficiency effects in stay abroad. *Elia*, (13), 113-147.
- Benati, A. ve Angelovska, T. (2016). Second language acquisition: A theoretical introduction to real world applications. Bloomsbury Publishing.

- Betti, M. J., Igaab, Z. K. ve Al-Ghizzi, M. T. H. (2018). The Iraqi EFL learners' use of permission, obligation and prohibition. *International Journal of English Linguistics*, 8(3), 251. <https://doi.org/10.5539/ijel.v8n3p251>
- Bialystok, E. (1993). Symbolic representation and attentional control in pragmatic competence. G. Kasper ve S. Blum-Kulka (Eds.), *Interlanguage pragmatics* içinde (ss. 43–59). Oxford
- Biasi, P. (2018). *Using sketch engine: An analysis of five adverbs*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Università Degli Studi di Trento.
- Biber, D. ve Reppen, R. (2002). What does frequency have to do with grammar teaching? *Studies in Second Language Acquisition*, 24(2), 199–208. <https://doi.org/10.1017/S0272263102002048>
- Bikmen, A. ve Marti, L. (2013). A study of complaint speech acts in Turkish learners of English. *Education and Science*, 38(170), 253-265.
- Blum-Kulka, S. (1982). Learning to say what you mean in a second language: A study of the speech act performance of Hebrew second language learners. *Applied Linguistics* 3, 29-59.
- Blum-Kulka, S. (1987). Indirectness and politeness in requests: Same or different? *Journal of Pragmatics*, 11(2), 131-146.
- Blum-Kulka, S. ve Olshtain, E. (1984). Requests and apologies: A cross-cultural study of speech act realization patterns (CCSARP). *Applied Linguistics*, 5, 196-213.
- Boonkit, K. (2010). Enhancing the development of speaking skills for non-native speakers of English. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 2, 1305-1309. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.03.191>

- Borer, B. (2018). Teaching and learning pragmatics and speech acts: An instructional pragmatics curriculum development project for EFL learners. *School of Education Student Capstone Projects*. 176.
- Borg, S. (2003). Teacher cognition in language teaching: a review of research on what language teachers think, know, believe, and do. *Language Teaching*, 36(2), 81-109. <https://doi.org/10.1017/S0261444803001903>
- Borg, S. (2009). Language teacher cognition. A. Burns ve J. C. Richards (Editörler), *The Cambridge guide to second language teacher education* içinde (ss. 163-171). Cambridge, Cambridge University Press.
- Brown, H. D. (1994). *Principles of language learning and teaching*. Prentice Hall.
- Brown, H. D. (2000). *Principles of language learning and teaching*. Pearson Education.
- Brown, H. D. (2007). *Teaching by principles*. Addison Wesley Longman Inc.
- Brown, H.D. ve Lee, H. (2015). *Teaching by principles*. San Francisco State University.
- Brown, P. ve Levinson, S. C. (1978, 1987). Politeness: some universals in language usage. Cambridge University Press.
- Bruno, A. ve Dell'Aversana, G. (2017). Reflective practice for psychology students: The use of reflective journal feedback in higher education. *Psychology Learning & Teaching*, 16(2), 248–260. <https://doi.org/10.1177/1475725716686288>
- Burnard, L. (2007 [2000]). Encoding the British national corpus, BNC Users Reference Guide. Retrieved on December 21, 2023 from: <http://www.natcorp.ox.ac.uk/docs/Burnage93a.htm#4.4>.

- Canale, M. (1983). From communicative competence to communicative language pedagogy. J. C. Richards ve R. W. Schmidt (Eds.), *Language and communication* içinde (ss. 2-14). Longman.
- Canale, M. ve Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*, 1, 1-47.
- Carstens, A. (2002). Speech act theory in support of idealised warning models. *Southern African Linguistics and Applied Language Studies*, 20(4), 191–200.
<https://doi.org/10.2989/16073610209486310>
- Celce-Murcia, M. (1991). *Teaching English as a second or foreign language*. Heinle & Heinle.
- Celce-Murcia, M. (2001). *Teaching English as a second or foreign Language*. Heinle & Heinle.
- Celce-Murcia, M. ve McIntosh, L. (1979). *Teaching English as a second or foreign language*. Newbury House.
- Chalak, A. ve Abbasi, S. (2015). The effects of explicit and implicit pragmatic instruction on Iranian EFL learners' production of suggestion speech act in the context of distance learning. *Journal of Applied Linguistics and Language Research*, 2(4), 275-284.
- Chomsky, C. (1976). After decoding: What? *Language Arts*, 3, 288-296.
- Chomsky, N. (1957). *Syntactic structures*. Mouton.
- Chomsky, N. (1965). *Aspects of the theory of syntax*. M.I.T. Press.
- Civelek, M. ve Karatepe, Ç. (2021). The impact of student-paced pragmatics instruction through Nearpod on EFL learners' request performance. *Advances in Language and Literary Studies*, 12(6):67-78

- classroom: Usages and obstacles. *Indonesian Journal of EFL and Linguistics*, 2(1), 15–28. <https://doi.org/10.21462/ijefll.v2i1.28>
- Cohen, A.D. (1996). Speech acts. S. McKay and N. Hornberger (Editörler), *Sociolinguistics and language teaching* içinde (ss.383-420). Cambridge University Press.
- Cohen, A.D. (2010). Teaching and learning pragmatics. N. Ishihara ve A.D. Cohen (Editörler), *Approaches to assessing pragmatic ability* içinde (ss.264 317). Routledge.
- Cohen, A.D. (2014) *Strategies in learning and using a second language*. Routledge.
- Cook, G. (2003). *Applied linguistics*. Oxford University Press.
- Council of Europe (2018/2020). The CEFR Companion Volume with New Descriptors. <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learningteaching/16809ea0d4>
- Council of Europe. (2001). *Common european framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment (CEFR)*. Cambridge University Press.
- Crandall, E. ve Baştürkmen, H. (2004). Evaluating pragmatics –focused materials. *ELT Journal*, 58(1), 38-49.
- Creswell, J. (2015). *Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. Pearson Education Inc.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches (3rd ed.)*. Sage.
- Criado, R. ve Sánchez, A. (2010). Data-driven analysis on the weight of the explicit and implicit construct in ELT textbooks. I. Moskowich-Spiegel Fandiño, B. Crespo García, I. Lareo

- Martín ve P. Lojo Sandino (Editörler.), *Language windowing through corpora* içinde (ss. 235-246). Universidad de A Coruña. Servicio de Publicaciones.
- Çakmak, Z. (2021). *A corpus-based study on the authenticity of dialogues in the B1-B2 levels elt coursebooks used in Turkey*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Darici, A. ve Tomlinson, B. (2017). A case study of principled materials in action. B. Tomlinson (Editör), *SLA research and materials development for language learning* içinde (ss. 71-86). Routledge.
- Darong H.C. (2024). Teaching speech acts in EFL context. *Frontiers in Education*. 9:1423498. <https://doi.org/10.3389/feduc.2024.1423498>
- Delen, B. ve Tavil, Z.M. (2010). Evaluation of four coursebooks in terms of three speech acts: requests, refusals and complaints. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 9, 692–697. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.12.219>
- Demeter, G. (2006). *A pragmatic study of apology strategies in Romanian*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). North University.
- Demirel, Ö. (2004). *Yabancı dil öğretimi*, Pegem.
- Demirkol, T. (2015). *Pragmatic development of Turkish efl learners in terms of speech acts: refusals, requests, and suggestions* (Yayımlanmamış doktora tezi). Çukurova Üniversitesi.
- Deneme, S. (2015). Bilişsel kod öğrenme yaklaşımı (Cognitive code learning approach). N. Bekleyen (Editör) *Dil öğretimi* içinde(ss.82-90), Pegem Yayıncılık.
- Derakhshan, A. ve Eslami, Z. (2015). The effect of consciousness-raising instruction on the pragmatic development of apology and request. *TESL-EJ*, 18(4), 1-24.

- Derakhshan, A. ve Shakki, F. (2020). The effect of implicit vs. explicit metapragmatic instruction on the Iranian intermediate EFL learners' pragmatic comprehension of apology and refusal. *Journal of Language Research*, 12(37), 151-175.
- Desalegn, M. (2020) Assessing barriers of real practicing speaking skills in EFL classroom: The case of Assosa University, Ethiopia. *Open Journal of Social Sciences*, 8, 330-342. [https://doi.org/ 10.4236/jss.2020.83030](https://doi.org/10.4236/jss.2020.83030)
- Domaneschi, F., Passarelli, M. ve Andrighetto, L. (2018). Performing orders: Speech acts, facial expressions and gender bias. *Journal of Cognition and Culture*, 18(3–4), 343–357. <https://doi.org/10.1163/15685373-12340034>
- Doughty, C. ve Williams, J., (1998). Pedagogical choices in focus on form. Doughty, C. ve Williams, J. (Editörler) *Focus on form in classroom second language acquisition* içinde, (197-261). Cambridge University Press.
- Duman, F.D. (2023). Yabancı dil olarak İngilizce ders kitaplarında söz eylemlerin görünümü (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi.
- Ebadi, S. ve Pourzandi, M. (2015). The effects of explicit and implicit pragmatic instruction on the development of compliments and compliment responses. *I-manager's Journal on English Language Teaching*, 5(4),13-26.
- Echeverria Castillo, R. E. (2009). The role of pragmatics in second language teaching. *MA TESOL Collection*, 479, 1-56.
- Ekin, T.Y.M. (2013). Do current EFL coursebooks work for the development of L2 pragmatic competence? *The case of suggestions. Social and Behavioral Sciences*, 93, 1306 – 1310.

- El-Dakhs, D. A. S., Alhaqbani, J. N. ve Mardini, L. (2023). How do Saudi EFL learners realize the speech act of request? *Cogent Arts & Humanities*, 10(2), 1-25.
<https://doi.org/10.1080/23311983.2023.2285097>
- Ellis, R. (2005). Measuring implicit and explicit knowledge of a second language: A psychometric study. *Studies in Second Language Acquisition*, 27, 141-172.
- Ellis, R. (2008). Learner beliefs and language learning. *Asian EFL Journal*, 10(4), 7-25.
- Ellis, R. ve Shintani, N. (2014). *Exploring language pedagogy through second language acquisition research*. Routledge.
- Ellis, R. (2015). The importance of focus on form in communicative language teaching. *Eurasian Journal of Applied Linguistics* 1(2), 1-12.
- Ellis, R., Loewen, S., Elder, C., Erlam, R., Philp, J. ve Reinders, H. (2009). *Implicit and explicit knowledge in a second language learning, testing and teaching*. Multilingual Matters.
- Erton, İ. (2007). Applied pragmatics and competence relations in language learning and teaching. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 3(1), 59-71.
- Eslami-Rasekh, Z. ve Fatahi, A. (2004). The effect of explicit metalinguistic instruction on the speech act awareness of advanced EFL students, *TESL-EJ*, 8, 1-12.
- Etikan, I., Musa, S. A. ve Alkassim, R. S. (2015). Comparison of convenience sampling and purposive sampling. *American Journal of Theoretical and Applied Statistics*, 5(1), 1-4. <https://doi.org/10.11648/j.ajtas.20160501.11>
- Evans, D. (1999). *A review of PPP*. University of Birmingham.
- Evison, J. (2010). What are the basics of analysing a corpus? *The routledge handbook of corpus linguistics* içinde (ss.122-135). Routledge.

- Fairclough, N. (1989). *Language and power*. Longman.
- Farashaiyan, A. ve Muthusamy, M. (2017). The linguistic presentation of speech acts in Top-Notch intermediate textbooks. *International Journal of Linguistics*, 9(3),166-185.
- Fath-Pour Pakzad, A. ve Sarkhosh, M. (2022). Enhancing EFL learners' pragmatic performance: The case of suggestions. *International Journal of Foreign Language Teaching and Research*, 10(42), 67-85.
- Febrianti, R., Usman, F. ve Sawirman, S. (2022). Directive speech acts used by teacher via zoom cloud meeting in English school Indonesia. *Randwick International of Education and Linguistics Science (RIELS) Journal*, 3(4),675-678.
<https://doi.org/10.47175/rielsj.v3i4.611>
- Fitriani, F., Hidayat, D. N., Husna, N. ve Alek, A. (2023). Speech acts in text dialogues: An
- Foster, P. (2005). Negotiation for meaning and peer assistance in second language classrooms. *Applied Linguistics*, 26(3), 402–430. <https://doi.org/10.1093/applin/ami014>
- Fukuya, Y. ve Clark, M. (2001). A comparison of input enhancement and explicit instruction of mitigators. L. Bouton (Editör), *Pragmatics and Language Learning*, Monograph Series, 10. *Division of English as an International Language içinde* (ss. 111-130). University of Illinois.
- Gabillon, Z. (2013, November). A Synopsis of L2 Teacher Belief Research. Paper presented at the Belgrade International Conference on Education, Belgrade, SRB.
https://hal.archivesouvertes.fr/file/index/docid/940593/filename/1._Z.Gabillon_A_Synopsis_of_L2_Teacher_Belief_Research_BICE_Conference.pdf

- Gass, S. ve Mackey, A. (2015). Input, interaction and output in second language acquisition. B. Van Patten ve J. Williams (Editörler), *Theories in second language acquisition* içinde (ss.180-206). New York: Routledge.
- Gazioğlu, T. ve Çiftçi, H. (2017). İngilizce sınıflarında rica söz eylemlerini öğretmek pragmatik yeterliği geliştirme. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 139-165.
<https://doi.org/10.19171/uefad.323400>
- Genç, G., Kuluşaklı, E. ve Aydın, S. (2016). Exploring EFL learners' perceived self-efficacy and beliefs on English language learning. *Australian Journal of Teacher Education*, 41(2), 53-68. <https://doi.org/10.14221/ajte.2016v41n2.4>
- Glover, P. (2011). Using CEFR level descriptors to raise university students' awareness of their speaking skills. *Language Awareness*, 20(2), 121–133. <https://doi.org/10.1080/09658416.2011.555556>
- Goh, C. ve Burns, A. (2012). *Teaching speaking: A holistic approach*. Cambridge University Press.
- González-Lloret, M. (2020). Collaborative tasks for online language teaching. *Foreign Language Annals*, 53(2), 260-269.
- Gökçe, S. ve Keçik, İ. (2021). Öğrencilerin konuşma sorunlarını ele alma açısından İngilizce öğretmenlerinin bilişi. *Journal of Qualitative Research in Education*, 26, 315-339.
<https://doi.org/10.14689/enad.26.14>
- Gömlüksiz, M. N. ve Özkaya, Ö. M. (2012). Yabancı diller yüksekokulu öğrencilerinin İngilizce konuşma dersinin etkililiğine yönelik görüşleri. *Turkish Studies- International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(2), 495-513.

- Grazib, M. (2009, May 3). Electronic corpora: as powerful tools in computational linguistic analyses (1st ed.). *Conference: Proceedings of the 2nd Conférence Internationale sur l'Informatique et ses Applications (CIIA'09)*, Saida, Algeria. Retrieved from <http://ceur-ws.org/Vol-547/93.pdf>
- Gries, S. T. (2016). *Quantitative corpus linguistics with R: A practical introduction*. Routledge.
- Griffiths, P. (2006). *An introduction to English semantics and pragmatics*. Edinburgh University Press Ltd.
- Güngör, M.A. (2022). *İkinci dil ediniminde edimbilimsel söz eylem yetkinliklerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi.
- Hadley, A.O. (1993). *Teaching language in context*. Heinle & Heinle.
- Haghighi, H., Jafarigohar, M., Khoshsima, H. ve Vahdany, F. (2018). Impact of flipped classroom on EFL learners' appropriate use of refusal: achievement, participation, perception. *Computer Assisted Language Learning*, 32(3), 261–293. <https://doi.org/10.1080/09588221.2018.1504083>
- Haji Maibodi, A. (2019). Assessing the impact of individual differences in the production of speech act of requests in institutional discourse. *Research in English Language Pedagogy (Online)*, 7(1), 91–112. <https://doi.org/10.30486/relp.2019.663446>
- Hajiyeva, K. (2015). A corpus-based lexical analysis of subject-specific university textbooks for English majors. *Ampersand*, 2, 136–144. <https://doi.org/10.1016/j.amper.2015.10.001>
- Halliday, M. A. K. (1978). *Language as social semiotic: The social interpretation of language and meaning*. Edward Arnold.
- Harmer, J. (2000). *How to teach English*. Foreign Language Teaching and Research Press.

- Harmer, J. (2015). *The practice of English language teaching*. Pearson Education Limited.
- Haywood, H. C. ve Lidz, C. S. (2007). *Dynamic assessment in practice: Clinical and educational applications*. Cambridge University Press.
- Heidari, A., Heidari Tabrizi, H., Chalak, A. ve van de Weijer, J. (2020). Using short stories vs. video clips to improve upper intermediate EFL students' sociopragmatic knowledge: Speech acts in focus. *Cogent Arts & Humanities*, 7(1).
<https://doi.org/10.1080/23311983.2020.1778977>
- Hidayat, D. N., Fadhilah, F. ve Septiawan, Y. (2022). Speech acts in English classroom: A case at a junior high school in Indonesia. *EduLite: Journal of English Education, Literature and Culture*, 7(2), 251-265. <https://doi.org/10.30659/e.7.2.251-265>
- Horwitz, E.K. (1985). Using student beliefs about language learning and teaching in the foreign
- Horwitz, E.K. (1987). Surveying student beliefs about language learning. A. Wenden ve J. Rubin (Editörler), *Learner strategies in language learning* içinde (ss. 119-129), Prentice Hall.
- House, J. (1996). Developing pragmatic fluency in English as a foreign language: Routines and metapragmatic awareness. *Studies in Second Language Acquisition*, 18, 225-52.
- Housen, A. ve Pierrard, M. (2006). Investigating instructed second language acquisition. A. Housen ve M. Pierrard (Editörler), *Investigations in instructed second language acquisition* içinde (ss.1-27). Mouton de Gruyter.
<https://doi.org/10.1017/CBO9780511611810.029>
<https://doi.org/10.1515/9783110219289.2.257>
<https://doi.org/10.21776/ub.Educafl.2019.002.1.1>

- Huang N. (2022). Revisiting L2 pragmatic competence through implicit vs. explicit instructional framework. *Frontiers in Psychology*, 13,1-8.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.987729>
- Huang, L.Y. (2014). Learning to read with the whole language approach: the teacher's view. *English Language Teaching*, 7(5), 71-77. <https://doi.org/10.5539/elt.v7n5p71>
- Huschová, P. (2021). Modalized speech acts in a spoken learner corpus: The case of can and could. *Topics in Linguistics*, 22(1), 27-37.
- Hussein, A. L. ve Khalaf, S.Q. (2018). Iraqi EFL university students' linguistic strategies in approaching warning and prohibition. *English Language Teaching*, 11(12),11-37.
<https://doi.org/10.5539/elt.v11n12p11>
- Hymes, D. (1972). On communicative competence. J. Pride ve J. Holmes (Editörler), *Sociolinguistics* içinde (ss. 269-285). Penguin Books.
- Hymes, D. (1989). Ways of speaking. R. Bauman ve J. Sherzer (Editörler), *Explorations in the Ethnography of Speaking* içinde (ss. 433-452). Cambridge University Press.
- Ibrahim, A. S. (1993). *Kajian Tindak Tutur*. Usaha Nasional.
- Ihsan, M., Muslem, A. ve Aziz, Z. A. (2018). Using the participation point system in teaching speaking skills. *English Education Journal*, 9(2), 176-191.
- Irmawati, D.K. (2019). Pragmatic aspects in role-play activity in teaching speaking. *Journal of Education of English as Foreign Language (EDUCAFL)*, 2(1),1-7.
- Ishihara N. ve Paller D.L. (2016). Research-informed materials for teaching pragmatics. The case of agreement and disagreement in English. Tomlinson B. (Ed.), *SLA research and materials development for language learning* içinde (ss. 87-102). Routledge.

- Ishihara, N. (2008). Transforming community norms: Potentials of L2 speakers' pragmatic resistance. M. Hood (Editör), *Proceedings of the 2008 Temple University Japan Colloquium on Language Learning* içinde (ss. 1–10). Temple University Japan.
- Ishihara, N. (2010b). Incorporating technology into pragmatics-focused instruction. Ishihara, N. ve Cohen, A. D. (Eds.), *Teaching and learning pragmatics: Where language and culture meet* içinde (ss. 244-263). Pearson.
- Ishihara, N. ve Cohen, A. D. (2010). *Teaching and learning pragmatics: Where language and culture meet.*: Routledge.
- Ishihara, N. ve Cohen, A. D. (2021). Incorporating technology into pragmatics-focused instruction. N. Ishihara ve A. D. Cohen (Editörler), *Teaching and learning pragmatics: Where languages and culture meet (2nd ed.)* içinde (ss. 240-258). Longman.
- İpek, Ö. F. (2022). A systematic review of program evaluation studies in EFL: The Turkish case. *DilveEdebiyatAraştırmaları*(25),199217.<https://doi.org/10.30767/diledeara.1057707>
- Jiang, S. (2016). Building a negotiation mechanism in efl classroom in Chinese context: concepts and strategies. *English Language Teaching*, 9(11), 29–37. <https://doi.org/10.5539/elt.v9n11p29>
- Jiang, S. ve Deng, L. (2022). Pragmatic analysis of efl textbooks: The explicit representation of speech acts in senior high textbooks in China. *European Journal of Literature, Language and Linguistics Studies*, 6(2), 126-145.
- Jiang, X. Y. (2006). Suggestions: What should ESL students know? *System*, 34, 36-54. <https://doi.org/10.1016/j.system.2005.02.003>

- Kanık, M. ve Youbi, G.M. (2023). The (non-)teaching of pragmatics in an efl context. *Journal of Language Education and Research*, 9 (1), 43-58.
- Kartal, G. (2018). Phrasal verbs in ELT coursebooks used in Turkey: A corpus-based analysis. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 7(4), 534-550.
<https://doi.org/10.30703/cije.466035>
- Kasper, G. (1997). *Can pragmatic competence be taught?* University of Hawaii, Second Language Teaching & Curriculum Center.
- Kasper, G. (2000). Data collection in pragmatics research. H. Spencer-Oatey (Editör) *Culturally speaking: Managing rapport through talk across cultures* içinde (ss. 316-341). Continuum.
- Kasper, G. (2001). Four perspectives on L2 pragmatic development. *Applied Linguistics*, 22(4), 502–530.
- Kasper, G. ve Roever, C. (2005). Pragmatics in second language learning. E. Hinkel (Editör), *Handbook of research in second language teaching and learning* içinde (ss. 317-334). New Jersey: Lawrence Erlbaum.
- Kasper, G. ve Rose, K. R. (1999). Pragmatics and SLA. *Annual Review of Applied Linguistics*, 19, 81-104.
- Kasper, G. ve Rose, K. R. (2002). Pragmatic development in a second language. *Language Learning*, 52(Suppl1), 1–352.
- Kasper, G. ve Schmidt, R. (1996). Developmental issues in interlanguage pragmatics. *Studies*
- Kayi, R. (2006). Teaching speaking: Activities to promote speaking in a second language. *The Internet TESL Journal*, 12.
- Kentmen, H., Debreli E. ve Yavuz M.A. (2023). Assessing tertiary Turkish EFL learners'

- pragmatic competence regarding speech acts and conversational implicatures. *Sustainability*, 15(4),1-21. <https://doi.org/10.3390/su15043800>
- Khoutyz, I.P. (2023). Directive constructions in educational video blogs: a study of cross-cultural features. *Theoretical And Applied Linguistics*, 9(3),41-52.
- Khyon, A.S. (2024). Are Iraqi EFL university students able to produce utterances of prohibition happily? *Journal of Education College Wasit University*, 55(1), 505-518.
- Kılıç, Ş. (2009). *The effects of creative drama on speaking English and attitudes towards*
- Kılıçkaya, F. (2010). The pragmatic knowledge of Turkish EFL students in using certain request strategies. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1),185-201.
- Kohandani, M., Farzaneh, N. ve Kazemi, M. (2014). A critical analysis of speech acts and language functions in Top Notch series. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 98, 1009-1015.
- Koike, D. A. (1996). Transfer of pragmatic competence and suggestions in Spanish foreign language learning. S. M. Gass and J. Neu (Editörler), *Speech acts across cultures: Challenges to communication in a second language* içinde (ss. 257-281).
- Kondo, S. (2008). Effects on pragmatic development through awareness-raising instruction: Refusals by Japanese EFL learners. E. Alcón and A. Martínez-Flor (Editörler), *Investigating pragmatics in foreign language learning, teaching and testing* içinde (ss. 153-177). Multilingual Matters.
- Kondracki, N. L., Wellman, N. S. ve Amundson, D. R. (2002). Content analysis: review of methods and their applications in nutrition education. *Journal of Nutrition Education and Behavior*, 34(4), 224–230. [https://doi.org/10.1016/s1499-4046\(06\)60097-3](https://doi.org/10.1016/s1499-4046(06)60097-3)

- Korta K. ve Perry J. (2011). *Critical pragmatics: An inquiry into reference and communication*. Cambridge University Press.
- Koşar, G. ve Bedir, H. (2014). Strategies-based instruction: A means of improving adult EFL learners' speaking skills. *International Journal of Language Academy*, 2(3),12-26.
- Krashen, S.D. (1981) *Second language acquisition and second language learning*. Pergamon Press Inc.
- Kreidler, C. W. (1998). *Introducing English semantics*. Routledge.
- Kreidler, C. W. (2002). *Introducing English Semantics*. Taylor and Francis E-Library.
- Kucharčíková, A., Ďurišová, M. ve Tokarčíková, E. (2015). The role plays implementation in teaching macroeconomics. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 174(1), 2489–2496. <https://doi.org/10.1016/J.SBSPRO.2015.01.921>
- Kumaravadivelu, B. (1994). The post method condition: (e)merging strategies for second/foreign language teaching. *TESOL Quarterly*, 28(1), 27–48. <https://doi.org/10.2307/3587197>
- Lamri, S. (2016). The need of integrating pragmatic aspects into foreign language curricula: Challenges and possibilities. *Revue des Sciences Humaines – Université Mohamed Khider Biskra*, 45 ,85-96.
- language methods course. *Foreign Language Annals*, 18 (4), 333-40.
- Larsen-Freeman, D. ve Anderson, M. (2011). *Techniques & principles in language teaching (3rd ed.)*. Oxford University Press.
- Leech, G. N. (1983). *Principles of pragmatics*. Longman.
- Leech, G. ve Svartvik, J. (1994). *A communicative grammar of English (2nd ed.)*. Longman.

- Leech, G., Rayson, P. ve Wilson, A. (2001). *Word frequencies in written and spoken English: based on the British national corpus*. Longman.
- Li, R. ve Rozina, R. (2017). Language proficiency and the speech act of complaint of Chinese EFL learners. *3L: Southeast Asian Journal of English Language Studies*, 23(1), 60-74.
- Limberg, H. (2015). Principles for pragmatics teaching: Apologies in the EFL classroom. *ELT Journal*, 69(3), 275-285.
- Liu, D. (2012). The most frequently used multi-word constructions in academic written English: A multi-corpus study. *English for Specific Purposes*, 31(1), 25–35.
- Liu, X. (2010). Arousing the college students' motivation in speaking English through role-play. *International Education Studies*, 3(1), 136-144.
- Long, M. H. (1981). Input, interaction, and second-language acquisition. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 379(1), 259-278.
- Long, M. H. (1983). Native speaker/non-native speaker conversation and the negotiation of comprehensible input. *Applied linguistics*, 4(2), 126-141.
- Love, R., Dembry, C., Hardie, A., Breznia, V. ve McEnery, T. (2017). The Spoken BNC2014: Designing and building a spoken corpus of everyday conversations. *International Journal of Corpus Linguistics*, 22 (3), 1-26.
- Lozanov, G. (1978). *Suggestology and outlines of suggestopedy*. Routledge.
- Lussier, C. M. ve Swanson, H. L. (2005). Dynamic assessment: A selective synthesis of the experimental literature. G. M. van der Aalsvoort, W. C. M. Resting ve A. J. J. M. Ruijsenaars (Editörler), Learning potential assessment and cognitive training: *Actual research and perspectives in theory building and methodology* içinde (ss. 65-87). Elsevier.

- Martinez-Flor, A. (2005). The theoretical review of the speech act of suggestion: Towards a taxonomy for its use in FLT. *RevistaAlicantina De EstudiosIngleses*, 167–187.
- Martinez-Flor, A. ve Alcon, E. (2007). Developing pragmatic awareness of suggestions in the EFL classroom: A focus on instructional effects. *Canadian Journal of Applied Linguistics*, 10(1), 47-76.
- Martinez-Flor, A. ve Beltran-Palanques, V. (2014). The role of politeness in apology sequences: How to maintain harmony between speakers. *Elia*, (14), 43-66.
- Martínez-Flor, A., ve Fukuya, Y. J. (2005). The effects of instruction on learners' production of appropriate and accurate suggestions. *System*, 33(3), 463–480.
- Masuram, J. ve Sripada, P. N. (2020). Developing spoken fluency through task-based teaching. *Procedia Computer Science*, 172, 623-630. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2020.05.080>
- McIntosh, M. J. ve Morse, J. M. (2015). Situating and constructing diversity in semi-structured interviews. *Global Qualitative Nursing Research*, 2, 1-12. <https://doi.org/10.1177/2333393615597674>
- McNamara, T. ve Roever, C. (2006). Language Testing: The Social Dimension. *Language Learning*, 56, Supplement 2.
- Meihami, H. ve Khanlarzadeh, M. (2015). Pragmatic content in global and local ELT textbooks: A micro analysis study. *SAGE Open*, 5(4), 1–10.
- Meinl, E. M. (2010). *Electronic complaints: an empirical study on British English and German complaints on eBay*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). University of Bonn.
- Menggo, S., Basir, A. ve Halum, Y. (2022). Video-based tasks in strengthening speaking skills of EFL college students. *Indonesian Journal of EFL and Linguistics*, 7(2), 279-297. <https://doi.org/10.21462/ijefl.v7i2.510>

- Milal, A.D., Fi'aunillah, T.K., Nuristama, R.F., Sufi, R.J. ve - Sa'adah, I. (2024). Interaction strategies in the skill and content courses in efl classes. *Orbis Lingarium*, 22(2), 173-184. <https://doi.or/10.37708/ezs.swu.bg.v22i2.18>
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (2004). *Qualitative data analysis: A methods sourcebook*. Sage Publications.
- Miles, M. B., Huberman, A. M. ve Saldana, J. (1994). *Qualitative data analysis*. Sage Publications.
- Miles, M.B., Huberman, A.M. ve Saldana, J. (2014). *Qualitative data analysis: A methods sourcebook*. Sage Publications.
- Moradi, A., Karbalaie, A. ve Afraz, S. (2013). A textbook evaluation of speech acts and language functions in high school English textbooks (I, II & III) and interchange series, books I, II, and III. *European Online Journal of Natural And Social Sciences*, 2(2), 323-335.
- Muhammad, A.A.M. (2020). Investigating the use of the speech act of invitation by Iraqi EFL non-departmental students. *Journal of University of Babylon for Humanities*, 28(6), 13-26.
- Nabila, Z. ve As'ad, M. (2023). The analysis of directive speech acts used in English textbook entitled Bahasa Inggris textbook for senior high school grade XI. *English Education and Literature Journal (E-Jou)*, 3(02), 150-159. <https://doi.org/10.53863/ejou.v3i02.882>
- Nordquist, R. (2020). *Speech act theory*. ThoughtCo.com/speech-act-theory-1691986.
- Nourdad, N. ve Roshani Khiabani, L. (2015). Pragmatic content analysis of newly developed Iranian EFL English textbooks. *International Journal of Language Learning and Applied Linguistics World (IJLLALW)*, 10(1), 24–39.

- Nova, M. (2017). Utilizing video for technology integration support in Indonesian EFL
- Nugroho, A. ve Rekha, A. (2020). Speech acts of requests: A case of Indonesian EFL learners. *Journal of English Language Teaching and Linguistics*, 5(1), 1–16.
- Nuraniwati, T. ve Permatasari, A. N. (2021). Hedging in ted talks: A corpus-based pragmatic study. *JEELS (Journal of English Education and Linguistics Studies)*, 8(2), 203–226. <https://doi.org/10.30762/jeels.v8i2.2969>
- O’Keeffe, A., McCarthy, M. J. and Carter, R. A. (2007). *From corpus to classroom: Language use and language teaching*. Cambridge University Press.
- O’Keeffe, A., Clancy, B. ve Adolphs, S. (2011). *Introducing pragmatics in use*. Routledge.
- Okumuş Ceylan, N. (2017). The relationship between learner autonomy and language learning strategies. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 114-125.
- Olshtain, E. ve Cohen, A.D. (1991). Teaching speech act behavior to nonnative speakers, Celce-Murcia (Editör), *Teaching English as a second and foreign language* içinde (ss. 167-180). Heinle & Heinle.
- Ortaköylüoğlu, H. (2019). *Türkçe ve İngilizce rica etkileşimlerinde kibarlık ve kabalık görünümleri* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi.
- Otçu, B. ve Zeyrek, D. (2008). Development of requests: A study on Turkish learners of English. M. Pütz ve J. N. Aertselaer, (Editörler), *Developing contrastive pragmatics interlanguage and cross-cultural perspectives* içinde (ss. 265-298). Mouton de Gruyter.
- Oxford, R. L. (1992/1993). Language learning strategies in nutshell: Update and ESL suggestions. *TESOL Journal*, 2, 18-22.

- Özcan, E. N. (2022). Turkish instructors' beliefs and EFL learners' realization of speech act of requests: A descriptive case study. *Focus on ELT Journal*, 4(2), 87–100.
<https://doi.org/10.14744/felt.2022.4.2.6>
- Özdemir, E. (2011). L2 pragmatic-awareness-raising activities: Teaching request strategies in a focus on form class. *Buca Faculty of Education Journal*, 86-113.
- Page, M. J., Moher, D., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., Shamseer, L., Tetzlaff, J. M., Akl, E. A., Brennan, S. E., Chou, R., Glanville, J., Grimshaw, J. M., Hróbjartsson, A., Lalu, M. M., Li, T., Loder, E. W., Mayo-Wilson, E., McDonald, S., McGuinness, L. A., ... McKenzie, J. E. (2021). PRISMA 2020 explanation and elaboration: updated guidance and exemplars for reporting systematic reviews. *BMJ (Clinical research ed.)*, 372, n160. <https://doi.org/10.1136/bmj.n160>
- Park, H. (2015). Student perceptions of the benefits of drama projects in university EFL: Three case studies in Korea. *English Teaching: Practice & Critique*, 14 (3), 314-334.
- Peçenek, D. (2008). Yabancı dil öğretiminde dilbilgisi. *Dil Dergisi*, 141, 67-84.
https://doi.org/10.1501/Dilder_0000000099
- Peng, J. (2019). The roles of multimodal pedagogic effects and classroom environment in willingness to communicate in English. *System*, 82, 161–173.
<https://doi.org/10.1016/j.system.2019.04.006>
- Pérez-Hernández, L. (2019). From research to the textbook: assessing speech acts representation in course book series for students of English as an L2. *Spanish Journal of Applied Linguistics*, 32 (1) ,248-276.
- Pérez-Hernández, L. (2020). *Speech acts in English: From research to instruction and textbook development*. Cambridge University Press.

- Petraki, E. ve Bayes, S. (2013). Teaching oral requests: An evaluation of five English as a second language coursebooks. *Pragmatics*, 23 (3), 499-517.
- Petticrew, M. ve Roberts, H. (2008). *Systematic reviews in the social sciences: A practical guide*. John Wiley & Sons.
- Phaisarnsitthikarn, J. (2020). *The development of pragmatic competence in request speech acts of thai learners of english in study abroad contexts* (Order No. 27742711). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (2425008259). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/development-pragmatic-competence-request-speech/docview/2425008259/se-2>
- Polat, Y. (2010). *Yabancı dil öğretiminde söz edimleri*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi.
- Polio, C. (2007). A history of input enhancement: Defining an evolving concept. C. Gascoigne (Editör), *Assessing the impact of input enhancement in second language education: Evolution in theory, research and practice* içinde (ss. 1–17). New Forums.
- Pomietlarz-Yamasaki, C. ve Haga, S. (2012). Pragmatics in use: Enriching the beginner classroom experience through pragmatic focus. *Saitama City Education Association Journal*, 31-36.
- Ponce, O. A. ve Pagán-Maldonado, N. (2015). Mixed methods research in education: Capturing the complexity of the profession. *International Journal of Educational Excellence*, 1, 111-135.
<https://doi.org/10.18562/IJEE.2015.0005>
- Prabhu, N.S. (1990). There is no best method-why? *TESOL Quarterly*, 24(2), 161–176. <https://doi.org/10.2307/3586897>

- Pradipta, B. ve Sugiharti, D. (2022). Adjacency pairs in starstruck movie. parafrase: *Jurnal Kajian Kebahasaan & Kesastraan*, 21(2), 192-202.
- Putri, A.R. (2016). Teaching English for young learners using a total physical response(tpr) method. *Jurnal Edulingua* ,3(2), 15-22.
- Qadir, M.H.S. (2022). A pragmatic analysis of the speech act of warning by Kurdish EFL learners in Social Contexts. *Journal of University of Human Development (JUHD)*, 8(4),23-32. <https://doi.org/10.21928/juhd.v8n4y2022.pp23-32>
- Qamar, M. B. (2016). The impact of learner's autonomy on teaching oral skills (speaking skills) in an EFL classroom. *Journal of Language Teaching and Research*, 7(2), 293-298. <https://doi.org/10.17507/jltr.0702.07>
- Qamar, N. ve Djanggih, H. (2017). Peranan Bahasa Hukum dalam Perumusan NormaPerundang-Undangan, *JIKH*, 11(3) 337 – 347.
- Quirk, R. ve Greenbaum, S. (1990). *A student's grammar of the English language*. Pearson Education Ltd.
- Rahmawati, A.P. ve Sulistyaningsih, E.F. (2021). The analysis of directive speech acts used in the English textbook “Pathway to English” for senior high school grade X. *Journalistics (Journal of English Language Teaching and Applied Linguistics)*,1(1), 39-44.
- Rakaj, D. (2022). Speech acts in the EFL classroom: *The case of Kosova*. *Journal of Literature, Languages and Linguistics*, 17, 1-7.
- Ramadhanty, D. ve Suseno, B. (2022). An identification of directive speech acts in speaking classroom interaction. *International Undergraduate Conference on English Education, IUCEE Proceeding 2022*, 1(1), 230- 235.

- Rao, C. (2016). A brief study of English language proficiency: employability. *English for Specific Purposes World*, 17(49),1-9.
- Rao, P. S. (2018). Developing speaking skills in ESL or EFL Settings. *International Journal of English Language, Literature, and Translation Study (IJELR)*,5(2), 286-293.
- Rasheed, N.J. (2020). English language classroom conversation among Iraqi efl students: a pragmatic analysis. *Asian EFL Journal Research*, 27(3),131-149.
- Ratnasari, A. G. (2020). EFL students' challenges in learning speaking skills: A case study in mechanical engineering department. *Journal of Foreign Language Teaching and Learning*. 5(1), 20-38. <https://doi.org/10.18196/ftl.5145>
- Ren, W. ve Han, Z. (2016). The representation of pragmatic knowledge in recent ELT textbooks. *ELT Journal*, 70(4), 424-434. <https://doi.org/10.1093/elt/ccw010>
- Richards, J. C. (2008). Second language teacher education today. *RELC Journal*, 39(2), 158-177.
- Richards, J. C. ve Lockhart, C. (1994). *Reflective teaching in second language classrooms*. CambridgeUniversityPress. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511667169>
- Richards, J. C. ve Rodgers, T. S. (2001). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge.
- Richards, J. C. ve Rodgers, T.S. (2014). *Approaches and methods in language teaching.:* Cambridge University Press.
- Rivers, W. (1964). *The psychologist and the foreign-language teacher*. The University of Chicago Press.

- Rizki, N. A. ve Syatriana, E. ve Maharida. (2022). Teacher talks analysis on directive speech act in classroom at Lab. School Smp Unismuh Makassar. *Jurnal Keguruan Dan Ilmu Pendidikan (JKIP)*, 9(1), 45–57.
- Rodriguez-Salvador, M. ve Castillo-Valdez, P.F. (2023). Promoting collaborative learning in students soon to graduate through a teaching–learning model. *Educ. Sci.*,13,995. <https://doi.org/10.3390/educsci13100995>
- Rose, K. R. (2009). Interlanguage pragmatic development in Hong Kong, phase 2. *Journal of Pragmatics*, 4, 2345-2364.
- Rose, K. ve Kasper, G. (2001). *Pragmatics in language teaching*. Cambridge University Press.
- Rosyada, M. (2020). *Speech acts used by English lecturers in online teaching and learning process at study program of English language education, State Islamic University of Mataram*. (Yayımlanmamış lisans tezi), Endonezya.
- Rubdy, R. (2014). *Selection of materials*. B. Tomlinson (Editör.), *Developing materials for language teaching* içinde (ss.37-86). Bloomsbury.
- Rylander, J. W., Jr. (2018). *Explicit instruction of speech acts as action sequence events: A video-based method* (Order No. 10641169). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (2002290599). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/explicit-instruction-speech-acts-as-action/docview/2002290599/se-2>
- Saadatmandi, M., Khiabani, S. M. ve Pourdana, N. (2018). Teaching English pragmatic features in EFL context: A focus on request speech acts. *Theory and Practice in Language Studies*, 8(7), 829–835. <https://doi.org/10.17507/tpls.0807.14>

- Salazar Campillo, P. (2007). Examining mitigation in requests: A focus on transcripts in ELT coursebooks. Alcon Solar and Safont Jorda (Editörler), *Intercultural language use and language learning* içinde (ss. 207-222). Springer.
- Saleh, E.H. (2024). The effect of speech act functions on the development of efl learners' high order thinking skills. *International Journal of Technical Research & Science*, 4 (11),24-32. <https://doi.org/10.30780/IJTRS.V04.I10.002>
- Sanal, M. ve Ortactepe, D. (2019). Conceptual socialization in EFL contexts: A case study on Turkish EFL learners' request speech acts realization. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 15(1), 376-399. <https://doi.org/10.17263/jlls.547766>
- Sanchez, R.C., Perez, A. S ve Gomez, P.C. (2010). An attempt to elaborate a construct to measure the degree of explicitness and implicitness in ELT materials. *International Journal of English Studies (IJES)*, 10 (1), 103-129.
- Savignon, S. J. (1976, April 23). *Communicative competence: Theory and classroom practice*. Detroit, Michigan.Central States Conference on the Teaching of Foreign Languages.
- Schmidt, R. (1990). The role of consciousness in second language learning. *Applied Linguistics*, 11,17-46. <https://doi.org/10.1093/applin/11.2.129>
- Schmidt, R. (1993). Awareness and second language acquisition. *Annual Review of Applied Linguistics*,13,206-226. <https://doi.org/10.1017/S0267190500002476>
- Schmidt, R. (1995). Consciousness and foreign language learning: A tutorial on the role of attention and awareness in learning. *Attention and Awareness in Foreign Language Learning*, 9, 1-64.

- Schmidt, R. (2010). Attention, awareness, and individual differences in language learning. W. M. Chan, S. Chi, K. N. Cin, J. Istanto, M. Nagami, J. W. Sew, T. Suthiwan, ve I. Walker (Editörler), *Proceedings of CLaSIC 2010* içinde, (ss. 721-737). National University of Singapore, Centre for Language Studies.
- Scovel, T. (1979). Review of suggestology and outline of suggestopedy. *TESOL Quarterly*, 13,255-266.
- Searle, J. R. (1969). *Speech acts: An essay in the philosophy of language*. Cambridge University Press.
- Searle, J. R. (2005). *Expressing and Meaning: Studies in the theory of speech acts*. Cambridge University Press.
- Selvia, F.A. (2015). *The effect of English club on students' speaking ability at Smpn 2 Lembah Gumanti*. Stkip Sumbar.
- Serin, H. (2017). The effects of teaching abroad on personal and professional development. *International Journal of Social Sciences & Educational Studies*, 4(1), 110-114. <https://doi.org/10.23918/ijsses.v4i1p110>
- Sharqawi, M. A. ve Anthony, E. M. (2019b). Speech acts and their underlying strategies by EFL learners and nonlearners: A systematic literature review. *Revista Amazonia Investiga*, 8 (20), 486-502.
- Siritman, B. ve Meilantina, M. (2020). English speech acts of directives in class interaction. *International Journal of Language Education and Cultural Review (IJLECR)*, 6(1), 1-8. <https://doi.org/10.21009/IJLECR.061.01>
- Solijonov, S.O. (2022). The spheres of pragmatic competence. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 7, 167–171.

- Soozandehfar, M. A. ve Sahragard, R. (2011). A textbook evaluation of speech acts and language functions in Top-Notch Series. *Theory and Practice in Language Studies*, 1(12), 1831-1838.
- speaking English*. (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Subaşı, G. (2015). Grup ile dil öğrenme yöntemi (Community language learning method). N. Bekleyen (Editör), *Dil Öğretimi içinde* (ss.92-113), Pegem Yayıncılık.
- Sugesti, İ., Rukmini, D., Faridi, A. ve Fitriati, S.W. (2019). Teachers' cognition and their teaching practices in an EFL classroom: A correlational study. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 443,563-566.
- Sulastri, F. ve Saptiay, S.G. (2023). Speech acts in EFL context: A literature review. *Journal of Education, Language Innovation and Applied Linguistics*, 2 (2),72-80.
- Sulistiyani, S. (2017). The power of directive speech acts in EFL classroom interaction. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 145, 16–20.
<https://doi.org/10.2991/iconelt-17.2018.4>
- Suryandani, P.D. ve Budasi, I G. (2021). An analysis of directive speech acts produced by teachers in efl classrooms. *Journal of English Language and Culture*. 12 (1), 36- 45.
<https://doi.org/10.30813/jelc.v12i1.2823>
- Swain, M. (1985). Communicative competence: some roles of comprehensible input and comprehensible output in its development. Susan M. Gass ve Carolyn G. Madden (Editörler), *Input in second language acquisition içinde*, (ss.235–253). Newbury House.
- Taguchi, N. (2005). Comprehending implied meaning in English as a foreign language. *The Modern Language Journal*, 89(4), 543-562.

- Taguchi, N. (2015). Instructed pragmatics at a glance: Where instructional studies were, are, and should be going. *Language Teaching*, 48, 1-50.
<https://doi.org/10.1017/S0261444814000263>
- Tajeddin, Z. ve Hosseinpour, R. (2014). The impact of deductive, inductive, and L1-Based consciousness- raising tasks on EFL learners' acquisition of the request speech act. *Journal of Teaching Language Skills*, 6 (1), 73-92.
- Tajeddin, Z. ve Moghadam, A.Z. (2012). Interlanguage pragmatic motivation: Its construct and impact on speech act production. *RELC Journal*, 43, 353- 372.
- Takahashi, S. (2001). The role of input enhancement in developing pragmatic competence. K. R. Rose ve G. Kasper (Editörler), *Pragmatics in language teaching* içinde (ss. 171-199). Cambridge University Press.
- Takahashi, S. (2005). Pragmalinguistic awareness: Is it related to motivation and proficiency? *Applied Linguistics*, 26 (1), 90-120.
- Takimoto, M. (2006). The effects of explicit feedback on the development of pragmatic proficiency. *Language Teaching Research*, 10, 393- 417.
- Tan, K. H. ve Farashaiyan, A. (2016). Challenges in teaching interlanguage pragmatics at private EFL institutes in Iran. *Pertanika J. Soc. Sci. & Hum*, 24 (S), 45- 54.
- Tango, A. A., Putra, A. A., Djihar, R. ve Ambalegin, A. (2022). The pragmatic analysis of directive speech act types in the main character's utterances in the movie "Free Guy." *Proceeding of Undergraduate Conference on Literature, Linguistic, and Cultural Studies*, 1(1), 90-96. <https://doi.org/10.30996/uncollcs.v1i.1237>

- Tateyama, Y. (2001). Explicit and implicit teaching of pragmatics routines: Japanese sumimasen. K. Rose ve G. Kasper. (Editörler), *Pragmatics in Language Teaching* içinde (ss. 200-222). Cambridge University Press.
- Tatsuki, D. (2019). Instructional material development in L2 pragmatics. N. Taguchi (Editör), *The Routledge handbook of SLA and pragmatics* içinde (ss. 322–337). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781351164085-21>
- Tavakoli, M. (1995). Encouragement and punishment in Iran high schools. *ROSHD: Teacher Education Journal*, 15 (5).
- Thomas, J. (1983). Cross-cultural pragmatic failure. *Applied Linguistics*, 4, 91-112.
<https://doi.org/10.1093/applin/4.2.91>
- Thornbury, S. (2005). *How to teach speaking*. Pearson.
- Thornbury, S. ve Slade, D. (2006). *Conversation: from description to pedagogy*. Cambridge University Press.
- Thuruvan, P. ve Yunus, M.MD.(2017). The speech act of request in the ESL classroom. 3L: *The Southeast Asian Journal of English Language Studies*, 23(4), 212 – 221.
<https://doi.org/10.17576/3L-2017-2304-16>
- Timmis, I. (2013). Corpora and materials: Towards a working relationship. B. Tomlinson (Editör), *Developing materials for language teaching* (2nd ed.) içinde (ss. 461-474). Bloomsbury Academic.
- Tomlinson, B. (2012). Materials development for language learning and teaching. *Language Teaching*, 45, 143-179.

- Tomlinson, B. (2013c). Developing principled frameworks for materials development. B. Tomlinson (Editör), *Developing materials for language teaching* (2nd ed.) içinde (ss. 95-118). Bloomsbury.
- Tomlinson, B. (Editör). (2001). *Materials development*. R. Carter ve D. Nunan (Editörler), *The Cambridge guide to teaching English to speakers of other languages* içinde (ss. 66 – 71). Cambridge University Press.
- Tomlinson, B. (Editör). (2013a). *Developing materials for language teaching* (2nd ed.). Continuum.
- Tomlinson, B. (Editör). (2013b). *Applied linguistics and materials development*. Continuum.
- Tomlinson, B. (Editör). (2016). *SLA research and materials development for language learning*. Routledge.
- Tomlinson, B. ve Masuhara, H. (2013). Review of adult ELT textbooks. *ELT Journal*, 67(2), 233–249.
- Tomlinson, B. ve Masuhara, H. (2017). *The complete guide to the theory and practice of materials development for language learning*. Wiley-Blackwell.
- Toprak, T.E. (2020). A study on the use of suggestion strategies among Turkish EFL learners. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 11, 36-55.
<https://doi.org/10.17569/tojqi.505686>
- Trosborg, A. (1995). *Interlanguage pragmatics. Requests, complaints and apologies*. Moutonde Gruyter.
- Tuncer, H. ve Turhan, B. (2019). Refusal strategies of Turkish pre-service teachers of English: A focus on gender and status of interlocutor. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 15 (1), 1-19. <https://doi.org/10.17263/jlls.547578>

University Press.

Uztosun, M. ve Erten, İ. (2014). The impact of English proficiency on the use of communication strategies: An interaction-based study in Turkish EFL context. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 10(2), 169-182.

Üstünbaş, Z. (2021). *The effects of flipped instruction through authentic videos on Turkish Efl learners' use of speech act and willingness to communicate* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi.

Van Pattten, B. ve Williams, J. (2008). *Theories in second language acquisition: An introduction*. Routledge.

Vellenga, H. (2004). Learning pragmatics from ESL & EFL textbooks: How likely? *TESL-EJ*, 8 (2), 25-38.

Vilar Beltrán, E. (1995). Roles of teachers. A case study based on: Diary of a language teacher (Joachmin Appel 1995).

Vitale, S. J. (2009). *Towards pragmatic competence in communicative teaching: The question of experience vs. instruction in the L2 classroom* (Order No. 29122429). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (2674877281). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/towards-pragmatic-competence-communicative/docview/2674877281/se-2>

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.

Wahyuniati, Maulidiyah, N. ve Qolbia, M. (2020). Improving speaking skill through speaking club viewed from students' perception. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 434, 130-134.

- Wan, Y. ve Moorhouse, B. L. (2024). Using call annie as a generative artificial intelligence speakingpartnerforLanguageLearners. *RELCJournal*. <https://doi.org/10.1177/00336882231224813>
- Williams, G. (1998). Collocational networks: interlocking patterns of lexis in a corpus of plant biology research articles. *International Journal of Corpus Linguistics*, 3(1), 151– 71.
- Wulansari, Y. ve Suhartini, C. (2015). Directive speech acts realization of Indonesian EFL teacher. English Review. *Journal of English Education*, 3(2),223-229.
- Xiao, F. (2015). Adult second language learners’ pragmatic development in the study-abroad context: A review. *Frontiers: The Interdisciplinary Journal of Study Abroad*, 25(1), 132–149.<https://doi.org/10.36366/frontiers.v25i1.349>
- Xu, W., Case, R. E. ve Wang, Y. (2009). Pragmatic and grammatical competence, length of residence, and overall L2 proficiency. *System*, 37 (2), 205-216.
- Yanti, D.R., Amin, M. ve Amrullah, A. (2021). *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding (IJMMU)*, 8(5),90-98. <https://doi.org/10.18415/ijmmu.v8i5.2538>
- Yousefi, M. ve Nassaji, H. (2024). The impact of corrective feedback on L2 pragmatics production in face-to-face and technology-mediated settings. *Language Teaching Research Quarterly*, 39, 305–328
- Yule, G. (1996). *Pragmatics*. Oxford University Press.
- Yulian, A.A., Mandarini, V. (2023). A speech act analysis: Illocutionary acts produced by teacher in ESL classroom. *Celtic: A Journal of Culture, English Language Teaching, Literature and Linguistics*, 10(1), 1- 12. <https://doi.org/10.22219/celtic.v10i1.23276>

- Zaidi, N. N. A., Rani, M. S. A. ve Rahman, Z. I. A. (2017). Challenges in performing role-play as an assessment: students' views. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 7(12), 186-202.
- Zhang, L. (2016). Achievements and limitations in second language learners' indirect speech act comprehension: Focusing on the possibility of using conventionality as an analysis framework. Chuugoku Shikoku Kyoiku Gakkai Kyouikugaku Kenkyuu Jaanaru. *Division of the Council for Exceptional Children*, 13(3-4), 147-148.
- Zhu, Q. ve Carless, D. (2018). Dialogue within peer feedback processes: clarification and negotiation of meaning. *Higher Education Research & Development*, 37(4), 1–15.
- Ziashahabi, S., Jabbari, A. A. ve Razmi, M. H. (2020). The effect of interventionist instructions of english conversational implicatures on Iranian EFL intermediate level learners' pragmatic competence development. *Cogent Educ.* 7, 1–20.
<https://doi.org/10.1080/2331186X.2020.1840008>

EKLER

EK 1- İNCELENEN DERS KİTAPLARINDAKİ YÖNLENDİRİCİ SÖZ EYLEMLERİN FREKANS DEĞERLERİ, KULLANIM SIKLIKLARI VE YÜZDE ORANLARI

Aşağıdaki tablolarda (Tablo 51- 110), incelenen ders kitaplarındaki yönlendirici söz eylemlerine ilişkin frekans değerleri, yönlendirici söz eylemlerinin kullanım sıklıkları ve yüzde oranları sunulmaktadır.

Tablo 51. “Language Hub” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	3	18,8	18,8	18,8
1,00	3	18,8	18,8	37,5
3,00	3	18,8	18,8	56,3
4,00	1	6,3	6,3	62,5
5,00	1	6,3	6,3	68,8
9,00	1	6,3	6,3	75,0
11,00	1	6,3	6,3	81,3
12,00	1	6,3	6,3	87,5
19,00	1	6,3	6,3	93,8
31,00	1	6,3	6,3	100,0
Toplam	16	100,0	100,0	

Tablo 52. “Language Hub” Kitabında Öneride Bulunma Söz Eylemine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
I SUGGEST THAT / I ADVISE YOU TO...	3	2,92
I RECOMMEND TO THAT YOU...	3	2,92
TRY USING...	3	2,92
DONT'T TRY TO...	5	4,85
WHAT ABOUT / WHY DON'T YOU...?	9	8,73
LET'S	12	11,65
YOU COULD / CAN/ MIGHT / MAY...	31	30,1
SHOULD / OUGHT TO	19	18,45
NEED	11	10,67
IF I WERE YOU, I WOULD	4	3,88
ONE THING WOULD BE ... / IT WOULD BE NICE IF...	1	0,97
A GOOD IDEA WOULD BE / IT MIGHT BE BETTER TO...	1	0,97
HERE IS / ARE ONE POSSIBILITY...	-	-
IT WOULD BE HELPFUL IF YOU ...	1	0,97
I HAVE HEARD THAT IT MIGHT BE BETTER...	-	-
THERE ARE A LOT OF OPTIONS THAT YOU	-	-
Toplam	103	100

Tablo 53. “Language Hub” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli	8	40,0	40,0	40,0
,00				
1,00	5	25,0	25,0	65,0
2,00	1	5,0	5,0	70,0
3,00	1	5,0	5,0	75,0
4,00	1	5,0	5,0	80,0
9,00	2	10,0	10,0	90,0
22,00	1	5,0	5,0	95,0
1382,00	1	5,0	5,0	100,0
Toplam	20	100,0	100,0	

Tablo 54. “Language Hub” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
IMPERATIVE	1382	96,24
I WOULD LIKE Z	-	-
YOU HAVE TO DO Z	22	1,54
YOU DO Z	4	0,28
YOU ARE (NOT) TO DO Z	-	-
YOU MUST DO Z	9	0,63
Z MUST DO YOU Y	9	0,63
LET Z DO X	3	0,20
I WANT YOU TO DO Z	1	0,07

GO DO Z	1	0,07
I WANT YOU + PREPOSITION	2	0,13
SEE THAT Y IS DONE	1	0,07
YOU HAD BETTER DO Z	1	0,07
Z MUST BE DONE	-	-
Z WILL BE DONE	-	-
Z IS PROHIBITED TO DO Y	1	0,07
Z IS DIRECTED TO DO X	-	-
X WILL BE REQUESTED TO DO Y	-	-
HERE BETTER BE X	-	-
I ORDER YOU TO DO Z	-	-
Toplam	1436	100

Tablo 55. “Language Hub” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	2	16,7	16,7	16,7
1,00	2	16,7	16,7	33,3
2,00	1	8,3	8,3	41,7
6,00	2	16,7	16,7	58,3
10,00	2	16,7	16,7	75,0
17,00	2	16,7	16,7	91,7
26,00	1	8,3	8,3	100,0
Toplam	12	100,0	100,0	

Tablo 56. “Language Hub” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
YOU HAVE TO/HAVE GOT TO/MUST GIVE ME PEN...)	6	6,25
I WOULD LIKE TO ASK YOU GIVE ME YOUR PEN.	10	10,42
GIVE ME YOUR PEN, PLEASE.	17	17,7
CAN/COULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	10	10,42
WOULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	-	-
MAY I BORROW YOUR BOOK?	1	1,04
WOULD YOU MIND TURNING DOWN THE TV PLEASE?	-	-
HOW ABOUT LENDING YOUR PEN?	1	1,04
I WOULD LIKE TO BORROW YOUR BOOK.	2	2,1
I WISH	17	17,7
I WANT / NEED TO BORROW YOUR BOOK.	26	27,08
I HAVE TO BE AT SCHOOL IN AN HOUR.	6	6,25
Toplam	96	100

Tablo 57. “Language Hub” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	4	30,8	30,8	30,8
1,00	1	7,7	7,7	38,5
4,00	2	15,4	15,4	53,8
6,00	3	23,1	23,1	76,9
10,00	2	15,4	15,4	92,3
11,00	1	7,7	7,7	100,0
Toplam	13	100,0	100,0	

Tablo 58. “Language Hub” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
DO X / DON'T DO X	11	18,97
IF YOU DO / DON'T DO X, THEN DO Y	10	17,24
SHE WARNED US NOT TO...	-	-
BE CAREFUL / CAUTIOUS TO / NOT TO DO X	1	1,7
DOING X...	-	-
YOU SHOULD / SHOULDN'T DO X	6	10,3

YOU WANT /DON'T WANT TO DO X	6	10,3
YOU MUST DO X	4	6,9
YOU CAN DO X	4	6,9
YOU HAVE TO DO X	6	10,3
YOU NEED TO DO X	10	17,24
YOU MUSN'T	-	-
YOU HAD BETTER DO Z	-	-
Toplam	58	100

Tablo 59. “Language Hub” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli 3,00	1	33,3	33,3	33,3
6,00	1	33,3	33,3	66,7
10,00	1	33,3	33,3	100,0
Toplam	3	100,0	100,0	

Tablo 60. “Language Hub” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
DON'T...	6	31,58
BE + NOT + TO + INFINITIVE	-	-
MUST NOT (THE STAFF MUSN'T TALK WHILE WORKING)	3	15,78
MUSN'T/ BE ALLOWED TO	-	-

CAN NOT / SHALL NOT	10	52,649
I FORBID YOU.../I PROHIBIT	-	-
NO ENTRY	-	-
NO PLAYING LOUD MUSIC	-	-
Toplam	19	100

Tablo 61. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli	5	31,3	31,3	31,3
1,00	2	12,5	12,5	43,8
2,00	2	12,5	12,5	56,3
5,00	1	6,3	6,3	62,5
8,00	1	6,3	6,3	68,8
9,00	1	6,3	6,3	75,0
13,00	1	6,3	6,3	81,3
15,00	1	6,3	6,3	87,5
22,00	1	6,3	6,3	93,8
77,00	1	6,3	6,3	100,0
Toplam	16	100,0	100,0	

Tablo 62. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
I SUGGEST THAT / I ADVISE YOU TO...	5	3,22
I RECOMMEND TO THAT YOU...	-	-
TRY USING...	13	8,39
DONT'T TRY TO...	9	5,81
WHAT ABOUT / WHY DON'T YOU...?	2	1,29
LET'S	8	5,16
YOU COULD / CAN/ MIGHT / MAY...	77	49,68
SHOULD / OUGHT TO	22	14,20
NEED	15	9,68
IF I WERE YOU, I WOULD...	1	0,64
ONE THING WOULD BE ... / IT WOULD BE NICE IF...	1	0,64
A GOOD IDEA WOULD BE / IT MIGHT BE BETTER TO...	2	1,29
HERE IS / ARE ONE POSSIBILITY...	-	-
IT WOULD BE HELPFUL IF YOU ...	-	-
I HAVE HEARD THAT IT MIGHT BE BETTER...	-	-
THERE ARE A LOT OF OPTIONS THAT YOU	-	-
Toplam	155	100

Tablo 63. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli	10	50,0	50,0	50,0
1,00	4	20,0	20,0	70,0
2,00	3	15,0	15,0	85,0
4,00	1	5,0	5,0	90,0
6,00	1	5,0	5,0	95,0
1032,00	1	5,0	5,0	100,0
Toplam	20	100,0	100,0	

Tablo 64. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
IMPERATIVE	1032	98,1
I WOULD LIKE Z	-	-
YOU HAVE TO DO Z	2	0,19
YOU DO Z	-	-
YOU ARE (NOT) TO DO Z	-	-
YOU MUST DO Z	1	0,095
Z MUST DO YOU Y	1	0,095
LET Z DO X	4	0,38
I WANT YOU TO DO Z	-	-
GO DO Z	6	0,57

I WANT YOU + PREPOSITION	-	-
SEE THAT Y IS DONE	1	0,095
YOU HAD BETTER DO Z	2	0,19
Z MUST BE DONE	1	0,095
Z WILL BE DONE	2	0,19
Z IS PROHIBITED TO DO Y	-	-
Z IS DIRECTED TO DO X	-	-
X WILL BE REQUESTED TO DO Y	-	-
HERE BETTER BE X	-	-
I ORDER YOU TO DO Z	-	-
Toplam	1052	100

Tablo 65. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	2	16,7	16,7	16,7
1,00	1	8,3	8,3	25,0
2,00	1	8,3	8,3	33,3
4,00	1	8,3	8,3	41,7
5,00	4	33,3	33,3	75,0
8,00	1	8,3	8,3	83,3
17,00	1	8,3	8,3	91,7
19,00	1	8,3	8,3	100,0

Toplam	12	100,0	100,0
---------------	----	-------	-------

Tablo 66. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
YOU HAVE TO/HAVE GOT TO/MUST GIVE ME PEN.	5	7,04
I WOULD LIKE TO ASK YOU GIVE ME YOUR PEN.	-	-
GIVE ME YOUR PEN, PLEASE.	5	7,04
CAN/COULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	17	23,94
WOULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	1	1,4
MAY I BORROW YOUR BOOK?	-	-
WOULD YOU MIND TURNING DOWN THE TV PLEASE?	2	2,81
HOW ABOUT LENDING YOUR PEN?	4	5,63
I WOULD LIKE TO BORROW YOUR BOOK.	5	7,04
I WISH	5	7,04
I WANT / NEED TO BORROW YOUR BOOK.	19	26,78

I HAVE TO BE AT SCHOOL IN AN HOUR.	8	11,28
Toplam	71	100

Tablo 67. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli				
,00	8	57,1	61,5	61,5
2,00	1	7,1	7,7	69,2
3,00	1	7,1	7,7	76,9
4,00	2	14,3	15,4	92,3
6,00	1	7,1	7,7	100,0
Total	13	92,9	100,0	
	1	7,1		
Toplam	14	100,0		

Tablo 68. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
DO X / DON'T DO X	4	21,05

IF YOU DO / DON'T DO X, THEN DO Y.	6	31,6
SHE WARNED US NOT TO...	-	-
BE CAREFUL/ CAUTIOUS TO / NOT TO DO X	-	-
DOING X	2	10,52
YOU SHOULD / SHOULDN'T X	-	-
YOU WANT /DON'T WANT TO DO X	-	-
YOU MUST DO X	-	-
YOU CAN DO X	-	-
YOU HAVE TO DO X	3	15,78
YOU NEED TO DO X	4	21,05
YOU MUSN'T	-	-
YOU HAD BETTER DO Z	-	-
Toplam	23	100

Tablo 69. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	4	44,4	44,4	44,4
1,00	1	11,1	11,1	55,6
2,00	1	11,1	11,1	66,7
8,00	1	11,1	11,1	77,8
16,00	1	11,1	11,1	88,9

28,00	1	11,1	11,1	100,0
Toplam	9	100,0	100,0	

Tablo 70. “Q Skills for Success 2 Listening & Speaking” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
DON'T...	8	29,62
BE + NOT + TO + INFINITIVE HE IS NOT TO COME BEFORE EIGHT	-	-
MUST NOT (THE STAFF MUSN'T TALK WHILE WORKING)	2	7,4
MUSN'T/ BE ALLOWED TO	1	3,73
CAN NOT / SHALL NOT	16	59,25
I FORBID YOU.../I PROHIBIT	-	-
NO ENTRY	-	-
NO PLAYING LOUD MUSIC	-	-
Toplam	28	100

Tablo 71. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında

“Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli	7	43,8	43,8	43,8
1,00	2	12,5	12,5	56,3
2,00	1	6,3	6,3	62,5
4,00	1	6,3	6,3	68,8
8,00	1	6,3	6,3	75,0
11,00	1	6,3	6,3	81,3
15,00	1	6,3	6,3	87,5
21,00	1	6,3	6,3	93,8
53,00	1	6,3	6,3	100,0
Toplam	16	100,0	100,0	

Tablo 72. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Öneride

Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
I SUGGEST THAT / I ADVISE YOU TO...	8	6,9
I RECOMMEND TO THAT YOU...	-	-
TRY USING...	-	-

DONT'T TRY TO...	-	-
WHAT ABOUT / WHY DON'T YOU...?	2	1,72
LET'S	4	3,44
YOU COULD / CAN/ MIGHT / MAY	53	45,69
SHOULD / OUGHT TO	15	12,93
NEED	11	9,48
IF I WERE YOU, I WOULD...	-	-
ONE THING WOULD BE ... / IT WOULD BE NICE IF...	-	-
A GOOD IDEA WOULD BE / IT MIGHT BE BETTER TO...	21	18,1
HERE IS / ARE ONE POSSIBILITY...	1	0,87
IT WOULD BE HELPFUL IF YOU ...	-	-
I HAVE HEARD THAT IT MIGHT BE BETTER...	-	-
THERE ARE A LOT OF OPTIONS THAT YOU	1	0,87
Toplam	116	100

Tablo 73. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	16	80,0	80,0	80,0

1,00	1	5,0	5,0	85,0
2,00	1	5,0	5,0	90,0
4,00	1	5,0	5,0	95,0
1011,00	1	5,0	5,0	100,0
Toplam	20	100,0	100,0	

Tablo 74. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
IMPERATIVE	1011	99,32
I WOULD LIKE Z	-	-
YOU HAVE TO DO Z	1	0,098
YOU DO Z	-	-
YOU ARE (NOT) TO DO Z	-	-
YOU MUST DO Z	4	0,392
Z MUST DO YOU Y	-	-
LET Z DO X	-	-
I WANT YOU TO DO Z	-	-
GO DO Z	-	-
I WANT YOU + PREPOSITION	-	-
SEE THAT Y IS DONE	-	-
YOU HAD BETTER DO Z	-	-
Z MUST BE DONE	-	-
Z WILL BE DONE	-	-
Z IS PROHIBITED TO DO Y	-	-

Z IS DIRECTED TO DO X	-	-
X WILL BE REQUESTED TO DO Y	-	-
HERE BETTER BE X	2	0,19
I ORDER YOU TO DO Z	-	-
Toplam	1018	100

Tablo 75. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	2	16,7	16,7	16,7
1,00	3	25,0	25,0	41,7
2,00	2	16,7	16,7	58,3
3,00	1	8,3	8,3	66,7
4,00	2	16,7	16,7	83,3
6,00	2	16,7	16,7	100,0
Toplam	12	100,0	100,0	

Tablo 76. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında İstekte Bulunma Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
YOU HAVE TO/HAVE GOT TO/MUST GIVE ME PEN.	2	6,7

I WOULD LIKE TO ASK YOU GIVE ME YOUR PEN.	6	20
GIVE ME YOUR PEN, PLEASE.	1	3,3
CAN/COULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	4	13,33
WOULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	1	3,3
MAY I BORROW YOUR BOOK?	2	6,7
WOULD YOU MIND TURNING DOWN THE TV PLEASE?	-	-
HOW ABOUT LENDING YOUR PEN?	3	10
I WOULD LIKE TO BORROW YOUR BOOK.	6	20
I WISH	-	-
I WANT / NEED TO BORROW YOUR BOOK.	4	13,33
I HAVE TO BE AT SCHOOL IN AN HOUR.	1	3,3
Toplam	30	100

Tablo 77. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
--	----------	---	-----------	-------------

Geçerli ,00	5	38,5	38,5	38,5
2,00	2	15,4	15,4	53,8
3,00	1	7,7	7,7	61,5
4,00	2	15,4	15,4	76,9
6,00	1	7,7	7,7	84,6
7,00	1	7,7	7,7	92,3
8,00	1	7,7	7,7	100,0
Toplam	13	100,0	100,0	

Tablo 78. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
DO X / DON'T DO X	8	22,22
IF YOU DO / DON'T DO X, THEN DO Y	7	19,44
SHE WARNED US NOT TO...)	-	-
BE CAREFUL / CAUTIOUS TO / NOT TO DO X	-	-
DOING X	-	-
YOU SHOULD / SHOULDN'T DO X	3	8,33

YOU WANT /DON'T WANT TO DO X	-	-
YOU MUST DO X	4	11,11
YOU CAN DO X	6	16,67
YOU HAVE TO DO X	2	5,56
YOU NEED TO DO X	4	11,11
YOU MUSN'T	-	-
YOU HAD BETTER DO Z	2	5,56
Toplam	36	100

Tablo 79. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Yasaklama”
Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	6	75,0	75,0	75,0
2,00	1	12,5	12,5	87,5
3,00	1	12,5	12,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 80. “Pathways 2 Listening, Speaking and Critical Thinking” Kitabında “Yasaklama”
Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
DON'T	2	40
BE + NOT + TO + INFINITIVE (HE IS NOT TO COME BEFORE EIGHT)	-	-

MUST NOT (THE STAFF MUSN'T TALK WHILE WORKING)	-	-
MUSN'T /BE ALLOWED TO	-	-
CAN NOT / SHALL NOT	3	60
I FORBID YOU.../I PROHIBIT	-	-
NO ENTRY	-	-
NO PLAYING LOUD MUSIC	-	-
Toplam	5	100

Tablo 81. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli	3,00	18,8	18,8	18,8
2,00	2	12,5	12,5	31,3
3,00	2	12,5	12,5	43,8
4,00	2	12,5	12,5	56,3
6,00	1	6,3	6,3	62,5
7,00	1	6,3	6,3	68,8
13,00	1	6,3	6,3	75,0
26,00	1	6,3	6,3	81,3
40,00	1	6,3	6,3	87,5
56,00	1	6,3	6,3	93,8

165,00	1	6,3	6,3	100,0
Toplam	16	100,0	100,0	

Tablo 82. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
I SUGGEST THAT / I ADVISE YOU TO...	4	1,208
I RECOMMEND TO THAT YOU...	6	1,812
TRY USING...	40	12,09
DONT'T TRY TO...	7	2,11
WHAT ABOUT / WHY DON'T YOU...?	4	1,20
LET'S	13	3,93
YOU COULD / CAN/ MIGHT / MAY...	165	49,86
SHOULD / OUGHT TO	56	16,91
NEED	26	7,86
IF I WERE YOU, I WOULD...	3	0,906
ONE THING WOULD BE ... / IT WOULD BE NICE IF...	3	0,906
A GOOD IDEA WOULD BE / IT MIGHT BE BETTER TO...	2	0,604
HERE IS / ARE ONE POSSIBILITY...	2	0,604

IT WOULD BE HELPFUL IF YOU ...	-	-
I HAVE HEARD THAT IT MIGHT BE BETTER...	-	-
THERE ARE A LOT OF OPTIONS THAT YOU...	-	-
Toplam	331	100

Tablo 83. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	15	75,0	75,0	75,0
1,00	1	5,0	5,0	80,0
2,00	1	5,0	5,0	85,0
10,00	1	5,0	5,0	90,0
16,00	1	5,0	5,0	95,0
761,00	1	5,0	5,0	100,0
Toplam	20	100,0	100,0	

Tablo 84. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
IMPERATIVE	761	96,32

I WOULD LIKE Z	-	-
YOU HAVE TO DO Z	10	1,27
YOU DO Z	-	-
YOU ARE (NOT) TO DO Z	-	-
YOU MUST DO Z	2	0,25
Z MUST DO YOU Y	-	-
LET Z DO X	16	2,03
I WANT YOU TO DO Z	-	-
GO DO Z	-	-
I WANT YOU + PREPOSITION	-	-
SEE THAT Y IS DONE	-	-
YOU HAD BETTER DO Z	-	-
Z MUST BE DONE	1	0,13
Z WILL BE DONE	-	-
Z IS PROHIBITED TO DO Y	-	-
Z IS DIRECTED TO DO X	-	-
X WILL BE REQUESTED TO DO Y	-	-
HERE BETTER BE X	-	-
I ORDER YOU TO DO Z	-	-
Toplam	790	100

Tablo 85. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz

Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	2	16,7	16,7	16,7
1,00	1	8,3	8,3	25,0

2,00	1	8,3	8,3	33,3
3,00	1	8,3	8,3	41,7
4,00	2	16,7	16,7	58,3
5,00	1	8,3	8,3	66,7
13,00	1	8,3	8,3	75,0
26,00	1	8,3	8,3	83,3
30,00	1	8,3	8,3	91,7
53,00	1	8,3	8,3	100,0
Toplam	12	100,0	100,0	

Tablo 86. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
YOU HAVE TO/HAVE GOT TO/MUST GIVE ME PEN...	4	2,84
I WOULD LIKE TO ASK YOU GIVE ME YOUR PEN.	13	9,22
GIVE ME YOUR PEN, PLEASE.	3	2,12
CAN/COULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	26	18,44
WOULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	30	21,28

MAY I BORROW YOUR BOOK?	-	-
WOULD YOU MIND TURNING DOWN THE TV PLEASE?	-	-
HOW ABOUT LENDING YOUR PEN?	4	2,84
I WOULD LIKE TO BORROW YOUR BOOK.	1	0,71
I WISH	2	1,42
I WANT / NEED TO BORROW YOUR BOOK.	53	37,58
I HAVE TO BE AT SCHOOL IN AN HOUR.	5	3,55
Toplam	103	100

Tablo 87. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	6	46,2	46,2	46,2
1,00	2	15,4	15,4	61,5
2,00	1	7,7	7,7	69,2
4,00	1	7,7	7,7	76,9
7,00	1	7,7	7,7	84,6
10,00	1	7,7	7,7	92,3

13,00	1	7,7	7,7	100,0
Toplam	13	100,0	100,0	

Tablo 88. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
DO X / DON'T DO X	13	34,21
IF YOU DO / DON'T DO X, THEN DO Y	1	2,63
SHE WARNED US NOT TO...	-	-
BE CAREFUL / CAUTIOUS TO / NOT TO DO X	1	2,63
DOING X	2	5,27
YOU SHOULD / SHOULDN'T X	4	10,52
YOU WANT /DON'T WANT TO DO X	-	-
YOU MUST DO X	-	-
YOU CAN DO X	-	-
YOU HAVE TO DO X	7	18,42
YOU NEED TO DO X	10	26,32
YOU MUSN'T	-	-
YOU HAD BETTER DO Z	-	-
Toplam	38	100

Tablo 89. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli 9,00	1	100,0	100,0	100,0

Tablo 90. “Skillful 2 Listening & Speaking” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
DON'T...	-	-
BE + NOT + TO + INFINITIVE (HE IS NOT TO COME BEFORE EIGHT)	-	-
MUST NOT (THE STAFF MUSN'T TALK WHILE WORKING)	-	-
MUSN'T /BE ALLOWED TO	-	-
CAN NOT / SHALL NOT	9	100
I FORBID YOU.../I PROHIBIT	-	-
NO ENTRY	-	-
NO PLAYING LOUD MUSIC	-	-
Toplam	9	100

Tablo 91. “English File Intermediate” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz

Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli	6	37,5	37,5	37,5
,00	1	6,3	6,3	43,8
2,00	2	12,5	12,5	56,3
4,00	3	18,8	18,8	75,0
5,00	1	6,3	6,3	81,3
9,00	1	6,3	6,3	87,5
12,00	1	6,3	6,3	93,8
22,00	1	6,3	6,3	100,0
29,00	1	6,3	6,3	100,0
Toplam	16	100,0	100,0	

Tablo 92. “English File Intermediate” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin

Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
I SUGGEST THAT / I ADVISE YOU TO...	4	4,12
I RECOMMEND TO THAT YOU...	-	-
TRY USING...	5	5,16
DONT'T TRY TO...	5	5,16

WHAT ABOUT / WHY DON'T YOU...?	5	5,16
LET'S	4	4,12
YOU COULD / CAN/ MIGHT / MAY	29	29,89
SHOULD / OUGHT TO)	22	22,68
NEED	9	9,27
IF I WERE YOU , I WOULD...	12	12,37
ONE THING WOULD BE ... / IT WOULD BE NICE IF...	2	2,07
A GOOD IDEA WOULD BE / IT MIGHT BE BETTER TO...	-	-
HERE IS / ARE ONE POSSIBILITY...	-	-
IT WOULD BE HELPFUL IF YOU ...	-	-
I HAVE HEARD THAT IT MIGHT BE BETTER...	-	-
THERE ARE A LOT OF OPTIONS THAT YOU...	-	-
Toplam	97	100

Tablo 93. “English File Intermediate” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	17	85,0	85,0	85,0
2,00	1	5,0	5,0	90,0

4,00	1	5,0	5,0	95,0
1020,00	1	5,0	5,0	100,0
Toplam	20	100,0	100,0	

Tablo 94. “English File Intermediate” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
IMPERATIVE	1020	99,42
I WOULD LIKE Z	2	0,19
YOU HAVE TO DO Z	4	0,39
YOU DO Z	-	-
YOU ARE (NOT) TO DO Z	-	-
YOU MUST DO Z	-	-
Z MUST DO YOU Y	-	-
LET Z DO X	-	-
I WANT YOU TO DO Z	-	-
GO DO Z	-	-
I WANT YOU + PREPOSITION	-	-
SEE THAT Y IS DONE	-	-
YOU HAD BETTER DO Z	-	-
Z MUST BE DONE	-	-
Z WILL BE DONE	-	-
Z IS PROHIBITED TO DO Y	-	-
Z IS DIRECTED TO DO X	-	-
X WILL BE REQUESTED TO DO Y	-	-
HERE BETTER BE X	-	-

I ORDER YOU TO DO Z	-	-
Toplam	1026	100

Tablo 95. “English File Intermediate” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	1	8,3	8,3	8,3
1,00	1	8,3	8,3	16,7
2,00	4	33,3	33,3	50,0
3,00	1	8,3	8,3	58,3
4,00	1	8,3	8,3	66,7
10,00	1	8,3	8,3	75,0
16,00	2	16,7	16,7	91,7
45,00	1	8,3	8,3	100,0
Toplam	12	100,0	100,0	

Tablo 96. “English File Intermediate” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin

Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
YOU HAVE TO/HAVE GOT TO/MUST GIVE ME PEN.	10	9,70
I WOULD LIKE TO ASK YOU GIVE ME YOUR PEN.	2	1,95
GİVE ME YOUR PEN, PLEASE.	4	3,88
CAN/COULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	16	15,53
WOULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	1	0,97
MAY I BORROW YOUR BOOK?	-	-
WOULD YOU MIND TURNING DOWN THE TV PLEASE?	2	1,95
HOW ABOUT LENDING YOUR PEN?	2	1,95
I WOULD LIKE TO BORROW YOUR BOOK.	16	15,53

I WISH	2	1,95
I WANT / NEED TO BORROW YOUR BOOK.	45	43,68
I HAVE TO BE AT SCHOOL IN AN HOUR.	3	2,91
Toplam	103	100

Tablo 97.“English File Intermediate” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	5	38,5	38,5	38,5
1,00	3	23,1	23,1	61,5
3,00	2	15,4	15,4	76,9
4,00	1	7,7	7,7	84,6
13,00	1	7,7	7,7	92,3
15,00	1	7,7	7,7	100,0
Toplam	13	100,0	100,0	

Tablo 98. “English File Intermediate” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
DO X / DON'T DO X	15	36,59
IF YOU DO / DON'T DO X, THEN DO Y	3	7,32
SHE WARNED US NOT TO...	-	-
BE CAREFUL / CAUTIOUS TO / NOT TO DO X	1	2,44
DOING X	1	2,44
YOU SHOULD / SHOULDN'T X	1	2,44
YOU WANT /DON'T WANT TO DO X	-	-
YOU MUST DO X	13	31,7
YOU CAN DO X	3	7,32
YOU HAVE TO DO X	4	9,75
YOU NEED TO DO X	-	-
YOU MUSN'T	-	-
YOU HAD BETTER DO Z	-	-
Toplam	41	100

Tablo 99. “English File Intermediate” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	5	62,5	62,5	62,5

3,00	1	12,5	12,5	75,0
4,00	1	12,5	12,5	87,5
5,00	1	12,5	12,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 100. “English File Intermediate” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
DON'T	4	33,3
BE + NOT + TO + INFINITIVE (HE IS NOT TO COME BEFORE EIGHT)	-	-
MUST NOT (THE STAFF MUSN'T TALK WHILE WORKING)	3	25
MUSN'T/ BE ALLOWED TO	-	-
CAN NOT / SHALL NOT	5	41,67
I FORBID YOU.../I PROHIBIT	-	-
NO ENTRY	-	-
NO PLAYING LOUD MUSIC	-	-
Toplam	12	100

Tablo 101. “Speakout Intermediate” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	5	31,3	31,3	31,3
1,00	2	12,5	12,5	43,8
2,00	1	6,3	6,3	50,0
3,00	1	6,3	6,3	56,3
6,00	1	6,3	6,3	62,5
8,00	2	12,5	12,5	75,0
10,00	1	6,3	6,3	81,3
11,00	1	6,3	6,3	87,5
19,00	1	6,3	6,3	93,8
20,00	1	6,3	6,3	100,0
Toplam	16	100,0	100,0	

Tablo 102. “Speakout Intermediate” Kitabında “Öneride Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
I SUGGEST THAT / I ADVISE YOU TO...	10	11,23
I RECOMMEND TO THAT YOU...	-	-
TRY USING...	8	8,99

DONT'T TRY TO...	3	3,38
WHAT ABOUT / WHY DON'T YOU...?	8	8,99
LET'S	-	-
YOU COULD / CAN/ MIGHT / MAY	19	21,34
SHOULD / OUGHT TO	20	22,48
NEED	11	12,36
IF I WERE YOU, I WOULD...	6	6,75
ONE THING WOULD BE ... / IT WOULD BE NICE IF...	-	-
A GOOD IDEA WOULD BE / IT MIGHT BE BETTER TO...	1	1,12
HERE IS / ARE ONE POSSIBILITY...	-	-
IT WOULD BE HELPFUL IF YOU ...	2	2,24
I HAVE HEARD THAT IT MIGHT BE BETTER...	1	1,12
THERE ARE A LOT OF OPTIONS THAT YOU...	-	-
Toplam	89	100

Tablo 103. “Speakout Intermediate” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerinin Frekans

Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	13	65,0	65,0	65,0

1,00	3	15,0	15,0	80,0
2,00	1	5,0	5,0	85,0
3,00	1	5,0	5,0	90,0
4,00	1	5,0	5,0	95,0
1389,00	1	5,0	5,0	100,0
Toplam	20	100,0	100,0	

Tablo 104. “Speakout Intermediate” Kitabında “Emretme” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
IMPERATIVE	1389	99,16
I WOULD LIKE Z	-	-
YOU HAVE TO DO Z	1	0,07
YOU DO Z	-	-
YOU ARE (NOT) TO DO Z	-	-
YOU MUST DO Z	2	0,14
Z MUST DO YOU Y	1	0,07
LET Z DO X	-	-
I WANT YOU TO DO Z	4	0,28
GO DO Z	-	-
I WANT YOU + PREPOSITION	-	-
SEE THAT Y IS DONE	-	-
YOU HAD BETTER DO Z	3	0,21
Z MUST BE DONE	-	-
Z WILL BE DONE	-	-
Z IS PROHIBITED TO DO Y	-	-

Z IS DIRECTED TO DO X	-	-
X WILL BE REQUESTED TO DO Y	1	0,07
HERE BETTER BE X	-	-
I ORDER YOU TO DO Z	-	-
Toplam	1401	100

Tablo 105. “Speakout Intermediate” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	4	33,3	33,3	33,3
3,00	1	8,3	8,3	41,7
5,00	1	8,3	8,3	50,0
6,00	1	8,3	8,3	58,3
8,00	1	8,3	8,3	66,7
12,00	1	8,3	8,3	75,0
16,00	1	8,3	8,3	83,3
21,00	1	8,3	8,3	91,7
24,00	1	8,3	8,3	100,0
Toplam	12	100,0	100,0	

Tablo 106. “Speakout Intermediate” Kitabında “İstekte Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
YOU HAVE TO/HAVE GOT TO/MUST GIVE ME PEN.	12	12,63
I WOULD LIKE TO ASK YOU GIVE ME YOUR PEN.	16	16,85
GIVE ME YOUR PEN, PLEASE.	6	6,31
CAN/COULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	21	22,1
WOULD YOU GIVE ME YOUR PEN?	-	-
MAY I BORROW YOUR BOOK?	-	-
WOULD YOU MIND TURNING DOWN THE TV PLEASE?	-	-
HOW ABOUT LENDING YOUR PEN?	8	8,42
I WOULD LIKE TO BORROW YOUR BOOK.	5	5,27
I WISH	-	7,04
I WANT / NEED TO BORROW YOUR BOOK.	24	25,27
I HAVE TO BE AT SCHOOL IN AN HOUR.	3	3,15
Toplam	95	100

Tablo 107.“Speakout Intermediate” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerinin Frekans Değerleri

	f	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli				
,00	3	23,1	23,1	23,1
1,00	1	7,7	7,7	30,8
3,00	1	7,7	7,7	38,5
4,00	1	7,7	7,7	46,2
5,00	1	7,7	7,7	53,8
6,00	2	15,4	15,4	69,2
9,00	1	7,7	7,7	76,9
25,00	1	7,7	7,7	84,6
28,00	1	7,7	7,7	92,3
36,00	1	7,7	7,7	100,0
Toplam	13	100,0	100,0	

Tablo 108. “Speakout Intermediate” Kitabında “Uyarıda Bulunma” Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
DO X / DON’T DO X)	36	29,27

IF YOU DO / DON'T DO X, THEN DO Y	25	20,32
SHE WARNED US NOT TO...	1	0,81
BE CAREFUL / CAUTIOUS TO / NOT TO DO X	5	4,06
DOING X	-	-
YOU SHOULD / SHOULDN'T X	28	22,77
YOU WANT /DON'T WANT TO DO X	-	-
YOU MUST DO X	4	3,25
YOU CAN DO X	3	2,43
YOU HAVE TO DO X	9	7,32
YOU NEED TO DO X	6	4,88
YOU MUSN'T	-	-
YOU HAD BETTER DO Z	6	4,88
Toplam	123	100

Tablo 109. “Speakout Intermediate” Kitabında “Yasaklama” Söz Eylemlerinin Frekans

Değerleri

	<i>f</i>	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Geçerli ,00	3	37,5	37,5	37,5
1,00	2	25,0	25,0	62,5
2,00	1	12,5	12,5	75,0
3,00	1	12,5	12,5	87,5

17,00	1	12,5	12,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 110. “Speakout Intermediate” Kitabında Yasaklama Söz Eylemlerine İlişkin Bulgular

TEMEL YAPILAR	KULLANIM SIKLIĞI	YÜZDE ORANI
DON'T	17	70,84
BE + NOT + TO + INFINITIVE (HE IS NOT TO COME BEFORE EIGHT)	-	-
MUST NOT (THE STAFF MUSN'T TALK WHILE WORKING)	3	12,5
MUSN'T/ BE ALLOWED TO	-	-
CAN NOT / SHALL NOT	1	4,16
I FORBID YOU.../I PROHIBIT	-	-
NO ENTRY	2	8,34
NO PLAYING LOUD MUSIC	1	4,16
Toplam	24	100

EK 2- İNCELENEN DERS KİTAPLARINDA SÖZ EYLEM ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜNÜM

a) “Language Hub” Kitabında İstekte Bulunma Söz Eylemlerinin Belirtik Sunuluşu

10.2 Hopes and wishes

wish + past simple imagining a different present situation (unreal present)

I wish she were more organised.

I wish I weren't so hungry!

He wishes he knew the answer.

wish + past perfect imagining a different past situation (unreal past)

We wish our son had won the race.

They wish they hadn't eaten so much.

wish + could imagining an unlikely future possibility (unlikely future)

I wish I could stop drinking coffee.

hope (that) + present simple/continuous imagining a likely future possibility (likely future)

I hope that you enjoy yourself tomorrow.

I hope that you are enjoying yourself on holiday!

We hope that she doesn't make the wrong decision.

- We can use *wish* to talk about ourselves or other people.
I wish I had more friends. / I wish Sarah had more friends. / Sarah wishes her brother had more friends.
- We usually use *were* instead of *was* after *I wish* or *He/She wishes*.
I wish I were better organised.
- We use *wish + could* to talk about something that we want to be different in the future. However, by using *could*, we express a belief that our wish probably won't come true.
I wish I could treat myself to a holiday. (= I know that I won't be able to do this because I don't have the money, time, etc.)

- Although *hope* refers to the future, it is followed by a verb in the present tense. You can include the word *that*, but it is usually omitted.
I hope (that) the snacks aren't too salty.
We hope (that) the fast food restaurant is open tomorrow.
- We use the negative for the verb which follows *wish* or *hope*.
I hope it doesn't rain tomorrow.
NOT I don't hope it rains.
I wish I hadn't spent so much money.
NOT I don't wish I had spent so much money.

Şekil 26. Language Hub, sayfa 140

b) “Language Hub” Kitabında Öneride Bulunma Söz eylemlerinin Belirtik Sunuluşu

FUNCTIONAL LANGUAGE
Making suggestions

A Match the two halves of the extracts from the video.

Making a suggestion

- 1 Have you tried
- 2 What about
- 3 The best thing might be
- 4 If I were you, I'd
- 5 Why don't we
- 6 We could

- a cook something delicious.
- b take some time to think about it.
- c talking to him about it?
- d put on some whipped cream and sprinkles?
- e sending a text or an email or something?
- f to just ask him if he got the letter.

B Complete the phrases in the table.

Saying no to a suggestion	Saying yes to a suggestion
No, I _____, I don't know what to say.	That's a good _____.
No, that wouldn't _____. To say what?	It's worth a _____.
That's a _____ idea. I'm already really embarrassed.	Good _____.

C 01:21-04:13 Watch the second part of the video and check your answers to Exercises A and B.

Şekil 27. Language Hub, sayfa 82

c) “Q Skills for Success Listening&Speaking” Kitabında İstekte Bulunma Söz Eylemlerinin Örtük Sunuluşu

SPEAKING SKILL Leading a group discussion

When discussing a topic in a group, it is important to choose one person to **lead the discussion**. The role of the leader is to guide the flow of the discussion. The leader:

- starts the discussion,
- gets comments from the members of the group,
- keeps the discussion on topic, and
- ends the discussion.

Here are some phrases you can use when you are leading a discussion.

Starting the discussion

☐ Today we’re going to discuss . . . Our topic today is . . .

Getting comments from different people

☐ What do you think, Reza? Lin, what’s your opinion?
☐ Do you have anything to add, Jon?

Keeping on topic

☐ Sorry, but can we keep to the topic? Let’s get back on topic.

Ending the discussion

☐ That’s all we have time for today. To sum up, then, . . . (summarize)

Şekil 28. *Q Skills for Success 2 Listening&Speaking*, sayfa 143

d) “Q Skills for Success 2 Listening&Speaking” Kitabında Öneride Bulunma Söz Eylemlerinin Belirtik Olarak Sunuluşu

SPEAKING SKILL Giving advice

The words *should*, *shouldn’t*, and *ought to* are used to give advice. Listen to these sentences.

☐ According to the teacher, we **should** remember that food customs change.
He **shouldn’t** drink a lot of soda.
They **ought to** eat more fish.

You can sound more polite by starting a sentence with *perhaps*.

☐ **Perhaps** you **should** eat more fruit and vegetables.

You can give stronger advice by adding *really*.

☐ You **really ought to** eat more fruit and vegetables.

Şekil 29. *Q Skills for Success 2 Listening&Speaking* , sayfa 46

e) “Pathways 2 Listening&Speaking and Critical Thinking” Kitabında Uyaruda

Bulunma Söz Eylemlerinin Örtük Olarak Sunuluşu

B Work with a partner. Read the situations. Then talk about results for each situation. Use the future real conditional.

> You won't have healthy teeth if you eat a lot of sugar.

1. you eat a lot of sugar	4. you don't eat enough fruits and vegetables
2. you drink coffee late at night	5. people learn how to cook
3. children eat a lot of fast food	6. I eat a very big lunch

Şekil 30. Pathways 2 Listening&Speaking and Critical Thinking, sayfa 108

f) “Skillful 2 Listening& Speaking” Kitabında Öneride Bulunma Söz Eylemlerinin

Örtük Olarak Sunuluşu

Now look here. That's me. As you can see in this photo, I was part of a snorkeling tour. It was advertised as an eco-tour. A group of us went snorkeling to see and photograph the coral. Then I saw people standing on the coral. It was awful. That's why I want to end with some tips. If you decide you want to go on an eco-tour, keep these tips in mind.

- 1 Don't accept everything you hear or read. Many tour companies only use terms like “eco” and “green” to attract people.
- 2 Search for reviews of companies online. That's what I do.
- 3 Check the group size. Imagine the harm a group of 35 can do versus a group of four.
- 4 Make sure companies follow the rules of eco-tourism. Ask lots of questions.
- 5 Make sure local people benefit. But remember this: buying a local product from a store may not be enough. See if the money goes directly to helping local communities.
- 6 Make sure the accommodation is built from renewable materials. Renewable materials are natural materials; for example, wood, stone, bamboo, and grass.

Şekil 31. Skillful 2 Listening& Speaking, dinleme bölümü çeviri yazısı

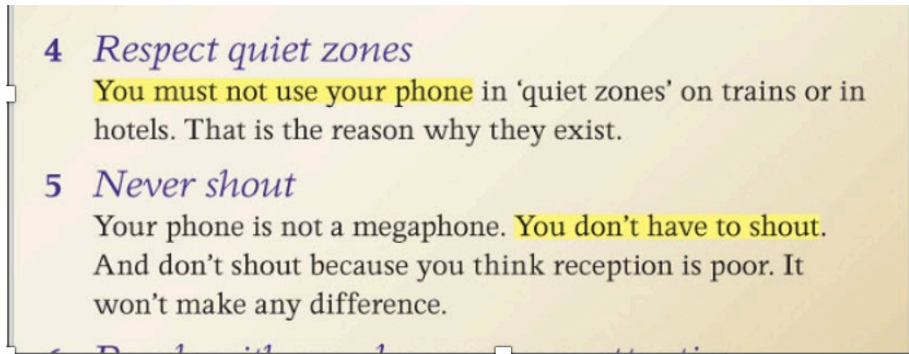
g) “English File Intermediate” Kitabında Emretme Söz Eylemlerinin Örtük Olarak

Sunuluşu

In pairs, tell each other about your article, using questions 1–4 to help you.

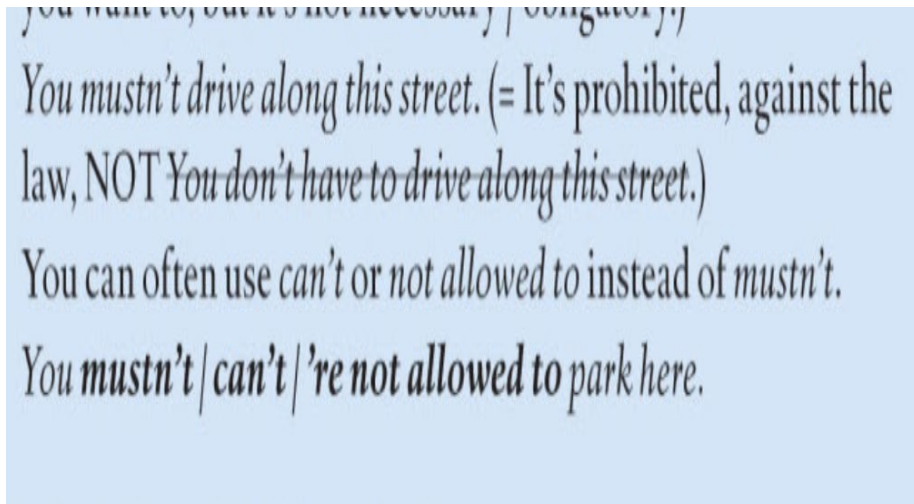
Şekil 32. English File Intermediate, sayfa 28

h) “English File Intermediate” Kitabında Yasaklama Söz Eylemlerinin Örtük Olarak Sunuluşu

Şekil 33. English File Intermediate, sayfa 39

i) “English File Intermediate” Kitabında Yasaklama Söz Eylemlerinin Belirtik Olarak Sunuluşu

Şekil 34. English File Intermediate, sayfa 139

j) “Speakout Intermediate” Kitabında Öneride Bulunma Söz Eylemlerinin Örtük Olarak

Sunuluşu

speakout TIP

There are different ways to group multi-word verbs (including phrasal verbs) in your notebook. For example, you can group them by topic (e.g. weather, travel, work), or by preposition (e.g. multi-word verbs with *on*, *over*, *by*). Decide how you want to group them and then add the phrases to your notebook.

Şekil 35. *Speakout Intermediate*, sayfa 70

k) “Speakout Intermediate” Kitabında Öneride Bulunma Söz Eylemlerinin Belirtik

Olarak Sunuluşu

10.3	giving advice/ warnings	Advice Make sure you ... / If I were you, I'd ... Don't forget to ... / You need to ... The most important thing is to ...	Warnings Watch out for ... / Be careful to/of ... Don't ... (or else ...) / You'd better ... Whatever you do, don't ...
-------------	------------------------------------	--	---

Şekil 36. *Speakout Intermediate*, sayfa 146

EK 3-KATILIMCI ÖĞRENCİLERE UYGULANAN SORMACA SORULARI

Demografik Bilgiler

Cinsiyet: Kadın ☐ Erkek ☐
Yaş:
Şu anda hazırlık öğrencisiyim. ☐
Şu anda bölüm öğrencisiyim. ☐
Yurtdışında bulundunuz mu? Evet ☐ Hayır ☐ Cevabınız evet ise aşağıdaki soruları yanıtlayınız. Hangi ülkede ve ne kadar süreyle bulundunuz? Yurtdışında ne amaçla bulundunuz?

Selamlama ve vedalaşma, istekte bulunma, istekleri kabul etme veya reddetme, iltifat etme ve iltifatlara yanıt verme, özür dileme, teşekkür etme vb., bazı söz eylem (speech act) örnekleridir.

Türkçe ’deki söz eylemler ile ilgili bazı örnekler şu şekildedir:

Sinemaya gitmeye **ne dersin**? (Öneride bulunma söz eylemi)

Üzgünüm, ancak bugün başka planım var. (reddetme söz eylemi)

İngilizce 'deki söz eylemler ile ilgili bazı örnekler aşağıdaki gibidir:

I can't, I'm sorry (apology speech act)

That's a good idea, but...(refuse)

Thanks... (speech act of thanking)

I advise you to.... (speech act of suggestion)

1) Anadilimde söz eylemlerin kullanım amaçlarını biliyorum.

☐ Evet ☐ Hayır

2) İngilizcede söz eylemlerin kullanım amaçlarını biliyorum.

☐ Evet ☐ Hayır

3) İngilizce derslerinde, söz eylemlerle **ilk** olarak nasıl karşılaşmak istersiniz? (Aşağıdaki ifadelerden **yalnızca birini** seçiniz).

Söz eylemlerle **ilk** olarak;

☐ **a)** Okuma metninde karşılaşmak isterim.

☐ **b)** Anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı dinleme alıştırmasında karşılaşmak isterim.

☐ **c)** Söz eylemlerin kullanım amaçlarının yer aldığı bilgilendirici tablolarla karşılaşmak isterim.

☐ **d)** Anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı videolarla karşılaşmak isterim.

4) İngilizce derslerinde söz eylem öğrenimine hangilerinin katkıda bulunacağını düşünüyorsunuz? Aşağıdaki cümleyi sizin için en uygun ifadeyi seçerek tamamlayınız. **(Birden fazla ifade işaretleyebilirsiniz).**

İngilizce derslerinde;

☐ a) çeşitli güç, mesafe ve kibarlık değişkenlerine bağlı olarak sunulan örnek durumlar üzerine yürütülen sınıf tartışmalarının,

☐ b) bilgilendirici notların,

☐ c) ikili çalışma etkinliklerinin,

☐ d) hedef söz eylemlerin (öğretmenin öğrencilerin öğrenmelerini istediği söz eylemler)

yer aldığı anadili konuşucularının ikili konuşmalarının,

☐ e) drama kullanımının,

☐ f) rol oyunlarının

☐ g) tartışma etkinliklerinin,

☐ h) söylem tamamlama görevlerinin (diyaloga uygun ifade yerleştirme),

☐ i) edimsel farkındalığı arttırıcı etkinlikler ve bilinç artırma görevlerinin (İngilizce yapıya dikkat çekilerek, öğrencinin yapıyı kendisinin fark etmesini ve kullanmasını sağlayan görevlerin),

☐ j) hedef söz eylemlerin anadilimizle karşılaştırılmasının istenmesinin,

☐ k) öğretmenlerin hedef söz eylemlerle ilgili açıklamalar yapmalarının

karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimime katkıda bulunacağını düşünüyorum.

5) İngilizce derslerinde söz eylemleri ne şekilde öğrenmek istersiniz? (**Yalnızca bir seçeneği işaretleyiniz**).

☐ a) Söz eylemlerin doğrudan öğretilmesi/sunulması

☐ b) Söz eylemlerin sezdirimsel/örtük olarak öğretilmesi/ sunulması

6) İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylemlere verilen yer sizce yeterli midir? (**Yalnızca bir seçeneği işaretleyiniz**).

☐ Evet ☐ Hayır

7) İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem üretimine katkıda bulunduğunu düşünüyorum.

☐ Evet ☐ Hayır

8) İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi ihtiyacımı karşıladığını düşünüyorum.

☐ Evet ☐ Hayır

9) Öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi ile ilgili ihtiyaçlarıma yer verildiğini düşünüyorum.

☐ Evet ☐ Hayır

10) Görsel- işitsel ders araçlarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimime katkıda bulunduğunu düşünüyorum.

☐ Evet ☐ Hayır

11) İngilizce derslerinde söz eylem kullanımı nasıl sınanmalıdır? (**Birden fazla ifade işaretleyebilirsiniz**).

☐ **a)** Okuduğunu anlama etkinlikleriyle

☐ **b)** İkili konuşma etkinlikleriyle

☐ **c)** Yazma etkinlikleriyle

☐ **d)** Sözlü anlatım etkinlikleriyle

12) İngilizce derslerinde söz eylem öğrenimi için ayrılan zaman yeterlidir.

☐ Evet

☐ Hayır

13) İngilizce derslerinde söz eylem öğrenimi için ayrılan çaba (etkinlik çeşitliliği, yinelemeler, pekiştirme alıştırmaları) yeterlidir.

☐ Evet

☐ Hayır

İngilizce derslerinde söz eylem öğrenimi ile ilgili belirtmek istediğiniz hususlar varsa belirtiniz.

.....

...

EK 4- ÖĞRETİM GÖREVLİLERİNE UYGULANAN SORMACA SORULARI

Demografik Bilgiler

Cinsiyet: Kadın ☐ Erkek ☐
Yaş:
Kaç yıldır yabancı dil olarak İngilizce öğretiyorsunuz? 1-5 ☐ 6-10 ☐ 10-15 ☐ 16-20 ☐ 20 + ☐
Yurtdışında öğretmenlik yaptınız mı? Evet ☐ Hayır ☐
Eğitim durumunuz (Lütfen eğitim durumunuzu işaretleyiniz. Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz). Lisans ☐ Yüksek lisans ☐ Doktora (İngilizce öğretimi) ☐ Doktora (Diğer) ☐ Celta (Yetişkinlere İngilizce Öğretme Sertifikası) ☐ Delta (Yetişkinlere İngilizce Öğretiminde Diploma) ☐

Selamlama ve vedalaşma, istekte bulunma, istekleri kabul etme veya reddetme, iltifat etme ve iltifatlara yanıt verme, özür dileme, teşekkür etme vb., bazı söz eylem(speech act) örnekleridir.

Türkçe 'deki söz eylemler ile ilgili bazı örnekler şu şekildedir:

Sinemaya gitmeye **ne dersin?** (Öneride bulunma söz eylemi)

Üzgünüm, ancak bugün başka planım var. (reddetme söz eylemi)

İngilizce 'deki söz eylemler ile ilgili bazı örnekler aşağıdaki gibidir:

I can't, I'm sorry (apology speech act)

That's a good idea, but...(speech act of refusal)

Thanks... (speech act of thanking)

I advise you to.... (speech act of suggestion)

1) Anadilimde söz eylemlerin (speech act) kullanım amaçlarını biliyorum.

☐ Evet ☐ Hayır

2) İngilizce derslerinde söz eylemlerin kullanım amaçlarını biliyorum.

☐ Evet ☐ Hayır

3)İngilizce derslerinde, öğrenciler söz eylemlerle **ilk** olarak nasıl karşılaşmalıdır? (**Aşağıdaki ifadelerden yalnızca birini seçiniz**).

Söz eylemlerle **ilk** olarak;

- ☐ a) okuma metninde karşılaşılmalıdır.
- ☐ b) anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı dinleme alıştırmalarında karşılaşılmalıdır.
- ☐ c) söz eylemlerin kullanım amaçlarının yer aldığı bilgilendirici tablolarla karşılaşılmalıdır.
- ☐ d) anadili konuşucularının ikili konuşmalarının yer aldığı videolarla karşılaşılmalıdır.

Diğer- varsa belirtiniz.....

4) İngilizce derslerinde söz eylem öğretimine hangilerinin katkıda bulunacağını düşünüyorsunuz?

İngilizce derslerinde;

- ☐ a) çeşitli güç, mesafe ve kibarlık değişkenlerine bağlı olarak sunulan örnek durumlar üzerine yürütülen sınıf tartışmalarının,
- ☐ b) bilgilendirici notların,
- ☐ c) ikili çalışma etkinliklerinin,
- ☐ d) hedef söz eylemlerin (öğretmenin öğrencilerin öğrenmelerini istediği söz eylemler) yer aldığı anadili konuşucularının ikili konuşmalarının,
- ☐ e) drama kullanımının,
- ☐ f) rol oyunlarının,
- ☐ g) tartışma etkinliklerinin,
- ☐ h) söylem tamamlama görevlerinin (diyaloga uygun ifade yerleştirme),
- ☐ ı) bilinç arttırma görevlerinin (hedef yapıya dikkat çekilerek, öğrencinin yapıyı kendisinin fark etmesini ve kullanmasını sağlayan görevler),

- ☐ i) hedef söz eylemlerin öğrencilerin anadilleriyle karşılaştırılmasının istenmesinin,
- ☐ j) öğretmenlerin hedef söz eylemlerin kullanım ve işlevleriyle ilgili açıklamalar yapmalarının;

karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimine katkıda bulunacağını düşünüyorum.

Diğer- varsa belirtiniz.....

5) İngilizce derslerinde söz eylemler ne şekilde öğretilmelidir? (Yalnızca bir seçeneği işaretleyiniz).

- ☐ a) Söz eylemlerin doğrudan öğretilmesi/sunulması
- ☐ b) Söz eylemlerin sezdirimsel /örtük olarak öğretilmesi/sunulması

6) İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylemlere verilen yer sizce yeterli midir? (Yalnızca bir seçenek işaretleyiniz).

- ☐ Evet ☐ Hayır

7)İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarının öğrencilerin karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem üretimine katkıda bulunduğunu düşünüyorum.

- ☐ Evet ☐ Hayır

8) İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi ihtiyacını karşıladığını düşünüyorum.

- ☐ Evet ☐ Hayır

9) Öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi ile ilgili öğrenci ihtiyaçlara yer verildiğini düşünüyorum.

☐ Evet ☐ Hayır

10) Görsel- işitsel ders araçlarının karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretime katkıda bulunduğunu düşünüyorum.

☐ Evet ☐ Hayır

11) İngilizce derslerinde söz eylem kullanımı nasıl sınanmalıdır? (Birden fazla ifade işaretleyebilirsiniz).

☐ a) Okuduğunu anlama etkinlikleriyle

☐ b) İkili konuşma etkinlikleriyle

☐ c) Yazma etkinlikleriyle

☐ d) sözlü anlatım etkinlikleriyle

Diğer- varsa belirtiniz.....

12) İngilizce derslerinde söz eylem öğretimi için ayrılan zaman yeterlidir.

☐ Evet ☐ Hayır

13) İngilizce derslerinde söz eylem öğretimi için ayrılan çaba (etkinlik çeşitliliği, yinelemeler, pekiştirme alıştırmaları) yeterlidir.

☐ Evet ☐ Hayır

İngilizce derslerinde söz eylem öğretimi ile ilgili belirtmek istediğiniz hususlar varsa belirtiniz.

.....

EK 5- KATILIMCI ÖĞRENCİLERE UYGULANAN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI

Selamlama ve vedalaşma, istekte bulunma, istekleri kabul etme veya reddetme, iltifat etme ve iltifatlara yanıt verme, özür dileme, teşekkür etme vb., bazı sözeylem örnekleridir.

Sizi karı-koca ilan ediyorum.

Üzgünüm, ancak bugün başka planım var.

I can't, I'm sorry

That's a good idea, but...

Thanks...

I advise you to....

1. Söz eylem kavramını duydunuz mu?
2. Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?
3. İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?
4. Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?
5. Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

6. Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?
7. İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?
8. İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?
9. İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle **ilk** olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?
10. Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?
11. İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.
12. İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?
13. İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
14. İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?
15. Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamamanızı nasıl sağlayabilir?
16. İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?
17. İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

EK 6- ÖĞRETİM GÖREVLİLERİNE UYGULANAN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI

Selamlama ve vedalaşma, istekte bulunma, istekleri kabul etme veya reddetme, iltifat etme ve iltifatlara yanıt verme, özür dileme, teşekkür etme vb., bazı söylem örnekleridir.

Sizi karı-koca ilan ediyorum.

Üzgünüm, ancak bugün başka planım var.

I can't, I'm sorry.

That's a good idea, but...

Thanks...

I advise you to....

1. Söz eylem kavramını duydunuz mu?
2. Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?
3. İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?
4. Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?
5. Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

6. Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?
7. İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşır?
8. İngilizce sınıflarında, öğrencilerin söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmaları gerektiğini düşünüyorsunuz?
9. İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle **ilk** olarak nasıl karşılaşmalıdırlar?
10. Söz eylem öğretiminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine etkisi nedir?
11. İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.
12. İngilizce derslerinizde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlanır?
13. İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
14. İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer verilebilir?
15. Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerin hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmelerini ve anlamalarını nasıl sağlayabilir?
16. İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimi nasıl sınanmalıdır?
17. İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimini engelleyen etmenler nelerdir?

EK 7- SORMACALARA AİT PİLOT UYGULAMA BULGULARI

Sormacaya Dahil Edilen Katılımcı Öğrencilere Ait Pilot Uygulama Bulguları

İstatistiksel yöntem: Verilerin tanımlayıcı istatistiklerinde ortalama, standart sapma, medyan en düşük, en yüksek, frekans ve oran değerleri kullanılmıştır. Analizlerde SPSS 28.0 programı kullanılmıştır.

Sormacaya Dahil Edilen Öğrencilere Ait Demografik Bilgiler

	Min-Mak	Medyan	Ort.±ss/n-%
Yaş	18.0 - 29.0	21.0	21.3 ± 2.2
<i>Cinsiyet</i>			
Erkek			69 68.3%
Kadın			32 31.7%
<i>Hangi Bölümde Öğrencisiniz?</i>			
Bölüm Öğrencisiyim.			51 50.5%
Hazırlık Öğrencisiyim.			50 49.5%
<i>Yurt Dışında Bulundunuz Mu? / Hangi Ülkede Bulundunuz?</i>			
(-)			91 90.1%
(+)			10 9.9%
<i>Almanya</i>			2 2.0%

<i>Almanya - Fransa</i>	2	2.0%
<i>Amerika</i>	1	1.0%
<i>Hollanda</i>	1	1.0%
<i>İtalya</i>	1	1.0%
<i>Kıbrıs</i>	1	1.0%
<i>Rusya, Türkiye</i>	1	1.0%
<i>Saray Bosna, Belgrad</i>	1	1.0%

Ne Kadar Süreyle Bulundunuz?

4 Gün	1	1.0%
2 Hafta	3	3.0%
1 Ay	2	2.0%
2 Ay	1	1.0%
3 Ay	1	1.0%
6 Ay	1	1.0%
2 Yıl	1	1.0%

Yurtdışında Ne Amaçla Bulundunuz?

Gezi	4	4.0%
Akraba Ziyareti	2	2.0%
Eğitim	2	2.0%

İş	1	1.0%
Tatil	1	1.0%
Turist	1	1.0%
Yönetim Stajı	1	1.0%

Öğrencilerin İngilizce Söz Eylem Öğrenimine Yönelik Görüşleri

	n	%
Anadilimde Söz Eylemlerin Kullanım Amaçlarını Biliyorum.		
Evet	99	98.0%
Hayır	2	2.0%
İngilizcede Söz Eylemlerin Kullanım Amaçlarını Biliyorum.		
Evet	90	89.1%
Hayır	11	10.9%
İngilizce Derslerinde Söz Eylemlerle İlk Olarak Nasıl Karşılaşmak İstersiniz?		
Anadili Konuşucularının İkili Konuşmalarının Yer Aldığı Dinleme Alıştırmalarında Karşılaşmak İsterim.	34	33.7%
Söz Eylemlerin Kullanım Amaçlarının Yer Aldığı Bilgilendirici Tablolarla Karşılaşmak İsterim.	25	24.8%

Anadili Konuşucularının İkili Konuşmalarının Yer Aldığı Videolarla Karşılaşmak İsterim.	24	23.8%
---	----	-------

Okuma Metninde Karşılaşmak İsterim.	18	17.8%
-------------------------------------	----	-------

İngilizce Derslerinde Söz Eylem Öğrenimine Hangilerinin Katkıda Bulunacağını Düşünüyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

İkili Çalışma Etkinliklerinin	53	52.5%
-------------------------------	----	-------

Bilgilendirici Notların	46	45.5%
-------------------------	----	-------

Öğretmenlerin Hedef Söz Eylemlerle İlgili Açıklamalar Yapmalarının

Karşılıklı Konuşma Becerisine Yönelik Söz Eylem Öğrenimine	43	42.6%
--	----	-------

Katkıda Bulunacağını Düşünüyorum.

Drama Kullanımının	43	42.6%
--------------------	----	-------

Çeşitli Güç, Mesafe ve Kibarlık Değişkenlerine Bağlı Olarak Sunulan

Örnek Durumlar Üzerine Yürütülen Sınıf Tartışmalarının	40	39.6%
--	----	-------

Tartışma Etkinliklerinin	37	36.6%
--------------------------	----	-------

Rol Oyunlarının	34	33.7%
-----------------	----	-------

Öğretmenin Öğrencilerin Öğrenmelerini İstedığı Söz Eylemler Yer

Aldığı Anadili Konuşucularının İkili Konuşmalarının	30	29.7%
---	----	-------

Hedef Söz Eylemlerin Anadilimizle Karşılaştırılmasının İstenmesinin	30	29.7%
---	----	-------

Söylem Tamamlama Görevlerinin	29	28.7%
-------------------------------	----	-------

İngilizce Yapıya Dikkat Çekilerek, Öğrencinin Yapıyı Kendisinin Fark Etmesini Ve Kullanmasını Sağlayan Görevlerin	25	24.8%
---	----	-------

<i>İngilizce Derslerinde Söz Eylemleri Ne Şekilde Öğrenmek İstersiniz?</i>		
Söz Eylemlerin Doğrudan Öğretilmesi/Sunulması	69	68.3%
Söz Eylemlerin Sezdirimsel/Örtük Olarak Öğretilmesi/ Sunulması	32	31.7%

<i>İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarında, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Söz Eylemlere Verilen Yer Sizce Yeterli Midir?</i>		
Evet	33	32.7%
Hayır	68	67.3%

Öğrencilerin İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Söz Eylemlere İlişkin Görüşleri

	n	%
<i>İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarının Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Üretimine Katkıda Bulunduğunu Düşünüyorum.</i>		
Evet	45	44.6%
Hayır	56	55.4%

İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarının Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğrenimi İhtiyacımı Karşılıdığını Düşünüyorum.

Evet	46	45.5%
Hayır	55	54.5%

Öğrencilerin Söz Eylem Öğretiminin Öğretim Planındaki Yerine İlişkin Görüşleri

	n	%
<i>Öğretim Programında, Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğrenimi İle İlgili İhtiyaçlarıma Yer Verildiğini Düşünüyorum.</i>		
Evet	65	64.4%
Hayır	36	35.6%

Görsel-İşitsel Ders Araçlarının Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğrenimime Katkıda Bulunduğunu Düşünüyorum.

Evet	79	78.2%
Hayır	22	21.8%

İngilizce Derslerinde Söz Eylem Kullanımı Nasıl Sınanmalıdır? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

İkili Konuşma Etkinlikleriyle	73	72.3%
Sözlü Anlatım Etkinlikleriyle	55	54.5%

Okuduğunu Anlama Etkinlikleriyle	48	47.5%
Yazma Etkinlikleriyle	34	33.7%

<i>İngilizce Derslerinde Söz Eylem Öğrenimi İçin Ayrılan Zaman Yeterlidir.</i>		
Evet	33	32.7%
Hayır	68	67.3%

<i>İngilizce Derslerinde Söz Eylem Öğrenimi İçin Ayrılan Çaba Yeterlidir.</i>		
Evet	45	44.6%
Hayır	56	55.4%

Sormacaya Dahil Edilen Öğretim Görevlilerine Ait Pilot Uygulama Bulguları

İstatistiksel yöntem: Verilerin tanımlayıcı istatistiklerinde ortalama, standart sapma, medyan en düşük, en yüksek, ve frekans değerleri kullanılmıştır. Analizlerde SPSS 28.0 programı kullanılmıştır.

Öğretim Görevlilerinin İngilizce Söz Eylem Öğretimine Yönelik Görüşleri

	n
<i>Anadilimde Söz Eylemlerin Kullanım Amaçlarını Biliyorum.</i>	
Evet	15
Hayır	0

İngilizce Derslerinde Söz Eylemlerin Kullanım Amaçlarını Biliyorum.

Evet	15
Hayır	0

İngilizce Derslerinde, Öğrenciler Söz Eylemlerle İlk Olarak Nasıl Karşılaşmalıdır?

Anadili Konuşucularının İkili Konuşmalarının Yer Aldığı Videolarla Karşılaşılmalıdır.	9
Anadili Konuşucularının İkili Konuşmalarının Yer Aldığı Dinleme Alıştırmalarında Karşılaşılmalıdır.	3
Okuma Metninde Karşılaşılmalıdır.	2
Söz Eylemlerin Kullanım Amaçlarının Yer Aldığı Bilgilendirici Tablolarla Karşılaşılmalıdır	1

İngilizce Derslerinde Söz Eylemle Öğretime Hangilerinin Katkıda Bulunacağını Düşünüyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

a) Çeşitli Güç, Mesafe ve Kibarlık Değişkenliklerine Bağlı Olarak Sunulan Örnek Durumlar Üzerine Yürütülen Sınıf Tartışmalarının	7
b) Bilgilendirici Notların	3
c) İkili Çalışma Etkinliklerinin	10
d) Hedef Söz Eylemlerinin (Öğretmenin Öğrencilerin Öğrenmelerini İstedığı Söz Eylemler)	10
Yer Aldığı Anadili Konuşmacılarının İkili Konuşmalarının	
e) Drama Kullanımının	-
f) Rol Oyunlarının	10
g) Tartışma Etkinliklerinin	5
h) Söylem Tamamlama Görevlerinin (Diyaloga Uygun İfade Yerleştirme	7

ı) Bilinç Artırma Görevlerinin (Hedef Yapıya Dikkat Çekilerek, Öğrencinin Yapıyı Kendisinin Fark Etmesini ve Kullanmasını Sağlayan Görevler	7
j) Hedef Söz Eylemlerinin Öğrencilerin Ana Dilleriyle Karşılaştırılmasının İstenmesinin	7
k) Öğretmenlerin Hedefe Söz Eylemlerin Kullanım ve İşlevleriyle İlgili Açıklamalar Yapmalarının	7
<i>İngilizce Derslerinde Söz Eylemler Ne Şekilde Öğretilmelidir?</i>	
Söz Eylemlerin Sezdirimsel /Örtük Olarak Öğretilmesi/Sunulması	10
Söz Eylemlerin Doğrudan Öğretilmesi/Sunulması	5
<i>İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarında, Karşılıklı Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Söz Eylemlere Verilen Yer Sizce Yeterli Midir?</i>	
Evet	6
Hayır	9
<i>İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarının Öğrencilerin Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Üretimine Katkıda Bulunduğunu Düşünüyorum.</i>	
Evet	13
Hayır	2
<i>İngilizce Derslerinde Kullanılan Ders Kitaplarının Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimi İhtiyacını Karşıladığını Düşünüyorum.</i>	
Evet	9
Hayır	6
<i>Öğretim Programında, Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimi İle İlgili Öğrenci İhtiyaçlarına Yer Verildiğini Düşünüyorum.</i>	

Evet	8
Hayır	7
<i>Görsel-İşitsel Ders Araçlarının Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimine Katkıda Bulunduğunu Düşünüyorum.</i>	
Evet	14
Hayır	1
<i>İngilizce Derslerinde Söz Eylem Kullanımı Nasıl Sınanmalıdır?(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).</i>	
İkili Konuşma Etkinlikleriyle	15
Sözlü Anlatım Etkinlikleriyle	9
Okuduğunu Anlama Etkinlikleriyle	8
Yazma Etkinlikleriyle	4
<i>İngilizce Derslerinde Söz Eylem Öğretimi İçin Ayrılan Zaman Yeterlidir.</i>	
Evet	5
Hayır	10
<i>İngilizce Derslerinde Söz Eylem Öğretimi İçin Ayrılan Çaba Yeterlidir.</i>	
Evet	4
Hayır	11

EK 8- HAZIRLIK ÖĞRENCİSİ KATILIMCILARA UYGULANAN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞMELERİN ÇEVİRİYAZILARI

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 1(H.Ö.K.1)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.1: Daha önce sadece hocaların attığı bir ankette gördüm ve öğrendim. Aslında bildiğimiz şeylermiş ama kavram olarak orada öğrendim.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.1: Bilmiyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.1: “Let’s go to the cinema”, “Shall I”, “Would you like” gibi kalıplar. Daha basit anlaşmalar ve geçiştirmeler için kullanılır.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.1: Evet. Söz eylem denmese de öneri, istek, ricalarda var.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.1: Açıkçası sınıflandırmalarını bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.1: Bilmiyorum. Ama tahmin etmem gerekirse öneriler olabilir. İstedığımız şeye karşımızdakini yönlendiriyoruz.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

H.Ö.K.1: Çok basit ifadeler olduğu için ilk kalıplar, A1’de başlıyoruz. “Özür dilerim.” “Teşekkür ederim.” gibi basit ifadeler.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.1: Bunlar günlük hayatta çok karşılaştığımız şeyler olduğu için direkt A1’de başlanması mantıklı.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.1: Bence ilk olarak bir öğretmenden öğrenmek daha mantıklı. Çünkü biz hep böyle alıştırıldık.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.1: İngilizce sınıflarında Türkçe konuşmak yasaksa eğer bence bu yapılar çok geliştirici. Karşımızdakiyle iletişim kurmayı sağlıyor. Arkadaşlarımızla ve öğretmenimizle bu yapıları pratik ettikten sonra dışarıda bir yabancıyla daha rahat konuşuruz.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.1: Doğrudan öğretmen sunmasıyla öğrenmek isterim. Dediğim gibi zaten ilk seviyede çok bir altyapımız olmadan başlıyoruz. Geçmişte de bize hep doğrudan kalıplar verildiği için alışkın olduğumuz şey öğretmenin bize anlatması.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.1: Genel olarak İngilizcede özür çok dleniyor. “I’m sorry. I can’t” gibi şeyler. Bir de erteleme, teşekkür etme. Tabi bunların nazik hallerini de öğreniyoruz. Kibar bir dil olduğunu düşünüyorum.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.1: Evet düşünüyorum. Gerekli önem veriliyor bence.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.1: Bunun için ayrı konuşma etkinlikleri düzenleniyor. Öğretmenlerimiz “konuşmadan öğrenemezsiniz”. Diyorlar. Öğretmenlerimizle karşılıklı konuşma ya da arkadaşımızla konuşma. Bu tür etkinlikler çok yapılıyor. Başka ne tür etkinlikler olabilir bilemiyorum.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.1: Öğretmenin konuşmasında bunlara çok yer vermesi gerekiyor. Zaten biz öğretmenin konuştuklarını çok dikkatli dinliyoruz. Kendi konuşmalarında ve bunları anlatırken bahsederse gayet güzel bir öğretim olur bizler için.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K1: Bu tür şeylerin sınanması için kesinlikle speaking sınavları çok gerekli. Öğrencinin öğrenip öğrenmediğini anlamak için en iyi yöntem bence bu. Sınıf önünde utangaçlıktan dolayı çok konuşmak istemiyor öğrenciler. Öğrenciyle öğretmen arasında ayrı bir zamanda soru cevap şeklinde bir sınav olabilir. Ya da ikişerli diyalog şeklinde bir arkadaşımızla konuşabiliriz bu sınavda. Canlandırma gibi. Ama sınıf önünde zorlayıcı olur özgüven eksikliğimizden dolayı.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K1: Anadil konuşulması sınıfta. Ya da aşırı kalabalık sınıflar olabilir. Diyalog oluşturmaya zaman kalmayabilir. Öğretmen de ilgilenemez.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 2 (H.Ö.K.2)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.2: Evet duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.2: Reddetme, kabul etme, önerme vb.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.2: Reddetme olarak mesela” I’m sorry. I’m busy”. Ya da kabul etme olarak “Ok. Sure”. Gibi ifadeler olabilir. Bunlar mesela karşımızdaki biri soru sorduğunda onu kabul edebiliriz, reddedebiliriz. Ya da müsait değilsek onu başka bir güne erteleyebiliriz. Öneride bulunabiliriz. Yani konuşmada 2 kişinin birbirini anlamasına, iletişimde bulunmasına yarıyor. İletişimi kuvvetlendiriyor.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.2: Evet.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.2: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.2: Gidelim mi? Yapalım mı? Olabilir. Öneri.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

H.Ö.K.2: Düşük düzeyde temel olanlarla başladık. Şu anda B1’deyim. Cümleler, kalıplar daha uzadı.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.2: Bence temelden başlamalı ilk düzeyden. Sonradan başlasaydı kopukluk olacaktı. Diyalog oluşturmada zorlanacaktım. Şimdi her seviyede üzerine başka yapılar eklene eklene gidiyor.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.2: Bir videoda olsa daha iyi anlıyorum. Hem görsel hem işitsel olduğu için. Videoda iki kişinin diyalogu olabilir.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.2: Herhangi bir konu üzerinde İngilizce konuşmam gerektiğinde takılmadan konuşmama yardımcı olabilir. Yani ikili diyalogda akıcılığı sağlar.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.2: Bence sezdirilerek daha uygun olur. Ezberden ziyade ya da bizim kalıpları ezberlememizden ziyade bizim de biraz çabalayıp çıkarımda bulunmamız daha eğlenceli ve öğretici olur. Diyaloglardan bu yapıları çıkartabiliriz.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.2: Genellikle “Would you like to...?” “Shall we...” kalıpları var. Yani öneri ve istek diyebiliriz. Kibar yapıları kullanıyoruz, öğreniyoruz.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.2: Evet yeterli.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.2: Ders içinde 2'li gruplar halinde arkadaşlarımızla konuşuyoruz. Canlandırma olabiliyor. Garson ve müşteri diyalogu gibi. Bunlar çok eğlenceli oluyor. Daha çok yapılabilir. Onun haricinde öğretmenimiz bizden sunum hazırlamamızı istiyor. Bu esnada İngilizce konuşuyoruz. Bu söz eylemleri kullanıyoruz. Öğretmenlerimiz ayrıca seviye kitaplarını okumamızı öneriyor. Oralarda da oluyor konuşmalarda bu yapılar. Sorduğumuzda yardımcı oluyorlar.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.2: Öğretmenle birlikte yapmamız daha uygun olur. Yani öğretmen bir diyalogu videoda gösteriyorsa belki altyazılarıyla beraber bizim öğretmenle beraber çözümlememiz. Ya da ilk örneği ya da diyalogu birlikte oluşturmamız. Öbür türlü çok stres oluyor.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.2: Diyalog şeklinde olabilir. Bir konu verilip biz ona uygun bir diyalog oluşturup konuşabiliriz arkadaşlarımızla. Ya da bir tartışma konusu olursa arkadaşlarımızla grup halinde tartışılabilir yine İngilizceyi ve bu yapıları kullanarak. Yani bunların değerlendirilmesi mutlaka

konuşmayla olmalı. Şu anda mesela hocamız bir konu veriyor. Sunum yapıyoruz speaking ödevi olarak. Sınavda da birebir sorular soruluyor. Ödevler ve ders içi etkinliklerimiz de kur sonu değerlendirilmesinde puanlanıyor. Bence birebir sunum yerine ikili bir şeyler olsa daha faydalı olur gibi. Ya da video çekebiliriz lisede yapıyorduk biz.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.2: Öğrenciler olarak stres yaptığımızda takılıyoruz. Baskı altında olmak olabilir.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 3 (H.Ö.K.3)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.3: Duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.3: “Merhaba tanışabilir miyiz? “Tanışma, selam, öneri gibi.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.3: Greetings, selamlaşma. Öneri var “shall we” gibi.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.3: Evet. Var diyaloglarda geçiyor. Ama özel olarak hatırlamıyorum. “Should vb.” gramerde geçiyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.3: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.3: Açıkçası fikrim yok.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

H.Ö.K.3: B1’de var. Ama selamlaşma vb. A1’de var.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.3: A1’de olmalı basitçe.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.3: İlk başta küçük notlar olmalı tablo gibi. Videolar olmalı pekiştirmek için. Kullanım alanlarını daha fazla görmemiz önemli o yüzden video, tablolar ve bol bol diyalog görmemiz lazım diye düşünüyorum.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.3: Daha akıcı geçer konuşma. Karşılıklı olarak anlaşılır olmamıza sebep olur.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.3: Sezdirilerek diye düşünüyorum. Bazı öğrenciler direkt diyebilir. Çünkü onlar çıkarımda bulunamayabilir. Ama ben çaba gösterdiğimde anlamak için daha iyi öğreniyorum.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.3: Fikir beyan etme var.” I think gibi”, “advice” var. Bizim B1 kitabımızda daha çok konu üzerinden gidiyoruz. Görüş beyan ediyoruz. Ayrıca bir ünite ayrılmıyor.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.3: Aslında var. Alıştırmalarda geçiyor. Ama yetersiz kalıyor. Dediğim gibi ayrı bir ünite yok.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.3: Bir dinleme ya da video olabilir. Örnek konuşma-diyaloglar verilebilir. Daha sonrasında öğrencilere sorulabilir. “Senin cevabın ne olurdu?” gibi. Bunun gibi öğrenciyi harekete geçirici şeyler olabilir. Böylece örnekleri göre göre yapıları kavrarlar.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.3: Öğretmen daha çok soru sormalı. Bizim düşüncelerimizi harekete geçirecek şeyler yapmalı.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.3: Eğer önceden pratiği yapıldıysa konuşma sınavında olabilir. Çünkü biz genellikle kitapta geçen konu üzerinden arkadaşımızla tartışıyoruz. Bir diyalog oluşturma gibi bir durum olmuyor B1’de. Daha çok “arkadaşımızla tartışın” gibi bölümler oluyor. O yüzden söz eylemlerin pratiği yetersiz bence. O yüzden bunlar da diyaloga dayalı olduğundan sınıfta pratiği yapılabilir. Örnek durumlar diyaloglar oluşturulabilir. Sınıfta sunulabilir. Sınavda da bu şekilde bir konuşma sınavında arkadaşımızla konuşup değerlendirilebiliriz. İkili değerlendirme en uygunu bence.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.3: İçerik arttırılabilir söz eylem içeriği. Öğrenci sayısı olabilir. Bazen konu yetişecek diye belli konuşma aktivitelerini atladığımız oluyor. Ya da video ödevleri olabilir arkadaşlarımızla, önceki kurda hocamız bize böyle bir ödev vermişti. Üzerinde uğraşırken birçok yapıyı öğrenmiştik. Bence öğretmen de etkiliyor, zaman da, kitap da

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 4 (H.Ö.K.4)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.4: Duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.4: Ricada bulunma, teşekkür etme, reddetme, soru sorma gibi.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.4: İstekte bulunma, reddetme, soru sorma, tehdit etme gibi. Aslında günlük hayatımızda karşımızdakiyle konuşurken kullandığımız yapılar. Duygu düşüncelerimizi belirtiyoruz.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.4: Evet, ders içinde kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.4: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.4: Tavsiye olabilir sanki. Birine bir şey yapması içinde öneride bulunuyoruz. Harekete geçirmeye çalışıyoruz.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

H.Ö.K.4: A1’de başlıyor ama basit olarak. B1-B2’de daha ağır yapıları görüyoruz. Yani uzun. Hocalarımız da kullanıyor ders içinde “ışığı kapatır mısın?” Ya da “şu sayfayı açın” derken.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.4: İlk olarak A1’de olmalı.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.4: Öğretmen başta bunlardan bahsetmeli. Yapıları göstermeli.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.4: Etkiliyor. Konuşma daha etkili oluyor.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.4: Bence sezdirilerek. Cümle, diyalog içinde olmalı. Ben kullanımını görünce daha iyi anlıyorum. Daha doğal geliyor bana.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.4: Öneri çok var, tavsiye. Düşüncelerimiz çok soruluyor. Katılıp katılmadığımız.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.4: Evet kitapta çok speaking var. Öğretmenlerimiz de konuşturuyor.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.4: Online etkinlikler yapılıyor. Okulun Self Access Center'ı var. Orada da öğrenciler konuşabiliyor. Orada konuşma odaları var. Oralarda arkadaşlarımızla konuşabiliyorduk. Diyalog ya da grup halinde. Genellikle öğrenciler kendi arasında konuşuyor. Bunlar gayet güzel. Bunun dışında belki bu diyaloglara duygu katarak tiyatro gibi bir şeyler yapabiliriz arkadaşlarımızla. Hem eğlenceli ve akılda kalıcı olur. Senaryosunu biz yazarız mesela. Kostümlerle falan güzel olur.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.4: Yani öğretmenlerimiz çok fazla speaking etkinliği yaptırıyorlar. İkili konuşturuyorlar. Bence konuşmaya teşvik etmek, sınıfta diyalog oluşturup sundurmak, hatalarımızı bizi rencide etmeden söylemesi gibi. Bunlar etkili. Bir de öğretmenimiz de bazen bir hikaye anlatıyor yapılarla. Bir olay örgüsü içerisinde kendi yaşamından şeylerden bahsediyor sınıfta. Bu çok akılda kalıcı oluyor. Ben hikâyeyi hatırlayıp yapıları anımsıyorum sonrasında.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.4: Hocalarımız birebir sorular sorup bizi konuşturursa güzel olur. Test şeklinde değil. Bizim zaten 2 yazma, 1 speaking taskımız var. Bir de konuşma sınavı oluyor kur sonunda. Bunlar yeterli bence. Belki konuşma ikili olabilir sınavda. Çünkü hocamız soru soruyor biz

cevap veriyoruz. Taskta da sunum yapıyoruz. Karşılıklı konuşma sınıf içinde oluyor ikili şekilde.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.4: Biz normal sınıfta işliyoruz. Ama bazı arkadaşlar amfide işliyor. Mevcutları 30-32 kişi. Orada zorluk olabilir konuşma etkinliklerinde. Öğretmen çok ilgilenemeyebilir.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 5 (H.Ö.K.5)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.5: Yani bu şekilde duymadım. Ama belli yapılar kullanıyoruz. Siz bahsedince anladım.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.5: Evet. Mesela “Yardımın için teşekkürler.” “İyi günler.” “Rica ederim.”

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.5: İnsanlara karşı tepkilerimizi belirtmekte kullanılıyorlar. İnsanların sormuş oldukları şeylere cevap verirken kullanırız.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.5: Evet tabi ki.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.5: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.5: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

H.Ö.K.5: Her seviyenin kendine ait kullandıkları yapılar var. Ama en çok A2’de öğrendim.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.5: Bence her seviyede olmalı. A2 B1’e doğru yoğunlaşmalı. Ben mesela dil öğrencisiydim. Biraz altyapım vardı. Ama bildiğim şeyler sınava yönelikti. Böyle konuşmaya, arkadaş ortamına yönelik kalıpları A2’de daha çok öğrendim diyebilirim.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.5: Öğretmenin anlatması daha kalıcı oluyor. Ayrıca dinlemelerde karşılaşmak isterim.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.5: Hem bir diyalogda nasıl cevap, tepki vereceğimi öğreniyorum. Hem de konuşma becerimi geliştiriyorum.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.5: Bence sezdirilerek olmalı. Çıkarımda bulunmalıyız. Ama öğretmenimiz de yardımcı olmalı.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.5: Genellikle rica cümlelerinde kullanıyoruz.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.5: Evet bence yeterli.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.5: Bence uygulamalardan, teknolojiiden yararlanılabilir. Ders dışı listening, writing etkinlikleri var onlardan yararlanılabilir. Aynı sınıfta olduğumuz arkadaşlarımızla dersten çıktıktan sonra İngilizce konuşabiliriz. Video çekebiliriz. Öğretmenimiz ödev verirse o videoyu çekeriz rol yaparak. Bunların dışında o dili konuşan kişilerle konuşulmalı diye düşünüyorum. Belki uygulamalar üzerinden olabilir mektup arkadaşı gibi. Ya da ben bir dönem Cambly kullanmıştım. Paralıydı ama çok etkiliydi. Belki üniversiteler böyle bir uygulama yapabilir

üniversite içinde. Aslında okulun Self Access Center'ı var. Orada kendi aramızda konuşabiliyoruz ama öğretmenimiz denetlemiyor. O yüzden hatalarımızı göremiyoruz. Belki bir öğretmen eşliğinde haftada birkaç saat ayrılabilir. Bunun dışında okul böyle bir platform oluşturabilir. Kendimize mektup arkadaşı gibi bir arkadaş buluruz. Zaten şu anda sınıfta ikili konuşma etkinliği ders içinde vakit bulduğumuzda yapıyoruz. Ama bunun sınıf dışına taşması çok güzel olur diye düşünüyorum.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.5: Bence öğrenciye daha çok söz hakkı verilmeli. Öğretmen genelde ön planda oluyor.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.5: Bence öğretmenle karşılıklı konuşarak. Bu konuşma soru- cevap olmamalı. Soru- cevap olunca insan gramatik şeylere takılıyor. Hocasıyla konuştuğu şeye odaklanamıyor yüzden bence sohbet tarzı olmalı. Hatta bir arkadaşımınla konuşmam daha eğlenceli olur. Bizim sınavlarımızda konuşma var ayrı sınav olarak. Orada hocamız soruyor biz cevaplıyoruz. Tabi seviye seviye değişiyor. Mesela A2'de bir resim veriyorlardı anlatıyorduk. B1'de daha çok agree/disagree soruları oluyor. Bence arkadaşlarımızla olsa daha iyi olur. Bu yapıları rahat kullanırız.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.5: Bizim çekingenliğimiz. Konuşmada pasif kalıyoruz özellikle ilk seviyelerde. Karakter yapımızdan ya da böyle alıştığımızdan bilmiyorum.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 6 (H.Ö.K.6)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.6: Hayır. Kavram olarak duymadım. Ama belirli yapılar olduğunu biliyorum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.6: Evet. Rica, istek gibi. Buralarda kullandığımız yapılar.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.6: Özellikle ikili konuşmalar içerisinde bence çok önemli. Çünkü karşındakini reddederken bile kırmamanı sağlayacak kalıp cümleler. Özellikle ikili sohbet ederken veya bir büyüğümüzle sohbet ederken çok önemli olduğunu düşünüyorum.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.6: Evet, fazlasıyla kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.6: Bunu bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.6: Bilemiyorum. Ama yönlendirir herhâlde. Yapsan daha iyi olur gibi.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

H.Ö.K.6: A1'den itibaren var.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.6: A2 ideal gibi geliyor. Çünkü A1'de hiçbir şey bilmiyoruz.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.6: Bana ikili bir diyalog sağlansa, o şekilde öğrensem çok daha iyi kavrardım diye düşünüyorum.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.6: Bence etkisi çok büyük. Çünkü hangi dilde konuşursak konuşalım iletişim kurmaya çalışıyoruz. Bu iletişimin en önemli parçaları da bu yapılar.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.6: Ben sezdirmeyi tercih ederim. Çünkü insan akıllı bir şeyleri kendisi kavradığı zaman daha kalıcı olur.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.6: Öneri, reddetme, geri cevap verme bunlardan çokça var. Kitapta olmasa bile ben arkadaşlarımla konuşurken bol bol kullanmak durumunda kalıyorum. Bence bu çok iyi bir şey.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.6: Bence evet.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.6: Hep sınıf ortamında aynı kişilerle konuşmaktansa, bazı günler veya hafta sonları bir gün farklı sınıflar karıştırılıp, ya da etkinlikler düzenlenip o şekilde konuşturulursa daha iyi olur. Bu mümkün mü bilmiyorum. Çünkü sürekli aynı kişiyle konuştuğumuz zaman bir süre sonra sadece o kişiyle konuşmaya alışıyorsun. En azından ben böyle hissettim. Yani sınıfımız 20 kişilik. Ama herkesle konuştuğum zaman bir süre sonra arkadaş oluyorum. Ama bir süre sonra yabancı biriyle konuşuyormuşum gibi hissetmiyorum. Bu da biraz gelişimi engelliyor gibi. Yani bence bu konuşmalar canlandırma gibi olmasını çok isterdim. Bizde “ikili konuşun” deniyor. Bu da bir süre sonra sıkıyor insanı. Bir senaryo işin içine girdiğinde hem eğlenceli olur. Video çekebiliriz belki dışarda.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.6: Yani, bilmiyorum ama. Öğretmen belki öğrenciyi sınıf önünde karşısına alır. İlk olarak bu söz eylemleri kullanmadan bir sohbet etmeye çalışırlar. Bir de kullanarak sohbet etmeye çalışırlar. Hangisinin daha verimli olacağına sınıf karar verir. Tabi ki sonuçta söz eylemlerin kullanıldığı seçenek daha verimli çıkacak. Bence böyle bir şey yapılabilir.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.6: Direkt konuşmayla sınanmalı. Konuşmanın daha değerli, daha işlevsel olduğunu düşünüyorum. Konuşmayı çok seviyorum. Bu bir sınav gibi olabilir konuşma sınavı. Çünkü belirli bir parametreye bağlı kalmak gerekir konu dışına çıkmamak için. Bence bu çok faydalı olabilir. Sınavlarda biraz drama katılarak yapılsa biraz sosyal bir konuya parmak basacağım ama kişinin anksietesine de yenmesine yardımcı olabilir aslında. Kişiye özgüven kazandırır bu. Sınavda ikili olduğumuz zaman kişi başına düşen stres azalır.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.6: Birincisi kişinin kendisi. Dediğim gibi özgüven sahibi birisi değilse derslere katılmıyorsa kendini engeller. İkincisi bana hiç denk gelmedi. Tüm hocalarım çok iyiydi. Ama bazı hocalar bunu desteklemeyebilir, işlevsel şekilde kullandıramayabilir. Onun dışında başka bir engel aklıma gelmiyor.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 7 (H.Ö.K.7)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.7: Evet.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.7: Biliyorum. “Merhaba”, “günaydın” ya da özür dilemek, teşekkür etmek, reddetmek, kabul etmek.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.7: Genellikle bir eylemin cevabı olarak düşünülebilir aslında. Yapmak istediğimiz ya da yapmadığımız. Ya da fikrimizi belirtmek için kullandığımız cümleler, kelimeler.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.7: Evet, kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.7: Bilemiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.7: Birini bir şeye yönlendirmek için olabilir ama bilemiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşılırsınız?

H.Ö.K.7: Konumuza göre değişiyor aslında ne kadar çok söz eylem kullandığımız. Ama şu anda benim gözlemlediğim kadarıyla B1-B1 arası söz eylem kullanıyoruz. Özellikle karşılıklı konuşma aktivitelerinde çoğunlukla konuşmaya başlarken, konuşma ortasında ve sonunda kullanıyoruz.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.7: A1'den itibaren ufak ufak başlanması gerekiyor.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.7: Eğer sıfırdan bir şey öğreniyorsam öğretmenin açıklaması daha uygun olur. Sonrasında pratik yapıldığında aklımda daha iyi kalır. Ama eğer ben tercih edeceksem daha çok konuşmayla öğrenmem benim için daha uygun olur. Dinleme olursa eğer cümleyi, kelimeyi bilmiyorsa kaçırabilirim. Anlamayabilirim. Telaffuzunu ya da nasıl yazıldığını bilmeyebilirim. Okuma da olabilir. Ama benim için konuşma daha iyidir. Yani öğretmenin konuşması, bize örnekler vermesi başta iyi olur. Mesela “bununla ilgili bir cümle kurun, sonuna bunu ekleyin.” Ya da “cümlemenizin başında bu olsun.” “Bununla selamlayın, bununla yanıt verin”. Gibi.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.7: Aslında cümleyi tamamlamakta ya da bir cümleye başlamakta yardımcı oluyor. En azından konuşmanın bir şekilde devam etmesi için, tıkanmaması için önemli. Akıcılığı sağlar, takılmayı geciktirir.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.7: Konuya göre değişir aslında. Ama sezdirilerek daha iyi sanki. Çünkü biz kafa yoruyoruz. Daha akılda kalıcı olur. Ben bağ kurarım, çözmeye çalışırım.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.7: Öneri yapıları çok vardı.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.7: Müfredat olarak yeterli değil bence. Öğretmenimiz ekstra konuşma aktivitesi yapıyorsa oluyor.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.7: Kitap dışında study packlerimiz var. Akıllı tahtadan açtıkları hocaların. Onda dinleme metinlerimiz var. Onları kullanıyoruz bazen. Ya da konuya göre sağındaki, solundaki arkadaşım ile ikili ya da 4-5 kişi ile grup olarak konuşuyoruz. Yapılan aktiviteler yeterli aslında. Ama karşılıklı konuşmaya daha fazla zaman ayrılabilir. Çünkü yurtdışında yabancı biriyle konuştuğumuza merhaba demek ya da birini bir yere davet etmek, bunlar önemli şeyler karşılıklı konuşmada. Gündelik konuşmada çok olan yapılar konuşurken. Bu yüzden geliştirmek için daha fazla aktivite yapılabilir.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.7: Konuyu öğrencilerin anlayacağı şekilde sıkıcı olmadan anlatması lazım. Belki oyun olabilir, kart oyunu olabilir. Ya da başka bir şey olabilir. Onun dışında tabi ki yabancı dil konuşularak öğrenilir. Öğrencileri kendi arasında konuşturması gerekir. Sürekli öğrencilerim birbirleriyle diyalog içerisinde olmasını sağlaması gerekir bence.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.7: Öğretmenle aslında günlük hayattan bir konuşma gibi olabilir. Sınav tarzında ama günlük hayattan konuşmak. Mesela yeni tanıştığın biri ya da normalde tanışmış olduğun biriyle bir yere gidecek olabilirim. Ya da bir plan yapmış olabiliriz. Onunla ilgili şeyler söyleyebilirim. Onunla ilgili karşılayabilirim sözlerini yanıtlayabilirim hocamın. Ya da bir arkadaşımla bizi karşı karşıya oturtur. Hoca bizi dinler, biz onunla sohbet ederiz yapıları kullanarak. Yani soru cevap yerine karşılıklı konuşma olsa daha iyi olur. Çünkü soru-cevap yük bindiriyor insanın üzerinde. Karşılıklı konuşma olunca bir süre sonra sohbet havasına girerse konuşma, daha az stresli olur. Ya da dışarda skeç tarzı bir şey video çekilebilir. Mesela dışarda yolu bilmeyen biri sorar. Ben anlatırım, şuradan gitmelisin gibi. Bir arkadaşımız bizi çeker.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.7: Bazen süremiz kısıtlı olabiliyor. Konuşma yarıda kesilebiliyor ders esnasında. Ya da öğrencilerin seviyesi birbirinden farklı olabiliyor. Arkadaşımızla konuşurken mesela benim seviyem arkadaşımdan daha iyiye diyalog çok ilerlemez. Ya da tam tersi olursa ben strese girerim.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 8 (H.Ö.K.8)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.8: Evet.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.8: “Teşekkür ederim.” “Özür dilerim.” Gibi.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.8: “Thanks” “I’m sorry” gibi. Konuşmayı güçlendiren yapılar karşımızdakiyle iletişime geçerken.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.8: Evet.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.8: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.8: Bir fikrim yok hocam.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

H.Ö.K.8: Tanışma, teşekkür etme gibi başlıyor. A1'den başlıyor.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.8: A1'den başlamalı. Ne kadar erken olursa o kadar iyi olur diye düşünüyorum.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.8: Videoda karşılaşmak isterim. Videoda bir diyalog olmalı.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.8: Daha samimi ortam oluşturuyor. Konuşmanın daha akıcı olmasını sağlıyor.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.8: Doğrudan olması daha iyi. Daha net anlarız.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.8: Özür dileme, öneri, yasaklama, “might” vardı.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.8: Evet. Ama çeşidi arttırılabilir bu yapıların.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.8: Hocamız bizi yönlendirebilir. Onunla sohbet ederiz. Arkadaşlarımızla ikili konuşmalar olabilir. Role- play arkadaşlarım var diğer sınıflarda. Bence onlar daha eğlenceli ve akılda kalıcı olur. Biz yapmadık.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.8: Belki role-play olabilir. Bir de öğretmen hep diyalog halinde kalmamızı sağlamalı, bizi teşvik etmeli. Bazı arkadaşlarımız isteksiz ya da utangaç olabiliyor. Bizi motive etmeli bence.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.8: Bir konuşma sınavı olabilir. Ya da bir sahneleme tiyatro gibi olabilir bu yapıları kullanarak. Yani arkadaşlarımla bir şey yapmayı sınavdan ziyade daha çok tercih ederim. Daha akılda kalıcı olur.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.8: Sınıf mevcudu olabilir. Herkese sıra gelmeyebilir. Kitaplarda yeterince yer verilmediyse ya da öğretmen atlayabilir yetiştirme adına. Ya da özgüven eksikliği olabilir öğrencinin konuşmaya karşı.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 9 (H.Ö.K.9)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.9: Evet, duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.9: İstekte bulunma, reddetme, tehdit bunun gibi ifadeler. Mesela “bir şey içer misin?” öneride bulunma, bunun gibi.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.9: İyi aynı şekilde. İsteklerimizi belirtmede ya da karşı tarafa fikrini sormada, memnuniyet belirtme bunun gibi.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.9: Evet, kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.9: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.9: Öneride bulunma olabilir.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

H.Ö.K.9: En baştan aldığımızda tanışma gibi yapılarda karşılaşıyoruz. Yani A1. İlerlediğimiz süreçte geliyor.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.9: A1'den başlamalı. Çünkü genel olarak bütün konuşmalarda kullanılan ifadeler.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.9: Bence bunlar ikili diyaloglarda iyi olur. Mesela grup ödevleri verebilir. Birbirimizle konuşurken daha iyi öğrenebiliriz. Yani bunu kitaptan okumak evet ama genel olarak kendi aramızda konuştuğumuzda bence daha etkili olur.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.9: Bence etkisi çok fazla. Çünkü zaten genel olarak konuşma bunlardan oluşuyor. Yani isteklerimizi belirtme, bunlar çok fazla diyalogların içinde yer alıyor. Bu sebeple İngilizce öğreniminde de etkisi çok fazla.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.9: İkisi de olabilir aslında. Sonuç olarak biz onu sonradan kullanıyorsak, dediğim gibi grup ödevi bunun gibi şeyler yaptırırsa zaten biz kullanırsak başta nasıl verdiğinin çok da bir önemi yok bence.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.9: İkili konuşmalar yapıyoruz. Bize sorular soruyorlar, fikrimizi katılıp katılmadığımızı, düşüncelerimizi söylüyoruz. Sorulara cevap veriyoruz. “I think” gibi yapılar. Öneriler.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.9: Veriliyor. Ama bence daha da çok yer verilebilir.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.9: Bence grup ödevleri bunun için çok faydalı. Çünkü bir kere sınıfta rahat hissetmek de önemli. Mesela bugün hocamız da demişti. “Siz sınıf olarak çok kaynaştınız, çok güzel. Diğer sınıflar böyle kaynaşamadı” diye. Bu grup ödevleri sınıfın kaynaşmasını ve daha rahat konuşmasını sağladığı için bence böyle grup şeklinde yapılan ödevler olabilir. Ya da lise zamanımızda yapıyorduk. Yine sınıf içinde bir araya gelip 4-5 kişi bir araya gelip canlandırıyorlardı diyalogu.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.9: Video izlettirebilir. Bir söz eylemi kullandığında karşı tarafın nasıl tepki vereceğini göreceğimiz bir video izlettirebilir diyalog şeklinde. Bu şekilde anlamı çıkarabiliriz az çok.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.9: Sınav olmasın. Yani sınav olmadan kaldırıp tahtaya bir puan verilmeksizin konuşabilir mesela. O bize soru sorar, biz cevap veririz. Notlandırılmasın. Etkinlik gibi gösterebilir bunu öğrenciye. Böylece iki taraf da daha rahat olur. Proje gibi olabilir, task gibi.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.9: Bence en çok engelleyen sürekli hocanın konuşması ve öğrencinin konuşmaması. Yani çok fazla konuştuğunda öğrenci dinliyor ama bir süre sonra dersten kopmaya başlıyor. Ama sürekli öğrenciye bir şey sorulduğu zaman derse katılmış oluyorsun ve dersten istesen de kopamıyorsun.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 10 (H.Ö.K.10)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.10: Duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.10: Ricalar, selamlaşmalar, bazı tehditsel ifadeler.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.10: Gündelik hayattaki bazı temel kullandığımız şeyler. Türkçede benzerleri olduğu gibi gündelik hayatta selamlaşmalarda, özür dilemelerde ya da teklifte bulunmada kullanılan söz öbekleridir.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.10: Evet, çok geçiyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.10: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.10: Birini yönlendirmek için olanlar. Belki öneri.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşılırsınız?

H.Ö.K.10: Kısa şeylerden böyle “hadi yapalım, şunları yapalım.” “Let’s go” gibi şeyler kullanıldığı için herhalde A2 seviyesi olması lazım. Ama selamlaşmalar dediğim için tabi ilk başta A1 seviyesinde selamlaşmaları gördük. Böyle düşününce A1 oluyor.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.10: A1'in uygun olduğunu düşünüyorum. Çünkü bunlar temel eylemler olduğu için İngilizcede kesinlikle A1'den başlaması güzel oluyor.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.10: Aslında ben merakımı uyandırmasını daha çok isterim. O yüzden bir videoda o kelimeyi duymak benim daha çok dikkatimi çeker. Duyduğum zaman ne olduğunu öğrenmek isterim. Bunu da bilen kişiye sormayı tercih ederim.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.10: Sosyalleşme açısından daha rahat olduğunu söyleyebilirim. Karşı tarafla daha rahat iletişimde bulunmaya yardımcı olduğunu düşünüyorum ben.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.10: Bence kendimin çıkarımda bulunması daha etkili olur ve daha kalıcı olur. Öğretmen söylerse unutulması daha olası diye düşünüyorum.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.10: Selamlaşmalar oluyor genellikle. Bazen sonradan görüşmek üzere olan eylemler.” Hoşça kal” gibi. Galiba bu ikisini çok sık görüyorum.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.10: Söz eylem olarak çok yeterli olduğunu düşünmüyorum. Belki daha da arttırılabilir.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.10: Bazı tartışma konuları olur genellikle. Belirli bir konu verilebilir. Bunun konuşmayı daha da çok geliştireceğini düşünüyorum. Belki “bu yapıları kullanarak tartışın” gibi olabilir. Kullandıkça aklımızda da kalır.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.10: Kendisi bu yapıları kullanabilir konuşurken. Sık sık kullanırsa eğer herkesin bir süre sonra dikkatini çeker. Sürekli kullandığı için “herhalde bu çok kullanılan bir şey.” Gibi bir düşünceye varılabilir.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.10: Bir arkadaşımın yapacağı bir sohbetle yapılmasını tercih ederim. Gözleme dayalı olmalı hoca tarafından. Sınav gibi olmamalı. Eğer sınav gibi olursa ezbere gider bu diye düşünüyorum. Ezber değil normal bir öğrenme olması için öğrencinin sınıf içerisindeki konuşmasının ölçülmesinin daha doğru olacağını düşünüyorum. Belki öğrencinin haberi bile olmadan. Bunlar role-play gibi de olabilir. Eğlenceli olur hem.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.10: Bizim sınıflarımızda genelde konu geçtikten sonra Türkçeye geçiyoruz. İngilizceyi konuşmayı bırakmış oluyoruz. Belki bu olabilir.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 11 (H.Ö.K.11)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.11: Duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.11: Yani “yapar mısın?” gibi. İstek ya da öneri, emir.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.11: Karşımızdakiyle konuşurken yararlı. Konuşmadaki amacımızı belirtiyor. İstek mi öneri mi vb. Yani konuşmanın işlevini belirliyor bazen nazik ya da resmi gibi. Karşımızdakiyle uygun biçimde konuşma gibi.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.11: Evet, kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.11: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.11: Biliyorum. Bir şeyi emretmek gibi değil de bir konu hakkında bilgi vermek karşındakine, konu hakkında onu yönlendirmek.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

H.Ö.K.11: Aslında A1’de başlıyoruz. Ama tam anlamıyla A2.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.11: A1’den itibaren başlamalı.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.11: Aslında bir metin içinde kendimiz de yorumlayarak da olabilir. Metinde kalın çizili olabilir bizim fark etmemiz için. Karşılıklı konuşarak da olabilir.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.11: Tabi ki de etkisi var. Konuşmamızın gelişmesinde daha önemli ve daha kalıcı oluyor.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.11: Doğrudan sunulmalı. Bir tablo halinde verilebilir.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.11: Aslında birçoğu var. Metinlerin içerisinde de çok geçiyor. Öneri, istek ifadeleri, uyarı özellikle gramerde “if” yapıları.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.11: Bence verilmiyor. Bir kitap her şeyi kaplayamaz. O yüzden hepsi yok yeterince yok. Tam gelişmesi için bence ikili etkinlik çok olması gerekiyor. Hep yazılı etkinliklerin olmaması gerekiyor. Bence o yüzden müfredatta da yeterli değil.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.11: Ders kitabı dışında etkinlikler var. Genellikle okuma kitabı okumamızı isteyebiliyor hocalarımız. Onların içinde geçiyor kişiler konuşurken. Onun dışında testlerde geçebiliyor, boşluk bırakıp diyalogda biz buluyoruz. Ya da speaking tasklarımız var. Oralarda kullanıyoruz. A2’de role play diyalog yapmıştık. Oralarda garson- müşteri arasında yapmıştık mesela.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.11: Daha çok bizimle diyaloga girerek bunu sağlayabilir. Bizi yönlendirmesi de önemli neyi yapmamız, hangi kitapları kullanmamız gerektiğini söylemesi gerekiyor.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.11: Aslında yabancı birisiyle konuşarak tam anlamıyla öğrenebiliriz. Doğru mu yanlış mı kullandık. Bunların kesinlikle konuşarak sınanması gerekir ikili olarak. Ama bunu ana dili İngilizce olan kişiler bizi gözlemlese daha iyi anlarız gibime geliyor. Bir de hocamız bazen writingde birbirimizin kağıtlarını değiş tokuş yapmamızı istiyordu. Böylece hatalarımızı görüyorduk. Sonra hocamız da bakıyordu tabi. Ama bunun için ayrı ders saati lazım. Speakingde de bu yapılabilir. Sınıf içinde zaman olmasa bile videolarımızı görebiliriz. Hatta hocam siz Flipgrid diye bir uygulama kullanıyordunuz. Orada diğer arkadaşlarımızın video kayıtlarını görüyorduk. Baya etkiliydi. Hatalarımızı görüyorduk. Bir sonrakine yapmamaya çalışıyorduk.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.11: Müfredat kısıtlı zamana göre. B1 ve B2'nin daha uzun sürmesi gerekiyor. Daha çok konuşma odaklı olması gerekiyor.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 12 (H.Ö.K.12)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.12: Duymadım.

Araştırmacı açıklar.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.12: Ana dilimde mesela selam verirken “merhaba” derken ya da birini bir yere davet ederken kullanabiliriz. Daha başka yerlerde de kullanabiliriz.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.12: Aynı Türkçedeki gibi. Konuşmanın ilerlemesine sebep olur.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.12: Evet, kullanılıyor tabii de. Bunlar direkt öğretiliyor bize. Öğretilmesi de gerekiyor zaten.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.12: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.12: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşılırsınız?

H.Ö.K.12: Bence A1-A2 gibi. B1-B2 daha üst düzeyde daha karmaşık gramer yapılarını kullandığımız seviyeler oluyor. Ama bu tür şeyler daha çok A1-A2’de yapabileceğimiz ve öğretilebilir şeyler oluyor. Mesela restoranda sipariş vermek gibi.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.12: A1-A2’den itibaren başlamalı. Bunlar günlük dilde konuşulan şeyler olduğu için günlük hayata gramer olarak yansıtmıyoruz yani. Aşırı gramer kullanmıyoruz bunları kullanırken. O yüzden A1-A2’de başlatılmalı, B1-B2’de de devam edilmeli. Çünkü konuşma sonuçta bu, öğretilmeli.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.12: Videoda karşılaşmak isterim. Ama videonun altyazısını da olmasını isterim. Bazen onların konuşmasını anlayamayabiliyoruz. Altyazıda gördüğüm zaman hem aslında okuma metni gibi oluyor. Hem görüyorum hem duyuyorum. Hani her türlü mükemmel oluyor bence. Altyazılı, İngilizce altyazılı bir video mükemmel olur bence.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.12: Çok öğretici. Çünkü bunları günlük hayatta kullanıyoruz zaten. Karşılıklı kullanıyoruz. Çünkü önerme, istek bunlar genellikle karşılıklı olan şeyler oluyor zaten. Bu iki kişinin arasındaki konuşmayı da bence kolay yönden güçlendirebiliyor.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.12: Ben doğrudan isterdim. Kalıplar vb. öğretilsin. Daha sonrasında ben onun üzerinde çalışmalar falan yapmak kendim isterdim.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.12: “Can”, “should”, “would you like to” en çok bu 3’ü var. Yani istek, öneri gibi.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.12: Bence ders kitapları bunun için çok yeterli değil. Böyle şeyler dediğim gibi daha çok konuşmayla olan ve öğrenilen şeyler. Ama ders kitaplarında görüp geçtiğimiz şeyler bizim için o kadar kalıcı olmuyor bence. Yeterli de değil kitaplardaki speaking aktiviteleri. Daha çok öğretmenle konuşulsa diyalog gibi ya da biz daha çok konuşsak daha etkili olur gibi.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.12: Bence speaking etkinlikleri hatta ilk başta A1-A2’de karşılıklı yaptığımız etkinlikler bunun için baya etkiliydi. Task diyoruz bunlar. Writingde de aynı şekilde. Mail yazarken birine yine karşılıklı olduğu için bunları kullanıyorduk. “Sen de bana yanıt gönderirsen iyi olur.” Gibi. Orada da çok kullanıyorduk yine aynı şekilde. “Bunu yapmalısın, buraya gitmelisin” derken de. Ders kitabı dışında kitabı bir yere bırakıp “hadi bu saati konuşmaya ayıralım” gibi bir şeyler yapılabilir bence. Daha çok konuşma etkinliklerine bunları içine katarak yer verilebilir. Örnek bir durumdan bahsedebilir hoca. “Bu durumda ne dersiniz?” ya da bizim örnek durumu canlandırmamızı isteyebilir. Daha da kalıcı olur bu şekilde.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.12: Bence en önemli etki öğretmen oluyor. İngilizceyi sevdirebilen direkt öğretmen bence. Bunları bir kere sana aşılama başladiysa ve öğretebiliyorsa nasıl söyleyeceğin konuşmada, nerelerde söyleyeceğin, bunları tamamen öğrenenler zaten öğretmenler oluyor. İyi bir şekilde öğretebilirse ve bunu güzel bir biçimde aşılayabilirse, en büyük katkı bu oluyor yani.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.12: Bence A1-A2 için konuşuyorum karşılıklı speaking, canlandırma, ders içinde arkadaşlarımızla konuşmamız iyiydi. Yani şu anda bence hoca birini kaldırabilir sorular sorabilir ya da konuşmasını isteyebilir. Onun üzerinden ders içi notlar veriyorsunuz ya onda değerlendirilebilir. Bunda etkisi olabilir. Yani sınıf içinde doğal konuşma ortamında olmalı.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.12: Ders kitabı üzerinden bir sistem yürütülüyor. Kitapta olduğu kadar işliyoruz genelde süre problemimiz de olduğu için. Bir yandan da bunun bu şekilde olması da gerekiyor. Çünkü sınanmamız da gerekiyor. Bence sistemsiz sıkıntı var

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 13 (H.Ö.K.13)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.13: Söz eylem kavramını duymadım.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.13: Hayır.

Araştırmacı söz eylem kavramını örneklendirerek açıklar.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.13: “Üzgünüm”, istekte bulunma ifadeleri,rica etme gibi “sesini,kameranı açabilir misin?” gibi özellikle bu uzaktan eğitimde kullanılıyor.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.13: Evet kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.13: Bilemiyorum hocam.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.13: Birini yönlendirmek gibi. Öneri, istek olabilir.

7)Kübra:İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşılırsınız?

H.Ö.K.13: A2-B1 seviyelerinde çok. A1’de de var o seviyeye uygun olarak.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.13: Bence orta seviyede gösterilmeli eğer kur sistemi olmayan bir üniversitedeyse. Bizim üniversitede ise en alt seviyede o seviyeye uygun olarak söz eylemlere yer verilmeli. Yani A1 başlangıç seviyesindeyken o seviyeye uygun olarak verilmeli.B1deyken B1 düzeyinde verilmeli diyebiliriz.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.13: Hocanın bizi maruz bırakmasıyla konuşmasıyla en iyi şekilde öğrenilir diyebilirim. Özellikle derse başlarken öğretmen içerisinde söz eylemler olan bir konuşma yapabilir ya da söz eylemlere dikkat çekebilir. Ben bu şekilde daha rahat bir şekilde kavıyorum.

Öğretmen hikayeleştirip söz eylemleri kullanabilir. Açıkça söylemesine gerek yok.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.13: Bence konuşma diline yani daha resmi olmayan ortamlardaki konuşma için etkili diye düşünüyorum. Çünkü öğrenci belirli yapıları öğreniyor ama hep resmi ifadeler. Biz yurtdışına gittiğimizde belki de onları kullanamayacağız.Ancak ders içerisinde öğrendiğimiz söz eylemler bir başkasıyla daha iyi iletişim içersinde olmamıza sebep verir diye düşünüyorum. Örneğin bir restoranda su isteme, ya da hesabı isteme gibi. Kişinin kendini daha iyi ifade etmesini sağlar.Dilin kullanımını sağlar.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.13: Sezdirilerek sunulmalı. Mesela konuşmacı konuşmasında iletmek istediği ifadeyi birkaç defa tekrar ederse o zaman karşısındaki ister isetmez öğrenmiş oluyor.Aslında dinleme etkinlikleriyle bu hoca olur ya da başka bir dinleme kaydı olabilir bir bağlam içinde olmalı diyebilirim.Özellikle anlamaya çok faydalı.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.13: Önerde bulunma, uyarma ifadeleri, istekte bulunma gibi

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.13: A1 ve A2 kitabında bunlara yeterince yer veriliyordu. Ancak B1 kitabında çok yer verildiğini düşünmüyorum. A1-A2’de şablon şeklinde oluyordu.Özellikle konuşma kalıplarının içerisinde yer alıyordu konuşma görevlerinden önce. Rica, istek kalıpları gibi. Şu andaki kitaplarda daha sezdirilerek gibi desem daha doğru olur. A1 seviyesindeyken o şablonlardan yararlanmak konuşma görevleri için faydalıydı. Ancak şu anda bizim yapıyı sezip çıkarım yapmamız daha faydalı diye düşünüyorum.Özellikle dinleme ve okuma alıştırmalarında.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.13: Tasklardan önce veya task haftasında bir defa kendimiz bu söz eylemleri kullanarak diyaloglar oluşturup ders içerisinde canlandırma yapıyorduk partnerimizle.

Ders dışında partnerlerimizle İngilizce konuşmamız, speaking tasklar şeklinde belki proje ödevi şeklinde 2li olabilirdi, video çekimi şeklinde olabilirdi. Ancak şu anda uzaktan eğitimde kendimiz video çekme şeklinde olabiliyor sadece. Bazen hocamız Teams’de sohbet odalarında ikili veya 4’lü gruplar yaptırıyor ama bazen bazıları konuşmuyor. Sınıf ortamındaki gibi olmuyor.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.13: Bir metin içinde birkaç defa tekrar ederek, yapıya vurgu yaparak.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.13: Öğretilmesi hedeflenen söz eylemi kullanmam gereken sorular sorulabilir.

Can I have a cup of tea? Yapısını kullanmam için örnek bir durum berilebilir.

Ve benim o istekte bulunma ifadesini kullanmam zorunlu hale gelir.

Duruma uygun en uygun cevabı sözel olarak vermek olabilir.Ya da en uygun cevabı en önce kim verecek şeklinde bu durum bir yarışmaya dönüştürülebilir.Mesla bu tarz sorular Yökdiil sınavında da var. Boşlığa uygun ifade yerleştirmek. Bunu sözel olarak da yapabiliriz.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.13: Bizim derslerimiz konuşmaya odaklı dersler yerine daha çok dilbilgisi ve yazma becerisine yönelik dersler olduğu için bu söz eylemleri konuşma içerisinde daha az görüyorduk. Bu bir eksiklik. Çünkü kimle ne zaman nasıl konuşmamız gerektiği çok önemli. Ancak bu konuda biraz zayıfız bence.Ders saatleri yetersiz bence konuşma becerisine çok

ağırlık verilmiyor.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 14 (H.Ö.K.14)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.14: Evet.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.14: Evet.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.14: Karşılıklı konuşurken kullandığımız yapılar.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.14: Evet rastlıyorum. A1’den beri gördük. Zaten bunları günlük konuşma, dilimizde insanlarla tanıştığımızda bunlarla başlıyoruz. Mesela “şuraya gidelim mi?” onları gördük. İlk başta zaten” hi”başlıyoruz, selamlaşma yani. Evet öyle başka şu an aklıma gelmiyor açıkçası. “Şu an işim var, yarın olabilir” reddederken olabilir.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.14: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.14: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

H.Ö.K.14: A1 düzeyinde başlıyoruz en basit ifadelerle.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.14: A1'den itibaren başlamalı. Her seviyede de olmalı.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.14: Video benim için daha iyi. Metinde benim için anlamam daha zor ama videoda görebiliyorum nasıl olduğunu benim için daha iyi olur. Videoda karşılıklı ifadelerinden de anlıyorum yapıları çok bilmesem de. Hem daha doğal oluyor. Biz de doğal günlük konuşmada kullanacağız zaten bunları.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.14: Karşılıklı konuşma beceri o anki konuşmanın seviyesini artırır. Bence şöyle daha iyi anlaşılabilirliğini düşünüyorum. Daha samimi olabileceğini düşünüyorum.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.14: Doğrudan daha kolay benim için. Benim anlamam için daha iyi olur. “Buşu işe yarıyormuş, bu demekmiş.” Zihnimde canlandırmam için daha faydalı.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.14: “No, I’m sorry”, reddetme kibarca, sonra “should “çok var öneri. “Can I have something to drink?” istek gibi.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.14: Bence yeterli değil. Bize daha çok kalıplaşmış şeyleri gösteriyorlar anladığım kadarıyla. Daha fazlasını görmek isterdim.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.14: Sınıfta öğretmenimizle speaking yapıyorduk. Tasklarda var karşılıklı konuşma. Canlandırmalar yapıyorduk. Resepsiyon müşteri mesela.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.14: Öğretmen bizimle karşılıklı konuşmalı. Tabiki iş bizde bitiyor. Ama öğretmen konuşmayı başlatabilir, sorular sorabilir, etkinlikleri düzenler özellikle grup etkinliklerini. Bizi bol bol konuşturmalı.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.14: Aslında direkt öğretmenler sormalı. Ama öğrencilerin bir kısmı bunu istemez. Ben de istemem. Çünkü kâğıtta olan bir sınav olmadığı zaman aşırı geriliyorum. Ama konuşma becerisi konuşmayla sınanmalı tabiki. Yani diyalogu verip boşluk bırakmamız istenebilir. Yazarak doldururuz. Canlandırmalar da eğlenceli.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.14: Sanki çok fazla gramer görüyoruz. Bizim sınavlarımızda gramer çok baskın. Ama grameri biz çok fazla kullanmayacağız konuşurken. Tamam belirli yapıları zamanları falan kullanacağız ama gerisi konuşma dilinde çok yok. Bence bu eksiklik.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 15 (H.Ö.K.15)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.15: Evet duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.15: Evet.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.15: Konuşmada konuşmayı devam ettiren yapılar.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.15: Evet, kullanılıyor. Sunuluyor ama nadiren bence.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.15: Hocam bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.15: Birini yönlendirenler olabilir. Tavsiye gibi.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

H.Ö.K.15: B1 seviyesinde.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.15: A1 seviyesi bence daha uygun.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.15: Video uygun bence. Görsel şeyler uygulamaya döküldüğünde kalıcı olur bence.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.15: Akıcı olmasını sağlar konuşmanın.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.15: Sezdirerek daha etkili olur. Kendim anlamaya çalıştığımda daha akılda kalıcı olur çünkü.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.15: Kitaplarda konunun sonunda bir fikir beyan ediyoruz. “I think” ’li ifadeler olabiliyor. Bazen öneri ifadeleri oluyor. Ya da isteklerde geçiyor. Yani gramerde tavsiyelerde çok oluyor.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.15: Verilmiyor. Süre kısıtlı ve şu anda online eğitime geçildi. Müfredata bakıldığında hocalar yetiştirmek için baya zorlanıyor.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.15: Ödevler, tasklar var. Not odaklı olduğu için öğrenciler becerilerini çok gösteremiyorlar. Speaking club gibi bir şeyler olsun isterdim ders dışında.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.15: Tiyatro gibi etkinlikler yapabilir kısa. Daha sosyal içerikli konularda tartışma münazara gibi fikir beyan edilmesini sağlayabilir. Bence grup yapmalı öğrencileri sık sık konuşmaları için. Öğrencilerin teşvik edilmesi lazım. Kur kur gidecek olursam öğretmenle anlaşılmadıklarından en az 5 kişi okulu bıraktı. Yani bunun başlıca sebebi belki bu olmayabilir ama öğretmenin motivasyonu sağlaması, öğrenciyi teşvik etmesi lazım.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.15: Diyalog, soru cevap olabilir. Tasklar olabilir. Sunum ve 2li. Teknoloji kullanıp çizgilim gibi şeyler izletilebilir. Duolingo gibi uygulamalar kullanılabilir.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.15: Bence zaman sınırı, müfredat ve öğrencinin motivasyonu. Kitap da etkileyebilir. Şu anda doğal afetler bile etkiledi öğretim tipini.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 16 (H.Ö.K.16)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.16: Kavram olarak duymadım. Ama yapılardan bahsettiğinizde duyduğumu anladım.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.16: Evet “rica ederim”, “şuraya gidelim mi?” gibi.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K. 16: Bizim kendi arkadaş ortamımızda bir yere davet edilme, herhangi bir sohbet içerisinde biz bunları kullanıyoruz. Günlük hayatımızdaki sohbet ortamlarında çok işe yarıyor.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.16: Evet, kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.16: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.16: Fikrim yok hocam.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

H.Ö.K.16: İlk olarak tabi ki A1 düzeyinde.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.16: A1’de başlamalı temelden.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.16: Herhangi bir video olabilir. Karşılıklı konuşmanın olduğu.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.16: Bu sayede konuşma daha akıcı ve etkili olabilir diye düşünüyorum.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.16: Sezdirme olarak daha etkili olabilir. Kalıpmış gibi değil de öğrencinin anlamasının sağlanması gerek çünkü. Öğrenci bir videoda gördüğünde sohbetin akışından ne işe yaradığını anlayabilir. Öğrenci çaba gösterdiğinde anlamak için daha iyi anlar. Yani mesela bir yolu tarif ettiklerinde anlamayabilirsın ama kendin gittiğinde belki kaybolduğunda sonuçta o yolu bulursun bence böyle.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.16: Teşekkür etme, bir yere davet etme olabilir. Zaten bunları speaking tasklarımızda da yaptık. En çok bunlar. İstek, öneri de var ama en çok dediklerim.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.16: Bence yeterince yer verilmedi. Sadece birkaçını davet etme gibi üstünde durarak kullandık. Ama diğerleri çok yoktu. Olsa bile üzerinde durulmadı.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.16: Tasklar yapıldı. 2'li olarak canlandırdık. Bence öğrenilen dili pratik etmek için öğrenilen dil dışında konuşmanın yasak olduğu bir program düzenlenebilirdi. Konuşma kulübü gibi.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.16: Gramer olarak giriş yapıp daha sonrakileri öğrenciye bırakarak aşılayabilir. Öğrencinin bunları kullanmasını sağlayabilir.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.16: Birden öğretmen gelip bir konuşmaya başlayabilir. Ama bu hiç kimseye fark ettirmeden bu söz öbeklerini içeren cümlelerle konuşmaya başlayabilir. Öğrencinin devam etmesini isteyebilir. Ya da bir hikâye oluşturmaya başlar. Kulaktan kulağa gibi ama açık olarak yani herkesin duyabileceği şekilde herkes o hikâyeyi devam ettirebilir bu yapıları kullanarak.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.16: Bence ders süresi. Onun dışında arkadaşların birbirine karşı çok sosyal olmaması, hevesli olmaması konuşmaya. Öğrenciyle ilgili bunlar motive değilse öğrenci olmuyor

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 17 (H.Ö.K. 17)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.17: Duymadım.

Araştırmacı açıklar.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.17: Evet.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.17: Konuşmada vermek istediğimiz mesajı vermemize sağlıyor karşıımızdakine.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.17: Evet kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.17: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.17: Tavsiye etme gibi, yönlendirme birini, istekte bulunma olabilir.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

H.Ö.K.17: A1 de karşılaşmıştık. Tavsiye etme, davet etme söz eylemlerini görmüştük

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.17: A1'de temel seviyeye uygun olarak karşılaşılmaması gerekir. Bu sayede öğrenciler de o seviyeden itibaren kendilerini bir başkasına daha iyi ifade edebilirler, dili kullanabilirler.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.17: İlk olarak dinleme etkinlikleriyle karşılaşmak isterim.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.17: Karşınızdakine öneride bulunmamız, tavsiyede bulunmamız, günlük konuşmayla bağdaşan ifadeler.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.17: Sezdirilerek sunulmalı. Çıkarım yaparak daha akılda kalıcı olarak anlarız.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.17: Öneride bulunma daha çok “Yapalım mı, çıkaralım mı?” gibi.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.17: Arttırılabilir.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.17: Study packlerde karşımıza çıkıyor.Speaking sınavlarında ya da tasklarda role play tasklarda- garson müşteri, davet etme vb kullanıyorduk. Daha çok role play olabilir.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.17: Dersin içinde kullanımına vurgu yapabilir. Önemi vurgulayabilir ders içinde. Örnek durumlar içinde kullanımını teşvik edebilir.boşluk bırakıp vb.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.17: Speaking tasklar yoluyla test edilebilir. Proje bazlı olabilir- dönem sonu projesi hazırlayın- metin yazın oynayın tarzı olabilir.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.17: Online eğitim olabilir, konuşma etkinlikleri çok etkili olmayabiliyor. Ders saatleri olabilir, müfredatta speaking bölümleri atlanabiliyor çünkü.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 18 (H.Ö.K 18)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.18: Hayır, duymadım.

Araştırmacı açıklar.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.18: Önerme olabilir, taleplerde vb. Konuşma dilinde sıklıkla kullanılan yapılar.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.18: Yani özellikle “can, could” ile kullanılan yapılar. Onun dışında “should, shall” olabilir. “Let’s” aynı şekilde. Konuşmada diyalogda çok kullanılan, konuşmanın sağlıklı şekilde devam etmesini, konuşmadaki mesajı veren yapılar.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.18: Kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.18: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.18: Tavsiye olabilir. Birini bir şey yapmaya yönlendiriyorsun.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

H.Ö.K.18: Daha çok basit düzeyler bizim anlayabileceğimiz seviyelerde. A1’de basit düzeydeydi şimdi daha karmaşık yapılar görüyorduk.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.18: A1’de başlaması gerekiyor.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.18: Bence izleyerek ve dinleyerek biraz zor oluyor kendine tecrübeme göre. Önümde bir örnek olsa bir öğretmenden bunu duyup ikili bir şekilde deneyimle sen daha güzel ve daha anlaşılır oluyor. Biz böyle gördük ve gayet etkili oldu. Yani iki kişinin bir etkileşimi, bizim deneyimleyip ne yanlış yaptığımızı görüp bize geri dönüş sağlanması gerekiyor.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.18: Bence çok. Çünkü daha çok kalıplaşmış şeyleri kullandığımız için sınıfa girdiğimizde herkes “günaydın” demek zorunda hissediyor kendini. Ya da bir şey isterken İngilizce olarak onu kullanmak istiyor. Daha basit bir şey olarak görüldüğü için insanları konuşmaya teşvik ediyor. Mesela rol oyunları yapıyorduk. İki kişi gerçek yaşamdaki bir role giriyordu. Restoranda mesela. Bu hem konuşmayı yakınlaştırma açısından hem de özgüven katmasından dolayı çok büyük katkısı var. Ben kendim deneyimlerimden böyle yapabileceğimi düşünmüyordum ama o anda bildiklerinin aklına geliyor. Ben bunu biliyordum diyorsun ve söylüyorsun. Onlar daha çok bizim bahsettiğimiz şu andaki konumuzun içerisinde. Bizim aslında bildiğimiz ama kullanmaktan korktuğumuz şeyler olabilir. Aslında rol oyunlarında gündelik hayattan kesitleri kullanıyoruz bu yapılarla beraber. Yapabildiğimizi gördükçe de özgüven kazanıyoruz.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.18: Mesela reddetme ifadesini ele alalım Bir metni okurken orada yani zihnimizde çeviri yaparken orada bir reddetme olduğunu anlayabiliyoruz. Ama oradaki bir kalıbın reddetme kalıbı olduğunu anlamak biraz zor. Yani gramer yapısı olarak böyle bir yapı olduğunu anlayamayız. Yani ben öyle düşünmüyorum. İlk başta ne olduğu bence açıklanmalı. Çünkü hiç bilmediğimiz bir şeyi öğrenmeye çalışıyoruz. Hiç bilmediğin bir şeyde metinde gördüğünü anlayamazsın. Çeviri yaparken zihnimizde anlayabiliyoruz tabi ki de orada bir reddetme geçtiğini. Ama yapının öyle olduğunu anlayamıyorum ben. O yüzden belirtik olmalı.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.18: “Bunun hakkında ne düşünüyorsunuz?” tarzı sorular geliyor. Daha çok temel sorular geliyor. Daha çok bizim fikirlerimizi soran bölümler oluyor. Ama şu anda B1 seviyesinde. Okuma dinleme olduğu için daha çok metinlerden yani diyaloglardan ilerliyoruz.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.18: Şu anda online olduğumuz için pek aktif olamıyoruz ama yüz yüze olduklarında gayet açık bir şekilde kullanıyorduk.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.18: Ya öğretmenlerimiz de mesela ders kitabında bir geçen kolumuza mesela bir öğretmenden bir fikir gerekiyordu, onla bir konuşma başlıyordu. Bu konuşma devam ediyordu, insanlar İngilizce olarak katılıyordu. Ve oradan bir konuşma oluşup bitiyordu. Bu farklı farklı her ders içinde oluyor ya da sadece ders kitabına değil yani en ufak bir şeyi haberlerden yok, kar yağdı, işte bu şu oldu falan bunlardan çok konuşmalar doğuyor.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.18: Aslında her şeyi gösteriyorlar ama sadece bizim onu deneyimleyebilmemiz bilmemiz için. O cesaret seviyesi aslında biliyoruz. Ama mesela düşünüyorsun hoca bir soru sordu. Cevap aklımda söyleyemiyorum. Onu doğru mu yanlış mı oradaki o korku? Sen onu

kafanda çözmeye çalışırken ne kadar süre geçip gidiyor? Biraz daha öğrencilere yönelik ne yapılabilir? Onları anlamaya çalışabiliriz. Çünkü çok heyecanlıyız. Biraz korku, heyecan. Bunları yenmemiz gerekiyor. Öğretmenlerle aramızdaki bariyer bu.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.18: Karşılıklı konuşmadaki gibi şu an yaptığımızı İngilizce yaptığımızı düşünürsek bu gayet net bir şey olur. Ama bunu tek başına yapmak da insanı biraz rahatsız edebiliyor. Bunun sınıfta yapılması bence daha doğru olur. İnsan yalnız kaldı mı biraz baskı altına giriyor.

Bir grup olarak ya da ikili olarak örnek durumlar üzerine konuşturmalı öğretmen.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.18: Sadece kendimize bağlı. Kitaplarımız da gayet açık. Ben memnunum kitaplarımızdan. Ben sadece kendimizdeki engel, kendi bariyerlerimiz aşmamız gerekiyor. O sınırı aştığımız anda da gayet net ve rahat konuşabiliyoruz. Ayrıyeten karşımızda tanıdığımız biri olması, sizi örnek veriyorum siz A1’ de öğretmenimdiniz ve sizle şu anda çok rahat İngilizce olarak da konuşabiliyorum. Çünkü sizi tanıyorum, ama tanımadığım biri karşıma geldiğinde rahatsız oluyorum. Yani ne tepki vereceğini bilmiyorum. Sizin yanlış bir şey söylesem de ne tepki vereceğinizi de biliyorum. Ama yabancı biriyle karşılaştığımızda bu kaygı da oluşuyor.

Şu anda gramer baskın olarak ilerliyoruz ve bu bence doğru değil. Çünkü en ufak bir örnek mesela bunu A2’de öğretmenim kızmıştı ya kızmıştı değil de uyarmıştı doğru değildi diye. Mesela “me and you” dediğimizde İngilizce yanlış ama ben filmlerde falan görüyorum. Aslında çok kullanılıyor. Bu karşılıklı konuşmada kullanılabilecek bir şey bence. Yanlış olabilir ama

karşılıklı konuşmada bu fark edilmeyecek bir ayrıntı. Karşılıklı konuşmaya ağırlık verildiği zaman bence bu tür şeyleri aşmamız gerekiyor. Gramerde çok uygun kalmaya çalışıyoruz. Karşılıklı konuşmalardan. Gramere uygun kalmak için cümle üretemiyoruz. Bunu söyleyeceğim ama nasıl söyleyeceğim? Ayrıca zaman da bir engel. Müfredatın 8 haftada bitirileceği matematiksel olarak hesaplanıyor ama anlayış olarak 8 haftada bitmiyor hala. Mesela A2'yi geçtim ama hala sorunlu olduğum konular var. Hala üstünde çalışıyorum. Bence kurların daha uzun süre tutulması daha fazla speaking odaklanmamızı sağlar.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 19 (H.Ö.K. 19)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.19: Evet, duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.19: Davet etme, reddetme gibi durumlar için kullandığımız ifadelerin geneli. Mesela istek vb.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.19: Günlük karşılıklı konuşmada kullanılan yapılar.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.19: Yani genellikle ilk başladığımız konular bu oluyor. Hatta hazırlık sınıfında da ilk başladığımız konulardan biri buydu. Konuşma dilinde de sık sık kullandığımız, özellikle işte arkadaşlarımız, ailemizle kullandığımız şeyler de genellikle bunlar oluyor, Yani kullanılıyordu.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.19: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.19: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

H.Ö.K.19: A1’de karşılaştım. İlk konumuz olmasa da ikinci veya üçüncü konumuz içerisindeydi.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.19: yeterli yani A1 de olması daha iyi bizim için. Çünkü sınıfımızda yabancı arkadaşlarımız da vardı ve bir şekilde iletişime geçmemiz gerekiyordu. Bu da genellikle birlikte bir aktivite yapabildiğimiz zaman mümkün olabiliyordu. Haliyle de onları bir yere davet etmemiz gerekiyordu veya onların davetlerini kabul veya reddetmemiz gerekiyordu. O yüzden A1 de olması benim açımdan daha faydalı oldu. En azından birkaç tane yabancı arkadaş edinebilirim, onlarla vakit geçirebilirim.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.19: Yalnız benim öğrenmem açısından şu şekilde daha rahat hissediyorum kendimi. Mesela bir metni bir yerde duymadan önce kendim okuduğumda en azından kendim de bir şekilde telaffuz ediyorum ve telaffuzunun ne olduğunu az buçuk anlayabiliyorum ama ondan sonra onu bir konuşma dili olarak duydum ve yani bir video ile birlikte görsel olarak duyduğumda hafızamda daha iyi kalıyor. Hem de videodaki kişilerin jestleri ve mimikleriyle de kastettikleri ne ve ne yapacaklarını daha rahat anlayabiliyorum, daha akılda kalıcı olur.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.19: Bence en önemli olan onlar. Çünkü mesela Türkçede de günlük hayatımızda genel olarak onları kullanıyoruz. Hani alır mısın, gider misin, ister misin, yapar mısın, eder misin? Yani sırf ilk olarak öğrenirsek birbirimize daha çabuk iletişim içerisinde geçebileceğini de düşünüyorum.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.19: Yani biz önceden kelimeleri bilirsek bizim için daha faydalı olur. Ama mesela direkt bize şu şekilde de öğretmediler. Yani bu şekilde şey yaparsınız, reddederseniz, bu şekilde teklif ederseniz diye değil. Mesela işte konumuz herhangi bir yerde sipariş vermek veya arkadaşlarımızı bir yere davet etmektir. Onun içerisinde biz metinde kendimiz ayırıyorduk işte davet cümleleri, ret cümleleri veya kabul cümleleri diye kendimiz belirliyoruz. Yani sezdirilerek daha mantıklı. Çünkü kendimiz bir ayırıştırma yapıyoruz. Kendi yaptığımız şeyler genelde daha akıcı kalıp ve akıcı, akılda kalıcı ve faydalı oluyor bizim için.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.19: Genelde “would you like to?”, “shall we?” rastlıyoruz. Reddederken de “I’m afraid, I’m busy”. “Sure, I’m sure”. Genelde bunlar oluyor, basit oluyor, günlük dilde de sıkça kullandıklarımız oluyor.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.19: Yani bence yeterince yer veriliyor, sadece bunu biz mesela aralıklı olarak yaptık. Yani A1’de de gördük, A2’de gördük ama farklı yerlerde farklı şekillerde gördük. Mesela bir yerde arkadaşlarımızı bir yere davet ediyorsak, başka bir yerde de işte kendi işte gittiğimiz yerde bilgilerimizi kullanmak için yapıyorduk. Hatta speaking konuşma etkinliklerimizde biri de buydu. Müfredatta da bence yeterince yer veriliyor. Bana yeterli geliyor ama tabi biraz geliştirmek için başka şeylere de başvurulabilir.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.19: Kendi müfredat kitaplarımızda bu tarz etkinlikler bulunuyor işte. Herhangi bir konuyu işleyip bitirdiğimizde arkadaşlarımızla ikili olarak veya toplu grup olarak sohbet şeklinde fikir alışverişi veya davet etme tarzında konuşmalar yapıyoruz. Ödevler dışında verdikleri görevleri de daha iyi anlayabilmemiz için özellikle mesela A1 ve A2’de speakingleri iki kişi olarak yapıyorduk. Hani birlikte karşılıklı çalışıyorduk. Sonra A2’de çok canlandırmalarımız oluyordu. Bunlar yeterli.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.19: Öğretmenlere gelince öğrettikten sonra konuşmaya teşvik ederek bunu yapabilirler. Çünkü bence en azından İngilizce öğrenim açısından en büyük sıkıntımız yani birbirimizle konuşmak, konuşmaya çekinmek, birbirimizle iletişim kurmaya yönlendirmek bence öğretmenlerin yapabileceği en iyi şey.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.19: Test olarak da yapılabilir ama bence öğretmenlerin karşılıklı konuşma şeklinde yapılması öğrenci açısından daha faydalı olur diye düşünüyorum. Yani konuşma şeklinde olabilir ya da öğrenciler arasından seçip ikili konuşturma yaptırılabilir belki örnek durumlar üzerine”. İşte şu oradasınız. Şuraya gitmek istiyorsunuz, biriniz davet edin, birinize cevap verin.” tarzında olabilir.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.19: Yani bence tek engel öğrencilerin kendisi. Yani onların çekinceleri oluyor genelde. Onun dışında ben bir engel olduğunu düşünmüyorum. Öğretmenler yeterli derecede önem gösteriyorlar en azından bizimki için konuşursak. Örneğin benim de A1 ve A2 deki farklı gruplarda gördüğüm tek şey çekince idi.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 20 (H.Ö.K. 20)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.20: Duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.20: Davet etme, rica etme vb.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.20: Konuşmada önemli. Bunlar olmadan konuşma devam edemez. “Gidelim mi?” “Kuşşalım mı?” gibi.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.20: Evet kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.20: Fikrim yok hocam.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.20: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırınız?

H.Ö.K.20: A1’de karşılaştım ilk olarak. Ama söz eylemler genellikle A1-A2 seviyesindeydi.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.20: Bence A1’de itibaren başlamalı.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.20: Öğretmenin konuşması bunları kullanarak giriş yapmasını isterim. Bu bir hikâye olabilir. O şekilde ilk olarak ben çıkarım yaparım. Sonrasında da bizim arkadaşlarımızla konuşmamız gerek.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.20: Olumlu bir etkisi var. Konuşmayı devam ettiriyor. Bir istekte bulunduğumuzda yanıt alıyoruz mesela.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.20: Yani dediğim gibi öğretmen bir giriş yaptıktan sonra bence minik bir tablo, ayrıntıya girilmeden verilebilir. Sonrasında bir paragrafta veya videoda geçince biz çıkarım yapabiliriz. Yani minik bir girişten sonra sezdirilmeli. Bu şekilde daha iyi aklımızda kalır.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.20: Tavsiye verme, “should” ile ifadeler.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.20: Konuşma için olana yeterince yer verildiğini düşünmüyorum. Mesela ben Netflix ve bir program var film kesitlerini gösteriyor, Voscreen. Altyazılı veriyor cümleleri. Bunları kullanıyorum İngilizce becerim gelişsin diye. Voscreen’de mesela “I swear”, “yemin ederim” yapısını gördüm. Ama derste hiç görmedim mesela. İngilizcede konuşma dilinde çok fazla geçen bir ifade ama. Bu açıdan biraz eksik kaldığını söyleyebilirim.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.20: Tartışma etkinliklerimiz oluyordu, bazı sorulara yanıt verirken. Oralarda kullanıyoruz bu söz eylemleri fikirlerimizi belirtirken. Birbirimizle bir şeyleri konuşup çok sık olmasa da canlandırıyorduk. Bence tartışma etkinlikleri ödev olarak video çekme olarak daha fazla verilmeli diye düşünüyorum.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.20: Ders içinde hedef söz eylemleri daha çok kullanabilir, bizi maruz bırakabilir. Birebir sohbet edebilir öğrencilerle. Sadece not değil, öğretmen sınıfta Türkçe konuşmayı yasakladığında bile bizim İngilizcemiz gelişiyor en azından telaffuzu öğreniyoruz. Ya da hangi yapı nerede kullanılıyor öğreniyoruz.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.20: Tasklarımız var. Bence bunlar güzel. Ama video çektirilebilir düzenli olarak. Böylece notlandırılmaktan da çok korkmayız az puan olacağı için hepsi. Sürekli olursa heyecanımız da azalır.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.20: Kendimiz bence. Biz çekinebiliriz konuşmaya. Onun için öğretmenin tavrı çok etkili. Konuşurken hata yapmaya çekiniyoruz çünkü.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 21(H.Ö.K. 21)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K.21: Evet, duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K.21: Evet, biliyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K.21: Rica etmek gibi.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K.21: Kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K.21: Bilemiyorum hocam.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K.21: “Should” gibi birini bir eyleme yönlendirme. “You must”, “you ought to” olabilir.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

H.Ö.K.21: A1 ve A2’de karşılarız.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.21: A1’den başlamak uygun.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K.21: Diyalogda yani iki kişi arasındaki konuşmada daha uygun. Bu bir dinleme ya da video daha iyi olur. Ancak dinlemeye kıyasla bence video, yani görerek daha etkili.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K.21: Konuşmayı akıcı hale getiriyor ve kolaylaştırıyor.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K.21: Sezdirme daha mantıklı. Çünkü kendimiz öğrenirsek daha akılda kalıcı olur diye düşünüyorum.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K.21: Öneride bulunma, “can’t” gibi ifadeler var. Çoğunluğu var bence.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K.21: Bence veriliyor ama bu öğrenciye bağlı. Derse katılıyorsa daha hızlı öğrenir.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K.21: Study packlerimiz var. Orada dinleme alıştırmaları var oralarda görüyoruz. Tasklar var konuşma için. Özellikle A2’de role play etkinlikleri yapıyorduk restorandasınız sipariş verin gibi. Bence role playler arttırılabilir.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K.21: Öğretmenin sürekli kullanması lazım. Bize çok hissettirmeden yapabilir bunu. Yani bir diyalog verir, burada ne yanıt verirdiniz gibi sorular sorabilir bize.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K.21: Bence speaking sınavı ve speaking tasklar ile test edilebilir. Karşılıklı konuşmamız istenebilir bir arkadaşımızla. Ayrıca writing tasklarda da kullanmamız istenebilir bu ifadeleri.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K.21: Çok fazla konu olduğu için zaman sınırlaması oluyor her kur için. Yeterince kullanmaya zamanımız olamayabiliyor. Ayrıca çok fazla gramer baskın. Konuşma becerisine çok odaklanıldığını düşünmüyorum.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 22 (H.Ö.K.22)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K. 22: Evet, duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K. 22: Biliyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K. 22: Daha detaylı bir şekilde açıklamak için bir aktiviteyi diyebiliriz. İletişimi güçlendiriyor.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K. 22: Kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K. 22: Fikrim yok.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K. 22: Yani birinin bir şeyi yapmasını istediğimizde olabilir. “Yapabilir misin?” gibi.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

H.Ö.K. 22: Genel olarak B1. A1 ve A2’de temel düzeyde öğretiliyor.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K. 22: Bence B1’de karşılaşılmalı. Çünkü A1 giriş seviyesi ve sıkıntı yaşanır diye düşünüyorum eğer bu düzeyde karşılaşıyorlarsa.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K. 22: Bence video daha mantıklı. Hem duyup hem de konuşan kişinin mimiklerini görürlerse daha akılda kalıcı olur.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K. 22: İngilizceyi geliştirmek için önemli. Aslında konuşma dilinde çok var bu ifadeler. Bizim için iletişimde bulunmamız için faydalı.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K. 22: Kişiden kişiye değişir. Ama bana kalırsa doğrudan verilmeli, anlatılmalı ne işe yaradıkları.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K. 22: İstek ifadeleri, öneri çok vardı.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K. 22: Bence yeterliydi. Kitaplarda her konu sonrası bir düşünme brainstorm aktivitesi oluyor. Fikirlerimizi veriyoruz, tartışıyoruz. Görüş belirtirken çok kullanıyoruz.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K. 22: Bence speaking club gibi bir şey olabilir. Dersin öğretmeni bir ders daha ekleyip, ya da dersini feda edip bunlar üzerinde çalışma yaptırabilir. Oralarda karşılıklı konuşturabilir.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K. 22: Öğretmen kendi tecrübelerinden bahsederek nasıl çalışmamız gerektiğini bize anlatabilir, bize yol gösterebilir. Bence bizi motive de etmesi gerekiyor. Ayrıca bizim konuşmamıza imkân sağlaması gerekiyor. Bizi sürekli karşılıklı veya gruplar halinde konuşturmalı.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K. 22: Öğretmen kendi sınıfında ya da Teams üzerinden sınav yapmalı speaking üzerine yaptığımız gibi. Soru cevap ya da senaryo üzerinden bizleri ikili konuşturabilir.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K. 22: Bence öğrencinin etkisi var. Mesela 10 kişilik bir sınıfta 3-4 öğrenci isteksizse o ders çok verimli olmuyor.

Hazırlık Öğrencisi Katılımcı 23 (H.Ö.K. 23)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

H.Ö.K. 23: Duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

H.Ö.K. 23: Hayır.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

H.Ö.K. 23: Günlük konuşma dilinde kendimizi ifade etmek için kullandığımız ifadelerdir.

Konuşmanın sürmesini, ilerlemesini sağlar.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

H.Ö.K. 23: Çoğunlukla kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

H.Ö.K. 23: Bilemiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

H.Ö.K. 23: Tahmin ediyorum ama doğru mu bilmiyorum, cevap vermeyeyim.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

H.Ö.K. 23: A1’de temel düzeyde.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K. 23: A1’de karşılaşılmalı başlangıçta.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

H.Ö.K. 23: Öğretmenin gelip anlatmasını tercih ederim.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

H.Ö.K. 23: Oldukça yüksek çünkü çoğunlukla günlük hayatta kullandığımız şeylerden bahsediyoruz burada. Hayatımızı, karşımızdakiyle kurduğumuz iletişimi etkiliyor.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

H.Ö.K. 23: Doğrudan sunulmasını tercih ederim. Doğrudan verilip, örneklendirilmeli. Yanlış anlamamı engeller böylece.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

H.Ö.K. 23: Genellikle rica kalıpları, teşekkür kalıpları, “tamam” gibi tek cümlelik kalıplara çok rastlıyorum.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

H.Ö.K. 23: Yeterince yer verilmiyor. Kısmi veriliyor diyebiliriz. Birkaçı çok ön planda. Öneride bulunma, iste gibi. Diğerlerinin çok üzerinde durulmuyor.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

H.Ö.K. 23: Çeşitli video örnekleri olabilir. Youtube vb. üzerinden izletilebilir. Speaking club tarzı bir ders olabilir konuşma odaklı. Farklı sınıftan öğrenciler bir araya gelebilir. Buralarda karşılıklı iletişim halinde olduğumuz canlandırmalar olabilir. Şu anda genellikle ikili konuşma şeklinde geçiyor derslerde ama kısıtlı zaman oluyor.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

H.Ö.K. 23: Gerekli kalıpları kullanarak günlük konuşmadan örnekler vererek bu kalıpları pekiştirebilir. Soru cevap tarzı ilerleyebilir öğrenciyle. Sonra kendi aralarında konuşturabilir öğrencileri.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

H.Ö.K. 23: Role play olarak, öğrencilere görev tanımı sağlayıp, kendisinin buradan nasıl çıkış yapacağını, nasıl öğreneceğini ölçebiliriz. Sınav gibi değil de eğlenceli hale getirmek için teatral bazlı bir konu üzerinde ödevler verilebilir. Böylece sınav stresine de girmez öğrenci. İnternet üzerinden çeşitli uygulamalar üzerinden de sağlanabilir Kahoot gibi. Ama konuşma üzerinden olması daha mantıklı olur. Sınav yerine ödev daha mantıklı.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

H.Ö.K. 23: Belki zaman kısıtlaması olabilir kur sistemi olduğu için. Ayrıca sınıf mevcudu da olabilir. Yani 10 kişilik bir sınıf olsa konuşma imkânımız daha kolay olur diye düşünüyorum. Öğretmen de bizi daha iyi gözlemler.

EK 9- MEZUN KATILIMCILARA UYGULANAN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞMELERİN ÇEVİRİYAZILARI

Mezun Katılımcı 1 (M.K.1)

1.Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K.1: Duydum.

2.Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.1: Evet, biliyorum.

3.Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.1: Konuşma esnasında bir arkadaşımız soru sorduğunda o söz eylemi kullanarak cevap veririz. Bunlar kalıplardır. Bu kalıpları kullanarak biz soruya cevap vermiş oluruz.

4.Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.1: Evet.

5.Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M.K.1: Bilmiyorum hocam.

6. Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.1: Öneride bulunma olabilir, başka bir fikrim yok.

7.Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

A2 seviyesinin sonu, B1’de karşılaşıyoruz. A1’de ise çok temel düzeyde var.

8.İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.1: Bence her düzeyde karşılaşılmalı.

9.Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.1: Bence okuma metninde, videoda ya da dinleme alıştırmalarında ya da öğretmenin söz eylemleri kullanıp bir giriş yapmasıyla karşılaşılabilir. Tüm beceriler için önemli olduğundan farklı biçimlerde karşılaşmamız uygun olur diye düşünüyorum. Bunu ders gibi anlatamayız bence yani bu kalıptan sonra bu gelir gibi.

10. Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.1: Kesinlikle etkisi çok büyük. Çünkü biz bu yapıları kullanarak konuşuyoruz. Konuşmanın akışını ve akıcılığını sağlıyor.

11.Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.1: İkisinin ortası bulunmalı bence. Ne çok doğrudan ne çok sezdirimsel olmalı. İkisini aynı düzeyde tutarak sunulması daha iyi olur diye düşünüyorum.

12.Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.1: Öneride bulunma, reddetme, kabul etme, istekte bulunma ifadeleri vardı.

13.Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.1: Yeterince yer verilmiyor bence. Daha doğrusu speaking (konuşma becerisi)e yeterince yer verilmediği için, biz de bu yapıları konuşarak öğrenemediğimiz için bu kalıpları kullanamadığımız için, nasıl kullanacağımızı bilmediğimiz için yeterince öğrenemiyoruz zaten.

14.Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.1: Öğretmenimizle karşılıklı konuşarak ya da native (ana dili konuşucularının) diyalogunu açarak sınıfta bize bu yapılar öğretilir.

15.Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

M.K.1: Öğretmen nasıl öğreteceğini bilmeli diye düşünüyorum. Aslında bizim bunları kullanmamıza Zemin hazırlamalı, çok baskın olmadan bizi ikili gruplar halinde bu yapıları kullanmamıza teşvik etmeli.

16.Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K1: Hazırlık sınıfında Microsoft Teams uygulaması üzerinden konuşma sınavı yapıyorduk. Aslında tam sınav değil de o şekilde bir konuşma etkinliği olabilir. Öğretmenimizle birebir bir etkinlik olabilir. Ya da arkadaşlar arasında bu yapılar kullanılarak bir konuşma etkinliği olabilir. Öğretmenimiz bu etkinliği izleyip dinleyebilir. YKS dil sınavında situation (duruma uygun ifade yerleştirme) soruları oluyordu. Ona benzer sorular olabilir. Onlar eğlenceli oluyordu çünkü.

17.Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.1: Sınıfta çok fazla gramere (dilbilgisi) boğuluyoruz. Sadece kelime, gramer ve tense(zaman) öğretmeye çalışılıyor. Speakinge (konuşma) zaten önem verilmiyor. Bu nedenle bu kalıplar (söz eylemler) de kullanılmıyor. Özellikle lisede dil sınıfı öğrencisiyken bu kalıpları çok göremiyorduk, çünkü sınav İngilizcesi öğreniyorduk. Hazırlık sınıfında da çok fazla zaman kalmıyordu. Konuşma sınavı için kendimiz hazırlanıyorduk.

Mezun Katılımcı 2 (M.K.2)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K.2: Evet, duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.2: Evet, biliyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.2: Öneride bulunurken, ya da istekte bulunurken, fikir belirtirken kullanabiliriz. Kişilerle konuşmamıza cevap vermemize, iletişim sağlamamıza, fikir belirtmemize yarar.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.2: Evet kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

M.K.2: Özür dilemek: Bilmiyorum.

Tavsiyede bulunmak: Yönlendirme olabilir.

Reddetmek: Bilmiyorum.

Söz vermek: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.2: Öneride bulunma. “You should see the doctor” mesela.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

M.K.2: Başlangıç aşamasında karşılaşıyoruz. Sonra daha fazla görüyoruz seviye ilerledikçe. Daha gelişmiş yapılar kullanıyoruz. Yani A1’de başlıyoruz.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.2: A1’de kesinlikle.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.2: Bence videolarda diyalogları görmemiz etkiliydi. Öğretmen diyalog üzerine bize yapıyı verince pekişiyordu.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.2: Bu söz eylemleri iletişimde sıklıkla kullandığımız için iletişimimizi güçlendiriyor diyebiliriz.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.2: Doğrudan olması gerekiyor çünkü yanlış da sezebiliriz. Yani yapıları yanlış anlayabiliriz. Sezdirilerek sunulursa öğrenci anlamayabilir.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.2: Fikir belirtmemi isteyen yapılar, istekte bulunma, öneride bulunma, katılıyor musun, katılmıyor musun, ne düşünüyorsun? Bu tarz yapılar vardı daha çok.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.2: Fazlasıyla yer verildiğini düşünüyorum.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.2: Karşılıklı konuşma için diyalog oluşturuyorduk arkadaşımızla, gruplar oluşturup fikirlerimizden bahsediyorduk. Öğretmenimizle kendi fikrimizi paylaşıyorduk. Speaking clublarımız vardı oraya katılıyorduk. Arkadaşarımla konuşuyordum. Bunlar yeterli bence.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

M.K.2: Öğretmenin biz arkadaşımızla konuşurken bizi yönlendirmesi gerekiyor. Bu yapıları kullan gibi.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.2: Kendi seviyemden bir arkadaşımıyla herhangi bir konu üzerine hocalar eşliğinde test edilmek isterim. Yapabiliyor muyum, eksik noktam var mı diye. Puan vererek olmalı. Sınav gibi olmalı. Diyalog oluşturabiliriz arkadaşımızla. Canlandırma gibi olabilir. Bu şekilde kullanabiliriz bu yapıları.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.2: Özgüven eksikliği, heyecanlanması, kendini yetersiz görmesi olabilir. Karşı taraftan “yapamıyorsun” gibi yanlış tepkilerin verilmesi, destek olmak yerine daha çok bastırılmaya çalışılması olabilir. Aslında şöyle düşünüyorum, hazırlık sınıfı güzeldi ancak, konuşmaya dayalı etkinliklerin daha çok olması gerektiğini düşünüyorum şu anda bölüm öğrencisi olarak. Oranlarsak %20 dilbilgisi, kelime öğretimiye %80’inin konuşmaya dayalı olması gerekirdi.

Şu anda bölümde eksikliğini hissediyorum. Söz eylemler de konuşma becerisinin önemli bir parçası, siz sorunca bir kez daha fark ettim.

Mezun Katılımcı 3 (M.K.3)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K.3: Açıkçası söz eylem başlığı altında duymadım. Ama genel olarak reddetme, kabul etme şeklinde öğrenmiştik.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.3: “Teşekkür ederim ama kalsın gibi” olabilir. “Planın yoksa şuraya gidelim mi?” “Bana katılmak ister misin?” “Bize eşlik etmek ister misin?” gibi yapılar, sorular.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.3: İletişim yani akıcılığı sağlıyor, konuşma devam ediyor bunlarla.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.3: Evet.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek:

M.K.3: Açıkçası tahminim yok.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.3: Birini yönlendirmek, tavsiye belki.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

M.K.3: Sanırım A2'ydi.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.3: A2 bence uygun.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.3: İlk olarak videoda görmek isterim. Konuşma hemen yapılabilecek bir şey değil. İlk olarak öğretmenimiz bir video açıp gösterse sonra bizi olaya katsa çok daha iyi olur. Yani bizim konuşmamızı istese.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.3: Çok etkili. İngilizce pratik yaparak geliştiği için konuşmamızı geliştiriyor. Mutlaka bunları aslında birisiyle konuşarak diyalogda kullanmamız lazım. Bizim arkadaşımızla konuşmamız lazım. Bu da konuşma becerisini geliştiriyor.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.3: Sezdirilerek bizim çıkarım yapmamız daha akılda kalıcı olur bence.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.3: “Could”, “would” ile yapılar. İstekte bulunurken mesela bunları kullanıyoruz.”

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.3: Açıkçası hayır. Daha çok üzerinde durulması lazım. Günlük konuşma İngilizcesinde olan yapılar bunlar. Çok fazla vurgulanmıyor bunlar bana göre. Kitaplarda da sadece öneride bulunma istek yapıları vardı benim hatırladığım kadarıyla.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.3: Genellikle materyallerin video kayıtları olabilir, onlar kullanılabilir. Sınıf içi diyalog etkinlikleri vardı arkadaşımızla, onları yapıyorduk. Ama çok da fazla üzerinde durulmadığı için çok da verimli değildi. Video ve konuşma etkinliklerinin daha çok ve sıklıkla yapılması gerekir. Bunlar yeterli olur verimli bir şekilde sıklıkla yapılırsa. Onun dışında biz arkadaşımızla bir durumu canlandırıyorlardık. Onlar da güzeldi. Ama bunu bir seviyede yaptığımızı hatırlıyorum. Öğretmene göre de değişiyor bence. Kimi öğretmenlerimizle hiç yapmıyorduk.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

M.K.3: Videoları göstermesinin yanı sıra mesela “will” yapısının geçmiş zamanı olarak “would”u gösterirken bunu istekte bulunma yapısında “would you like” yapısını vererek de sağlayabilir. Yani demek istediğim, öğretmen ilk uygulayıcı olduğundan sınıfta başka durumlarda da bu söz eylemlerden bahsedebilir. Bu sayede öğrencinin bu yapıyı aklında tutmasını sağlayabilir.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.3: Hem yazılı hem de sözlü bir şekilde sınanmak çok daha iyi olur. 100 puan üzerinden değerlendirilecekse 50 puan yazılı, 50 puan da konuşmanın ölçüldüğü bir sınav şeklinde olabilir. Mesela 2 öğrenci sınavda bir araya getirilip bir konu hakkında (mesela kafeye gitmek) konuşabilir. Yani 2 öğrenci karşılıklı şekilde bir senaryo üzerinden diyalog kurabilir. Ya da biz portfolyo çalışması yapıyorduk. Sınıf dışında video çekiyorduk, çok eğlenceli ve faydalıydı. Bence böyle video çekme tarzı şeylerde konunun içine dahil olduğumuz için daha çok ilgimizi çekiyordu.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.3: Özgüven eksikliği olabilir. Öğrencinin kendine güveni olmayınca hiçbir etkinliği gönüllü yapmak istemiyor konuşma etkinliklerini özellikle. Aslında en büyük engel yine öğrencilerin kendileri.

Mezun Katılımcı 4 (M.K.4)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K. 4: Duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.4: Reddetmek, kabul etmek veya bir tavsiye sunmak diye biliyorum kısaca.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.4: Türkçedeki gibi kullanırlar, bir farkı yok. Konuşma esnasında sıkça kullanıyoruz. Konuşmanın akışında yararlı. Bazen konuşmanın akışını tersi yönde çevirebiliyor ya da konuşmayı sonlandırabiliyor. Mesela reddettiğimiz zaman konuşma tamamen bitiyor. Ya da farklı bir öneri sunduğumuzda konuşma devam ediyor. Bir tavsiye ya da farklı bir argüman sunuyoruz. Artık bizim istediğimiz şekilde ilerliyor konuşma.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.4: Evet.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M.K.4: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.4: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

M.K.4: A1’de bize basitçe öğretiler. A2’de ve sonrasında derslerde kullanıyorduk.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.4: A1’de sınıfın yarısı anlıyordu ama yarısı anlamıyordu. Ben bunu hissediyordum yüzden A2 veya B1 ideal.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.4: Bence video gösterilebilir. Çünkü orada kullanım şekli ve telaffuzunu öğreniyorduk. Daha etkili oluyordu benim için.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.4: Bence konuşmayı çok etkiliyor. Sadece sınıfımızda kalmıyor. Sınıfta pratik yapıyorduk tabi ki arkadaşlarımızla, ancak başka bir zamanda, mesela yaz tatilinde çoğumuz tatile gidiyoruz. Tatilde yabancılarla konuşmamız esnasında sıkça kullanıyoruz. Bunun faydasını görüyoruz. Hissedebiliyoruz günlük konuşmada o an.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.4: Sezgisel şekilde bence daha mantıklı. Bir diyalog verilirse mesela videodaki diyalog izletilirse biz bu yapıların kullanımını daha rahat anlarız.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.4: Öneri, istek, reddetme gibi.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.4: Yeterince yer veriliyordu. Çünkü bazen dinleme alıştırmaları bazen videolar oluyordu. Biz bu yapıları orada görüyorduk ve metinlerde sohbet baloncukları oluyordu kitaplarımızda. Biz buralarda da görebiliyorduk. Bazen öğretmenimiz bize pratik yaptırıyordu arkadaşımızla, yanımızdakilerle. Bu sayede daha etkili şekilde öğrendik.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.4: Öğretmenlerimiz bazen çok bilindik videoları açıyordu. Mesela Türkçeyle özdeşleşmiş bir videoyu İngilizce haliyle açıyordu. Ya da tam tersini yapıyordu. Biz çoğu yapıyı anadilimizde bildiğimiz için İngilizcede bu yapıyı daha rahat anlıyorduk. Bence bu da yeterliydi.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

M.K.4: Öğretmenimiz A1 ve A2’de bu yapıları ilk önce Türkçe anlatıp sonra İngilizcesinden bahsediyordu. Çoğu öğrenci İngilizceyi hiç bilmeden başladığı için, bence bu yöntem etkiliydi. Onun dışında arkadaşımızla diyaloglar oluşturuyorduk. Bence başlangıç aşamasında bile basit diyaloglar oluşturulmalı.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.4: Ben dil kurslarına da gittim. Mesela kelime öğretiminden sonra veya dilbilgisinden sonra bize quizler yapılıyordu. Ancak bize hiç etkisi olmuyordu bu kurslarda. Ancak hazırlıkta öğretmenimiz bunları ders anlatırken de kullandığı için biz daha kolay öğrendik. Sonrasında bir konuşma sınavı olduk kur sonunda. Bize faydalı oldu. Bu sınavda kullandık bu yapıları, daha çok aklımızda kaldı. Hatırladığım kadarıyla canlandırma yapmıştık sınavda arkadaşımızla. Dolayısıyla bu yapıları kullanmıştık. Onun dışında portfolyo ödevi olarak video çekmiştik. Daha sonra videolarımızı izleme fırsatımız olmuştu. Oradaki yanlışlarımızı gördük. Kullanım ve telaffuz yanlışlarımızı gördük. Nasıl daha uygun ifadeleri kullanacağımızı keşfettik. Bence bunlar çok etkiliydi ve yeterliydi.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.4: Bence bunlar kişiye bağlı. Öğretmenlerimiz anlatıyordu. Biz de çalışıyorduk bunlara. Ancak bazı kişiler hiç çabalamıyordu. Kendi kendine de bir gelişme olamıyor, o arkadaşlarımızda da bir gelişme görememiştim ben.

Mezun Katılımcı 5 (M.K.5)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K.5: Evet, duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.5: Hepsini bildiğimi zannetmiyorum, ama çoğunu biliyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.5: Rica, iltifata karşılık teşekkür etme, reddetme cümleleri, iltifat etme ifadeleri. Bu ifadeler iletişim kurmakta yardımcı oluyor. İstek, reddetme gibi yapılar özellikle, günümüzde çok fazla işe yarıyor. Yani akıcı konuşmayı, ya da konuşmanın akıcılığını sağlıyor diyebiliriz.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.5: Evet.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M.K.5: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.5: Bilmiyorum ama sanırım birini yönlendiren olabilir. Tavsiye mesela.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşacaksınız?

M.K.5: A1'de başlıyor. Ama çok ileri seviyede cümleler kullanmıyoruz. İsteklerimizi belirtmede kullanıyoruz bu seviyede özellikle. "I want to have a cup of tea." Gibi.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.5: Kesinlikle A1’de başlamalı.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.5: Bir okuma metninde, öğretmenin açıklaması eşliğinde karşılaşmak isterim.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.5: Konuşmayı hızlandırıp isteklerimi rahat ve kolay şekilde belirtmeme sebep oluyor. Aynı zamanda karşı tarafın isteklerini de anlamama yardımcı oluyor. Bu günlük hayatta psikolojik olarak da insanların kendini anlatmasını daha kolay hale getirdiği için gün içindeki tartışma, yanlış anlaşılma gibi durumları engelleyebileceğini düşünüyorum.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.5: Doğrudan sunulmalı. Sonradan öğrenci kendisi bağlantı kurabilir rahatça doğrudan sunulursa.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.5: Rica cümlelerini çok fazla görmüştüm. Özellikle sipariş verme ile ilgili oluyordu diyaloglar. Oralarda bu yapıları kullanıyorduk. Manavla müşteri arasında geçen diyalogu hatırlıyorum kitaptaki. Oralarda kullanıyorduk.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.5: Hayır, düşünmüyorum. Özellikle bu yapıları kullanarak ileri seviye soruları sormakta eksiklikler var. Öğrenciler zorlanıyor. “Do you mind, would you mind if” gibi yapılar özellikle.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.5: Biz hazırlıktaayken, siz bizi speaking club yani konuşma kulübü gibi bir etkinlikte bizi bir sınıfta toplamıştınız. Bunların sürekli olmaası lazım. Yapılar bir videoda geçiyordu genellikle. Ders öncesinde bu videoları bize yolluyordunuz. Kısa videolar oluyordu. Sınıfta bize bu yapıları küçük bir tabloda bir kâğıtta veriyordunuz. Uzun olmuyordu. Biz sınıfta daha çok uygulama, yani canlandırma yapıyorduk. Bence bu çok etkiliydi. Çünkü sınıf ortamında ders saatini sadece bu diyalogları oluşturmaya ayırıyordunuz bu kulüpte. Ayrıca canlandırma yapmak bence çok eğlenceliydi. Bir de tabiki işin teknoloji yönü var. Hepimizde cep telefonu var ve ulaşımı daha kolay oluyordu. Boş zamanımızda hemen bu kısa videoları izliyorduk. Telegram üzerinden bize yolluyordunuz bu videoları diye hatırlıyorum. Bu tarz kulüplerin sıklıkla yapılması ve geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bence bunu dışında öğretmen öğrenciye soru sormalı ve öğrencinin soru sormasını teşvik etmeli. Yani öğretmen öğrenciyi bir diyaloga çekmeli. Bizim hazırlık sınıflarımızda 15-20 kadar öğrenci vardı. Bunların hepsine öğretmen 10 dakika süre ayırsa hem çok zaman gitmezdi hem de faydalı olurdu.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

M.K.5: Soru sorabilir dediğim gibi.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.5: Bir sabah öğrenci kapıdan girdiğinde ona direkt olarak sorular sorulmaya başlanmalı, öğrenci diyaloga çekilmeli. Bu habersiz olmalı. Ya da anlık sözlü quizler yapılmalı. Bunu öğretmen hafta haftaya bölmeli ancak bunu öğrenci bilmemeli önceden hangi günde hangi saatte olacağını. Böylece öğrencinin hafızasında taze şekilde kalmış olur yapılar. Hem de hatalarını düzeltmiş olur öğretmen.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.5: Öğrenciye söz hakkı verilmemesi, öğretmenin baskın olması, öğrencinin sessiz ve özgüvensiz olmalı olabilir.

Mezun Katılımcı 6 (M.K.6)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K.6: Kavram olarak duymadım. Ama istekte bulunma gibi ifadeler giriyor sanırım buna.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.6: Benzerdir İngilizceyle diye düşünüyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.6: İletişimde yararlı. Sohbet devam ediyor bunlarla.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.6: Evet, kullanılıyor. Daha iyi anlamamızı sağlıyor. Dili yumuşatıyor. Çünkü kibar ifadeleri de öğreniyoruz istekte özellikle.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M.K.6: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.6: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

M.K.6: A1 ve A2’de karşılaştık sıklıkla. Özellikle A2 diyebiliriz.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.6: Bence A2 olmalı. Çünkü A1’de dili öğrenmeye yeni başlıyoruz. Giriş gibi düşünebiliriz.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.6: Ben konuşmada karşılaşmak isterim. Konuşurken daha iyi öğreniyorum. Yani öğretmen konuşmaya başlamalı, biz ondan kapmalıyız yapıları. Daha sonra arkadaşlarımızla bu söz eylemleri kullanabiliriz diye düşünüyorum.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.6: Bunları kullanarak aslında iletişim kuvvetleniyor. Ayrıca cümleye yumuşaklık katıyor diye düşünüyorum. Yani naziklik veriyor.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.6: Doğrudan olmalı. Biz hep ona alıştık.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.6: “Can you”, “let’s”, “could you”, “shall”, “may I” gibi yapıları hatırlıyorum daha çok.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.6: Düşünüyorum. Çoğunu gördük bence.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.6: Kahoot diye bir oyun vardı, oynuyorduk, hatırlıyorum. Onun dışında sıradan bizi kaldırıp sürekli speaking yaptırıyorlardı. Bence biz çok fazla speaking yapıyorduk hazırlık sınıfında. Gayet de güzel öğrenilmişti. Biz zaten bu bölüme dil sınavıyla girdiğimiz için, ben İngiliz Dili ve Edebiyat öğrencisiyim, biraz da olsa önden bilgimiz vardı. Hiç bilmeyen arkadaşlarımızın bile karşılıklı speaking yaparak öğrendiğini düşünüyorum. Gayet yeterliydi bence.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

M.K.6: Bence sürekli kullanarak. Çünkü bir şeyi çok fazla çok sık duyduğumuz zaman o şeyi daha çabuk ediniyoruz. Daha çabuk aklımıza kazanıyor.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.6: Ben yine speaking ile sınanmak isterim. Rahat bir ortamda olmalı. Hazırlık sınıfında hocalarımız bizi kaldırıp karşılıklı konuşma yapıyorlardı bizimle. Hocam beni kaldırır ben cevabını veririm, o şekilde olabilir. Çünkü sınav olunca stres oluyor. Ödev olunca da önden hazırlanıyoruz, biraz ezbere kaçıyor.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.6: Bence ezber. Ben ezbere karşıyım. Söz eylemler de birer kalıp. Onları öğrenmek için sürekli onları kullanmak, dinlemek, gerekirse okumak gerek. Ama ezberlemeye karşıyım. Bence bu etkiliyor.

Mezun Katılımcı 7 (M.K.7)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K.7: Evet, derslerde gördük.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.7: Yapabilir misin, edebilir misin? Getirebilir misin? Kısacası –“ebilebilir misin “yapısı bence söz eylemin kendisini açıklıyor.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.7: “Could you” “Can you” shall we” “let’s” gibi yapılar. Bunlar genelde herhangi birine karşı bir şey rica ederken kullanabiliriz. Mesela can you yapısını kullandığımız zaman biraz daha samimi olduğumuz zaman oluyor. Ama could you yapısını kullanırken biraz daha siz biz diye hitap ettiğimiz kişilere karşı kullanıyoruz. Bu da karşımızdaki kişinin onayını alma, bir şey yaptırma daha doğrusu ricada bulunma eylemlerimizi karşılıyor.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.7: Evet genelde kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M.K.7: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.7: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

M.K.7: A1 seviyesinden hazırlığa başladım. A1’de çok fazla görmedim. Çünkü işin temelinden başladık. Ama A2 seviyesine doğru daha fazla kullanmaya başladık. Çünkü o zaman speaking işin içine daha fazla girdi. Biraz daha kelimeler daha doğrusu kullanımlar günlük hayatımızda da mevcut olduğu için A2’de daha çok görmeye başladım. A2’de daha çok kullanıldığını düşünüyorum açıkçası.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.7: Bence A2 uygun. Çünkü A1’deyken biraz daha tenselerden, gramerden bahsederken onları zaten genel olarak cümle içerisinde görmüş oluruz. Ama A2’de bu biraz daha konuşma seviyesine geçtiği için bence A2’de olması gayet uygun.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.7: Speakingde karşılaşmak isterim. Çünkü birşeyi okumak ve dinlemekten çok karşılıklı etkileşim halinde konuşmak bence her zaman daha iyidir. Şu kalıplar bunlar gibi sözlü ve yazılı olarak verilebilir öncesinde. Bir şey rica ederken şu kullanılır gibi. Daha sonra hemen kullanmak isterim aslında. Ama tam anlamıyla öğrenmek için etkileşim olması önemli.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.7: Bunlar gündelik hayatla çok bağlantılı. Yani en basitinden markete gittiğimizde rica ediyoruz, bir şey istiyoruz. Bu nedenle bu yapıları kullanırken hep bir diyalog olması lazım. Bu nedenle öğrenirken de arkadaşımızla hep pratik yapmamız gerek. Bu yüzden etkisi çok büyük.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.7: Doğrudan verilebilir, çok daha net olur. En azından anlam kargaşası olmaz diye düşünüyorum.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.7: Can, could, shall, let's, may, might, bunlar vardı.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.7: Evet, bence gayet yeterliydi. Zaten bunu diyaloglarla da, ya da hocamız kaldırıp speaking yaptırdığında da pekiştiriliyordu.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.7: Bizde genelde kahoot dediğimiz bir oyun vardı. Biz onu çok fazla kullanıyorduk. Konuyu pekiştirmek amacıyla da hocalarımız oynatıyordu. Konuyu anlattıktan sonra herhangi bir konuda diyalog veriliyordu bu oyunda ve biz uygun sözcüğü yerleştirmeye çalışıyorduk. Can, could gibi onu hatırlıyorum. Bence speakinge yönelik etkinliklere daha çok yer verilebilir.

Konuyu ne kadar işlersek işleyelim bunu gündelik hayatımızda diyaloglara yansıtmadıktan sonra sadece kitapta kalması bir işe yaramıyor aslında. Yani speaking biraz daha etkileşimi de arttırdığı için speaking tarzı etkinliklere daha çok yer verilmeli diye düşünüyorum. Yani canlandırma olabilir mesela. Ya da hoca sınıftan iki kişiyi seçip karşılıklı diyalog şeklinde konuşturabilir. Bir senaryo olabilir. Eğlenceli olur.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

M.K.7: Öğretmenimiz diyalog kurduruyordu. Onun dışında farklı bir şey yapmasına gerek yok bence.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.7: Bu yine speakingle olur hocam. Çok daha kalıcı olur. Etkileşim önemli. Çünkü kendimi bunları kullanarak ifade ederken daha özgüvenli de hissedirim. Ama bu sınav şeklinde olmamalı. Çünkü geçen sene de speaking yaparken daha çok speaking yapacağız tarzı değil de direkt sınava odaklandığım için ister istemez kendimi gergin hissediyordum. Çünkü anlatmak istediğiniz bazı şeyleri bile sırf sınav düzeyinde vermek istediğiniz için belki pek rahat hissedemiyorsunuz.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.7: Çok etkileyen bir durum olduğunu düşünmüyorum açıkçası. Ama bence öğrencinin kendisi olabilir. Ben öğrenmeyi istemiyorum demediği sürece her şey öğretilir.

Mezun Katılımcı 8 (M.K.8)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K.8: Evet.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.8: İstekte bulunma, reddetme gibi kavramlar var.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.8: Önerilerde, reddederken ya da istek ve ricalarda kullanılır. İşlevleri ise istediğimiz şeyi karşımızdakine iletmektir. Resmi olur, remi olmayan olur.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.8: Kullanılıyor, evet.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M.K.8: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.8: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

M.K.8: Özür dilerim derken “I’m sorry” kullanıyoruz. İstek ve ricalarda “Can I, May I” gibi kalıplar kullanıyoruz. İstemediğimizde, “No, thanks” kullanıyoruz. A1-A2 seviyelerinde kullanıyoruz. Yine B1-B2’de de kullanabiliriz.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.8: A1’den başlamalı.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.8: Hem dinleme alıştırmalarında hem de hocanın kısa anlatımıyla olabilir. Hoca küçük bir tablo gösterebilir kalıplardan. Sonrasında pratik yaptırabilir arkadaşımızla.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.8: Kendimizi karşımızdakine daha iyi ifade etmemizi sağlıyor kesinlikle.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.8: Doğrudan olmalı. Çünkü bunlar kalıp kelimeler, herkesin günlük kullandığı, yanlış anlamadan hemen öğrenip kullanmamız lazım.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.8: “I’m sorry”, “Can I”, “thank you”, “may I”, “must” gibi kalıplar.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.8: Düşünüyorum. Ama B2- C1 seviyesindeki kalıplar da verilebilir.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.8: Konuşma olabilir. Bunu biz dinleyerek kağıda dökebiliriz. Daha sonra konuşma pratikleri yapabiliriz. Role play yapıyorduk diyalogu sunabiliriz aramızda yaptıktan sonra.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

M.K.8: Herkes önce sınıf arkadaşıyla, sonra öğretmenle diyalog olarak karşılıklı konuşabilir. Bunu yaptırabilir.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.8: Ben hem pratik, hem dinleme, hem yazma olarak bir sınav olsun isterdim. Sonra bunların değerlendirilerek tekrardan eğitim almayı ya da daha üst seviyeye geçmek isterdim. Mesela arkadaşımızla konuşmanın dışında bir yazma sınavı olursa verilen kalıplarla bir hikaye yazmak olabilir.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.8: Heyecanlanma olabilir. İletişim eksikliğinden özgüven, motivasyon eksikliğinden olabilir.

Mezun Katılımcı 9 (M.K.9)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K.9: Söz eylem olarak duymadık. Ama belirli kalıp yapılar öğrendik. Bunlara deniyormuş.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.9: Tavsiye, reddetme, gidelim mi yapalım mı, tavsiyeler.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.9: Evet mesela “let’s go to the cinema” Bir tavsiye ya da ona soru gidelim mi anlamında. Ya da “you should take a medicine”. “Hasta olduğunda ilaç almalısın”. Ya da “would you like something to drink?” Bu tarz şeyler. Konuşmanın akışında olan ifadeler, bizim cevaplarımız ya da sorularımız.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.9: Evet.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M.K.9: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.9: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

M.K.9: A1'den başladık. Yapalım mı gibi ifadeler. Seviye arttıkça kalıplar daha uzun ve farklı oldu. Mesela want kelimesini istemekte kullanırken, sonradan would like'a döndü ve soru biçimine tabi. Would you like gibi. İstekte mesela. Bu tarz değişiklikler oldu. İngilizce'de bir şeyi birden fazla şekilde söyleyebildiğimiz için, seviye atladıkça bu yapıların farklı kullanımlarını da görmüş olduk.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.9: Kesinlikle A1. Yani temel kalıplar A1'de sonra B1'de bunları tam anlamıyla tamamlamak isterdim.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.9: İlk başta öğretmenin bahsetmesini isterdim. Öğretmen bahsettikten sonra örnek bir video izletebilir. Sonra bizden iki kişiye bunu okutabilir. Bunları canlandırmamızı isteyebilir. Yani ilk başta öğretimi yapıldıktan sonra pratiğinin kesinlikle yaptırılmasını isterdim. Bol bol konuşma pratiğinin yapılmasını isterdim.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.9: Kesinlikle etkili. Söz eylemler kesinlikle temel yapılar. Yani konuştuğumuzda ya da birisiyle iletişime geçtiğimizde vereceğimiz ilk cevaplar ya da soracağımız sorulardan oluştuğu için bunların öğrenilmesi önemli tabi ki de.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.9: Doğrudan olmalı. Bence baştan mantığı verilmeli sonra üstüne bol bol pratikle öğretilmesi benim için daha yararlı oluyordu.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.9: Aslında diyalogdan çok daha çok metin havası vardı. Bilgilendirme ya da olayı anlatma gibi. Aslında daha çok söz eylemlere rastladığımız, yani diyalogu kastediyorum daha çok A1-A2’de olduğunu hatırlıyorum. Onlarda da temel yapılar ister misin? İçer misin? Gidelim mi? Yapalım mı? Bunu almalısın. Ya da bunu kesinlikle yapmalısın. You have to kalıbıyla. Bu tarz şeyleri genellikle A1-A2’de gördük. Ama B1-B2’de ben bu şekilde diyaloglara pek rastlamadım.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.9: Yeterince yer verildiğini düşünmüyorum. Öğretmenden öğretmene de değiştiğini düşünüyorum. Çünkü bizim öğretmenimiz bize sürekli bunun pratiğini yaptırdı. Sürekli

kullanmamızı sağladı karşılıklı konuşturarak. Stres, gerginlik değil de eğlenceli oyun havasında pratiğini yaptırmıştı, canlandırma gibi. Ama kaynaklarda, kitaplarda yeterince olduğunu düşünmüyorum.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.9: Bizim öğretmenimiz Voscreen gibi uygulamalar kullanıyordu. Ya da oyun tarzı kim daha hızlı diyalogu dolduracak, uygun kalıbı bulacak gibi yarışma tarzı yaptırıyordu. Rekabet oluyordu bu mesela. Ya da top gibi bir şey kullanıyorduk, birbirimize atıyorduk. O gün işlediğimiz konunun kalıbını kullanarak birbirimize sorular sormamızı ya da konuşmamızı ya da bir olay örgüsü oluşturmamızı falan istemişti. Bunlar bence çok verimli. O derse daha da bağlanmayı ve gitmek istemeyi sağlıyor. Bu tarz etkinlikler olabilir.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

M.K.9: Biz o kalıpları öğrendik o gün mesela. Onu bize kullandırarak o derste ve kendisi de o kalıpları kullanarak. Anlamıyorsak eğer- zaten derslerde hep İngilizce anlatılıyor- Türkçe bir özet geçip sağlayabilir. Ayrıca bir sonraki derste bir öncekini tekrar etmeli. Böylece birleştirilerek gidilmesi daha verimli olur. Hem kulak aşinalığı olmuş olur, maruz kalmış oluruz.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.9: Birebir öğretmenle ya da akranımla konuşarak diyalog halinde herhangi bir konu üzerinde olabilir. Bir test ya da sınav gibi değil. Çünkü her öğrenci quiz ya da sınav gibi

düşündüğünde strese giriyor. Ama öğretmenin karşısına alıp da bir diyalog halinde konuşturması daha verimli olur. Doğru seçeneği işaretlediğimiz yazılı sınavda ziyade bunun pratiğe dökülmesinin istenmesi kesinlikle daha verimli olur.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.9: Bizim okulda da çok rastladım. Yabancı öğrencilerle(uluslararası) aynı sınıfta olmamız kesinlikle engelleyen bir etmen. Çünkü onlar çok aktif bir şekilde İngilizce konuşabiliyorlar. Ya da daha önceden İngilizceye çok hâkim oldukları için daha rahat hareket edebiliyorlar. Onlarla aynı sınıfta olmamız kesinlikle eksi yönde. Ya da lisede İngilizce bölümü okuyup bizle aynı bölümde olanlar da dahil. Çünkü onların bilgileri daha fazla. Bu da bizi ikili çalışmada olumsuz etkiliyor.

Mezun Katılımcı 10 (M.K.10)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K.10: Evet, duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.10: Evet, biliyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.10: Teklif etme, reddetme, öneride bulunma, tavsiyede bulunma gibi şeylerdir. Diyalogların daha etkili olmasını sağlayabilirler.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.10: Evet kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M.K.10: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.10: Bilemiyorum hocam.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

M.K.10: Temel seviyede A1’de bile karşılaşıyoruz aslında. Ama daha çok A2’de başlıyor.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.10: Kesinlikle A1’de temel söz eylem yapılarıyla karşılaşılmalı. Kabul etme, reddetme veya isteğimizi belirtme gibi yapılar olmalı.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.10: Dinleme ile başlamalıyız. Diyaloğu dinleyerek yapı hakkında çıkarımda bulunuruz, anlarız yapıyı.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.10: Çok etkili. Çünkü daha sağlıklı bir iletişim kurmayı sağlar. Diyalogları daha sağlamlaştırır ve anlaşılır hale getirir.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.10: Doğrudan olmalı. Öğretmen bir dinleme alıştırmadan sonra açıklamalı.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.10: Kabul etme, reddetme, öneride bulunma.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.10: Hayır düşünmüyorum. Çünkü eğitim sistemimizde kalıplaşmış şeylere önem veriliyor. Mesela gramer gibi. Bu tarz şeylere yer verilmiyor eğitim sisteminde genellikle.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.10: Sınıfta gruplar halinde arkadaşlarla ya da hoca ve öğrenci arasında diyaloglar kurulabilir. Yani konuşma ağırlıklı etkinlikler olabilir. Bol bol listening yapılabilir. Ama genellikle konuşma etkinlikleri yapılmalı. Biz de hep ikili diyalog yapıyorduk bu konular geçtiğinde.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

M.K.10: Öncelikle bir dinleme açıklamasından sonra farkındalığımızı arttıracak şekilde bize onları açıklayabilir.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.10: Küçük testlerle sınanabiliriz, öğrenciyi germeyecek şekilde. Çünkü o da önemli bir etken oluyor. Karşılıklı diyaloglarla testler olabilir, konuşarak. Ya da yazılı olarak diyalog verilir, boşluk bırakılır. Uygun ifadeyi, söz eylemi biz yerleştiririz. Ama bence konuşma daha ağırlıklı olmalı. Arkadaşımızla diyalog oluşturup canlandırma şeklinde olabilir. Ya da hoca buna uygun ne dersin diyebilir, sınav gibi olursa, konuşma sınavı gibi. Ama dediğim gibi rahat bir ortam olmalı. Çünkü çok geriliyoruz üniversiteye gelene kadar çok konuşmadığımız için dil derslerinde.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.10: Bence eğitim sistemimizin tutumu. Çünkü buna ağırlık verilmiyor. Gramere ağırlık veriliyor, kalıplaşmış şeylere. Onun dışında bazı öğretmenlerin tutumları olabilir. Öğretmeye dayalı değil, anlatıp geçmeye dayalı olabilir. Bunlar da motivasyonumuzu etkiliyor.

Mezun Katılımcı 11 (M.K.11)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M. K. 11: Kavram olarak duymadım. Ama bazı yapılar öneride bulunma gibi, siz bahsedince anladım.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K. 11: Benimle sinemaya gider misin? Gibi teklif ifadeleri, reddetme ya da fikri belirtme olabilir.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M. K. 11: Çok farklı işlevleri var. Davet etme, teklif etme, istek, öneri gibi. Konuşurken karşılıklı kullanıyoruz.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M. K. 11: Kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M. K. 11: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M. K. 11: Bilmiyorum, anlamadım.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

M. K. 11: B1-B2 diyebilirim.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M. K. 11: B1 uygun bence.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M. K. 11: Öğretmenin bize bunları sunması gerekiyor. Yani yapıları göstermesi gerekiyor.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M. K. 11: İyi anlamda etkisi var, çünkü kalıp olarak öğreniyoruz. Günlük hayatta da çok kullanıldığını inanıyorum.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M. K. 11: Doğrudan söylenmesi taraftarıyım yapıları. Yanlış anlaşılmalara önler bu. Biz yapıların işlevlerini bilirsek daha rahat bir diyalog oluşturabiliriz.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M. K. 11: Öneride bulunma çok fazla vardı. İstekte bulunma vardı. Hatta bu yapılara ait üniteler vardı gramer kısımları özellikle “should “could” gibi vardı ünitelerde.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M. K. 11: Genel olarak metinler vardı. Metin içlerinde geçiyordu eğer bir gramer yapısı değilse. O şekilde de çok ayırt etmiyorduk açıkçası. Büyük ihtimalle günlük konuşmalarda ya da metinlerde çok fazla geçtiği için bilinç altımıza belirli yapılar geçiyordu. Ama tam anlamıyla yeterliydi diyemem.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M. K. 11: Arkadaşlarla kendi aramızda diyalog oluşturma, mesela arkadaşınıza öneride bulunun gibi etkinlikler oluyordu. Ya da gruplar halinde yapıyorduk bunları. Bunlar güzeldi. Ama kendi kendinize bunları yazarak cümle oluşturun gibi şeyler de yapılabilir. Çünkü arkadaşlayken bazen insan stres olabiliyor. Ya da ona ne önereceğini bilemeyebiliyor. Ama kendi kendine yaparken daha rahat şekilde cümle kurabiliyorsun.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilir?

M. K. 11: Bunlar hakkında daha fazla okuma metni verebilir ya da etkinlik yaptırabilir, soru cevap gibi.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.11: Bizim bölümde şu anda bile hocamız anlayıp anlamadığımızı değerlendirmek için bir iki hafta içerisinde bile bizi bir teste tabi tutuyor sürekli. Bunun gibi şeylerin yapılabileceğini düşünüyorum. Ya da kendi aramızda belirli sorular sorarak anlayıp anlamadığımızı sözel olarak öğrenmeye çalışabilir. Yani birebir hocamızla olmalı bunlar eğer bir konuşma sınavından bahsederseniz.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M. K. 11: Bence yok. Kişisel farklılıklar olabilir, yani motivasyon gibi. Bir şeyi öğrenmek istersek seversek öğreniriz.

Mezun Katılımcı 12 (M.K.12)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K.12: Duydum, evet.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.12: Evet. Örneğin “kahve içebilir miyiz?” Ya da “şuraya gidelim mi?” gibi.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.12: Örneğin “Shall we go to the theatre?” Bir öneride bulunmak için kullanıyoruz. Öneride bulunma, istek belirtme ve daha birçok işlevde kullanıyoruz. Yani aslında karşımızdakiyle konuşurken konuşmadaki iletişimi kuvvetlendiriyor diyebiliriz.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.12: Evet kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M.K.12: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.12: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

M.K.12: İlk olarak A1’de öğrenmeye başlıyoruz. Ama basit bir biçimde.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.12: A1 bence karşılaşmak için uygun bir seviye.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.12: Ben öğretmenin açıklamasını tercih ederdim. Telaffuz açısından ve dinlediğimi anlamak açısından.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.12: Karşılıklı konuşmaya etkisi, kendimizi ifade etmeye yardımcı oluyor.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.12: Bence doğrudan sunulmalı. Kullanımlarıyla beraber yapıları hocamız bize açıklamalı ilk olarak.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.12: “Shall we”, “may I” , “should we” gibi teklif öneri, ya da isteklerde.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.12: Ben yeterince yer verildiğini düşünüyorum. Ancak biraz daha çoğaltılabilir örnekler verilerek ya da metinler içinde kullanılarak.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.12: Videolarla ya da dinleme metinleriyle pekiştirilebilir. Canlandırmalar olabilir diyalog oluşturmamız istendikten sonra. Ya da mesela YDS’de var diyaloglar var. Uygun düşen ifadeyi seçiniz gibi. O tarz sorular alıştırmalar bize yaptırılabilir. Ya da bunlarla bir hikâye yazarız bunları kullanarak senarist gibi. Onu sonra canlandırmamız istenebilir sene sonu tiyatrosu gibi. Kostümlerle falan. Böyle bir şey biz lisede yapmıştık. Tabi bu söz eylemlerle değil de içinde geçiyordu sohbet esnasında. Çok eğlenceli ve verimliydi. Ya da hazırlıkta biz arkadaşımızla video çekiyorduk ders dışında. O çok yararlıydı öğrendiğimizi kullanmak açısından. Sonrasında izleyip hatalarımızı da görüyorduk. Bir de pratik yaptığımızdan özgüvenimiz yerine geliyordu. Sınıfta sunum yaparken daha az heyecanlanıyorduk.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

M.K.12: Bunu telaffuz ederek bize bunları anlatması ve gerçekten öğrenmiş miyiz diye bize bunları kullandırması. Karşılıklı konuşma şeklinde diyalog kurdurarak olabileceğini düşünüyorum.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.12: Ben yüz yüze speaking sınavı gibi bir şey isterdim. Çünkü kâğıt üzerinde olabilir. Ama tam olarak bunu” doğru telaffuz ediyor muyum?”, “doğru yerde kullanıyor muyum?” diye yüz yüze bir şekilde sınanmasını isterdim.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.12: Bence zaman ayırlamaması olabilir. Tamam geçiyordu bunlar ama 8 hafta sürüyordu bir kur. Odaklanması gereken çok şey vardı. Gramer, kelime, dinleme, yazma gibi. Onların arasında geçse de çok odaklanılmıyordu. Sürekli bir şey yetiştirmeye çalışıyordu öğretmenlerimiz. Ama ellerinden geleni yapıyorlardı. Bir de speaking sınav puanı 20 idi 100 üzerinden. Arkadaşlarımızın bazıları bu yüzden hep yazılı sınava odaklanıyordu nasıl olsa diğer tarafı tam yaparsam geçerim diye. Bence yarı yarıya olmalıydı oran.

Mezun Katılımcı 13 (M.K.13)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K.13: Duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.13: Biliyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.13: Türkçede olduğu gibi bir şeyleri kabul etmek ya da öneri, reddetmek gibi bunları karşılıklı birisiyle konuşurken kullanırız. Yani farklı işlevleri vardır. Hepsi konuşmada, diyalogda önemlidir.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.13: Evet kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M.K.13: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.13: Tavsiye yönlendirme olabilir.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

M.K.13: Genellikle B1 'de karşılaşıyoruz.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.13: B1 seviyesinde daha iyi olur. Çünkü ilk seviyelerde cümle kurmaya odaklanıyoruz.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.13: Bence video gösterilmeli ikili diyalog olan. Biz oradan anlarız kalıpları. Videonun İngilizce altyazılı olması gerekiyor tabi. Gerektiğinde öğretmenimiz videoyu durdurabilir. “Burada bunu niye kullanmışlar?” gibi bizden yanıtlar alabilir.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.13: Etkisinin olduğunu düşünüyorum. Bu sayede yeni kalıplar da öğrenebiliyoruz. Bunları günlük hayatımızda çokça kullanabiliyoruz. Çok fazla katkısı var konuşma becerimize, iletişime.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.13: Bence çıkarım sonucuna varıldığında biz bunları daha iyi kullanıyoruz. Çünkü mantığını biz buluyoruz. Mesela bir videoda gösterse biz anlasak. Aklımıza hep o video gelir ve daha rahat hatırlarız biz çıkarım yaptığımız için. Sonrasında “bu videoda ne kalıplar vardı?” gibi soruları bize sorabilir. Tahtada bir tabloyu hep beraber oluşturabiliriz mesela. Daha akılda kalıcı olur.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.13: Daha çok öneriler vardı. Ona ait yapılar.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.13: Kitaplarda yeterince yer verildiğini düşünmüyorum. Aslında var mesela metinlerde. Ama biz bunları bu söz eylemdir diye bilmediğimiz için çok dikkatli bakmamış da olabiliriz.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.13: Bunun için ayrıca bir zaman ayrılabilir. Biz genelde diyalog yapıyorduk. Ama bence daha çok video yani görsel bir eylem olsa, akılda daha çok kalır. Ama hatırlıyorum, bazı kurlarda diyalogları okuyup geçiyorduk. Bizim diyalog oluşturmamız, bizden bunları kullanmamızın daha çok istenmesi hatta canlandırmamız bence daha etkili.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilir?

M.K.13: Bence sınıf içinde çok örnek vermesi, belki hikayeleştirerek anlatması sonrasında bu yapılara dikkat çekmesi. Bizim mutlaka kullanmamızı sağlaması arkadaşlarımızla. Onun dışında kendisinin de belki oluşturduğu senaryoya bizi katması. Bizim birebir hocamızla konuşmamız. Bunlar etkili olur.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.13: Bunu daha çok habersiz rastgele hocanın gözetiminde ders içinde yapması. Kendiliğinden gelişmesi. Çünkü önceden bilgi verildiğinde diyalog ezberleme vb olabilir. Kesinlikle konuşma quizi gibi sınanmalı. Yazmayla değil. Hemen rastgele bir zamanda yanındakinden başka bir sınıf arkadaşınızla bir diyalog oluşturun. 5 dakikanız var gibi. Sonra bunları sunabilirler. Herkes birbirinin hatalarını görür hem. Bunlar çok sık yapılırsa da puan oranı da az olur, dağılır daha doğrusu. Öğrenciler not kaygısına çok fazla girmez. Çünkü bilirler ki sürekli çalışmamız lazım. “Bunda başaramazsam diğerinde yapabilirim” gibi. Bir de farklı arkadaşlarıyla konuşup pratik etme fırsatları olur.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.13: Fazla dilbilgisine ağırlık verilip, çok fazla hata düzeltmeye gidilmesi. Speakingin yetersiz olması sınıfta. Yani benim gözlemlediğim daha çok gramer yapıları düzeltiliyordu.

Mezun Katılımcı 14 (M.K.14)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M. K. 14: Bildiğim kadarıyla rica etmek, teşekkür etmek gibi şeyleri barındırıyor sanırım. Çok detaylı bilmiyorum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M. K. 14: Evet dediğim gibi.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M. K. 14: Yani konuşmada, gündelik konuşmada kullanılırlar. Tabi resmi kullanımları da var, nazik kullanımlar isteklerde” “could” gibi. Konuşmayı daha anlaşılır, sürdürülür kılarlar. Rica ederken dili yumuşatmak, istediğimiz şeyi daha yapılabilir hale gelmek için kullandığımız yapılar bence bunlar.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M. K. 14: Evet, kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M. K. 14: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M. K. 14: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

M. K. 14: A1’de karşılaşsıyoruz ilk başta. Hatta ilk önce öğrendiğimiz şeylerden biri “tuvalete gidebilir miyim?” oluyor. Onu çok net hatırlıyorum. “May I” yapısıyla.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M. K. 14: A1 uygun bence. A1’de öğrenmemiz çok daha kolaylaştırır bence dili öğrenmemizi.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M. K. 14: Bence konuşarak olmalı. Bunu konuşma becerisiyle yapmamız daha uygun olur. Birbirimizden bir şeyler rica edebiliriz. Tabi öğretmenimizin başta bize kullanımını anlatması lazım.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M. K. 14: Dili yumuşattığını düşünüyorum. Herhangi bir şey isterken, izin alırken, rica ederken daha kolaylaştırıyor dili.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M. K. 14: Doğrudan sunulmalı. Kullanımları baştan anlatılmalı yapıların.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M. K. 14: “Can”, “could”, “may”, “should”, “would”, bunları hatırlıyorum.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M. K. 14: Evet, yeterliydi.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M. K. 14: Hazırlıktayken biz genelde Kahoot uygulamasını kullanıyorduk. Onun dışında kitap dışı çok bir şey yapmıyorduk. Özellikle A1’de kullanırken diyalogları tamamlıyorduk. Bu tarz sorular oluyordu. Hocamız hazırlıyordu. Genelde speaking, karşılıklı konuşma şeklinde olabilir. Mesela müşteri ve garson oluyorduk birimiz. Bu şekilde ilerlenebilir. Bunlar çok akılda kalıcı olur. Karşılıklı etkileşim içinde bulunularak bu tarz etkinlikler yapılabilir.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilir?

M. K. 14: Öğretmen sürekli bizi bunlara maruz bırakmalı. Bizi de konuşturmalı. Yani dediğim gibi arkadaşlarımızla ya da birebir bizim konuşmamızı istemeli. Kendisi de sürekli İngilizce konuşarak bunları kullanmalı.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M. K. 14: Bence kesinlikle test olmamalı. Konuşma ödevi, etkinliği şeklinde olmalı. Karşılıklı olduğunda bir çaba gösterdiğimiz için daha akılda kalıcı ve anlaşılır olur öğrenci açısından. İkili diyaloglar sınıf içi etkinliğin parçası olmalı. Hem dinleyen diğer gruplar da birbirlerinden bir şeyler kaparlar. Yorum yapabilirler birbirlerinin diyaloglarına. Hatalar daha kolay anlaşılır. Hem bir arkadaşımızın diyalogunu dinlediğimizde onda olan hatayı fark ettiğimizde biz aynı hatayı yapmayabiliriz. Kesinlikle yazılı bir test değil, etkileşim halinde olmalı kesinlikle bu yüzden. Bu etkileşim canlandırma ya da öğrencilerin kendi aralarında yazdıkları kısa süreli bir tiyatro olabilir.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M. K. 14: Öğrenciler çekindikleri için kendilerini geri çekiyorlar, konuşmuyorlar. Etkileşimde bulunmuyorlar, istemiyorlar. Farklı bir etmen olduğunu düşünmüyorum. Kişinin kendi istediği bence.

Mezun Katılımcı 15 (M.K.15)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duyduunuz mu?

M.K.15: Duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.15: Evet biliyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.15: İstekte bulunma, reddetme vb. bir sürü söz eylem vardır. Bunları değişik şekillerde de söyleyebiliriz. Farklı yapılar kullanarak. Kibar, nazik, ya da resmi, resmi olmayan gibi. Bunların dili konuşurken desteklediğini düşünüyorum konuşma esnasında. Dili zenginleştirir de diyebilirim.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.15: Evet kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M.K.15: Fikrim yok açıkçası.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.15: Yine fikrim yok.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

M.K.15: B1 veya A2, tam hatırlamıyorum.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.15: Temel seviyeden, yani A1'den ileri seviyelere doğru aşinalık olması gerektiğini düşünüyorum.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.15: Bir dinleme ya da konuşma metninde karşılaşmak isterim. Yani diyaloglarla. O şekilde neyi nerede kullanacağımızı, ne zaman kullanacağımızı daha rahatlıkla öğrenebiliriz. İletişim daha sağlıklı olur bunlarla.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.15: Diyalog halinde iki kişinin birbirini daha rahat anlamasına sağladığını düşünüyorum. Kendini daha iyi ifade edebiliyorsun söz eylemlerle.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.15: Doğrudan sunulmasını isterim.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.15: Hazırlıkta hatırladığım kadarıyla teklif ve öneri söz eylemlerine rastlıyordum.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.15: Sadece söz eylemin değil ben karşılıklı konuşmaya ben yeterince yer verildiğini düşünmüyorum. Bu durum ülkemizdeki eğitim sisteminden kaynaklanabilir. Yabancı dil öğretirken sadece okuma ve yazmaya önem verdiklerini düşünüyorum. Hiçbir şekilde konuşmaya yönelik bir eğitim sistemi bulunmuyor. Yani konuşma üretimine çok fazla önem verilmiyor.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.15: Ders kitabı dışında pek fazla etkinliklere yer verilmiyor. Ama oyun tarzında eğlenceli hem eğlenmek hem öğrenmek adına bazı şeyler üretilebilir. İletişim kurabileceğin, diyalog oluşturabileceğin bazı durumlar olabilir bu etkinliklerde.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamanızı nasıl sağlayabilir?

M.K.15: Bazı konuşma saatleri düzenleyebilir öğrencileriyle birebir olarak ya da grupsal olarak. Yani önce birebir öğrencileriyle konuşmaya çalışır, nasıl konuşulur onu öğretir. Sonra bazı diyaloglar kurar. Sonra öğrencileri kendi aralarında gruplar. Onların konuşmasını sağlar. Bu şekilde hem öğrenci özgüven kazanmış olur. Hem de konuşması gelişmiş olur.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.15: Karşılıklı diyalogla. Canlandırma gibi olabilir diyalogu. Konuşma sınavında olmalı bunlar. Yazmaktan etkili. Konuşarak bir sınav olması.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.15: Gramer ağırlıklı bir eğitim sistemi olduğu için, bunun büyük bir etken olduğunu söyleyebilirim. Konuşmadaki yapılar ihmal ediliyor, konuşma becerisi öğretimi ihmal edildiği için.

Mezun Katılımcı 16 (M.K.16)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K.16: Evet duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.16: Öneride bulunma, selamlaşma, tanışma gibi ifadeler.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.16: Türkçede bahsettiğim yapıların aynı işlevleri. Mesela” should” öneride bulunurken, “shall we”olabilir. Bunlar genel olarak dilin kullanılmasında etken olarak kullanılıyor. Tabi daha çok yapılar var farklı işlevlerde. Öneri, izin isteme, istek gibi.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.16: Kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M.K.16: Bir bilgim yok açıkçası.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.16: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırsınız?

M.K.16: A1’de karşılaşmaya başlıyoruz.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.16: Bence uygun. Çünkü söz eylemler hayatımızda günlük konuşmada çok önemli bir yere sahip. İlk aşamadan itibaren başlamalı.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.16: Diyalog olarak dinlememiz faydalı olur diye düşünüyorum ilk başta. Sonrasında mesela hocamız bizi gruplara ayırıp diyalog yaptırıyordu 2li olarak ya da fazla kişilik grup olarak. Sonra grupları değiştiriyorduk. Birbirimizi dinliyorduk. Ya da hocamız bizi kaldırıp oluşturduğumuz diyalogları canlandırmamızı istiyordu. Bence bunlar çok etkiliydi. Hem

öğreniyorduk bahsettiğimiz söz eylemin işlevini. Hem de eş değiştirerek daha fazla pratik yapma imkânımız oluyordu. Hatalarımızı görüyorduk. Canlandırmalar da çok eğlenceli oluyordu.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.16: Cümleleri birbirine bağlıyor diyebilirim. Yani konuşuyorsun ve karşıdaki sana uygun şekilde cevap veriyor. Mesela selamlaşma diyelim. Karşıdaki seni dinledikten sonra uygun cevap veriyor. Sen öneride bulunursan karşıdaki ona göre yöneliyor mesela. Yani bir nevi bu yapılar cümleleri birbirine bağlayıp konuşmanın akmasını sağlıyor gibi. Konuşmayı devam ettiriyor.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.16: Ben doğrudan sunulmasını isterim. Çünkü anadilim olmadığı için dolaylı olarak yaparsa anlamama ihtimalim yüksek olabilir.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.16: A1’de mesela sadece selamlaşmalar vardı diye hatırlıyorum. Sonrasında “shall we” gibi yapılar vardı, öneride bulunma. “Should” ile yapılara vardı. İzin verme, vermeme” can/can’t” yapıları vardı. Yani çok fazla hatırlamıyorum ama “yapmalısın”, “bunu yapsan daha iyi olur” tarzında cümlelerde geçiyordu karşılıklı konuşma için.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.16: Düşünmüyorum. Çünkü kitaplar eşliğinde ilerlediği için eğitimimiz haftada bir ya da iki etkinlik yapıyordu konuşmaya dair. Bence her gün olması lazım konuşmayla ilgili etkinliklerin. Sonuçta o kadar uzun etkinlik değil konuşma etkinlikleri. Grup oluşturup konuşuyorsun. Biz dersten sonra da kendimiz arkadaşlarla toplanıp konuşma etkinliği yapıyorduk. Bu bizi çok geliştiriyordu. Yani sadece bir şeyleri dinlemek ya da anlamak konuşmamızı geliştirmiyor. Bizim pratik yapmamız lazım. Ama biz yeterince derslerde buna zaman bulamıyorduk. Onun için bu etkinliklerin derslerde daha fazla olmasını tavsiye ederim.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.16: Video kayıtları oluyordu. Onları izliyorduk. Bazen bizden video çekmemizi istiyorlardı. “Essay”lerimiz oluyordu. Onlarda bazen kullanma şansımız oluyordu bu yapıları. Mektup yazıyorduk. Yani bunları yapıyorduk. Bunların dışında dinleme ve aşına olma adına hazırlık öğrencileri her hafta bir yabancı film izleyebilirler, İngilizce altyazılı. Ordaki yapıları not edebilirler, tartışabilirler. “Şu yapılar vardı, şunun için kullandılar.” Ya da “bak bu bu yapının uzun hali, yabancılar bunu daha kısa kullanıyormuş” tarzında. Ya da dizi olabilir. Hem dinlemeleri hem konuşmaları gelişir. Okuma için de seviye kitapları vardı. Ortak kitap belirleyip okuyup tartışabilirler.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

M.K.16: Bize bunların önemini başta anlatmalı. Onun dışında kendisi kullandığında da dikkat çekmeli. Bizi kullanmaya yönlendirmeli. Bizi grup çalışmalarına yönlendirmeli.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.16: Sınavdan ziyade birebir diyalog içinde bunların anlaşılıp anlaşılmadığının belirlenmesi lazım. Öğretmenle ya da arkadaşlarla olabilir bu diyalog. Yazılı bir sınav olursa test gibi belki bilmeden de doğru seçeneği bulabilir. Olmaz o yüzden. Ya da bir video çekmemiz istendiğinde onu ezberleme gibi durumlar olabilir. O yüzden konuşma anında sınanmamız lazım diye düşünüyorum. Ama öğretmenle birebir bir diyalog ya da arkadaşlarla, ani geliştiği için öğrenip öğrenmediğimiz daha iyi anlaşılır diye düşünüyorum.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.16: Kitaba bağlı kalmak. Bazı günler kitaba çok bağlı olduğumuz için sadece okuma metni olabiliyordu. Ya da sadece kelime ya da gramer yapıları oluyordu. Çok fazla konuşmaya fırsat kalmıyordu. O günler durağan geçiyordu.

Mezun Katılımcı 17 (M.K.17)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

M.K.17: Evet.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

M.K.17: Yani günlük konuşmada kullandığımız ifadeler. Karşılıklı konuşmadaki ifadeler. Mesela “bir yere gidelim” gibi ifadeler olabilir.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

M.K.17: Türkçedekiyle aynı. Konuşmada karşımızdakiyle kullandığımız şeyler. Öneri, istek gibi.

4)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

M.K.17: Evet kullanılıyor.

5)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

M.K.17: Bilmiyorum.

6)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

M.K.17: Bilmiyorum.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşsınız?

M.K.17: A2’de başlıyorduk. Bunlar B2’de de vardı. Ama daha üst düzeyde yapılar vardı.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmak istersiniz?

M.K.17: Herkesin anlaması için A2-B1 arası olması gerektiğini düşünüyordum. A1 çok basit temel seviye olduğundan, olsa da çok basit yapılar vardı. O yüzden A2 bence daha uygun.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmak istersiniz?

M.K.17: Öğretmenle karşılıklı iletişim kurulsa daha iyi diye düşünüyorum. Yani öğretmen belki bir diyaloga başlayabilir bir arkadaşımızla ya da tüm sınıfla. Oradan cevaplar almaya çalışabilir. Onları tahtaya not edebilir. Bence daha etkili olur.

10)Kübra: Söz eylem öğreniminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerinize etkisi nedir?

M.K.17: Özgüvenimiz açısından çok faydalı. Bu diyalogları kurabildikçe kendimize güvenimiz geliyor. Çünkü okuma ve yazma daha bireysel. Ama konuşabilmek daha büyük mesele. Videodan ya da dinlemektense birebir iletişim kurabilmek çok daha iyi.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

M.K.17: Anlamayan için doğrudan daha iyi. Ama sezdirmeyle daha iyi kavranıyor. İkisi de olabilir öğrencinin ihtiyacına göre.

12)Kübra: İngilizce sınıflarınızda kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlarsınız?

M.K.17: Öneri çok fazlaydı. İzin isteme de vardı.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

M.K.17: Bence çeşitleri azdı. Yani öneri çok fazlaydı mesela. Biz sürekli birbirimize öneri veriyorduk. Ne bileyim başka yapılar daha çok olabilirdi.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer veriliyor? -verilebilir?

M.K.17: Okuma metinleri çoktu. Oradaki ağırlık karşılıklı konuşmaya verilebilirdi. Telaffuz, özgüven ve konuşmadaki akıcılık anlamında eksiklerimiz vardı. Hala daha var. Bunlara ağırlık verilmeliydi.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmenizi ve anlamınızı nasıl sağlayabilir?

M.K.17: Çok öğrenci var ama en azından bazı durumlarda ek ders ya da kulüp gibi ya da konuşma saati gibi dersler olabilir diye düşünüyorum. Üniversitemizde de çok fazla yabancı öğrenci var. Bu öğrencilerle çok kaynaşamayabiliyor. Bunu öğretmenler destekleyerek onları da işin içine katarak bir ortam yaratılabilir. Böylece hem “multicultural” bir ortam olur. Öğrenciler farklı gruplarla konuşmaya daha istekli oluyor çünkü.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğrenimi için nasıl sınanmak istersiniz?

M.K.17: Yazılı olmaması gerekiyor. Sözlü daha iyidir. Çünkü diğer insanlarla genelde yüz yüze yazılı konuşmayacağız. Konuşarak iletişim kurmamız gerekiyor. Konuşmanın her şeyden daha önemli olduğunu düşünüyorum. Yani bir konuşma sınavı olmalı.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğrenimini engelleyen etmenler nelerdir?

M.K.17: Yabancılarda gramer çok baskın değil. Yani biz onların konuşma stillerini benimsemeliyiz. Biz çok kalıplara kurallara bağlıyız. Çok fazla gramer ağırlıklı. Onun dışında bu yapıları yeni benimseyen öğrenciler çok fazla duraksayabilir diyalog esnasında. Bu da akıcılığı, iletişimi bozar.

EK 10- ÖĞRETİM GÖREVLİSİ KATILIMCILARA UYGULANAN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞMELERİN ÇEVİRİYAZILARI

Öğretim Görevlisi Katılımcı 1 (Ö.G.K.1)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

Ö.G.K.1: Bu kavramı duydum. Ama İngilizce öğrettiğimiz için ve İngilizce öğretimi üzerine eğitim aldığım için genellikle “speech acts” olarak, hemen kafamda çevirerek açıkçası algıladım. Ama Türkçede de karşılıklarının olduğunu zaten öğretirken ya da kendim öğrenirken, anlamlandırırken biliyordum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz?

Ö.G.K.1: Söz eylem olarak Türkçe derslerinde öğrenmediğimiz için ya da ana dili zaten edindiğimiz için onun ayrımını İngilizce öğretirken anlamlandırırdım için yine İngilizceden çevirerek örneklendirebilirim. Mesela “making suggestions” diyoruz. “Hadi şunu yapalım.” Mesela bir örnek olabilir. Onu reddetmek olabilir. “İyi fikir.” “Fena değil” “Olabilir.” Gibi bir şey olabilir. Ya da “instruction” vermek üzerinden yani talimat verdiğimiz zaman kullandığımız emir kipi olabilir belki. “Şunu şöyle yap, böyle yap.” Gibi. Aslında birçok anlamda olabilir.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

Ö.G.K.1: İşlevleri çok fazla, aslında hepsinin bir amacı var. Günlük konuşmada hepsinin aslında özür dilemek, talimat vermek, fikrini söylemek gibi birçok günlük hayatta kullandığımız ifadeler. Aslında dili niye kullanıyoruz, bu amaçların hepsini gerçekleştiriyorlar diyebiliriz, kalıp olarak.

4)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

Ö.G.K.1: Aslında bu sorduklarınızı Türkçede bilmiyorum. Ama İngilizcede şöyle bir durum oldu. Ama doktora kalıp ifadeleri çalıştığım için bunların çok fazla araştırmacı tarafından farklı kategorilere ayrıldığını biliyorum. Delta'da da yine bir ödevimde bu kalıp ifadeleri çalışmışım. Ama direkt olarak “şu şudur, bu budur” değil de günlük pratikte öğrettiklerimizin, genel basit olanların kategorilerini şu anda biliyorum. Ama Türkçesini bilmiyordum açıkçası. Onun dışında çok fazla kategorisi olduğunu biliyorum. Hatta ödevimde hepsini dahil etmek istemişim, Deltadaki eğitmenim “çok fazla olur demişti.” Kısacası en temel olanları öğretiyoruz, kalanlara çalışma yaparsak aşına oluyoruz. Kategoriye sokulmak istendiğinde de inanılmaz bir sayı olduğunu biliyorum.

5) Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

Ö.G.K.1: Tavsiyede bulunduğumuz söz eylemler olabilir.

6) Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

Ö.G.K.1: Kullanılıyor. Şu anki müfredattan örnek vermek gerekirse içeriğin ağırlıklı olduğu bir kur sistemine geçtik. Herşey aslında neye göre belirleniyor, işte bir kitabımız var, onun ünitelerinin işlenmesi, kurlara göre o kitapların tamamlanması ve kur sonunda öğrencilerin sınava girmesi üzerine bir sistem. Dolayısıyla aslında bir çok şey, oradaki müfredata ve sondaki sınava hizmet ediyor gibi bir durum var aslında. Ama tabiki hocalarımız, yine bu müfredata bağlı kalmak şartıyla renklendiriyor diyebiliriz. Bu sebeple kitaptan devam edeceğim cevaplarımı vermeye. Evet, kullandığımız kitapta, English File, “practical English” olarak

tasarlanan bölümler var, videolu. Her kitapta da aynı karakterler oluyor videoda 3 kitap boyunca. Bunun üzerinden özellikle bu ifadeler veriliyor. Bazen kategorize edilebiliyor. “How to apologize, “making suggestions”, “how to order food in a restaurant” gibi. Yine” topic based” karşımıza sınıflandırmalar çıkabiliyor. Ama konu üzerinden gidiyor. Seviyeye göre, aslında ilk seviyeden başlayarak “classroom language” ile bile mesela “I’m sorry. I’m late” ile bile kitaplar ve biz evet öğretiyoruz. Öğrencilerimiz ilk andan itibaren karşılaşıyor aslında, selamlaşma ile birlikte.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşırlar?

Ö.G.K.1: Dediğim gibi, ilk seviyeden itibaren başlıyorlar.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrencilerin söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmaları gerektiğini düşünüyorsunuz?

Ö.G.K.1: Kendi fikrimce en kadar erken başlarsa o kadar iyi. Ama yaş grubunun da burada önemli olduğunu düşünüyorum. Yetişkinler için düşünürsek baştan en temel seviyeden başlanmalı. Çünkü şöyle bir şey var, yetişkinsiniz ve A1’siniz. Size hitap etmesi de lazım öğretilen şeyin. Öğrenciler bu tarz ifadeleri öğrendikleri zaman, kullanmaya başladıklarında kendilerini motive de hissediyorlar. Yani o dilde gerçekten işlevsel bir şey yapabildiklerini görüyorlar. Evet İngilizcenin gramerini, birçok kelimeyi bilmiyor olabilirler ama kalıp olarak “I’m sorry, I’m late teacher”. Bunu kim söyler öğretmen mi söyler, öğrenci mi söyler sence” yi gayet sıfırdan biri bile yapabilir. Ama çocuklara geldiğimizde onlar zaten ediniyorlar. Ama dediğim gibi gayet sıfırdan da “expression based” olabilir.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmalıdırlar?

Ö.G.K.1: İdeal olanı söylemek istiyorum. Delta’da ya da okuduklarımızdan öğrendiğimiz. Tabii ki her zaman bir context olması gerekiyor. Öğrenciler için onları ne kadar ilgili hale getirebilirsek, orada tabii yaş grubu, sınıf dinamiği, öğrencilerin ilgi alanları, öğrenme amaçları tabii değişiklik gösteriyor. Bunların hepsini, bu profili göz önünde bulundurarak, eğer en ideal ortamda İngilizce öğreteceksem, mutlaka bir context içerisinde olmalı. Burada her şey olur. Yani benim amacım o kalıpları edinmelerini sağlamaksa bunu bazen bir okuma parçası, bir gazete okumasıyla olabilir, yine seviyeye göre değişmek üzere. Bazen bir videoyla olabilir, gerçek hayattan bir kesit olabilir. Öğrencilerin kendi oluşturdukları bir videoyla bile olabilir. Ya da tam tersi bir metotla, kendilerinin oluşturduğu bir diyalogu “bunu nasıl söyleriniz?”i önce “kendilerinde ne var?”ı görüp onun üzerine gidebiliriz. Ama mutlaka dediğim gibi bir context olabilir. Bunun içine her şeyi entegre edebiliriz, dört beceriyi de. Aslında bir kelime ya da kalıbı öğrettiğimiz zaman birçok şeyi beraberinde öğretiyoruz. Anlamını, nerede kullanıldığını, yan “pragmatics” var. Aslında hepsi var yani. Telaffuz var. Sonra dersin devamında bunların hepsine tek tek değinilebilir. Ama herhangi bir vasıtayla, herhangi bir context ile öğretilebilir.

10) Kübra: Söz eylem öğretiminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine etkisi nedir?

Ö.G.K.1: Yüksek aslında. Şu anda A2 kurundayım mesela. Yüzde yüz İngilizce konuşuyorum. Bunun onlara faydası olduğuna inanıyorum ve görüyorum da aslında yıllardır. Şöyle bir durum oluyor. Biliyor ki öğrenci, karşısındaki hoca hiçbir şekilde İngilizce konuşmayacak kendisiyle. Kendileri Türkçe konuşuyorlar ama ben hep İngilizce cevap veriyorum. Sürekli benden İngilizce cevap aldıktan sonra şunu fark ediyorum, belirli kalıpları kendileri kullanmaya başlıyor. Mesela bahsettiğim kitabın “practical English” bölümlerinde “by the way” geçti diyelim. Onu orada yazı, öğrendi, duydu. Ama ben gerçek bir şey ile ilgili konuşurken “by the way” kullandım. Ben fark etmedim bile onu. Bir öğrenci dedi ki “aa, by the way, bunu

biliyorum”. O çok önce işlediğimiz bir şeydi. Ama orada, öncelikle karşılıklı iletişimde ben herhangi bir konudan gerçek hayatla ilgili bir şeyden bahsediyordum. O diyalogda, onu anlayabildi. Dolayısıyla anlaması da bence önemli. Kendi konuşmalarında ya da benimle iletişim kurarken de açıkçası bu kalıp ifadelerin işe yaradığını görüyorum, gözlemliyorum. Belki hemen olmuyor, ama uzun vadede kesinlikle işe yarar, çünkü maruz kalıyorlar. Ne kadar maruz kalırlarsa o anlamda da işe yarar diye düşünüyorum.

11) Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

Ö.G.K.1: Aslında az önce söyledim. Doğrudan olması çok işe yaramayabiliyor. Yani orada aslında birçok şahane kalıplar var. Mesela “time to go.” “I think, there is a mistake.” Ama o bölümü izliyor, oradan onları çıkarıyor, yazıyor, ki bunlar da önemli gerçekten. Yani yazması, duyması, nasıl söyleniyor context içerisinde bunu önce anlaması vesaire, bunu önemsiyorum. Ama onun bir şekilde pratik de edilmesi gerekiyor. Ama hemen peşine pratik yaptığımızda bu klasik p-p-p ders planı içerisinde bu sefer de çok gerçekçi bir şey olmuyor. Onu orada öğrendi, hemen kullandı, tamam gibi. Burada yine biraz ders gibi oluyor. Ama uzun vadede “implicit” olursa, işte dediğim gibi gerçek iletişim anları yaratıldığında, işte o zaman etkisini görüyoruz aslında. Verdiğim örnek aslında bunu anlatıyordu biraz önce. İkisi de olmalı. Doğrudan ve sezdirme. Şunu diyemem tamamen sezdirelim. O da amaca göre değişir. Yani bu hocanın vakti yoksa, atıyorum bunlar bir ülkeye gidecekler. 4 ay içerisinde İngilizceyi çat pat konuşma amacı varsa, burada belki zaman kazanmak adına doğrudan öğretilmeye daha çok başvurulabilir. Ama ideal olan, eğer zaman varsa “implicit” olması. Ama tabi ki sadece “implicit” bazen bazı öğrencilerde işe yaramayabilir. Bunu da unutmamak lazım. Çünkü bireysel farklılıklar var. Dengeli bir şekilde olmasında fayda var. Ama önceliğin yine “context based” yani kesinlikle “context” olması ve çok da gözüne sokulmadan yani “biz bunu öğrenmeyi amaçlıyoruz” olması çok da gerekmiyor bence.

12) Kübra: İngilizce derslerinizde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlanır?

Ö.G.K.1: Öneride bulunma, istekte bulunma çok var. Ya da diyelim bir soruyu yanıtlamak istemiyorsun, “I would rather not” gibi ifadeler var biraz ileri seviyelerde. Bunun dışında genelde “making suggestions”, “recommendations”, “how to apologize” ya da bir fikri beğendin, olumlu reaksiyon verme, ya da olumsuz bir habere nasıl tepki verirsin, “reactions” olabilir. “Imperatives” zaten var. “Giving instructions” gibi. Bunun dışında “giving directions” yer-yön sorarız. Genelde bunlar işlevsel “topic-based” ifadeler. A1-A2 biraz B1’e giderken de bunlar var. Bazen de biz ekstra bir şeyler ekliyoruz. Mesela sunum yapmalarını istiyoruz B1’e yaklaşıırken. Burada da sunumda kullanılacak ifadeler diye ayrı bir şey çalıştırıyoruz. Writinglere bakarsak da “formal e email”, “informal e mail” gibi buradaki kalıp ifadeler, başlarken, bitirirken gibi. Bunlarda var diyebiliriz.

13) Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Ö.G.K.1: Aslında yer veriliyor. Yine aynı örnek üzerinden gidiyorum. “Practical English” bölümleri. Öğretmen dahil etmemiş olsa da mecburen dahil ediyor. Ama tabi bunun nasıl anlamlandırıldığı, nasıl üzerine aktiviteler yapıldığı, yorumlandığı hoca tarafından ya da o grubun dinamiğine göre farklı aktivitelerle onun pratik edildiği önem taşıyor. Evet var. Bizim kullandığımız kaynaklarda var. Müfredatta da ciddi bir yeri var. Sınavlarda da “use of English” diye bir bölüm soruyoruz mutlaka ve 20 puan ayırıyoruz. Önem de veriyoruz. Öğrenciler de önem verildiğini biliyor. Ama öğrencilerde gerçekten ne kadarı kalıyor bilemiyorum. Ayrıca “online practice” bölümleri var. Orada da dublaj yapıyorlar. Bazen aynı kalıp ifadeleri tekrar söyleyip seslerini kaydediyorlar. Bir de cevap şeklinde olan kısımları var. Yani baktığımızda gereken önem veriliyor. Ama dediğim gibi daha gerçekçi hale getirmek için belki daha fazla

video ödevi verilebilir. Üzerine daha çok zaman geçirmeleri sağlanabilir. Ya da gerçek, otantik materyallerden faydalanılabilir. Yani mesela filmler ya da bu tarz uygulamalar var, video film kesitleri. Bunlar da dahil edilebilir. Orada olan kalıpları öğrenciler bulabilir gibi. Ama müfredattaki bizim verdiğimiz ağırlık da yüzde yirmi diyebiliriz.

14) Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer verilebilir?

Ö.G.K.1: Aslında bahsettim ama olabildiğince otantik materyel işin içine dahil edilmeli. Mesela “making suggestions” konusu. “En sevdiğin dizinin bir bölümünü izle, orada hakikaten ona benzer bir ifade var mı? Bunu yaz getir, ya da orayı kes, kaydet getir.”” Bunun bir benzeriyle, arkadaşlarınla o diyalogu yapalım”, gibi. Ya da dinlediği şarkılarda benzer ifadeler varsa, getirmeleri istenebilir ödev olarak. Filmler, diziler, hatta bu tarz ifadeleri öğreten videolar da var. Biraz onları context haline getirmek zor. Çünkü farklı farklı kesitler veriyorlar genellikle. Ama bazen Instagram’da kısa kısa videolar bile olan hesaplar var. Bunlar da dahil edilebilir.

15) Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerin hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmelerini ve anlamalarını nasıl sağlayabilir?

Ö.G.K.1: Öğretmen ders dışına onları yönlendirecekse ödev halinde, yani onların maruz kalmalarını sağlayacaksa onlara uygun tasklar tasarlayabilir. Otantik materyelden söz ediyorsak onu kullanmasını teşvik edecek task’ı tasarlar. Mesela “o öğrenci çok seviyor şarkı dinlemeyi”, atıyorum “sen Beatles’ı dinle, bütün eserlerini dinle, şu amaçlarla kullanılan ifadeler neler?” Orada herhangi bir speech act olabilir. Bu kalıpları listeleyelim, en çok hangi sıklıkta kullanılmış? Bize bir sunum yap” gibi yönlendirilebilir. Ama öğrenciler video yapmayı daha çok seviyorsa, belirli sahneleri düşük seviyeler için, “bunun birebir aynısını çekin, uyarlayıp çekin ya da ses kaydedin ya da sınıf içinde derste şu diyalogun devamını şu söz eylemleri

kullanarak getirin, videoya kaydedin, ya da ses kaydı alın, biz dinleyelim, belirli kriterlere göre değerlendirelim.” Gibi birçok şey olabilir aslında.

16) Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimi nasıl sımanmalıdır?

Ö.G.K.1: Aslında bahsettiğim gibi genel olarak video çekme, ses kaydı alma ya da teatral bir durum olabilir. Tasklar da etkili.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimini engelleyen etmenler nelerdir?

Ö.G.K.1: Aslında bizim amacımız müfredatı işlemek, konuları bitirmek oluyor. Eğer öğretmen buradaki en önemli şeyin gramer olduğunu düşünüyorsa, “practical” ya da “use of English”, yani pragmatik öğeleri ekstra görebilir. Burada öğretmenin dile bakışı, dili öğretme felsefesi, yaklaşımı etkileyici olabilir, olumsuz da etkileyebilir. “Gramer bilmiyorsa bu ifadeleri bilse ne olacak?” gibi düşünebilir. Ayrıca biz ideali bilsek de bu tarz şeyler biraz zaman alan ve ekstra çaba gerektiren şeyler. Dolayısıyla öğrenciler yapmayı istese de bazen bunları yapmaya birinci olarak vakit bulamayabiliyor, ikinci olarak enerji bulamıyor. Ya da sınıf bazen o kadar test meraklısı ya da sınav odaklı ki bunları öğrenci de ekstra görüp değerlendiriyor. Dolayısıyla tamamen yine context’e bağlı. Ama ideal ortamda keşke hep böyle öğretilse. Amaca uygun olarak tabi ki.

Öğretim Görevlisi Katılımcı 2 (Ö.G.K.2)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

Ö.G.K.2: Açıkçası bu soru bana yöneltilene kadar bu şekliyle söz evrem kavramı olarak duymamıştım. Ama kavramı düşündüğümüz, incelediğimiz zaman aklıma bir şeyler geliyor.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

Ö.G.K.2: Örnek vermem gerekirse, “üzgünüm” bir söz eyleme giriyor. Ya da “teşekkür ederim”. Günlük hayatı bir nevi kolaylaştıran ya da iletişimin daha kolay olmasını sağlayan ifadeler.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

Ö.G.K.2: Tabii fonksiyon olarak ana dilimizle aynı işe yararlar. Yine “teşekkür ederim” belki günlük hayatımızda en sık kullandığımız söz eylemlerdir. Ya da bir görüşe katılıp katılmadığımızı söylediğimiz “sana katılıyorum” ya da “sana katılmıyorum” “üzgünüm” gibi ifadeler de söz eylemlere girebilir. Ana dilimizle paralel şekilde.

4)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

Ö.G.K.2: “Özür dilerim”, yansıtıcı söz eylem olabilir. Tavsiyede bulunmak yönlendirici, gün içinde sık sık kullandığımız söz eylemlerdendir. Reddetmek yükümleyicidir. Söz vermek de yine yükümleyici söz eylemdir diyebiliriz.

5)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

Ö.G.K.2: Günlük hayattaki tavsiyelerimiz buna girebilir. “Kapıyı açmanı istiyorum”. Sınıf ortamını düşündüğümüz zaman. Ya da “çalışmalısın, yapmalısın” gibi ifadeler yönlendirici söz eylemlere girebilir. Bir context içinde vermem gerekirse sınıf ortamında öğrencilerin zorlandıkları ve o anda ilgilendikleri bir okuma parçası var. O okuma parçasında bilinmeyen çok fazla kelime var. “Kelimelerin anlamları için sözlüğe bakmanızı tavsiye ediyorum, sözlüğe bakın” olabilir. “Ya da online ya da basılı sözlükleri kullanabilirsiniz”. Bu olabilir.

6)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

Ö.G.K.2: Tabii. Sıklıkla kullanıyoruz. Çünkü öğretmenin öncelikli rehber olan bir rolü var. Bu rolü, rehberliği de yaparken söz eylemlere sık sık başvurur. Öğretmen sınıfa girdiği andan, dersin bitimine kadar rehberlik yaptığı esnada söz eylemlerle dersini sürdürür.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşır?

Ö.G.K.2: A1 seviyesinden itibaren karşılaşır. Bunu yine kendi tecrübeme dayanarak söylüyorum ben. A1 seviyesinden itibaren hazırlık okulumuzda derslere giriyorum. Kitaplarımızın da yönlendirmesiyle A1 seviyesinden itibaren öğrenciler söz eylemlerle karşılaşılıyorlar.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrencilerin söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmaları gerektiğini düşünüyorsunuz?

Ö.G.K.2: A1’den itibaren karşılaşmalılar. Çünkü dile daha bütüncül bir bakış açısı vermelerini sağlar bu söz eylemler. Nasıl ana dilimizi öğrenirken, ya da bebeğimiz öğrenirken “bu ifadeleri daha sonraya bırakalım, bebek daha sonra öğrenir” gibi bir ayarlama olmuyorsa günlük hayatta, İngilizce sınıflarında da böyle bir ayarlamamanın olmaması gerekiyor. Yani söz eylemler günlük

hayatın, günlük dilin kullanımında çok önemli bir yere sahip. O yüzden de “A1’de öğretmeyelim, A2’de öğretelim”, ya da “B1’de pek çok kelimeyi öğrendikten sonra öğrenciler bunlarla karşılaşsın” dediğimiz zaman pek gerçekçi, pratikte işe yarayan bir tutum içinde olmayız diye düşünüyorum.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmalıdırlar?

Ö.G.K.2: İlk olarak dediğimiz zaman hiyerarşik bir sıralama algılıyorum burada. Ama “ilk olarak” tan ziyade sınıftaki öğretmenin rolüne baktığımızda öncelikle öğretmenin sözleriyle gerçekleşir. En basitinden öğretmen sınıfa girdiğinde ortam sıcaksa “kapıyı açar mısın?” ya da “camı açar mısın?” gibi ifadelerle öğrencilere söylediğinde aslında bu söz eylemleri kullanmaya başlar. Ya da kalem istediğinde birinden, bir öğrenci verdiğinde “teşekkür ederim”, “thank you” diyerek de bu söz eylemleri de doğal bir şekilde kullanmaya başlıyor. Yani “-meli”, “-malı”dan ziyade bunu ilk olarak öğretmeninden duyar. Öğrenciler de sınıfta pasif alıcılar olarak değil aslında öğretmeni de aktif bir rol oynayan olarak izliyorlar, gözlemliyorlar. Daha sonra öğretmenin kullandığı materyallerin çeşitliliğine göre bu söz eylemlerle karşılaşabilir. Yani ilk olarak karşılaşmaları için illaki bir sıralama yapılacaksa ilk olarak öğretmen, daha sonra öğretmenin kullandığı materyeller. Bu materyeller kitap alıştırması olabilir. Ya da günümüzde görsel-işitsel kaynaklar çok sık kullanılıyor. Bunlarla karşılaşması çok normal ve doğal olabilir. Ama öncelikle öğretmen daha sonra öğretmenin dersin işleyişine göre kullanacağı diğer kaynaklar, görsel, yazılı olabilir, ders kitabı olabilir.

10)Kübra: Söz eylem öğretiminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine etkisi nedir?

Ö.G.K.2: Öncelikle söz eylemler günlük konuşmanın daha smooth ve problemsiz ilerlemesi için önemli. Az önce de söylemiştim. Öğretmen kalem istedi. Öğrencisi kalemi sunduysa, öğretmen teşekkür ederim gibi bir ifade kullanmadıysa orada ufak da olsa bir iletişim bariyeri oluyor. Ya da aynı şekilde öğretmene de teşekkür edilmediyse öğretmenin yaptığı bir şeyde orada da ufak da olsa bir iletişim bariyeri, ya da bariyer demeyelim de eksikliği oluyor. Öncelikle bu söz eylemler karşılıklı iletişimi, karşılıklı konuşmayı günlük hayatta özellikle kolaylaştıran, daha nazik, daha sosyal bir şekilde ilerlemesini sağlayan yapılardır. Kullanılması da gerekli. Özellikle “teşekkür ederim, özür dilerim” Ya da bir şey için ricacı olunan durumlarda.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

Ö.G.K.2: Öncelikle ideal olan bunları sezdirimsel olarak sunulmasıdır. Öğrencinin gözlem yaparak, ders ortamını, dersi ve öğretmeni çok iyi takip ederek çıkarımlarda bulunması, sezgisel olarak algılaması da mümkün. Ancak burada belki specific bir örnek olacak ama bazı sınıflar, özellikle tekrar, özellikle kur sisteminde iki, üç defa tekrar eden öğrencilerin olduğu sınıflar olabiliyor. Çok zorlayıcı olabiliyor, öğrencilerin bazen öğrenmeye karşı dirençli olduğu durumlarda. Belki sınıfın seviyesine göre belki orada öğretmen explicit bir şekilde söyleyebilir. Ama uzun vadede de “bu söz eylemdir” dediğimiz aman bu ne kadar akılda kalıcı olur, o konuda bir fikrim yok. Halihazırdaki öğrenme ortamını daha aktif hale getirerek söz eylemlerin verilmesi daha iyi olabilir diye düşünüyorum.

12)Kübra: İngilizce derslerinizde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlanır?

Ö.G.K.2: Burada specific bir örnek vermek istiyorum. Bu aralar kullandığımız İngilizce kitap “New English File”. Onun özellikle ünite sonlarında “social English phrase” diye bir bölümü var. O bölümde aslında ünite boyunca karşılaştıkları söz eylemlerin toplu bir biçimde ufak bir liste halinde daha explicit şekilde gördükleri bir örnek oluyor. Bu kitap özelinde bence söz eylemler yeterli bir şekilde veriliyor. Yani hem ünitelerin farklı bölümlerine implicit şekilde konularak, hem de ünitenin sonuna explicit şekilde konularak söz eylemler net bir şekilde açıklanıyor. Şu andaki kullandığım kitap özelinde konuşuyorum bunu.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Ö.G.K.2: Ders kitabıyla ilgili görüşlerim bu şekilde açıkladığım gibi. Müfredatta yeterince yer verildiğini düşünmüyorum.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer verilebilir?

Ö.G.K.2: Ders kitabı dışında pek çok etkinliğe yer verilebilir. Mesela görsel ve işitsel kaynaklar kullanılabilir. Öğrenciler özellikle bu kaynakları kullanmada ve kendileri de oluşturmada çok hevesliler. Eğitici ve öğretici web siteleri var. Youtube bu anlamda güzel kullanılabilir. Ya da farklı platformlar kullanılabilir. BBC’nin özellikle oluşturduğu öğrenme platformu kullanılabilir. Ya da sınıf içinde oluşturulabilecek gerçeğe yakın durumlar da kullanılabilir. Yani özgün araçlar ve role play gibi etkinlikler de kullanılabilir.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerin hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmelerini ve anlamalarını nasıl sağlayabilir?

Ö.G.K.2: Öğretmen öncelikle öğrencinin maruz kalmasını sağlayabilir, açıkladığım gibi. Burada aslında sınıf ortamında öğretmenin ne kadar özerk olduğu da önemli. Söz eylem kavramı öğretilecek, öğretmen kendi bilgisini altyapısını ne kadar gösterebiliyor, yansıtabiliyor bu da önemli. Öğretmenin farklı teknikler kullanarak bu söz eylemlerin işlevlerini öğrencilere fark ettirmesi sağlanabilir. Role play'in ben çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ayrıca speaking proje ödevlerinde karşımıza çok çıkıyor bu söz eylemler. Bazen bunu öğrencilere direkt de söylemek gerekiyor. Eğer speaking projesi hazırlanacaksa bu proje ödevinin yönergelerinde "you must use speech acts" diye net bir şekilde de öğrencilere yönlendirme yapılabilir. Role-play, diyalog, proje ödevleri, yine medya aracılığıyla kullanabilecek platformlar, söz eylemleri kavramak için, işlevlerini fark etmeleri için faydalı olabilir.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimi nasıl sanmalıdır?

Ö.G.K.2: Söz eylem aslında çok spontan gelişen durumlarda kullanılıyor ana dilimizde. Bunun yabancı dilde nasıl aktarıldığını görmek için de belki işlenen konuya uygun reading, listening, writing aktiviteleri, çok anlık, öğrencilerin tepki vermelerini sağlayacak diyaloglar oluşturmaları sağlanabilir. Yani bir restoran ortamında öğrenciler A1 ve A2 seviyesi için söylüyorum bunu. Restoranda yemeklerini sipariş edecekler. Bu ortam nasıl gelişiyor? Burada öğrenciler herhangi bir yazılı hazırlık yapmadan yemek, sipariş durumunu nasıl geliştiriyorlar, bu gözlemlenebilir.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimini engelleyen etmenler nelerdir?

Ö.G.K.2: Sadece bunun öğrenimini engelleyen etmenler değil de genel olarak öğrenme durumunu olumsuz etkileyen faktörler, söz eylemlerin öğrenilmesini de olumsuz etkileyebilir.

Burada öğrencinin hazır bulunuşluğu da önemli. Dersi istekli bir şekilde takip ediyor ya da etmiyor olması da önemli. Onun dışında öğretmenin mesela bu söz eylemleri implicit şekilde kullanmıyor olması etkiler. Bu söz eylemler iletişim açısından önemli ifadeler sadece yabancı dil öğreniminde değil, kendi anadilimizde de çok önemli. Bunları kendimiz ne kadar içselleştirerek kullanıyoruz günlük hayatımızda ya da kullanmıyorsak bunların derslerimizde de açığa çıkması zor olacaktır. Ancak içselleştirdiğimiz söz eylemler, “teşekkür ederim” “özür dilerim” ya da tavsiye gibi durumlar sık kullanıyorsak, derslerimizde de açığa çıkacaktır diye düşünüyorum. Yani hem öğrencinin hem öğretmenin rolü var. Burada öğretmenin rolü, onun özerk olmasıyla da bağlantılı. Öğretmen olarak sınıfta durduğunda kendi getirdiği background’u ile de alakalı olduğunu düşünüyorum. Onun dışında zaman etkiliyor. Dersleri 40-45 dakika yaptığımızı düşünürsek öğretmenler de acele içinde olabiliyor. Müfredat yetiştirme sıkıntısı oluyor. Müfredat yetiştirme telaşıyla günlük hayatta işe yarayacak söz eylem gibi ifadelerin öğretilmesi pratik edilmesi ötelenebiliyor.

Öğretim Görevlisi Katılımcı 3 (Ö.G.K. 3)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

Ö.G.K.3: Evet, duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

Ö.G.K.3: Evet, biliyorum. Mesela özür dilemek, “camı açar mısın?”, “kahve getirir misin?”. Bunları söyleyebiliriz. “Geç kaldım, özür dilerim”.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

Ö.G.K.3: Aslında Türkçedekilerle aynı. “I’m really sorry.” “Could you give me some coffee?” bunlardan bazıları. Kişinin o dilde kendini ifade edebilmesini sağlıyor.

4)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

Ö.G.K.3: Özür dilemek yansıtıcı sanırım. Tavsiyede bulunmak yönlendiriyor. Reddetmek öneri olabilir. Söz vermekle alakalı bir fikrim yok.

5)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

Ö.G.K.3: Birini yönlendirdiğimiz tavsiye “should”, emir verme “must” mesela. Bunlar olabilir diye düşünüyorum.

6)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

Ö.G.K.3: Evet, kullanılıyor. Bütün seviyelerde bence var.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşır?

Ö.G.K.3: İlk olarak A1’de karşılaşıyorlar. Mesela özür dilemek, “geç kaldım, özür dilerim.” İfadesi A1’de görüyor bunu. Sonrasında modal’larla yasaklama “must”, “have to”, yönlendirici, emir, zorunluluklar bunlar A2’de başlıyor B1’de devam ediyor. Yani her seviyede var.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrencilerin söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmaları gerektiğini düşünüyorsunuz?

Ö.G.K.3: Bence A1’de başlamalı. Zaten her seviyeye uygun söz eylemler var. Bunlar zaten kendini ifade edebilme ve bir context içerisinde geçtiği için. Dolayısıyla A1’de başlamalı.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmalıdırlar?

Ö.G.K.3: Bu o günkü konuya göre değişebilir. Dinleme daha çok olabilir.Ya da kısa metinler, A1’de başladıkları için.

10)Kübra: Söz eylem öğretiminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine etkisi nedir?

Ö.G.K.3: Aslında öğrenciler bunun ne olduğunu tam olarak anlayabilirse mesela bazı kitaplarda yönlendirmeler çok açık olmuyor. Prompt’lar ile veriyor ya. O prompt’ları öğrenci aslında anladığı zaman söz eylemleri kullanabiliyor yüzden faydası da oluyor.Ama o prompt’ları anlayamazsa “hocam ben burada ne yapacağım şimdi?” diyor. O yüzden etkisi oluyor. Ama tamamen öğrencinin o kitaptaki yönlendirmelerle anlayıp anlamamasına da bağlı.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

Ö.G.K.3: Eğer bir dinleme parçasında varsa dolaylı yönden veriliyor. Ama bazen yeterli olmuyor kitaplarda. Biz ekstradan ekleme yapabiliyoruz. Gramatik olarak da olabilir bu. Yasaklamada “mustn’t” veriyorsa biz “can’t”ı da ekliyoruz. O yüzden sezdirimsel verip, doğrudan olarak ekleme yapılmalı bence.

12)Kübra: İngilizce derslerinizde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlanır?

Ö.G.K.3: En çok modallarda var. “Can”, “could”, “ would you like” yapıları çok var. Metinlerin içerisinde oluyor ama bence daha çok gramer yapısı olarak karşımıza çıkıyor.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Ö.G.K.3: A1- A2 açısından veriliyor. Çünkü coursemap, ders planı çok sıkışık değil. Ama B1 ve B2 çok yoğun olduğu için bence oralarda yeterince yer verilmiyor. Yani var, ama üzerinde yeterince duramıyoruz, planı, müfredatı yetiştirmek adına.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer verilebilir?

Ö.G.K.3: Çoğu ders kitabında ünitenin sonunda bir video aktivitesi var. Benzer şekilde o video aktivitelerinden yola çıkarak bir şeyler yaptırılabilir. Ya da aynı şekilde öğrencilerin söz eylemleri kullanabilecekleri bir gramer parçası olabilir. Bunun peşine ekstradan bir ödev verilebilir. Role- playler olabilir.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerin hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmelerini ve anlamalarını nasıl sağlayabilir?

Ö.G.K.3: Bu söz eylemler zaten metinde geçiyor. Ama öğrenci neye odaklanacağını bilmiyor. Dolayısıyla öğretmen burada yönlendirici olmalı, neye odaklanacaklarını göstermeli. Zaten sonrasında kutu içerisinde o hedef söz eylemlerden zaten bahsediliyor ama öğretmen tekrardan bunların üzerinde durarak bunların önemli olduğunu göstermeli ve nasıl kullanılacağını tekrar

göstermeli. Sonrasında role-play ile öğrencilere görevler vererek bunları anlamalarını, pekiştirmelerini sağlamalı.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimi nasıl sınanmalıdır?

Ö.G.K.3: Pair ya da grup aktiviteleri yoluyla role-play etkinlikleriyle sınayabiliriz. Burada değerlendirme öğretmenden öğretmene geçeceği için puanlama farklı çıkabilir ama oradan öğrencinin anlayıp anlamadığını gözlemleyebiliriz. Ya da değerlendirme esnasında eşiyile konuşurken farklı partnerlere göre anlaması ya da kullanması değişebilir. Karşısındaki partnerinin ya da grup arkadaşının da aktif olması gerekir. Biliyoruz ki bazı öğrenciler grup ödevi veya aktivitesine katılmak istemiyor. Karşısındaki de bundan etkileniyor. O yüzden gün ve gün o öğrencileri tek tek ve ikili aktivite içerisinde değerlendirmemiz gerek. Direkt bir sınav şeklinde değil de sınıftaki role-play bölümleri geldikçe gerek kitap aktiviteleri gerekse öğretmenin ekstra verdiği aktivitelerle gözlemlenebilir diye düşünüyorum. Portfolyo oluşturmalarını istiyoruz speaking üzerine öğrencilerimizden. Ama sadece bireysel sunum üzerine. Eskiden role play şeklinde diyalog oluşturmaları sınıf içerisinde ya da. Videoya çekmeleri isteniyordu. Bence o daha etkiliydi. Mesela otelde rezervasyon yapma, ya da uçağa binecek check-in yapıyor gibi öğrencilerin canlandırmaları videoya çekmeleri isteniyordu. Dolayısıyla portfolyolarda söz eylemleri kullanıyorlardı.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimini engelleyen etmenler nelerdir?

Ö.G.K.3: Zaman sınırı, öğrencinin istekli olmaması ya da aktiviteye katılmak istememesi, konuşmaktan çekinmesi, endişeleri olabilir.

Öğretim Görevlisi Katılımcı 4(Ö.G.K.4)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

Ö.G.K.4: Evet, duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

Ö.G.K.4: Birkaç tanesini biliyorum. En yaygın olanlar. Teşekkür etmek, söz vermek, özür dilemek.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

Ö.G.K.4: Bütün dillerde aynı işlevlere sahiptir. Türkçede olduğu gibi. Sadece soyut ve somut dünyadaki gerçekleri aktarmak için kullanmıyoruz dili. Aynı zamanda eylemle bütünleşmiş durumlarda da dile ihtiyacımız var. Dolayısıyla söz ve eylemin bütünleşmiş olarak kullanılması gerektiği noktalarda ihtiyacımız var. Bu yüzden İngilizcede de kullanıyoruz.

4)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

Ö.G.K.4: Özür dilemek yansıtma olabilir. Tavsiyede bulunmak bilemedim. Reddetmek “refuse” grubundadır. Söz vermek “promise” olur. Tabi bu kategorilerin kavramların Türkçe ve İngilizcede birebir karşılıklarını hatırlamıyorum.

5)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

Ö.G.K.4: “Kapıyı aç” mesela, emir grubu olabilir.

6)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

Ö.G.K.4: Evet kullanılıyor. “Skill- based” kitaplarda da speaking bölümlerinde bunlara yer veriyoruz. “Skill based” olmayan kitaplar içinde de ders kitabı içinde mutlaka “conversation” ve video bölümleri oluyor. Bu bölümlerde mutlaka oluyor, kullanıyoruz da derste anlatıyoruz bunları.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşır?

Ö.G.K.4: Hemen A1 ile karşılaşıyorlar. Tabi yapıların daha basit, daha yaygın kullanımlarından daha komplike kullanımlarına ve alternatif kullanımlarına ve seviyelere göre de değişiyor. Ama en başından itibaren karşılaşıyorlar.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrencilerin söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmaları gerektiğini düşünüyorsunuz?

Ö.G.K.4: A1 seviyesinde o seviyeye uygun olanlarla karşılaşarak devam etmeleri daha işlevsel. Yani İngilizce yeterlilikleri ile ilgili seviyeleri arttığında bu söz eylemlerin daha komplike formlarını görmeleri onlar için daha iyi olabilir. Çünkü diğer anlamda zorlayıcı olabilir onlar için.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmalıdırlar?

Ö.G.K.4: Videoda karşılaşmalarını kişisel olarak tercih ederim. Bizim kitaplarımızda video bölümleri var ve mutlaka derslerimizde gösteriyoruz. İzledikleri ve dinledikleri bir video üzerinden karşılaşıyorlar. Bu oldukça iyi görünüyor. Onun dışında listening içinde karşılaşabilirler. Listening’le ilgili alıştırmalar ve conversation örneklerini görüp onun üzerinde boşluk doldurma ve role-play pratik etme olarak devam edebilir. Fakat söz eylemler daha çok günlük pratiklerimizde ihtiyaç duyduğumuz gruba ait olduğu için en ideali eğer birebir canlı bir konuşma, eğer dil sınıfta öğreniliyor ise bu noktada video aracılığıyla karşılaşmaları daha iyi olabilir.

10)Kübra: Söz eylem öğretiminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine etkisi nedir?

Ö.G.K.4: Etkisi çok büyük. Çünkü konuşmanın “conversation”ın akıp devam edilebilmesi için ihtiyacımız var. Diğer türlü, alıcı ve verici arasında kopukluk ve akışta bir engel yaratabilir. Zaten konuşmanın doğallığı içerisinde bütün bunları biz pratik ettiğimiz için sekteye fazla uğrayacaktır. Dolayısıyla aslında öğretmenlerin ve öğrencilerin belki de hak ettiği önemi vermediği bir mesele şu an bu konuştuğumuz. Fakat pratikte konuşma pratiğinde çok başat öğelerden birisi. Bazen geçiririz hem anlatmakta hem öğrenci onu öğrenmekte. Çünkü dilin diğer edinimlerine daha fazla önem veririz, gramer, kelime öğretimi gibi. Ama konuşma becerisi için çok önemli, başat bir öğe. Ama göz ardı ediliyor maalesef.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

Ö.G.K.4: İkisi de mümkün. Tabi ki sezdirilmesi içselleştirilmesi için daha işlevsel olabilir. Ama burada galiba muhattap olduğumuz öğrenci grubunun yani dili alımlayan grubun background’u önemli. Öğrenme pratiğiyle ilgili. Dolayısıyla bizim öğrencilerimizi ve bizdeki

eğitim kültürünü düşündüğümüzde direkt verilmesi daha çok tercih edilen ve ğrenci tarafından daha çok beklenen bir şey. Fakat bana kalırsa sezdirilmesi uzun vadede içselleştirilmesi için daha işlevsel olabilir. Diğer türlü kalıbı verip onu ezberlemesi ve kısa sürede unutmasıyla sonuçlanabilir, böyle bir riski var. Dolayısıyla sezdirimsel olmalı. Mesela video içerisinde kalıpları duyuyor ğrenci ama işlevini kendi çıkarıyor. Uzun vadede olumlu yönde etkiler edinimi bence.

12)Kübra: İngilizce derslerinizde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlanır?

.G.K.4: Teşekkür etmekten reddetmeye, söz vermeye veyahut konuşmanın başındaki söz eylem sınıflandırmalarındaki kalıpların hepsini veriyoruz derslerde. Sadece seviye değiştikçe bunların formülasyonları genişliyor. Daha basit ifadeden daha komplike yapıya dönüyor aynı anlamdaki söz eylem. Kitaplarımıza baktığımızda A1'den B2'ye kadar her bir formunu görüyorlar. Ama daha komplike alternatifleriyle B1 ve B2'de karşılaşıyorlar.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve ğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

.G.K.4: Kitaplarımızda ve programımız içinde makul derecede var. Fakat bunu öğretmenin ne kadar dahil ettiği, ne kadar göz ardı edip o konu, alıştırma yerine başka bir yere geçtiği belirleyici. Öğrencinin istekliliği de belirleyici. Speaking özelinde de zaten kendi öğrencilerimizin çok çekingen davrandıklarını dşnrsek burada hem ğretmen hem ğrenci için sıkıntılar oluyor olabilir. Fakat programımızın içinde, çalıştığımız kitaplarda yeteri kadar yer veriliyor. Ben kendi derslerimde büyük oranda bu bölümleri atlamak şöyle dursun, ekstra materyeller de kullanıyorum. Özellikle B1 ve B2 için speaking ve bu konuştuğumuz meseleleri

dahil etmemiz gerekiyor. Ama genel olarak bu konulara yeterince önem verilmiyor gibi dil öğretiminde.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer verilebilir?

Ö.G.K.4: Kendi deneyimlediğim gruptan son 4-5 yıldır şunu söyleyebilirim. Öğrenci partneriyle çok daha rahat hissediyor. Burada role-play veya sadece grup çalışması veya ikili çalışma aktivitelerinin, aslında öğretmen-öğrenci arasındaki bir soru-cevap etkinliğinden çok daha işlevsel olduğunu görüyorum. Çünkü arkadaşlarıyla çok daha rahat hissediyorlar. Orada çok daha özgür ve alanları daha geniş. Bu biraz da öğretmen- öğrenci arasındaki algıyla da ilgili. “Acaba hata yapar mıyım, öğretmenim kızar mı, rezil olur muyum?” gibi engeller var. Benim en sıkıntı çektiğim şey öğrencilerin ayakta bu etkinlikleri yaparken, sınıfların yeterli olmaması. Bana kalırsa binanın dışı da okulun tüm alanları da kullanılabilir. Kalabalık sınıfların bu tarz etkinliklere çok müsait olmadığını düşünüyorum. Diğer türlü sadece kitap üzerinde kalıyor. Kendisinin üretim yaptığı yer ikili çalışma- grup çalışması. Ama sadece kitap üzerinde kalabiliyor kalabalık sınıflar ve fiziksel imkanlar nedeniyle. Diğer türlü videoda izliyor, dinleme alıştırmalarını yapıyor ama üretimi yapamıyor.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerin hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmelerini ve anlamalarını nasıl sağlayabilir?

Ö.G.K.4: Öğrenciyle interaktif bir konuşma içerisindeyse veya ben mesela onlar grup veya eşli çalıştığında aralarda gezinip onların konuşmalarını dinliyorum. Çok nadir düzeltiyorum onları. Genellikle şunu tercih ediyorum. Grup çalışmasından sonra bir kez daha o bilgi üzerinden geçip, yanlış olarak kullandıkları formu feedback vererek düzeltiyorum. Zannederim öğrencilerde hata yapma korkusu çok fazla olduğunda söz eylemlerin A1'deki kullanım

biçimleriyle hata yaptıklarını görüyorum. Oysa zor olmasıyla değil öğrencinin bunu zihninde çok zor olarak etiketlemesiyle oluyor gibi geliyor bana. Benim tercih ettiğim yol bu şekilde. Öğrencinin ikili diyalogu veya grup halindeki konuşmasında kesinlikle öğrencilere müdahale etmemeliyiz. Çünkü öğrenci kendini kapatabiliyor. Hata düzeltme, geri bildirim dolaylı olarak, isim belirmeden etkinlik sonrası verilmeli öğretmen tarafından.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimi nasıl sınanmalıdır?

Ö.G.K.4: Bunları speaking sınavlarıyla sınamalıyız. Biz de zaten öyle yapıyoruz. Bu anlamda bence ders içerisindeki süreçle bunların sınanması paralel. Başka sınama teknikleri var. Yine bir yazılı bir conversation üzerinde listening üzerinden sınanması, ya da kağıt üzerinden. Fakat bana kalırsa sınanma kısmının konuşma üzerinden yapılması daha uygun görünüyor. Biz bunu ağırlıklı olarak bu biçimiyle yapıyoruz, son yıllarda bu bölümü de sınavlarımıza dahil ettiğimiz için. Ayrıca portfolyo içinde de speaking ödevleri oluyor. Oradaki konular da kitaplardan ve kitaplarda o konularla ilgili neler işlendiği üzerine oluyor, paralel olarak. Öncelikle sınıf içerisinde işleniyor, ödevler veriliyor sonrasında en son dönem sonunda bir konuşma sınavı oluyor. Bana kalırsa son yıllarda sınavlarımıza bu konuşma bölümlerinin eklenmesi güzel oldu. Her bir kur sonunda yapıyoruz. Bu şekilde gösterilmesi daha işlevsel. CEFR kriterlerine de paralel. Yani aslında müfredatımızla paralel olarak da bir değerlendirme yapmış oluyoruz.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimini engelleyen etmenler nelerdir?

Ö.G.K.4: Bahsettiğim gibi başka eklemek istediğim bir şey yok

Öğretim Görevlisi Katılımcı 5 (Ö.G.K.5)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

Ö.G.K.5: Evet, duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

Ö.G.K.5: Genellikle dilin işlevselliğine odaklanan harekete geçirme amaçlı, günlük hayatta kullandığımız teşekkür etme, bazen teklifleri sunma, teklifleri reddetme gibi durumlarda kullandığımız kalıplaşmış cümle yapıları. Genellikle “teşekkür ederim” olabilir. “Sizi bununla ilgili bilgilendirmekten pişmanlık duyuyoruz ki” gibi yani “özür dilerim” bile olabilir bence. “Haydi sinemaya gidelim.” “Öğle yemeği yiyelim mi?” gibi teklif cümleleri de söz eyleme giriyor diye biliyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

Ö.G.K.5: İngilizcede genellikle günlük hayatta sıklıkla kullanılıp harekete geçirme olabilir. Az önce söylediğim gibi teklif sunma, yine özür dileme, selamlaşma da olabilir, kullanılan kalıplaşmış yapılar. Mesela “thank you, sorry” olabilir. “Sounds good, that’s a good idea” gibi kalıplar olabilir. “Let’s yapıları olabilir. “It’s a good idea, but...” bazen reddetmek için kullanabiliriz. Genellikle konuşmada konuşmanın daha doğal geçmesini ve kişilerarası iletişimin daha sağlıklı olmasını sağlar diye düşünüyorum. Örneğin bir yere gelemeyeceğimizi söylerken mesela bir bahane bir reddetme cümlesi söylemek istediğimizde direkt “gelmiyorum, gelemem, hayır” demeyiz. Bir giriş yapmamız lazım. “I’m sorry, but..” gibi. Bu bakımdan kişilerarası iletişimde etkili olduğunu düşünüyorum. Daha sağlıklı, daha natürel bir iletişim sağladığını düşünüyorum. Bence en önemli fonksiyonu bu. Konuşmanın akıcı olmasını da sağlıyor.

4)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

Ö.G.K.5: Özür dilemek yansıtıcı, tavsiyede bulunmak kişiyi yönlendirir. Reddetmek bilmiyorum hangi kategoride. Söz vermek yükümleyici olması lazım.

5)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

Ö.G.K.5: Genellikle emir cümleleri olabilir. “Open the window” bile olabilir. Tavsiye yapıları olabilir, “let’s” bile olabilir. Çünkü yönlendiriyor. Karşımızdakini yönlendirmek istiyorsak emir cümleleri olabilir.

6)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

Ö.G.K.5: Kullanılıyor.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşır?

Ö.G.K.5: A1’de karşılaşıyorlar.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrencilerin söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmaları gerektiğini düşünüyorsunuz?

Ö.G.K.5: A1’de karşılaşmalılar. Ne kadar erken, o kadar iyi olduğunu düşünüyorum, günlük hayat ve doğal akış açısından.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmalıdırlar?

Ö.G.K.5: İlk olarak sınıf içerisinde sezdirme yoluyla tanışmalılar. Mesela öğretmenin kullanmasını örnek alarak ilk başta derse girdiğinde, öğretmenin kalıbı kullanmasıyla bence ilk olarak tanışıyorlar diye düşünüyorum. Sınıf içinde kullanacakları “classroom speech” dediğimiz “tualete gidebilir miyim?” “Telefonumu açabilir miyim?” gibi, “sorry” gibi bazı kalıplar ilk başta öğretmen kullanırken görürler. Özellikle A1 düzeyinde kitaptaki diyaloglar ve video yoluyla karşılaşmalarının daha akılda kalıcı olduğunu düşünüyorum. Öğrenciler görsel materyellerden daha hoşlanıyorlar bence.

10)Kübra: Söz eylem öğretiminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine etkisi nedir?

Ö.G.K.5: Oldukça fazla bence. Çünkü öğrenciler kalıp olarak öğrendiklerinde kendilerine güven duyuyorlar. O kalıbı kullanmak onların hem hoşlarına gidiyor hem de kalıp olarak öğrendikleri için daha özgüvenli bir şekilde kullandıklarını düşünüyorum. Hem de konuya uygun olarak onları seçtikleri zaman, mesela bir diyalog oluşturdukları zaman diyalog daha doğal akışında gidiyor. Karşısındaki kişi için de kalıplaşmış bir cevap verme şansı veriyor. Diyalogun devam etmesini sağlıyor aslında bu kalıplar, söz eylemler. İletişime açık hale gelmiş oluyor. O yüzden öğrenciler de kendini daha rahat hissediyor diye düşünüyorum. Ayrıca çok gramer bazlı bir eğitim olmamış oluyor. Biraz daha iletişimsel olmuş oluyor. Aynı zamanda öğrencileri günlük hayata adapte etmiş oluyor diye düşünüyorum.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

Ö.G.K.5: Biraz önce de demiştim, sezdirilerek kesinlikle. Ama tamamen yüzde yüz sezdirilerek olması gerektiğini düşünmüyorum açıkçası. Bu karışık olabilir. Daha çok sezdirme yoluyla olabilir. Ama gerektiğinde öğrencilerin doğrudan da görebilmelerini tercih ederim. Çünkü her öğrenci de sezdirerek alamayabiliyor. İkisi de olabilmeli ama yüksek oranda sezdirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

12)Kübra: İngilizce derslerinizde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlanır?

Ö.G.K.5: En çok kitapta geçenler “Sorry, I apologize”, “I regret to tell you that”, “That sounds good”, “That’s a good idea, but..” Yani öneride bulunma, istek, özür olabilir.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Ö.G.K.5: Biraz daha fazla yer verilebilir diye düşünüyorum, özellikle öğretim programında. Ders kitabında bir şekilde yer alıyor ama öğretim programında özellikle ders içinde onu geliştirmek, biraz daha dersin içinde yoğun bir şekilde kullanmak bence bizde çok fazla olmayan bir uygulama. Daha fazla öğretim programına dahil edilmesi gerektiğini düşünüyorum o yüzden.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer verilebilir?

Ö.G.K.5: Biz daha çok gramere odaklanan maalesef bir nesille karşı karşıya olduğumuz için öğrenciler de sınav odaklı olduğu için biraz bundan sıyrılmamız gerektiğini düşünüyorum. O yüzden ders kitabı dışında özellikle öğrencileri klasik soru-cevap egzersizleri, worksheet’lerden ziyade biraz daha portfolyo çalışmaları özellikle proje mesela, proje odaklı tasklar, görevlerle söz eylemleri onlara öğretebiliriz diye düşünüyorum. Portfolyolarda konuşma portfolyosu olabilir. Öğrencilerden video çekmelerini, arkadaşlarıyla bir diyalog oluşturmalarını isteyebiliriz. Role-play isteyebiliriz öğrencilerden. Sunum becerilerini bile geliştiriyor aslında role-play. Özgüvenlerini arttırıyor. Konuşma becerilerini geliştiriyor. Sadece dinleme veya gramer yoluyla değil de uygulamaya dökme şansı bulmuş olurlar böylece. Derslerin daha eğlenceli geçmesine de katkı sağlıyor bu tip projeler, portfolyo çalışmaları. Öğrenciler de bireysel not almadıkları için her bir portfolyodan ayrı ayrı. Genel bir portfolyo notu aldıklarını da düşünürsek eğer, not kaygısı da taşımadıkları için gerçekten göreve odaklanıyorlar ve öğrenme eylemini gerçekleştiriyorlar.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerin hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmelerini ve anlamalarını nasıl sağlayabilir?

Ö.G.K.5: Yönlendirir öğretmen. Neyin önemli olduğunu özellikle “drilling” yapabilir. O kalıpları kullanırken bastırarak özellikle fark etmesini sağlayabilir öğrencinin. Tekrar etmelerini isteyebilir özellikle videolarda vs. önemli yerlerde durdurup. En önemlisi tabiki ilk başta da dediğim gibi kendisini de kullanması lazım öğrencilerin fark etmesini sağlaması için. “Exposure” sağlanmış olur. Sadece kitapta, videoda değil de öğrencinin de gerçekten kullandığını görürlerse öğrenciler, maruz kalırlarsa önemini de fark ederler diye düşünüyorum.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimi nasıl sınanmalıdır?

Ö.G.K.5: Bir konuşma sınavı olabilir diye düşünüyorum. Ama bu sınav sadece soru-cevap şeklinde değil de sekmeleri olabilir tabiki. Yani bir bölüm soru- cevap olabilir. Sonrasında öğrencilere ikişer olarak bir durum kartı verip onların diyalog oluşturmaları istenebilir. Role-play yapmaları istenebilir. Bu şekilde dili gerçekten kullanmalarını isteyebiliriz. Aynı zamanda sınıf içinde de ölçüyoruz. Ama eğer resmi bir değerlendirme isteniyorsa konuşma sınavı adı altında bu şekilde olabilir. Onun dışında tabiki dönem boyunca verilen ödevlerden bir portfolyo dosyası oluşturulabilir. Bu şekilde dönem boyunca olan gelişimlerini de gözlemleme şansı bulurlar.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimini engelleyen etmenler nelerdir?

Ö.G.K.5: Bence en önemlisi öğrencilerin hata yapma korkusu. Konuşmadan önce gramer odaklı olarak, doğruluğa yönelip çok düşünmesi. Utanması olabilir. Bazı durumlarda teknik donanım eksikliği olabilir. Mesela akıllı tahtanın olmadığı, bir ses düzeneğinin olmadığı bir sınıfta engelleyici olur. Öğretmenin yeterince bilgisi olmazsa, önemini göz önünde bulundurmazsa, yüzeysel geçerse engelleyici olabilir. Ders planı kaygısıyla zaman olarak üstünkörü atlanması, gramere önem verilip, sınav odaklı olup, konuşma etkinliklerinin atlanması olabilir zaman sınırından dolayı

Öğretim Görevlisi Katılımcı 6 (Ö.G.K.6)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

Ö.G.K.6: Duydum. Türkçede de duydum. Aslında detay da verebilirim. Ben de yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programında doktora öğrencisi olduğum için bu terimleri hem Türkçe karşılığıyla derslerde görmüş olduk. Hem de İngilizce öğreticisi olduğumuz için biz bunlara zaten “speech acts” şeklinde vakıfız.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

Ö.G.K.6: Daha çok bağlamsal durumlarda, niyetimizi dili hangi amaçla kullanıyoruz. Bunu karşılayan kalıplar. En basitinden “bir istekte bulunurken kullanacağımız ve karşılaşacağımız kalıplar neler?” Bunun gibi. Ya da özür dilerken, teşekkür ederken, bu gibi bağlamlarda her biri niyete göre olduğu için bu kalıpları kullanıyoruz.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

Ö.G.K.6: Yine Türkçede bahsettiğimiz şeyleri kapsayan yapılar. “Greeting” mesela bir selamlaşma bu bağlamda, ricada istekte bulunurken “Could you please help me?” gibi, teklif, davetlerde, “Would you like to go to the cinema?” gibi.

4)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

Ö.G.K.6: Özür dilerken kendimi karşıya göstermiş oluyorum. Ama terimsel olarak bilemiyorum açıkçası. Tavsiyede bulunmak, Türkçe de düşündüğümüzde karşımızdakini yönlendirmek anlamına gelir. Reddetmek, bir şeyi yükümlemek anlamına gelebilir hatırladığım kadarıyla. Söz vermek de karşı zıt anlam olduğu için aynı kategoriye yükümleyici deneyebiliriz.

5)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

Ö.G.K.6: Sanırım hatırlamıyorum. Kalıpları, terimleri.

6)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

Ö.G.K.6: Kesinlikle kullanıyoruz. Bu kur gereği söyleyeyim. A1 kuruyla başladım. A2 seviyesindeyim. Kitaplarımıza baktığımızda kesinlikle yer veriyoruz. Ünite gereği ünitenin özellikle son kısımlarında konuşma becerisini destekleyici yerler olduğu için buralarda kesinlikle kullanıyoruz.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşır?

Ö.G.K.6: Kesinlikle A1'den başlıyor. Çünkü az evvel bahsettiğimiz işlevler doğrultusunda öğrenci bir teşekkür etmeyi, davet ederken, davette bulunmayı ya da söz vermeyi basit düzeyde görüyor, kitaplarda da var.A1'den başlıyor yani.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrencilerin söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmaları gerektiğini düşünüyorsunuz?

Ö.G.K.6: Kesinlikle A1. A0 işlemedim ama bu seviyenin varlığından bahsedebiliriz. Henüz ilk dile maruz kaldıkları bağlam gereği ilk andan itibaren kesinlikle olması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü dili öğrenirken etrafındaki kültüre de hazırlıklı olmalı yani o dilin konuşulduğu ortama bağlama hazırlıklı olmalı.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmalıdırlar?

Ö.G.K.6: Kesinlikle bütün becerilerde olmalı. Bunlar etkinlikler içerisinde var gözlemlediğim kadarıyla. Bence etkili bir şekilde öğrencilerin de iletişim kurabilecekleri etkinlik ortamı bence

videolar. Çünkü karşılıklı diyaloglarda nerede yer alıyorsa konuşma örneğin alışverişte, restoranda, trende gibi bağlamlarda oradaki diyaloga maruz kalıp etkili bir şekilde öğrenmesi daha mantıklı.

10)Kübra: Söz eylem öğretiminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine etkisi nedir?

Ö.G.K.6: Elbette oldukça fazla. Dedğim gibi öğrenci sınıf içerisinde ya da dışında dili kullanırken ne amaçla kullandığını bilmesi gerektiğinden, hayatın içinde yüzde yüz var olan söz eylemleri bilmesi gerekiyor. Kesinlikle karşılıklı konuşma becerisine etkisi var. Uygun etkinliklerle de desteklendiğinde bu beceriyi destekliyor.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

Ö.G.K.6: Kesinlikle doğrudan olmamalı. Bağlam içerisinde bunun sunulup öğrencinin gidişata göre bunu sezmesi gerekir. İkinci dil öğretimi diyoruz ama ana dili edimimize göre çocuğa nasıl “bak çocuğum bunu bu şekilde söylememiz gerekiyor” demiyorsak, çünkü etkileşim içerisinde bir şekilde görüyor ve duyuyor, bunun gibi doğal olarak yapılması gerektiğini düşünüyorum.

12)Kübra: İngilizce derslerinizde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlanır?

Ö.G.K.6: Daha çok reddederken ve kabul ederken. “I’m sorry, I can’t”. Ya da “I’m afraid” gibi bu tür reddederken bir bağlamda ya da “thank you” gibi en çok rastladıklarımız kesinlikle reddetme ve kabul etme. Daha en başından bunlarla başlıyoruz. “Suggestion” çok var. Tavsiye yine buna benzer biçimde. Fikri kabul etme “that’s a good idea” gibi, onaylama, reddetme, teşekkür etme, tavsiyede bulunma, fikir belirtme çok sıklıkla her seviyede kullanıyoruz kısaca.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Ö.G.K.6: Yeterince ben de ölçemiyorum ama ünitenin işleyişine göre sadece konuşma bölümlerinde özellikle var, konuşma becerisini destekleyici yerde. Ünite boyunca yeterli değil diyebilirim. Dinleme ve diğer bölümlerde de sezdirilmeli. Sadece kitaptaki konuşma bölümüne gelince karşılıklarına çıkmamalı öğrencilerin. Direkt sunmaktansa ünite boyunca sürekli yer verilmelidir.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer verilebilir?

Ö.G.K.6: O gün bir ünite de bir tamamımız var diyelim. O temaya bağlı olarak öğretmenin dışarıdan getirdiği bir konuyu sunup, diyalog yapmalarını isteyebilir öğrencilerin. Ders dışında bir video ödevi verebilir. Pazara çıkabilir öğrenciler. “Pazarda nasıl rica ediyoruz, nasıl istiyoruz ürünü?” gibi. Bu dili kullanabileceği, dışarıdaki ortama yönlendirilebilir, video çektirilebilir. O video da sınıfa sunulabilir.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerin hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmelerini ve anlamalarını nasıl sağlayabilir?

Ö.G.K.6: Öğretmenin rolü hem kendi etkinliklerini yaptırıp, onları izleyip, doğru dili kullanmalarını gözlemlemeleri ve anında bir geri bildirimde bulunabilir öğretici. Onun haricinde dışardaki ders dışı etkinliklerle, görevler verebilir, bunu sayısı arttırılabilir. Değişik platformlar kullanılarak farklı içeriklerle bunu destekleyebilir. Bir yazı yazma olabilir, konuşma etkinliği olabilir. Yani farklı görevler isteyebilir. Bir diyalog sunumu, bir yazma becerisi doğrultusunda değişik görevler isteyebilir öğrencilerden.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimi nasıl sınanmalıdır?

Ö.G.K.6: Sınavlar yapıyoruz konuşma üzerine. Ancak konuşma sınavı değerlendirme kriterlerine baktığımızda özellikle “söz eylem kullanılmış mı?” diye bir kriterimiz yok. Sınav uygulayıcı ve değerlendirmede kriter belirleyici olmadığım için bu anlamda da bir tecrübem yok. Ancak derslerde bunlara daha çok etkinliklerle yer verilerek sıklığı arttırılabilir. Görevler sıklaştırılarak ölçülebilir. Ancak sınav kriterine eklenebilir mi bilemiyorum. Portfolyo görevlerimiz oluyor. Bu tasklarda aslında örtük bir şekilde bunlar isteniyor. Mesela öğrenci restoranda, alışveriş merkezinde bir diyalog oluşturuyor. Ya da arkadaşından bir görüş istiyor, bir problemi varsa yardım istiyor. Her biri aslında söz eylem kullanımını destekleyen görevler. Aslında çok sık olmasa da portfolyo ödevlerinde biz bunları sınamış oluyoruz.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimini engelleyen etmenler nelerdir?

Ö.G.K.6: Zaman kesinlikle. Gerçekten her gün uymamız gereken bir coursemap, ders planımız var hazırlık sınıflarında. Hatta yeri geliyor, bazen konuşma bölümleri itiraf etmem gerekir ki zamandan dolayı kalabiliyor. Bunun içerisinde bu saydığımız söz eylem olan bölümler de olabiliyor. Öğreticiden kaynaklı da olabiliyor. Mesela testi ödev verip bir dersi bunlara ağırlık vererek geçirebiliyorum ben mesela. Ya da müfredattan kaynaklı olabilir yani o günkü ders planı gramer ve kelime ağırlıklı da olabilir. Yani zaman, müfredat ve öğretici kesinlikle etkili.

Öğretim Görevlisi Katılımcı 7 (Ö.G.K.7)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

Ö.G.K.7: Bu kavramı Türkçe olarak duymamıştım. Ancak sizin gibi bir araştırma kapsamında bana sorular yöneltildiğinde “speech act” kavramına karşılık geldiğini hatırladım.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

Ö.G.K.7: Aslında İngilizce örneklerini düşünüp, “bunun yerine Türkçede ne kullanıyorum?” sorusunu kendime yönelttiğimde yaygın olarak günlük hayatta çok fazla olduğunu fark ediyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

Ö.G.K.7: Günlük hayatta kişilerarasındaki iletişimi kolaylaştırmak ve iletişimin devamını sağlamak, sağlıklı bir şekilde aslında iletişim kurabilmek, doğru yerde doğru ifadeleri seçebilmek açısından konuşmacılara kolaylık sağlar. Sadece aynı topluluktan kişileri değil de o topluluğa yabancı kişileri de düşündüğümüzde, eğer kişiler bu söz eylemlerle alakalı bilgi sahibiyse, onları kullanmayı biliyorlarsa toplumla iletişimi de kolaylaştırır diye düşünüyorum.

4)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

Ö.G.K.7: Özür dilemek yansıtma olur diye düşünüyorum. Tavsiyede bulunmak yönlendirme olabilir. Diğerleri hakkında çok hatırlayamadım açıkçası.

5)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

Ö.G.K.7: İstekte bulunmak olabilir, karşı tarafa öneri verdiğimiz tavsiyeler olabilir. Ya da sınıfta kullandığımız talimatlar bu gruba girebilir. Onun dışında izin almak, bir şey için müsaade istemek durumlarında bu yönlendirici söz eylemlerden faydalanabiliriz.

6)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

Ö.G.K.7: Evet. İlk seviyeden başlangıç seviyesinden itibaren hem ders kaynaklarında yer alıyor. Ayrıca bizim sınıfta yapmamız gereken aktivitelerde de yer verilen durumlar.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşır?

Ö.G.K.7: A1'den itibaren yer veriliyor.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrencilerin söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmaları gerektiğini düşünüyorsunuz?

Ö.G.K.7: Bence uygun. Çünkü daha başlangıç seviyesinde olan şeylerden mesela “speech acts for apologizing” ya da “speech acts for agreeing/disagreeing” gibi basit şeylerden başladığı için ben A1 için uygun olduğunu düşünüyorum.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmalıdırlar?

Ö.G.K.7: Aslında keşke farklı farklı bağlamlarda karşılaşabilseler. Ama bizim şu anda takip ettiğimiz müfredatta ünite sonlarında öğrencilerin izlediği bir “practical English” videoları var. Daha çok orada sunuluyor bunlar. Özellikle aynı kişiler üzerinden gösteriliyor bu videolar.

Mesela otelde bir konaklama olduğuunda arayıp resepsiyonu bir şeyi rica etmesi gibi durumlar sergileniyor. Öncelikle videonun içinde gösteriliyor. Sonrasında bir “social English” gibi bir bölüm oluyor. Orada aktivitesi oluyor. Sonrasında bilgi kutucuğu içinde öğrenciye dip not olarak da başlıklar altında “expressions to use when you apologize or request” gibi başlıklar altında veriliyor. Ben bunu beğeniyorum, öğrencilerde işe yaradığını da düşünüyorum.

10)Kübra: Söz eylem öğretiminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine etkisi nedir?

Ö.G.K.7: Sağlıklı bir şekilde iletişimin, diyalogun devam ettirilebilmesi amacıyla kullanıldıkları için, öğrencilerin İngilizce en basit diyalogda bile diyalogu canlı/aktif tutabilmelerini ve o diyaloga devam ettirebilmelerini sağlıyor. Sanki iletişimdeki boşlukları daha iyi tamamlıyorlar. En azından doğru yerde kullandıklarını fark ettiklerinde özgüvenleri de artıyor.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

Ö.G.K.7: Her ikisi de diyebilirim. Bizim müfredatımızda işlediğimiz şekilde aslında ilk olarak sezdiriliyor. Öğrenciye doğrudan sunulmuyor. Ama sonrasında aktivitesinde yapıldığında doğrudan veriliyor. Biraz önce video etkinliklerinden bahsettim. Orada sezdiriliyor. Sonrasında aktivitesi yapıldıktan sonra kutucuk içerisinde veriliyor. Bizim öğrencilerde de “hocam ben nereyi not alacağım?” “Benim buradan çıkarmam gereken ne?” gibi bir soru oluyor. En azından o kutucuklarda sonrasında gördüklerinde ifadeleri anlıyorlar. Ben o yüzden iki şekilde de öğretilmesi gerektiğini düşünüyorum.

12)Kübra: İngilizce derslerinizde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlanır?

Ö.G.K.7: Özür dileme, katılma katılmama durumları, birini karşılarırken ve uğurlarken, ya da konuşmaya başlarırken ve konuşmayı sonlandırırken kullanılan ifadeler, birini bir yere davet etme, bunu kabul veya reddetme gibi bağlamlar var bizim kitaplarımızda. Bir şeyi rica etme, birinden bir şeyi isteme, ödünç isteme, “kalemini alabilir miyim?” “Pencereyi açabilir misin?” gibi sonra “would you mind ...” ile olan yapılar. Üst seviyelere şu anda girmiyorum. Ancak önceki yıllardan hatırladığım üst seviyelerde de bunların daha komplike halleri ve bu hallerini görüyorduk.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Ö.G.K.7: Ünite sonunda karşımıza çıkıyor. Hatta kitaplarımızda iki ünite de bir karşımıza çıkıyor. Onun dışında herhangi bir okuma metniyle sunulan konular değil bunlar. Daha fazla olabilir sanki, biraz eksik kalıyor. Daha çok yer verilebilir işlevsel bir şekilde.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer verilebilir?

Ö.G.K.7: Ders kitabından çok bağımsız olamıyoruz. Ders süresinin sınırlı olması sebebiyle. Ama derste öğrenciler arasındaki iletişimi kuvvetlendirmek adına yaptığımız ikili etkinlikler ve grup etkinlikleri. Öğretmenin sadece dinleyici olarak sınıf ortasında dolaştığı aktivitelerde öğrencilerin bunları kullandıklarına şahit oluyorum. Bence bu daha güzel. Evet, öğrenci bunu almış ve kendisi ihtiyaç duyduğunda kullanabiliyor diyorum. Sadece benim sorduğum bir soruya bireysel olarak yanıt vermesinden ziyade birbirleriyle konuşurken bunları kullanmaları bence çok etkili. Bunlar da kitaptan çok bağımsız olamadığımız için bazen yapmaya çalıştığımız iletişim aktiviteleri, role-play aktiviteleri var. Bir okuma etkinliğinden ziyade bu

tarz ikili veya grup halinde çalıştıkları, diyalog oluşturdıkları ve canlandırdıkları role-play etkinlikleri aslında çok faydalı. Role-play ya da bilgi boşluğu aktivitelerinde çok kullanıyorlar.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerin hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmelerini ve anlamalarını nasıl sağlayabilir?

Ö.G.K.7: Benim başıma şöyle bir şey geldi. Ben öğrencilerin bu ifadeleri Türkçede de çok doğru kullanmadıklarını gördüm. “Karşıdaki kişiyi onaylamak için ne tür ifadeleri kullanırsınız?” diye sordum. Açık bir şekilde örnek de verdim öğrencilere. “Üzgünüm, oraya katılamayacağım ifadesi ne anlama geliyor? İletişimdeki işlevi ne diye sorduğumda bana “reddetme yanıtını veremediler. Buradan yola çıkarak İngilizcedeki formunu öğretmeye çalıştım. Yani belirli bağlamlar yaratılarak öğretilmesi gerekiyor diye düşünüyorum. O bağlamlarda ne tarz ifadeler kullanılır gibi sorular sorulabilir. Türkçeyle eşdeğer vermeye çalıştım ve işe yaradı.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimi nasıl sınanmalıdır?

Ö.G.K.7: Bizim sınavlarımızda bir bölümümüz “social English” bölümünü kapsayacak şekilde oluyor. Yani diyalogu tamamlama sorusu soruyoruz. Bu ifadelere yer veriyoruz, uygun olanları seçmelerini istiyoruz. Ama sınavda küçük bir bölüm. Ama dediğim gibi Türkçesini verdikten sonra anadilleriyle karşılaştırmaya çalıştığım da çok daha etkili oldu derslerde.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimini engelleyen etmenler nelerdir?

Ö.G.K.7: Ders saatleri kısıtlı ve müfredatı da çok bağlı olmaya çalışıyoruz. Öğrencilerin karşılıklı iletişim kuracakları role-play gibi etkinliklere çok yer veremememiz,

yönetemememizden kaynaklanıyor. Bazen zaman oluyor ama sınıf çok kalabalık oluyor. Her öğrenciyi gözlemleyemiyoruz. Biz şu anda kur sistemindeyiz. Yedi haftada bir sınıflarda değişiklik oluyor. Bu da sınıflarda dengesizliklere sebep oluyor. Gruplaşmalar olabiliyor. Motivasyonları düşük oluyor. Onlar da çok gönüllü olmuyor yapmaya bu etkinlikleri motivasyonları düşük olduğu için. O durumda da öğretmen “neyse hadi konudan devam edelim” ya da “neyse hadi gramer aktivitesi yapalım, cümle yazalım” şeklinde ilerliyor maalesef dersler. Bu gibi durumlar da etkili olabiliyor.

Öğretim Görevlisi Katılımcı 8 (Ö.G.K.8)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

Ö.G.K.8: Edim bilim diye biliyorum. İşte bizim özür dilerken kullandığımız teşekkür ederken kullandığımız anne rica ederken bir şeyleri kullandığımız reddederken kullandığımız sözcükler ya da söz öbekleri olabilir diye tahmin ediyorum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

Ö.G.K.8: Evet, biliyorum. Türkçede düşünürsem söz eylemlerden mesela geçmiş olsun vesaire iyi dilekler olabilir ona sonra teşekkür ederken kullandığımız “çok teşekkür ederim”, “rica ederim” gibi kalıplar olabilir karşılığı. Ondan sonra özür dilerken kullandıklarımız olabilir. Sonra bir şeye birini bir yere davet ederken ya da rica ederken “şunu yapabilir misin?” “Bunu yapabilir misin?” “Gelir misin?” gibi olabilir. Reddederken kabul ederken olabilir. Yani böyle günlük hayatımızda kullandığımız kalıp ifadeler diye düşünüyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

Ö.G.K.8: İngilizcedeki söz eylemlerde herhalde yine aynı etkilere ya da aynı kullanım alanlarına sahip. Yine Türkçede olduğu gibi aynı özellikteki söz eylemler İngilizcede de vardır,

yine aynı işe yarar diye düşünüyorum. Çok bir fark olduğunu düşünmüyorum. Çünkü insani iletişim çok değişmiyor. Yani hepimizin ihtiyacı olan şeyler sonuçta bunlar.

Öğretim Görevlisi Katılımcı 9 (Ö.G.K.9)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

Ö.G.K.9: Evet duydum. İngilizce öğretiminde de üniversitedeyken, “discourse”un karşılığı sanırım söz eylemler.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

Ö.G.K.9: “Merhaba” dediğinde karşıdaki kişinin vereceği yanıt, ya da “akşam yemeğe çıkacağız, gelmek ister misin?” derken o kişinin vereceği yanıt yani bunların aslında böyle tamamı. Hani şey gibi Türkçede İngilizcede de çok farklı şey çok emin değilim ama belki hani belli başlı kelimeler vardır kullanılan ya da kalıplar vardır ama çok fark ettiğini düşünmüyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

Ö.G.K.9: İletişimi aslında bir şekilde yönlendiriyor. Yani iki kişinin mesela diyelim benim konuşmamın muhatabımda yankı bulması diyebilirim sanırım. Çünkü iletişimin gerektirdiği şey aslında karşıdaki kişide söylenilen bir sözün yankı bulması ve onun karşılıklı olarak yani sana geri dönmesi ve senin tekrar ona dönmesi bir yerde. Tabii bir noktada bir bitişi var bunun. İletişimi sağlıyor diyebiliriz en basit haliyle.

4)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak:

Reddetmek

Söz vermek

Ö.G.K.9: Söz vermek, yani teminat olarak algılarım diye düşündüm, güvence veren bir kelime olabilir. Açıkçası tanımlamaları çok bilmiyorum.

5)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

Ö.G.K.9: Öğretmen-öğrenci açısından mesela öğrenci öğretmene nasıl çalıştığını, nasıl çalışacağını hocaya sorabilir ve hoca da tavsiyelerde bulunur ve öğrenciyi yönlendirir. Belki böyle bir anlama geliyor olabilir.

6)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

Ö.G.K.9: Kullanıyoruz. Yani kitaplarda özellikle “use of language” kısımlarında öğrencilerin konuşma eylemi üzerine yani speaking üzerine yaptığımız daha çok mesela “informative “değil de işte “reading text “değil de karşılıklı etkileşimin olduğu aktivitelerde kullanıyoruz.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşır?

Ö.G.K.9: ilk olarak en basit olanlar, mesela A1 seviyesinde bir öğrenci düşünürsek, daha henüz yeni öğrenmeye başlıyor. Karşılıklı iletişimde “hi, how are you?” ya da “good morning” şeklinde “daily speech” olarak çok basit olanları öğretiyoruz.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrencilerin söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmaları gerektiğini düşünüyorsunuz?

Ö.G.K.9: Dilde kendilerini yetkin seviyeye getirene kadar başından sonuna görmeliler.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmalıdırlar?

Ö.G.K.9: Öğrencinin aslında öğrenme şekline göre değişebilir. Ama ilk olarak hoca tarafından “speech” olarak görmesi daha etkili olabilir. Öğrenci- öğretmen, öğrenci-öğrenci etkileşiminde olabilir. Ya da hocanın bir otantik materyal üzerinden öğrencilerine göstermesi öğrencilerin dikkatini ona çekebilir.

10)Kübra: Söz eylem öğretiminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine etkisi nedir?

Ö.G.K.9: Çok etkili. Öğrenci mesela “role-play” etkinliklerinde ortaya bir çıktı koyuyor, yani üretiyor. Bu “speech production” açısından önemli. Söz eylemi de iletişimde kullanacağı için de bütün bu kalıpları, hangi durumda hangi söz eylemi kullanması gerekiyor reddetmesi mi gerekiyor, kabul etmesi mi, tavsiyede bulunması mı gösterebileceği için çok etkili.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

Ö.G.K.9: Her iki türlü de olabilir. Sıralama önemli tabi. Sezdirilerek, daha doğal olacağı için daha baskın olabilir.

12)Kübra: İngilizce derslerinizde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlanır?

Ö.G.K.9: “Context” içerisinde çok çeşitli söz eylemler var. B1 seviyesinde randevulaşma olabilir. Bir mağazaya gidip, o bağlamda bir diyalog olabilir. Bir restoranda sipariş vermek, havaalanındaki kişilerle iletişimde bulunmak olabilir.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Ö.G.K.9: Kullandığım kitaplarda böyle bir kısım hep oldu. Ancak öğretmenin verdiği önem de önemli. Öğretmen farklı alıştırmalarla bunları çeşitlendirebilir. Bu kısımların üzerinde durulması gerektiğinin farkındaysa yönlendirebilir. Aksi durumda yüzeysel geçebilir. Öğretmenin öğrenciye “speech production”’un ne kadar önemli olduğunu aşılmasıyla alakalı olduğunu düşünüyorum. Kitapların dışına çıkılması gerekiyor. Sonuç olarak, kitapların dışına çıkılması gerektiğini söyleyebiliriz.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer verilebilir?

Ö.G.K.9: “Role-play” yapılabilir. Öğrencilerle sınıf içi etkinlikler, drama dahil edilebilir. “Pair work”, “group work” etkinlikleri yapılabilir. Öğretmenin motivasyonu ve öğrencileri motive etmesine bağlı olarak sınıf dışı etkinlikler de yapılabilir.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerin hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmelerini ve anlamalarını nasıl sağlayabilir?

Ö.G.K.9: Üzerinde çok durarak. Ben derslerde “speaking”in çok önemli olduğunu vurguluyorum. Öğretmen de derslere otantik materyal getirerek ne kadar önemli olduğunu fark ettirirse bu yapıların, gerçek yaşamla ne kadar bağlantılı olduğunu gösterirse daha etkili olur.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimi nasıl sınanmalıdır?

Ö.G.K.9: Hocanın ödev vermesi, role-play videosu çekmesi olabilir arkadaşıyla. Mesela alışveriş yapıyorlar, biri müşteri diğeri satıcı oluyor, bu video kaydına alabilir. Öğrencilerin turistlerle röportaj yapması sağlanabilir. Gerçek hayatla doğrudan etkileşim içerisinde ödevlerle sağlanabilir. Yine en etkili yöntemin role-play gibi “group homework” verilerek yapılabileceğini düşünüyorum.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimini engelleyen etmenler nelerdir?

Ö.G.K.9: Eğer öğrenci utangaçsa isteksiz olabilir. İsteksizse, motivasyonu yoksa engelleyebilir. Hem partneriyle etkileşimini engeller, öğretmenin de ne yapacağını kestirememesine sebep olabilir. Müfredat da engelleyebilir. Hoca eğer belli bir programa bağlı kalmak zorundaysa ve yetiştirmeye çalışıyorsa kendini sınırlandırılmış hissedebilir, özerk olmayabilir. Bu anlamda hoca da kaygı yaşayabilir. Yani hocanın da motivasyonuna da bağlı.

Öğretim Görevlisi Katılımcı 10 (Ö.G.K.10)

1)Kübra: Söz eylem kavramını duydunuz mu?

Ö.G.K.10: Duymadım (Araştırmacı açıklar). İngilizce olarak duydum.

2)Kübra: Ana dilinizde söz eylemler neler biliyor musunuz?

Ö.G.K.10: Yok, bilmiyorum.

3)Kübra: İngilizcede söz eylemler nelerdir ve ne işe yararlar?

Ö.G.K.10: Evet İngilizce kavramı duydum. 3 ana başlığı biliyorum. Locutionary, illocutionary, perlocutionary, illocutionary sözcüğün veya ifadenin temel anlamı, illocutionary mesele “bu kutu çok ağır” dediğimizde yardım istediğimiz anlamına geliyor. Perlocutionary ise o kutuyu kaldırmamız.

4)Kübra: Size söyleyeceğim söz eylemler hangi türe girer?

Özür dilemek

Tavsiyede bulunmak

Reddetmek

Söz vermek

Ö.G.K.10: Açıkçası kategori olarak bilmiyorum.

5)Kübra: Yönlendirici söz eylemler nelerdir, biliyor musunuz? Bir örnek verebilir misiniz?

Ö.G.K.10: Tavsiye vermek belki olabilir. Emir vermek olabilir.

6)Kübra: Yabancı dil olarak İngilizce derslerinizde söz eylemler kullanılıyor mu?

Ö.G.K.10: Kullanılıyor ama yani özellikle öğretilmiyor.

7)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşır?

Ö.G.K.10: İngilizce sınıflarında öğrenciler eylemlerle yani aA1'den emin değilim ama A2'de karşılaşmaya başlıyorlar eğer, emir kipiyle cümle kurmak söz eylem olarak kabul edilecekse A2'de karşılaşmaya başlıyorlar.

8)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrencilerin söz eylemlerle ilk olarak hangi düzeyde karşılaşmaları gerektiğini düşünüyorsunuz?

Ö.G.K.10: Öğrenciler en geç A2'de karşılaşmalı söz eylemlerle.

9)Kübra: İngilizce sınıflarında, öğrenciler söz eylemlerle ilk olarak nasıl karşılaşmalıdırlar?

Ö.G.K.10: Receptive olmalı kesinlikle.

10)Kübra: Söz eylem öğretiminin İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine etkisi nedir?

Ö.G.K.10: Birincisi burada devreye başka bir sürü şey girer. Sadece “speech act” olmaktan çıkar. Burada stratejiler de devreye girer. “Speech act”leri kullandığında “turn taking” yapıyor olabilir, “clarification” istiyor olabilir, ya da anlamadığı bir şeyin tekrar edilmesini istiyor olabilir, “interruption” yapıyor olabilir. Sonuçta “speech act” kullanarak “communication stratejileri” bence devreye sokar diye düşünüyorum.

11)Kübra: İngilizce karşılıklı konuşma becerisinde söz eylemlerin doğrudan sunulmasını mı yoksa sezdirilerek sunulmasını mı istersiniz? Açıklayınız.

Ö.G.K.10: İlk başta sezdirilmeli bence. Yine burada keşfetmesi sağlanabilir. “Strategy training” üzerinden daha sonra “explicit” olarak verilebilir. Ya da “elicit” edilmesi sağlanabilir.

12)Kübra: İngilizce derslerinizde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için, sıklıkla hangi söz eylemlere rastlanır?

Ö.G.K.10: “Suggestion”, “promise”, emir kipleri, “direction”, “instruction”lar. Aktivitelerden önce zaten en sık karşılaştıkları şeyler “instruction”lar. Hem hocadan duyuyorlar hem kitaptan duyuyorlar.

13)Kübra: İngilizce sınıflarında kullanılan ders kitaplarında ve öğretim programında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylem öğretimine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Ö.G.K.10: Yeterince yer verilmiyor.

14)Kübra: İngilizce sınıflarında, karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimi için ders kitabı dışında ne tür etkinliklere yer verilebilir?

Ö.G.K.10: Proje bazlı gidilebilir. Okul dışında gerçekleştirecekleri projeler verilebilir öğrencilere. Bunların bireysel olarak gerçekleştirecekleri projeler olmaması gerektiğini düşünüyorum. Grup halinde çalışırlarsa, söz eylem içeren cümleleri birbirlerine karşı da yöneltmiş olurlar, iş dağılımı yapılırken, bir şeyin dağılımı yapılırken, ben yapacağım diye bir şeyin sözü verilirken, ister istemez kullanılır.

15)Kübra: Öğretmen, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için öğrencilerin hedef söz eylemlerin işlevlerini fark etmelerini ve anlamalarını nasıl sağlayabilir?

Ö.G.K.10: “Input”, “problem-based” olabilir. Bunlar aracılığıyla öğrencilerin karşılıklı olarak birbirlerine tavsiye vermesi, telkinler vermesi sağlanabilir. Bu şekilde “output” sağlanabilir. Öğretmenin rolü de burada bu “input”u sağlamak, “instruction”u düzgün vermek, haliyle

“monitoring” yapmak.İstediği gibi bir “output” yoksa, bunu yönlendirmek. “Strategy training” devreye sokup, gerekirse ders sonunda bunun benzerini, tekrarını yapmak gibi şeyler olabilir.

16)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisine yönelik söz eylem öğretimi nasıl sımanmalıdır?

Ö.G.K.10: Test etmenin çok elzem olduğunu düşünmüyorum. Öğretmenlerin en büyük görevi sınıf içerisinde öğrenci “production” içerisindeyken “monitoring” yapmak ve feedback vermek. Sürekli bunları test etmek yerine bunları otonom hale getirmek daha sağlıklı bir yaklaşım olur. Test olduğu zaman ister istemez bir stres yükleniyor öğrencinin üzerine. Öğrenci de mükemmeliyetçi bir yaklaşım sergileyip, kullanmayabilir böyle şeyleri. Mekanik bir “production” sergileyebilir. “Task based lesson”lar olabilir. Ciddi anlamda 2 dersi kapsayacak bir derste çıkacak “output”u hoca inceleyip bir “feedback” verebilir.

17)Kübra: İngilizce sınıflarında karşılıklı konuşma becerisinde söz eylem öğretimini engelleyen etmenler nelerdir?

Ö.G.K.10: Hocanın kendisi. Birinci etken “teacher talking” time. Öğrenciye “student talking time” vermedikten sonra, bunun kullanılıp kullanılmadığını, anlaşılıp anlaşılmadığını bilemeyiz. Kitap tercihi olabilir. Kitap ne kadar hocayı ve öğrenciyi adım adım “production”a hazırlıyor bu etkiler. Kitap “skill based” mi gidiyor yoksa “inductive” mi değil mi bu tarz şeyler etkiler.

EK 11- ETİK KURUL ONAY BİLDİRİMİ

T.C.
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Sayı : E-78977401-050.02.04-245537
Konu : Etik Kurul Kararı

29.05.2023

Sayın Öğr. Gör. Kübra KIRAÇ DEMİRAY

İlgi : 16.05.2023 tarihli ve 243321 sayılı dilekçe.

Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulunun 18.05.2023 tarih ve 2023/04-36 sayılı kararı yazımız ekinde sunulmuştur. Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Kurul Başkanı

Ek:Etik Kurul Kararı (1 Sayfa)

T.C.
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL ve BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU
KARARLARI

TOPLANTI TARİHİ :18.05.2023
TOPLANTI NO : 2023/04

Karabük Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu toplanmış ve aşağıdaki kararı almıştır.

Karar 36:

16/05/2023 tarihli Öğr. Gör. Kübra KIRAÇ DEMİRAY'ın Etik Kurul form ve ekleri görüşüldü.

Karabük Üniversitesi Öğretim Elemanı Öğr. Gör. Kübra KIRAÇ DEMİRAY tarafından yürütülen “İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimine Yönelik Bir Model Önerisi” konulu çalışma kapsamında uygulanmak üzere ekte sunulan çalışmasının etik kurallara uygunluğu oy birliği ile kabul edilmiştir.

Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurul Başkanı

ÖZET

“İngilizce Karşılıklı Konuşma Becerisinde Söz Eylem Öğretimine Yönelik Bir Model Önerisi” başlıklı bu araştırmada, İngilizce hazırlık sınıflarında karşılıklı konuşma becerisi öğretimine yönelik gereksinim ve inanışlar betimlenerek, bu gruba yönelik, söz eylemlerin dahil edildiği, karşılıklı konuşma becerisi öğretim modelinin tasarlanması amaçlanmıştır. Alanyazında yabancı dil olarak İngilizce öğretim yöntemlerinde söz eylem öğretiminin görünümünü ortaya koymak, İngilizce hazırlık sınıflarında kullanılan ders kitaplarında söz eylemlerin sunuluşunu ortaya koymak ve İngilizce hazırlık sınıflarında karşılıklı konuşma becerisi öğretimine yönelik gereksinim ve inanışları ortaya koymak ise tezin alt amaçlarındandır. Araştırmada sormacaların uygulandığı çalışma grubunu, Türkiye’deki devlet üniversitelerinde İngilizce hazırlık sınıflarında öğrenci olan B1 düzeyindeki 234 öğrenci, İngilizce hazırlık eğitimini başarıyla tamamlamış ve lisans eğitimini almak üzere ilgili bölümlere devam etmekte olan 166 öğrenci ve İngilizce hazırlık sınıflarında ders vermekte olan 100 öğretim görevlisi oluşturmaktadır. Sormacaların yanı sıra, söz konusu üç üniversiteden B1 düzeyindeki 23 hazırlık öğrencisi, 10 öğretim görevlisi ve hazırlık eğitimini tamamlayıp ilgili bölümlere devam etmekte olan 17 öğrenciyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Bu anlamda bu araştırma, birden fazla katılımcı grubundan oluşmaktadır. Bu çalışmada hem nicel hem nitel veriler toplandığından, keşfedici sıralı araştırma deseni kullanılmıştır.

Tezin alt amaçları doğrultusunda alanyazında yabancı dil olarak İngilizce öğretim yöntemlerinde söz eylem öğretiminin görünümünü ortaya koymak amacıyla sistematik derleme yapılmıştır. Yapılan sistematik derleme, içerik çözümlemesi kullanılarak çözümlenmiştir. Bu aşamayı çalışma kapsamında belirlenen, seçili altı ders kitabının söz eylem öğretimi açısından taranması ve söz konusu ders kitaplarında incelenen söz eylem yapılarının bütüncü verileriyle karşılaştırılması takip etmiştir. Araştırma kapsamında incelenen altı ders kitabındaki söz eylemlere ilişkin frekans değerleri, yüzde oranları ve söz eylemlerinin kullanım sıklıkları

incelenmiştir. Seçili 6 ders kitabında incelenen söz eylemlerin frekans dağılımları ve yüzde oranları tablolar halinde SPSS 22 paket programı kullanılarak çözümlenmiştir

Ayrıca söz konusu 6 ders kitabındaki söz eylemlerin görünümü, Housen ve Pierrard (2006); Sanchez, Perez ve Gomez (2010) ve Criado ve Sanchez (2010)'un belirtik ve örtük tanımlamalarına uygun olarak incelenmiş ve yorumlanmıştır. Tüm bunların yanında, ders kitaplarından elde edilen söz eylemlerin bütünce verileriyle uyumlu olup olmadığının belirlenmesi amacıyla bütünce tabanlı çözümleme uygulanmıştır.

Araştırmanın katılımcı grubunun yabancı dil olarak İngilizce karşılıklı konuşma becerisine yönelik gereksinimleri sormacalarla belirlenmeye çalışılmıştır. Sormaca soruları araştırmacı tarafından hazırlanmış ve uzman görüşü alınmıştır. Sormacalardan elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır. Sormacalarda katılımcıların ek olarak belirtmek istedikleri hususlar “lexutor” (<https://www.lexutor.ca/conc/text/>) metin uyumluluk programı yoluyla çözümlenmiştir.

Katılımcıların yabancı dil olarak İngilizce karşılıklı konuşma becerisine yönelik gereksinimlerini belirlemek amacıyla, yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme soruları araştırmacı tarafından hazırlananmış ve uzman görüşü alınmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelere ait verilerin çözümlenmesinde araştırmanın amacına uygun olarak çeşitli temalar oluşturulup kodlar verilerek nitel bir çözümleme yapılmıştır. Daha sonra, bu temalar SPSS 22.0 paket programı kullanılarak çözümlenmiş ve yanıtların frekans dağılımı tablolar halinde gösterilmiştir.

Araştırmadan elde edilen nicel ve nitel bulgulara göre, alandaki araştırmacıların yürüteceği söz eylemlerle ilgili yapılacak bütüncül çalışmalara ihtiyaç olduğunu işaret etmektedir. Bununla birlikte araştırma kapsamında incelenen ders kitaplarının hedef dildeki söz eylemlerin birbirini tekrar eden dar bir kapsamı sunduğu gözlemlenmiştir. Bütünce verilerinden elde edilen bulgular

ders kitabı tasarlayanların bütüncü verilerinden yararlanarak anadili konuşucuların gerçek yaşam bağlamında kullandıkları söz eylem yapılarını ders kitaplarına yapısal odaktan ziyade işlevsel odakla dahil etmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Bununla beraber sormaca ve yarı yapılandırılmış görüşme bulguları İngilizce derslerinde kullanılan ders kitaplarında, karşılıklı konuşma becerisini geliştirmek için söz eylemlere verilen yerin yeterli olmadığını, söz eylemlere başlangıç düzeyinden itibaren İngilizce sınıflarında yer verilmesi gerektiğini, söz eylem öğretimi için ayrılan zaman ve çabanın yeterli olmadığını, ikili çalışma etkinlikleri ve grup çalışma etkinliklerinin İngilizce söz eylem öğretimine katkıda bulunduğunu, söz eylem öğretiminde teknolojiye yararlanılması gerektiğini, farkındalık artırıcı etkinliklerden ve alternatif değerlendirme yöntemlerinden biri olan konuşma portfolyolarından söz eylem öğretiminde yararlanılması gerektiğini ortaya koymuştur. Tüm bunlarla beraber görev odaklı ve beceri temelli derslerin söz eylem öğretiminde yer alması gerektiği vurgusu yapılmıştır. Bu anlamda ders kitabı hazırlayanlara, müfredat tasarlayıcılarına ve öğretmenlere bazı önerilerde bulunulmuştur.

Tüm bu bulgular ve öneriler sonucunda, oluşturulacak söz eylem öğretim modeline dahil edilecek unsurlar belirlenmiş ve örnek ünite hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kullanımbilim, Söz Eylem, Karşılıklı Konuşma Becerisi, Yabancı Dil Öğretimi, Kullanım Edinci.

ABSTRACT

This research titled “A Model Proposal for Teaching Speech Acts in English Spoken Interaction” aims to design a model for teaching spoken interaction skills in English preparatory classes, incorporating speech acts. The study describes the needs and beliefs related to teaching spoken interaction skills in these classes and seeks to create a model that integrates speech acts for this group. The sub-objectives of the thesis include exploring how speech act instruction is represented in English teaching methods in the literature, examining how speech acts are presented in textbooks used in English preparatory classes, and identifying the needs and beliefs regarding spoken interaction skills instruction in these classes.

The research participants include 234 B1 level students from English preparatory classes at three state universities in Turkey, 166 students who have successfully completed their English preparatory education and are now pursuing undergraduate studies, and 100 instructors teaching in these preparatory classes. In addition to surveys, semi-structured interviews were conducted with 23 B1-level preparatory students, 10 instructors, and 17 students who had completed their preparatory education and were continuing in their respective programs. The study employs an exploratory sequential design.

In line with the sub-objectives of the thesis, a systematic review was conducted in order to reveal the appearance of speech act teaching in English as a foreign language teaching method in the literature. The systematic review was analyzed using content analysis. This stage was followed by examining the six selected course books determined within the scope of the study in terms of speech act teaching and comparing the speech act structures with the corpus data. The frequency values and percentage rates of speech acts in the six course books within the scope of the research were examined. The frequency distributions and percentage rates of

speech acts examined in the six selected course books were analyzed in tables using the SPSS 22 package program.

Additionally, the representation of speech acts in these textbooks was examined and interpreted according to the explicit and implicit definitions created by Housen and Pierrard (2006), Sanchez, Perez, and Gomez (2010), and Criado and Sanchez (2010). In addition to all these, corpus-based analysis was applied to determine whether the speech acts obtained from the textbooks were compatible with the corpus data.

The needs of participants regarding English spoken interaction skills were identified through surveys. Questionnaires were prepared by the researcher and expert opinion was obtained. SPSS 22.0 package program was used in the analysis of the data obtained from the questionnaires. The additional points that the participants wanted to state in the questionnaires were analyzed by the text compatibility program "lxtutor" (<https://www.lxtutor.ca/conc/text/>).

Semi-structured interviews were conducted to determine the participants' needs for English as a foreign language spoken interaction skills. Semi-structured interview questions were prepared by the researcher and expert opinions were obtained. In the analysis of the data from the semi-structured interviews, various themes were created in accordance with the purpose of the research and codes were given, and a qualitative analysis was conducted. Then, these themes were analyzed using the SPSS 22.0 package program and the frequency distribution of the responses was shown in tables.

According to the quantitative and qualitative findings obtained from the research, it is indicated that holistic studies on speech acts to be conducted by researchers in the field are needed. However, it was observed that the textbooks examined within the scope of the research

presented a narrow scope where the target language speech acts repeated each other. The findings obtained from the corpus data revealed that textbook designers should include speech act structures used by native speakers in real-life contexts in the textbooks with a functional focus rather than a structural focus by benefiting from the corpus data. Moreover, the survey and interview results reveal that current textbooks do not sufficiently address speech acts for developing spoken interaction skills. It is suggested that speech acts should be incorporated from the beginner level in English classes, and that more time and effort should be allocated for speech act instruction. The benefits of pair work and group activities, the need for technological integration, and the use of awareness-raising activities and alternative assessment methods such as speaking portfolios were highlighted. Additionally, it was emphasized that task-based and skill-based lessons should be included in speech act instruction. Recommendations were made for textbook designers, curriculum developers, and teachers.

As a result of all these findings and suggestions, the elements to be included in the speech act teaching model were determined and a sample unit was prepared.

Keywords: Pragmatics, Speect Act, Spoken Interaction Skill, Foreign Language Teaching, Pragmatic Competence.